

A.K.Emmerichová

ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA

DÍL IV.

ARCA JIMFA

ANNA KATEŘINA
EMMERICHOVÁ

ŽIVOT A UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO
JEŽÍŠE KRISTA IV

nakladatelství

ARCA JIMFA

1997

translation © Bedřich Metyš – dědicové, 1997

ISBN 80-85766-97-3

**Od druhého obrácení
Magdalény,
která znovu upadla do
hříchů,
až po předání klíčů Petrovi**

1. Ježíš učí v Azanotu.

Obrácení Magdalény, která znovu upadla do hříchů

Asi jednu hodinu jihovýchodně od útulku v Dothainu rozprostírá se kolem pahorku se stolcem pro učení, na němž již dříve v dávnějších dobách učivali proroci, malé místo Azanot. Učedníci již v této končině oznámili, že Ježíš zde přednese veliké učení a proto tam směřovali lidé z celé Galileje. Marta však se svou služebnou odcestovala k Magdaléně, aby ji přiměla k účasti na tomto učení. Magdaléna ji přijala velmi hanebně. Při jejím příchodu se právě obírala svým šňořením a vzkázala jí, že teď s ní mluvit nemůže. Marta tedy vyčkávala v modlitbě a s nevýslovnou trpělivostí. Konečně Magdaléna přišla nešťastná, pyšná, vzdorovitá a upjatá, protože se za Martu styděla pro její prosté oblečení a obávala se, že by ji přítomní hosté mohli upozorovat a žádala ji, aby se opět vzdálila. Marta prosila jenom o malý koutek k odpočinku. Uvedli ji proto i s její služebnou do malé místnosti ve vedlejší budově a zanechali ji tam bez jídla i nápoje, nebo na ni snad zapomněli. To se stalo odpoledne. Zatím se Magdaléna vyzdobila pro hosty, při čemž seděla na ozdobeném křesle, zatímco se Marta i její služebná modlily. Po skončení hýření přišla konečně Magdaléna a donesla Martě něco na talířku i cosi k pití, talířek měl modré lemování. Mluvila stroze a pohrdavě, její celá bytost byla plna pýchy a drzosti, ale i úzkosti a vnitřní rozervanosti. Marta ji s velkou láskou a pokorou zvala, aby přece jen znovu naslouchala velikému Ježíšovu učení v nedaleké blízkosti; všechny přítelkyně, které při tom posledně našla, znovu zde budou a těší se i na ni. Ona sama už přece vydala svědectví o tom, jak velice si Ježíše váží, teď by přece mohla i Lazarovi udělat radost a tam přijít. Neboť nebude mít hned tak příležitost naslouchat obdivuhodnému proroku v jejich blízkosti a současně také spatřit všechny svoje přátele. Tím, že potřela Ježíše mastí při hostině v Gabaře, prokázala, že umí uctít a ocenit všechno vznešené a nádherné. Měla by jej teď znovu pozdravit, vždyť již všechno ušlechtila a bez ostychu učinila veřejně. Nedá se vylíčit, s jakou láskou a trpělivostí k ní Marta promlouvala a jak snášela

její nesnesitelné a povýšené chování. Konečně Magdaléna řekla: „Půjdu tam, ale ne s tebou! Ty můžeš jít napřed! Neboť tam nechci přijít uboze oblečena, chci se vyzdobit přiměřeně svému stavu a jít tam se svými přítelkyněmi!“ Nato se rozloučily. Bylo velmi pozdě.

Následujícího rána, když se oblékala, dala Magdaléna zavolat Martu, která osvědčovala velikou trpělivost a stále se ve skrytu modlila, aby Magdaléna šla s nimi a polepšila se. Magdaléna seděla na nízké stoličce zahalena do jemného vlněného roucha. Dvě dívky se zaobíraly tím, aby jí umyly nohy a paže a potřely je krásně vonící vodičkou. I její vlasy rozdělené ve tři proudy nad ušima vzadu jí učesaly velice hladce, upravily, natřely mastí a splety. Navrch si oblékla na jemnou vlněnou košili zelený šat se žlutými velikými květy a na to ještě zřasený plášť. Na hlavě měla nakadeřenou vysokou čepici, která nad čelem tvořila stříšku. Vlasy i tato čepice byly protkány mnoha perlami. Měla také dlouhé náušnice. Rukávy jejího šatu byly nahoře až k loktům široké, na spodní části paže byly spolu úzce spjaty širokými lesknoucími se kroužky; roucho bylo nabírané. Její spodní šat byl na hrudi otevřen a spjat třpyticími se stužkami. Při oblékání držela v ruce kulaté lesklé zrcadlo. Na hrudi měla část oděvu silně zdobenou zlatem, hranatými kameny a perlami. Na spodním oděvu s úzkými rukávy měla svrchní roucho s krátkými, ale širokými rukávy, které vzadu vytvářelo vlečku. Bylo z fialově lesknoucího se hedvábí, protkané mnoha velkými, pestrými zlatými květy. Do jejích upletených vlasů byly vetknuty růže z přírodního hedvábí, šňůry perel a vyčnívaly z nich jakési prolamované ozdoby v podobě jehlanu, vlasy pro přílišnou výzdobu nebylo téměř vidět. Nad tváří toto vše vytvářelo jakousi čelenku, přes takto ozdobenou hlavu měla přehozenou průhledně jemnou a bohatou kapuci, která vpředu trčela do výše, vzadu za hlavou ale spjata spadala dolů a také kolem tváře splývala na ramena.

Teď Marta svoji sestru opustila a odešla do útulku u Damny, aby vypravovala Marii a ostatním svatým ženám, že se jí zdařilo Magdalénu pozvat, aby poslouchala učení v Azanotu. Byly mezi nimi: Anna Kleofášova, Zuzana Alfeova, Zuzana z Jeruzaléma, Veronika, Jana Chuzova, Marie Markova, Dina, Maroni, Sufanitka.

Od útulku v Dothainu přišel Ježíš se šesti apoštoly a mnoha učedníky do Anatotu. Na cestě tam se setkal se svatými ženami, které sem přišly z Damny. Byl s ním i Lazar.

Když Marta odešla, satan velmi zle trápil Magdalénu, protože ji chtěl odradit jít na ono učení. Ona by už od toho byla upustila, kdyby se její hosté nebyli domluvili, že i oni s ní půjdou do Azanotu, aby společně spatřili onu podívanou, jak sami říkali. Magdaléna i ostatní hříšnice jely do útulku na oslech, byl to útulek žen u jezera s koupelemi u Betulie, naložení oslíci nesli nádherné sedadlo pro Magdalénu a pro ostatní polštářky a koberce.

Následujícího rána se Magdaléna zase oblékla do své marnivé nádhery a tak se i objevila se svými družkami na místě učení, kam měla od svého útulku hodinu cesty daleko. S velikým hlukem a rozruchem štěbetajíce a lelkujíce kolem se usadily stranou daleko od svatých žen vpředu pod stanové přístřeší. Byli s nimi i muži jejich vrstev. Ženy seděly na měkkých stoličkách, polštářích a kobercích všem na odiv, Magdaléna vpředu. Ona také byla příčinou všeobecného posuzování a reptání, protože zde v okolí byla nenáviděna a pohrdána více nežli v Gabaře. Fari-zeové, kteří po jejím prvním obrácení u Gabary věděli i o jejím pozdějším návratu ke starému způsobu života, hněvali se na ni obzvlášť a pozastavovali se nad tím, že se zde opovážila objevit.

Ježíš zahájil svoje veliké a přísné učení, po kterém nejprve uzdravil mnoho nemocných. Na jednotlivosti si teď již více nemohu vzpomenout, přece jenom to vím, že Ježíš zvolal svoje: „Běda!“ nad Kafarnaem, Betsaidou a Korozaimeem i na to, že řekl, že královna ze Sáby přišla od jihu, aby uslyšela moudrost Šalamounovu, ale zde je více než Šalamoun. Velmi obdivuhodné bylo to, že při jeho učení rozličné děti, které doposud ještě nepromluvily, na rukou svých matek hlasitě volaly: „Ježíši z Nazareta! Nejsvětější Proroku! Synu Davidův, Synu Davidův!“ Mnozí lidé, ba i sama Magdaléna tím byli otřeseni. S ohledem na Magdalénu Ježíš řekl: „Je-li satan z někoho vypuzen, a dům je vyčištěn, pak se zase vrátí nazpět se šesti druhy a jedná daleko hůře nežli prve!“ Nad tím se Magdaléna velmi ulekla! Potom, když se Ježíš takovým způsobem dotkl srdcí mnohých, přikázal všeobecně, obraťte se na všechny strany, satanovi, aby opustil ty, kteří s ním i nadále chtějí zůstat spojeni, mají se

s ním odebrat a opustit toto místo. Na tento příkaz křičeli posedlí kolem dokola: „Ježíši, Synu Boží!“ A tu a tam klesali lidé jako v bezmoci.

I Magdaléna, která na svém sedadle přitahovala oči všech, teď klesla v mohutných křečích k zemi, ostatní hříšnice ji potíraly voňavkami a chtěly ji odsud odnést, aby při této příležitosti i ony samy se ctí mohly odsud odejít, neboť si chtěly satana podržet. Tu ale lid kolem začal volat: „Zachraň ji, Mistře! Zachraň ji, tato žena umírá!“ Ježíš ve svém učení ustal se slovy: „Posadte ji na její sedadlo! Smrt, jakou teď umírá, je dobrou smrtí, tato smrt jí přinese život!“ Po určité době ji zase zasáhlo Ježíšovo slovo, zase se znovu zhroutila v křečích a prchaly od ní temné postavy. Nastal znovu veliký hluk a shluk kolem ní, zatím co opět její okolí ji znovu chtělo strhnout. Ona se zase znovu posadila na svoje krásné sedadlo a stavěla se, jako kdyby ji přepadla obyčejná bezmocnost. Rozruch byl ale stále větší, zvláště když i jiní posedlí se za ní zhroutili podobným způsobem a bylo osvobození. Když teď již potřetí se zase Magdaléna zhroutila v úporných křečích, strhl se ještě větší hluk. Marta k ní spěchala a tu, když zase znovu přišla k sobě, byla jako beze smyslů, usilovně plakala a chtěla jít tam, kde byly svaté ženy. Její družky ji silou zadržovaly a říkaly jí, aby nebyla blázen. Tak ji zavedly dolů do města. Lazar, Marta a ostatní šli k ní a vzali ji s sebou do útulku svatých žen, které také všechny odešly dolů. Ona světská chátka, která sem přišla s Magdalénou, se ihned všechna ztratila.

Ježíš uzdravil ještě více slepých i ostatních nemocných a sešel potom dolů do svého útulku. Potom ještě učil ve škole. Magdaléna byla znovu přítomna, ale nebyla ještě zcela uzdravena; byla velmi dojata a už nebyla tak přepychově oblečena. Zbytečné ozdoby odložila – byly to kusy ze zcela jemné, krajkové načechrané látky – a pro jejich malou trvanlivost je bylo možné vzít pouze jednu. Teď ale byla zahalena závojem. Ježíš učil znovu, a to právě pro její sluch a když se na ni při promluvě zadíval, zase se bezmocně zhroutila a znovu ji opustil další zlý duch. Její služebné ji odvedli pryč. Marta a Maria ji přijaly před synagogou a zavedly do útulku. Teď byla jako zbavena smyslů, křičela a plakala, chvátala ulicemi a pokřikovala na lidi, že je neřestná žena, hříšnice, vyvrhel společnosti. Ženy si daly velkou

námahu, aby ji uklidnily. Roztrhla si svoje šaty, rozpustila vlasy a zcela se zahalila. Když byl potom Ježíš ve svém útulku s učedníky a s několika farizeji, kdy ve stoje něco pojedli, musela se Magdaléna vzdálit od žen a přišla za ním s rozpuštěnými vlasy a s velkým bédováním, prodrala se skrze všechny, vrhla se k Ježíšovým nohám, bědovala a naříkala, zda je pro ni ještě záchrana. Farizeové i učedníci rozezleni na ni řekli Ježíšovi, že by ji přece jenom neměl zde více strpět; vždyť je zvrhlá žena, která všude vnáší neklid, že by ji přece jenom jednou provždy měl odkázat! Ježíš ale řekl: „Jen ji nechte plakat a bédovat. Nevíte, co se v ní odehrává!“ A obrátil se k ní se slovy útěchy: měla by ze srdce litovat, věřit a doufat, že brzy dojde klidu, teď se může ona plna důvěry vrátit! Marta, která ji s jejími služebnými následovala, zavedla ji teď zase domů. Magdaléna nedělala nic, jenom lomila rukama a bědovala, neboť nebyla zcela osvobozena a satan ji drásl a zužoval těmi nejstrašlivějšími výčitkami a zoufalstvím. Klid v ní vůbec nebyl a ona se domnívala, že je ztracena.

Lazar na Magdaléninu prosbu ihned odešel do Magdaly, aby se ujal jejího majetku a uspořádal i její majetkové poměry. Magdaléna vlastnila u Azanotu a vůbec v tamní krajině pole a vinnice, které jí před tím Lazar pro její rozmařilost částečně zabavil.

Ještě v noci putoval Ježíš pro veliký nával lidí s učedníky do blízké Damny, kde byl také krásný pahorek, kde se učivalo a i útulek. Když tam ráno putovaly i svaté ženy s Magdalénou, zastihly Ježíše již obklopeného mnoha lidmi, kteří u něj hledali pomoc. Zejména, když se rozhlásil jeho odchod, proudili za ním ihned mnozí lidé a všichni, kteří jej chtěli vyhledat již v Azanotu, také se za ním vydali a tak po dobu celého jeho učení docházely stále nové zástupy.

Magdaléna teď seděla se svatými ženami zcela zbědovaná a rozrušená. Ježíš učil velmi přísně o hříších nečistoty a řekl, že ony svolaly na Sodomu a Gomoru oheň. Mluvil však také o Božím milosrdenství a o současné době milosti a téměř prosil lid, aby tuto milost přijal. Třikrát při tomto učení pohlédl na Magdalénu a spatřila jsem, jak zase třikrát klesla a pokaždé z ní vyšla temná pára. Když se to stalo potřetí, ženy ji odvedly pryč. Byla zcela jakoby zničena, bledá, strhaná a vůbec si nebyla podobná. Její slzy proudily neustále. Byla zcela proměněna, tou-

žebně vzdychala, aby mohla Ježíši vyznat svoje viny a přijmout jeho odpuštění. Po skončení učení došel Ježíš za ní na zvláštní místo. Sama Maria a Marta mu ji přivedly vstříc. Ležela před ním s rozpuštěnými vlasy na své tváři. Ježíš ji utěšil a když se ostatní vzdálili, volala po odpuštění, vyznala svoje četné viny a stále se ptala: „Pane, je pro mne ještě záchrana?“ Ježíš jí její hříchy odpustil a ona úpěnlivě prosila, aby jí udělil milost, aby se už více nevrátila ke svému starému způsobu života. Ježíš jí to přislíbil, požehnal jí a mluvil s ní o ctnosti čistoty a o své Matce, která je čistá a bez jakékoliv poskvrny. Vysoce ji oceňoval, že je vyvolena a mluvil tak, jak jsem to nikdy z jeho úst neslyšela a přikázal jí, aby se zcela k Marii přimknula a u ní aby vždy hledala radu a útěchu. Když se pak s Ježíšem zase vrátila ke svatým ženám, řekl Ježíš: „Byla velikou hříšnicí, ale bude také vzorem všech kajících pro všechny časy!“

Magdaléna těmito velkými vnitřními otřesy a svojí hloubkou lítosti a slzami už ani nebyla podobna člověku, byla jenom kolísajícím stínem, ale teď již klidná, plakala a byla unavená. Všichni ji těšili a projevovali jí svoji lásku, všechny prosila o odpuštění. Protože se teď všechny ostatní ženy vydaly na cestu do Naimu a ona byla příliš slabá, aby je následovala, odešla s ní tedy Marta, Anna Kleofášova a Marie Sufanitka do Damny, aby po krátkém odpočinku je příštího dne následovaly. Ostatní svaté ženy odešly přes Kánu do Naimu.

Ježíš ale prošel s učedníky napříč údolím, kde bylo jezero s koupelemi, a to čtyři až pět hodin daleko do Gateferu, velkého města, které leží na jednom pahorku mezi Kánou a Seforidou. Zůstal v útulku před městem, který se nachází u jeskyně, kterou nazývali Janovou, a zůstal tam přes noc.

2. Ježíš v Gateferu, Kislothu a Nazaretu

Ráno se Ježíš blížil ke Gateferu a představení ze školy a fari-zeové mu vyšli vstříc a přijali jej. Farizeové mu dělali nejrůznější návrhy a prosili jej, aby nerušil klid města a aby netrpěl zvláště shluk lidí a volání žen a dětí. On by teď mohl klidně učit v jejich synagoze, ale zneklidňování lidí by viděli neradi. Ježíš jim odpověděl velmi vážně a přísně, že přichází k těm, kteří po něm volají a touží a odmítl jejich licoměrnost. Tito farizeové však po zprávě, že sem Ježíš přijde, přikázali této obci, že ženy se mají zdržovat a neobjevovat se na ulicích s dětmi, nevycházet vstříc Nazaretskému a nevolat. Ono vykřikování „Syn Boží!“ a „Kristus“ je veskrze pohoršlivé a zvrácené, protože zde všichni vědí dobře, odkud je a kdo jsou jeho rodiče a sourozenci! Nemocní by se měli shromáždit přes synagogou a tam se dát uzdravit, rozruch a podívanou ale trpět nechtějí! A tak také rozmístili nemocné podle svého uvážení kolem synagogy, aby i oni rozhodovali o všem, co by Ježíš měl konat. Protože teď s Ježíšem došli k městu, spatřili ke svému velikému vzteku, že matky obklopeny svými dětmi a s kojenci na rukou naplnily ulice a že děti vztahují svoje ruce vstříc Ježíšovi a volají: „Ježíši z Nazareta! Synu Davidův! Synu Boží! Přesvatý Proroku!“ Farizeové chtěli ženy i děti zahnat zpět, ale nadarmo! Ty se sem prodíraly ze všech ulic i domů a farizeové, rozhořčení, opustili Ježíše. I učedníci byli poněkud plaší a přáli si, aby se vše odehrávalo tišeji a méně nebezpečně, chtěli děti odkázat pryč a dávali Ježíši svoje návrhy. Ježíš jim ale předhodil jejich malomyslnost, držel je zpátky a dovolil dětem, aby přistupovaly blízko k němu a byl vůči nim velmi láskyplný a přátelský. Tak došel až na prostranství před synagogou za neustálého volání dětí: „Ježíši z Nazareta! Přesvatý Proroku!“ Ano i kojenci, kteří dosud nikdy nepromluvili, volali a nazývali jej tak na svědectví a pro dojemné přesvědčení lidu. Před synagogou se děti zastavily, chlapci a dívky odděleně a matky s kojenci se postavily za ně. Ježíš dětem požehnal, poučoval matky i jejich domácí lid, který se též přiblížil a o kterém řekl, že i to jsou jejich děti. Mluvil také k učedníkům o ceně dětí před Bohem. Farizeje to velice rozmrzelo a nemocní museli čekat. Teprve potom k nim zašel,

až více lidí uzdravil a potom učil v synagoze o Josefovi a o ceně dětí, protože farizeové ještě jednou začali mluvit o rozruchu.

Když Ježíš vycházel ze synagogy, přišly k němu tři ženy, které s ním chtěly mluvit o samotě. Protože se odloučil od zastupu, padly před ním na zem a nařkaly na svoje muže, že jsou sužováni zlými duchy a že i ony jsou jimi napadány. Slyšely, že již pomohl Magdaléně, mohl by se tedy slitovat i nad nimi! Ježíš slíbil, že se k nim dostaví. Napřed ale šel se svými učedníky do domu jistého Simeona, prostého muže, který byl ženatým esenem. Byl středního věku a synem jednoho farizeje z Dabratu u Táboru. Ježíš s učedníky zde něco ve stoje pojedl. Tento Simeon chtěl dát svůj majetek obci a mluvil o tom s Ježíšem.

Potom odešel Ježíš do domů oněch žen a mluvil s nimi i s jejich manžely. Nebylo tomu tak, jak říkaly ženy, ony svoji vinu, ve které byly, chtěly svalit na své muže. Ježíš muže i ženy napomenul k jednotě a k modlitbě, k postu a almužnám. Po sabatu odešly tyto nemocné ženy za ním na kázání na jedné hoře poněkud severně od Táboru, protože Ježíš zde nezůstal, ale mířil jižním směrem ke Kislothu, kudy již prošly svaté ženy i Magdaléna na své cestě do Naimu. Ježíš cestou ještě jednou poučoval apoštoly o tom, co je před nimi a jak si mají počínat, až vstoupí do Judska, kde tak dobře přijati nebudou. Řekl jim znovu pokyny, jak se mají chovat a dal všem ještě jednou svoje požehnání jako novou posilu a naplnění milostí.

Přišli také tři mladíci z Egypta, které Ježíš přijal mezi svoje učedníky a při tom jim připomenul všechny nastávající těžkosti. Jeden se jmenoval Cyrinus. Kdysi to byli v Egyptě Ježíšovi vrstevníci a teď jim bylo asi třicet roků. Jejich rodiče opatrovali příbytek Svaté rodiny i onen pramen jako svatou připomínku na ně. Navštívili Betlém, Betánii a také i Marii v Dothainu a vyřídili jí pozdravy od rodičů.

Farizeové z Nazareta došli za Ježíšem do Kislothu, aby jej pozvali do jeho rodného města. Oni farizeové, kteří se jej kdysi snažili svrhnout se skály, už tam více nebyli. Říkali Ježíšovi, že přece musí zavítat do svého otcovského města a i tam vykonat podobná znamení a zázraky. Všichni jsou dychtívi naslouchat jeho učení a potom by také mohl i uzdravit svoje nemocné kraja-

ny, ale již napřed si vyprošovali, aby neuzdravoval o sabatu. Ježíš jim slíbil, že přijde a sabat zachová, oni se ale nad ním stejně pohorší a co se týká uzdravování, chce jednat dle jejich vůle, ale jim ke škodě. Nato se opět vrátili zpět do Nazareta a Ježíš je následoval a poučoval při tom svoje učedníky. Bylo poledne, když tam došel. Vstříc mu vyšlo mnoho zvědavců a také i mnoho dobrých lidí, příchozím umyli nohy a podali jim něco k snědku. Ježíš měl dva učedníky z Nazareta, Parmena a Jonadaba. Se svým doprovodem zavítal k matce Jonadabově, která byla vdovou. Tito zdejší učedníci byli jeho přátelé z mládí a při jeho prvé cestě do Hebronu po Josefově smrti s ním odešli. Vysílal je často a s různým posláním za různými úkoly.

Ježíš zašel k několika nemocným, kteří mu vzkázali a prosili o pomoc a o kterých také on věděl, že to potřebují a že mají víru. Kolem nemocných, kteří to pouze zkoušeli, zda budou uzdraveni, kolem nich jenom přešel. Tu však jeden učedník esenů, který byl od narození napůl ochrnulý, mu byl donesen v ústrety a úpěnlivě jej prosil o pomoc, toho Ježíš uzdravil na ulici podobně jako i několik slepců. Potom vcházel do jednotlivých domů a uzdravil více nemocných, také i staré lidi, muže a ženy. Mezi nimi byli i lidé vodnatelní v nejvyšším stupni a jedna žena, která byla hrozivě oteklá. Celkem uzdravil patnáct lidí! Nato odešel Ježíš k synagoze, kde se také nemocní shromáždili, ale kolem těchto jenom přešel. Slavil sabat bez jakéhokoli porušení. Sobotní čtení pojednávalo o tom, jak Bůh mluvil s Mojžíšem v Egyptě a úryvek byl z Ezechiela 28 a 29.

Ráno učil Ježíš znovu v synagoze, ale nikoho už více neuzdravil. V poledne jsem jej spatřila s učedníky a několika dobrými lidmi z Nazareta, jak putuje cestou k Seforidě do jednoho malého místa v blízkosti, jak to také bylo o sabatu zvykem. Cesta z Nazareta na Seforidu je poměrně v rovině a vede směrem k severu, v blízkosti Seforidy cesta stoupá asi tak čtvrthodinku. Spatřila jsem, jak při této cestě Ježíš učil jednotlivé skupiny lidí. Lidé z několika usedlostí, kde vládly spory a nejednotnost, vrhlo se před ním na zem a Ježíš opět nastolil pokoj mezi manžely i mezi sousedy. Avšak neuzdravoval. Při této cestě se znovu k němu přiblížili dva mladíci, kteří již před tím se pokoušeli být přijati mezi učedníky. Řekl jim ale znovu, zda

opustí dům rodičů, zda rozdělí svůj majetek chudým a zda chtějí být naprosto poslušni a zda hodlají strpět i pronásledování. Pokrčili rameny a odešli.

V Nazaretě navštívil Ježíš dům svých rodičů. Vše bylo krásně uspořádáno, ale neobydleno. Navštívil i Mariinu nejstarší sestru, matku Marie Kleofášovy, která se o dům starala, ale nebydlela v něm. Ježíš potom odešel s učedníky k synagoze, učil velmi přísně a tvrdě, nazýval Boha svým Otcem a mluvil o trestném soudu nad Jeruzalémem a nade všemi těmi, kteří jej následovat nebudou, oslovil veřejně i svoje učedníky a mluvil o pronásledování, které stojí před nimi a vybízel je k vytrvalosti a věrnosti. Protože ale farizeové slyšeli, že Ježíš zde nechce zůstat a že už nikoho neuzdraví, začali zase znova, ponechávající volný průběh své zlobě, a ptali se sem a tam: „Kdo on vůbec je? Za koho se vydává? Odkud vzal svoje učení? Není-li přece odsud? Jeho otec byl tesař! Jeho příbuzní bratři i sestry jsou přece odsud!“ Mínili tím Marii Heli, první dceru svaté Anny a její děti Jakuba, Heliakima, Sadoka, Janovy učedníky, Marii Kleofášovou a její syny a dcery. Ježíš jim neodpověděl a klidně dále poučoval učedníky. Avšak jeden cizí farizej z končiny u Seforidy byl obzvláště drzý a řekl: „Kdo vlastně jsi? Zapomněl jsi, že ještě před několika roky, krátce před smrtí svého otce, jsi spolu s ním zhotovil v mém domě dřevěné stěny?“ Protože Ježíš neodpověděl, křičeli: „Odpověz! Je to zvykem neodpovídat ctihodným mužům?“ Ježíš nato odpověděl onomu drzému člověku tolik jako: „Tehdy jsem opracovával dřevo a hleděl na tebe a litoval, že tě samotného nemohu osvobodit od tvého tvrdého srdce, jak se to nyní vpravdě projevuje. Ty nebudeš mít nižádného podílu na mém království, přestože jsem ti pomáhal budovat tvůj příbytek zde na zemi.“ Ježíš také řekl: „Nikde není prorok uctíván tak málo jako ve své otčině, ve svém domě, u svých příbuzných.“

Po sabatu zde bylo ještě mnoho lidí, kteří chtěli být uzdraveni, Ježíš zde ale neuzdravoval k veliké zlobě farizeů. Jednotliví lidé tu i tam pokračovali v jejich drzosti v synagoze a volali na Ježíše: „Nepamatuješ se na to či na ono?“ jak jej kdysi spatřili. Farizeové také řekli, že Ježíš má tentokrát jenom menší doprovod, než když zde byl poprvé a zda snad nezavítá k esenům? Esenové vcelku nechodili mnoho na Ježíšovo veřejné učení, Ježíš také o nich příliš nemluvil. Osvícenější z ese-

nů se později přidali k obci. Neměli žádné námitky a Ježíše přijali jako Syna Božího.

Ježíš ale také ještě zašel i k těm z esenů, u kterých již byl posledně a účastnil se tam malé hostiny s učedníky a až do noci učil. Kolem desáté hodiny se navrátil Petr, Matouš a Jakub Větší z apoštolů v Horní Galileji, které zanechal v končině u Seleucie, východně od jezera Merom. Ondřej, Tomáš, Saturnin, který později také došel, a ještě jeden apoštol se místo nich tam vrátili nazpět.

V noci Ježíš se svými opustil Nazaret a šel asi dvě hodiny směrem k Táboru do městečka, kde v poslední době, když se vracel po vzkříšení mládence z Naimu do Kafarna, uzdravil malomocenstvím nemocného statkáře. Na následující den bylo hlášeno učení na hoře na jednom návrší na jihozápadní straně Tábora, asi půl hodiny od vlastního horského hřebenu. Ježíš zašel znovu k jednomu učiteli ve škole tohoto místa, který očekáváje jeho příchod přijal již mnohé nemocné. Ježíš zde uzdravil také něměho. Onen chlapec, který kdysi tak šikovně donesl Ježíši zprávu od svého malomocného pána, byl u tohoto učitele. Ježíš s ním mluvil. Jmenoval se Samuel a jednou se stane učedníkem.

3. Ježíš na hoře učení u Táboru v Sunemu

I uzdravený malomocný vlastník tohoto místa přišel sem k Ježíši a děkoval mu. Prosil za více malomocných, jimž dal vystavět u cesty, kudy Ježíš procházel, přístřešek pod stanem a učinil opatření o části svého majetku, kterou chtěl věnovat na uskutečnění Ježíšova učení.

Bylo to ještě za ranního soumraku, když Ježíš z domu u cesty, kde jej očekávalo asi pět mužů a žen stojících stranou a úpěnlivě ho prosili; když k nim přistoupil, vrhli se k jeho nohám a jedna ženština řekla: „Pane! Jsme z Tiberiady, až dosud jsme se neodvážili požádat tě o pomoc! Farizeové nám řekli, že jsi tvrdý a přísný vůči hříšníkům, my jsme však slyšeli, jak ses ty sám slitoval nad Magdalénou, osvobodil ji a odpustil hříchy! Tu jsme si i my dodali odvahy a sem tě následovali. Pane, slituj se nad námi! Ty můžeš i nás očistit a uzdravit. Ty nám můžeš i hříchy odpustit!“ Muži a ženy stáli odděleně. Byli spoutáni malomocenstvím a nemocí a jedna žena byla trápena zlým duchem a trpěla křečemi.

Ježíš s každým jednotlivě ustoupil stranou, aby vyslechl bližší okolnosti doznání podle toho, jak to bylo nutné ke zdokonalení jejich lítosti a rozmnožení jejich zkroušenosti. Při jiných to nedělal, protože věděl, že to u nich není nutné. Uzdravil je a odpustil jim jejich hříchy. Rozplývali se v slzách díky a prosili jej o příkazy. Poručil jim, aby se nevraceli do Tiberiady, ale odešli na jiné místo. Slyšela jsem při tom, že on nikdy do Tiberiady nepůjde, tam jsem jej také nikdy nespatriła. Odešli potom na horu na jeho učení.

Ježíš teď šel ke stanu malomocných, ve kterém bylo čtyři až pět lidí. Uzdravil je, napomínal a přikázal jim, aby šli do Nazareta a představili se kněžím.

Při takových uzdraveních Ježíš neprodléval dlouho, ale nebylo při tom nikdy ani známky nějakého spěchu a vše probíhalo důstojně a tak jak mělo, ale vše bylo přesné bez nadbytku slov. Všechno bylo pádné a výstižné, při útěše i při napomenutí, v mírnosti i v přísnosti. Všechno ale zcela oplývalo trpělivostí a láskou a přece bez spěchu a vše pevně šlo k cíli. Mnohým Ježíš vyšel vstříc, ano, s cesty se k nim skláněl, spěchaje k nim

jako láskou oplývající přítel lidí, který chce zachraňovat. Jiným se zase vyhýbal, nechal je, aby jej následovali a delší dobu úpěnlivě prosili.

Bylo to krásné místo hory, na němž Ježíš učil s kamenného učitelského stolce, na němž už kdysi učivali proroci. Bylo od-sud vidět přes údolí Esdrelon do končiny kolem Magdaly. Sešlo se sem velmi mnoho lidí z okolních měst a více nemocných, většina z nich byla také z Nazareta, neboť Ježíš je tam neuzdravil, ale teď je vyléčil až tady. Byli zde i posedlí, které osvobodil a kteří jej při tom zvěstovali. Učil tu znovu o čtyřech prvních z osmi blahoslavenství a pronesl i několik podobenství o pokání a o příchodu království a velmi dojemně všechny prosil, aby milost přijali, protože teď je čas. Apoštolové naslouchali, protože i toto učení zase svým způsobem znovu měli rozhlašovat, až opět budou v nejbližší době vysláni.

Kolem poledne jsem spatřila, jak Ježíš dole u paty hory shromáždil apoštoly a učedníky kolem sebe. Vyslal je až na Petra a Jana a několik učedníků, kteří u něho měli zůstat. Všichni měli jít dva a dva třemi cestami: jedna část do jordánského údolí, jiná do údolí proti Dothainu a poslední do západního území země směrem k Jeruzalému. Zde jsem také slyšela, že Ježíš řekl: Mají jít bez peněz, s jednou holí v ruce, ne k pohanům a Samaritánům, ale ke ztraceným ovcím Izraele, jak se mají chovat v domech, jak si mají setřást prach s nohou a jak kázat pokání. (Mat 10,9 nn, Mar 6,10.11, Luk 9,1-5). Toto se však stalo proto, že přicházeli do nepřátelského území a protože jemu po blízkém konci Jana Křtitele hrozilo pronásledování. Ve zdejší končině měli zařízeno mnoho útulků. Proto nepotřebovali žádné peníze. Avšak apoštolové, kteří byli vysláni vzhůru do Galileje a tamní končiny, měli s sebou nějaké peníze, ale jenom velmi málo. Nyní pro ně nastávala nová doba a nové končiny.

Předtím než vyšli, Ježíš jim požehnal a dal ještě jednou několik směrnic o uzdravování a vymítání ďábla a požehnal jim i olej, kterého měli užívat při uzdravování nemocných. Některým také řekl, kde se s ním zase mají setkat.

Ježíš uzdravil ještě více lidí, propustil lid a šel potom s Petrem, Janem a učedníky tři hodiny jižním směrem dále k Sune-mu. Provázelo jej více tamních lidí, mezi nimi i jeden muž, který Ježíše, když posledně putoval ze Samaří do Galileje, vzkázal

poprosit v útulku nedaleko Endoru, aby zašel k jeho nemocným dětem. Tento muž zde znovu prosil Ježíše a ten šel teď s ním.

Ony dvě démony posedlé ženy z Gateferu Ježíše následovaly až sem k tomuto kázání na hoře a byly jím uzdraveny vzkládáním rukou. Když došel k potoku Kišon, uzdravil ještě dříve, než potok přešel, jednoho chudého malomocného, kterým lidé zcela pohrdali a tak byl opuštěn. V této bídě žil již dvacet let a zde u cesty mu zřídili stanovou chýši. Ježíš k němu spěchal, uzdravil ho a poslal jej za ostatními do Nazareta, aby se ukázal kněžím.

Za soumraku došel Ježíš do Sunemu a zavítal s Petrem a Janem k muži, který jej zavolał k svým nemocným dětem. Všechny děti tohoto muže byly ubohé, jeden syn asi šestnáctiletý, velmi urostlý, byl hluchý a němý, ležel natažen na zemi a byl strašlivě zkroucený a trpěl škubáním údů, takže se tak zkřivil, že si paty přitáhl k hlavě, chodit nemohl vůbec a byl zcela chromý. Jiný syn byl slabomyslný a bojácný. Dvě dcery byly také zcela prostoduché a plaché. Onoho zkřiveného němého chlapce Ježíš uzdravil ještě téhož večera. Petr a Jan odešli do města. Ježíš byl v místnosti s rodiči sám, poklekl u chlapcova lože, modlil se a sklonil se nad jeho tvář, přičemž se opřel o ruku, jako by něco říkal nebo vdechl cosi jemu do úst, potom jej uchopil za ruku a povstal. Chlapec se napřímil rovně do výše a po celé délce na svých nohou a Ježíš jej vedl několik kroků sem a zase tam. Potom jej zavedl sám do jiné místnosti, udělal ze sliny a hlíny bláto, potřel mu prsty vnitřek úst a přejel mu dvěma prvními prsty pravé ruky pod jazykem, tu začal chlapec nezvyklým, pištivým hlasem volat: „Já slyším! Mohu mluvit!“ Rodiče a služebníci se vrátili dovnitř, objímali jej, plakali a křičeli radostí. Vrhli se před Ježíšem na zem a klaněli se zajiřkajíce se radostí i se svým dítětem před jeho nohama. Ježíš ale ještě večer mluvil o samotě s otcem, protože na tomto muži spočívala vina jeho otce. Muž se zeptal Ježíše, zda pro ni bude trestán až do čtvrtého pokolení. Ježíš mu řekl: jestliže bude konat pokání a usmíří tuto vinu, pak by ji mohl úplně vyhladit.

Ráno uzdravil Ježíš druhého syna a obě dcery z jejich slabomyslnosti pokládáním rukou. Když byli uzdraveni, byli zcela udiveni a jako by procitli ze sna. Předtím však dcery věřily, že

je někdo chce připravit o život a měly velikou bázeň před ohněm. Když Ježíš včera uzdravil chlapce, řekl – a to bylo neobvyklé, aby chlapec šel a všem lidem vyprávěl, co se mu přihodilo. Následkem toho bylo, že došlo k velikému sběhu lidí a nemocných a dnes ráno jsem spatřila, jak Ježíš učí lidi na ulici a jak uzdravuje mnoho dětí a žehná jim.

Pak jsem Ježíše spatřila, jak rychle putuje s Petrem a Janem po celý den i noc územím Esdrelon ve směru na Ginnim, odpočívali jenom málo. Slyšela jsem, jak Ježíš cestou říká, že Janův konec je blízko a že potom budou usilovat i o něj. Nebylo by však správné všechno opustit. Domnívám se, že jsem to pochopila tak, že chtějí jít do Hebronu, aby utěšili Janovy příbuzné, aby nedošlo k žádné vzpouře.

Svaté ženy jsou teď v Dothainu u Samaří, je to zejména Maria, Veronika, Zuzana, Magdaléna a Marie Sufanitka. Přebývají nyní u nemocného manžela Izachara, kterého teď Ježíš uzdravil. Tyto ženy nikdy nechodí po útulcích. Je to ale Marta, Dina, Jana Chuzova, Zuzana Alfeova, Anna Kleofášova, Marie, Jana Markova a Maroni, které vždy dvě a dvě vycházely, aby v útulcích dohlédly, zda tam něco neschází. Těchto žen je asi osmnáct.

Časně ráno jsem spatřila Ježíše a oba apoštoly jižně od Samaří a spatřila jsem i to, jak noví učedníci z Egypta a syn Jany Chuzovy sem od východu přicházejí za nimi. Tito egyptští učedníci jsou dobře již více než rok zde v Hebronu, kde studují a byli dlouho v Betlémě a Betánii, kde se spřátelili s Lazarem a ostatními učedníky, takže jsou již dokonale vyučeni.

Ježíš potom se svým doprovodem došel k domům pastýřů, kde dle dřívější domluvy se sešli se Samaritánkou u Jakubova pramene a kde Ježíš uzdravil nemocného správce syna. Zde přijali pohoštění a trochu si odpočinuli.

Později jsem měla vidění, jak Ježíš vyučoval dělníky z celého okolí pracující kolem na polích u zdejšího pramene a vyprávěl jim podobenství o pokladu ukrytém na poli a o ztracené a znovu nalezené drachmě. Při tomto podobenství se někteří z posluchačů smáli tomu, že ona žena kvůli ztracené drachmě vyčistila celý dům, protože oni sami často ztratili mnohem více a nevynaložili nikdy tolik námahy. Když jim ale Ježíš předložil jejich hloupost a vysvětlil jim, co znamená tato drachma a jakou ctnost toto zametání představuje, tu se zastyděli a už více se nesmáli.

Zaměstnáním těchto lidí bylo, že obilí, které zůstalo ležet na hromadách na polích, zbavovali zrna. Dálo se to pomocí dřevěných hřebenů, které se pomocí válců zvedaly vzhůru a zase klesaly, více mužů zasunovalo obilí pod tyto válce a zase je odníмали. Toto zařízení bylo umístěno v kamenných, krásně vyhloubených korytech z pevného pestře žilkovaného kamene. To vše zakrýval veliký strom.

Ježíš ještě tu a tam na poli učil a odešel potom s několika z těchto dělníků do blízkého Thamat-Sílo, odkud oni byli. Obyvatelé jej přijali velmi přátelsky před městem, podali mu něco k snědku, umyli mu nohy a chtěli mu dát i jiný oděv, ten ale Ježíš nepřijal. Zde v synagoze učil podobenství o králi, který uspořádal velikou hostinu.

4. Stětí svatého Jana Křtitele

Již několik týdnů přichází mnoho hostů k Herodovi do Macheru, zvláště z Tiberiady. Konala se zde již řada slavností a hostin. Blízko zámku byla okrouhlá, otevřená budova s mnoha sedadly, kde spolu zápasila zvířata i zápasníci a hosté tomu přihlíželi. Předváděly se zde i bujné tance. Tanečníci i tanečnice, k nimž se přidružila Salome, dcera Herodiady, a tančila před kovovými zrcadly v přítomnosti své matky.

Zorobábel a Kornelius nepřišli, omluvili se totiž.

Jan se mohl v poslední době zcela svobodně pohybovat uvnitř zámku a dokonce i jeho učedníci mohli přicházet a odcházet. Několikrát mohl dokonce v zámku veřejně kázat a i Herodes mu naslouchal. Byla mu přislíbena svoboda, jestliže bude souhlasit s Herodovým manželstvím, nebo alespoň o něm nebude nikdy mluvit. Ale on statečně vždy proti němu promlouval. Přesto si ale Herodes usmyslil, že v den svých narozenin mu udělí svobodu. Jeho družka ale potají smýšlela zcela jinak. Herodes si přál, aby se Jan dal o těchto stavnostech veřejně vidět, aby se před hosty mohl blýsknout tím, že jeho vazba je lehká. Sotva ale v Macheru začaly hostiny a hody, ujaly se zde vlády všechny neřesti a tehdy Jan už více neopouštěl svůj žalář a svým učedníkům přikázal, aby se stáhli zpět. Většina z nich se odebrala do končiny u Hebronu, odkud také mnozí z nich pocházeli.

Dcera Herodiady byla svou matkou dobře vycvičena a již od mládí se doplňovaly. Byla to kvetoucí dívka, pohybovala se zcela volně a byla velmi draze oblečena. Herodes se již delší dobu na ni díval žádostivýma očima a na tom matka vybuchovala svůj plán. Vzhled této Herodiady byl velice nápadný a velmi drzý a využívala veškerého svého umění a všech prostředků, aby se ještě více dostala do popředí. Navíc už nebyla mladá a ve své tváři měla něco ostrého a ďábelského, na co se drzí muži rádi dívali, ve mně to ale vzbuzovalo nevůli a ošklihost jako krása nějakého hada. Nemohu ji k ničemu přirovnat, i když řeknu: vyhlížela zcela jako starověká bohyně. Obývala jedno křídlo zámku při velikém dvoře. Toto křídlo bylo výše nežli naproti ležící sál, ve kterém se bude konat slavnost Hero-

dových narozenin a do jehož otevřených sloupořadí bylo z jejich galerií tam dolů dobře vidět. Před Herodovým sálem byl na nádvoří postaven nádherný vítězný oblouk, ke kterému se dalo po stupních vystoupit a který končil nahoře v sále. Do sálu se dalo vidět tak daleko, jako by neměl žádného konce. Všechno se třpytilo zrcadly, květinami, zlatem a zelenými keři. Člověka to vše oslepovalo, neboť všechno až hluboko dozadu, všechny sloupy a chodby byly plny pochodní a lamp a mezi tím vším průhledné, třpytící se průzory, obrazy a nádoby.

Herodias a její ženský doprovod stály na vyšších galeriích jejího obydlí v přepychové nádheře a shlížely dolů, když Herodes obklopen mnoha skvěle oděnými hosty a pozdravován zpívajícími sbory procházel dvorem po kobercích k onomu vítěznému oblouku, na němž stáli a mávali mu chlapci i dívky s nejrůznějšími nástroji, na které hráli. Když vystoupil po stupních k vítěznému oblouku, vyšla mu v ústrety Salome, tančící mezi chlapci a dívkami a předala mu korunu, která ležela mezi lesknoucími se ozdobami a kterou nesly děti jejího doprovodu zahalenou průhlednou pokrývkou. Tyto děti byly oblečeny tenkými úzkými oděvy a měly na sobě něco na způsob křídel. Salome sama byla oblečena v dlouhé, průhledné, blyskotavé roucho, které na zádech bylo nařaseno sem tam lesknoucími se sponkami. Na pažích měla zlaté kruhy, šňůrky perel a malé věnečky z peří, šíje i hrud' byla pokryta perlami a lesklými řetízky. Po jistou dobu tančila před Herodem, který byl zcela unešen a zaslepen, dal na sobě znát svůj obdiv vůči ní, ale stejně i tak jako i všichni jeho hosté a řekl jí, že by mu zítra měla tuto radost připravit znovu.

Teď vystoupili do sálu, kde začala hostina. Ženy jedly v křídle Herodiady. Jana jsem spatřila v jeho kobce, jak klečí s rozepjatýma rukama, hledí k nebi a modlí se. Vše kolem něj bylo naplněno světlem, ale toto světlo bylo zcela jiné nežli ono nahoře v Herodově sále, které proti tomuto vyhlíželo jako pekelná výheň. Celý Macherus byl osvětlen pochodněmi a zářil světlem, jako kdyby hořel, daleko do okolních kopců.

Slavnostní síň Herodova byla podobně jako ona naproti ležící síň Herodiady otevřená, takže touto otevřenou stranou se mohly v šikmé zrcadlové stěně slavnostní síně zrcadlit hoduující a hrající ženy. V slavnostní síni stály mezi květinovými pyramidami a

zelenými stromečky zářící a vůni vydávající vodotrysky s jemnými paprsky vody. Když se všichni nasýtí a napili, prosili hosté Heroda, aby znovu dovolil Salome tančit. Všichni proto uvolnili místo v sále a rozsadili se okolo stěn. Herodes se posadil na trůn a okolo něj byli jeho důvěrní přátelé, kteří byli herodiány. Objevila se Salome s několika tanečnicemi oděna ve zcela půhledný oděv, její vlasy byly protkány perlami a drahokamy, ale dílem jí také v loknách poletovaly kolem hlavy. Měla korunu a tančila uprostřed a ostatní pak okolo ní. Tento tanec bylo neustálé uklánění, pohupování a kroucení tělem, jako kdyby vůbec neměly kosti, jenom zaujaly nějaký postoj už zase přecházely ihned v jiný a při tom měly v rukou věnce a šátky, kterými kolem sebe komíhaly a mávaly. Celý tanec napodoboval nejnebezpečnější vášně a Salome všechny předčila. Po jejím boku jsem spatřila ďábla, jakoby kroutil a ohýval sám všechny její údy, aby vyvolávala všechny tyto příšerné stavy. Heroda to vše zcela uchvátilo a byl omámen všemi jejími výrazy. Když na ukončení stanula před trůnem Herodovým, tančily ostatní dívky dále a upoutávaly pozornost hostů, takže jenom nejbližší z nich slyšeli, jak se jí Herodes zeptal: „Požaduj ode mne, cokoliv chceš, já ti to chci dát! Ano, já ti přísahám!“ I kdybys požadovala polovinu mé říše, co ode mne žádáš? Salome však řekla: „Chci se zeptat své matky, co si mám přát!“ A opustila sál a šla k sálu žen a zeptala se. Ta jí poručila, aby si vyžádala Janovu hlavu na míse. Salome spěchala k Herodovi nazpět a řekla: „Chci, abys mně ihned dal na míse hlavu Janovu!“ Jenom několik jeho nejbližších důvěrníků to zaslechlo. Herodes byl znovu jako by zasažen, ona mu ale připomenula jeho přísahu. Herodes dal nato zavolat prostřednictvím blízkého herodiána svého kata a tomu poručil, aby sňal Jana a hlavu dal na míse Salome. Nato kat odešel a po chvíli jej následovala i Salome. Herodes ale se svými důvěrníky opustil síň, jako by mu nebylo dobře. Byl velmi zarmoucen a slyšela jsem, že i oni mu řekli, aby této prosbě vyhověl, že to bylo nutné, vždyť si kdysi slíbili nejvyšší mlčenlivost, aby ničím nerušili slavnost. Herodes velmi zarmoucen se procházel jako beze smyslu v nejvzdálenějších komnatách. Slavnost ale nadále pokračovala.

Jan se právě modlil. Kat a jeho pomocník nechali dovnitř vstoupit oba vojáky, kteří střežili přístup k Janovu vězení. Vojáci měli s sebou pochodně, ale já jsem spatřovala pouze světlo

u Jana, že mně plameny pochodní připadaly tak slabé jako vůči dennímu světlu. Salome čekala v předsíni dlouhého vězení se svojí služebnou, která podala katovi mísu zahalenou rudým šátkem. Kat řekl Janovi: „Král Herodes mne posílá, abych donesl tvoji hlavu na této míse jeho dceři Salome!“ Jan jej nenechal domluvit, zůstal klečet, obrátil se k němu hlavou a řekl: „Vím, proč přicházíš! Vy buďte mými hosty, které jsem tak dlouho očekával!“ Tu odvrátil od něj svou hlavu a modlil se dále před kamenem, před kterým se vždy vkleče modlíval. Kat mu sňal hlavu zvláštním přístrojem, který nemohu s ničím porovnat, než jenom s nějakou pastí na lišku, neboť mu napřed dali kolem krku na ramena železný kruh a pak jedinou ranou nebo katovým stisknutím projela železa, která řezala, jeho krkem a v jediném okamžiku oddělila hlavu od těla. Jan zůstal klečet, hlava odskočila na zem a trojnásobně vytrysknuvší proud krve pokropil hlavu i tělo svatého, který byl tak pokřtěn vlastní krví. Katův pomocník však zvedl hlavu za vlasy, poškleboval se jí a položil ji na mísu, kterou držel kat a donesl čekající dívce. Ta ji přijala s radostí i utajovanou hrůzou a s oním změkčilým odporem, jaký mají hříchu oddaní lidé před krví a ranami. Nesla svatou hlavu na míse zahalené rudou pokrývkou, doprovázena svou služebnou, která šla před ní a svítila na cestu, procházely podzemními chodbami, zatímco mísu držela plaše daleko před sebou a svoji ozdobenou hlavu odvracela stranou. A tak stoupala touto pustou cestou a vstoupila do klenuté místnosti jakési kuchyně pod zámek Herodiady, která jí vyšla vstříc, strhla pokrývku se svaté hlavy, hanobila ji a zle s ní nakládala. Pak sňala se zdi, kde se nacházely podobné kuchyňské nástroje, ostrou kuchyňskou jehlu a probodla mu jazyk, tváře i oči a smýkala jí podobna více ďáblu než člověku a vykopla ji nohou kulatým otvorem dolů do příkopu, do kterého se odhazoval odpad a zbytky z kuchyně. Nato se v doprovodu své dcery vrátila tato obluda do hluku, vřavy a neřestí slavnosti, jako by se naprosto nic nestalo. Spatřila jsem, že svaté tělo zakryli koží, kterou obvykle nosíval a pak je oba vojáci položili na jeho kamenné lože. Tito vojáci byli dojatí, byli však odvoláni a sami uvězněni, aby nemohli mluvit. Všem, kteří o tom něco věděli, bylo uloženo nejprísrnější mlčení. Hosté na Jana nemysleli. Tak po jistou dobu zůstala jeho smrt utajena, ano, byla rozší-

řena i zpráva, že Jan obdržel svobodu. Slavnosti i nyní dále pokračovaly. Sotva Herodes přestal pořádat hostiny, začala je zase pořádat Herodias. Pět lidí, kteří věděli o Janově smrti, bylo uvězněno, oba strážníci, kat i jeho pomocník a služebná dívka Salome, která projevovala soucit. Před vězení byly postaveny jiné stráže a byly vyměněny. Dokonce i jeden Herodův důvěrník nosil do vězení jídlo, aby nikdo o této události neměl ani tušení.

5. Ježíš v Thamat-Sílo a Antipatridě

Zatím co probíhaly slavnosti v Macheru a byl zavražděn Křtitel, prodléval Ježíš v Thamat-Sílo, kde mu lidé, vracející se z Jeruzaléma, vyprávěli o onom neštěstí, které se zde právě teď odehrávalo. Při jedné veliké stavbě na chrámovém pahorku bylo nedávno zaměstnáno velmi mnoho dělníků a s nimi i osmnáct stavbyvedoucích, které tam poslal Herodes a ti všichni byli zasypáni. Též Ježíš projevil svůj soucit nad nevinně zasypanými, řekl ale, že stavbyvedoucí nebyli žádnými většími hříšníky nežli farizeové, saduceové a všichni, kdo pracují proti Božímu království, i tito by měli zahynout svým zrádným jednáním.

Tato stavba byla dlouhá asi čtvrt hodiny a měla přivádět vodu vytékající z rybníka Bethesda na chrámovou horu a mělo jí být použito při omývání krve obětních zvířat na chrámovém nádvoří a měla být splachována dolů do strže, v této strži ale výše leží rybník Bethesda, který svoji vodu přijímá z pramene Gihon a voda z něho touto strží odtéká. Tři vzklenuuté chodby vedly daleko pod chrámovou horu a před údolí vedly dlouhé oblouky od jihu k severu vzhůru na chrámovou horu. Stála při tom vysoká věž, ve které se s pomocí kolového zařízení vyzvedávala voda z hloubky do výše pomocí měchů. Tyto práce trvaly již dlouho a teprve v poslední době, protože byl nedostatek jak stavebních vhodných kamenů, tak i stavbyvedoucích, obrátil se Pilát na radu jednoho tajného herodiána ze synedria na Heroda. Stavbyvedoucí, které Herodes poslal, byli rovněž herodiány. Tito dle Herodova návodu prováděli stavbu úmyslně se záměrem tak, že se nutně musela zřítit, aby Židé tím ještě více vůči Pilátovi zahořkli. A tak stavba stála dole sice velmi široká, ale dutá a čím výše, tím byla užší, ale z těžšího materiálu. Když došlo k neštěstí, stálo oněch osmnáct herodiánů naproti stavbě na terase a přikázali, aby dřevěné lešení, které klenutí drželo, bylo rozebráno, že už je vše pevné. Ubozí lidé stáli všude na vysokých obloucích a pracovali. Najednou se všechno rozletělo. Nesmírné zdívo se zřítilo a všichni utíkali a křičeli. Praskání a mračna prachu naplňovala celé okolí, i mnoho malých příbytků s tím vším bylo strženo, zahynulo množství lidí z těch, kdo zde pracovali a dokonce i lidé dole u úpatí chrámové hory. I ono

místo, kde stálo oněch osmnáct zrádců, se otřesy zřítilo také a oni byli pohřbeni v troskách. Stálo se to krátce před slavností v Macheru, proto také žádný, ani jeden římský důstojník nebo úředník, se k slavnosti nedostavil. Pilát velmi vůči Herodovi zahořkl a přemýšlel, jak by se mu pomstil. Byla to stavba velmi rozsáhlá a škody byly značné. Při této stavbě se Pilát a Herodes rozdělili, ale při Ježíšově smrti, tj. při zničení pravého chrámu, se zase usmířili. Ony trosky stavby pohřbily zrádce spolu s nevinnými, toto zničení ukázalo rozsudek na celém národem.

Veškerý odtok z rybníka Bethesdy byl teď už uzavřen, neboť celá strž byla zasypána a voda, která nemohla odtéci, vytvořila rybník.

Když Pilát, kvůli této pohromě velmi zahořklý, poslal do Macheru k Herodovi svoje úředníky, dal se Herodes zapřít.

Ježíš uzdravil v Thenatu ještě více slepých. Potom odešel s Petrem a Janem přes Sichem do Antipatridy. Cestou mluvil Petr a Jan vícekrát o tom, zda by Ježíš nechtěl zavítat do Arumy nebo jiných míst. Ježíš ale řekl, že by jej nepřijali a pokračoval v cestě směrem k Antipatridě. Cestou učil o modlitbě a podobenství, jak jeden přítel v noci klepe na dveře svého přítele a prosí jej, aby mu půjčil tři chleby. K večeru došli do končiny u Antipatridy, která byla porostlá mnoha stromy a zůstali zde v jednom útulku.

Antipatris, ležící u jakési říčky, je krásné město vybudované Herodem na počest Antipatra místo někdejšího menšího Kafar-Saba*, která již tehdy měla věže a hradby. Lysias, kterého Juda Makabejský porazil, zde s ním uzavřel smlouvu a odvrátil od Judska i jiné národy a sám přinesl veliké dary pro to, aby byl znovu vybudován chrám. Toto místo leží šest hodin daleko od moře. I zajatý Pavel byl tudy veden do Cesareje. Město je obklopeno velkými stromy, i uvnitř města je mnoho zahrad a alejí. Město je zcela ukryto zelení. Je veliké a vystavěno na způsob pohanských měst, na ulicích téměř stále můžeme jít pod sloupovým podloubím.

* Za války s Makabejci tábořil vojevůdce Lysias v Kafar-Saba.

Když Ježíš šel z útulku s Petrem do města, vydal se k domu představeného města, který se jmenoval Oziáš. Hlavně sem přišel kvůli tomuto muži, protože jeho víra mu byla velmi dobře známa. Tento muž k němu do útulku vyslal posla a pozval jej k sobě, neboť jeho dcera byla velmi nemocná. Ježíš mu vzkázal vyřídit, že dnes chce přijít. Oziáš jej i oba apoštoly přijal velmi uctivě, umyl jim nohy a chtěl i něco předložit k jídlu. Ježíš ale ihned odešel k nemocné, oba apoštolové však procházeli městem, aby rozhlásili Ježíšovo učení v synagoze. Oziáš byl muž asi čtyřicetiletý, jeho dcera se jmenovala Michol a mohlo jí být tak čtrnáct let. Ležela bezvládně na lůžku, byla bledá, vyhublá a tak ochrmlá, že nemohla hýbat žádným svým údem, ani pozvednout hlavu nebo hýbat jí, museli jí dokonce i překládat ruce z místa na místo. Matka byla přítomna a zahalena závojem, sklonila se pokorně před Ježíšem, když přicházel k lůžku panny. Matka obvykle lehávala na druhé straně lože na polštáři, aby mohla dceři stále pomáhat. Protože ale Ježíš u lůžka nemocné poklekl, neboť toto lůžko bylo velmi nizoučké, stála uctivě na druhé straně, otec stál u nohou lůžka.

Ježíš rozmlouval s nemocnou, modlil se, dechl jí do tváře a pokynul matce, aby si klekla naproti němu a ona tak učinila. Teď Ježíš nalil trochu oleje, který při sobě nosil, na dlaň a potřel oběma prvními prsty pravé ruky nemocné dívce skráň a čelo, potom i klouby její pravé i levé ruky a po několik okamžiků nechal spočívat svoji ruku na jejích zápěstích, potom Ježíš přikázal matce, aby rozhalila dlouhý šat dcery v krajině žaludku a potřel i toto místo olejem. Nato odtáhla matka okraj pokrývky s jejích nohou a Ježíš potřel i tyto. Teď řekl Ježíš: „Michol, vstaň!“ Ono hubené, bledé dítě se napřímilo nejprve vsedě a potom i na nohy, klesalo a kolísalo v nezvyklé poloze. Ježíš a matka ji vedli k otci do jeho otevřené náruče, matka ji objala. Plakali radostí a všichni tři se vrhli Ježíši k nohám. Teď přišli i služebníci a služebné a velebili plni radosti Pána. Ježíš ale přikázal, aby donesli chléb a vinné hrozny, které museli vylisovat. Ježíš obojí požehnal a dívce poručil, aby z toho trochu pojedla a napila se a toto vše aby několikrát opakovala. Dívka byla na svém loži oděna v dlouhou košili z jemné přírodní vlny, hrudní část byla na ramenou připevněna, takže se dala rozevřít. Její paže byly ovinuty širokými pruhy téže látky, které na zádové

části byly pevné. Pod tím měla přikrývku i na hrudi a na zádech, bylo to na způsob škapulíře. Když povstala, zahalila ji matka ještě velkým lehkým závojem.

Zpočátku byla její chůze ještě kolísavá a nešikovná, jako u člověka, který chůzi zpřímá již zcela zapomněl, pak se znovu uložila a jedla. Tu ale, protože přišly její přítelkyně a družky jejich her puzeny pouhou zvědavostí, aby na vlastní oči spatřily její uzdravení, které se již rozhlásilo, postavila se a vyšla jim zcela opatrně, ale ještě nejistě vstříc, matka ji při tom vedla jako dítě. Dívky byly veselé a srdečné, objímaly ji a vedly. Oziáš se také zeptal Ježíše, zda nemoc jejich dítěte je nepostihla pro nějakou vinu jejich rodičů a Ježíš řekl: „Řízením Božím!“ I její družky Ježíši poděkovaly. Potom Ježíš odešel do předdvoří domu, kam přišlo mnoho lidí s nemocnými. Zde také byl Petr a Jan.

Ježíš uzdravoval nemocné všeho druhu a odebral se doprovázen mnoha lidmi k synagoze, kde jej očekávali farizeové a veliké množství lidu. Vypravoval podobenství o pastýři a řekl, že hledá ztracené ovce a proto vyslal svoje sluhy, aby je vyhledali a že on chce za svoje ovce zemřít. Řekl také, že má na své hoře jedno stádce, které může být bezpečné a jestliže vlk jednu uchvátí, že jenom ona je na tom vinna. Vypravoval také jedno podobenství, ve kterém mluvil o svém poslání a řekl: „Můj Otec má vinici.“ Tu se na sebe farizeové s pohrdáním obrátili a když Ježíš teď ono podobenství dovyprávěl, jak všichni služebníci jeho Otce zakusili špatné zacházení od špatných správců a jak Otec teď posílá svého Syna a jak oni jej teď vypudí ven a usmrtí, smáli se a posmívali se mu a ptali se ho: „Kdo je on? Co on chce? Kde má jeho Otec vinici? On snad ztratil rozum! On je blázen, to přece každý dobře vidí!“ A vysmáli se mu a haněli ho. Ježíš ale opustil s Petrem a Janem synagogu, oni se však i za ním posmívali a jeho zázraky připisovali kouzlům a ďáblůvi.

Ježíš vešel znovu s Oziášem do jeho domu a v předdvoří uzdravil ještě několik nemocných, něco málo pojedl a přijal na cestu chleby a balzám.

Jeden každý způsob, jak Ježíš rozdílně uzdravoval, měl v sobě vlastní tajemný význam. Nemohu to tak znovu dobře vylíčit, jak jsem to všechno viděla. Každý způsob uzdravování měl vlast-

ní vztah k tajemné prapříčině a významu nemoci a vztahoval se i k duševním potřebám člověka. Tak na příklad přijetí pomazání olejem poskytovalo určité duchovní posílení a sílu, která byla dána významem oleje; a žádný z těchto úkonů nebyl bez vlastního významu. Ježíš také těmito formami zaváděl nejrozličnější zvyky, kterých potom zase užívali svatí a kněží, kteří uzdravovali v jeho jménu tak, co dílem přejali z tradice, dílem znovu získali působením Ducha svatého v Ježíšově jménu. Tak jako Syn Boží, aby se stal člověkem, vyvolil si tělo nejčistšího stvoření a sestoupil dolů skrze lidskou přirozenost jako člověk, tak používal také on sám čisté a jeho Duchem posvěcené jednoduché stvoření jako látku pro uzdravení, např. olej a potom i věnoval uzdravující chléb a šťávu z vinných hroznů. Jindy zase uzdravoval sám pouhým rozkazem na dálku, neboť on přišel, aby ono tak rozdílné množství uzdravoval různými cestami a za všechny, kdo věřili, aby zadost učinil jedinou smrtí na kříži, v níž byly obsaženy všechny potupy a bolesti a všechna pokání a zadostiučinění. On nejprve uvolnil pouta a svazky časné bídy a tresty nejrozličnějšími klíči své lásky, učil různým způsobem, rozličně uzdravoval, pomáhal všemi způsoby a tak potom otevřel bránu usmíření nebes i předpekli hlavním klíčem, klíčem Kříže.

Michol, dcera Oziášova, byla od mládí nemocná a právě působením milosti byla tak dlouho ochrnutá a spoutána bezvládností. Po celou dobu nebezpečí pádu do hříchu byla tak spoutána nemocí a dána rodičům, aby se cvičili v lásce a trpělivosti; kdyby byla bývala již od mládí zdravá, copak by se snad potom i z ní a z rodičů stalo! Ježíše by tak toužebně neočekávali, nebyl by jim mohl darovat toto štěstí, nebyli by v něj uvěřili, ona by jim nebyla uzdravena a pomazána, což jí dalo velikou sílu a posílení pro duši i pro tělo. Její nemoc byla zkouškou, následek dědictví hříchu, ale také dobrodiním výchovy a skutkem spásy pro duši její i jejích rodičů. Její trpělivost a vytrvalost rodičů byla také spoluprací s milostí a přinesla všem korunu jejich skrytého boje i ono uzdravení Ježíšem na duši i na těle. Jaká nádherná milost to musela být spoutána vůči všemu zlu a přece měla svobodu k duchovnímu dobru až do doby, než přijde Pán a osvobodí duši i tělo.

Ježíš mluvil ještě s Oziášem. Tento mu také vypravoval o zřícení věže v Siloe a o nešťastných lidech postižených ne-

šťěstím a mluvil i o odporu vůči Herodovi, kterého někteří v skrytu podezírali. Také zde Ježíš řekl, že přijdou větší rány na zrádce a falešné stavitele nežli se to stalo těmto a jestliže Jeruzalém nepřijme spásu, postihne chrám totéž, co tuto věž. Oziáš také mluvil o Janově křtu a že doufá, že jej Herodes v den svých narozenin propustí. Ježíš řekl, že ve svou dobu bude osvobozen. Farizeové v synagoze mu také řekli, aby si dal pozor, aby jej Herodes neuvěznil s Janem, jestliže bude takto pokračovat. Ježíš na to neodpověděl nic.

Ježíš kolem páté hodiny odpoledne odešel s Petrem a Janem jihozápadním směrem k Ozansaře, která je odtud vzdálena čtyři až pět hodin. Zde v Antipatridě jsou umístěni římsí vojáci a tudy se také přepravují veliké kmeny stromů k jezeru, určeny jsou pro stavbu lodí. Na cestě do Ozansary potkávali na cestě více takových kmenů, do nichž byli zapřaženi velicí osli a které doprovázeli římsí vojáci. V této končině byly tyto stromy poráženy a potom otesávány. Ježíš poučoval i větší množství těchto dělníků. Do Ozansary přišli již pozdě. Toto město je rozděleno říčkou na dvě části. Ježíš zde zavítal ke známým lidem, učil a napomínal mnoho lidí, kteří se u útulku shromáždili. Ježíš zde již jednou byl na své cestě ke křtu. Uzdravoval a žehnal i nemocným dětem.

6. Ježíš v Betoronu a Betánii

Z Ozansary do Betoronu je kolem šesti hodin cesty. Kousek před Betoronem vyšli Jan a Petr napřed a Ježíš pak putoval sám. Egypťští učedníci se synem Jany Chuzovy vyšli mu zde naproti a přinesli zprávu, že svaté ženy slavily sabat čtyři hodiny severně odtud v Machmatu, což leží u jednoho průsmyku asi čtyři hodiny severně od Betánie. Machmat je město, kde Ježíš ve svých dvanácti letech opustil doprovod svých rodičů a navrátil se nazpět do chrámu. Zde jej Panna Maria postrádala a domnívala se, že odešel napřed do Gofny a odtud, když jej tam nenalezla, naplněna zármutkem a úzkostí se navrátila do Jeruzaléma.

V Betoronu je levitská škola, s jejímž učitelem se znala Svatá rodina a kde přenocovala Anna a Jáchym, když odváděli Marii do chrámu, a potom i ona sama, když se pak vracela jako Josefova nevěsta zpět do Nazareta. Se synovcem Josefa z Arimatie sem došlo více jeruzalémských učedníků. Ježíš zde vešel do synagogy, kde vykládal čtení o sabatu za mnoha námitek se strany farizeů. Po učení uzdravil v útulku nemocné a několik žen trpících krvácením a požehnal nemocným dětem. Farizeové jej pozvali na hostinu a když je nechal dlouho čekat, přišli, aby ho zavolali a řekli mu, že všechno má svůj čas, tedy i uzdravování, že sabat náleží Bohu, že to teď již stačí. Ježíš odpověděl: „Nemám žádný jiný čas a žádnou jinou míru, než jak naplnit vůli Otcovu!“ A teprve tehdy, když skončil uzdravování, odešel s učedníky na hostinu.

Při hostině mu farizeové předhazovali ještě nejrůznější věci: říká se, že s ním všude obcházejí špatné ženy. Oni slyšeli o Magdalénině obrácení, i Marie Sufanitky a Samaritánky. Ježíš odpověděl: Kdyby jej byli lépe poznali, pak by mluvili jinak. On přišel, aby se slitoval nad hříšníky. Mluvil také o velikých viditelných škodách, které, když jsou napraveny, učiní člověka čistým, i o vnitřních skrytých vadách, jimiž člověk navenek vyhlízející čistě je uvnitř pln nečistoty. Dále řekli, že se jeho učedníci před jídlem neumývají a Ježíš pronesl důrazné, výstižné poučení o pokrytectví a zdánlivé svatosti farizeů. Vyprávěl také podobenství, když mluvili o špatných ženách, jehož obsahem

bylo to, který dlužník je lepší, zda ten, který má velký dluh a pokorně prosí o odpuštění a proto chce všechno poctivě nahradit poctivou prací nebo ten, který také všechno dluží, avšak neustále a dále hýří a tak pramálo myslí na to, aby zaplatil, takže se ještě posmívá dlužníku, který všechno doznal. Ježíš dále vypravoval o dobrém pastýři jako v Antipatridě, ale oni to vše přijali chladně a povrchně.

Ježíš se ubytoval se svými učedníky v levitské škole.

Horní Betoron leží tak vysoko, že ho můžeme spatřit, díváme-li se z Jeruzaléma, Dolní Betoron pak leží na úpatí hory.

Z Betoronu, který je od Jeruzaléma vzdálen šest hodin, putoval Ježíš dále a vyhýbal se všem městům a šel směrem k Betánii. V Magdale dal všechno do pořádku a dosadil tam správce zámku i celého majetku. Muži, který žil s Magdalénou, zařídil příbytek a i živobytí na vysoko položeném statku u Ginnimu, což tento bez odporu přijal.

Magdaléna po svém příchodu do Betánie se ihned ujala obydlení své zemřelé sestry „tiché“ Marie, která ji měla velmi ráda. Celou noc prodlela v slzách; když ji Marta ráno vyhledala, stála plačící Magdaléna nad hrobem své sestry s rozpuštěnými vlasy.

Ženy z Jeruzaléma se tam ihned vrátily. Všechny vykonaly tuto cestu pěšky a ačkoliv Magdaléna byla tak slabá ve své nemoci, i duševním otřesem a také nezvyklá chodit pěšky, přece sama nechtěla putovat jinak a od chůze měla nohy zcela zkrvavené. Ženy, které ji od chvíle jejího obrácení nevýslovně milují, ji často vedou. Byla bledá a slzami zcela vyčerpaná. Nemohla překonat svoji touhu poděkovat Ježíši a vyšla mu přes hodinu cesty daleko v ústrety, vrhla se na zem před jeho nohy a skropila je slzami lítosti a díků. Ježíš jí podal ruku, pozvedl ji a přátelsky s ní mluvil a také i o její sestře Marii. Řekl jí, že by měla vstoupit do jejích stop a konat pokání jako je konala ona, ačkoliv se ničím neprovinila. Magdaléna se nato se svojí služkou navrátila nazpět jinou cestou.

Ježíš vstoupil s Petrem a Janem do Lazarových zahrad, Lazar mu přišel v ústrety a jako obvykle jim v hale umyl nohy a podal něco k snědku. Nikodém zde nebyl, ale zato Josef z Arimatie. Ježíš se zdržoval ve vnitřní části domu, ale nemluvil s nikým, než jenom s domácími lidmi a se ženami. O samotě pak mluvil s Marií o smrti Janově, ona to však od něho zvěděla již vnuknu-

tím pomoci zjevení. Ježíš jí řekl, že během osmi dnů odejde zase do Galileje, dříve než Herodovi hosté z Galileje se tam z Macherontu navrátí, aby mohl nerušeně a v klidu vykonat tuto cestu.

Učedníci, kteří s Ježíšem, ale oddělení od něho, putovali do Judska, vstupovali od místa k místu do jednotlivých chýší i přistupovali k pastýřům a ptali se: „Nejsou tu nějakí nemocní, abychom je mohli uzdravit ve jménu Ježíše, našeho Mistra a jim mohli darovat to, co on nám dal zdarma?“ Potírali nemocné olejem a tito byli zase zdraví.

Zrána odešel Ježíš přes Olivovou horu, aby v jednom blízko ležícím táboře učil a uzdravoval zedníky a řemeslníky. Bylo zde místo, kde se zdržovali dělníci pracující za denní mzdu a zedníci, kteří byli zaměstnáni při neustálých stavbách na chrámové hoře. Bylo tam i několik kuchyní a chudé ženy za malý peníz jim tam vařily jejich pokrmy. Mezi dělníky bylo i mnoho Galilejců a lidí, kteří byli přítomni Ježíšovu učení i jeho zázrakům v Galileji a i takoví, které on již uzdravil. Byli zde i lidé z Gišaly z majetku setníka Zorobábela a zvláště mnoho lidí z jednoho malého místa u Tiberiady, ležícího na severním návrší údolí, táhnoucího se od Magdaly. Ježíš mezi těmito lidmi uzdravil více nemocných. Tito před ním naříkali nad velkým neštěstím, ke kterému došlo před čtrnácti dny při zřícení stavby a prosili jej, aby došel i k jiným zraněným, kteří tam odsud již odešli a zůstali naživu. Zahynulo při tom třiadevadesát lidí, mimo oněch osmnácti zrádců. Ježíš odešel ke zraněným, utěšoval je a uzdravoval. Uzdravil z nich více těch, kteří utrpěli pohmoždění hlavy, tím, že je potřel olejem a dotkl se jejich hlavy, rozdrčené ruce, kde z kostí zůstaly úlomky, dal dohromady tyto části, pomazal je a podržel ve své ruce; zlomené paže, které v klidu spočívaly v obvazech, pomazal, podržel místa v zlomené ruce a oni byli uzdraveni, takže pouze vyňali ruce z obvazů a byli zdraví a mohli jimi hýbat. Rány po ztracených údech zacelil.

Slyšela jsem, jak řekl shromážděným lidem, že budou mít ještě více důvodů k pláči, až meč zasáhne Galilejské. Nabádal je, aby císaři odváděli všechny dávky bez reptání a jestliže tak nemohou učinit, pak mají jeho jménem o ně prosit Lazara, který jim všechno dá. Ježíš učil nesmírně dojmavě a slyšela jsem bédování lidí; jindy mohli dosáhnout pomoci u rybníka Bethesdy, ale teď už by nikde nenašli pomoc tito ubozí lidé a museli by

věčně takto chřadnout, protože od jisté doby nebylo již více slyšet o žádném uzdravení.

Ježíš plakal, když šel přes Olivovou horu a řekl: „Jestliže toto město nepřijme spásu, pak chrám bude zničen tak, jako se zhroutily tyto stavby a veliký počet lidí v jeho troskách zahyne. Nazval tyto zřícené stavby vodovodu předobrazem, který má sloužit jeho varování.

Potom vstoupil před Betlémskou branou Jeruzaléma do domu, kam s ním Maria a Josef zavítali v jeho čtrnáctém roku života, když šli do chrámu, aby ho představili Hospodinu. Zde také přenocovala Anna, když cestovala k jesličkám a Ježíš ve svém dvanáctém roce byl zde, když opustil svoje putující rodiče u Machmatu a vrátil se nazpět do chrámu. V tomto malém útulku přebývali velmi zbožní a prostí lidé, sem přicházeli esenové a jiní zbožní lidé. Teď zde již žily děti oněch lidí, kteří tady tehdy žili a byl zde ještě jeden starý muž, který se na to vše dobře pamatoval. Ježíše už nepoznali, nebyl zde už totiž od té doby a oni se domnívali, že to je Jan Křtitel, o kterém se i zde mluvilo, že už je propuštěn.

Ukázali mu v jednom rohu domu zavinutou loutku, oblečenou právě tak, jak jej tehdy Maria nesla do chrámu a tato loutka ležela i v podobných jeslích a hořela u ní světla a lampy, jakoby v papírových kornoutech. Řekli mu: Ježíš z Nazareta, ten veliký prorok, narozený v Betlémě před třiceti třemi roky, zde byl se svou Matkou. Co přichází od Boha, musíme ctít a tak oni zde slaví jeho narozeniny po dobu šesti týdnů tak dobře, jako Herodes slaví svoje narozeniny a ten přece není žádným prorokem.

Tito lidé právě ze styku se svatou Annou a všemi lidmi důvěrně známými se Svatou rodinou a poučení pastýři, kteří sem také zavítali, když chodívali do Jeruzaléma, se stali prvními ctiteli Ježíšovými a i celé Svaté rodiny. Když se jim Ježíš dal poznat, byla jejich radost nevýslovná. Ukázali mu všechna místa v domě i na zahradě, kde bývali Maria s Josefem i Anna. Ježíš je poučoval a utěšoval a tak se vzájemně obdarovali. Dal jim poslat prostřednictvím jednoho učedníka peníze a oni mu za to dali chléb, med a plody na cestu a šli jej ještě kus cesty vyprovodit, když Ježíš šel dále z útulku se svými učedníky směrem k Hebronu.

7. Ježíš v Jutě. Oznamuje smrt Jana Křtitele

Ježíš šel odsud se svými průvodci pět hodin cesty až do Juty a Hebronu, rodiště Jana Křtitele. Maria, Veronika, Zuzana, Jana Chuzova, Jana Markova, Lazar, Josef z Arimatie, Nikodém a více jeruzalémských učedníků se tam odděleně vydalo napřed již dříve s tím, že šli kratší cestou přes Jeruzalém a došli tam již více hodin před Ježíšem.

Zachariášův dům se nachází před Jutou na pahorku. Dům i majetek, sestávající se z vinic, byly Janovým dědictvím. Synovec jeho otce, který se také jmenuje Zachariáš, tady přebývá a všechno to spravuje. Byl levita a dobrý přítel Lukášův a ten jej nedávno v Jeruzalemě navštívil. On mu vyprávěl mnoho o Svaté rodině. Je mladší než Křtitel, ve stáří apoštola Jana. Od svého mládí zde v tomto domě vždy býval, už jako dítě. Náležel k onomu druhu levitů, kteří se velmi podobali esenům a po svých předcích opatrovali určitá tajemství, ta uctívali a očekávali příchod Mesiáše obzvláštní pobožností. Byl osvěcený a neženil se. Ježíše a jeho doprovod přijal tak, že jim umyl nohy a podal něco k snědku. Ježíš nato odešel k synagoze do Hebronu.

Byl postní den a večer začala slavnost v Jutě na upomínku Davidova vítězství nad Absolonovým povstáním, které on zde nejprve zahájil jako ve svém rodišti. Při této slavnosti hořelo mnoho lamp, dokonce i přes den, v synagoze a i v domech. Děkovali za osvěcení, že tehdy volili dobře a prosili o další osvěcení, aby i nadále mohli dobře volit. Ježíš učil před velkým shromážděním lidu a od levitů zakusil veliký projev lásky a úcty. Všichni se také účastnili hostiny.

Když sem se ženami putovala Maria, vyprávěla jim o své cestě s Josefem za Alžbětou, ukazovala místa, kudy zase Josef odcestoval, jak jí bylo úzko, co si asi Josef bude myslet, až se zase znovu vrátí a uvidí její změněný stav. Se svatými ženami také navštívila všechna místa, kde se odehrála veškerá tajemství při její návštěvě a i při Janově narození. Mluvila o poskočení děťátka Jana v matčině lůně, o Alžbětině pozdravení a jak jí Bůh vnukl Magnificat, které se potom vždy večer s Alžbětou modlila. Vyprávěla i o němotě Zachariášově a jak mu Bůh opět vrátil řeč vyslovením Janova jména. Všechna tato tajemství, kte-

rá jim až dosud byla neznáma, vyprávěla tak důvěrně a za prolévání slz při zbožné vzpomínce na to všechno společně se svatými ženami, které také na těchto místech prolévaly slzy, přece ale radostnější nežli Maria, která současně oplakávala i smrt Janovu, o které ony ještě nevěděly. Ukázala jim pramen, který vytryskl na její prosbu v blízkosti domu a ony se z něj napily.

Ježíš při společné hostině učil. Ženy seděly odděleně. Po hostině odešla svatá Panna s Ježíšem, Petrem, Janem a třemi Janovými učedníky Jakubem, Heliakimem a Sadokem, syny její starší sestry Marie Heli do světnice, kde se Jan narodil. Na zemi byla rozprostřena veliká přikrývka a všichni poklekli a seděli kolem ní. Ježíš ale stál a mluvil k nim o svatosti a o životní cestě Janově. Svatá Panna jim vyprávěla okolnosti, za nichž byla tato přikrývka vytvořena. Maria ji při svém navštívení zhotovila společně se svatou Alžbětou a na ní se narodil Jan. Ona byla Alžbětiným lůžkem při Janově narození, a to ze žluté vlny, prošívaná a ozdobená květinami. Na horním okraji byly úryvky z Alžbětina pozdravu a z Magnificat, vyšity byly velkými písmeny. Uprostřed bylo upevněno něco na způsob roušky pro šestinedělku, do toho mohla zasunout nohy jako do pytle a pak uzavřít, nahoře tato rouška tvořila něco na způsob pláště, kterým se mohla celá zahalit a měla i kapuci. Rouška byla ze žluté vlny s hnědými květy. Všechno to pak vypadalo asi tak, jako když upevníme župan jeho spodní polovinou na prošívanou přikrývku. Spatřila jsem, jak Maria pozvedla před sebe horní okraj přikrývky a přítomným předčítala a vysvětlovala vyšité výroky a proroctví. Řekla též, že Alžběta prorokovala, že Jan spatří Ježíše tváří v tvář jenom třikrát a jak se to všechno už uskutečnilo. Spatřil Ježíše pouze třikrát, poprvé jako dítě v pustině, když Svatá rodina na svém útěku do Egypta přecházela kolem něj v pustině v určité vzdálenosti, po druhé při křtu a po třetí, když Jan Ježíše spatřil, jak přechází kolem u Jordánu a on o něm vydal svoje svědectví.

Ted' jim Ježíš oznámil, že Jan byl Herodem usmrčen. Všech se zmocnil veliký zármutek, skrápěli pokrývku slzami, obzvláště Jan se v pláči vrhl na zem. Bylo to srdcervoucí, jak tak leželi vzlykající a bědující na popisované pokrývce. Ježíš a Maria zde stáli na obou koncích. Ježíš je vážně těšil a připravoval tak na ještě strašlivější věci, přikázal jim, aby však

mlčeli, protože mimo ně dosud nikdo nic neví, vyjma ty, kdo tuto věc vykonali.

Jižně od Hebronu se nachází háj Mambre s jeskyní Machpelah, kde je pochován Abrahám a ostatní praotcové. Ježíš zde učil a uzdravoval i venkovany, kteří tam jednotlivě přebývali. Háj Mambre je údolí, kde jednotlivě vzdáleny od sebe rostou duby, buky, ořechy a těsně před hájem Mambre je veliká jeskyně Machpelah, kde je pochován Abrahám, Sára, Jakub, Izák a ostatní praotcové. Jeskyně má dvě části jako dva sklepy, hrobovými místy jsou kamenné lavice, které se nacházejí jednak před skalní stěnou, jednak jsou vytesány ve zdi. Tato hrobka je dosud ve veliké úctě a před ní je zahrada se stromy a i místo, kde se učí. Skála je zcela porostlá vinnou révou, nahoře však roste obilí. Ježíš byl s učedníky v jeskyni. Bylo zde mnoho zakrytých hrobů, některé kostry byly již rozpadlé, Abraháмова ležela dosud v pořádku na svém místě. Kostra byla zakryta hnědou příkrývkou, která byla zhotovena z provazců na prst silných, byly z velbloudí srsti. Ježíš zde učil o Abrahámovi, o zaslíbení a o jeho naplnění. Nemocní, které Ježíš uzdravil, byli dílem ochrnutí, dílem souchotináři, dílem lidé trpící vodnatelností. Posedlé jsem neviděla žádné, zato slabomyslné a náměsíčné. Zdejší krajina je velmi úrodná a překrásné obilí je už žlutavé. Je zde znamenitý chléb a téměř každý má svou vinici. Kopce jsou nahoře ploché a roste na nich obilí, kolem kopců jsou vinice a v nich zvláštní jeskyně.

Když Ježíš s učedníky vcházel do jeskyně Machpelah, odložili svoje sandály přede dveřmi a dovnitř vstoupili bosí. Stáli kolem Abraháмова hrobu a byli velmi uctiví. Ježíš mluvil sám. Pak šel ještě hodinu jihovýchodně od Hebronu do levitského městečka Bethain, do kterého se muselo vystupovat velmi příkrou cestou. Uzdravil několik lidí a učil o Arše svědectví a o Davidovi, neboť v Bethainu jednou pobývala Archa po dobu patnácti dnů. David sem dal Archu úmluvy tajně na Boží příkaz dopravit v noci z domu Obededomova a sám šel před ní bos. Když ji dal David odtud odnést, byl lid tím tak rozhořčen, že jej téměř ukamenoval.

Zde nahoře byl velmi hluboký pramen, z něhož vytahovali vodu v koženém měchu. Skála zde na místech, kudy vedou cesty, je běloučká, i malé kaménky jsou bílé.

Nikodém, Josef z Arimatie, Lazar, jeruzalémské ženy a Maria se zase vrátili nazpět. Lazar do Jeruzaléma, kde konal ve chrámě sedmidenní službu.

Maria se nevrátila do Betánie, ale šla přímo do Galileje přes Machmat, kde u učitele ve škole slavila sabat, byla s ní Anna Kleofášova a jedna Alžbětina příbuzná ze Safy. Safa je místo, kde se narodili Jakub a Jan. Maria vzala s sebou Alžbětinu příkrývku. Sluha ji nesl složenou v kabele z proutí.

V Jutě před touto příkrývkou také Ježíš mluvil o tom, jak nesmírnou touhu měl Jan, aby Ježíše spatřil, ale přesto se přemohl a ničeho nepožadoval, jen to, aby naplnil svoje poslání jako jeho předchůdce a připravovatel cesty, ne aby s ním putoval společně a byl jeho přímým podílníkem v jeho činnosti. Jako malý chlapec Ježíše spatřil, když jeho rodiče s Ježíškem procházeli pouští do Egypta, chlapec Jan byl několik hodin cesty před Hebronem na poušti a jejich cesta vedla kolem Jana coby na dostřel šípu, jejich cesta vedla výše mezi keři podél potoka a on při nich běžel a svoji hůlčičkou, na které měl připevněn praporek – pruh lýka – radostně poskakoval podél potoka, tancoval a mával, dokud oni sami nepřešli. Ježíšovi rodiče Ježíše ještě pozvedli vzhůru a říkali: „Pohleď, to je Jan v poušti!“ Duch Boží jej sem dovedl, aby pozdravil svého Mistra, kterého již kdysi prorokoval v lůně své matky. Zatím, co Ježíš toto vypravoval, učedníci plakali, připomínající si jeho smrt a znovu jsem spatřila nepopsatelně dojemné vidění Jana, byl nahý a pouze přes bedra měl kůži, byla ovázána kolem jeho těla. Cítil blízkost svého Spasitele i to, že žíznil. Tu se chlapec pomodlil a bodl hůlčičkou do země, tak vytryskl bohatý pramen a Jan v běhu spěchal napřed a zastavil se, aby spatřil Ježíše a Svatou rodinu, jak putují okolo, kde zurčil nový pramen a radostně tančil a mával svojí korouhvičkou. Potom jsem spatřila, jak se vrací a stojí u veliké, převísle skály, v jejíž blízkosti se půda prohlubovala a vytvářela jeskyni. Jeden proutek toho pramene sem ale stékal do prohlubně, kterou si Jan připravil jako studánku. Po určitou dobu pak v této jeskyni přebýval. Cesta Svaté rodiny tudy směřovala přes část Olivové hory, půl hodiny od Betléma odpočívali a dále putovali směrem, že měli Mrtvé moře po levici, sedm hodin jižně od Betléma, dvě hodiny stranou od Hebronu, pak vstoupili do pouště, kde se Jan jako chlapec zdržoval. Spatřila jsem je, jak tento nový potůček

překračují a na příhodném místě u něj odpočívají. Osvěžili se z něho. Když se vraceli z Egypta, Jan chtěl Ježíše znovu spatřit, vyskočil a radoval se, hleděl při tom ve směru, kudy oni putovali, ale Ježíše tváří v tvář nespátřil, protože jejich cesta vedla o několik hodin dále. – Ježíš mluvil také o velikém překonání sebe sama u Jana, i při křtu se držel v mezích slavnostního pohledu, ačkoliv jeho srdce bylo téměř zlomeno touhou a láskou; a nato pokorně v úctě před ním ustoupil, než aby se oddal své lásce a vydal se za ním.

Ježíš učil v hebronské synagoze o slavnosti, která byla slavena na památku zapuzení saduceů ze šynedria, kteří tam byli za Alexandra Jannea největší stranou. V synagoze postavili tři vítězné oblouky, na něž připevnili větve vinné révy, ratolesti a nejrůznější květinové věnce. Procházeli také v průvodu ulicemi a sypali při tom květiny cestou, protože také začala slavnost nového měsíce a slavnost, kdy se míza rozlévá do stromů a stromy pěstované po čtyři roky jsou již čisté. Proto bylo vystavěno mnoho oblouků z větví a květin. Slavnost zapuzení saduceů se dobře hodila k onomu dni, kdy stromy znovu ožívají, protože saduceové neuznávají vzkříšení.

Ježíš učil v synagoze velmi přísně proti nim a mluvil o vzkříšení mrtvých. Na tuto slavnost sem došli farizeové z Jeruzaléma, s Ježíšem se nepřeli a byli zcela zdvořilí. Ježíš uzdravoval nemocné v domech i před synagogou, poněkud dělníky, chromé, lidi vyhublé, postižené dnou, několik slabomyslných i lidi postižené jinými nemocemi.

Juta a Hebron spolu souvisejí. Juta je něčím na způsob předměstí a souvisí s Hebronem řadou domů. Kdysi musela být obě města rozdělena, neboť mezi oběma městy se táhnou zničené hradby s věžemi a je mezi nimi i malá proláklina. V domě Zachariášově je judská škola a leží asi čtvrt hodinu daleko od města na pahorku, má velmi krásné zahrady a vinice a ještě je tam jedna vzdálenější vinice s domečkem. Škola se jednou zdí opírá o dům v místě, kde je místnost, co se narodil Jan; spatřila jsem to, když tam rozprostírali onu pokrývku.

Když Ježíš znovu učil v synagoze v Hebronu, byla tato na všech stranách otevřena a u jejího vchodu byl postaven vysoký stolec pro učení, na kterém pak Ježíš stál. Všichni obyvatelé města a mnoho lidí z okolních míst zde bylo shromážděno. Ne-

mocní leželi na malých ložích nebo seděli na rohožích kolem stolce pro učení a veliké množství naplnilo náměstí. Slavnostní oblouky dosud stály. Vše vyhlíželo dojemně, neboť všichni byli pohnuti i povzbuzeni a Ježíš zde u nikoho nenarazil na odpor. Po učení uzdravil Ježíš mnoho nemocných.

Ježíš zde konal učení plné hlubokého smyslu. Čtení pojednávalo o temnotě v Egyptě, o zavedení velikonočního beránka a o vysvobození všech prvorozených i něco z Jeremiáše. Ježíš zde podal obdivuhodně hluboké vysvětlení o vykoupení prvorozených. Vzpomínám si z toho všeho, že řekl asi toto: „Jestliže se zatemní slunce a měsíc, ať matky donesou děti do chrámu, aby každé bylo vykoupeno.“ Vícekrát použil výrazu: zatemnění slunce a měsíce. Mluvil o početí, narození, obřezání a obětování ve chrámě ve vztahu ke ztemnění a naplnění světlem. Ve zcela tajemném smyslu přirovnával vyjití z Egypta jako zrození člověka. Mluvil o obřízce jako o označení člověka, které jednou podobně jako i zákon o vykoupení prvorozených ustane. Nikdo mu neodporoval. Všichni naslouchali tiše a pozorně. Mluvil také o Hebronu a Abrahámovi a došel konečně i na Zachariáše a Jana. Mluvil o veliké Janově vznešenosti, a to zřetelněji a obsažněji než kdykoliv předtím, o jeho narození, jeho životě na poušti, o jeho hlásání pokání, křtu a věrném připravování cesty a konečně i o jeho uvěznění. Potom mluvil o osudu proroků i o veleknězi Zachariášovi, který byl zavražděn mezi svatyní a oltářem. Mluvil i o Jeremiášově utrpení v jámě v Jeruzalémě i o pronásledování ostatních. Když mluvil o zavraždění prvního Zachariáše mezi chrámem a oltářem, vzpomněli si přítomní příbuzní i na truchlivou smrt otce Křtitelova, kterého Herodes vyhlákal do Jeruzaléma a dal jej pak cestou usmrtit v blízkosti města v jednom domě. Ježíš se toho ale nedotkl. Zachariáš byl pohřben u svého domu v Jutě ve sklepení.

Když Ježíš promlouval tak dojemně a zcela zvláštním způsobem o Janovi a o smrti proroků, bylo ticho v synagoze ještě větší. Všichni byli silně osloveni, mnoho lidí plakalo a sami přítomní farizeové byli velmi pohnuti. Více příbuzných a přátel Janových však obdrželo vnitřní vnuknutí a osvětlení, že i sám Jan je jistě usmrčen a plní zármutku klesli bezvládně k zemi. Tím nastalo synagoze vzrušení. Ježíš ale řekl, aby ony bezvládné jenom podepřeli, že znovu přijdou k sobě, a tak spočívali

po několik minut v náručí svých přátel, zatím co Ježíš pokračoval ve svém učení.

Pro mne bylo něco význačného ve rčení „mezi chrámem a oltářem“ při Zachariášově zavraždění, což se vztahovalo na smrt Jana Křtitele, jako by se jeho smrt také v životě Ježíšově postavila mezi chrám a oltář, to ale přítomní vycítit nemohli, protože on skutečně zemřel mezi Ježíšovým narozením a ukřižováním. Když Ježíš ukončil učení, byli oni bezvládní dovedeni domů. Mimo Zachariáše, Janova bratrance, to byla i dcera Alžbětiny sestry, která je zde v Hebronu vdaná a má dvanáct dětí, jsou mezi nimi i dospělé dcery; tito a několik dalších lidí bylo takto oťreseno. Ježíš teď odešel s tímto mladým Zachariášem a s učedníky do domu této ženy, kde dosud ještě nikdy nebyl, ale zato svaté ženy před svým odchodem několikrát. Chtěl být právě v ní účasten hostiny, dnes to však byla hostina velmi smutná.

Ježíš byl s Petrem, Janem, Jakubem Kleofášem, Heliakimem, Sadokem, Zachariášem, Alžbětinou neteří a jejím mužem v jedné místnosti. Janovi příbuzní se Ježíše váhavě zeptali: „Pane, uvidíme ještě Jana?“ Místnost byla uzavřená, takže je nikdo nemohl rušit. Ježíš v pláči řekl: „Ne!“ A mluvil velmi dojemným způsobem, plným útechy, o jeho smrti. Když pak ve svém zármutku projevovali svoji bázeň, že by mohli s jeho tělem neuctivě zacházet, řekl jim Ježíš: „Ne, jeho tělo leží nedotčeno, jeho hlava byla zneuctěna, ale i ona byla ochráněna a jednou vyjde na světlo.“ Řekl jim také, že během několika dnů Herodes Macheront opustí a zpráva o Janově smrti se rozšíří, potom mohou jeho tělo odnést. Ježíš plakal společně se všemi přítomnými. Nato něco málo pojedli; to všechno mi tolik připomínalo pro tuto odloučenost, tichost, vážnost, veliké dojetí i pro vnitřní vroucnost Ježíšovu poslední večeři.

Při této příležitosti jsem měla vidění, jak Maria přišla s Ježíšem, aby jej obětovala, do chrámu. To se stalo teprve čtyřicátý třetí den po jeho narození, prodleli zejména kvůli nějakému svátku v malém útulku před Betlémskou branou u dobrých lidí. Mimo obvyklou oběť holoubků donesla Maria i pět trojúhelníkových zlatých plíšků, věnovaných Třemi králi i více kusů různých látek, hodících se pro vyšívaní do chrámu jako dary. Josef má oslíka, kterého dal do zástavy a pak jim ho prodal.

Vždy se také domnívám, že oslík Květné neděle pocházel od tohoto.

Ježíš učil i v Jutě a vešel asi s deseti levity do okolních domů, kde uzdravil mnohé nemocné. Malomocné, úporně posedlé; velicí hříšníci nebo hříšnice se ve zdejším okolí vůbec nevyskytovali. Večer se účastnil hostiny s levity, která byla skrovná a při které přišli na stůl ptáci, chléb, med a plody.

S Josefem z Arimatie sem také přišlo i více učedníků, aby Ježíše pozvali do Jeruzaléma, kde po něm toužilo mnoho nemocných. Teď tam může působit zase zcela v klidu, protože Pilát s Herodem se dostali do sporu kvůli zřícené stavbě a židovští předáci věnují zcela svoji pozornost tomuto jednání. Ježíš tam ale teď ihned odejít nechtěl, přislíbil však, že tak učiní dříve, nežli se vrátí do Galileje.

Ženy z Janova příbuzenstva slavily sabat doma. Byly oblečeny ve smuteční šaty a seděly na zemi a uprostřed světnice stál svícen plný světél nebo lamp.

V blízkosti Abraháмова hrobu byli i esenové, kteří po dvou přicházeli k Ježíši. Přebývali ve skalních celách kolem jedné hory a nad sebou měli zahradu.

Kolem Zachariášova domu jsou velmi krásné zahrady a v nich nepopsatelně vysoké a husté růžové keře. Přicházíme-li tam od Jeruzaléma, leží dům Zachariášův na pahorku, o čtvrt-hodinu dále na pravé straně na vyšším pahorku rostou a rodí jeho vinice a u úpatí se nachází pramen, který odkryla Maria. Abrahámov Hebron není to místo, kde byl Ježíš, ten leží teď v troskách jižněji, oddělen prohlubní. V Abrahámově době, kdy ještě město stávalo, mělo široké ulice a zčásti i domy vyhloubené ve skále. Nedaleko Zachariášova domu bylo místo Jether, kam – jak jsem spatřila – zašla vícekrát Maria i Alžběta.

V Jutě lidé po Ježíšových slovech a ze zármutku Janových příbuzných došli k závěru, že Jan už nežije a tak se začala šířit nesmělá zvěst o jeho smrti.

Ježíš se ještě zastavil před odchodem z Juty před další cestou u hrobu Zachariášova s jeho synovcem a se svými učedníky. Nejsou to zde obyčejné hroby, ale spíše cosi jako katakomby, je tu klenutá místnost se sloupy a je to velmi čestné místo posledního odpočinku pro kněze a proroky. Bylo rozhodnuto, že Janovo tělo má být z Macherontu odneseno a pohřbeno zde.

Proto zde v tomto sklepení pro ně vyklidili místo a připravili pro zemřelého. Bylo dojemné vidět, jak sám Ježíš pomáhá upravovat hrob svému příteli. Svoji úctu prokázal i ostatkům Zachariášovým.

Alžběta zde pohřbena není, ale u první jeskyně na nejvyšší hoře, ve které též přebýval Jan, když se jako chlapec zdržoval na poušti.

Když Ježíš opustil Jutu, doprovázeli ho muži i ženy. Ony poslední se po jedné hodině cesty zase vrátily nazpět, když před tím přijaly jeho požehnání. Chtěly políbit jeho nohy, ale Ježíš to nepřipustil. Cesta směřovala k Libně, před kterou zavítali do útulku. Muži, kteří jej doprovázeli, nastoupili odsud zpáteční cestu domů a sice se Saturninem, Judou Barsabášem a dvěma jinými učedníky, kteří došli z Galileje do Macheru a odtud do Juty a potom zase až sem. Vypravoval s velkým zármutkem o zavraždění Křtitelově. Když Herodes se svou rodinou doprovázen vojáky odešel z Macheru do Hesebonu, rozšířilo zprávu o Janově stětí několik uprchlíků a dostalo se to až k jednotlivým služebným lidem, kteří byli zraněni při zřícení stavby v Jeruzalémě a kteří sloužili setníku Zorobábelovi z Kafarna a ti pak i jemu podali zprávu. Zorobábel ihned oznámil tuto strašlivou událost Judovi Barsabášovi, který byl nablízku, načež tento se Saturninem a dvěma jinými učedníky spěchal do končiny u Macheru, kde všude jenom získali potvrzení této zprávy. Z Macheru spěchali do Janova domu, aby si donesli věci, potřebné k odnesení jeho těla. Avšak zpráva, že Ježíš je tady v útulku, je dovedla až na toto místo a zůstali zde pospolu s Ježíšem. Až potom v doprovodu synů Marie Heli, Zachariášova synovce, synovce Josefa z Arimatie, synů Jany Chuzovy a Veroniky putovali přes Jutu s jedním oslíkem, který nesl všechny nutné předměty a šli do Macheru, který až na několik vojáků byl zcela opuštěn.

Ježíš prodléval ve zdejší končině, aby se nesetkal s Pilátem, který se svou ženou a doprovázen padesáti osobami byl na cestě z Jeruzaléma přes Antipatridu do Apollonie, kde se nalodil na cestu do Říma, aby tam oznámil stížnost na Heroda.

Před jeho odchodem z Jeruzaléma měl se svými úředníky rozmluvu o Ježíši Galilejském, který koná tak veliké zázraky a teď právě se má zdržovat v blízkosti města. Pilát se ptal: „Putuje

s ním mnoho lidí? Jsou ozbrojeni?" Odpověděli mu: „Ne, putuje jenom s několika žáky a lidmi bez úřadů z nízkého stavu a dokonce často i zcela sám. Učí na návrších a v synagogách a uzdravuje nemocné a uděluje almužny. Při takovém učení se pak často sejde mnoho lidu, dokonce i více tisíc.“ „Neučí něčemu proti císaři?" „Ne, on učí lepším mravům a milosrdenství a o tom, že máme dávat císaři to, co je jeho a Bohu to, co mu náleží. On zde má často učit o své říši, že je už blízko.“ Tu řekl Pilát: „Pokud všude neobchází s ozbrojeným lidem nebo se zbójnoší a koná jenom zázraky, nemusíme se o něho starat. Jestliže opustí místo, kde zázrak učinil a přejde pak zase na jiné, tak na něho lidé zapomenou a budou se mu smát. Slyšel dokonce, že i sami židovští kněží mu spílají! Nepřináší žádné nebezpečí. Kdyby ale obcházel jednou s ozbrojeným lidem, pak jeho řádění musíme učinit konec!"

Pilát už měl se Židy více jednání. Jednou dal vnést do města římské korouhve, čím Židy velmi pobouřil. Oni ho velice nenáviděli. Jednou jsem spatřila jeho vojáky na jisté slavnosti, kdy Židé nenosí žádné zbraně, ani se nesmí dotknout peněz, jak jdou do chrámu a tam vylamují schránku na obětiny a vybírají všechny peníze. To bylo tehdy, když Jan křtil u Onu u Jordánu a Ježíš vyšel z pouště.

Z Libny putoval Ježíš do Betsuru, který je vzdálen od Libny asi deset hodin severně a od Jeruzaléma dvě hodiny. Betsur je pevnost s věžemi, náspy a příkopy, které jsou již poněkud rozpadlé, ale přece ne tolik jako v Betulii. Město je dobře tak veliké jako Betoron. Z oné strany, odkud Ježíš přišel, nerozprostírá se tak příkře, mezi Betsurem a Jeruzalémem se však rozkládají krásná údolí. S vyšších míst jednoho je možné vidět i ono druhé. Na druhé straně je však Betsur příkrý a dobře přizpůsoben, aby zde mohli být nepřátelé odraženi. Jednou zde zcela veřejně po učitou dobu pobývala Archa úmluvy.

Ježíš byl v Betsuru přijat velmi dobře. Lazar a ostatní jeruzalémští přátelé již zde byli. Ježíši i učedníkům umyli nohy a podali jim s velikou láskou a v nadbytku všechno, co potřebovali. Ježíš pobýval v útulku u synagogy.

Tři králové po odchodu z Jeruzaléma k jesličkám přešli kolem Betsuru, u jednoho útulku pro karavany nakrmili zvířata a ve zdejší končině zase spatřili hvězdu.

Tento Betsur nesmí být zaměňován s Betsoronem mezi Betlémem a Hebronem, u kterého Filip pokřtil služebníka královny Kandake – i toto místo nazývají také Betsur.

V Betsuru Ježíš uzdravoval, aniž by byl rušen, v jednotlivých domech těžce nemocné lidi, mezi jiným i vodnatelné. Zdejší lidé měli velmi dobré smýšlení a představení synagogy sami zavedli Ježíše do domů. Učil také ve škole a spatřila jsem ho, jak také žehná velikému počtu dětí, nejprve chlapcům, pak dívkám. Vůbec zde měl mnoho co činiti s dětmi, některé i uzdravil.

8. Odnesení a pohřbení svatého Jana

Když Saturnin došel s učedníky k Macheru, vystoupili vzhůru na zámeckou horu se třemi na dlaň vysokými pevnými tyčemi, které nesli pod paží, s dvoudílnou koženou pokrývkou, měchy, brašnami, svinutými šátky, houbami a ostatními nástroji. Učedníci, kteří byli známější, požadovali na stráži, aby je vpustili. Vojáci ale nepovolili. Tu se všichni stáhli nazpět, obešli násep a vystoupili v místě Janova vězení tak, že jeden se postavil na plece druhého a tak se dostali přes tři náspy a dva příkopy. Bylo to, jako by jim pomáhal Bůh, tak rychle a bez jakéhokoli rušení se přes vše dostali. Teď sestoupili kruhovým otvorem shora do vnitřního prostoru. Když dva vojáci, kteří hlídali přední nádvoří, je zpozorovali a blížili se k nim se svou pochodní, učedníci jim vyšli vstříc a řekli: „Jsme Janovi učedníci a chtěli bychom odnést tělo našeho Mistra, kterého dal Herodes zavraždit!“ Vojáci jim však nic neudělali, ale otevřeli vězení, protože sami byli rozhořčeni Herodem pro zavraždění Jana, také oni chtěli mít podíl na dobrém díle. Více vojáků již před několika dny se odsud dalo na útěk.

Když vstoupili do vězení, zhasla pochodeň a spatřila jsem, že celé vězení je naplněno světlem. Nevím, zda i vojáci spatřili toto světlo, ale domnívám se, že téměř tomu tak bylo, neboť vše dělali tak rychle a pohotově, jako by byl jasný den. Učedníci spěchali k Janovi, v pláči se nad ním skláněli. Mimo ně jsem spatřila ve vězení velikou zářící ženu, vyhlížela téměř tak jako Matka Boží při své smrti, teprve později jsem v ní poznala svatou Alžbětu, neboť zpočátku mně připadala tak přirozená, protože jsem ji spatřila, jak vše koná s nimi, až jsem si domyslela, kdo to vlastně je a jak se sem přece jenom mohla dostat.

Mrtvé tělo zde doposud leželo zakryto svým oděvem. Učedníci se dali rychle do díla, aby tělo upravili. Rozprostřeli šátky, položili na ně tělo a umyli ho. Vodu měli s sebou v měchu a vojáci ještě donesli hnědé mísy. Juda Barsabáš, Jakub a Heliakim se zaobírali úpravou těla a ostatní jim byli k ruce. Ono zjevení jsem spatřovala, jak jim stále pomáhá a bylo to tak, jako by dělalo všechno: odkrývat, zakrývat, uložit, obrátit, zavinout a po čemkoli kdo sáhl, to zde bylo, zdálo se, jako by jejím přičině-

ním nastoupilo ono urychlení všeho a pořádek. Spatřila jsem, že mrtvé tělo otevřeli a vyjmuli vnitřnosti a dali do jednoho měchu, potom tělo obložili nejrůznějšími bylinkami a zcela pevně je ovinuli pruhy látky. To vše bylo tak pevně a obdivuhodně ovinuto kolem těla, až se zdálo, že je tělo jakoby vysušené.

Zatím ostatní učedníci vysušili ono množství jeho krve, která vytryskla na místě, kde padla jeho hlava a tam, kam položili jeho tělo a to vše uložili do prázdných krabic, kde bylo také i koření. Zavinuté tělo pak vložili do oné kožené příkrývky a uzavřeli ji tak, že nahoře prostrčili hůl a protáhli dvě lehké tyče, které ačkoliv byly tenké, přece se neprohýbaly, skrze řemeny, které byly na oněch kožených mářách. Přes to rozprostřeli Janovu kůži, kterou byl obvykle oděn a dva vynášeli ven svaté tělo. Ostatní pak nesli další věci, vnitřnosti v koženém měchu a v krabicích krev. Oba vojáci však s nimi opustili Macherus a vedli je úzkou cestou za náspy onou podzemní cestou ven, kterou byl Jan do svého vězení doveden. Všechno se to dělo s nepopsatelnou dojemností a rychle.

Zpočátku jsem spatřila, jak beze světla sestupují dolů rychlými kroky, později jsem u nich spatřila pochodeň a dva majíce tyče na ramenou, jak nesli tělo a ostatní je následovali. Nemohu vyslovit, jak dojemný byl tento průvod tichou nocí s pochodní, jak se ubírali tak tiše a rychle. Vypadalo to, jako by se vznášeli. A tu, když se za rozbřesku převáželi přes Jordán tam, kde Jan prvně křtil a kde jej oni následovali, jak tady plakali! Putovali těsně kolem Mrtvého moře vždy po osamělých stezkách a pouští a prošli údolím pastýřů u Betléma, kde setrvali v jedné jeskyni s mrtvým tělem až do noci a pak dál putovali směrem k Jutě. Před rozbřeskem došli do blízkosti Abraháмова hrobu a vnesli mrtvé tělo do jedné jeskyně u cel esenů, kteří přes den bděli nad tělem.

K večeru v hodinu, kdy i náš Pán byl pomazán a uložen do hrobu a také to bylo v pátek, jsem spatřila, jak esenové donesli tělo ke hrobu, kde ležel Zachariáš a mnoho proroků a které také Ježíš dal posledně upravit.

Muži a ženy spříznění s Janem se shromáždili společně s oběma vojáky, kteří přišli z Macheru, ve hrobové jeskyni s více lidmi a eseny, mezi nimi jsou i staří lidé v dlouhých bílých řízách, kteří Janovi v prvních letech jeho ukrývání se na poušti mu vypo-

máhali. Ženy byly oblečeny bíle v dlouhých pláštích a zahaleny závojem, muži na sobě měli černé pláště smutku a kolem krku jim visely úzké pruhy, jejich konce byly roztřepeny v pruhy. Ve sklepení hořely lampy. Tělo bylo položeno na koberec, uvolněno a s mnoha slzami nabalzamováno mastmi, bylinami a myrtou. Pro všechny to byl srdceryvný pohled. Tělo bez hlavy. Byli velmi zarmoucení, že mu nemohli pohledět do tváře a duší ho hledali v dálí. Každý přidal nějaký myrtový proutek nebo jenom bylinu a potom učedníci položili zavinuté tělo do výklenku vytesaného nad hrobem jeho otce, jehož pozůstatky očistili a nově zavinuli.

Teď pořádali něco na způsob bohoslužby a konali to esenové, kteří uctívali Jana jako jednoho ze svých, ano, jako jim zaslíbeného proroka. Mezi jejich dvěma řadami, které utvořili, stál přenosný oltářní stůl a jeden z nich se dvěma příslužícími konal bohoslužbu. Všichni položili na oltář malé chleby, v jeho středu ležela figurka velikonočního beránka, kterou posypávali nejrůznějšími bylinami a větvíčkami. Oltář byl pokryt červenou a přes ni bílou pokrývkou. I podoba beránka se zpočátku leskla červeně a pak bíle, snad pod tím byly lampy a prosvěcovaly těmito červenými a potom bílými příkrývkami. Kněz předčítal ze svitků, okušoval, žehnal a kropil vodou. Všichni zpívali jako v chóru. Janovi učedníci a příbuzní stáli kolem v řadách a společně zpívali. Nejstarší pak měl řeč o naplnění proroctví a Janovu významu a říkal více věcí, které poukazovaly na Ježíše. Vzpomínám si ještě, že mluvil o smrti velekněze Zachariáše, který byl zavražděn mezi chrámem a oltářem, ale v mnohem vyšším smyslu, Jan je však pravý svědek krve mezi chrámem a oltářem. Poukázal tím na Kristův život a smrt.

Obřad s beránkem měl vztah k určitému prorockému vidění, které Jan jednomu z esenů v poušti zjevil a které se vztahovalo k velikonočnímu beránkovi, Beránku Božímu, k Ježíši, poslední večeři, utrpení a obětní smrti. Nevěřím, že by oni tomu tak dobře rozuměli, přijímali to v prorockém, předobrazném duchu, jako vůbec mezi sebou zachovávali více takových prorockých skutečností.

Nejstarší pak rozdělil učedníkům po obřadu ony malé chleby, které byly položeny na oltář a každému dal větvíčku, které ležely na beránkovi. Ostatní příbuzní pak také obdrželi

větvičky, ale ne ony s beránka. Esenové jedli chleby. Nato bylo hrobové místo zakryto.

Svatěji žijící lidé mezi eseny měli veliké znalosti a prorocká vidění o budoucnosti Mesiáše a také o vnitřním významu a vztahu židovských náboženských zvyků a obřadů ve vztahu k němu. Čtyři generace před narozením svaté Panny přestali přinášet krvavé oběti, protože rozeznali přiblížení se Beránka Božího. Byla to také cudnost a zdrženlivost i služba, kterou oni prokazovali budoucímu Spasiteli. Rozpoznali jeho člověčenství jako chrám, k němuž se blíží a chtěli vykonávat všechno, aby jej uchovali čistý a neposkvrněný. Viděli také, jak hříchy lidí často blížící se spásu zadržely a proto chtěli čistotou a cudností zadostiučinit za hříchy jiných.

Toto vše bylo v jejich řádu zavedeno jednotlivými proroky tajemství plným způsobem, aniž by přes toto všechno, zejména k Ježíšově době, měli o tom zcela jasné vědomí. Byli, co se týká mravů a bohoslužby, předchůdci budoucí církve. Mnohým přispěli i duchovní péčí a vedením předků Panny Marie a ostatních svatých pokolení i o péči o Jana v době jeho mládí. To bylo jejich poslední větší dílo.

Osvícenější z nich se přidali v Ježíšově době dílem mezi jeho učedníky, dílem vstoupili později do první obce a vytvářeli tam ducha odříkání a uspořádaného života v duchu jejich dlouholetých zvyklostí a vnesli tam i základy k prvním křesťanským zvyklostem života poustevníků i klášterního života. Ale veliké množství z nich, ti, kteří nenáleželi plodům, ale pouze k suchému dřevu, zůstali i nadále odděleni se svými zvyky a ustrnuli v sektu, která se později smísila s nejrůznějšími pohanskými vychytralostmi a stala se později i matkou mnoha bludařství, když se už objevila církev.

Když se potom prozradilo z okruhu Herodiadina služebnictva v Macheru, kam byla odhozena hlava Janova, putovala tam Jana Chuzova s Veronikou a jedním Křtitelovým příbuzným, aby učinili pokus získat jeho hlavu, ostatně, pokud nebyla klenutá stoka otevřena a vypuštěna, nemohl se nikdo k hlavě dostat, protože ležela na jednom kameni, vyčnívajícím ze stěny. A tak uteklo ještě několik měsíců, dokud v Macheru nebyly odstraněny nejrůznější stavební části a zařízení, které sloužily dvorskému životu Herodovu a všechno bylo zařízeno spíše pro

vojáky a jako obranný systém. Příkopy byly vyčištěny a zlepšeny a byly kolem vybudovány i nové stavby. Spatřila jsem při tom něco zvláštního. Vykopali prohlubně a naplnili je hořlavými látkami, pak vše znovu zakryli a na to nasázeli stromy, takže se nic nedalo odhalit. Toto ale mohlo být zapáleno, takže by se vše od sebe rozletělo jako písek a zřítilo. Taková zařízení byla zhotovena v dalekém okruhu kolem hradeb.

Bylo zde mnoho lidí, kteří odnášeli to, co bylo strženo a odváželi i bahno z příkopů na svoje pole. Mezi těmito lidmi se zdržovalo i několik žen z Juty a Jeruzaléma se služebníky, až byl vyčištěn i hluboký, srázný příkop, ve kterém se nalézala svatá hlava. Modlili se každou noc, postili se a úpěnlivě prosili Boha, aby ji našli. Dno tohoto příkopu stoupalo, protože ležel v kopci. Celý spodní kopec byl již vyčištěn a prázdný. Odsud museli lidé šplhat po vyčnívajících kamenech k výše položeným místům tam, kam byly odhazovány kosti z kuchyně a kde také skončila hlava. Ležela při vysoké hromadě kostí, a to bylo daleko od vchodu.

Zatímco dělníci odešli, aby se najedli, vpustili podplacení lidé ženy do tohoto příkopu, který již byl vyčištěn až k oné hromadě kostí. Ustavičně se modlili, aby jim Bůh dopřál nalézt svatou hlavu a s námahou vystupovali vzhůru. Tu spatřili hlavu, jak stojí zpříma na svém krku na vyčnívajícím kameni, jako kdyby jim hleděla v ústřety a vnímali, že z ní září jakoby dva plameny. Jinak by se totiž mohli zmýlit, protože v této stoe ležely i jiné lidské hlavy. Byl to smutný pohled na tuto hlavu, snědá tvář byla potřísněna krví, jazyk, který Herodias probodla, visel ven z otevřených úst, žlutavé vlasy, za které je uchopil kat i Herodias, trčely vzhůru. Ženy hlavu zahalily šátkem a rychlými kroky ji odnášely pryč.

Sotva vykonaly kus cesty, když dobře na tisíc Herodových vojáků vtáhlo do zámku a vystřídalo oněch několik set, kteří tam dosud byli. Ženy se před nimi skryly do jedné jeskyně. Když však potom pokračovaly dále ve své cestě pohořím, našly jednoho vojína, který měl po pádu těžké zranění na ruce a zůstal bezmocně ležet na cestě. Sem jim vyšlo vstříc několik esenů a Zachariášův synovec. Ke zraněnému tělu přiložili svatou hlavu a voják přišel k sobě, vzpřímil se a řekl, že spatřil Křtitele, který mu pomohl. Všichni byli velmi dojatí, vymyli mu jeho

rány olejem a vínem a donesli ho do útulku, aniž by mu cokoli řekli o Janově hlavě. Ženy pak dále putovaly tak, že byly stále samy, podobně jak tomu bylo i při odnesení Janova těla. Hlavu donesly esenům u Hebronu, kde nemocný esen při tom, když se ho hlavou dotkly, byl znovu zdrav. Esenové hlavu očistili, pečlivě ji nabalzamovali a slavnostně donesli k jeho tělu do hrobu.

9. Ježíš v Betánii a Jeruzalémě.

Uzdravení muže,

který byl již třicet osm let nemocen

Z Betsuru putoval Ježíš s Lazarem a učedníky kolem více míst, též i kolem Emauz do Betánie. Cestou tu i tam učil lidi, kteří se zaměstnávali uvazováním plotů do výšky, byly to živé ploty a již se zelenaly.

Asi hodinu před Betánií jim přišly vstříc Marta, Magdaléna a vdova Salome, která už delší čas přebývala v Betánii u Marty. Tato žena pochází z rodiny Josefových bratrů a je spřízněna se Svatou rodinou a byla i při Ježíšově uložení do hrobu. Došli až k Lazarovu útulku v pustině, odkud se za soumraku vrátily nazpět do Betánie.

Čtyři apoštolové a více učedníků, které Ježíš vyslal k Táboru, došli také tohoto večera do Betánie a teprve zde se dozvěděli s velkým zármutkem o Janově smrti. Vyprávěli, jak učili a jakým způsobem uzdravovali tak, jak je Ježíš poučil a jak dokonce na jednom místě za nimi házeli kameny, ale zasažení nebyli. Nakonec byli i v Saronu blízko Lyddy.

Když se v Lazarově domě vše konečně uklidnilo, odešel Ježíš sám v noci na Olivovou horu a modlil se na osamělém místě. Olivová hora se velmi zelenala, byla porostlá mnoha ušlechtilými stromy a měla četná osamělá zákoutí.

Magdaléna teď obývá příbytek tiché Marie, jsou to malé komnaty, často sedí v malém prostoru jako v nějaké věži, je to koutek pro pokání. Pláče ještě velmi mnoho, ale více není nemocná, je zcela zkroušena lítostí a pokáním, bledá a vyhublá.

V posledních dnech byly dva svátky a teď po sabatu nastává slavnost radosti, která trvá tři dny. Měla nastat dříve, ale byla posunuta. Je to slavnost, kdy děkují za všechny milosti od prvního počátku vyjití z Egypta. Není třeba ji slavit jenom v Jeruzalémě, mohou ji slavit všude. Z Jeruzaléma teď odešlo velmi mnoho z nejvyšších kněží i největších nepřátel Ježíšových, protože i Pilát je teď pryč a oni se nemusí ničeho obávat a nemají co střežit jako v době, kdy je přítomen.

Následující ráno odešel Ježíš s učedníky do Jeruzaléma a zavítal k Janě Chuzově. Marta a Magdaléna při tom nebyly.

Kolem desáté jsem spatřila Ježíše ve chrámě, kde na učitelském stolci v předsíni předčítal ženám Zákon a učil. Obdivovaly jeho moudrost a nikdo ho nerušil a ani neměl námitky. Přítomní kněží jej mohli stěží znát a ti, kteří ho znali, nebyli vůči němu zaujatí, jeho úhlavní nepřátelé farizeové a saduceové ponejvíce odcestovali.

Asi po třetí hodině odešel Ježíš s několika učedníky k rybníku Bethesda. Šel ale po vnější straně a prošel branou, která byla uzavřena a už se jí více nepoužívalo. Tam byli odsunuti ti nejubožejší a nejopuštěnější lidé a téměř až u brány v nejvzdálenějším koutě ležel nemocný, ochrnutý muž, osmatřicetiletý, zavlečený až dozadu, spočíval v místnosti pro muže.

Když Ježíš zaklepal na uzavřenou bránu, ta se otevřela. Šel kolem nemocného dolů k chodbám, které byly blíže rybníku, kde leželi i seděli nejrozumnější nemocní a on je učil. Učedníci těm ubožejším rozdělávali šaty, které jim daly ženy. Nemocní, kteří zde leželi ponejvíce ponecháni sami sobě nebo sluhům, získali zde novou zkušenost touto útěchou a projevy lásky a byli velmi dojati. Ježíš učil na různých místech a ptal se potom těchto nemocných, zda věří, že jim Bůh může pomoci? Zda by si přáli být uzdraveni? Zda svých hříchů litují nebo chtějí litovat? Konat pokání a dát se pokřtít? Protože jim ale jejich hříchy jmenoval, byli velice otřeseni a říkali: „Mistře, ty jsi prorok! Ty jsi jistě Jan!“ Jeho smrt totiž ještě nebyla všeobecně známa a na mnoha místech dosud kolovala pověst o jeho propuštění! Ježíš ale mluvil pouze ve všeobecných rčeních, kdo on je a více těchto lidí uzdravil. Slepým přikázal, aby si myli oči vodou z rybníka, přimísil do ní olej a řekl jim, aby v tichosti odešli domů a příliš teď o tom všem nemluvili, až po sabatu. Učedníci uzdravovali v ostatních chodbách. Všichni uzdravení se však museli umýt v rybníce.

Protože ale těmito uzdraveními došlo k rozruchu, zatím co tak jeden a nato druhý přicházeli k rybníku, aby se umyli, odešel Ježíš s Janem k onomu vzdálenému vchodu nazpět na ono místo, kde ležel muž, který byl již osmatřicet let nemocný. Byl to zahradník, který pracoval na živých plotech a pěstoval balzámové keře. Ted' ale, protože byl již tak dlouho nemocný

a bezmocný, byl zcela sešlý a ležel zde jako obecný chudý, který jedl zbylé droby po ostatních nemocných. Protože zde ležel už tak dlouhé roky, byl znám každému jako neuzdravitelně nemocný. Ježíš na něj promluvil, zda by chtěl být zdrav. On však, protože se nedomníval, že by jej chtěl Ježíš uzdravit, ale že se ptá tak pouze všeobecně, proč zde leží, odpověděl, že nikde nemá pomoc, ani služebníka, ani přítele, který by mu pomohl dojít k rybníku, když se voda rozhýbá a než se on doplazí dolů, všichni ostatní již tam došli před ním a už obsadili všechny stupně, které vedou k rybníku! Ježíš s ním mluvil ještě dále, postavil mu před oči jeho hříchy, povzbudil jeho lítost a řekl, že by už více neměl žít v nečistotě a neměl by se zase rouhat chrámu, neboť tím si přivolal tuto nemoc jako trest. Potěšil jej také, že Bůh zase všechny znovu přijme a všem pomůže, kdo se k němu s kajícíostí navrátí. Ubohý muž, který nikdy neznal útěchu, který ve své bídě zcela zestárl a zhubl a často naříkal a reptal, že mu už nikdo nepomůže, byl těmito slovy Pána mocně pohnut a Ježíš řekl: „Vstaň, vezmi svoje lože a jdi!“ Toto jsou ale pouze hlavní myšlenky z toho, co mu Ježíš řekl, protože mu i přikázal, aby sestoupil dolů k rybníku a tam se umyl a řekl také jednomu úředníku, který k němu přišel, aby jej dovedl do jednoho malého příbytku pro chudé, který zřídili Ježíšovi přátelé na hoře Sionu u večeradla, kterého uvnitř používal Josef z Arimatie pro své kamenické práce.

Muž, který až dosud byl ochrnutý a ve tváři zcela nečistý, složil svoje ubohé lůžko, sestoupil zdravý dolů k rybníku a umyl se a tak spěchal naplněn radostí, že téměř zapomněl na svoje lože. Sabat právě teď začal a Ježíš prošel nepozorovaně ven branou u chatrce nemocného. Učedník, který měl nemocného ohlásit, odešel napřed a nemocný věděl, kam má jít. Teď, protože vyšel z budov okolo rybníka Bethesdy a někteří Židé viděli, že je uzdraven, domnívali se, že je uzdravila milost udělovaná rybníku a řekli mu: „Nevíš, že je sabat, ty nesmíš nést lůžko!“ Muž ale řekl: „Ten, kdo mě uzdravil, mně řekl: Vstaň, vezmi své lože a jdi!“ Ptali se ho: „Kdo je ten člověk, který řekl: Vezmi své lože a jdi?“ To on ale nevěděl, protože Ježíše neznal a ještě nikdy jej neviděl. Ježíš již odešel a ostatní učedníci též.

To, co je v evangeliu u tohoto zázraku, že tento muž spatřil Ježíše ve chrámě a ukázal na něho, že je to on, který jej uzdravil a Ježíš pak měl rozmluvu pro tuto věc o uzdravování o sabatu s farizeji (Jan 5,15 nn) – to se odehrálo už o jiném svátku a Jan to vše současně vypsál. Přijala jsem právě při tom výslovně toto vysvětlení.

Právě prostřednictvím těchto Židů, kteří předhodili uzdravenému člověku, že o sabatu nosí svoje lůžko, vešlo toto uzdravení ve všeobecnou známost, když Ježíš již Jeruzalém opustil. A protože všichni Židé jej pokládali za neuzdravitelného, to vše vzbudilo mnoho rozruchu. O další nemocné, které Ježíš a ostatní učedníci u rybníka uzdravili, o ty se dále nikdo nestaral, neboť to vše připisovali zázračné síle rybníka. Nevzbudilo to také žádnou pozornost, protože se to nestalo ještě o sabatu a nikdo Ježíše nespatri ani u vchodu, kde se nacházeli strážci nebo představení tohoto zařízení a tak ho neviděli ani vejít, ani vyjít. Uvnitř v okolí rybníka v této době mimo ubohé nemocné, kteří zůstali ležet v komůrkách ve zdi, bylo přítomno jenom málo lidí, protože majetnější se právě dali odnést domů – v poslední době docházelo k pohybu vody jenom zřídka a to ponejvíce jenom při východu slunce. Proto se potom těmi, kteří měli obsluhu, pak dávali odnést. Vůbec celé místo tohoto uzdravování bylo už v úpadku a část zdí na jedné straně již poněkud zchátrala. Nacházeli se zde proto jenom lidé věřící a takoví jako u nás, kteří ještě navštěvují poutní místa.

Toto byl rybník, ve kterém Nehemiáš ukryl svatý oheň a kus dřeva, jímž byl zakryt, byl později odložen a stal se součástí Kristova kříže. Zázračná moc rybníka se objevila potom, když zde byl předtím ukryt svatý oheň. V prvních dobách spatřovali zbožní a prorockým duchem naplnění nemocní anděla, jak se snáší a dotkne se vody. Později to spatřovali jenom málokterí nebo už vůbec nikdo a doba nastala taková, že ti, kteří vše ještě spatřili, už to více neříkali, ale že se voda rozvlnila a vytryskla, to v každé době viděli mnozí. Tento rybník byl křestním místem apoštolů po seslání Ducha svatého a rybník sám byl s andělem, který rozvlnoval vodu, předobrazným tajemstvím křtu po dobu velikonočního Beránka, který se stal předobrazem poslední večeře a jeho obětní smrti.

Po tomto zázraku odešel Ježíš s učedníky do synagogy na úpatí chrámové hory, kde slavili sabat Nikodém a ostatní přátelé. Ježíš neučil, ale modlil se a naslouchal čtením sabatu s ostatními. Čtení bylo o vyjití z Egypta a o cestě Rudým mořem a také o prorokyni Deboře (2 Mojž 13,17 až 15,27) a ze Soudců 4,4 až 5,32. Lidé však také zpívali jednu píseň o cestě Rudým mořem, ve které po sobě následovala všechna dobrodiní jedno po druhém, která prokázal Hospodin Židům obzvláště pro jejich bohoslužbu a chrám. Obšírně zpívali dále i o všech rouchách a ozdobách tak, jak to Hospodin přikázal na Sinaji a i o Šalamounovi a královně ze Sáby. Tento sabat se nazývá Bešallah a ihned po něm nastupuje ona slavnost trvající po tři dny, jejíž název zní jako Ennorum a která je současně ukončením i počátkem a důkuvzdáním za všechno i za všechny. V jedné písni děkovali za ono nesmírné množství zázraků, které jim Bůh na počátku učinil, za záchranu z Egypta a z Rudého moře, za Zákon, Archu úmluvy, stánek Zákona, kněžské oděvy i za chrám a i za moudrého krále Šalamouna a znovu prosili o příštího tak moudrého krále. S tímto svátkem, který existoval již před Šalamounem a chrámem a byl ustanoven prostřednictvím jednoho proroka, bylo spojeno i veselí, které ustanovil král Šalamoun při příležitosti přijetí darů od královny ze Sáby, která mu vzdala takovou poctu. Z těchto darů věnoval kněžím i lidu určité dary pro uspořádání veselí a teď se z toho vyvinuly jakési sváteční dny, o nichž se lid veselí a odpočívá. Protože se tyto svátky mohou slavit všude, proto odcházejí všichni farizeové i úředníci chrámu, kteří by jinak se kvůli slavnostem nemohli uvolnit na návštěvy, aby tak načerpali nových sil pro nadcházející slavnosti Purim a Pascha.

O těchto slavnostech jsou též udělovány čestné almužny, lidé pečou jemné bílé chleby a rozdělují je jako připomínku na manu na poušti mezi chudé. Tento svátek je jakýmsi Amen všech svátků, slavnost začátku i konce.

Po oslavě v synagoze odešel Ježíš s několika učedníky ještě do chrámu, bylo zde už jenom málo lidí. Levité chodili sem a tam, čistili a plnili lampy olejem na ráno. Ježíš odešel na neobvyklé místo. Došel až do předsíně svatyně, kde stojí veliký stolec pro učení. S levity promlouval nejrůznější hluboké věci, po určitou dobu mu naslouchali, potom jich přišlo několik, kteří mu předhazovali jeho odvahu, že zde v neobvyklou dobu i na

neobvyklých místech obchází a nazvali jej podezřelým Galilejcem atd. Ježíš jim odpověděl velmi vážně a potom odsud odešel. Vysmívali se mu, ale přece jen ve skrytu duše cítili vůči němu bázeň. Ježíš zůstal této noci ve městě.

Následujícího rána uzdravoval Ježíš i učedníci mnoho nemocných v postranních budovách večěradla, které je obklopeno velkým dvorem, leží na hoře Sionu. Josef z Arimatie je pronajal pro svoje kamenické práce. Jeruzalémské svaté ženy se zabývaly všemi možnými skutky lásky mezi nemocnými, kvůli nimž Josef z Arimatie v poslední době došel do Hebronu, aby Ježíše pozval do Jeruzaléma. Nemocní byli ponejvíce dobří, zbožní lidé z okruhu známých svatých žen a Ježíšových přátel a donesli je do dvora večěradla v noci, Ježíš uzdravoval po celé ráno a mezi tím učil brzy u jedné, brzy u druhé skupiny. Byli to lidé chromí, slepí, nemocní dnou, lidé s hubenýma a zkřivenýma rukama i se vředy, muži, ženy i děti. Bylo mezi nimi také mnoho mužů, kteří byli zraněni při zřícení vodovodu, mezi nimi i lidé s pohmožděním hlavy a jednotlivými poškozenými údy.

Teď se v Jeruzalémě mnoho pracuje na tom, aby z údolí byly odstraněny trosky. Zřítilo se i zdivo, které tak uzavřelo odtok vody, spouštěli teď i lidi dolů do průrvy, kteří to vše musí vykopat. Házejí dolů celé kmeny a na to kameny, aby to vše zahradili.

Když Ježíš něco málo ve večěradle pojedl s učedníky, byli při tom pohoštění i uzdraveni lidé, nato odešel s učedníky do chrámu ke stolci pro veřejné učení, kde se učilo a kde ležely svitky Zákona, Ježíš o tyto požádal a četl o tom, co se četlo o sabatu. Pojednávalo to o projití Rudým mořem, o Deboře a byl opět zpíván žalm, který pojednával o tomto svátku. Stálo tam: zpívat v časném ránu i v podvečer. K údivu všech lidí Ježíš učil. Nikdo se neodvažoval mu odporovat, jenom několik farizeů se ho ptalo, kde že se učil a kde získal právo učit a jak on si může přivlastnit tuto svobodu. Ježíš jim odvětil tak pádně a vážně, že na to nedokázali odpovědět. Potom opustil chrám a odešel s učedníky a vrátil se do Betánie.

Jeho pobyt v Jeruzalémě vzbudil tentokrát jenom málo pozornosti, protože zde nebyli jeho úhlavní nepřátelé. Jenom tehdy, když učil o sabatu na velkém učitelském stolci ve chrámě, si toho množství opravdu všimlo a tu i tam se zase mluvilo

o Galilejci. V Jeruzalémě teď všechno bylo naplněno jenom řečmi o zřícení se stavby, o závisti mezi Herodem a Pilátem a o tom, jak Pilát odcestoval do Říma; o Janově smrti se mluvilo jenom málo. Když právě nepovstal nějaký obzvláštní rozruch, pak se o Ježíšovi mnoho nemluvalo. Je tomu tak jako ve všech velikých městech. Tu a tam se snad řeklo: Ježíš Galilejský má být ve městě, jiný sotva na to řekne: není-li zde doprovázen tisíci lidí, nic nedokáže.

V Betánii byl Ježíš též v domě Šimonově, který se veřejně neukázal, neboť byl nemocný – začalo jeho malomocenství. Měl na těle mnoho rudých skvrn a zahalen širokým pláštěm prodléval ve vzdálené komnatě. Ježíš s ním mluvil. Šimon jedná jako ten, kdo nechce na sobě dát znát svoji nemoc, ale už dále více nedokáže. Ukazoval se jenom s určitou zdrženlivostí.

Pozdě v noci se navrátili učedníci z Juty, kterou opustili po ukončení sabatu a vypravovali Ježíši, jak donesli z Macheru Janovo tělo a jak ho uložili v blízkosti jeho otce. Byli s nimi i oba vojáci z Macheru. Lazar je u sebe ukryl a chtěl se o ně starat.

Když Ježíš řekl učedníkům: „Chceme se odebrat na osamělé místo, abychom si odpočinuli a drželi smutek, ne pro Janovu smrt, ale že se tak muselo stát!“ Myslela jsem si, jak si tak může odpočinout? Neboť ostatní apoštolové i učedníci právě odešli do Kafarnaa k Marii. Neboť zcela obdivuhodné množství lidu tam připutovalo ze všech míst, ano i ze Syrie a Bašanu a u Korozaimu je vše pokryto tábory lidí, kteří čekají na Ježíše!

10. Ježíš propouští vězně v Thirze

Když časně ráno Ježíš se šesti apoštoly a asi dvaceti učedníky opustil Betánii, putovali bez zastavení a minuli i všechna města. Šli jedenáct hodin na sever až do Libny na jižní straně hory Garizim. Svatý Josef zde před zasnoubením s Marií pracoval jako tesař a i později zde měl přátele. Na jednom výběžku hory leží o samotě hrad, kam stoupá z města Libny cesta mezi budovami a starými zdmi. Na této cestě byla také Josefova dílna a sem zavítal Ježíš se všemi svými učedníky. Ačkoliv přišel neočekávaně a dosti pozdě, byl přijat s nesmírnou radostí a úctou. Byla to levitská rodina a zde na hoře byla i synagoga.

Z Libny putoval Ježíš s učedníky po celý následující den rychlou chůzí Samařskem směrem k Jordánu severovýchodním směrem. Přešli přes Aser Michmetat, chvíli pobýli v útulku v Aseru a došli až před Thirzu, která je od Jordánu vzdálena hodinu a dvě hodiny od Abelmeहुly, leží v nesmírně krásné končině. I zde v Thirze, jako i ve všech městech jejich cesty, probíhala s velikou radostí slavnost, která začala již za jejich pobytu v Jeruzalémě. Ozdobené slavnostní oblouky byly postaveny všude, konaly se zvláštní hry a všichni jako děti prosakovali o závod věnce z listí. Veliké hromady obilí a plodů stromů byly navršeny na volném prostranství a rozdělovány mezi chudé.

Thirza je rozdělena na dvě části, jedna část města dosahuje až půl hodiny od Jordánu. Celá krajina je tak pokryta stromy a zahradami, že město nemůže spatřit dříve, až když jsme téměř u něho. A celé město je tak rozděleno zahradami a zpustlými místy, že ona část, která je dále od Jordánu, je nejlépe zachována a zcela souvisí v jednom celku. A tato část je tak vysoko vybudována nad údolím, že dokonce spočívá na pilířích a že hlavní silnice vede pod ním jako pod jakýmsi mostem dále do kraje. Tato cesta je velmi krásná a tak můžeme skrze údolí plné zelených stromů prohlédnout jako chladivým klenutím na druhou stranu do volného kraje.

Thirza, ležíc na úměrném širokém návrší, má nepopsatelně krásný výhled přes Jordán do pohoří. Je vidět na protější straně poněkud severněji ležící a lesem zakrytou Jogbehu, napravo je

vidět dolů do Pereje a dokonce můžeme dohlédnout přes zrcadlo Mrtvého moře až daleko pod Macherus. Mnoho výhledů je i na Jordán a je možno vidět tu a tam v četných zákrutech další světelné pruhy tekoucí vody, jak se leskne mezi jeho zelení pokrytými břehy. Západním směrem od Thirzy se rozprostírá vyšší pohoří, které ji odděluje od Dothainu. Abelmehula leží dvě hodiny severozápadně v jižnější průrvě nežli je ona druhá, kde byl Josef prodán svými bratry. Kolem dokola v těsné blízkosti shlíží Thirza na četné zelené zahrady a háje plných ovocných stromů a na terasy záhonů, porostlých balzámovými keři a trsy rajských jablíček, které Židé potřebují o svátcích „Pod zelenou“. Tyto stromy se pěstují jenom na velmi dobrých a slunných místech. Mimo to pěstují i cukrovou třtinu, dlouhý žlutý len jako hedvábí, bavlnu a jakýsi druh obilí se silnými stonky, které mají dřeň. Obyvatelé pěstují ovoce a věnují se zahradnictví. Mnozí se také zaměstnávají tím, že na hrubo zpracovávají len, vlnu a cukrovou třtinu pro obchod. Silnice, která se stáčí pod městem, je i vojenskou a obchodní cestou do Taricheje a Tiberiady.

Uprostřed města, u jeho někdejšího obvodu, se nachází na velickém pustém prostranství poněkud výše rozlehlá budova se silnými zdmi, více dvory a kulatými věžovými budovami, uvnitř kterých jsou také domy. To je starý zpustlý zámek izraelských králů, zčásti leží v troskách, zčásti je užíván jako nemocnice a věznice. Jednotlivé části z toho jsou již jenom zelení zarostlé trosky, na kterých se rozprostírají zahrady. Na prostranství před domem je pramen, u kterého se čerpá voda pomocí kola, kterým otáčí oslík, je vytahována v kožených měších a ty se potom vylévají do velké nádrže, ze které voda teče stružkami na různé strany do koryt, takže každá část města má svoje koryto na vodu.

U tohoto pramene se sešlo pět učedníků příslých z druhého břehu Jordánu s Ježíšem a jeho doprovodem, byli to dva uzdravení mladíci, jenom mírně posedlí a dále dva muži, ze kterých Ježíš vyhnal zlé duchy do vepřů a ještě jeden pátý. Všude v městečkách gerasenského kraje i v Dekapoli podle Ježíšova příkazu vypravovali o svém uzdravení a o zázraku s vepři, uzdravovali a zvěštovali blízkost Božího království. Objali učedníky a navzájem si u pramene umyli nohy. Ježíš právě vycházel z jednoho domu před městem, kde s ostatními

učedníky přenocoval. Těchto pět mu přineslo zprávu, že všichni jeho učedníci, které rozeslal do Horní Galileje, se již navrátilo do Kafarnaá a že v celé končině táboří veliké množství lidí a čekají na něho.

Teď Ježíš odešel do zámku s učedníky k představeným nemocných a požadoval, aby ho k nim zavedli a představený tak učinil. Ježíš prošel halami a dvory do komůrek a zákoutí s nemocnými všeho druhu, těšil je i uzdravoval. Část učedníků byla s ním a pomáhala mu pozvedat nemocné, nosit je a vodit. Část zase byla v ostatních prostorách, sami uzdravovali a připravovali nemocné. V jednom dvoře pak bylo více posedlých na řetězech, kteří křičeli a zuřili, když Ježíš vstoupil do domu. Poručil jim, aby bylo ticho, uzdravil je a vypudil zlé duchy. Ve zcela odlehlé části budovy byli i malomocní, které uzdravil. Šel k nim ale pouze on sám. Uzdravení, kteří byli přímo z Thirzy, byli přijati svými domácími. Ježíš přikázal, aby je osvěžili jídlem a nápojem a také, aby chudým dali šaty a pokrývky, které z útulku v Bezechu donesli učedníci do Thirzy.

Ježíš šel také na místo, kde se zdržovaly nemocné ženy. Byla to kulatá věžovitá budova se dvorem. Ve dvoře se dalo vystoupit po vnější straně budovy po schodech, které vyčnívaly ze zdi vzhůru od jednoho poschodí do druhého. Uvnitř budovy byla malá schodiště tak jako u nás. V prostorách na vnější straně budovy se nacházely ženy s nemocemi všeho druhu. Ježíš mnohé uzdravil. V prostorách, které shlížely do vnitřku domu, uzavřeného branou, byly uvězněné ženy, některé kvůli prostopášnostem, jiné pro statečné řeči, další také nevinně. V této budově se též nacházelo mnoho ubohých mužů, podrobených těžší i nejtěžší vazbě, z části pro dluhy, z části pro obvinění z povstání, mnozí také kvůli nepřátelství a mstě, nebo jenom proto, aby byli odstraněni z cesty. Na mnohé se vůbec zapomnělo a ve svých kobkách zcela sešli. Od uzdravených nemocných a ostatních lidí slyšel proto Ježíš mnoho nářků nad těmito lidmi. Věděl to dobře a hlavně pro tuto naprostou bídu sem přišel.

V Thirze bylo mnoho farizeů a saduceů a mezi těmito bylo i mnoho herodiánů. Vězení ale střežili římsí vojáci a ti měli jako představeného Římana. Před jednotlivými budovami byly příbytky dohlížitelů a vojáků. Ježíš k nim šel a oni ho k uvězněným vpustili a tak s nimi mohl mluvit. Ježíš si dal od nich

všechno vylíčit, jejich bídu a utrpení, některým dal podat občerstvení, poučoval je a protože mu mnozí vyznali svoje hříchy, odpustil jim je. Více z nich, kteří zde byli uvězněni pro dluhy, i mnoha ostatním slíbil volnost, jiným zmírnění.

Nato odešel Ježíš k římskému veliteli, který nebyl špatným člověkem a mluvil s ním velmi vážně a dojemně o uvězněných a nabídl se, že jejich dluhy uhradí z části pro jejich nevinu, z části pro zlepšení situace a nabídl složit peníze. Požadoval také, aby s více vězni, kteří jsou zde již dlouho a těžce vězněni, aby s nimi mohl mluvit. Představený naslouchal Ježíši velmi uctivě, ale vysvětlil mu, že všichni tito uvěznění Židé sem byli dopraveni za takových okolností, pro něž on napřed musí mluvit s židovskými představenými tohoto místa a i s farizeji, dříve než Ježíše k nim vpustí a nežli jeho nabídku přijme. Ježíš mu řekl, že chce s těmito představenými k němu přijít, až bude učit v synagoze a odešel k uvězněným ženám, utěšoval je a napomínal, přijal od mnohých z nich vyznání a pokání, odpustil jim jejich hříchy, dal jim předat dárky a slíbil jim i usmíření s jejich rodinami.

A tak Ježíš od devíti hodin ráno až asi do čtyř hodin odpoledne pracoval v tomto domě plném nouze a bídy a naplnil ho radostí a útěchou zrovna v den, kdy právě zde bylo vše zarmoucené, zatímco město okolo celé jávalo radostí, neboť toto byl první den z oněch dnů slavnosti a radosti, kterou zavedl král Šalamoun pro svátek Ennorum a kvůli darům, které mu věnovala královna ze Sáby, sabat tohoto prvního dne Ježíš již včera viděl slavit v Bezechu. I dnes v obydlené části města bylo vše plné radosti, i zde stály vítězné oblouky a závodilo se ve skocích, běhu o závod, byly zde i hromady obilí, které se rozdělovaly. Ale v domech nemocných a uvězněných bylo naprosto ticho. Ježíš sám na ně pamatoval a vnesl tam novou radost. V domě před městem s učedníky pojedl chléb, ovoce a med a vyslal některé do vězení s nejrůznějšími zásobami a osvěžením, zatím co sám odešel s ostatními do synagogy.

Právě se ve městě rozšířila zvěst o jeho skutcích v domě nemocných. Mnoho uzdravených nemocných se navrátilo nazpět do města a šli do synagogy, jiní se zase před ní shromáždili, kde také Ježíš a apoštolové jich ještě více uzdravili. Farizeové, saduceové a mnoho tajných herodiánů bylo v synagoze. I farizeové z Jeruzaléma byli přítomni, došli sem, aby se zde

osvěžili. Všichni byli plni jedu a zloby nad Ježíšovým počínáním, protože tím padla pohana na jejich počínání. Bylo zde velmi mnoho lidí i ve škole i z Bezechu, kteří jej sem následovali. Ježíš učil o svátku a jeho významu, nejen aby se člověk sám osvěžil, ale mohl i jiným prokazovat dobrodiní a mluvil opět o osmi blahoslavenstvích: „blahoslavení milosrdní“. Vypravoval podobenství o ztraceném synu, které již také vypravoval uvězněným, mluvil i o těchto nemocných a jejich bídě, jak jsou zapomenuti a zanedbáváni a jak se ostatní obohacují tím, co má být vynaloženo na jejich obživu. Mluvil přísně proti těm, kdo se mají o toto zařízení starat, z nichž někteří se nacházeli zde mezi přítomnými farizeji, kteří jenom s němou zlobou přihlíželi. Podobenství o ztraceném synu vypravoval s poukazem na ty, kteří pro svoje provinění byli uvězněni a měli lítost, aby se zase mohli vrátiti a smířit se svými rodinami. Všechno to bylo velmi dojemné.

Vypravoval zde také podobenství o nemilosrdném služebníkovi a vztahoval je na ty, kteří nechali trpět ubohé vězně pro malé provinění, zatímco jim samotným bylo dosud Bohem odpuštěno již tolik!

Zdejší tajní herodiáni dostali do vězení mnoho lidí nejrůznějšími zlomyslnými úklady a Ježíš jednou neurčitě poukázal na tyto lidi, když se ve své kritické řeči proti farizeům zmínil: „Jsou mezi vámi mnozí, kteří by mohli vědět, co se stalo s Janem.“ Farizeové spílali Ježíši a mezi jiným použili proti němu i výroku: On vede svou válku s pomocí ženštin a s nimi obchází všude kolem, ale s tímto vojskem nezíská žádné království.

Ježíš nato vybídl představené, aby s ním zašli k římskému dohlížiteli uvězněných a požadoval od nich, aby zcela opuštěné vykoupili. Toto všechno řekl veřejně před mnoha lidmi a farizeové mu nemohli nic namítnout. Když Ježíš šel s učedníky k římskému dohlížiteli, následovalo jej mnoho lidu, který Ježíše velmi chválil. Onen dohlizitel byl mnohem lepší nežli farizeové, kteří ze zloby ony dlužné částky velmi vysoko nadsazovali a za mnohé musel Ježíš zaplatit čtyřnásobek. Protože ale neměl požadovaný obnos při sobě, tak dal jako zástavu trojúhelníkovou minci, na které visel proužek pergamenu, na který napsal několik slov a onu částku vystavil na hodnotu Magdaly, kterou Lazar zamýšlel prodat. Celý tento výnos určila Magdaléna a

Lazar na podporu chudým, dlužníkům a hříšníkům. Magdalum bylo ale význačnějším majetkem nežli Betánie. Hrany oné trojúhelníkové mince byly dobře na tři couly dlouhé, uprostřed byl vyražen nápis, který označoval hodnotu. Na jednom konci visela tato mince na členitém, ohebném kovovém proužku jako na řetízku o několika článcích a na tom pak byl upevněn list.

Potom, když se toto všechno odehrálo, dal dohlizitel předvést ubohé vězně. Ježíš a učedníci při tom pomáhali. Mnozí byli vytaženi z temných dět a zcela rozedraní, napolovic nazí a zarostlí. Farizeové naplnění vztekem se odebrali pryč. Mnozí byli zcela slabí a nemocní a v pláči leželi u Ježíšových nohou, on je pak utěšoval a napomínal. Prikázal, aby je vykoupali, oblékli, nakrmili a postaral se o jejich ubytování a svobodu; přece ještě pod dohledem v blízkosti vězení. Stejně tak se stalo i s uvězněnými ženami. Všichni byli nasyceni a Ježíš a učedníci je obsluhovali a ještě jednou jim vypravovali podobenství o ztraceném synu.

Takto i tento dům byl najednou plný radosti a ukázal se jako předobraz osvobození praotců z předpekli, kterým Jan po své smrti oznámil Vykupitelovu blízkost. Ježíš a učedníci znovu přenocovali v domě v Thirze.

Tyto zdejší události to byly, které se donesly až k Herodovi a zaměřily jeho pozornost více na Ježíše, takže řekl: „Nevstal to snad z mrtvých Jan?“ A přál ti potom Ježíše spatřit. On už sice slyšel o Ježíšovi to, co se povídalo asi Janovým prostřednictvím, ale nijak zvlášť se o Ježíše nestaral. Teď ale, když jej tížilo svědomí, dával si na všechno pozor. Přebýval nyní v Hebronu a stáhl k sobě všechny vojáky i Římany, kterým platil žold.

Z Thirzy až do Kafarna, kam teď Ježíš s učedníky putoval, to bylo osmnáct hodin cesty. Neputoval vzhůru jordánským údolím, ale podél pohoří Gelboe, přešli přes údolí u Abezu a Tábor nechali po levici a zavítali do útulku u jezera u Betulie a den nato se sešli v Damně s Marií, která tam došla s více ženami. Dorazilo tam i šest apoštolů s učedníky. U Aramotu se setkali s Ježíšovým průvodem oni dva vojáci z Macheru, vyslaní sem s Lazarem přes Samařsko.

11. Ježíš v Kafarnau a okolí

V Kafarnau se teď sešlo na méně než čtyřiašedesát farizeů ze všech končin. Již na své cestě sem prozkoumávali nejrůznější uzdravení a dali povolat do Kafarnaa vdovu z Naimu i s jejím synem a se svědky z Naimu, podobně jako i syna setníka Achiášše z Gišaly. Velmi přísně vyslýchali Zorobábela a jeho syna, setníka Kornelia i jeho sluhu, Jaira a jeho dceru, více slepých a chromých a všechny, kteří v této končině byli uzdraveni, bedlivě prohlíželi a vyslýchali i svědky. A protože při veškeré zlé vůli nemohli nalézt nic nežli jenom doklady pro pravost Ježíšových zázraků, byli ještě zuřivější a jejich jediným útočištěm se znovu stalo to, že Ježíš má co dělat se satanem. Poukazovali dále na to, že všude obchází se špatnými ženštinami, zasévá do lidu nepokoj, odebírá synagoze almužny, znesvěcuje sabat a chvástali se, že mu chtějí přikázat, aby se zase věnoval řemeslu.

Pro všechny tyto výhrůžky a vystrašení množstvím lidu, které se dralo k Ježíšovi a obzvláště naplnění bázní po Janově smrti, usilovali všichni Ježíšovi příbuzní o to, aby jej upozornili, ať neodchází do Kafarnaa, ale kdekoliv jinde. Navrhovali mu mnoho jiných míst pro přemístění: Naim, Hebron nebo krajinu na protějším břehu Jordánu. Ježíš ale vysvětlil, že mají být klidní, že do Kafarnaa půjde, bude uzdravovat i učit a jestliže se postaví farizeům tvář v tvář, tak oni budou mlčet.

Učedníkům, když se ho ptali, co teď mají dále dělat, řekl, že jim to řekne a rozdělí dvanácti jejich úkoly, aby tak stáli nad učedníky, jako on stojí nad nimi. Když nastal večer, rozdělili se, Ježíš odešel s Marií, ženami a příbuznými na východ přes Zorobábelovu vesnici do údolí u Kafarnaa do Mariina domu, apoštolové a učedníci šli jinými cestami. V noci byl u Ježíše ještě Jairus a vypravoval mu také o pronásledování. Ježíš ho uklidnil. Jaira z jeho úřadu propustili a teď se přidal k Ježíšovi.

Kafarnaum je plné cizinců, nemocných i zdravých, Židů i pohanů. Všechny okolní pozemky i návrší jsou pokryty tábory. Na všech místech a horských zákoutích se pasou velbloudi a osli, i na této straně jezera jsou údolí a návrší posety lidmi, kteří očekávají Ježíše. Jsou zde lidé ze všech končin země, i ze Sýrie, Arabie, Fenicie – ano i z Kypru.

Ježíš navštívil Zorobábelu, Kornelia i Jaira. Jeho rodina se docela obrátila, dcera je mnohem zdravější než dosud a velmi vychovaná a zbožná. Ježíš se na to odebral do domu Petrova před městem, dům je zcela naplněn nemocnými. Teď zde byli i pohané, to nikdy nebývalo. Množství nemocných bylo tak velké, že učedníci vybudovali lešení, kde jednoho nemocného položili výše nežli druhého. Vůbec nejenom Ježíš sám byl vyhledáván nemocnými, ale i apoštolové a učedníky a volali: „Jsi ty učedník prorokův? Smiluj se nade mnou! Pomož mi! Doved mne k němu!“ Ježíš a apoštolové a asi čtyřiašedesát učedníků učilo a uzdravovalo po celé ráno. Byli zde i posedlí, kteří křičeli na Ježíše a ze kterých pak byli vyhnáni zlí duchové: farizeové zde nebyli, ale i lidé ve víře polovičatí.

Když Ježíš ukončil uzdravování, odebral se do dvorany a učil. Následovali jej tam uzdravení i ostatní lidé. Učedníci zčásti pokračovali i nadále v uzdravování, zčásti byli u Ježíše. Učil ale znovu o blahoslavenstvích a vypravoval podobenství. Mezi jiným učil o modlitbě, od které nesmíme ustávat; vysvětloval a vyprávěl podobenství o nespravedlivém soudci, který nakonec dopomůže k právu vdově, která stále sama se domáhá práva, jen aby se jí zbavil. Jestliže toto učinil nespravedlivý soudce, pak nebeský Otec bude jistě milosrdnější.

Učil také, jak by se měli modlit, řekl i sedm proseb Otčenáše a vysvětloval začátek: „Otče náš, jenž jsi na nebesích.“ Něco již také vysvětlil učedníkům z těchto věcí na cestách, teď ale uváděl Otčenáš do svého obvyklého učení, podobně jako osmero blahoslavenství a stále víc a více vše ještě bude vysvětlovat, všude znovu opakovat a učedníci to pak budou konat již dále sami. Současně pokračuje i ve výkladu osmi blahoslavenství. Učil také o modlitbě: prosí-li dítě o chléb, nedá mu tento žádný kámen, prosí-li o rybu, nedá mu hada nebo štíra.

Bylo už kolem třetí hodiny. Maria už se svatými ženami a se svými sestrami a syny Josefových bratrů z Dabratu, Nazareta a z údolí Zabulon v předsíni domu připravila pokrm pro Ježíše a učedníky, neboť tito z velikého vypětí po více dnů již nic pořádného nepojedli. Jídelna byla od místnosti, ve které Ježíš učil, oddělena domem, plným tlačících se lidí, kteří skrze otevřenou sloupovou stěnu dvorany naslouchali Ježíšovu učení. Když ale Ježíš neustal učit, přistoupila Maria se svými pří-

buznými, sama se k tomu množství nepřiblížila a prosila, aby mu vyřídili, že s ním chce mluvit a prosí jej, aby něco málo pojedl. Bylo však nemožné, aby pronikli množstvím a tak se dostala řeč o této její prosbě až k jednomu muži k Ježíšově blízkosti, náležel k farizejským posluchačům. Protože se Ježíš vícekrát zmínil o svém nebeském Otci, tehdy onen zevloun ne bez jistého výsměchu řekl: „Pohleď, tvoje matka a tvoji příbuzní stojí venku a přejí si s tebou mluvit!“ Ježíš na něj ale pohlédl a řekl: „Kdo je má matka a moji bratři?“ A svolal dvanáct učedníků do houfu, postavil učedníky vedle nich, vztáhl ruku nad ně a řekl, poukazujíc na apoštoly: „Toto je moje matka.“ A na učedníky: „A toto jsou moji bratři, kteří slovo Boží slyší a následují, neboť kdo koná vůli mého nebeského Otce, to je můj bratr, sestra a moje matka!“ Ježíš ale ani teď neodešel, aby pojedl, nýbrž pokračoval v učení, jen svoje učedníky střídavě propouštěl, aby něco mohli pojíst.

Když potom Ježíš obcházel se svými učedníky, prosili ho nemocní, kteří ještě mohli chodit, o pomoc a Ježíš je uzdravil. V předsíni synagogy, protože už nastal sabat, vstoupil mu v ústřety muž, ukázal svoji zcela zmrzačenou, zkřivenou a vyschlou paži a prosil ho o pomoc. Ježíš mu ale řekl, aby počkal na později. Také ještě na něj volali lidé, kteří vedli jednoho hluchoněmého a posedlého na provazech a tento člověk strašlivě zuřil. Ježíš mu přikázal, aby u vchodu do synagogy v klidu čekal. Posedlý se ihned s podloženýma nohama posadil, sklonil hlavu na kolena a neustále po straně pokukoval po Ježíši a pouze sem a tam se trochu skrčil, jinak byl po celou dobu učení klidný.

Čtení sabatu jednalo o Jethrovi, jak dal Mojžíšovi radu, když Izraelité došli k Sinaji a jak ten vystoupil na horu a přijal Desatero, a potom něco z Izaiáše, jak spatřil Boží trůn a jak mu seraf očistil rty žhavým uhlím (2 Mojž 18,-21, Iz 6, 1-13). Synagoga byla přeplněna lidmi a ještě velké množství stálo venku okolo, všechny přenosné stěny byly odstraněny a mnoho lidí nahlíželo dovnitř i z vnějších okolních přístaveb. Bylo zde mnoho farizeů i herodiánů plných zloby a hořkosti, všichni uzdravení byli v synagoze, právě tak i všichni učedníci a Ježíšovi příbuzní. Občané z Kafarna a mnoho cizinců cítili úctu a obdiv k Ježíšovi a proto se farizeové neodvážili Ježíše bezdůvodně rušit. Ostatně

zde byli vůbec ze vzájemné domýšlivosti, než aby mu kladli nějaký odpor, na to se nemohli zmoci. Nechtěli mu vůbec veřejně klást odpor, protože jeho odpovědi byli ponejvíce zahanbeni přede vším lidem. Když ale Ježíš odešel, pak se všemožně snažili lid od něho odvrátit a mluvili tedy lživě proti němu.

Tedž věděli, že onen muž s uschlou rukou je přítomen a chtěli Ježíše pokoušet, zda bude o sabatu uzdravovat, aby jej zase mohli obžalovat. Byli to ti farizeové, kteří odešli z Jeruzaléma a kteří by rádi něco donesli domů před synedrium. Protože ale nic významnějšího na něj nevěděli, proto znovu, ačkoliv jejich smýšlení bylo už i zde známo, předhazovali mu stále totéž, jako kdyby dosud o tom nevěděli a Ježíš jim s nekonečnou trpělivostí dal ponejvíce tutéž odpověď. Ptalo se jej tedy zase více z nich: „Je také dovoleno o sabatu uzdravovat?“ Ježíš, který znal jejich myšlenky, zavolal onoho muže s uschlou rukou a když se přiblížil, postavil ho do jejich středu a řekl: „Je dovoleno konat o sabatu dobro nebo zlo? Život zachránit nebo ho nechat zničit?“ Nikdo neodpověděl. A Ježíš pronesl v takových případech obvyklé podobenství: „Kdo mezi vámi nevytáhne vlastní ovci, spadne-li mu o sabatu do jámy? Cennější je ale člověk nežli ovce! Proto je o sabatu dovoleno konat dobro!“ Byl velmi zarmoucen nad zatvrzelostí těchto mužů, pohlédl na ně rozhněván a zahleděn do jejich nitra, uchopil rámě onoho člověka levou rukou a pravou je přešel shora dolů, roztahoval zkřivené prsty a řekl: „Vztáhni svou ruku!“ Tu onen muž natáhl svoji ruku a pohyboval jí a byla tak zdravá a dlouhá jako druhá. To vše bylo dílem okamžiku. Muž se před Ježíšem s díkem vrhl na zem, lid jásal, farizeové zuřili, seskupili se u vchodu a rozmlouvali spolu. Ježíš však ještě vyhnal zlého ducha z onoho sedícího posedlého a ten zase slyšel a mluvil. Lid byl naplněn radostí a jásal, ale farizeové se kolem rouhali: „Má zlého ducha! On vyhání zlého ducha pomocí jiného!“ Ježíš se k nim obrátil a řekl: „Kdo z vás mne může obvinít z nespravedlnosti? Je-li strom dobrý, pak i jeho ovoce je dobré, je-li špatný, pak i jeho ovoce je špatné! Podle ovoce poznáš strom. Vy, hadí pokolení, jak můžete konat dobro, když jste zlí! Ústa přetékaají, čím srdce oplývá!“

Tedž se dali farizeové do velkého křiku. „On už musí skončit! To už stačí!“ Jeden byl tak odvážný, že zvolal ve smyslu, zda

neví, že oni by jej mohli vyhnat? Nato se Ježíš a učedníci odebrali různými cestami do Mariina domu, zčásti i do Petrova domu u jezera. V Mariině domě Ježíš něco pojedl a přenocoval s dvanácti apoštoly v Petrově domě, protože byl na odlehlém místě a poskytoval jim útočiště.

Po celý následující den se tam Ježíš s dvanácti apoštoly zdržoval v ústraní i s učedníky. Lid jej očekával a hledal na různých místech, on ale zůstal uzavřen v domě.

Teď si dal Ježíš apoštoly a učedníky vyprávět, oni před něj předstupovali dva a dva, tak jak odcházeli, tak před něj předstupovali, všechno mu vypravovali, co se po jejich vyslání událo, řešil jejich pochybnosti a nesnáze, jaké měli při různých příležitostech a poučoval je, co mají napříště dělat. Mluvil znovu, že jim chce dát znovu nové určení. Šest apoštolů, kteří pracovali v Horní Galileji, našlo více přijetí a více ochoty a pokřtili mnohé. Ostatní, kteří odešli do Judska, nekřtili a tu a tam narazili i na odpor.

Když na konci sabatu bylo množství lidu okolo domu stále větší, vydali se potají s oklikou za hvězdnaté, jasné noci na Petrovu loď a přepluli jezero a přistáli mezi Matoušovou celnicí a Malým Korozaime. Odtud vystoupili na horu, na jejímž úpatí byla celnice, neboť Ježíš chtěl o samotě poučovat učedníky. Množství lidu ale zpozorovalo jejich odplutí a zpráva o tom se rozletěla brzy všemi předchozími tábory. Zástupy tábořících u Betsaidy teď z části přepluly přes jezero, zčásti odešly pěšky dále vzhůru přes jordanický most, a tak Ježíš i s učedníky byli zase ze všech stran obklopeni velkými zástupy lidu. Teď učedníci uspořádali toto množství a Ježíš učil o blahoslavenstvích a o modlitbě, zatímco znovu vykládal začátek Otčenáše. Po několika hodinách se množství lidu ještě rozrostlo, lidé přicházeli ze všech okolních měst: Julias, Korozaimu, Gergesy a přiváděli nemocné a posedlé. Ježíš a učedníci jich hodně uzdravili. Potom, když Ježíš ukončil učení a pozval je všechny na následující den na místo horského kázání, odebral se s apoštoly i učedníky na návrší hory na osamělé, stinné místo. Kromě dvanácti apoštolů bylo s ním dvaasedmdesát učedníků, mezi nimi i dva vojáci přišlí z Macheru a i takoví, kteří ještě formálně nebyli přijati mezi učedníky a ještě nikdy nikam nebyli vysláni. I Josefovi synovci byli přítomni.

Ježíš poučoval učedníky o tom, co je čeká a řekl jim, že si sebou nemají brát žádnou mošnu, žádné peníze, žádný chléb, jenom hůl a opánky a že nad místy, kde budou nepřátelsky přijati, mají vytřepat i prach ze svých opánek. Udělil jim všeobecné směrnice pro budoucnost o úkolech apoštolů i učedníků, nazval je solí země, mluvil o světle, které se nesmí stavět pod kbelík, o městě, ležícím na hoře, ale nadále jim neoznámil mnohé těžkosti pronásledování.

Hlavní věcí však bylo, že určil učedníkům apoštoly jako představené a řekl, že oni mají učedníky rozesílat a volat, tak jako on je vysílá a volá, zejména o moci jejich vlastního poslání. Také i mezi učedníky ustanovil Ježíš více tříd a udělal představenými ony starší a poučenější nad mladšími a novými. Seskupil také všechny v řád následujícím způsobem: apoštoly ustanovil dva a dva, Petr a Jan stále ale v popředí. Starší učedníci stáli v kruhu kolem nich a za nimi zase mladší podle svých stupňů. Potom je ještě poučoval velmi vážně a dojemně a znovu na apoštoly pro jejich přednost vložil ruce, učedníkům jenom žehnal. Všechno to se odehrálo ve veliké tichosti a za všeobecného pohnutí. Nikdo z nich neodporoval nebo nepřijímal nic s nějakým pohoršením! Zatím nastal večer a Ježíš odešel ještě hlouběji do hor s Ondřejem, Janem, Filipem a Jakubem a strávil noc v modlitbě.

12. Nasycení pěti tisíc

Když následujícího rána došel Ježíš s apoštoly na horu, kde vícekrát učil o osmi blahoslavenstvích, došlo tam již předtím mnoho lidu a ostatní apoštolové právě uspořádali na chráněných místech nemocné. Ježíš a apoštolové začali uzdravovat a učit. Mnozí, kteří teprve v tyto dny došli do Kafarna, klečeli v kruhu a byli vodou, kterou sem nahoru donesli v měších, pokřtěni, a to pokropením vždy nad třemi a třemi.

S ostatními ženami přišla i Ježíšova Matka a pomáhala nemocným ženám a dětem, nemluvila ale s Ježíšem a ještě v krátkém čase se navrátila nazpět do Kafarna.

Ježíš ale učil o osmi blahoslavenstvích a došel až k šestému, opakoval též i ono učení, které začal v Kafarnau a vykládal jednotlivé prosby Otčenáše.

Učení a uzdravování trvalo až do čtyř hodin. Mnozí lidé ale neměli nic k jídlu. Již minulý den došli za Ježíšem a jejich malé zásoby, které si vzali s sebou, zmizely. Mnozí mezi nimi byli zcela slabí a chřadli po stravě. Když to učedníci zjistili, přistoupili k Ježíši s prosbou, ať učení ukončí, aby lidé ještě před začátkem noci mohli vyhledat útulky a obstarat si pokrm. Ježíš ale odpověděl: „Proto nepotřebují odtud odcházet! Dejte vy jim najíst!“ Tu řekl Filip: „Máme jít, abychom za několik set denárů nakoupili chleba a dali jim ho k jídlu?“ Řekl to s jistou nevrlostí, protože se domníval, že si Ježíš představuje, aby oni s námahou pro toto celé množství dovlékli chléb z celé této končiny. Ježíš ale na to řekl: „Podívejte se, kolik chlebů máte!“ A pokračoval ve svém učení dál. Jeden sluha donesl apoštolům od svého pána jako dar pět chlebů a dvě ryby a Ondřej to oznámil Ježíši se slovy: „Co je to ale pro mnohé?“ Tu mu Ježíš přikázal, aby přinesli tyto chleby a ryby, a když to vše položili před něj na trávník, učil ještě dále o prosbě za každodenní chléb. Mnoho lidí bylo ochablých a i děti plakaly o chléb. Tu Ježíš řekl Filipovi, vystaviv jej zkoušce: „Kde nakoupíme chléb, aby se tito lidé najedli?“ A Filip odpověděl: „Dvě stě denárů nepostačí pro všechny tyto lidi!“ Teď řekl Ježíš: „Rozsaďte lid, ty nejvíce trpící hladem po padesáti, ostatní po stu a přineste mně koše na chléb, jaké jsou po ruce!“ Oni pak před něj postavili řadu košíků plo-

chých, upletených ze širokého lýka a vydali se mezi lid, který tábořil okolo hory, která byly stupňovitá a porostlá dlouhou, krásnou travou a rozdělili lid na skupiny po stu a padesáti liddech. Lid teď tábořil hlouběji na svazích hory, níže nežli byl Ježíš.

Kolem místa, kde Ježíš učil, byla navršená a více vstupy přerušovaná lavice porostlá trávou. Na ni dal Ježíš prostřít pokrývku a položit oněch pět chlebů a dvě ryby. Chleby ležely na pokrývce navrstveny na sebe, byly delší než širší a asi na dva palce silné, byly žluté s tenkou kůrkou, ale uvnitř nebyly zcela bílé, ale pevné a jemné. Byly rozděleny zářezy a daly se snadno nožem krájet a lámat. Ryby byly dlouhé jako silná lidská paže, jejich hlavy poněkud vyčnívaly kupředu a nepodobaly se našim rybám. Byly již rozpůleny, upečeny a připraveny k jídlu a ležely na velikých listech. Avšak ještě i jiný muž přinesl několik plátů medu, které teď také ležely na pokrývce v listech.

Mezitím učedníci usazovali lidi po padesáti a po stu, aby mohli jíst a při tom je počítali, jak to Ježíš poručil. Ježíš zatím rozkrájel oněch pět chlebů kostěným nožem a krájel i ryby, které byly po délce rozporcovány, krájel je napříč, potom pozvedl jeden z chlebů na rukou vzhůru a modlil se a podobně i nad jednou z ryb! Na med si už nevzpomínám. Po straně mu stáli učedníci – byli tři a Ježíš teď požehnal chleby a začal je lámat napříč dle dělených zářezů na pruhy a tyto díly zase v jednotlivé kusy. A každý kus byl zase tak veliký a měl i ony zářezy. Ježíš je lámal v jednotlivé díly, které byly tak velké, že jeden mohl nasytit muže a odkládal je a podobně i kusy ryb. Saturnin, který mu stál po boku, položil vždy jeden kus ryby na jeden chléb a mladý Křtitelův učedník, syn pastýře, který se později stal biskupem, položil na každou porci i kousek medu. Ryb viditelně neubývalo a zdálo se, že i plásty medu rostou. Tadeáš zase skládal porce chleba, na kterém byl již kousek ryby i něco medu, do plochých košů, které pak nejdříve donesli oněm lidem, nejvíce trápeným hladem, kteří seděli po padesáti.

Jakmile zase byly prázdné koše doneseny nazpět, byly ihned vyměněny za plné a tato práce trvala asi dvě hodiny, dokud nebyli nasyceni všichni. Ti, kteří měli ženu a děti, které seděly odděleně, zjistili, že jejich podíl je tak veliký a že se mohly nasytit i jejich rodiny. Lidé také pili vodu z měchů, které sem byly

nahoru doneseny a ponejvíce měli u sebe poháry ze stočené kůry, něco jako kornouty nebo duté dýně.

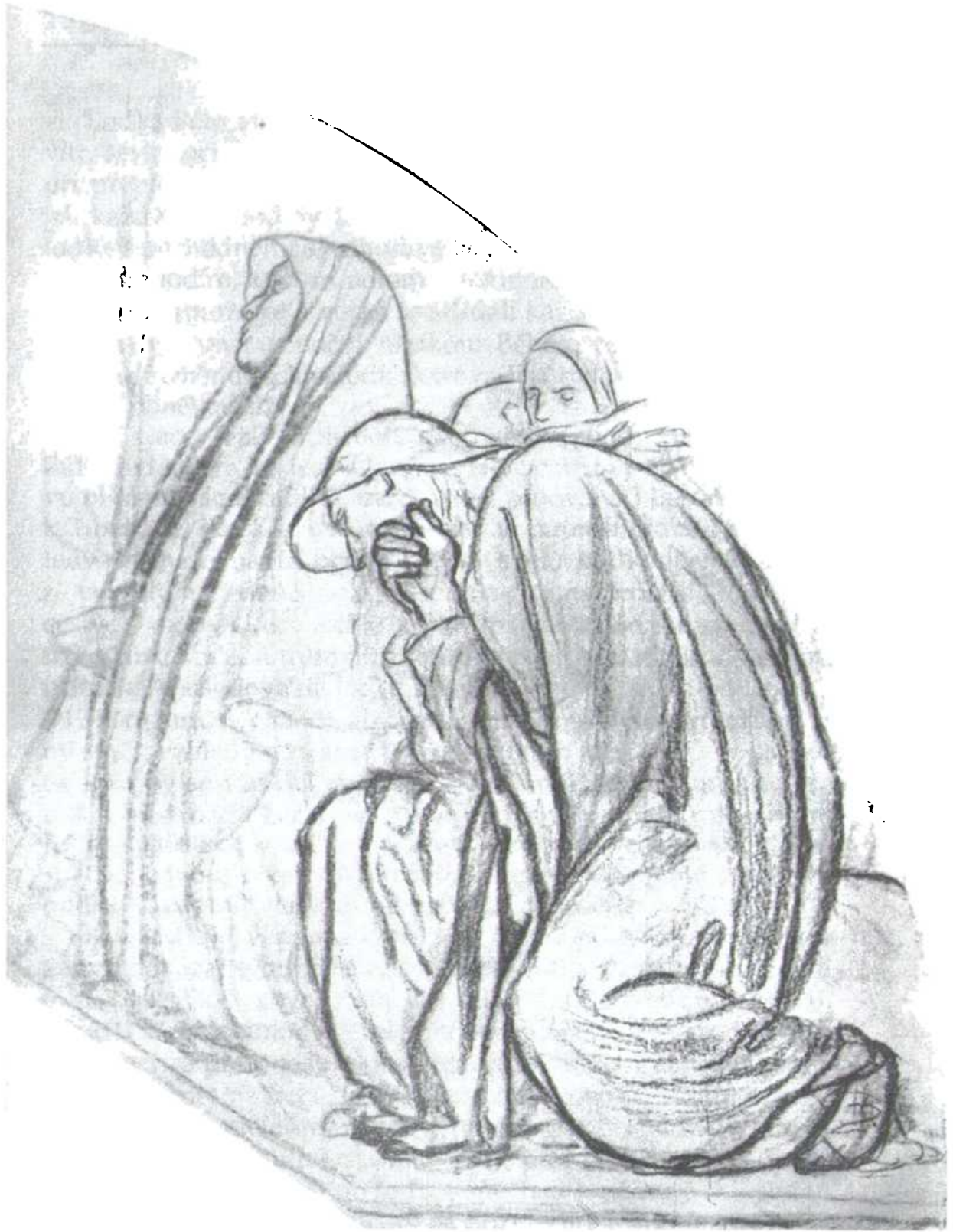
Celé toto konání probíhalo v neustálé činnosti a v naprostém pořádku. Apoštolové a učedníci byli ponejvíce zaměstnáni odnášením a přinášením a rozdělováním. Všichni ale byli tiší a naplnění údivem, že je všeho takový nadbytek. Velikost chlebů na délku obnášela asi dvě pídě a šířka pak činila pětinu. Chleby byly rozděleny na dvacet dílů po délce a pak zase čtyři do šířky, takže podstata jednoho dílku chleba se padesátkrát rozmnožila, aby nasýtila pět tisíc lidí. Chléb byl na tři prsty silný. Ryby byly po délce rozděleny ve dvě poloviny a Ježíš je rozdělil v tolik dílů a přece zde stále zůstávaly ryby dvě, ale jejich podstata se obdivuhodným způsobem stále rozmnožovala.

Když se všichni nasýtili, řekl Ježíš učedníkům, aby s koši obcházelí kolem a sesbírali drobty, aby se nic nezničilo. A tak nasbírali dvanáct plných košů. Mnoho lidí ale prosilo, aby si mohli odnést jednotlivé kousky s sebou jako upomínku. Tentokrát zde nebyli žádní vojáci, které jsem jinak vždy při tak velkém učení viděla a bývalo jich mnoho. Byli stažení na končiny u Hesebohu, kde se zdržoval Herodes.

Když potom lidé povstali, seskupovali se do skupin, byli naplnění údivem a obdivem nad tímto zázrakem Páně a od úst k ústům letělo slovo: „Tento je to opravdu! Toto je onen Prorok, který má přijít na svět! On je ten Přislíbený!“

Již se ale stmívalo a Ježíš řekl učedníkům, aby odešli k lodi a odjeli před ním do Betsaidy, on je bude následovat a prozatím lid rozpustí. Tu odešli učedníci s koši na chléb dolů k loďkám a z části se přeplavili do Betánie. Droby vzali s sebou, aby je na druhé straně rozdali chudým. Apoštolové a několik ze starších učedníků se zdrželo ještě déle a přeplavili se na loďce Petrově.

Ježíš teď lidi rozpustil a ti byli velmi pohnuti. Opustil místo učení a sotva tak učinil, pozvedaly se hlasy: „On nám dal chléb! On je náš král! My jej učiníme naším králem!“ Ježíš ale odešel do samoty a modlil se.

13. Ježíš kráčí po jezeře

Loďka Petrova s apoštoly a více učedníky, protože vál proti-vítr, se v noci na jezeře zdržela. Namáhavě veslovali a přesto při přeplouvání jezera byli zahnáni více na jih. Spatřila jsem, jak každé dvě hodiny z té i oné strany jezera vyjížděly malé loďky s pochodněmi a jednotlivé lidi, kteří se opozdili, dovážely k větším lodím, kterým potom v temnotě noci dávaly znamení o směru. Protože jako vojáci se střídali každé dvě hodiny, proto také byly nazvány noční hlídkou. Během cesty jsem spatřila čtvrtou výměnu těchto lodí; Petrova loď byla ze své dráhy zahnána poněkud jižněji.

Tu krácel Ježíš přes moře od severovýchodu na jihozápad. Zářil, byl kolem něj lesk a bylo možno spatřit i jeho celou postavu obráceně se zrcadlit v moři. A tak putoval od Betsaidy-Julias k Tiberiadě, která se nacházela asi tak naproti loďce Petrově, a tedy procházel napříč oběma řadami světél hlídkových lodí, které vypluly na jedné straně z Kafarnaa a i na protější straně kus cesty do moře. Lidé v těchto lodích spatřili Ježíše, jak jde a začali úzkostlivě křičet a troubili přitom na roh, pokládali ho totiž za přízrak. Apoštolové na loďce Petrově, která se řídila podle světél oněch strážných lodí, aby se zase loď mohly vrátit na správný směr, vzhlédli a tu spatřili, jak se k nim Ježíš blíží. Vypadalo to, jako by se vznášel rychleji, nežli je možné jít a tu, když se blížil, bylo moře zcela tiché. Na vodě však ležela mlha a oni Ježíše spatřili až v určité blízkosti. I když ho takto putovat už spatřili jednou, přece jen je uchvátil tento neobvyklý, duchový pohled a naplnil velikým úděsem, že až křičeli.

Když si ale vzpomněli na ono první putování, chtěl Petr znovu dokázat svou víru ve své horlivosti a zvolal: „Pane, jsi-li to ty, pak přikaz, abych mohl jít k tobě!“ Ježíš zase znovu zvolal: „Pojď!“ Petr tentokrát běžel mnohem delší kus cesty k Ježíši, ale jeho víra přece jenom nestačila. Když už byl až těsně u něj, pomyslel opět na nebezpečí a začal zase tonout, vztáhl ruku a zvolal: „Pane, zachraň mne!“ Ale tentokrát nezapadl tak hluboko a Ježíš mu znovu řekl: „Malověrný, proč pořád pochybuješ?“ Když ale Ježíš vstoupil do loďky, spěchali k němu, vrhli se mu k nohám a řekli: „Skutečně, ty jsi Boží Syn!“ Ježíš ale poukázal

na jejich bázeň a malověrnost, mluvil ve své řeči o trestech a poučoval je o Otčenáši. Prikázal jim také, aby jeli na jih. Měli dobrý vítr, pluli velmi rychle a zdržovali se v několika přihradách pod veslařskými místy okolo stěžně. Tentokrát nebyla bouře tak velká jako nedávno, dostali se ale do proudu v jezeře, který byl uprostřed tak silný, že z něj nemohli ven.

Ježíš nechal Petra přijít k sobě po jezeře, aby jej pokořil, protože dobře věděl, že se zase bude potápět. Petr je velmi horlivý a má silnou víru, ale také má sklon k tomu, aby svoji víru ve své horlivosti předvádět Ježíši i učedníkům. Tím, že se potápěl, byl tak chráněn před pýchou. Ostatní si nedůvěřovali natolik, aby se na tu cestu vydali a zatím, co obdivovali Petrovu jistotu, přece jenom poznali, že jeho víra, i když je větší nežli jejich, přece jenom ještě nestačí.

Při východu slunce přistála Petrova loďka na východní straně jezera mezi Magdalou a Dalmanutou před několika řadami domů, které k ní patřily. Toto místo je míněno, když se říká „v končině Dalmanuty“ (Mk 8,10).

Lidé tohoto místa, jakmile se loďka přiblížila, vzali svoje nemocné a vyšli na břehu Ježíši vstříc. Oni učedníci uzdravovali na ulicích. Ježíš se ale odebral kus cesty za město na jeden pahorek, kde se kolem něj shromáždili všichni obyvatelé, Židé i pohané. Učil o osmeru blahoslavenství a o Otčenáši a uzdravoval nemocné, které s sebou vzali.

Toto místo bylo přívozem i sídlem celníků. Měli mnoho co činit se železem z města Efronu v Bašanu, které potom přepravovali přes jezero odsud do ostatních přímořských míst pro celou Galileu. S pohoří u Efronu je možno vidět až sem.

Odtud přeplul Ježíš s učedníky do Taricheje, která se nachází tři až čtyři hodiny jižně od Tiberiady na návrší čtvrt hodinu cesty od jezera, avšak její domy sahají až dolů k jezeru. Odsud až k odtoku Jordánu z jezera je celý břeh zpevněn pevnou černou zdí, po které vede cesta. Toto město je velmi krásně vystavěno pohanským způsobem se sloupovými chodbami a má na tržišti velmi krásný, bohatý pramen se sloupy.

Ježíš se odebral k tomuto prameni a všechen lid tam přišel s mnoha nemocnými, které Ježíš uzdravil. V jisté vzdálenosti za muži stálo mnoho žen zahalených v závoji se svými dětmi. Farizeové a saduceové stáli okolo Ježíše a byli mezi nimi i hero-

diáni. Ježíš učil něčemu z osmera blahoslavenství a o Otčenáši. Farizeové opět vyrukovali se svými námitkami a byly to vždy stejné věci: styk s celníky a hříšníky, styk se špatnými ženštinami, opomíjení umývání rukou, uzdravování o sabatu atd. Ježíš se ale od nich brzy odpoutal a zavolal k sobě děti, které uzdravoval, učil, žehnal jim a farizeům je představil se slovy, že budou muset být takoví jako ony.

Tarichea leží níže než Tiberias. Lidé zde zasolují mnoho ryb a také je suší. Před městem můžeme spatřit mnoho velikých zařízení a lešení, na která jsou pokládány ryby určené k sušení.

Zdejší země je nesmírně úrodná, návrší kolem města jsou pokryta terasami plnými všech nejrůznějších ovocných stromů i vinicemi. Celá tato končina až k Táboru s jezerem a lázněmi u Betulie je nade vše chápání úrodná, kvetoucí a plná nadbytku – obzvláště ona se nazývá Genezaret.

K večeru odplul Ježíš s učedníky odsud severovýchodním směrem vzhůru a i na lodi stále ještě učil z Otčenáše, o jeho čtvrté prosbě. Tak činí vždy a stále připravuje na hlubší učení, jakmile je jenom s nimi o samotě.

14. Ježíš učí o chlebu života

Noc strávil Ježíš na loďce, která přistála na místě mezi Matoušovou celnicí a Betsaidou-Julias. Ráno učil asi před sto lidmi o Otčenáši a kolem poledne odejel s učedníky do končiny u Kafarnaa, kde nepozorovaně přistáli a odebrali se do Petrova domu. Zde se sešli s Lazarem, který sem přicestoval z Hebronu se synem Veroniky a několika lidmi.

Když nato odešel Ježíš na výšinu za Petrovým domem, kudy vedla nejkratší cesta z Kafarnaa do Betsaidy, následoval jej lid, který tam kolem tábořil a i více těch, kteří byli při rozmnožení chlebů a včera i dnes ho hledali a ptali se: „Mistře, kudy jsi sem přišel? (Jan 6,27) Hledali jsme tě na druhé straně i zde!“ Ježíš ale odpověděl, začínaje svoje učení: „Vpravdě, vpravdě! Nehledáte mě, protože jste spatřili zázrak, ale protože jste jedli z chleba a nasýtli se! Neusilujte o pomíjející pokrm, ale o pokrm, který zachovává až k věčnému životu, ten, který vám dá Syn člověka, neboť jej stvrdil nebeský Otec!“ To vše řekl mnohem rozsáhleji, nežli jak to stojí v evangeliu, kde jsou zachyceny pouze hlavní myšlenky. Lidé společně šeptali: „Co chceš teď s oním Synem člověka? My zde jsme také děti člověka!“ A protože po jeho výzvě, že mají konat skutky Boží, se ptali, co mají konat, aby jednali správně, odpověděl: „Věřte v toho, koho on poslal!“ A učil o víře. Ptali se ale znovu, jaký zázrak chce vykonat, aby oni pak uvěřili? Jejich otcům dal Mojžíš chléb z nebe – že oni mu uvěřili – manu. Co jim chce dát on? Tu Ježíš odpověděl: „Říkám Vám: Mojžíš Vám nedal chléb z nebe, neboť chléb Boží je ten, který sestupuje z nebe a dává světu život!“

Nato učil Ježíš zcela obšírně a někteří říkali: „Pane, dávej nám přece vždy takový chléb!“ Jiní ale řekli: „Jeho Otec nám dává chléb z nebe! A co to má být? Jeho otec Josef už přece zemřel!“ Ježíš o tom učil dlouho a nejrůznějším způsobem a vysvětloval vše velmi jasně a zřetelně, ale málokterí mu rozuměli, protože se pokládali za chytré a domnívali se, že mnohé vidí a chápou. On ale odbočil a učil ještě o Otčenáši a něco z horského kázání. Dosud ale neřekl, že sám je ten chléb života. Apoštolové a starší učedníci se neptali, ale přemýšleli, chápali, nebo si to dali později vysvětlit.

Následující den pokračoval Ježíš na návrší za Petrovým domem ve včerejším učení. Bylo přítomno dobře několik tisíc lidí, kteří střídavě přistupovali a zase odcházeli, aby lépe slyšeli. Ježíš také někdy přecházel od jedné strany na druhou a opakoval svoje učení s velikou láskou a trpělivostí a vysvětloval často tytéž námitky. Bylo zde přítomno na zvláštním odděleném místě také mnoho žen zahalených závojem. Farizeové odcházeli a přicházeli, ptali se, šuškali a roznášeli mezi lidem znovu svoje pochybnosti...

Dnes Ježíš vyslovil: „Já jsem chléb života, kdo ke mně přijde, ten nebude hladovět a kdo ve mne věří, ten nebude žízniť! Koho mu Otec dá, ten k němu přijde a on jej nezapudí. On přišel z nebe, aby konal vůli ne svou, ale Otcovu. To je ale Otcova vůle, aby neztratil nic, co mu Otec dal, ale aby všechny vzkřísil v den poslední. Je to vůle jeho Otce, aby ten, kdo vidí Syna a v něj věří, měl život věčný a on jej vzkřísí v poslední den!“

Bylo ale mnoho takových lidí, kteří mu nerozuměli a říkali: „Jak on může říkat, že sestoupil z nebe? Vždyť je to přece syn tesaře Josefa, jeho matka a jeho příbuzní žijí mezi námi a i rodiče jeho otce Josefa známe! On dnes říká: Bůh je jeho Otec a potom zase říká, že je Synem člověka!“ Tak reptali. Ježíš ale řekl, ať mezi sebou vzájemně nereptají! Sami jenom skrze sebe nemohou k němu přijít, Otec, který jej poslal, musí je k němu přitáhnout, brali to zcela doslova! Ježíš ale řekl: „Je psáno v prorocích: Všichni budou poučeni Bohem. Kdo tedy to od Otce slyší a učí se, ten přijde ke mně!“

Tu zase řekli mnozí, že neznají žádný chléb, který by přišel z nebe, nežli jenom manu. Ježíš vysvětloval, že to není chléb, neboť jejich otcové zemřeli, i když tento chléb jedli. Zde je však onen chléb, který přišel z nebe a kdo z něj jí, ten nezemře. Toto je ten živoucí chléb a kdo z něho jí, bude živ na věky!

Toto učení bylo rozsáhlé a proložené vysvětlováním a zmínkami ze Zákona i z proroků, ale většina lidí to nemohla pochopit a nechtěla, brali všechno doslova podle všeobecného pozemského rozumu, a tak se znovu ptali: „Co to má znamenat, že by ho měli jíst a věčně tak žít? Kdo by pak mohl věčně žít a kdo by z něj mohl jíst? Henoch a Eliáš byli vzati ze země a říká se, že nezemřeli, ani o Malachiášovi se neví odkud přišel, neví

se nic o jeho smrti, ale jinak všichni lidé musí zemřít! Ježíš jim odpověděl a zeptal se, zda vědí, kde je Henoch a Eliáš a kde je Malachiáš. Jemu to není skryto! Zda ale vůbec vědí, co Henoch věřil? A co Eliáš? A co prorokoval Malachiáš? A vysvětlil i mnohé z těchto proroctví.

Ježíš ale už dnes více neučil. Mezi lidem vládlo mimořádné napětí, přemýšleli a rozmlouvali spolu. Ano, dokonce i mnoho učedníků, zvláště nových a učedníci Janovi, kteří se k němu přidali v poslední době, pochybovali a byli nejistí. Oni to byli, kteří teď doplnili počet sedmdesáti, neboť zpočátku měl Ježíš pouze šestatřicet učedníků. Žen teď bylo asi čtyřiatřicet, ale to byl jejich celkový počet ve službách obce se všemi pečovateli, služebníky i představenými útluků – pak to také bylo nakonec sedmdesát.

Ježíš znovu učil lid na návrší před městem, nemluvil ale již o chlebu života, ale říkal něco z horského kázání a z Otčenáše. Bylo zde velmi mnoho lidí. Protože většina nemocných byla již uzdravena, proto již nebyl takový nával a sběh nebyl také tak veliký, protože přinášení a odnášení nemocných působilo vždy tolik rušení a neklidu, protože každý chtěl být první a co nejdříve odejít. Všichni, obzvláště Janovi učedníci, jsou plni velikého napětí nad ukončením započatého učení.

Když Ježíš učil večer v synagoze ze čtení o sabatu, opět ho brzy přerušili otázkou: „Jak se on může nazývat chlebem života, který sestoupil z nebe? Vždyť všichni vědí přece, odkud pochází!“ Ježíš ale o tom přednesl a opakoval svoje celé dosavadní učení.

Farizeové mu teď znovu předhazovali tytéž námitky a právě se odvolávali na svého otce Abraháma a na Mojžíše a řekli: Jak on může Boha nazývat svým Otcem? Odpověděl jim tím, že se zeptal: „Jak vy můžete nazývat Abraháma svým otcem a Mojžíše svým učitelem, když přece nenásledujete ani přikázání, ani jednání Abraháma či Mojžíše?“ A veřejně jim postavil před oči jejich zvrácené jednání i jejich pokrytecký život. Byli zahanbeni a byli zahořklí.

Teď Ježíš pokračoval v učení o chlebu dále a řekl: „Chléb, který já vám dávám, je moje Tělo, které vydám za život světa!“ Tu nastalo reptání a rouhání: „Jak on nám může dát své tělo jako pokrm?“ Ježíš ale učil dál a mnohem obsáhleji, nežli jak

to stojí v evangeliu: „Kdo jíst jeho tělo a jeho krev pít nebude, ten nebude mít v sobě život! Kdo ale to bude dělat, ten má věčný život a on jej vzkřísí v poslední den, neboť moje tělo je skutečně pokrm a moje krev skutečně nápoj! Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ten zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal můj živý nebeský Otec a jako já žiji z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude skrze mne žít! Zde je chléb, který sestoupil z nebe; není to žádný chléb jako mana, kterou jedli vaši otcové a přece jen zemřeli. Kdo jí tento chléb, bude žít na věky!“ Všechno to dokládal z proroků a zvláště z Malachiáše a dokazoval naplnění tohoto v Janu Křtiteli, o kterém obsáhle promlouval. A protože se ptali: „Kdy jim chce dát tento pokrm?“ Řekl jasně: „Ve svůj čas!“ A určil dobu v týdnech jedním svým vlastním výrokem a já jsem přepočítávala podle něj tuto dobu a obdržela jsem: jeden rok, šest týdnů a několik dnů. Všichni byli skutečně vzrušeni a farizeové podněcovali posluchače.

Ježíš nato znovu učil v synagoze a vysvětloval šestou a sedmou prosbu Otčenáše a „blahoslavenství chudých v duchu“. A řekl: „Ti, kteří jsou poučení, nesmí to vědět, jako i bohatí to nesmějí vědět, že jsou bohatí.“ Tu znovu reptali a říkali, že když to člověk neví, pak toho ani nemůže používat. On ale řekl: „Blahoslavení jsou chudí v duchu.“ Oni se měli cítit chudí a být před Bohem pokorní, vždyť od něho pochází všechna moudrost a mimo něj se stává všechna moudrost pouze planým lomozem.

Protože se ho ptali znovu na věci z jeho včerejšího učení o chlebu života a požívání jeho těla a pití jeho krve, opakoval Ježíš přísně a pevně svoje učení. Reptalo i mnoho jeho učedníků a říkali: „To je tvrdá řeč, kdo to může poslouchat?“ Ježíš jim ale opakoval, že se nemají pohoršovat, neboť přijdou ještě zcela jiné věci a jasně předpověděl, že ho budou pronásledovat a že dokonce ti nejvěrnější ho opustí a utečou. Pak sám poběží do rukou svého nepřítele a oni jej usmrtí. On ale ty, kteří uprchnou, neopustí. Jeho duch bude s nimi. Onen výraz: „Poběží svému nepříteli do rukou,“ nebyl zcela tak řečen, bylo to asi jako: „Svého nepřítele obejmout, nebo být jím objat,“ ale už to více dobře nevím. Poukazoval na Jidášův polibek a jeho zradu.

Protože se ale potom na něho ještě více horšili, řekl: „Jak to ale bude, až uvidíte Syna člověka vystupovat tam, kde byl dří-

ve? Duch je to, co oživuje, tělo nic neprospívá. Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a jsou život. Ale jsou mezi vámi někteří, kteří nevěří, proto vám říkám: Nikdo nemůže přijít ke mně, není-li mu to dáno od mého Otce!”

Po těchto slovech nastalo v synagoze reptání a výsměch. Asi třicet z novějších učedníků, zvláště Janových učedníků, přistoupilo blíže k farizeům, šuškali si s nimi a reptali, apoštolové a starší učedníci však přistoupili a seskupili se kolem Ježíše a ten učil ještě hlasitěji: Je dobré, že oni právě ukázali, ke komu patří, dříve než by způsobili větší zlo.

Když Ježíš opustil synagogu, chtěli jej farizeové a odloučení učedníci, kteří se spolu domluvili, zadržet, aby s ním mohli disputovat a požadovali od něj nejrůznější vysvětlení. Apoštolové, učedníci i cizí lidé jej obklopili a tak za hluku a pokřiku unikl této jejich dotěrnosti. Jejich řeči byly takové, jak je až dosud můžeme slyšet: „Tady to máme, teď už nic víc nepotřebujeme. On teď ukázal každému moudrému člověku zřetelně, že je úplně nerozumný. My máme jíst jeho tělo! Pít jeho krev! On je z nebe! On chce odejít do nebe!”

Ježíš ale odešel se svými, kteří se všichni rozešli a rozptýlili různými cestami kolem příbytku Zorobábelova a Korneliova na severním návrší města a údolí, šli pryč a když se zase na určeném místě sešli, Ježíš je učil dále. Když se nato Ježíš dvanácti zeptal, zda i oni jej chtějí opustit, promluvil za všechny Petr: „Pane, ke komu bychom měli jít? Ty máš slova věčného života! A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, Syn živého Boha!” Ježíš odpověděl mezi jiným: „Vás dvanáct jsem vyvolil a přece jeden z vás je satan!”

I Maria byla s ostatními ženami při Ježíšově posledním učení na hoře i v synagoze. O všech tajemstvích, která se při tomto učení vyskytla, měla už dříve vnitřní poznání, avšak podobně jako to, že druhá osoba božství vezme z ní svoje tělo, stane se člověkem a jejím dítětem, tak i tato ostatní tajemství byla v ní nejpokornější, úctou naplněné mateřské lásce k Ježíši, jako by zahalena. Protože teď Ježíš učil o těchto tajemstvích jasněji než kdykoli předtím pro pohoršení zaslepených, spatřila jsem Marii v její komůrce, jak se modlí a prožívá vnitřní patření na andělský pozdrav, na své mateřství i na jeho dětství. Viděla svoje Dítě jako Syna Božího a byla přemožena pokorou a bázní tak,

že tonula v slzách. Všechna tato tajemství se zase znovu halila do pocitu mateřské lásky k Božímu Synu, zahalenému jako v podobě svátosti se skrývá živý Bůh. Když se učedníci oddělili od Ježíše, spatřila jsem ve dvou kruzích království Kristovo a říší satanovu. Spatřila jsem město satanovo a babylonskou nevěstku, jeho proroky, prorokyně, obdivuhodné skutky a apoštoly, to vše ve velikém lesku a mnohem nádhernější a bohatší i plnější nežli království Kristovo. Králové a císařové a dokonce i mnoho kněží spěchalo tam s koňmi i vozy a satan měl nádherný trůn.

Avšak království Kristovo na zemi jsem spatřila chudé a nevzhledné, plné nouze a ústrků a Marii jako církev a Krista na kříži i jako církev – vstup do církve pak jeho ranou v boku.

15. Ježíš v Danu a Ornitopoli

Když Ježíš putoval s apoštoly a s učedníky z Kafarnaa do Kány a Cydessy, spatřila jsem, že Ježíš rozdělil v končině u Gišaly svých dvanáct do třech řad a každému z nich zjevil jeho smýšlení i celý vzhled nitra. V první řadě stáli Petr, Ondřej, Jan, Jakub Větší a Matouš, ve druhé Tadeáš, Bartoloměj, Jakub Menší a učedník Juda Barsabáš, ve třetím Tomáš, Šimon, Filip a Jidáš Iškariotský. Jeden každý uslyšel od Ježíše, co si sám právě myslí a co očekává. Všichni byli velmi otřeseni. Ježíš při tom pronášel velké učení o jejich budoucích obtížích a utrpení a při této příležitosti řekl znovu: „Jeden satan je mezi vámi!“

Jednotlivé řady si nebyly navzájem podřízeny, ale dvanáct bylo takto postaveno pospolu podle nadání a charakteru. Juda Barsabáš před učedníky, kteří jej obklopovali a blízko dvanácti a proto Ježíš mluvil o něm a postavil jej do druhé řady. Když putovali dále, poučoval Ježíš dvanáct i učedníky, jak si mají nadále právě tak počínat při uzdravování a vymítání zlých duchů, jak by i on sám si v podobných případech počínal. Dal jim sílu i Ducha, aby mohli vzkládáním rukou a potíráním olejem činit vždy totéž, co on koná. Toto udělení jeho vlastní síly bez vkládání rukou bylo přece jen podstatným předáním. Stáli okolo Ježíše a spatřila jsem, jak paprsky různých barev k nim proudily podle způsobu daru i jejich vlastních osobních dispozic. Řekli také: „Pane, cítíme v sobě sílu! Tvoje slova jsou Pravda a Život!“ Teď každý z nich věděl, jak má v jednotlivém případě uzdravovat, aniž by volil. Dělali to, aniž by museli přemýšlet!

Ježíš pak přišel se všemi učedníky do Elkesy, ležící půl druhé hodiny od Kafarna. O sabatu učil v synagoze, čtení bylo o Šalamounově stavbě chrámu. Mně připadalo jako současné, že Ježíš oslovil apoštoly a učedníky jako lidi pracující na stavbě, kteří na pohoří káceli cedrové stromy a otesávali je. Mluvil též i o současné výzdobě chrámu. Po učení v synagoze, ve které bylo mnoho farizeů, byl pozván na hostinu. Jedli v jednom otevřeném domě, určeném pro slavnosti, kolem stálo mnoho lidí, aby slyšeli, co Ježíš promlouval, bylo pohoštěno i dost chudých. Když farizeové za hostiny zpozorovali, že si před jídlem jeho učedníci neumyli ruce, začali s ním mluvit, proč jeho učedníci

nezachovávají předpisy Zákona a nectí podle jeho tradic otce a matku? Předhazoval jim jejich pokrytectví a jejich vnějškovost při očišťování. Za tohoto sporu došla hostina ke svému konci. Ježíš ale promluvil k lidu, který se k němu tlačil: „Naslouchejte všichni a pochopte přece! Nic, co do člověka vchází z vnějšku ústy člověka neznečišťuje, ale to, co vychází z jeho nitra, to jej znečišťuje! Kdo má uši k slyšení, ať poslouchá!“ Když se vrátili do útulku, řekli učedníci, že tato slova obzvláště farizeje rozhořčila. Ježíš ale řekl: „Každá bylina, kterou můj Otec nepěstoval, bude vytržena i s kořeny. Nebojte se! Nechte je, oni jsou slepí a vůdcové slepých, vede-li ale slepý slepého, pak oba padnou do jámy!“

Když následujícího večera Ježíš ukončil učení o sabatu, předhazovali mu zase farizeové nepravidelné posty učedníků. Ježíš jim ale namítl na oplátku jejich tvrdost a řekl mezi jiným: „Učedníci jedí až po mnohé práci, jestliže i ostatní mají něco, hladoví-li ale tito lidé, předávají jim to svoje a Bůh jim požehná.“ Uvedl při tom rozmnožení chlebů, kde oni svůj chléb a svoje ryby dali hladovým a jich se zeptal, zda by i oni učinili totéž.

Odtud putoval Ježíš s apoštoly a s učedníky pevností a levitským městem Kadeš-Neftali, které bylo vybudováno z černých kamenů, co se leskly, do Danu, které také nazývali Lais nebo Lešem a cestou je stále poučoval o modlitbě. Vykládal jim Otčenáš a řekl, že oni se až dosud řádně nemodlili, ale jako Ezau prosili pouze o tučnost země, měli by ale úpěnlivě prosit jako Jakub o nebeskou rosu, o království podle vůle Boží, ale ne takové, jaké si oni sami vymýšlejí. Vždyť ani pohané si nevážili modlitby, která prosila pouze o časná dobra, ale volali o duchovní dary.

Město Dan, ležící na úpatí vysokého pohoří, se rozprostíralo do veliké šířky, protože zde bylo mnoho zahrad, jimiž byl obklopen každý dům. Všichni obyvatelé se zaměstnávali pěstováním zahrad. Dováželi ovoce a koření všeho druhu, i puškvorec, myrhu, balzám, bavlnu a mnoho krásně vonících bylin, se kterými obchodovali a vyváželi je do Tyru a Sidonu. Pohané zde přebývali více pomíseni se Židy nežli na jiných místech. Jak je zde tato končina příjemná a úrodná, přesto je tady ale mnoho nemocných.

Ježíš zavítal s učedníky do útulku, který se nalézal uprostřed města. Apoštolové a učedníci se zde zastavili při svém posledním vyslání a zřídili tyto útulky. Počítáme-li apoštoly, bylo zde s Ježíšem třicet učedníků. Ti, kteří už zde předtím byli a na které se obyvatelé obraceli, dovedli Ježíše k různým nemocným a i ostatní se rozdělili a rozešli se do celé okolní krajiny. Petr, Jakub a Jan zůstali u Ježíše. Ten uzdravoval v různých domech vodnatelné, trdnomyslné, posedlé, více malomocných, nepostižených ale tím nejohroženějším stavem této nemoci, ochrnuté a zvláště mnoho slepých a lidí s nemocnými údý, zvláště mezi zahradníky a dělníky za denní mzdu.

Slepota pocházela od píchnutí určitého malého hmyzu, který zde poletoval ve velikém množství. Ježíš jim ukázal bylinu, jejíž šťávou se měli potírat, neboť potom je již hmyz neštípne a dal jim i morální poučení o jejím významu. Otoky, které se zaněcovaly a přecházely ve sněť, že na to lidé i umírali, i ty pocházely od jakéhosi malého hmyzu, který svál vítr se stromů jako moučný prášek. Byl šedý jako kovářská saze a poletoval hustě jako mrak vzduchem, zakousl se do kůže a způsobil potom veliký otok. Ježíš ukázal lidem zase jiný druh hmyzu, který měli položit rozdrcený na vzniklý otok, a tím se pro budoucnost uzdravovali. Byl to bílý brouk, velký téměř jako беруška sklepní s patnácti tečkami na zádech, veliký jako mravenčí vajíčko a dokáže se zcela svinout.

16. Syrofeničanka

Když Ježíš takto uzdravoval od jednoho domu ke druhému, následovala jej neustále letitá, na jednu stanu zkřivená pohanka z Ornitopole, držela se ale pokorně v určité vzdálenosti a často prosila o pomoc. Ježíš ji ale stále nechával nepovšimnutou, neb teď uzdravoval pouze nemocné Židy. Doprovázel ji služebník se zavazadlem. Byla oblečena cizokrajným způsobem v pruhovaném oděvu, šaty měly kolem paží a krku šňůrečky, na hlavě měla vpředu se zvedající špičatou čepici a kolem ní pestrý šátek, mimo to ještě i závoj. Tato žena měla doma posedlou nemocnou dceru a již dlouho doufala v Ježíšovu pomoc. Přišla sem již tehdy, když zde byli apoštolové a tito ji Ježíši vícekrát připomněli. Ježíš však odpověděl, že ještě není čas. On si nepřeje pohoršení, nechce pohanům pomáhat před Židy.

Odpoledne vešel Ježíš s Petrem, Jakubem a Janem do domu jednoho zdejšího židovského staršího lidu, který byl dobrého smýšlení, přítel Lazarův a Nikodémův a byl Ježíšovým tajným přívržencem. Uděloval velmi mnoho almužen obci i pro útulky, měl dva syny a tři dcery již usedlého věku a byl to zcela slabý stařec. Děti nebyly ani ženaté, ani vdané, byli to Nazirejci, nosili dlouhé vlasy rozdělené pěšinkou a poněkud vyčnívající pod závojem na hlavě. Všichni byli oblečeni bíle. Starého otce s šedivým dlouhým vousem vedli vstříc Ježíši jeho synové, protože už sám chodit nemohl. Plakal úctou i radostí. Synové Ježíši umyli nohy a podali všem k jídlu ovoce a malé plody. Ježíš byl velmi přátelský a důvěrný, mluvil o svých nejbližších cestách a že se veřejně nezúčastní velikonočních svátků v Jeruzalémě. V domě nezůstal dlouho. Lidé vypátrali jeho přítomnost a shromáždili se v okolí, předdvoří a v zahradě domu a Ježíš vyšel ven, uzdravoval a učil po více hodin mezi zdmi teras, které podpíraly terasy zahrady. Pohanská žena již dlouho vyčkávala opodál. Ježíš nepřišel do její blízkosti a ona se neodvažovala se k němu přiblížit, ale několikrát zvolala: „Pane, Synu Davidův, slituj se nade mnou! Moje dcera je trýzněna nečistým duchem!“ Učedníci Ježíše prosili, aby jí přece jen pomohl. Ježíš ale řekl: „Jsem poslán ke ztraceným ovčím z Izraele!“ Žena konečně přistoupila blíž, vstoupila do síně, vrhla se před Ježíšem na zem

a řekla: „Pane, pomoz mně!“ Ježíš odpověděl: „Nech, aby se děti nasytily nejdříve! Není vhodné vzít chléb dětem a předhodit ho psíkům.“ Žena ale prosila úpěnlivě: „Ano, Pane, vždyť i psíci pod stolem drobty od dětí, které jim spadnou, také požívají!“ Tu Ježíš řekl: „Ženo, tvoje víra je veliká! Pro toto slovo ať je ti pomoheno!“

Na otázku, zda také sama nechce být uzdravena, protože i ona byla ke straně zkřivena a protože se nepokládala za hodnou uzdravení, prosila proto jenom za svoji dceru, tu Ježíš jí položil svoji ruku na hlavu a druhou do boku a řekl: „Napřim se! Staň se, jak si přeješ. Zlý duch opustil tvoji dceru!“ Tu se veliká a štíhlá žena napřímila do výše, zůstala několik okamžiků tichá a pak zvolala s pozdviženýma rukama: „Ó Pane, vidím, jak moje dcera leží klidně a zdráva na loži!“ Byla radostí jako bez sebe. Ježíš se ale s učedníky odebral pryč.

Potom se konala u tohoto nazirejce hostina a byli tam i levité z Kedaru a všichni apoštolové a učedníci, kteří se rovněž v útulku sešli. Konala se bohatá hostina, jaká už dlouho nebyla a učedníci mnoho rozdělili mezi chudé. Ježíš se do útulku vrátil pozdě. Včera a dnes byla slavnost nového měsíce.

Když následující den ráno Ježíš uzdravoval a učil pod sloupovými halami, přivedla k němu uzdravená žena svého příbuzného, který s ní přišel z Ornitopole a ten měl chromou pravou paži a byl hluchý a němý. Žena žádala o pomoc pro něho a úpěnlivě prosila Ježíše, aby přišel i do její vlasti, aby mu obě mohly poděkovat.

Ježíš vzal onoho muže ze zástupu stranou, položil mu ruku na chromou paži, modlil se a natáhl mu ji zcela uzdravenou. Potom potřel trochou slin i jeho uši, nechal ho, aby se uzdravenou rukou dotkl svého jazyka, vzhlédl vzhůru a modlil se. Tu se muž napřímil, mluvil a děkoval. Ježíš s ním přistoupil k lidu, který se sem tlačil a muž teď začal mluvit zcela obdivuhodně a prorocky. Vrhł se na zem před Ježíšovy nohy a děkoval, nato se obrátil k pohanům a k Židům, pronesl pohrůžky proti Izraeli, jmenoval jednotlivá místa Ježíšových zázraků i tvrdost Židů a řekl: „Pokrm, který odvrhujete, vy domáci i děti, my odvržení sbíráme a budeme z toho žít a za to děkovat! Z drobtů chleba, který my sbíráme, bude nahrazeno to, co vy jste nechali zahynout z nebeského chleba!“ Mluvil

tak obdivuhodně a nadšeně, že povstalo mezi lidmi veliké pohnutí.

Nato Ježíš opustil město a vystupoval s apoštoly a učedníky na pohoří západně od Lešemu na jedno velmi odlehlé návrší, kde byla prostorná jeskyně s lavicemi. Byly to takové jeskyně, které sloužily jako místa odpočinku pro poutníky. Šli dobře několik hodin cesty a zůstali tam na noc. Zde Ježíš poučoval apoštoly a učedníky o rozdílnosti uzdravování a o vnějších znacích při nich, neboť učedníci se ho ptali, proč nechal onomu němému vložit jeho vlastní ruku do úst a vzal jej stranou. Ježíš je o tom poučoval, učil znovu o modlitbě a chválil pohanskou ženu, která prosila stále o poznání pravdy a ne o časná dobra. Předepsal jim i určitý pořádek, že se na cestu mají vydat dva a dva a že mají učit témuž, co on je sám učil. Čas od času se mají zase znovu sejít a navzájem si sdělit, jak se jim dařilo. Apoštolové pak mají uložit učedníkům, co mají znovu učit. Cestou se mají společně modlit a mluvit jenom o tom, co budou učit. Na další cestě přešli kolem velikého, vysoko položeného města Hamathor a stoupali velmi příkrým svahem a s velikou námahou vzhůru, až došli na vysoký hřbet, odkud mohli z dálky spatřit středomořskou moře. Teď zase více hodin sestupovali po svahu dolů, přeplavili se přes řeku, která severně od Tyru stéká do moře a zavítali na cestě do útulku, který je tak tři až čtyři hodiny před Ornitopolí.

Ve své vlasti byla ona Syrofeničanka velmi vznešenou paní. Prošla již tudy na své cestě domů a zařídila Ježíši důstojný útulek. Pohané přišli Ježíši i jeho zástupu velmi pokorně vstříc, doprovázeli je odděleně a všechny služby konali velmi plaše a s úctou, pokládajíce Ježíše za velmi mocného proroka.

Následujícího dne putoval Ježíš a učedníci v blízkosti jistého velikého pohanského města k jednomu návrší, kde stál stolec, na němž se učivalo, a to ještě z prvních dob proroků, z nichž někteří zde častěji bývali. Pohané již od dávných dob chovali toto místo v jisté úctě a pro dnešek je ozdobili krásnou stanovou střechou nad zmíněnou stolicí.

Bylo zde mnoho nemocných, kteří se plaše zdržovali v pozdálí, až k nim Ježíš přistoupil blíže a s učedníky mnohé uzdravil. Byli to lidé, kteří měli vředy, chromí, vysušení nemocmi, melancholické nebo i mírně posedlé osoby, které po

uzdravení jako by procitly ze spánku. Těm, kteří byli dostatečně silní, ale měli naběhlé údy, položil Ježíš na otok ruku a tento se nato ztratil a nebyl už nebezpečný.

Ježíš dal od učedníků donést jednu rostlinu, která tam rostla na holých skalách a měla velké hnědé a hluboko vroubkované listy. Ježíš jeden takový list požehnal a nalil na něj vodu, kterou s sebou nosil v lahvi a učedníci jej pak vložili uzdravenému oním vroubkovaným listem okolo nemocného místa a vše to ovázali.

Když Ježíš uzdravování dokončil, pronesl nesmírně dojemnou řeč o povolání pohanů, vysvětloval více míst z proroků a objasňoval nicotnost jejich bůžků. Nato odešel s učedníky do tři hodiny vzdálené Ornitopole, která je od moře vzdálena tři čtvrtě hodiny. Bylo to severozápadním směrem. Město není příliš velké, ale jsou tam krásné budovy, na východ od města se na návrší nachází pohanský chrám.

Ježíš byl přijat s nesmírnou láskou. Syrofeničanka měla všechno zařízeno velmi bohatě a rozmanitým způsobem, z pokory dala vše zařídit chudými židovskými rodinami, které zde žily a bylo jich jen pár. Celé město bylo plné uzdravení její dcery i jejího vlastního napřímení, natož vyléčení hluchého a němého přibuzného, který i zde při ohlašování svého uzdravení mluvil prorockým způsobem o Ježíši. Všichni se shromáždili před domy, pohané se drželi zpět v jisté vzdálenosti a nesli v průvodu vstříc zelené ratolesti. Židé, počtem asi dvacet, mezi nimi velmi staří muži, které museli vést, přišli vstříc Ježíšovi a také učitelé se všemi dětmi, ženy a dcery následovaly zahaleny v závoji.

Pro Ježíše a učedníky uprázdnil jeden dům u školy a vyzdobili ho krásnými koberci, nádobami a lampami od nám již známé uzdravené ženy. Tam jim potom Židé velmi pokorně umyli nohy a dali jim jiné šaty a sandály, dokud jejich vlastní nevyčistili, nevytřepali a nevykartáčovali. Ježíš byl potom s představenými ve škole a učil.

Pak byla nádherná hostina v jedné otevřené hale. Všechno uspořádala ona Syrofeničanka, bylo možné ji vidět při všech přípravách na chodbách, jak vše připravovala, nádobí, jídlo i úpravu stolu, to rovněž zařizovala. Byly zde tři stoly, mnohem větší než mají Židé a i lehátka byla vyšší. Měli tam obdivuhodně uspořádané sestavy z jídel, které představovaly zví-

řata, stromy, kopce i pyramidy a pokrmy, které byly něčím naprosto jiným, než představovaly. Nejrůznější druhy obdivuhodného pečiva, ptáci, kteří byli vytvořeni z ryb a ryby, které byly vytvořeny z masa, beránci z koření, z plodů, z mouky a medu; a také skuteční beránci. U jedné tabule jedl Ježíš s apoštolů a nejstaršími Židy, u obou ostatních stolů pak další učedníci a zbylí Židé, ženy a děti seděly u tabule, která byla oddělena přenosnou stěnou. Za hostiny předstoupila teď do oné místnosti i hostitelka se svou dcerou a příbuzným, aby poděkovali za uzdravení. Nato následovali služebníci s dary v ozdobných skřínkách, které nesli mezi sebou na kobercích. Dcera přistoupila, zahalena závojem, zezadu k Ježíši, rozlomila lahvičku s drahocennou mastí nad jeho hlavou a zase se skromně navrátila nazpět k matce. Služebníci předali dary učedníkům, byly to dary dcery. Ježíš poděkoval. Žena jej přivítala ve své vlasti a vysvětlila, že by byla šťastná, mohla-li by jenom projevit svou dobrou vůli, kdyby podle své vlastní nehodnosti také jen ta nejmenší zla ze všech, které tak mnozí z jejího národa učinili jeho lidu, mohla ona nahradit dobrem. Vše se odehrávalo krátce a s pokorou, s jistou zdrženlivostí. Ježíš dal ze zлата, které bylo mezi dary, a i z pokrmů rozdělit před jejíma očima chudým Židům.

Tato žena byla vdova a byla velmi bohatá; její manžel zemřel před pěti roky. Měl na moři mnoho velikých lodí a značný počet služebníků, vlastnil mnoho pozemků i s městy. Nedaleko odtud je celé pohanské město ležící na výběžku do moře, které jí také náleželo. Domnívám se, že byl velkým obchodníkem. Tato žena byla v tomto městě velice vážená. Chudí lidé žili téměř zcela z jejích podpor. Byla velmi moudrá a dobročinná. Ve své pohan-ské zbožnosti měla jisté osvícení. Dceři bylo asi čtyřiaadvacet let, byla veliká a měla krásnou tvář. Byla pestře oděna se šňůrkami kolem krku a s kruhy na pažích, pro svoje bohatství měla mnoho nápadníků, ale byla posedlá zlým duchem. Trpěla strašlivými křečemi, protože při ztrátě smyslového vnímání vyskočila z lůžka a snažila se uprchnout. Musili ji stále dobře hlídat a svazovat. Když vše minulo, byla velmi dobrá a ctnostná. Toto všechno ale bylo strašlivým utrpením a velkou hanbou pro matku i pro dceru, a tak ji museli neustále skrývat. Toto soužení již měla několik let. Když se teď matka navrátila domů, vyšla

jí dcera v ústřety a řekla, ve kterou hodinu se uzdravila a byl to tentýž okamžik, když její uzdravení přikázal Ježíš. A jak byla radostná a udivená, když teď ona zase spatřila matku, dosud zkřivenou, jak se teď vrací jako vysoká štíhlá žena! A když uslyšela, jak i její hluchoněmý, chromý příbuzný zřetelně a radostně pozdravil! Byla plna vděčnosti a úcty vůči Ježíši a pomáhala všechno připravit pro jeho přijetí.

Dary, které Ježíš přijal, byly všechny klenoty dcery, která je od dětství dostávala od rodičů a zvláště od otce, který provozoval rozsáhlé obchody a jehož ona byla milovaným dítětem. Byly to všechno starobylé a drahocenné klenoty a i věci tepané, tak jak je dostávají bohaté děti. Byly mezi nimi i šperky, které vlastnili její prarodiče, mnoho obdivuhodných sošek z perel a drahých kamenů, složených a spojených zlatem, jedinečné zvláštní kameny veliké ceny i malé nádobky a zlatá zvířátka a na prst vysoké sošky, na nichž drahokamy tvořily oči a ústa, i krásně vonící kameny a ambra a zlaté tyčinky, vytvořené jako stromčky, na kterých byly upevněny pestré kameny jako plody, bylo to velmi, velmi mnoho věcí. Byl to celý poklad, neboť mezi tím byly i jednotlivé věci, které samy o sobě měly hodnotu dobře tisíc talentů. Ježíš řekl, že to všechno má být rozdáno chudým. Jeho nebeský Otec je sám odmění!

O sabatu navštívil Ježíš jednotlivé židovské rodiny, rozdělával almužny, uzdravoval a učil. Tito lidé zde byli velmi chudí a opuštění. Ježíš je shromáždil v synagoze a mluvil s nimi nesmírně dojemně a útěchyplně, protože se pokládali za vypuzené a nehodné v celém Izraeli. Mnohé z nich připravil ke křtu, asi dvacet mužů bylo pokřtěno v zahradě pro koupele, mezi nimi i uzdravený hluchoněmý naší pohanské ženy.

Ježíš s učedníky také zašel k Syrofeničance, která bydlela v krásném domě, obklopeném mnoha zahradami a domy. Byl okázale přijat s velikou slavnostností, služebnictvo bylo oblečeno svátečně a rozprostíralo koberce pod jeho nohy.

Ve vchodu jedné zahradní dvorany se sloupy mu vyšly vstříc vdova s dcerou, zahaleny závojem, vrhly se před ním na zem a děkovaly, podobně i onen uzdravený hluchoněmý. V síni bylo vyloženo na drahocenných mísách pečivo a ovoce všeho druhu. Nádobky byly ze skla, jako by spleeny z mnoha pestrých a spojených, navzájem se proplétajících vláken. U bohatých Židů jsem

také vídala tu a tam jednotlivé kusy tohoto druhu, ale zde toho bylo všeho tolik a jako by to všechno sem patřilo. V koutech za závěsy v sále stálo mnoho takového nádobí, a teprve na policích, umístěných na stěnách až do výše. Nádoby a vše potřebné stálo na malých kulatých i čtverhranných stolcích, které se potom opět daly složit dohromady jako jeden veliký stůl.

Mezi pokrmy byly i velmi krásné vysušené hrozny, které ještě visely na révě a byly uchovávány v nádobách z onoho pestrého skla, podobně i jiný druh usušeného ovoce, které stálo vyrovnáno na tyčkách jako na stromcích. Tyto plody byly zcela bílé a jako by napuštěny cukrem a jevily se jako bílé hlavy kvěťáku. Měly příjemnou sladkou příchuť a snímali je z těchto tyčinek. Tyto plody pocházely z bažinatého místa nedaleko od moře, které také náleželo této Syrofeničance.

Ve zvláštním odděleném prostoru tohoto sálu stály pohan-ské dívky, přítelkyně její dcery a služebný lid. Ježíš s nimi mluvil. Žena také velmi naléhavě prosila Ježíše za ubohé lidi v Sareptě, aby je navštívil a orodovala i za jiná místa v okolí. Byla velmi chytrá a uměla všechno přednést duchovním způsobem. Řekla asi toto: „Sarepta, jehož chudá vdova se o vše dělila s Eliášem, je zase ubohou vdovou a trpí nouzí hladu a ty jako veliký Prorok se také nad ní slituj. Mně však, která jsem také byla jenom ubohou vdovou, které ty jsi vrátil úplně všechno, ty mně můžeš odpustit, že prosím také za Sareptu tak úpěnlivě!“ Ježíš jí to slíbil. Řekla mu též, že by ráda dala vystavět synagogu a přeje si, aby sám určil kde. Nevím už ale více, jaká byla tato odpověď.

Žena vlastnila rovněž veliké tkalcovny a barvírny. V městech u moře a i v jisté vzdálenosti od domu byly velké budovy a nahoře na nich bylo mnoho lešení, kde byly napjaty plavé a žluté látky. K jejich dárkům patřilo také mnoho malých mističek a krabiček z jantaru, který tam je asi drahocenný.

Ukončení sabatu slavil Ježíš v židovské škole, která byla velmi krásně vyzdobena. Aby utěšil tyto ubohé lidi, učil je, že už více nemá v Izraeli platit přísloví, že naši otcové jedli hrozny a dětem z toho trnou zuby. Každý, kdo se drží Božího slova, které on hlásá, koná pokání a dá se pokřtít, už více nenese viny otců. Lidé z toho byli náramně veselí a radostní!

Příští den odpoledne se Ježíš se ženou rozloučil. Ona, její dcera i uzdravený příbuzný věnovali zlaté, na dlaň dlouhé fi-

gurky a poslali do útulku v Sareptě i zásobu chleba, balzámu, plodů, medu v košíčcích ze sítí a v lahvičkách na cestu a pro chudé. Ježíš povzbudil celou rodinu, doporučil jí chudé Židy i jejich vlastní spásu a odešel z domu za slz všech, kteří se před ním v pokoře skláněli. Žena byla stále velmi vážná a osvícená a hledala dobro. Se svojí dcerou už více nechodí do pohanského chrámu, drží se Ježíšova učení a přimknula se k Židům a snaží se tam přivést víc a více i svoje rodáky.

Ježíš poučoval učedníky ještě vícekrát o jejich uspořádání a povinnostech pro jejich nynější poslání. Tomáš, Tadeáš a Jakub Menší odešli s učedníky, kteří nezůstali s Ježíšem, dolů na území kmene Aserova. Nesměli u sebe nic mít. Ježíš ale odešel se zůstávajícími apoštoly, se Saturninem, Judou Barsabášem a ještě třetím, doprovázen všemi Židy a mnoha pohany značný kus cesty směrem na sever k Sareptě. Šestnáct Židů s nimi došlo až tam. Ježíš nevešel do Sarepty, která byla odsud vzdálena severovýchodně asi dvě a půl hodiny, ale ubytoval se u jedné řady domů, které ležely značně daleko od města na onom místě, kde vdova ze Sarepty sbírala chrastí, když k ní přišel Eliáš. Zde se usídlili chudí Židé, kteří jsou ještě chudší nežli ti v Ornitopoli, kteří tam požívali dobrodiní Syrofeničanky. I zde byl pro Ježíše a jeho doprovod připraven útulek a byly sem již napřed odeslány dary pro chudé. Lidé nepopsatelně šťastní a dojatí vyšli Ježíši vstříc i se ženami a dětmi a umyli jim nohy.

Ježíš je utěšoval a učil a šel ještě několik hodin východně stoupající cestou doprovázen šestnácti muži z Ornitopole a jinými ze Serapy. U dalšího pohanského města konal na jednom pahorku učení před lidem, který jej již očekával a šel opět dále, jeho průvodci z Ornitopole se ale vrátili nazpět.

Na další cestě stoupaje vzhůru šel Ježíš s učedníky směrem k Hermonu, který vyhlíží jako vrchol vysokého pohoří, který uzavírá Horní Galileu. Překročil pohoří Hermon jedním vysoko položeným údolím a zavítal do Rechobu, který leží jihozápadně na úpatí Hermonu pod Baal-Hermonem, které je velmi veliké a se svými mnoha pohanskými chrámy shlíží dolů na Rechob.

17. Ježíš v Gessuru a Nobahu.

Oslava svátku Purim

Z Rechobu šel Ježíš sedm hodin severovýchodně od Gessuru, kde se ubytoval u celníků, z nichž mnozí bydleli u zemské silnice, která vedla do Damašku. Gessur je veliké, krásné město a sídlo zde měli i římsí vojáci. Pohané a Židé přebývají v oddělených částech města, ale jejich vzájemný styk je velmi důvěrný, proto také zdejšími Židy ostatní pohrdají.

Z Gessuru bylo mnoho Židů a pohanů při Ježíšově učení na hoře o blahoslavenstvích. Jednotliví zdejší nemocní byli právě teď uzdraveni apoštoly, kteří sem přišli. Byl zde i jeden slepec, který prohlédl při učení, které se konalo před rozmnožením chlebů. Muž Marie Sufanitky pochází odsud, ale teď s ní přebývá v Aionu.

Zde se také po dlouhý čas zdržoval Absolon, který uprchl před Davidem, neboť jeho matka Maacha byla dcerou zdejšího krále jménem Tholami. (1 Par., 3,31)

Apoštol Bartoloměj, který sem s nimi přišel, pochází také ze zdejšího královského rodu. Jeho otec zde po delší čas využíval lázni v Betulii a odešel odtud proto do Kány a tam se zakoupil v údolí Zabulon. Proto se Bartoloměj stal tamním rodákem. Zde v Gessuru měl z matčiny strany ještě jednoho velmi starého příbuzného, který byl pohan a vlastnil veliké pozemky a bohatství. Tento starý muž přebýval ve velikém domě uprostřed města a dal se dovést k Ježíši do obydlí celníků, kde Ježíš učil na terase, na které bylo provážené zboží rozbaleno a procleno. Strýc mluvil s apoštoly a zvláště se svým synovcem Bartolomějem; Ježíše pozval do svého domu na hostinu. Všechn lid naslouchal společně Ježíšovu učení, muži i ženy. Ježíš také jedl u celníků s mnoha ostatními a nastal veliký rozruch, protože celníci uspořádali tak svůj majetek, aby všechno rozdali chudým.

Když Ježíš šel do města pohanů k Bartolomějovu strýci, byl přijat velmi okázale pohanským způsobem tak, že před ním rozprostírali koberce a předložili mu i pokrm velmi bohatý dle pohanského způsobu.

Pohané zde uctívali modlu s více rukama, která na hlavě nesla mísu s klasy. Mnozí se však přiklonili k Židům a ještě více pak k Ježíšovu učení. Četní již byli pokřtěni Janem a i apoštolové v Kafarnau.

Celníci rozdali největší díl svého bohatství na prostranství, kde Ježíš učil, měli veliké hromady obilí, které rozdávali chudým; rozdávali pole i zahrady chudým nádeníkům a otrokům a nahrazovali všechny škody, které kdy udělali.

Když zase Ježíš učil u domu celníků před pohany a židy, přišli sem i cizí farizeové na oslavu sabatu a předhazovali Ježíši, že se ubytoval u celníků a že se s nimi i stýká.

Bartolomějův strýc a šestnáct starých mužů bylo pokřtěno v jedné zahradě s lázněmi. Voda pocházela z městského pramene, byla vyváděna vzhůru do vysoko ležícího kanálu a jím pak odvedena do zahrady. Křtil Juda Barsabáš. Zahrada byla slavnostně vyzdobena. Vše bylo vykonáno velmi svátečně a mnoho bylo rozděleno chudým. Strýc dával veliké almužny.

Na konci sabatu učil Ježíš v synagoze, rozloučil se se vším lidem u obydlí celníků, podaroval chudé a šel doprovázen mnoha lidmi pět hodin daleko do rybářské vesnice, ležící u jezera Fialy na náhorní rovině. Je vzdáleno asi tři hodiny východně od Paneasu. Došel tam již pozdě a ubytoval se blízko školy u učitele. Zdejší lidé byli ponejvíce Židé.

Jezero Fiala je stěží hodinu cesty veliké, má krásné břehy i jasnou vodu a ta vytéká směrem k hoře, kde se ztrácí. Na jezeře jsou i čluny. Krajina je plná polí s obilím i krásných luk, na nichž se popásají osli, velbloudi i jiný dobytek, v této končině jsou i kaštanové háje. Zde i na druhé straně jezera jsou židovské rybářské osady a každá z nich má školu.

Ježíš ve školách učil a odcházel s jednotlivými obyvateli a apoštolové do příbytků pastýřů, rozkládajících se okolo jezera. Jan Křtitel se v této končině také zdržoval.

Odsud odešel Ježíš s Janem, Bartolomějem a dalším učedníkem tři hodiny cesty jižně do Nohabu, města Dekapole. Pohané a Židé přebývají odděleně ve dvou městských čtvrtích, které také mají rozdílná jména. Všechna zdejší města v okolí jsou vystavěna z černého lesknoucího se kamene. Ježíš učil v Nohabu i v jednotlivých menších místech v okolí. Byli s ním Bartoloměj a Jan, ostatní apoštolové a učedníci se rozešli po celé tamní krajině.

Ježíš také připravoval ke křtu a Bartoloměj křtil. V těchto místech všude byla jenom černá kalná voda, měli však veliké, kamenné nádrže, kde vodu zbavovali kalu a pak ji nechávali odtéci do jiných nádrží a ty zakrývali. Apoštolové nalili vodu, kterou u sebe měli v nádobách na pití, do těchto nádrží a Ježíš vodu požehnal. Lidé kolem nádrže klečeli a hlavy nakláněli nad ní.

Pohané v Nohabu přijali Ježíše velmi slavnostně. Vyšli v mu v ústrety se zelenými kvetoucími ratolestmi a rozprostírali pokrývky a pruhy látek před ním, to vše drželi napříč přes ulici a pak Ježíš musel tyto pruhy vícekrát překročit, neboť je zase poponesli kupředu na cestu před něj. U židovského města ho přijali rabíni, kteří byli farizeji. Ježíš učil v synagoze. Byl sabat svátku Purim. Potom byla hostina v domě určeném pro slavnosti, kde se s ním zase farizeové přeli a popichovali, že uředníci jedli cestou plody a vybírali klasy.

Ježíš vypravoval podobenství o dělnících a o bohatém hýřilovi a chudém Lazarovi. Farizeům předhazoval zejména to, že nepodporovali chudé, jak bývalo zvykem, načež oni řekli, že zde jsou jejich příjmy malé. Ježíš se tedy zeptal, zda tuto hostinu uspořádali pro něho a když řekli, že ano, položil na stůl na řetízku pět velkých žlutých trojhránek a řekl, aby jich použili pro chudé a uředníky dal také přivolat mnoho chudých, usadit je ke stolu a nasytit je. Ježíš je obsluhoval, učil a rozdával mnoho pokrmů. Ony peníze snad byly v ten den obvyklou chrámovou daní anebo obvyklým darem, neboť dnes o tomto svátku zde se lidé obdarovávají pokrmy, chlebem, obilím i oděvy.

O tomto svátku se četlo v synagoze ze zcela zvláštních svitek historie Estery a předčítali ji i v domech starým a nemocným lidem. I Ježíš obcházel a předčítal starým lidem svitek o Esterě a několik nemocných uzdravil. Spatřila jsem i slavnostní hry a hry mladých dívek a žen, které mají v dnešní den velká práva. Jednou přišly i do synagogy, a to až do její přední části jako s nějakým poselstvím. Vyvolily si mezi sebou jednu vyzdobenou jako královnu a darovaly kněžím krásné drahocenné části rouch. V jedné zahradě se věnovaly vlastním hrám, volily brzy jednu, brzy druhou za královnu a opět ji sesazovaly. Měly také loutky, které týraly i pověsily, zatím co malí chlapci klepali kladívky do prkének a vykřikovali kletby.

18. Ježíš v Regabě a Cesareji Filipově

Z Nohabu putoval Ježíš do Gaulonu. Cesta vedla západně okolo vysokého pohoří a trvala čtyři hodiny. Gaulon obývají Židé i pohané, je vzdáleno několik hodin od Jordánu. Ježíš zde prodlel jenom málo hodin, učil a uzdravoval a přešel dále kolem vysoko položeného Argosu po horském hřbetu k pevnosti Regabě, kam došel až pozdě v noci. Odpočinul si se svým doprovodem na osamělém místě před městem v trávě a zde očekával ostatní apoštoly a učedníky, počtem patnáct a potom se všemi se odebral do útulku, který byl pro ně připraven. Regaba patří k městům Gargeských a bylo to nejsevernější místo, které obývají a jedno z těch, kde lidé lépe smýšleli. Gaulon bylo hraničním městem tetrarchy Filipa.

Většina zdejších lidí, Židů i pohanů, byla už pokřtěna a jejich nemocní navíc už uzdraveni na hoře blahoslavenství. Ježíš zde po celý den učil, utěšoval a posiloval ve víře. Bylo zde neuvěřitelné množství lidí z celé končiny, kteří se tady shromáždili o sabatu, k tomu ještě došla karavana z Arabie. Toto množství lidí doneslo chromé, slepé, němé i jiné nemocné a tlačilo se s takovou úporností, že Ježíš po ukončení v synagoze odešel s učedníky z města na blízkou horu. Někteří ale zůstali ve městě a snažili se uspořádat, pokud to jenom šlo, toto množství lidu. Lidé se ale odebrali za Ježíšem a on učil o Otčenáši, o skrytosti a vnějškovosti při modlitbě a o jejím vyslyšení, uzdravil také mnoho nemocných a pak se zase vrátil do Regaby k synagoze. V posledním čase mnoho učil o modlitbě cestou i ve školách. Bylo u něj několik učedníků, kteří nebyli přítomni celému výkladu Otčenáše. Prosili jej: „Nauč nás přece také se modlit, jak jsi to učil ostatní!“ A Ježíš znovu vykládal Otčenáš a varoval před pouze zdánlivou modlitbou.

Regaba leží velmi vysoko a je z ní nádherný výhled na jezero a přes Genezaret až k Táboru. Ještě výše nežli celé nevelké město leží na skále čtyřhranná budova z velkých a příkrých postranních stěn, vybudovaných jako skála, jsou tam sklepení a místnosti, kde sídlí vojáci. Nahore je tato budova rovná a rostou na ní stromy. Je to pevnost. Odtud směrem na severozápad je to k jezeru asi pět hodin, na západ k hoře blahoslavenství tři

až čtyři. Do Betsaidy-Julie asi pět, ale dobře sedm až osm hodin až k místu, kde Ježíš vyhnal zlé duchy do vepřů; do Cesareje Filipovy to může být pět hodin, odtud tam vede karavanní cesta přes vysokou horu.

Ježíš v těchto dnech mluvil mnoho o těžké budoucnosti, že jej všude budou pronásledovat a ukládat mu o život, jednou řekl, že se již blíží jeho obětování. O chlebu života, o požívání jeho těla a pití jeho krve od onoho posledního učení v Kafarnau již více veřejně nemluvil. Toto učení tehdy pronesl hlavně proto, aby vyzkoušel učedníky a ti slabí se odloučili, aby je tak nemusel neustále vláčet všude s sebou.

Vysoko položená krajina okolo Regaby je velmi krásná, ale poněkud divoká směrem k severovýchodu, kde je holá a kamenitá. Ušlechtilé ovoce jako v Genezaretu zde neroste, ale zato mnoho obilí a na kopcích jsou také pastviny. Popásají se tady veliká stáda oslů a krav s velmi širokými rohy a s černými, do výše čnějícími nozdrami, jiné zase mají hlavu více skloněnou a rohy čnějící kupředu, jiným také rohy ulámali. Jsou zde i veliká stáda velbloudů, kteří na dálku vypadají zcela malí, často spí vestoje a při tom se opírají o stromy jako buky; pozorovala jsem, jak tam přicházelo mnoho vepřů. Nikdy jsem nespatriila, že by Židé nebo pohané toto maso jedli; ryby sušili na slunci a nasolovali je. Zde nahoře je nedostatek vody, mají cisterny na dešťovou vodu a jinak ji sem nahoru vynášejí v měších.

Z Regaby putoval Ježíš se svými průvodci do Cesareje Filipovy, kam došel kolem poledne. Cesta tam směřuje stále vzhůru a na mnoha místech byla velmi obtížná. Caesarca leží na nasmírně krásném místě mezi pěti pahorky a na jedné straně shlíží do pohoří, je obklopena zahradami a alejemi a vystavěna pohanským způsobem se sloupy a oblouky. Je tam asi sedm paláců a mnoho pohanských chrámů, přece zde ale pohané žijí odděleni od Židů. Hluběji před městem se nachází velmi veliký rybník, v jehož středu leží domeček, kterým se dá otáčet. Tryská z něj do rybníka voda a ta pak vytéká do Jordánu. V pohanské části města je velmi hluboký pramen a nad ním překrásná stavba. Je možno sestoupit zcela hluboko dolů, domnívám se, že studna prochází horu až k pramenům, které přicházejí z jezera Fiala. Před městem jsem také spatřila oblouk a sklepení, ve kterých teče voda.

Ježíše přijali dobře, už jej očekávali, neboť karavana ohlásila jeho příchod. Příbuzní uzdravených žen trpících krvácením mu vyšli vstříc až k rybníku. Nedaleko od synagogy zavítal Ježíš do útulku farizeů. Brzy došli i nemocní a ostatní lid. Apoštolové tu a tam uzdravovali. Jsou zde také i zle smýšlející farizeové, kteří byli rovněž v popisované komisi v Kafarnau.

Ježíš uzdravoval a učil před městem na kopci. Sem byli cizinci přineseni nemocní ze všech končin, kteří také často volali: „Pane, přikaz jednomu svému učedníku, aby nám pomohl!“ Farizeové popichovali, proč obchází kolem po kraji s tak hlučným a nízkým lidem a učenými se naprosto nezabývá.

Učedníci rozdělávali almužny, jídlo i oděvy, které věnovala uzdravená žena, trpící krvácením, jmenovala se Enue, která zde přebývala a její strýc byl ještě pohan.

Znovu se zde sešli tři apoštolové a všichni učedníci vyslaní Ježíšem z Ornitopole do Tyru, Chabulu a Aseru. Jejich opětné setkání je vždy velmi dojemné, podávají si ruce, objímají se. Ježíš je sem povolal. Lidé jim umyli nohy a potom se ihned účastnili na rozdělávání jídla a almužen a uzdravovali.

Potom Ježíš odešel se všemi apoštolý i učedníky, na počet jich bylo dobře šedesát, do domu Enuina strýce, kde byli velmi slavnostně přijati pohanským způsobem s tím, že před nimi rozprostírali koberce, ratolesti a věnce. Veden Enue a její dcerou vyšel Ježíši vstříc a ženy se vrhly před Ježíšem na zem.

Ježíš sem do Cesareje přišel částečně i na prosbu tohoto starého muže, neboť on se chtěl dát pokřtít ještě s vícerymi ostatními pohany, ale měl ještě pochyby ohledně obřízky. Proto mluvil o samotě s Ježíšem, který o tom nikdy veřejně nehovořil a neučil. V podobných případech nikdy obřízku nenařizoval, ale také nikdy neřekl, že ji mají opomíjet. Když se dali zbožní staří lidé pokřtít a sdělili mu svoje starosti, a to s plnou důvěrou, tak je utěšil a řekl, že nechtějí-li se stát Židy, pak ať takto zůstanou a věří tomu a cvičí se v tom, co od Ježíše slyšeli. Tito lidé pak žili vzdáleni jak židovské, tak i pohanské bohoslužby, modlili se, dávali almužny a stali se křesťany, aniž by prošli židovstvím. Ani před apoštolý se Ježíš nevyslovil o této věci, aby je nepohoršil, takže si nikdy nevzpomínám, že by farizeové, kteří všechno vyzvídali, kvůli tomu kdy Ježíše obviňovali, ani nakonec při jeho soužení.

V krásném a uvnitř vyrovnaném dvoře domu mezi stromy a věnci z květin byla nad tímto dvorem napjata plachta, nahoře otevřená z bílé látky, a v jejím otvoru visel věnec. Pod tímto stanem byl vykonán křest. Ježíš předtím učil, sám mluvil s křtěnci, kteří mu vyznávali i svoje viny, otvírali mu úplně srdce, odhalovali celý život i svoji víru a on jim odpustil jejich hříchy a potom je pokřtil Saturnin z jedné nádoby poté, co Ježíš vodu požehnal. Nato byla veliká hostina, na které měli podíl všichni učedníci a přátelé domu. Hostina se konala pohanským způsobem, stůl byl vyšší než u Židů, leželi na vyvýšených dlouhých vypolštářovaných židlích, nohy směřovaly od stolu ven a jednou paží se podpírali o podušku. Stůl pak byl se zářezy. Každý měl před sebou talířek, uprostřed stolu ale byly veliké nástavce s pokrmů.

Uzdravená Enue, kterou teď stěží bylo možno poznat – tak bezvadně a zdravě vyhlížela – a její jednadvacetiletá dcera seděly po obou stranách strýce u stolu, avšak po dobu trvání hostiny povstaly a vzdálily se. Později se znovu přiblížily, matka stála poněkud vzadu, dcera zahalena krásným závojem nesla krásný džbánček s voňavou směsí, přistoupila za Ježíše, rozlomila mu ho nad hlavou, přejela oběma svými rukama po jeho hlavě a po vlasech nalevo a napravo za oběma ušima a to velice uctivě, nato uchopila konec závoje, sevřela a s úmyslem vlasy osušit přejela jeho hlavu a zase odešla. Chudým, kteří stáli před domem, bylo posláno mnoho pokrmů.

Tento dům nebyl původně domem strýce, ale byl to dům jiný, kam odešel do ústraní s Eneu, aby se vzdálili styku s pohanými a modloslužebnými chrámy, ale přece to ještě nebylo v oné židovské části. Enue byla buď dcerou jeho bratra nebo sestry, přidružila se k Židům a vdala se za Žida, který teď zemřel. Od svých pohanských rodičů získala všechno jmění. Od samého začátku vedení domácnosti dávali stranou pro chudé mnoho obilí, šatů i příkrývek.

Cesarea Filipova leží východně čtyři hodiny před Lešem nebo Lais, kde Syrofeničanka přišla k Ježíši.

Zatímco Ježíš prodléval v Cesareji, slavili pohané u pramene ve městě slavnost, která měla vztah k dobrodiní vody. Zapalovali kadidlo na trojnožkách před sochou modly, kterou obklo-

poval zástup dívek ozdobených věnci. Modla měla vzhled takový jako by tři nebo čtyři postavy seděly jedna druhé na zádech. Všude kolem měla ruce a nohy, lokty byly přitaženy k tělu, ruce ale vystrčeny kupředu. Pramen vydával vodu na všechny strany do nádraží. Na jedné straně tekla jeho voda na prostranství, obehnané zdí a obklopené halami a cisternami pro koupele, kde i Židé měli svoje lázně.

Když skončila slavnost pohanů, přišel sem Ježíš a připravil více Židů, kteří pak byli učedníky pokřtěni. Potom s více učedníky zašel do domu Enue a jejího strýce a rozloučil se s těmito lidmi, loučili se s velikou pokorou a úctou za prolévání slz a mezi tím odeslali dary sestávající z chlebů, obilí, oděvů a přikrývek ven před bránu, kde Ježíš ještě učil chudé poutníky z karavany i lidí z města a všechno, co přijali, zase všem potřebným ihned rozdělili. Tento příklad milosrdenství následovali i ostatní zbožní Židé a lidé nově pokřtění, vydávali obilí, rozdělovali látky, přikrývky, pláště a chleba, a tak se tento den stal velmi radostným pro chudé.

Ježíš byl ale nato farizeji velmi zdvořilým způsobem donucen, aby jim v synagoze ještě něco vysvětlil. Apoštolové šli s ním a byli přítomni i jiní lidé. Farizeové si vymysleli nejruznější záludné otázky o manželské rozluce, neboť zde existovalo mnoho obchodování při manželství a Ježíš jednotlivé páry zase smířil a uvedl vše na pravou míru. Proto začali zlobně s Ježíšem o tom diskutovat. Potom mu ještě předložili další náměty rozhovoru, třeba o tom, co všechno svým učedníkům předkládá a zejména, že jeden mladý člověk si u nich na Ježíše naříkal. Byl bohatý a učený a chtěl se již dříve Ježíši přihlásit jako učedník. Ježíš mu ale předepsal více podmínek, např. opustit otce i matku, darovat jmění chudým a ještě i jiné věci. Tento mladík se opět zde hlásil u Ježíše, chtěl ale podržet svůj majetek a sám jej spravovat. Ježíš ho ale odmítl. Farizeové zase Ježíše nutili k dalšímu rozhovoru, co že to všechno za věci požaduje od svých učedníků. A onen mladík přednesl ještě i další rozmanité věci, co ještě Ježíš měl říci a vybídl apoštoly, aby toto dosvědčili, neboť i oni to vše slyšeli. Apoštolové byli zaraženi, protože na to nebyli připraveni a neznali odpověď. A proto farizeové Ježíši předhazovali, že se toulá po kraji jenom s nevědomým lidem a tento mladík byl pro něho příliš

učený, proto prý jej vlastně odmítl. Ježíš jim odpověděl velmi přísně, odebral se od nich pryč a vydal se na cestu.

Před městem poučoval Ježíš apoštoly a učedníky a vyslal je na východ a severovýchod do poměrně vzdálených míst. Měli vykonat dalekou a obtížnou cestu směrem k Damašku a k Arabii do měst, kam ještě nikdy nepřišli. On sám putoval se dvěma učedníky, ponechávaje jezero Fialu po levici do vysoko položeného Argobu, kam to byly čtyři hodiny přímé cesty z Cesareje a zavítal u synagogy k levitům. Argon je obýváno ponejvíce Židy, několik málo tamních pohanů jsou chudí lidé a pracují pro ně. Zpracovává se zde bavlna. Ženy a děti i muži předou a tkají. Toto město trpí nedostatkem vody, vodu vynášejí v měsích nahoru do jedné cisterny. Ježíš učil na veřejném náměstí, uzdravil několik nemocných a navštívil i doma některé nemocné staré lidi, uzdravoval je a utěšoval. Obyvatelé už byli ponejvíce pokřtěni a nebyli zde žádní farizeové. Odsud byl velmi krásný výhled do dálky na druhou stranu Horní Galileje, na horu blahoslavenství, která byla před člověkem a dalo se obzvláště dobře dívat se dolů na Betsaidu-Julii.

Doprovázen kus cesty více lidmi tohoto místa, šel Ježíš se dvěma učedníky opět na výšinu východním směrem k Regabě a dvě hodiny před ní zůstal v otevřeném útulku – chatrči – kde často táboří karavany, které třikrát do roka táhnou tímto směrem. Přišli sem k němu čtyři z mladších učedníků a přivedli s sebou pohany. Došli sem z Jeruzaléma přes Kafarnaum.

Při odchodu z útulku se Ježíš vydal ke hradu či pevnosti u Regaby, kde se shromáždilo veliké množství lidu i z karavan. Hrad je jako by vytesán ve skále. Kolem hradu bylo několik řad domů a jedna synagoga. Zde se zase sešlo s Ježíšem šest z apoštolů, kteří odešli z Cesareje na východ do bližších míst, ostatní putovali dále. Byl zde též Petr, Ondřej, Jan, Jakub Větší, Filip a Jakub. Bylo zde i hodně farizeů. Synagoga byla tak plná, že mnoho lidí muselo stát ještě okolo ní. Ježíš učil z Jeremiáše a mluvil o tom, že teď jej hledají a tlačí se k němu, ale že ho po určitém čase opustí, budou se mu posmívat a zle s ním nakládat.

Farizeové začali úporně diskutovat a zase mu znovu předhazovali vyhánění zlých duchů pomocí Belzebuba. Ježíš je nazval dětmi otce veškeré lži, mluvil také o tom, že Bůh nevyžaduje

žádné krvavé oběti. Slyšela jsem ho mluvit o krvi beránka, o nevinné krvi, kterou oni prolíjí i o tom, že obětní krev zvířat je pouze předobrazem. S touto obětí Beránka také jejich bohoslužba dosáhne svého ukončení. Všichni, kdo uvěřili v oběť Beránka, budou usmířeni, oni ale jako vrahové Beránka budou zatraceni. Tváří v tvář farizeům varoval svoje učedníky před nimi, oni ale byli tak naplněni zlobou, že Ježíš i učedníci se vzdálili a spěchali do pouště. Spatřila jsem, že za ním poslali lidi, kteří na něho čekali s klacky. Ježíš svoje nepřátele ještě nikdy tak statečně nenapadl. Přes noc zůstali na poušti a putovali dále směrem ke Korozaimu.

Proudilo sem opět mnoho lidí a ukládali nemocné kolem trasy, kudy Ježíš putoval. Uzdravoval vodnatelné, chromé a slepé cestou, když docházel k synagoze.

Zde Ježíš učil prorockým způsobem o svém budoucím utrpení za úporného hádání farizeů. Mluvil o jejich tučných obětech a usmířování, jak ale stejně často zůstávají uvnitř plni hříchů a hanebností a ve své řeči došel také na onoho kozla, kterého v den usmíření v Jeruzalémě vyhánějí ven do pouště po tom, co na něho velekněz vložil všechny viny a řekl jim, poukazujíc na budoucnost, že je až nepochopitelné, jak se rychle blíží čas, že právě takto kohosi nevinného, který je miluje a všechno pro ně vykonal a který statečně nese jejich viny, vyženou ven a zavraždí za velkého rozruchu. Nad tím povstalo mezi farizeji veliké hučení a posměch a protože se Ježíš vydal ven na cestu k městu, šli i oni za ním a požadovali vysvětlení. Ježíš jim odpověděl, že by tomu všemu teď nemohli rozumět.

Zatímco se toto odehrávalo, přivedli k Ježíši ve velikém návalu hluchoněmého, aby ho Ježíš uzdravil. Byl to jeden pastýř z této končiny, dobrý a zbožný člověk. Jeho domácí ho odvedli k Ježíši a prosili ho, aby na něj vložil svoje ruce. Tu jej dal Ježíš z tohoto návalu odvést, ale farizeové ho následovali. Uzdravil jej tedy před nimi, aby viděli, že on v síle modlitby a víry ve svého nebeského Otce a ne s pomocí satanovou uzdravuje. Ježíš vložil hluchoněmému prsty do uší, potřel slinou svoje prsty a dotkl se jimi jazyka jeho, s povzdechem vzhlédl k nebi a řekl onomu muži: „Otevři se!“ Tu on mohl zcela dobře mluvit i slyšet a děkoval mu pln radosti. Ježíš mu ale přikázal, aby o svém uzdravení nemluvil, ani nic nerozhlášoval.

Nával lidu byl ale stále větší, neboť sem došla karavana. Ježíš šel proto se svým průvodem dvě až tři hodiny dále k bydlíšti celníka Matouše. Protože se ale i zde lid zase scházel, zanechal u nich několik učedníků a přeplul s ostatními směrem k Betsaidě, kde přistáli a zůstali až do noci osamoceni na úpatí hory blahoslavenství.

Ježíš před rozbřeskem odejel z Betsaidy opět na východní břeh, kde Ježíš na horském hřbetu nad Matoušovou celnicí učil. Přítomni byli i pohané z Dekapole a lidé z karavan. Sem vzhůru vynesli i na nosítkách a na oslech mnoho nemocných a Ježíš je uzdravil.

Ježíš učil o modlitbě, jak a kde se máme modlit a o usilovné modlitbě. Řekl: „Jestliže dítě prosí o chléb, nedá mu otec kámen, jestliže prosí o rybu, nedá mu žádného hada, místo vejce žádného štíra!“ Zmínil se také ještě o příkladu, že zná pohany, kteří mají takovou důvěru v Boha, že oni neprosí Boha o nic pozemského, ale pouze za vše, co přijali, děkují a řekl: „Jestliže sluhové a cizinci mají takovou důvěru, jakoupak by měli mít důvěru vlastní děti Otcovy!“ Mluvil také o děkování za uzdravení tím způsobem, že člověk polepší svůj život a o trestu těch, kdo se zase znovu vrátí na svoje staré cesty a že se tito lidé dostanou do horšího stavu duševního nežli byli předtím! Nával byl ale tak veliký, že se Ježíš znovu vzdálil, oznámil ale na příští den velké učení na zcela jiné hoře. Tato hora ležela východně od hory blahoslavenství. Lid tam proudil se všech stran. Lid tábořil v této končině všude na návrších i v údolích a každý se snažil dozvědět, kam se Ježíš hodlá odebrat. Učil o sedmém a osmém blahoslavenství. Potom, aby unikl návalu, odebral se Ježíš s apoštoly a učedníky na Petrovu loďku. Jeli zpět přes jezero, nepřistáli však, protože i lid nastoupil na loď a plul za ním.

19. Ukončení horského kázání.

Nasycení čtyř tisíc.

Farizeové požadují znamení

Následujícího rána vystupoval Ježíš se svými u Malého Korozaimu severovýchodně směrem vzhůru za horou prvního rozmnožení chlebů do vyšších kopců. Bylo to napravo od pustiny u Korozaimu a dvě a půl hodiny západně od Regaby, která ležela ještě výše. Nahoře, kde Ježíš učil, bylo velké prostranství a nedaleko od tohoto cesta, kterou v poslední době šel Ježíš z Cesareje Filipovy do Regaby. Toto místo bylo používáno, bylo to tábořiště pro cestující se stopami po náspech a byla zde velká kamenná lavice, u které pocestní jídávali. Jinak tato končina byla opuštěná. Hlouběji v kopcích se nacházela četná malá údolí a zákoutí, kde se pásli oslové a jiná zvířata. Lidé již zde byli částečně nahoře, dílem sem teprve ze všech stran přicházeli.

Zde tedy Ježíš vykládal a zakončil oněch osm blahoslavenství tak řečeného horského kázání. Učil velice působivě a dojemně. Vystoupilo sem nahoru mnoho cizinců a pohanů, v celku bez žen a dětí dobře čtyři tisíce lidí. K večeru se Ježíš držel poněkud stranou, mluvil s Janem, že tito lidé již tři dny putují za ním a on je teď na delší dobu opustí, nechtěl by je ale odeslat hladové. Jan odpověděl: „Jsou zde zcela v pustině a je to daleko, abychom sem dopravili chléb, máme jim snad nasbírat jahody nebo plody, které tu ještě zůstaly viset na stromech?“ Ježíš však řekl, aby se zeptal ostatních, kolik chlebů mají. Řekli : „Sedm chlebů a sedm malých rybek.“ Tak dal Ježíš přinést prázdné koše na chléb sem k sobě a chleby a rybami položit na onu kamennou lavici a zatím ještě učil po dobu půl hodiny. Vyslovoval se velmi jasně, že je Mesiáš, mluvil o svém pronásledování a blízkém odchodu. V onen den se tyto hory zachvějí a tento kámen praskne, ukázal na kamennou lavici tam, kde zvěstoval pravdu, která přijata nebude. Zvolal svoje běda nad Kafarnaem, Korozaimem i mnoha místy této končiny. Všichni mají v den jeho odchodu cítit, že oni od sebe zapudili spásu. Mluvil o štěstí této končiny, které on lá-

mal chléb života, ale ti, kteří tudy procházeli, odnesli toto štěstí s sebou, děti domu odhazují chléb pod stůl a cizinci s psíky shromažďují drobtý chleba a oni jimi osvěží celé krajiny a vesnice, čímž tyto podniklí. Rozloučil se také s lidmi, úpěnlivě ještě vybízel ku pokání a obrácení, vyslovil svoje hrozby a řekl, že tím nastává konec jeho učení. Lidé plakali a byli naplněni údivem, i když všemu nerozuměli.

Potom jim přikázal, aby se utábořili na svahu hory. Apoštolové a učedníci museli i zde podobně jako už dřív učinit pořádek. Ježíš konal s chleby a rybami totéž jako tehdy a učedníci odnesli chleby a ryby v koších tábořícímu lidu po obou stranách hory. Potom bylo nasbíráno sedm košů plných drobtů a rozděleno mezi chudé.

Po dobu jeho učení stál jistý počet farizeů mezi lidmi, jednotliví z nich se však již před ukončením odebrali zase dolů do údolí, zbylí ještě slyšeli jeho výtky a byli i svědky rozmnožení chlebů. Avšak dříve, než se lid rozešel, i oni sestoupili dolů s hory, aby se s ostatními uradili, jak by měli vystoupit proti Ježíši, až sestoupí dolů. Bylo jich asi dvacet. Předstírali, že chtějí navštívit synagogu a tak celý čas v malých skupinách následovali Ježíše, aby vyzvídali jako v Cesareji Filipově, Nohabu, Regabě i Korozaimu. O všem podávali zprávy buď osobně, nebo prostřednictvím posílů do Kafarnaa a Jeruzaléma.

Ježíš lid propustil. Lidé plakali a hlasitě jej velebili. Jenom s námahou se mohl od nich odloučit a odešel s učedníky k jezeru, aby se přeplavil na východní stranu do končiny u Magdaly a Dalmanuty. Dříve ale, nežli vstoupil nad Matoušovou celnicí na loď, přistoupili k němu farizeové na úpatí hory prvního proměnění chlebů a požadovali na něm vysvětlení, protože nahoře mluvil o hrozících otřesech země a znameních přírody i o znamení z nebe. On jim odpověděl tak, jak to stojí v evangeliu. Slyšela jsem také, že pronesl číslo počtů týdnů, kdy jim bude dáno znamení proroka Jonáše a že toto číslo se přímo vztahovalo na jeho ukřižování a vzkříšení. Potom je nechal stát a šel s apoštoly k jezeru k loďce Petrově, kde již ostatní učedníci všechno připravili. Veslovali doprostřed jezera, kde je silný proud řeky Jordánu a kde stačí loď řídit pouze kormidlem. Na lodi zůstali celou noc, v určité hodiny se modlili. Dopluli k hranicím mezi Magdalou a Dalmanutou.

Následujícího rána veslovali na západní břeh jezera znovu vzhůru mimo onen proud a tu upozorovali, že u sebe mají pouze jeden chléb.

Cesta probíhala zvolna a Ježíš učil o mnohém. Mluvil o svém odchodu, který již je před ním, o svém utrpení a o pronásledování a řekl jim jasněji než kdykoli předtím, že je Mesiáš, Kristus. Oni v to také věřili, zatím co si to svými prostými lidskými pojmy nemohli vše srovnat a sami podléhali obvyklým lidským zkušenostem a zavedeném výkladu, proto nedávali těmto slovům jejich plný význam, počítali s nimi a dívali se na ně jako na hluboká prorocká slova. Ježíš také mluvil o cestě do Jeruzaléma a o pronásledování i tam, oni se nad tím dokonce pohoršili a vše dojde tak daleko, že lidé budou za ním házet kamením. Mluvil také o tom, že kdo všechno, co mu patří, i svoje vlastní lidi neopustí a nebude jej s vírou i přes tato všechna pronásledování následovat, ten nemůže být jeho učedníkem, o cestách, kterých je zapotřebí ještě vykonat před jeho odchodem, o nejrůznější práci a že mnozí, kteří se odloučili, se zase znovu vrátí. Tu se jej zeptali, zdali se vrátí ten, který chtěl napřed pochovat svého otce. Zda on jej nechce přijmout, neboť jim se docela zdá, že by si to zasloužil. Ježíš jim ale objasnil smýšlení toho muže a jak je závislý na svém majetku. Přitom jsem slyšela, že ono „pohřbít otce“ je obrazný způsob mluvy a že znamená uspořádání a rozdělení majetku dědictví mezi něj a jeho starého otce, aby tak od sebe otce oddělil a tak si bezpečněji zajistil to svoje. Protože Ježíš mluvil o lpění tohoto člověka na časném majetku, projevil Petr svoji horlivost slovy: „Bohu díky! Takové myšlenky jsem neměl, když jsem tě následoval!“ Ježíš mu ale odporoval a řekl, že toto říkat neměl, dokud on sám toto neřekne.

Když se dostali do Betsaidy, zavítali do Ondřejova domu, aby se osvěžili. Zde byli nerušení a bez všelikého sběhu, protože zástupy nevěděly, kde Ježíš zůstal a tak se lidé rozdělili. V Betsaidě byl muž, který se narodil slepý, kterého ale Ježíš dosud neuzdravil. Teď ho zase sem přivedli a protože měli úmysl znovu se vrátit na loď, volal Ježíše o pomoc. Ježíš ho vyvedl za ruku ven a zde mezi svými apoštoly a učedníky se dotkl očí nemocného slepce svým jazykem a slinou, položil na něj svoji ruku a zeptal se, zda něco vidí. Tu onen muž vytřeštil oči a řekl: „Vidím lidi veliké jako stromy, jak obcházejí kolem!“ Ježíš

mu ještě jednou položil ruku na oči a teď už viděl docela dobře. Tak mu přikázal, aby odešel domů, poděkoval Bohu a neobcházel kolem po městě a nechlubil se tím, že je uzdraven.

K večeru se Ježíš přeplavil s učedníky na protější břeh a po přistání se vydal cestou od východního břehu Jordánu vzhůru k Betsaidě-Julias. Na této cestě došli k nim znovu apoštolové a učedníci dříve vyslaní na východ z Cesareje Filipovy, sestupovali s pohoří a pokračovali s nimi dále v cestě do Betsaidy-Julias.

Ježíš cestou mluvil o svém brzkém odchodu a o hrožících nebezpečích; apoštolové jej prosili, aby je už neodesílal pryč, a tak v jeho nouzi mohli být s ním.

V Betsaidě-Julias bylo už pro ně připraveno vlastní obydlí. Když se blížili k městu, kde už byl jeho příchod oznámen lidmi, kteří sem šli na oslavu sabatu, vyšli mu lidé přátelsky vstříc a nabídli v útulku i něco k jídlu a umyli nohy. Přebývalo zde mnoho pohanů, kteří jej zdálky uctivě zdravili.

Ježíš učil v synagoze, kde bylo přítomno mnoho znalců Zákona a farizeů ze Safetu. Tam se nacházela škola pro duchovní i světské vědy.

Všichni byli velmi rozradostnění, že sem Ježíš neočekávaně poprvé zašel, obecný lid skutečně z upřímného srdce a znalci Zákona zase z ješitnosti, že i oni uslyší a sami mohou posoudit onoho Učitele, kolem něhož vzniklo v celé krajině a zvláště v Kafarnau tolik rozruchu. Byli docela zdvořilí a s Ježíšem disputovali tak, že mu předkládali otázky ze Zákona a z proroků, přece jen beze zloby a spíše ze zvědavosti a domýšlivosti, aby před lidem ukázali svoje vědomosti.

Ježíš četl a vysvětloval lekci sabatu a učil o čtvrtém přikázání: „Cti otce svého i matku svou, abys dlouho žil na zemi.“ Toto „dlouho žil na zemi“ vykládal Ježíš velmi obdivuhodně a hluboce, že musí vyschnout každý proud, jestliže jeho pramen je zasypán. Potom se konala velmi slavná hostina, při které i školní děti seděly u vlastního stolu. Ježíš zde vykládal podobností o dělnících na vinici.

Julias je nové město a přece se zde ještě stále staví velmi krásně a pohanským způsobem oblouky a sloupy. Po délce vede podél Jordánu a na východní straně, kde se to týká stoupajícího pohoří, je mnoho domů, jehož zadní strana je vtesána do skály.

Protože Ježíš po tom, co učil v synagoze, odešel před město, šli obyvatelé s ním, zadrželi jej a ptali se na správné učení a co mají dělat. Odpověděl jim, že kdyby jeho učení následovali, že by jim vše řekl, ale že jsou pouze zvědaví, vždyť jeho učení přece již dříve často slyšeli v okolní končině, zda snad chtějí učení nové, když se tak ptají. On jim svoje učení oznámil už v synagoze. Šli s ním ještě na svoje pozemky a na místa, kde se stavělo, kde leželo dříví a kamení a mluvili o novém krásném stavebním způsobu; Ježíš ale učil o stavbě v podobenstvích o budově na písku a na skále, dále o rohovém kameni, který stavitelé zavrhnou a o tom, jak se i jejich stavba zřítí. Při této cestě uzdravil více nemocných, chromých, vodnatelných a i několik posedlých slabomyslností.

Z Betsaidy-Julias odešel Ježíš se svými dvanácti a asi třiceti učedníky doprovázen lidmi z města až do končiny, kde Jordán vtéká do jezera Merom, do městečka Sogane, půldruhé hodiny vzdáleného od Cesareje, kde učil a uzdravoval. Lidé se na něho velice tlačili a prosili, aby je učil a uzdravoval až do večera a odešel potom s apoštoly a učedníky asi hodinu nazpět na tamní návrší, kde strávili největší část noci v modlitbě.

20. Petr přijímá klíče nebeského království

Cestou k onomu návrší a až do chvíle, kdy se Ježíš odloučil, aby se modlil, vyprávěli mu apoštolové a učedníci, kteří po splnění svého poslání se navrátili nazpět, o všem, co učili, co konali a jaké věci prožili. Ježíš to všechno vyslechl a vybídl je, aby se modlili a byli neustále připraveni zachovat všechno, co jim sdělí.

Když se před rozedněním znovu shromáždili okolo Ježíše, stálo jich dvanáct v kruhu okolo něj. Po jeho pravici stál Jan, potom Jakub Starší a třetí byl Petr. V těsné blízkosti postávali nejstarší učedníci a ti noví byli mimo tento kruh. Teď se Ježíš otázel, navazujíc současně i na jejich rozhovory uplynulé noci: „Co říkají lidé, kdo že je on? Apoštolové a starší učedníci mluvili o různých domněnkách lidí o Ježíšovi tak, jak to sami tu a tam slyšeli: že někteří jej pokládají za Křtitele, jiní za Eliáše a další za Jeremiáše, který měl vstát z mrtvých. Vypravovali vše, co jim o tom bylo známo a očekávali, co na to řekne Ježíš. Nastala krátká přestávka. Ježíš byl velmi vážný a oni plni očekávání mu hleděli do tváře. Tu Ježíš řekl: „Ale za koho mne pokládáte vy?“ Nikdo se necítil puzen odpovědět, jenom Petr, plný síly a ohně, stoupl jednou nohou do tohoto kruhu a promluvil, dosvědčujíc to vše ještě pozdviženou rukou slavnostně jako hlas a jazyk všech, řekl nahlas a mocně: „Ty jsi Kristus, Syn živého Boha!“ Ježíš odpověděl s velikou vážností. Jeho hlas byl silný a živý, zdálo se, jako by v tomto slavnostním prorockém vyjádření zazářil a byl pozdvižen od země: „Blažený jsi, Šimone, synu Jonášův, neboť tělo a krev ti to nezjevilo, ale můj Otec, který je na nebesích! A já říkám tobě: Ty jsi skála a na této skále chci vybudovat svoji církev a brány pekla ji nepřemohou, chci ti dát klíče nebeského království; co ty svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi!“ Petr tato Ježíšova prorocká slova přijal a v jejich plném významu byl veden týmž Duchem, jehož prostřednictvím vyjádřil toto vyznání božství a byl tím vším zcela prodchnut. Zdálo se, že ostatní apoštolové jsou však otřeseni, dívali se na Ježíše i po sobě a po Petrovi skutečně plaše, když on s takovým ohněm pronesl: „Ty jsi Kristus,

Boží Syn!“ I sám Jan dal svůj úlek tak zřetelně najevo, že Ježíš později, když se s ním cestou octl sám, mu vážně vytkl jeho podivení.

Ježíš promluvil k Petrovi, když vycházelo slunce. Jeho řeč byla o to vážnější a slavnostnější, protože se Ježíš kvůli tomu odchýlil od cesty do pohoří a přikázal jim, aby se modlili. Ostatní apoštolové tato slova zcela nechápali, Petr je ale cítil. Ostatní si toto všechno vykládali jako vždy světským způsobem, domnívali se, že Ježíš jim chce ve svém království dát úřady velekněze a Jakub to cestou vyložil i Janovi, že potom oni přece pravděpodobně dostanou po Petrovi místa nejbližší!

Ježíš ale teď řekl apoštolům naprosto jasně, že on je zaslíbený Mesiáš, vztahoval všechna místa z proroků na sebe a řekl, že teď půjdou na svátky do Jeruzaléma. Tak nastoupili zpáteční cestu jihozápadním směrem k jordánskému mostu.

Petr zcela naplněn Ježíšovými slovy o moci klíčů přiblížil se cestou k Ježíši, aby si vyžádal poučení a vysvětlení o jednotlivých věcech, které mu nebyly zcela jasné, neboť měl takovou víru a byl tak horlivý, že se domníval, že jeho úloha teď ihned začíná, zatím co mu ještě dokonale nebyly známy nutnosti Ježíšova utrpení a seslání Ducha svatého. Ptal se proto, zda v těchto nebo oněch případech může i odpustit hříchy, mluvil něco o celnících i o nějakém cizoložství. Ježíš jej uklidnil, že ještě všechno důkladněji pozná a stane se vše jinak, nežli on sám očekává, až nastoupí jiný Zákon.

Když cesta pokračovala dále, začal Ježíš s tím, že jim začal vysvětlovat všechno, co je očekává, teď přijdou do Jeruzaléma, budou u Lazara jíst velikonočního beránka a ještě přijde mnoho práce, námahy a pronásledování. Předpověděl jim mnohé všeobecné události, jak probudí jednoho ze svých nejlepších přátel ze smrti a tím rozpoutá tak veliké pohoršení, že bude musit uprchnout a jak oni zase po celém roce přijdou na svátky, jak jeden z nich jej zradí, jak s ním budou potupně jednat, bičovat, posmívat se mu a potupně jej i usmrtí a jak musí zemřít za hříchy lidí, ale opět třetího dne vstane z mrtvých. Všechno to vyličil tak obsáhle, vše dokazoval z proroků a byl při tom velmi vážný a plný lásky. Petr se zarmoutil nad potupným jednáním a usmrcením, že ve své horlivosti šel za Ježíšem a mluvil s ním o samotě, vystoupil proti tomu a horlil: „To se nikdy nesmí stát,

to on nikdy nepřipustí, on sám chce dříve zemřít, nežli toto všechno strpět! Ať je to od tebe, Pane, daleko!" Tu se však Ježíš obrátil velmi vážně a řekl mu rozhorlen: „Jdi ode mne, satane! Tys pro mne pokušením! Ty nemáš žádný smysl pro to, co je Boží, ale pouze pro to, co je lidské!" A šel napřed. Petr teď pln úleku zase přemýšlel, jak Ježíš řekl, že on nepoznal z těla a krve, ale Božím zjevením a prohlásil jej za Krista a jak jej teď Ježíš nazval satanem a někým, kdo nemluví z Boha, ale podle lidského smýšlení a choutek, protože chce zabránit jeho utrpení, porovnával obojí a byl pokornější a na Ježíše se díval s větším obdivem a živější vírou. Byl ale velmi zarmoucen, protože tím více poznával skutečnost jeho utrpení.

Ježíš, apoštolové a učedníci putovali v oddělených skupinách a z nich střídavě vždy jedna po druhé šly s Ježíšem, všichni šli rychle a nikde nezastavili a také, jak jenom bylo možné, minuli všechna místa a tak šli až do noci, kdy zavítali do útulku u jezera pro koupele u Betulie, kde Ježíše očekával Lazar s několika jeruzalémskými učedníky.

Lazar už byl zpraven, že Ježíš chce s učedníky u něho jíst velikonočního beránka a proto mu sem vyšel v ústřety, aby Ježíše s apoštoly a učedníky varoval s ohledem na oslavu těchto svátků. Řekl, že o těchto svátcích hrozí povstání. Pilát opět mnoho požaduje, zase zejména nové dávky od chrámu, žádá i určité oběti na počest císaře a mají mu být veřejně přiznány určité vznešené tituly. Židé mu však připravují odvetu a to povstáním, proti Římu má vystoupit určitý počet Galilejců a v jejich čele je jistý Juda z Gaulanitu, má mnoho přívrženců a mluví proti ujařmení Římany a i proti jejich daním. Proto se má Ježíš o těchto svátcích držet zpátky, protože by mohl vzniknout veliký neklid. Ježíš ale Lazarovi odpověděl, že jeho čas ještě nepřišel, jistě se mu nic nestane. Toto povstání bude pouze předobrazem jiného mnohem většího až za rok, kdy se jeho čas naplní a Syn člověka bude vydán do rukou hříšníků.

Ježíš vyslal apoštoly a učedníky různými cestami v oddělených skupinách a ponechal si u sebe pouze Šimona a Judu Tadeáše, Natanaela Chaseda a Judu Barsabáše. Ostatní měli jít na svátky domů, podél Jordánu jedna skupina a druhá západním směrem od Korozaimu přes Efronsko a navštívit několik míst, kde ještě nebyli. S učedníky odešel také Lazar. Ježíš jim

zakázal zajít do míst Samaritánů a dal jim různé směrnice, jak se mají chovat. On sám putoval až do Ginnimu, majetku to Lazarovu, kde přenocoval.

Odsud putoval Ježíš příštího dne přes Lebonu a Koreu pustinou do Betánie.

**Od druhých Velikonoc
až po návrat z Kypru**

1. Ježíš v Betánii a v Jeruzalémě

Asi tři hodiny od Betánie, ještě v pustině, se nachází osamělý dům pastýřů, jehož obyvatele živil Lazar. Až sem vyšla Ježíši vstříc Magdaléna, doprovázena pouze Marií Salome, Josefovou příbuznou. Připravili mu osvěžení; když se Ježíš blížil, spěchala ven a objala jeho nohy. Ježíš si jenom maličko odpočinul a pokračoval dále svou cestou až k Lazarovu útulku hodinu před Betánií. Obě ženy šly pak domů jinou cestou. V útulku našel Ježíš část vyslaných učedníků, kteří se již vrátili, jiní došli později a teprve v Betánii se sešli všichni. Ježíš neprošel Betánií, ale vstoupil zezadu do Lazarova domu. Když tam došel, spěchali mu vstříc do dvora a Lazar mu umyl nohy; proto prošli zahradou. Ženy zahaleny závoji pozdravily Ježíše. Jeho příchod velmi dojemný, neboť právě byli dopraveni čtyři beránci, které oddělili od stáda a zařídili pro ně oddělený prostor na trávníku. Nejsvětější Panna, která zde také byla, a Magdaléna zhotovily věnečky, které jim byly pověšeny na krčky. Ježíš došel krátce před sabatem. Slavil ho společně se všemi v jednom sále. Ježíš byl velmi vážný, předčítal čtení sabatu a vykládal ho. Večer při hostině učil o velikonočním beránkovi a i o svém budoucím utrpení.

V Jeruzalémě vypuklo krátce před začátkem sabatu povstání, ale zatím bez násilností. Pilát seděl na vyvýšeném místě na jedné zdi hradu Antonia a byl obklopen mnoha vojáky. Všechny lid se shromáždil na tržišti. Hrad Antonia leží v severozápadním rohu chrámu na vystupující skále. Jestliže vyjdeme z Pilátova paláce vlevo branou, tak jdeme kolem budovy, kde se bičovalo, pak je to hned po levici. Lidu předčítali nové Pilátovy zákony o nové dani, uložené chrámu. Těchto peněz mělo být použito při stavbě vodovodu, který měl vést až na veliké tržiště a do chrámu. Mluvílo se při tom i o určitém prokazování úcty, jménech a obětech za císaře. Nastala ale velká vřava, křik a reptání mezi lidem, a to obzvláště tam, kde společně spolu stáli Galilejci, přesto ale vše proběhlo v klidu. Pilát jim ponechal čas na uváženou a varoval je; lid se bez reptání rozešel. Skrytými podněcovateli a pobuřovači lidu byli herodiáni, přece je však nemohli přesvědčit. Měli v rukou Judu Gaulanitu a tento zase

měl při sobě celou sektu Galilejců jako přívržence, ku kterým vždy promlouval a mluvil proti císařské dani a jitril jejich touhu po svobodě na základech víry. Bylo tomu tak s těmito herodiány, jako je to dnes se svobodnými zednáři a jinými tajnými společnostmi, které vedou nevědomý lid ke vzpouře a ten ani vůbec nic neví o tom, odkud pochází tato horlivost a sám ji pak zaplatí svou krví!

O sabatu učil Ježíš v Lazarově domě a potom se šli procházet do zahrad. Ježíš mluvil o svém utrpení a řekl jasněji, že on je Kristus. Úcta a obdiv ve všech vzrůstá! V Magdaléně již nemůže vzrůstat lítost ani láska. Následuje Ježíše všude, sedí u jeho nohou, stojí a upřeně na něj hledí, myslí jenom na něj, dívá se jenom na něho, ví pouze o svém Vykupiteli a o svých proviněních. Ježíš k ní často pronáší slova útěchy. Ona je úplně změněna. Její postava, vlastně celá bytost je ještě půvabná a ušlechtilá, ale zničena slzami a umrtvováním. Téměř stále sedí o samotě ve své uzounké světničce pokání a vykonává nižší služby u chudých a nemocných.

Večer byla veliká hostina. Byli zde všichni jeruzalémští přátelé a ženy, i Heli z Hebronu, vdovec po jedné Alžbětině sestře, který při poslední večeři byl stolovníkem a hospodářem po boku svého syna levity, který je teď vlastníkem Janova otcovského domu a jeho pět dcer, které jsou esenkami a nevžívají se.

Lazar a jeho domácí jsou ve velmi důvěrném styku s Ježíšem a všemi jeho učedníky, neboť se všichni se vším svým majetkem a všemi svými silami stali ochránci a živiteli celé obce.

Den nato odešel Ježíš kolem deseti hodin s apoštoly a asi třiceti učedníky přes Olivovou horu s Ofelem do chrámu. Všichni šli oděni v hnědých suknicích z obyčejné vlny, tak jak chodívají prostí Galilejci. Ježíšova suknice měla pouze širší pás pošíť písmeny. Ježíš nebyl vůbec nápadný, protože takto oděných Galilejců zde okolo chodily mnohé zástupy. Svátky jsou blízko, kolem města jsou veliké tábory chatrčí a stanů a odevšad sem přichází mnoho lidu. Ježíš učil ve chrámě před svými učedníky a velikým počtem lidí dobře celou hodinu. Bylo zde více stolců, kde se učivalo. Všichni byli tak zaměstnáni přípravami na svátky a současně se obírali i vzpourou vůči Pilátovi, že nevystoupil proti Ježíši žádný vznešenější kněz. Několik nepatrných, zlobou naplněných farizeů přišlo až k němu a ptali se ho, jak se odva-

žuje dát se i zde vidět a jak dlouho to ještě s ním potrvá, že už brzy mu zase přikáže vykonávat jeho původní řemeslo. Ježíš je svou odpovědí zahanbil, nerušeně učil dál a potom zase odešel do Betánie a večer ještě na Olivovou horu.

Tohoto dne se na tržišti znovu shromáždila veliká skupina lidu před hradem Antonia, která chtěla mluvit s Pilátem. Ten už ale věděl všechno, neboť mezi nimi měl svoje špiony a převlečené vojáky. Herodiáni už popíchli Judu Gaulanitu a jeho galilejské přívržence. Tito přišli velmi statečně a řekli Pilátovi, že by měl upustit od onoho záměru odebrat chrámu a jeho pokladu peníze. Protože ale mnozí vedli beuzdné řeči, přikázal Pilát, aby je okamžitě napadli a asi padesát aby jich zatkli. Avšak ostatní lid se sem ihned zase přiřítíl a opět zajaté uvolnil a nato se všichni rozptýlili. O život přišlo asi pět nevinných Židů a také i několik římských vojáků. A tak se náhle znovu vše zhoršilo více než dříve. I Herodes byl v Jeruzalémě.

Následující ráno šel Ježíš znovu se všemi učedníky do chrámu. Jeho přítomnost byla známa a ve chrámové předsíni už čekali v místě, kde Ježíš šel okolo, lidé s nemocnými a podobně i na cestě, která stoupala ke chrámu, k němu donesli na nosítkách nemocného, vodnatelného muže. Ježíš ho uzdravil a pak i ve chrámě ještě více nemocných a trpících dnou. Proto za ním šlo mnoho lidí. Když se blížil ke chrámu, kde se už lidé tu a tam zabývali čistěním a uklízením chrámového prostoru pro zítřejší zabíjení beránků, přešel kolem muž, kterého Ježíš uzdravil u rybníka Bethesdy, a který zde pracoval také jako dělník. Ježíš se k němu obrátil a řekl: „Hle, teď jsi uzdraven, nehřeš více, aby tě v budoucnu nepotkalo něco horšího!“ Ptali se pak tohoto muže, který zde byl velmi znám, kdo ho přece jen o sabatu uzdravil? On sám ale Ježíše neznal a teď jej zde znovu spatřil. Toto teď bylo jeho prvním úkolem, že řekl farizeům, kteří právě k němu přicházeli, že to byl Ježíš, který i teď tady uzdravoval a jej též tehdy u rybníka Bethesdy uzdravil. Protože ono uzdravení vzbudilo veliký rozruch a sami farizeové se velmi pohoršovali nad porušením sabatu, zase zde znovu našli svou žalobu proti Ježíši a proto se jich více shromáždilo kolem jeho stolce pro učení a zase znovu přednášeli svoje staré historie o rušení sabatu. Ale k vlastnímu výbuchu jejich zloby dnes ještě nedošlo, ačkoliv právě teď již velmi zuřili.

Ježíš učil ve chrámě po dvě hodiny před mnoha lidmi o oběti. Řekl, že jeho nebeský Otec od nich nepožaduje žádné zápalné, krvavé oběti, ale chce čisté, kající srdce, mluvil o velikonočním beránkovi jako o předobrazu největší oběti, která se již brzy naplní. Došlo však i mnoho jeho zlomyslných nepřátel mezi farizeji, posmívali se mu a popichovali proti němu a mezi jiným mu předhazovali i výsměšná slova: zda jim Prorok chce prokázat čest, že bude s nimi jíst velikonočního beránka? Ježíš odpověděl: „Syn člověka je sám Obětí za vaše hříchy!“

V Jeruzalémě byl i onen mladík, který řekl, že chce napřed pochovat svého otce a kterému Ježíš odpověděl: „Nech ať mrtví pochovávají své mrtvé!“ On toto všechno farizeům donesl a teď mu oni předhazovali tato slova a ptali se ho, co tím myslel? Jak mrtvý může někoho jiného pohřbít? Ježíš jim řekl: „Kdo nenásleduje jeho učení, nečiní pokání a neuvěří v jeho poslání, ten v sobě nemá život a je tedy mrtev, kdo však cení více svůj majetek a jmění nežli svoji spásu, ten jeho učení nenásleduje a v něj nevěří a nemá také v sobě život, ale smrt. Tak také smýšlel i onen mladík, neboť on se napřed dohadoval se svým starým otcem o vlastní dědictví a chtěl dostat svého otce do ústraní, lpěl na svém mrtvém dědictví, nemohl tedy mít žádné dědictví v jeho království a jeho životě a proto ho Ježíš varoval, aby přenechal mrtvým jejich mrtvé ku pohřbení a sám se obrátil k životu. Ježíš v tom pokračoval dál a vytkl jim přísně jejich touhu po majetku. Protože ale varoval svoje učedníky před kvašem farizeů a vypravoval podobenství o bohatém člověku a chudém Lazarovi, rozhořčili se farizeové natolik, že strhli velikou vřavu. Ježíš se musel ztratit mezi lidem a odejít, jinak by se jej byli zmocnili.

Čtyři beránkové, kteří měli být požití svátečními hosty u Lazara v Betánii a které denně očisťovali u jednoho pramene a znovu zdobili čerstvými věnečky, byli večer doneseni tohoto dne do Jeruzaléma do chrámu. Každý měl lístek se jménem a znamením pána domu na věnečku kolem krčku. Potom, když byli ještě jednou umyti, byli odneseni na travnatá ohrazená krásná místa u chrámové hory. Všichni domácí v Lazarově domě se dnes omývali a Lazar sám donášel vodu, kterou použili k přípravě sladkých chlebů. Vcházel také s jedním služebníkem do různých komnat. Služebník mu svítil a on sám – bylo to jako

nějaký obřad – zametal v rozích a nato služebníci i služebné čistili a zametali všechno, omývali a drhli nádobí i všechna místa, kde byly připravovány sladké chleby. Toto všechno bylo znamením odstraňování starého kvasu. Šimon farizej z Betánie byl už také u Ježíše, zdá se, že je zase blízko malomocenství, ale teď se zdá čistší. Je to Ježíšův přívrženec, který ale stále kolísá. I onen uzdravený od rybníka Bethesdy přiběhl do Betánie, kde se Ježíš také dal vidět. Všude vypravoval farizeům, že to byl Ježíš, který ho uzdravil. Tak ti se rozhodli, že Ježíše zajmou a ponechají jej někde stranou.

Spatřila jsem Ježíše vícekrát na Olivové hoře, jak se prochází s učedníky a s jinými přáteli a jak Maria, Magdaléna a ostatní ženy je v určité vzdálenosti následují. Spatřila jsem, že učedníci u dozrávajících polí ulamují klasy a také tu a tam trhají i plody a bobule, což pojídají. Ježíš učil obšírně učedníky o modlitbě, varoval je před pokrytectvím při modlení a opakoval i mnohé z toho, co řekl již dříve. Vybízel je, jak mají neustále chodit před tváří Boha, jeho i jejich Otce, setrávající v modlitbě.

2. Velikonoční hostina v Lazarově domě

O těchto svátcích nebyl velikonoční beránek ve chrámě tak brzo zabit, jak tomu bylo při Ježíšově ukřižování, kdy ono zabíjení začalo již o půl jedné, protože i Ježíš byl také přibit na kříž. Tehdy to byl pátek a tak kvůli začínajícímu sabatu začali již dříve. Dnes tento obřad začal kolem tří hodin odpoledne. Troubili na mnoho polnic, vše stálo připraveno a lid přicházel do chrámu v oddělených skupinách. Rychlost všeho i úkonů a naprostý pořádek ve všem bylo obdivuhodné. Všichni stáli těsně jeden vedle druhého a přec nikdo nikomu nepřekážel a každý měl volnou cestu, aby mohl přijít, dát beránka zabít a pak odejít. Čtyři beránky pro Lazarův dům zabíjeli ti čtyři, kteří představovali hospodáře: Lazar, Heli z Hebronu, Juda Barsabáš a Heliakim, bratr Marie Kleofášovy a syn Marie Heli. Beránci byli pečení na dřevěné tyči a příčným břevnem jako by ukřižování stáli v peci. Vnitřnosti, srdce a játra byly zasunuty uvnitř v beránkovi, u některých byly upevněny vpředu u hlavy. Betfage i Betánie byly počítány k Jeruzalému a bylo tedy možno i tam jíst velikonočního beránka.

Večer, když začínal 15. Nisan, jedli velikonočního beránka. Všichni byli podkasáni, měli na nohou nové sandály a v rukou hole. Nejprve zazpívali žalmy: „Požehnán buď Pán, Bůh Izraele“ a také „Pochválen buď Pán!“, zatímco se scházeli s pozdviženými rukama a dva a dva se postavili naproti sobě. U stolu, kde seděl Ježíš s apoštoly, byl hospodářem Heli z Hebronu, Lazar seděl u stolu svých domácích a přátel, u třetího stolu učedníků byl Heliakim a u čtvrtého Juda Barsabáš. Velikonočního beránka zde jedlo šestatřicet učedníků.

Po modlitbách donesli hospodáři číši s vínem, kterou hospodář požehnal a pak putovala kolem stolu, nato si umyli ruce. Na stole stál velikonoční beránek, miska s velikonočními koláči, miska s hnědavou kaší a miska s omáčkou, také i jedna s malými svazečky hořkých bylin a jiná, na které stály zelené bylinky vyhlížející jako vzrostlý trávník – tyto rostly hustě jedna vedle druhé. Hospodář potom rozkrájel beránka a oni si dokola stolu rozdělovali a pojídali ho velmi rychle. Uřezávali si z oné hustě rostlé byliny, namáčeli do omáčky a jedli. Hospodář také rozlá-

mal jeden z velikonočních koláčů a jeden kousek z toho zasunul pod ubrus a to vše se konalo velmi rychle spolu s nejrůznějšími modlitbami a úslovími a opírali se při tom o svoje sedadla. Potom zase koloval jeden pohár znovu a hospodář si znovu umyl ruce a položil potom jeden svazeček z oněch hořkých bylin na plátek chleba, omočil jej a jedl z něj, ostatní konali podobně.

Velikonočního beránka snědli zcela, kosti dokonale očistili kostěnými noži, umyli a nakonec spálili. Potom zase zazpívali a znovu se teď jako obvykle posadili ke stolu a jedli a pili. Jídla nejrůznější a umně ozdobená zde byla také a všichni naplněni radostí a veselím. Zde u Lazara měli všichni hosté krásné misky, se kterých jedli. Při poslední večeři Ježíšově byly na talíři kulaté chleby, ozdobené nejrůznějšími postavami a ležely v prohlubeninách stolu.

I ženy při své hostině stály a byly podobně oblečeny jako před cestou, také zpívaly žalmy, ale jinak neměly žádné obřady. Beránka určeného pro ně si samy nenakrájely, ale byl k nim poslán od jiného stolu. V postranních prostorách této jídelny jedlo ještě mnoho chudých lidí svého velikonočního beránka, o to se postaral sám Lazar a tito všichni byli jím i obdarováni.

Během hostiny Ježíš učil a vypravoval. Obzvláště velmi krásně učil o vinném kmeni, o zušlechťování révy a o odstranění špatné, o pěstování ušlechtilých druhů rév a o jejich prořezávání podle daného vzrůstu. Řekl apoštolům a učedníkům, že oni jsou touto révou a že Syn člověka je pravým vinným kmenem a že tak s ním musí zůstat spojeni a až on bude vylisován, pak oni sami musí znovu a znovu rozšiřovat pravý vinný kmen, jej samotného a spolu s ním budovat všechny vinice. Byli pospolu až velmi pozdě do noci a byli velmi dojati a naplněni radostí.

Juda Barsabáš byl po Ondřejovi nejstarším učedníkem, byl ženatý, jeho rodina byla rodinou pastýřskou a žila v řadě domů mezi Michmetatem a Iškariotem. I Heliakim byl ženatý a žil jako pastýř na poli Ginnim. Byl mnohem starší nežli Pán. Ježíš zřídka kdy vysílal tyto učedníky do této krajiny.

3. Bohatý žrout a chudý Lazar

Slavnost ve chrámě začala velmi záhy, chrám byl již po půlnoci otevřen, všude bylo plno lamp. Lidé přicházeli již před ranním rozbřeskem se svými děkovnými oběťmi, nejrůznějšími zvířaty a ptáky, které pro tento účel zakoupili a potom od lidu přejímali kněží a prohlíželi je. Lidé přinášeli i nejrůznější dary všeho druhu, peníze, látky, mouku, olej a podobně.

Ježíš, učedníci, Lazar, jeho domácí a také i ženy šli, když nastal den, do chrámu a Ježíš stál v množství lidu společně se všemi svými. Bylo zpíváno mnoho žalmů, hrálo se na různé nástroje a byly přinášeny oběti a proneseno i požehnání, které všichni přijali v kleče na kolenou. Lidé stále vstupovali po skupinách dovnitř a když oběť podali, zase vycházeli a mezi tím se brána uzavřela, aby nedošlo k narušení svátků. Také i mnoho lidí – obzvláště cizinci, odcházeli po požehnání do synagogy ve městě, kde se zpívalo a kde byl přečítán Zákon. Kolem poledne byla přestávka, kdy se neobětovalo a to asi kolem jedenácté hodiny. Tu se už mnoho lidí rozešlo a prodlévali dílem u kuchyně v předsíni žen, kde z obětí byly připravovány pokrmy, které pak pojídalo celé společenství lidí v připravených jídelnách. Ženy se do Betánie vrátili dříve.

Ježíš zde se všemi svými stál až do chvíle oddechu v klidu a teď se odebral, když už byly otevřeny všechny přístupy, k velikému stolci pro učení ve chrámě před svatyní v předsíni. Sešlo se tam mnoho lidí a byli mezi nimi i farizeové. V množství lidí byl znovu i onen uzdravený od rybníka Bethesdy, po všechny ony dny mluvil o Ježíši a častěji také řekl, že ten, kdo koná takové skutky, ten musí být Syn Boží. Farizeové mu sice zakázali mluvit, ale to vůbec nepomohlo. Protože teď Ježíš předevčírem zase velmi statečně učil a oni se obávali, že by je před lidem mohl ještě více ponížit a protože také všichni farizeové z celé země, kteří se zde o svátcích shromáždili, již přednesli svoje žaloby a výmysly proti Ježíšovi, proto se rozhodli, že vůči němu velmi tvrdě zasáhnou při první příležitosti, že jej zajmou a budou soudit. Když teď Ježíš začal učit, seskupilo se jich mnoho okolo něj a přerušovali jeho učení nejrůznějšími námitkami a výtkami. Ptali se jej, proč s nimi nejedl velikonočního beránka

ve chrámě a zda také on donesl děkovnou oběť? Ježíš je odkázal na ony hospodáře, kteří všechno pro něj zařizovali. Tu zase vytýkali, že jeho učedníci nezachovávají staré zvyky, jedí s neumytýma rukama a mlsně požívají klasy a plody při své cestě, že nikde nikdo jej neviděl přinášet oběť, že je šest dní k práci a sedmý den patří odpočinku a že on uzdravil onoho muže o sabatu a je tedy jeho hanobitelem. Ježíš ale učil o oběti a při tom také velmi přísně proti nim. Řekl znovu, že Syn člověka je sám obětí a oni že znesvěcují oběť svojí lakotou a svým rouháním vůči bližním. Bůh nepožaduje žádnou zápalnou oběť, ale chce srdce ochotné k pokání; jejich oběť vezme za své, sabat však obstojí, ale kvůli lidem pro jejich spásu, aby jim bylo pomoheno, proto i on je zde a ne lidé kvůli sabatu.

Ptali se jej také na podobenství o chudém Lazarovi, které posledně vyprávěl a oni je pokládali za směšné, a to velmi: odkud totiž on tuto historii tak přesně zná a co říkal Lazar, co Abrahám a onen bohatý člověk? Zda snad on u nich nebyl v Abrahámově lůně a v pekle? Zda se přece jenom nestydí roznášet před lidmi takové řeči? Ježíš učil o tomto podobenství znovu, vytkl jim jejich lakotu, jejich tvrdost vůči chudým, jejich sebejisté zachovávání prázdných forem a zvyků při naprostém nedostatku lásky a vložil celé ono podobenství o bohatém hodovníku zcela na ně, neboť onen příběh je pravdivý a známý až po jeho smrt, která byla strašlivá. Znovu jsem také spatřila, že onen požívačný bohatec i chudý Lazar skutečně žili a že se oba svou smrtí stali všude velmi známí v oné zemi. Nepřebývali ale v Jeruzalémě, kde se později ukazovaly poutníkům jejich domy. Zemřeli v době Ježíšovy mladosti a tehdy se o tom ve zbožných rodinách velmi mluvilo. Město, kde žili, se jmenuje Aram nebo Amter a leží v pohoří západně od Galilejského moře. Neznám už onu historii zevrubněji, ale tolik ještě vím: onen bohatec byl skutečně velmi bohatý, žil v blahobytu a jako představený města; byl to známý farizej, který navenek velmi přísně zachovával Zákon, ale jinak byl velmi tvrdý a nemilosrdný vůči chudým a spatřila jsem ho, jak místní chudé, kteří na něm požadovali, aby se o ně staral a jim pomohl, protože byl představeným onoho města, jak je velmi tvrdě od sebe odkázal. Byl zde však sice zbožnější a ubožejší chudý muž, který se jmenoval Lazar a byl plný vředů a v bídě, ale byl pokorný a plný trpělivosti. On, když hladověl, se dal

donést k domu onoho bohatce, aby obhajoval záležitost odmítnutých chudšů. Onen bohatce ležel u stolu a hodoval, Lazar jako nečistý byl od něj tvrdě odehnán a ležel teď před jeho dveřmi a upěnlivě prosil jenom o drobty chleba, které padaly s jeho stolu. Nikdo mu nedal naprosto nic. Avšak psi byli daleko milosrdnější a olizovali jeho vředy a to mělo ten význam, že pohané jsou svobodnější nežli Židé. Lazar nato zemřel velmi krásně a vzorně, bohatce zemřel také, ale strašlivou smrtí a bylo možno slyšet z jeho hrobu hlas, což se pak rozkřiklo po celé zemi.

Ježíš k tomu přidal ono ukončení podobenství dle vnitřní pravdivosti i to, co ostatním známo nebylo. Proto se mu farizeové vysmívali a říkali, zda on sám vyslechl všechny ony řeči v lůně Abrahámově? Protože však onen bohatý člověk byl farizejem, který velmi přísně dodržoval všechny zvyky, naplňovalo to obzvláště farizeje hněvem, že s ním byli porovnáváni oni, protože to tak znamenalo, že neposlouchají Mojžíše a proroky. Ježíš jim však řekl přímo a znovu: Kdo neposlouchá jeho, neposlouchá proroky, neboť oni mluvili o něm, kdo jemu nenaslouchá, nenaslouchá ani Mojžíšovi, neboť ten o něm mluvil, a i kdyby mrtví vstali z mrtvých, oni ani potom neuvěří. Tito ale přesto vstanou a vydají o něm své svědectví – to se stalo rok nato v témže chrámu při jeho smrti a – a oni neuvěří a jednou také vstanou a on sám je bude soudit. Ale všechno, co koná, koná i jeho Otec v něm, ano i moc křísit mrtvé. Ježíš také mluvil o Janovi a jeho svědectví, ale on toto svědectví nepotřebuje, protože on má větší svědectví, jeho skutky svědčí o jeho poslání a i Otec sám o něm svědčí. Avšak oni Boha neznají, chtěli by skrze Písmo se stát blaženými a přece Prikázání nezachovávají. On ale na ně žalovat nebude, to učiní sám Mojžíš, kterému oni neuvěřili a který přece psal o Mesiáši.

Tak Ježíš ještě učil mnohému za častého přerušování. Nakonec byli tak rozezleni, že na něho zaútočili a dělali hluk a ještě poslali pro stráž, protože se jej chtěli zmocnit. Byla však už tma a Ježíš vzhlédl vzhůru, když už zmatek byl veliký a řekl: „Otče, vydej svědectví o svém Synu!“ Tu nebe zakryl temný mrak, nastalo cosi jako úder hromu a slyšela jsem, jak halou zaznívá pronikavý hlas: „Toto je můj milovaný Syn, ve kterém mám zalíbení!“ Nepřátelé byli zcela zmateni a ulekaně pohlíželi vzhůru, avšak učedníci, kteří stáli za Ježíšem v půlkruhu, se

dali do pohybu a Ježíš šel mezi nimi neobtěžován a prošel množstvím, které se před ním rozestupovalo a vyšel západní stranou z chrámu ven a z města rohovou branou u Lazarova domu. Šli severním směrem k Rámě.

Učedníci hlas neslyšeli, jenom burácení hromu, neboť jejich hodina ještě nepřišla, ale více ze zuřivých farizeů hlas slyšelo. Když se zase rozsvětlo, nemluvili o tom, ale spěchali pryč a vyslali za Ježíšem lidi, aby se jej zmocnili. Toho ale už zde nebylo možno nalézt a tak se zlobili, že se nechali překvapit a že ho nezadrželi.

Ve svém učení, které Ježíš měl v tyto dny ve chrámě a v Betánii k učedníkům i ke shromážděnému lidu, mluvil vícekrát o následování a o nesení kříže: „Kdo chce svůj život zachránit, ztratí ho, kdo ho ztratí kvůli mně, ten ho nalezne! Co pomůže člověku, získá-li celý svět a utrpí při tom ztrátu na duši? Kdo se za mě stydí před tímto cizoložným a hříšným pokolením, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde ve slávě svého Otce, aby každému odplatil podle jeho skutků.“ Jednou také Ježíš řekl, že mezi jeho posluchači jsou takoví, kteří nezakusí smrti, dokud nespatří přícházet v síle Boží království. Mnozí se tomu posmívali, ale už více neumím vysvětlit, co tím Ježíš myslel. Slova, která jsou v evangeliu, slyším vždy jako vynikající hlavní myšlenky, ale to všechno má mnohem větší rozsah a dosah a to, co dokážeme přechyst v několika minutách, o tom Ježíš učil celé hodiny.

Štěpán je již nyní ve spojení s učedníky. O tom svátku, kdy Ježíš uzdravil onoho muže u Bethesdy, seznámil se s Janem a od té chvíle se mnoho stýká s Lazarem. Je velmi štíhlý, roztočilý a je žákem v jednom společenství znalců Zákona. Tentokrát byl více s ostatními učedníky z Jeruzaléma v Betánii a naslouchal Ježíšovu učení.

4. Ježíš v Atarotu a Hadad-Rimmonu

Z Rámy putoval Ježíš s učedníky do Thanat-Síla u Sichemu. Protože všichni farizeové byli o slavnosti v Jeruzalémě, byl zde přijat velmi radostně. Jenom starší a nemocní lidé a ženy s malými dětmi nešli na svátky a i starší pastýři u stád. Spatřila jsem, jak lidé v Rámě a Atarotu vycházejí v procesí do zralých obilních lánů a odřezávají svazečky obilí a upevňují je na tyče a odnášejí je do synagogy i do domů. Ježíš tu a tam učil na poli a též i Thamat-Sílo, kde přenocoval na jeho bližším konci. Volal k sobě všechny, aby nalczli útěchu a mluvil i o oběti, která je Bohu příjemná – o kajícím srdci.

Z Thamat-Síla odešel Ježíš do Atarotu, severně od hory u Merozu, kde mu jednou farizeové donesli mrtvého, aby ho uzdravil. Toto místo leží asi čtyři hodiny severně od Thamat-Sílo. Ježíš došel kolem poledne před Atarot a učil na pahorku před městem, kam jej následovalo mnoho starých a nemocných lidí, žen i dětí. Teď přišli všichni – nemocní i lidé, kteří se před farizeji báli – a prosili o útěchu a o pomoc. V Atarotu byli farizeové a saduceové tak rozezleni vůči Ježíši, že jednou dali dokonce uzavřít brány, když se Ježíš nacházel v blízkosti. Ježíš učil velmi přísně a přece láskyplně a varoval tyto ubohé lidi před zlobou farizeů. Mluvil stále jasněji o svém poslání, o svém nebeském Otci, o svém blížícím se pronásledování, o vzkříšení z mrtvých a o následování. Uzdravil mnoho nemocných, chromých, slepých, vodnatelných – i nemocné děti a ženy, trpící krvácením.

Učedníci tu připravili útulek před Atarotem u prostého muže, starého učitele ve škole, který zde přebýval mezi zahradami. Umyli mu nohy, podali osvěžení a odešli pak k oslavě sabatu do Atarotu do synagogy. Zde se shromáždilo mnoho lidí, sešli se sem z celé krajiny i všichni uzdravení. Jeden starý, zkřivený farizeus, který nešel na svátky, předsedal v synagoze a snažil se vypadat co nejvážněji, i když to lidem připadalo poněkud směšné. Čtení dnes pojednávalo o zákonem stanovené nečistotě šestinedělek a malomocenství a rozmnožení nového chleba a obilí Elizeem a jak jím byl uzdraven Naaman (III Mojž kap. 12-14; a IV Král 4,42 až 5,19).

Ježíš již učil určitou dobu, když se obrátil k místu, kde stály ženy a zavolal jednu vdovu, kterou zcela zkřivenou dovedly na obvyklé místo do synagogy její dcery a která vůbec nepomyslela na to, aby poprosila o pomoc. Byla už osmnáct let nemocná, byla uprostřed těla ohnutá a horní část jejího těla byla tolik skloněna k zemi, že se rukama téměř mohla dotýkat země. Ježíš řekl, když ji její dcery před něj dovedly: „Ženo, buď osvobozena od své nemoci!“ A položil jí ruku na její záda. Tu se žena rovně napřímila, jako svíce do výše a velebila Boha: „Pochválen buď Pán, Bůh Izraele!“ Vrhla se před Ježíšem na zem a spolu s ní všichni přítomní velebili Boha.

Starý zkřivený lišák, ale zahořklý, že se takový zázrak přihodil právě jemu za jeho vedení o sabatu v Atarotu, obrátil se – protože se na Ježíše neodvážil – s velikou autoritou na lid, hašteřil se a řekl: „Je šest dní, kdy se má pracovat, v tyto dny přicházejte a dejte se uzdravovat, ale ne o sabatu!“ Tu mu Ježíš řekl: „Ty, pokrytče, neodvazuje každý z vás svého osla o sabatu od jeslí a nevede ho napojit? Neměla tedy tato žena, která je přece Abrahámovou dcerou, být uzdravena z tohoto pouta o sabatu, když ji satan měl spoutanou už osmnáct let?“ Tu se zkřivený farizej zastyděl s celým zástupem jeho přívrženců, lidé ale chválili Boha a radovali se ze zázraku.

Bylo to velmi dojemné, vidět dcery a několik chlapců s ní spřízněných, jak jsou teď kolem ní naplnění radostí. Ano, všichni lidé se radovali, neboť ona byla majetná a v městě milovaná a ctěná. Bylo směšné a současně i odpuzující vidět zkřiveného farizeje, který místo toho, aby prosil o pomoc, sám je naplněn hněvem nad uzdravením zbožné zkřivené ženy. Ježíš ale ve svém učení pokračoval dál po celý sabat a učil právě tak přísně jako ve chrámě, když mu vytýkali uzdravení onoho muže u rybníka Bethesdy. Přenocoval u učitele ve škole před Anatotem a den nato byl v domě oné uzdravené ženy, která hostila mnoho chudých a rozdávala veliké almužny. Potom ukončil v synagoze sabat a šel ještě několik hodin až k jednomu útulku u Ginnimu.

Odsud putoval následující den asi osm hodin cesty s učedníky severním směrem v údolí Esdrelon a potom přes potok Kišon do Hadad-Rimmonu, šel kolem Endoru, Jezreelu, Naimu – ta místa ale zůstala po pravici. Rimmen leží nanejvýš hodinu cesty na východ od Meggida, nedaleko Jezreele a Naimu a asi

tři hodiny cesty západně od Tábora a ne dále jihozápadně od Nazareta. Je to zcela významné, živé město, neboť tudy prochází vojenská a obchodní silnice z Tiberias na mořské pobřeží. Ježíš se ubytoval před městem. Cestou učil a tu a tam i uzdravoval pastýře a chudé nemocné lidi. Cestou učil o lásce k bližnímu, doporučoval lásku vůči Samaritánům a všem lidem, vykládal také i podobenství o milosrdném Samaritánu.

V Hadad-Rimmonu učil obzvláště o vzkříšení mrtvých a o soudu. Uzdravoval nemocné a k jeho učení se dostavil veliký průvod lidí, kteří z Jeruzaléma odešli den po něm. Apoštolové a učedníci učili v okolních místech.

Pilát den po Ježíšově odchodu zakázal galilejským horlivcům pod trestem smrti odejít z Jeruzaléma, což oni chtěli učinit. Mnozí z nich byli zajati jako rukojmí. Teď je Pilát opět propustil a všem dal povolení, aby vykonali svoje oběti a odtáhli. On sám kolem poledne uspořádal přípravy ke svému odchodu do Césareje. Zadržení a nyní propuštění Galilejci byli velmi veselí a překvapeni svojí svobodou a spěchali, aby ve chrámě přinesli svoje smírné oběti, protože by se provinili jejich nevykonáním.

Bývalo také zvykem, že lidé v tyto dny přinášeli do chrámu nejrůznější dary. Mnozí kupovali dobytek a přiváděli jej k oběti do chrámu, většina prodávala všechno, co jenom mohli postrádat a směnili to za peníze, které pak vložili do obětních truhlic chrámu. Za chudší platili potom ti bohatší. Spatřila jsem také tři obětní pokladnice, do kterých vkládali dary, při tom probíhalo učení a modlitby. Ostatní lidé byli na místě, určeném k zabíjení zvířat, se svými obětními zvířaty. Ve chrámě bylo velice mnoho lidí, přece ale ne nadměrné množství, viděla jsem na různých místech skupiny Izraelitů, jak stojí skloněni se zahalenými hlavami v modlitebních pláštích nebo jak leží na zemi na své tváři.

Juda Gaulanita byl u pokladnice mezi svými přívrženci, tito Galilejci to byli, které Pilát zadržel a znovu propustil. Tito lidé byli dílem pouhopouhé nástroje herodiánů, dílem i lidé zlí. Bylo zde mnoho lidí z Gaulonu a velická skupina lidí z Thirzy a jejího okolí i ostatních herodiánských míst v okolí. Když teď tito lidé přinesli svoje oběti v penězích a byli uchvácení nejosobnější zbožností, při čemž se nikdo z nich nerozhlížel, spatřila jsem, jak se sem vkrádá asi deset lidí ze všech stran a když již byli

blízko, vyjmuli zpod svých plášťů na loket dlouhé, trojhrbité meče a jimi ty nejbližší prokláli. Strhl se strašlivý pokřik, bezbranní lidé prchali v děsu na všechny strany. Teď sem ale přispěchali ti, které jsem spatřila, jak klečí zahalení. Byli to přestrojení Římané, kteří bodali a pobíjeli všechno, co jim přišlo do cesty. Mnozí se prodrali k opuštěným pokladnicím a vytrhávali z nich nádoby s penězi, přece ale jenom neuloupili všechno, značný díl zůstal ještě uvnitř. Vřava byla tak veliká, že mnoho peněz bylo rozházeno po chrámu, neboť Římané běželi k místu zabíjení zvířat a i tam Galilejce sráželi. Spatřila jsem, jak se tito římsí vojáci vynořují ze všech koutů, ano, skákali dovnitř i okenními otvory a zase vylézali ven.

Když pro bédování se všechno, co bylo ve chrámě, seběhlo dohromady, bylo v onom zmatku i mnoho nevinných lidí z Jeruzaléma a také i mnoho chudých, kteří v předdvorí a u hradeb prodávali věci k jídlu. Spatřila jsem i několik Galilejců v temné chodbě, kde se chtěli zachránit. Přemohli několik Římanů a odebrali jim jejich zbraně. Tu jim vyšel v ústrety Juda Gaulanita, který zde již byl, aby také unikl, ale oni jej pokládali za Římana a i přes jeho pokřik jej probodli, že on je zrádce, neboť zmatek kvůli stejnému oblečení vrahů byl tak veliký, že napadli každého, kdo šel proti nim. Když se lid hrnul se zbraněmi vzhůru ke chrámu, Římané se ale již stáhli zpět do hradu Antonia a uzavřeli ho. Pilát právě odejel a posádka ve městě již všude zaujala hrozící obranné postavení a všechny přístupy byly obsazeny a uzavřeny, aby se lidé nemohli spojit.

Hleděla jsem s jedné vysoké příkré strany chrámu – nesmírně vysoké – dolů do úzkých uliček a viděla jsem naříkající ženy a děti, jak spěchají z jednoho domu do druhého, kam již přinesli zprávu o zavraždění jejich mužů, neboť mnoho z těchto chudých lidí přišlo o život, těch, kteří přebývali v blízkosti chrámu a byli mezi nimi povaleči i dělníci pracující za mzdu. Ve chrámě nastal zmatek a všichni utíkali ven, než se všechno jenom trochu uklidnilo. Starší, představení, ozbrojení muži i farizeové přicházeli nahoru. Všude kolem leželi mrtví, krev a rozházené peníze a těžce ranění sténali a váleli se po zemi. Teď teprve přicházeli z Jeruzaléma příbuzní těch, kdo byli jen omylem zabiti a ze všech stran zaznívalo naříkání, hněv, vztek i úzkost. Farizeové i velekněží byli zcela zděšeni, kněží se sem

neodvažovali, aby se pro mrtvé neznečistili. Slavnost tím byla přerušena.

Spatřila jsem, jak rodinní příslušníci snášejí povražděné z Jeruzaléma na nosítkách a na prostěradlech s nářkem dolů. Ostatní mrtví pak byli odneseni otroky z jiné lidské rasy. Všechno, co v chrámě zůstalo ze zvířat i věci k jídlu, všechno nářadí muselo zůstat ležet, protože všechno bylo nečisté. A všichni odešli pryč mimo ustanovené strážce a dělníky. Zavražděných bylo víc nežli těch, kteří byli zasypáni při zřícení vodovodu. Mimo nevinné jednotlivé lidi z Jeruzaléma to byli ponejvíce stoupenci Judy Gaulanity, kteří horlili proti císařským daním a proti zneužití peněz obětovaných chrámu ze stavby vodovodu. Byli to oni, kteří se tak hlasitě projevili při Pilátově návrhu, a kteří také v boji usmrtili několik Římanů. Pilát se tedy tak pomstil zde, protože byli bezbranní, i na Herodesovi za jeho podíl při zřícení věže. Mezi zavražděnými bylo mnoho lidí z Tiberiady, Gaulonu, z Horní Galileje a Cesareje-Filipy, obzvláště z Thirzy.

5. Ježíš v Kafarnau a okolí

Ježíš putoval z Dothaimu přímým směrem do Kafarnaa, kde ti, kdo se navraceli ze svátků, byli slavnostně přijati. K hostině byl pozván i Ježíš a učedníci, rovněž se účastnili i farizeové. Když se chtěli posadit ke stolu, došel k Ježíši z dálky učedník Manahem a dovedl mu učeného mladíka z Jericha, kterého Ježíš již dříve odmítl, a který zase znovu prosil o přijetí. Obrátil se na Manahema, protože jej znal. Tento mladík měl mnoho pozemků v Sanechu a Ježíš mu již dříve řekl, že se nejprve musí ode všeho osvobodit. Teď došel znova, všechno se svými příbuznými uspořádal a rozdělil, ale přece si něco z majetku pro sebe ponechal, a tak se staral o svoje zabezpečení. Proto jej Ježíš nepřijal, a tak se odtud vracel mrzutý. Farizeové se nad tím pohoršovali, neboť byli mladíkovi nakloněni a Ježíšovi předhazovali, že tu stále mluví o lásce, ale že je zcela bez ní. Že mluví o nesnesitelných břemenech farizeů a sám nakládá obdobná břemena. Tento mladík je učený, Ježíš si ale žádá jenom lidi nevědomé. A co je nutné nedovoluje, a co je odedávna zakázané, to připouští. Zase znovu začali s porušováním sabatu, trháním klasů, opomíjením umývání nohou atd. Ježíš je ale zahanbil.

Když se Ježíš již nacházel v Petrově domě, oslovili lidé z Kafarnaa před domem Petra, zda by jeho Mistr nezaplatil chrámovou daň. Petr přisvědčil a když vešel do domu, řekl mu Ježíš: „Co, myslíš, Šimone, od koho požadují králové na zemi clo a daně? Od svých dětí nebo od cizích?“ Petr odpověděl: „Od cizích!“ A Ježíš pokračoval: „Děti jsou tedy osvobozeny? Ale aby-chom je nepokoušeli, vrhni udici do tůně a v tlamě ryby, kterou ulovíš jako první, nalezneš jeden statér, ten dej za mne i za sebe!“ Tedy Petr v prosté víře odešel na své loviště, spustil jednu z tam upevněných udic, vytáhl ji a chytil jednu velmi velikou rybu. Sáhl jí do tlamy a našel v ní podlouhlou, žlutavou minci, kterou zaplatil za sebe i za Ježíše. Ryba byla tak veliká, že se jí v poledne najedli dosyta.

Nato se Ježíš otázel učedníků, o čem spolu mluvili při své cestě z Dothaimu do Kafarnaa? Oni mlčeli, neboť to bylo, kdo je mezi nimi největší. On ale znal jejich myšlenky a řekl: „Kdo chce být první, ten ať je poslední a služebník všech!“

Po jídle odešel s dvanácti učedníky do Kafarna, kde se konala slavnost pro ty, kdo se vraceli z Jeruzaléma. Ulice i domy byly vyzdobeny květinami a věnci, děti, starci, ženy i muži vyšli vstříc vracejícím se poutníkům, kteří v průvodech jako v procesích procházeli ulicemi a navštěvovali domy přátel a vznešených lidí. Farizeové a mnoho ostatních procházelo se zcela přátelsky s Ježíšem a učedníky a také rozdělovali dary.

Ježíš ale zašel do domu mnoha chudých a přátel. Přinášeli mu děti, kterým žehnal a obdarovával. Avšak na tržišti, na jehož jedné straně stála stará a na druhé nová synagoga, vybudována Korneliem, byly plné haly. Zde Ježíše pozdravily školní děti a přišlo k němu mnoho matek s dětmi.

Ježíš po celou cestu učil na různých místech. Zde žehnal dětem, učil je a zde dal rozdělit bohatým, stejně jako chudým dětem sukničky, které obstaraly ženy, pečující o obci, a které donesly ženy z Jeruzaléma. Dostaly i ovoce, tabulky ke psaní a jiné dárky. Učedníci se ptali znovu, kdo je největší v Božím království. Tu zavolal Ježíš zámožnou ženu jednoho obchodníka, která stála se svým čtyřletým chlapcem v jisté vzdálenosti ve dveřích. Ta se zahalila závojem a přišla s dítětem k němu. Ježíš ho od ní vzal a ona zase ustoupila. Objal chlapce, postavil jej doprostřed před učedníky, stálo tam okolo i mnoho jiných dětí a řekl: „Kdo nebude jako dítě, nevejde do nebeského království! Kdo přijme dítě v mém jménu, přijímá mne, ano i toho, který mne poslal. A kdo se pokoří jako toto dítě, ten je největší v nebeském království!“

Jan také vpadl Ježíšovi do řeči, zda rovněž mluvil o přijetí v jeho jménu. Oni totiž bránili jednomu člověku, který nepatřil mezi jeho učedníky a přece v jeho jménu vyháněl zlé duchy. To jim Ježíš zakázal a učil ještě dále. Potom Ježíš chlapci požehnal, ten byl velmi milý, a daroval mu ovoce a sukénku, pokynul matce a chlapce vrátil, když jí mezi tím řekl několik prorockých slov o budoucnosti tohoto dítěte, která teprve později budou pochopena. Stal se učedníkem apoštolů a byl nazván Ignác, v budoucnu se stal biskupem a mučedníkem.

Po dobu celého průvodu stála mezi lidem závojem zahalená žena. Byla neustále jako bez sebe dojetím a radostí a pronášela často se sepjatýma rukama polohlasně slova pro sebe, ale přece jen tak, že tím dojala okolo stojící ženy a pohnula je ku zbož-

nosti. „Blažený život, který tě nosil! Blažené prsy, které tě kojily! Ale více jsou blažení ti, kdo slovo Boží slyší a je zachovávají!“ Tato slova pronášela s mnoha slzami a s dojemnými pohyby rukou a z nejhlubšího nitra za Ježíšova učení, a to dělala při každém výroku jeho úst z nesmírného pohnutí, lásky i obdivu. Spoluprožívala vše nepopsatelně dětským strhujícím způsobem jak život, tak i jednání a líbezná učení Vykupitele. Byla to Lea, manželka jednoho zle smýšlejícího farizeje z Cesareje Filipovy a byla uzdravena ze svého krváčení. Ona pronesla slova: „Blažený život!“ již při Ježíšově učení a ten k ní pronesl: „Více jsou blahoslavení ti, kdo slovo Boží slyší a zachovávají je!“ A od té doby bylo její tehdejší zvolání spojeno i s Ježíšovou odpovědí a ona měla stále tato slova v ústech a stala se jí modlitbou lásky a zbožnosti. Přišla sem ke svatým ženám a věnovala mnoho ze svého majetku obci.

Ježíš po celou dobu učil na tržišti až do začátku sabatu, kdy učil v synagoze. Čtení pojednávalo o očistění malomocných a jak rychle dopadl hlad a nouze na Samaří po Elizeově proctví.

Ježíš, apoštolové a jednotliví učedníci nato odešli do Betsaidy, kam se též vrátili mnozí jiní učedníci, jednak ti, co byli Kristem vysláni, jednak i ti, kteří byli doma. Přišli sem z oné strany od Desetiměstí a Gergesy přes jezero a byli velmi napadáni a potřebovali péči. Na břehu je přijali velmi láskyplně, objímali a nejružnějším způsobem je obsluhovali. Dovedli je do Ondřejova domu, umyli jim nohy, připravili lázeň, dali jiné šaty a uspořádali jim hostinu.

Když teď Ježíš při jejich obsluze sám velmi přikládal ruku k dílu, prosil jej Petr: „Pane, ty chceš sloužit? Nech přisluhovat nás!“ Ježíš ale odpověděl, že je poslán, aby sloužil, to, co učinil jim, to je prokázáno jeho Otcí. A tak se znovu dostal k učení o pokořování. Ten, kdo je nejmenší a všem slouží, ten bude největší, kdo ale neslouží z lásky a sklání se k bližnímu, aby pomáhal ne proto, aby nasytil potřebného bratra, ale pouze proto, aby byl za tuto cenu hodnocen jako první, to je potom lícoměrník a člověk toužící po zdání a ten pak ztrácí svoji odměnu, protože ten neslouží bratřím, ale sobě! Bylo zde teď shromážděno dobře sedmdesát učedníků, ale mnoho ostatních je ještě v Jeruzalémě a v jeho okolí.

Ježíš měl k apoštolům a učedníkům hlubokou a obdivuhodnou řeč, ve které jasně proslovil, že nebyl počat z vůle muže, ale mocí Ducha svatého. Mluvil přitom s velikou láskou a úctou o své Matce, nazval ji nejčistší, nejsvětější vyvolenou nádobou, o kterou se modlili a po které vzdychali po staletí ve svých srdcích všichni zbožní společně s jazyky všech proroků. Vysvětlil jim i svědectví svého nebeského Otce při svém křtu, nezmínil se o jeho svědectví na hoře Tábor. Mluvil o svaté a šťastné době, od toho času, kdy on žije a jak jím je znovu obnoveno spojení lidí s Bohem. Mluvil svým hlubokým způsobem o pádu lidí a jejich odloučení od nebeského Otce, o moci zlých duchů a satanově moci nad nimi a jak jeho narozením z nejčistší, dlouho k tomu očekávané Panny sestoupilo království a síla Boží mezi lidi v plnosti života a jak skrze něj a v něm znovu všichni budou přijati jako děti Boží. Jím byl znovu vytvořen přirozený i nepřirozený svazek, pouto mezi Bohem a člověkem, kdo se ale chce přes něj dostat, musí přejít s ním a ve spojení s ním musí však zanechat za sebou všechno pozemské i veselí tohoto světa. Řekl také, jak moc a část zlých duchů v působení na svět a na člověka právě skrze něj byla zlomena a jak všechno i všechny bеды vzešlé nad člověkem a nad přírodou touto mocí mohou být zlomeny vnitřním spojením s ním ve víře a lásce v jeho jménu. Mluvil o tom velmi vážně a slavnostně. Všechno nechápali a byli otřeseni, protože Ježíš mluvil o svém utrpení. Oni tři, kteří byli s Ježíšem na hoře Tábor, jsou od této chvíle velmi vážní a mnoho o všem přemýšlí.

Toto všechno se odehrálo o sabatu a po něm. Učedníci se ubytovali dílem v Kafarnau, dílem v Petrově domě před městem. Všichni se stravovali ze společných prostředků tak, jako je tomu v klášteře.

Den po sabatu odešel Ježíš s učedníky severně od Kafarnaá k hoře rozeslání asi dvě hodiny daleko k rolníkům, kteří ořezávali klasy a k pastýřům v okolí a učil střídavě tyto lidi a učedníky. Lidé se zaobírali sklizní.

Obilí bylo vyšší nežli člověk. Odřezávali klasy v přiměřené výšce v délce asi půl lokte. Klasy byly mnohem větší a silnější nežli u nás, a aby obilí nelehlo, byla pole obehnána v nevelkých pruzích ohrazením z tyčí. Měli jakýsi druh srpů, které se více podobaly zobcům holí nežli našim srpům, pravou rukou odřízli

určité množství klasů, které uchopili levou rukou a to tak proti sobě, že jim spadly do paží a oni je svazovali do malých snůpků. Byla to těžká práce, ale přece ji konali rychle. Všechno, co spadlo na zem, náleželo chudým sběračům, kteří je následovali.

Ježíš je učil ve chvílích odpočinku, kdy se mezitím ptal, kolik zaseli a kolik sklidili, komu obilí patří, jaká je zde půda, jak ji obdělávají? A na to navazoval podobenstvím o rozsévání, o plevele, o pšeničném zrnku a o spalování plevle. Učil i učedníky, jak mají znovu učit totéž a tak jim toto učení přednesl, aby je zase sami učili dále, při tom žeň vykládal duchovně, nazval je svými rozsévači a ženci a řekl jim, že teď mají shromažďovat zrno, aby získali poklady proti budoucí neúrodnosti, protože on už u nich dlouho nebude. Učedníci byli naplněni velikou úzkostí a ptali se, zda s nimi zůstane ještě do Letnic? Tu jim Ježíš řekl: „Co by z vás ještě bylo, kdybych zde zůstal déle?“

I u pastýřů navazoval Ježíš nejrozumnějším způsobem rozhovor, jako: „Je to tvoje vlastní stádo? Jsou to ovce z více stád? Jak je chráníš? Proč jsou tvoje ovce tak roztroušeny?“ atd. Tak se ptal a navazoval na to svoje učení o ztracené ovci a o dobrém pastýři.

Nato odešel Ježíš do jednoho údolí, které mířilo západním směrem a leželo výše nežli Kafarnaum. Ježíš zanechal horu Safet po pravici. Ježíš za svého putování poučoval pastýře, žence i učedníky, procházel údolími a osamělými končinami. Probíral všechny povinnosti dobrého pastýře, používal je na sebe, jak on jde pro svoje ovce na smrt. Dal přitom učedníkům návod, jak mají na svých cestách mluvit s těmito osamělými, opuštěnými lidmi a jak u nich mají zasívat dobré semeno. Toto putování a učení plné pokoje a lásky v této osamělosti bylo nesmírně dojemné a pronikavé.

Potom se zase poněkud severněji vraceli východním směrem tam, odkud předtím vyšli a zavítali do městečka Lekkum, půl hodiny vzdáleného od Jordánu, kam při prvním vyslání nejprve odešlo pět apoštolů. Ježíš zde ještě nebyl. Lidé vypravovali učedníkům, které již znali a kteří je už navštívili, o zavraždění Galilejců ve chrámě, ale Ježíši ještě nic z toho oznámeno nebylo.

Lekkum je malé, ale bohaté místo a leží asi půl hodiny od Jordánu a několik hodin od místa, kde Jordán vtéká do jezera. Obyvatelé jsou Židé, jenom na nejzazších koncích města bydlí

málo chudých pohanů, kteří zde zůstanou mnohdy v chýších jako pozůstatek po karavanách. Všichni se zde zaměstnávají velmi příčinlivě pěstováním bavlny. Upravují ji z přírodního stavu do vláken a zhotovují přikrývky i jiné výrobky, i děti při tom pomáhají.

I zde se konala slavnost přivítání poutníků vracejících se z Jeruzaléma, jak tomu bylo posledně i v Kafarnau. Ulice byly vyzdobeny věnci z listnatých větví a z květin, poutníci navštěvovali všechny svoje přátele v jejich domech, i školní děti jim vyšly vstříc.

Ježíš se zastavil v jednotlivých domech u starých lidí a nemocné uzdravil. Na místním tržišti před synagogou měl působivé učení nejprve k dětem, které polaskal a jim i požehnal, pak došlo na mladíky a panny, kteří se dostali se svými učiteli na tuto slavnost. Když se tito všichni navrátili domů, učil střídavě skupiny mužů i žen velmi krásně a hluboce v nejrůznějších přirovnáních o manželství. Mluvil o tom, že v lidské přirozenosti je přimíseno mnoho zla, které ale musí být odstraněno modlitbou a odříkáním a musí být ovládáno. Kdo následuje jenom prudkou rozkoš, ten přivádí zničení; naše dílo nás ale následuje a jednou také bude obžalovávat svého původce. Naše tělo je obrazem Stvořitele, satan by ale chtěl tento obraz zničit. Nadbytečné pak vyvolává hřích a nemoc, stane se zneužitím a hrůzou. Vybízeli k čistotě, umírněnosti a modlitbě. Zdrženlivost, modlitba a kázeň vytvořila svaté muže a proroky. Ježíš to všechno vysvětloval přirovnáním k rozsévání obilí a úpravě pole a odstraňování plevelů a kamení, s odpočíváním pole, s Božím požehnáním spolupůsobícím a spočívajícím na poli, které bylo právoplatně získáno. Použil také srovnání manželského stavu s pěstováním vína a ořezáváním vinné révy. Mluvil o ušlechtilé révě, o zbožných rodinách, o vylepšených vinicích a o zušlechťených, obrácených pokoleních. Mluvil o praotci Abrahámovi, jeho svatosti a o zákonu obřizky a jak jeho potomci zase svou uvolněností ztratili ušlechtilost, a to i svým častým spojením s pohany. Mluvil o pánovi vinice, který posílá svého syna a jak se tomuto povede.

Lidé byli velmi pohnuti, mnozí plakali a byli puzeni k tomu, aby se polepšili. Toto učení zde Ježíš konal hlavně proto, protože o těchto tajemstvích nikdy poučení nebyli a žili velmi bezuzdně.

Ježíš také učil o hlavním působení dobré vůle, o modlitbě a o odříkání za jejího spolupůsobení. Řekl: Co si odříkáme na jídle a pití a nadbytečném blahobytu, to bychom měli s důvěrou předat do Božích rukou s prosbou, aby to vše Bůh dopřál chudým pastýřům na poušti nebo jiným chudým, nebeský Otec jako věrný hospodář vyslyší jejich modlitbu, když oni sami jako věrní služebníci to, co on jim udělí navíc, rozdělí chudým, které sami znají nebo které z lásky vyhledají. Toto je věrné spolupůsobení a Bůh pak pracuje spolu se svými věrnými a věřícími služebníky. Přitom uvedl podobenství o stromu, který je ostatním k užitku za pomoci lásky a touhy, aniž bychom se jej dotkli.

Z Lekkumu odešel Ježíš přes Jordán do Betsaidy-Julie, kde také učil.

I zde lidé slavili slavnost pro ty, kdo se vraceli z pouti. Spatřila jsem, jak Ježíš putuje s učedníky, několika farizeji a znalci Zákona a ostatními vznešenými lidmi z Julia a jak učí. Oni mu zde vypravovali o zavraždění Galilejců ve chrámě. Slyšela jsem při tom, že bylo zavražděno na sto lidí z Jeruzaléma a sto padesát z přívrženců Judy Gaulanity, neboť tito z bázně přemluvili mnoho lidí, aby s nimi onu oběť přinesli. Tito lidé se přidali k povstalcům, ačkoliv znali jejich nedobré smýšlení a byli pak také společně s nimi zavražděni.

Končina kolem Julias je nesmírně krásná, úrodná, odloučená a zelená, plná pasoucích se stád oslů a velbloudů a zdržuje se zde i nejružnější ptactvo a zvěř jako v zoologické zahradě. U přístavu je mnoho pěšin, které se k němu klikatí a je zde i více pramenů. Když o poledni svítí slunce, pak se leskne celé jezero. Zemská silnice od Julias vede těsně při Jordánu. Je to opuštěná končina. Zde se přepravují přes Jordán a přes jezero z Betsaidy a z Kafarnaa, kde Ježíš učil o sabatu v synagoze. Četlo se ze svitků z Mojžíše o každoroční oběti usmíření a že se má přinášet oběť před stánkem, že nikdo nesmí požívat krev, o zakázaných svazcích z důvodů příbuzenství při sňatku. Čtení bylo i z Ezechiela o hříších města Jeruzaléma (III Mojž, kap. 16-19, Ezech 22).

Jeden farizeus pozval Ježíše s učedníky na hostinu nedaleko příbytku setníka Kornelia. Byl zde i vodnatelný člověk, který prosil o pomoc. Tu se Ježíš zeptal farizeů, zda je dovoleno

o sabatu uzdravovat? Když ale mlčeli, položil na nemocného ruku a uzdravil ho. Když s děkováním odešel, řekl Ježíš farizeům jako obvykle při takové příležitosti, že žádný z nich neopomine vytáhnout svého osla nebo vola, padne-li mu o sabatu do jámy. Hněvali se na něj a neuměli mu odpovědět.

Farizej pozval pouze svoje příbuzné a přátele a když Ježíš pozoroval, že si tito farizeové zabrali u stolu nejlepší místa, řekl: Jestliže je někdo pozván, nemá si sedat ihned na přední místo, neboť by mohl být pozván někdo vznešenější a hospodář by pak zrovna jeho nutil, aby mu postoupil místo, a to by jej pohanělo. Když se ale posadí někde vzadu, pak jistě hospodář řekne: „Příteli, posad se výše!“ A to mu přinese čest. Neboť povyšovat se, to ponižuje, kdo se ale ponižuje, bude povýšen. A k hospodáři Ježíš řekl: Kdo zve jako hosty svoje příbuzné, přátele a bohaté sousedy, kteří zase pozvou jeho, tu svoji odměnu ztratí, kdo ale pozve chudé, chromé, slepé a vůbec hříšné lidi, kteří mu nemohou oplatit ničím, ten jako blažený přijme svoji odměnu při vzkříšení. Když jeden z hostů řekl: „Ano, blahoslavený, kdo bude mít podíl v Božím království!“, Ježíš se k němu obrátil a vypravoval podobenství o veliké hostině.

Ježíš přikázal učedníkům, aby k domu přivolali mnoho chudých a ptal se farizeů, zda tuto hostinu obstarali pro něj a když to potvrdili, poděkoval jim a jak se nasýtili, dal všechno zbylé rozdat chudým.

Nato putoval Ježíš s učedníky majetkem setníka Kornelia do krásné, osamělé končiny mezi Tiberiádou a Magdalou. Protože jej následovalo mnoho lidí, učil o následování. Kdo ho chce následovat a být jeho učedníkem, ten jej musí více milovat nežli všechny svoje příbuzné, ano i více než sebe sama a musí za ním nést svůj kříž. Kdo chce vystavět věž, musí nejprve uvažovat o základech a nákladech, jinak by svoje dílo nemohl dokončit a lidé by se mu vysmívali. Kdo táhne do války, musí nejprve spočítat svoji armádu a potom i nepřítelovu a nestačí-li na to, je dobré, aby raději vyprosil mír. Chce-li se někdo stát jeho učedníkem, musí se všeho odříci.

6. Ježíš učí na hoře u Gabary

Ježíš za neustálého učení procházel končinou Genezaret a vyslal veliký počet starších učedníků, aby svolali lid k učení trvajícimu více dní na horu nad Gabarou, toto učení má začít ve středu. Určení tohoto dne jsem slyšela jiným způsobem, ale věděla jsem, že je míněna příští středa.

Mnoho učedníků se přeplavilo přes jezero ke Gerasenskému do Dalmanuty a do Dekapole. Měli zvát všechny, Ježíš s nimi už dlouho nebude. Mají tedy přivést co nejvíce lidí, jak jen možno. Na cestu se vydalo na čtyřicet učedníků. Ty učedníky, kteří se vrátili jako poslední, si ponechal u sebe a pokračoval v tom, aby i je učil, apoštolové u něj zůstali. Odebral se s nimi do Taricheje na jižním konci jezera. Po mořském břehu nebylo možno přejít až do Taricheje, neboť dvě hodiny před ní spadá skalnatý břeh do jezera. Ježíš obešel Taricheu západně přes most a vstoupil do jakéhosi předměstí, které se nacházelo na kamenné hrázi, ta sahala od Taricheje až k místu, kde Jordán vytékal z jezera. U mostu byly dvě řady domů. Dříve, než tam Ježíš došel, musel přejít okolo domu malomocných, kde minulý rok uzdravil více těchto lidí. Tito lidé zjistili jeho přítomnost a přišli, aby mu poděkovali a i ostatní malomocní, kteří od té doby přišli do tohoto domu, ti volali o pomoc a Ježíš je uzdravil. I na předměstí mu donesli mnoho nemocných, kteří sem došli po jezeře na lodích z Dalmanuty. Ona hráz se z větší části předměstí potopila při zemětřesení při Ježíšově smrti, tehdy byla opuštěna a už více nebyla obnovena, protože se na břehu jezera mnoho změnilo. Tiberias je teď teprve jenom jako poloviční město, na jednom konci je zcela otevřené staveniště.

Ze všech stran přicházely veliké zástupy lidu k hoře u Gabary a připlulo i mnoho lodí naplněných lidmi. Dopluhli přes jezero. Měli s sebou i stany a zásoby, které si vzali s sebou v koších zavěšených na oslech. Učedníci uspořádali zástupy a při všem pomáhali.

Když byl Ježíš s apoštolý na cestě do Gabary, přišli farizeové a ptali se, co znamená ten veliký sběh lidu a toto množství, které putuje na horu? Celá země se pozdvihla! Ježíš odpověděl,

že tam mohou jít a ráno pak uslyšet jeho kázání. On sám lid pozval, neboť už s ním více nebude.

Svaté ženy došly k útulku na úpatí hory, aby se postaraly o jídlo pro učedníky.

Bylo zrána kolem deseti hodin, když Ježíš došel na horu k učení. Učedníci lid uspořádali a starali se, jak mají postupně v menším počtu předstupovat, aby dobře mohli naslouchat učení, neboť lidí bylo daleko více, nežli mohlo pojmut okolí stolce pro učení. Lidé přebývali pod stany, každá končina společně. Každé území mělo svoje tábořiště ozdobené velikým obloukem s plody právě z této končiny, tudy se potom vcházelo na jejich území a nade vším visel věnec z význačných plodů jejich oblasti. Jedni tam měli vinnou révu a obilí, jiní bavlnu, cukrovou třtinu, koření, nejružnější plody a jahody. Každé znamení bylo ozdobeno květinami a umně upraveno a to vše působilo velmi příjemným dojmem. Zde v táboře bylo i množství ptáků, holubů a křepelek, aby vysbírali drobty chleba a byli tak důvěřiví, že je lidé krmili z ruky. Bylo zde i mnoho farizeů, saduceů, znalců Zákona i místních představených a zaujali blízká místa kolem Ježíšova stolce. Připravili si pro sebe lepší místa, něco na způsob stolic, které si dali donést. Ježíš se ale kolem sebe hustě obklopil učedníky a farizeové zuřili, že tito stojí před nimi. Napřed se Ježíš pomodlil a vyzval lid k pořádku a k pozornosti. Chce je učit tomu, čemu je neučil nikdo jiný a co je přece jenom nutné k jejich spáse. To, co by teď nemohli pochopit, to všechno jim řeknou učedníci ještě jednou a vše jim znovu blíže vysvětlí. On je chce k nim vyslat, neboť už zde mezi nimi nebude dlouho. Nato Ježíš hlasitě varoval veřejně učedníky, kolem něj shromážděné, před farizeji a falešnými proroky a učil lid o modlitbě a o lásce k bližnímu. Učedníci střídavě zástupy odváděli a přiváděli. Farizeové a i ostatní moudří často vpadali Ježíši do jeho učení s nejružnějšími námitkami, on ale na to nedbal, učil proti nim velmi přísně a varoval lid, takže se moc zlobili. Dnes neuzdravoval, ale přikázal, aby nemocné, kteří jsou unaveni, donášeli střídavě na jejich ložích pod otevřenými stany do jeho blízkosti, aby tak mohli naslouchat jeho učení a dal jim vzkázat, aby měli trpělivost až do konce jeho slov. Učil nepřetržitě až do večera. Lidé střídavě usedali k jídlu. Ježíše jsem nikdy ne-

spatřila, jak jí. Tak dlouho učil to veliké množství lidu, že večer jeho hlas zazníval již velmi tiše a jemně, když se potom odebral dolů do útulku. Útulek patří k majetku Magdalény a když vše bylo prodáno, byl ponechán obci.

Lazar a Marta, Dina a Sufanitka, Maroni z Naimu a Ježíšova matka i ostatní galilejské ženy sem též přišly s mnoha zásobami jídla i látkami ku zhotovení oděvů a s již hotovými oděvy. Pro Ježíše a učedníky připravily jednoduchou hostinu a to, co zůstalo, bylo darováno potřebným.

Následujícího dne pokračoval Ježíš ve svém učení a mluvil znovu o modlitbě, o lásce k bližnímu, o bdělosti v dobrém, o důvěře v Boží dobrotu a vybízel lidi, aby se nedali zmást utlačovateli a pomlouvači.

Farizeové byli dnes ještě neklidnější a přišli sem dnes ještě ve větším počtu, aby mohli s Ježíšem disputovat. Nazývali ho buřičem a původcem nepokoje, on odhání lidi od jejich práce, že za ním obcházejí celou zemí. Mají přece svůj sabat, svoje svátky i učení, není zapotřebí žádných novot. A tak mu zase znovu i jeho učedníkům předhazovali již tisíckrát opakované námitky, které už dávno jím byly zodpovězeny a nakonec mu vyhrožovali i Herodem. Chtěli mu žalovat na jeho řádění a učení; on teď má Ježíše na mušce a udělá všemu konec. Ježíš odpověděl přísně a řekl, že se o Heroda starat nebude a bude učit a uzdravovat, dokud svoje poslání nedokoná. Farizeové byli tak drzí, že se lid dral až k nim a pak je strkali a šlapali, takže nakonec se s velikou nevolí odsud odebrali pryč.

Ježíš ale v učení pokračoval dál, a to velmi dojemným a tklivým způsobem. Protože mnozí z těchto lidí, kteří se nacházeli na své zpáteční cestě z Jeruzaléma a jiní už spotřebovali svoje zásoby, dal Ježíš mezi ně rozdělovat staršími učedníky chleby, med a ryby, které sem byly doneseny z útulku v mnoha koších, tyto zásoby obstaraly ženy. Rozdělovali všem potřebným i šaty, kusy látek, přikrývky, sandály a malé suknice pro děti. Všechno to sem dopravily ženy ve velikém nadbytku. Ony to rozdělovaly zase ženám a učedníci mužům.

Ježíš zatím učil učedníky, kteří sem teď došli a ženy se navrátily zase do útulku, aby pro všechny připravily hostinu. Lidu pak Ježíš slíbil, že vyšle svoje učedníky, aby je oni zase nadále těšili, neboť on se na chvíli vzdálí. Potom lidu požehnal, pro-

pustil je a řekl, že časně ráno chce pomoci nemocným. Zůstal ještě dlouho o samotě s učedníky a mluvil o osobnosti farizeů a jak se oni v budoucnu mají chovat. Pak pozdě s nimi došel k útulku, kde byla pro všechny připravena hostina.

Zde mluvil i Lazar o zavraždění Galilejských ve chrámě, o čemž se velmi mnoho mluvilo mezi lidem a učedníky a vypravoval, že příbuzné ženy z Hebronu a některé z Jeruzaléma odcestovaly do Macheru, aby získaly hlavu Jana Křtitele, protože se tam teď vše znovu upravuje a probíhají práce na pevnosti, i on sám učinil některé přípravy.

Časně zrána třetího dne se vrátil Lazar a svaté ženy nazpět domů, ale Ježíš odešel s apoštoly k nemocným, jejichž chatrče byly zřízeny v blízkosti útulku, dílem ještě byly v táborech lidu na úpatí hory, kde Ježíš učil. Ježíš a apoštolové uzdravili všechny nemocné a neodešli odsud dříve, dokud všichni uzdravení nestáli na svých nohách. Učedníci nato rozdělili všechny zbylé zásoby potravin i šaty a ostatní věci mezi lid. Uzdravení i jejich přátelé naplňovali celé prostředí zpěvem děkovných žalmů. Všichni se vydali na cestu, aby se před začátkem sabatu dostali domů.

Ježíš ale odešel do Garisimy asi hodinu cesty severně od Seforidy, ležela na návrší na konci údolí. Napřed vyslal učedníky, aby obstarali útulek a kvůli nemocným tam šel oklikou. Spatřila jsem jej i jeho zástup, jak na chvíli zavítali do malého místa Kafarotu. Procházela tudy silnice z Kafarnaa do Jeruzaléma. Zde v této končině se potuloval Saul krátce před onou návštěvou čarodějky z Endoru a před nešťastnou bitvou. Z Kafarotu do Garisimy to bylo asi pět hodin cesty. Toto místo leží mezi vinicemi a zahradami, přijímá ranní a trochu i polední slunce, ale na západ i na sever má stín.

Učedníci vyslaní napřed vyšli Ježíši kus cesty vstříc. Měli svůj útulek před městem. Umyli mu nohy a něco pojedli. Ježíš potom učil v synagoze z knihy Leviticus a z Ezechiela. Zde mu nikdo neodporoval. Všichni žasli nad jeho znalostmi Zákona a obdivuhodným výkladem. Po učení měli sami v útulku hostinu. Bylo zde i několik příbuzných z končiny u Seforidy, kteří s nimi společně pojedli. I zde mluvil Ježíš o svém blízkém konci.

Na sabat se sem sešlo kolem Ježíše dobře na sto učedníků, počítaje v to i apoštoly. Byli zde i oba synové Cyrila z Kypru,

který byl pokřtěn v Dabratu i jiní kyperští Židé. Zde také tábořil veliký zástup těchto lidí, kteří se tudy vraceli ze svátků zpět na Kypr, a naslouchali s obdivem jeho učení o sabatu. Na Kypru vládne veliká touha po Ježíši, protože je tam mnoho Židů a jsou velmi opuštěni.

V Garisimě učil Ježíš učedníky také i na jednom pahorku. Ježíš zde učil neustále, učedníkům všechno zcela jednoznačně a prostě dětsky vykládal a probíral vše, co až dosud kdy učil, a to v jakémsi výťahu, protože zde bylo přítomno dost učedníků, kteří doposud sloužili pouze jako poslové mezi rozptýlenými učedníky a Ježíšovými přáteli a jím, kteří dosud ponejvíce žili doma a zatím neslyšeli vůbec mnohé z jeho učení, i o způsobu jeho dalšího rozšiřování, o používání tohoto učení a sám výklad podobenství. Ježíš putoval se všemi asi čtyři až šest hodin daleko severozápadně od Garisimy do pohoří, do velmi opuštěné končiny, kde zůstali přes noc. Stranou zde byla v údolí stáda oslů, velbloudů a ovcí, na západní straně velikého pásma pohoří, které se táhne celým tímto územím. Údolí zde probíhají tak křivolace, jako roste rostlina pryžce. V této divoké končině bylo mnoho palem i jeden druh stromů s větvemi, které visely až dolů k zemi a byly vzájemně propleteny a pod které člověk mohl dokonce i zalézt jako do nějaké chatrče. Pod těmito stromy se zdržovali zdejší pastýři. Ježíš a učedníci prožili největší část času v modlitbě a za poučování. Ježíš jim také přikázal mnohé, co jim již řekl, když byli dříve vysláni. Obzvláště mne napadá, že nemají s sebou brát žádnou mošnu, že ji musí odevzdat představenému. Ježíš jim řekl, jak mají rozeznávat místa, kde budou působit dobro, jak mají vytrást svoje opánky před špatně smýšlejícími místy a jak se mají zodpovídat tam, kde budou zadrženi. Mají být bezstarostní, vše jim bude vloženo do úst. Nemají se bát, jejich život se nedostane do nebezpečí.

Spatřila jsem v této končině tu a tam muže s dlouhými tyčemi a železnými háky. Byli to strážci – ochránci před divokými zvířaty, která sem vzhůru přicházela od moře a napadala stáda.

Časně ráno nato vyslal Ježíš učedníky a apoštoly. Na apoštoly a první učedníky vložil ruce, ostatním pak ale jenom požehnal. Sám je naplnil novou silou a mocí. Toto ještě nebylo žádné kněžské svěcení, ale jenom posílení a naplnění. Řekl jim ještě znova mnohé o poslušnosti vůči představeným.

Petr a Jan nezůstali u Ježíše, ale odešli jižním směrem, Petr do končiny u Joppe a Jan více východněji do Judska. Několik jich odešlo do Horní Galileje, jiní do Desetiměstí. Tomáš přijal svoje poslání do území Gerasenských, kam také zamířil oklikou se zástupem učedníků do města Asachu. Toto město leží na výšině mezi dvěma údolími asi devět hodin od Seforidy a od cesty nejvýše hodinu po jejich levici. V městě, které náleželo levitům, bylo mnoho Židů.

Ježíš putoval severozápadním směrem s pěti apoštoly, z nichž každý byl hlavou deseti učedníků. Vzpomínám si, že jsem při nich spatřila Jidáše, Jakuba Menšího, Tadeáše, Saturnina, Natanela, Barnabáše, Asora, Mnasona i kyperské učedníky. První den šli dobře šest až osm hodin. Při této cestě leželo více měst po jejich levici i po pravici, a tak se oddělovaly jednotlivé skupiny tohoto průvodu a putovaly k těmto městům. Při své cestě nechal Ježíš po své levici na mořském břehu ležící Tyrus. Apoštolům a učedníkům určil místo, kde se s nimi chce asi po třiceti dnech setkat. Ježíš se svými průvodci zase přenocoval pod stromovým loubím jako minulé noci.

7. Ježíš putuje do končiny u Ornitopole a přeplouvá na Kypr

Spatřila jsem, jak Ježíš putuje se svými průvodci, učedníky a ostatními lidmi – dobře na padesát mužů – dále pustou horskou soutěskou. Byla to obdivuhodná hora. Po obou stranách stěn této hory byly na hodinu cesty příbytky a přístavby z lehkých krovů, do těchto příbytků se dalo nahlížet a lidé zde také přebývali v jeskyních. Často měly střechy z rákosí, mechu nebo dokonce tam byl i trávník. Tu a tam bylo i něco jako zpevnění, aby se hora nespála na cestu. Bydleli zde chudí, opovrhovaní pohané, aby chránili cestu a zbavovali tuto končinu od ošklivých zvířat. Tito lidé přišli k Ježíšovi a prosili jej o pomoc a ochranu před těmito zvířaty. Byla to dlouhá skvrnitá zvířata se širokýma nohama, vypadala jako veliké ještěrky. Ježíš této končině požehnal a zvířatům přikázal, aby odtáhla do blízké černé bažiny. Při cestách rostly divoké pomerančovníky a bylo to odsud asi čtyři hodiny do Tyru.

Ježíš zde svůj doprovod rozdělil a stále putoval stranou v této průrvě, učil tu a tam před jeskyněmi zdejší obyvatele. Cesta se svažovala dolů podél jasné a značně prudké říčky Leontes, která v hlubokém korytě protéká několik hodin severně od Tyru. Vysoký kamenný most vedl přes tuto říčku k velikému útulku, kde se učedníci zase sešli s Ježíšem.

Odsud vyslal Ježíš více ze svých učedníků do měst této končiny země Chabulu a Jidáše Iškariotského s několika učedníky do Kány a do Sidonu. Učedníci předali všechno, co měli u sebe, apoštolovi, který je vedl. Jidáš samotnému dal Ježíš jistou částku, aby ji měl při sobě. Pán znal jeho touhu po penězích a nechtěl jej uvést do pokušení, aby se mohl zmocnit ostatních peněz, neboť Ježíš dobře sledoval jeho slabost, ačkoliv Jidáš se chvástal, jak je umírněný, jak přísně chce zachovávat příkaz chudoby. Teď, když přijal peníze, optal se Ježíše, jak mnoho z toho denně smí použít. A Ježíš mu odpověděl: Kdo se již cítí tak přísně ukázněný, ten nepotřebuje žádnou míru, ani příkaz, protože ten nosí již zákon v sobě.

V útulku očekávalo Ježíše dobře na sto z tamějších Židů, které Ježíš utěšil již v Ornitopoli a u Sarepty. Někteří z nich mu sem vyšli v ústrety, jiní zde přímo přebývali, měli tu i synagogu. Ježíše i jeho doprovod přijali s velikou pokorou a radostí a umyli jim nohy. Ve svých slavnostních rouchách byli oblečeni zcela starodávným způsobem, měli dlouhé vousy a na svých pažích viset huňaté manipuly. Měli nejrůznější vlastní zvyky a něco zcela zvláštního jako esenové ve své podstatě. I zdejší pohané se chovali k Ježíši velmi uctivě a vážili si i Židů, což ale bylo více v celé této části pohoří skutečností nežli v Dekapoli. Tito zdejší Židé pocházeli z vedlejšího syna patriarchy Judy, který pronásledován svými bratry Herem a Onanem utekl až sem a tady se pak usadil. Jeho rodina se spojila se zde přebývajícími pohany, neodešla s ostatními do Egypta a zcela zpustla.

Zdejší pohané, s nimiž se jeho rodina spojila, chovali se tak již tehdy, když Jakub po pádu Diny přebýval na svém dědičném podílu Josefově u Samaří, aby sňatky s Jakubovými syny nebo alespoň s jeho sluhy a děvečkami se mohli spojit. Odešli tedy k němu přes kopec a pokorně žádali spojit se manželstvím s jeho příslušníky a rádi mu nabízeli, že přijmou i obřízku. Jakub ale pádně odmítl. Když tedy nyní tento zneuznaný vedlejší syn Judův k nim přišel se svojí rodinou, byl od těchto pohanů velmi láskyplně přijat a jeho děti se s nimi spojily. Jak obdivuhodným připadá řízení Boží, že prostinká touha pohanů po spojení se svatým kmenem, na kterém spočívalo zaslíbení, nebyla zcela zamítnuta a jak tedy pozdější osudy dokonal jeden zapuzený, vedlejší výhonek tohoto kmene, a tak je přece jen musel zušlechtit.

Přes veliké zpustnutí těmito smíšenými sňatky přece se jedna rodina mezi nimi zachovala čistá a byla nejprve Eliášem poučena o Zákoně, Eliáš zde žil velmi dlouho v této končině. Již Šalamoun si dal mnoho námahy, aby je znovu spojil se Židy, ale jemu se to nezdařilo. Teď mezi nimi bylo asi sto zbožných lidí, kteří měli čistý původ od Judy. Eliáš tento zbloudilý kmen opět sjednotil s Izraelem a v době Jáchyma a Anny sem došli učitelé z končiny u Hebronu, aby je uchovali v pořádku. Rodiny těchto lidí žily teď ještě mezi nimi a tímto prostřednictvím se Syrofeničanka připojila k jejich lidem. Žili velmi pokorně a po-

kládali se za nehodné vstoupit na půdu Svaté země. Cyrinus z Kypru mluvil o nich v Dabratu s Ježíšem a jeho tak získal tímto vyprávěním k tomu, aby s nimi mnoho a důvěrně mluvil.

Nejdříve učil před útlukem lidí, kteří stáli pod otevřeným loubím nebo kolem chatrčí. Zdejší útulek patřil Židům a oni ho také pronajímali. Nato Ježíš učil v synagoze, kde venku nasloučalo i mnoho pohanů. Synagoga byla vysoká a krásná a dalo se nahoře po ní i chodit a byl s ní výhled do velmi daleka.

Večer uspořádali Ježíši slavnostní hostinu v útulku, při které využili všeho, aby Ježíši vzdali veliký dík, že se snížil, aby došel až k nim, ztraceným ovčím Izraele a zvěstoval jim spásu. Knihy o svém rodovém původu měli v pořádku, předložili je Ježíši a byli velmi dojati, že s ním vzešli ze stejného kmene. Byla to radostná hostina. Všichni byli přítomni. Mluvili mnoho o proroctích, obzvláště s velikou láskou o Eliášovi a jeho proroctvích o Mesiáši, právě tak i o Malachiášovi a teď že již musí nastat doba zaslíbení. Ježíš jim všechno vysvětlil a slíbil, že je odsud odvede do Judska. Usadil je později na jižní judské hranici mezi Hebronem a Gazou.

Ježíš teď měl na sobě bílý cestovní oděv. On i jeho průvodci byli přepásáni a oděv měli podkasán, protože putovali. Mošny neměli, svoje osobní potřeby nesli pod svrchním oděvem nad pasem kolem těla. Někteří měli hole. Nikdy jsem nespatriila, že by Ježíš měl něco na hlavě, jenom někdy pruh látky, kterou míval kolem krku a který se dal přetáhnout přes hlavu.

Vyskytoval se zde jakýsi druh zvířat, ošklivých a skvrnitých s blanovitými křídly, která velmi rychle litala. Bylo to cosi jako obrovití netopýři a ve spánku pili lidem i dobytku krev. Vylétala z bažin na mořském břehu a působila veliké škody. I v Egyptě jich bylo velmi mnoho. Nebyli to vlastně žádní dravci, ani nebyli tak hrozní. Draci nebyli zde tak častí a přebývali o samotě ve zcela pustých končinách. Lidé zde sbírali plody jako ořechy veliké a plody jako kaštany a i bobule visící v hroznech.

Z útulku odešel Ježíš do přístavu vzdáleného od Tyru tři hodiny. U přístavu sahá výběžek pohoří daleko do moře jako poloostrov a na něm se nachází pohanské město Ornitopolis. Nečetní, ale zato zbožní Židé, kteří zde žili, jak se zdá, u pohanů. V městě a v okolí jsem spatřila na třicet pohanských chrámů.

mů. Někdy mně připadá, jako by přístav patřil k Ornitopoli. Ona Syrofeničanka vlastní ještě mnoho budov, tkalcoven, barvíren i lodí, že se domnívám, že toto město kdysi patřilo jejímu zemřelému muži nebo jeho předkům. Ona sama nebydlí přímo v Ornitopoli, ale v jakémsi druhu předhradí. Za Ornitopolí se rozprostírá vysoké pohoří a za ním leží Sidon. Mezi Ornitopolí a přístavem teče říčka. Mořský břeh mezi Tyrem a Sidonem je málo přístupný, drsný a divoký. Přístav je ten největší mezi Sidonem a Tyrem. Množství lidí v něm zase samo vytváří malé město.

Majetek Syrofeničanky s mnoha budovami, dvory a zahradami vypadá jako jediný veliký majetek s továrnami a plantážemi, kde žije mnoho rodin dělníků a otroků. Teď ale to všechno je v jakémsi klidu a už se zde nic skutečně neprovozuje. Tato žena se chce ode všeho uvolnit a její lidé by si měli mezi sebou zvolit toho, kdo je povede.

Ornitopolis leží asi tři hodiny od městečka, kde se přechází říčka, tam Ježíš dnes přenocoval, město oněch chudých Židů je ale hodinu daleko. Jde-li Ježíš hned přes toto městečko k přístavu, zanechává Ornitopolis po levé straně. Město Židů leží naproti Sareptě, která má ranní slunce, neboť na této straně pohoří stoupá jenom zvolna. Ze severu je zcela zastíněno, jeho poloha je velmi dobrá. Mezi Ornitopolí, městem Židů, a přístavem se nalézá mnoho jednotlivých budov a usedlostí, takže díváme-li se shora dolů na tuto končinu, mohli bychom se domnívat, že to všechno spolu souvisí. S Ježíšem byl jenom Jakub Mladší, Barnabáš, Mnason, dva Cyrinovi synové a ještě jeden učedník z Kypru, kterého k Ježíši přivedli. Všichni ostatní apoštolové a učedníci se již rozešli. Jidáš, který odešel se svým zástupem do Veliké Kány, byl již poslední.

Ježíš se svými průvodci odešel tam, kde přebývala Syrofeničanka, která jej poprosila prostřednictvím svého uzdraveného příbuzného, aby přišel na hostinu. Bylo zde shromážděno mnoho lidí, i chudí a zmrzačení, z nichž Ježíš mnohé uzdravil. Obydlí Syrofeničanky se svými zahradami, dvory a nejrůznějšími budovami bylo dobře tak rozsáhlé jako Dülmen. Na mnoha budovách s galeriemi, po nichž se dalo obcházet, byly napjaty látky žluté, fialové, červené i nebesky modré barvy. K barvení oné žluté se používá rostliny, která je tam v blízkosti pěstována.

Ku zhotovování červené a fialové používají zase ráčky z moře, spatřila jsem tam malé prostory, kde je chytali nebo odkud je vytahovali. Byla to místa plná slizu, něčeho jako žabího potěru. V blízkosti rostly také stromy bavlníku, které zde ale nejsou domovem. Zdejší země není tak úrodná jako v Zaslíbené zemi a často zde všude kolem stojí voda.

Když odsud pohlédneme k moři, máme dojem, jako by město leželo výše než ona krajina, tak modře se zvedá vzhůru k nebi. Na mořském břehu tu a tam stojí silné, černé, ale nepřiliš vysoké stromy, jejichž větve se rozprostírají do šířky a jejichž kořeny se rozrůstají daleko a jsou tak husté, že po nich můžeme jít kus cesty a sejít až nad mořskou hladinu. Tyto černé kmeny jsou ponejvíce duté, může se v nich zdržovat i všelijaká havěť.

Ježíš byl přijat velmi slavnostně a když ležel u stolu, vylila na jeho hlavu dcera vdovy lahvičku nádherně vonící masti. Matka jej obdarovala věcmi, pásy, trojhrannými kousky zlata, které byly spolu spjaty řetízky. Ježíš tam ale nepobyl dlouho, ale odešel se svými druhy do přístavu, kde byl slavnostně přijat židovskými obyvateli a velikonočními poutníky, kteří se vraceli zpět na Kypr. Ježíš učil v synagoze, venku stálo okolo velmi mnoho pohanů a naslouchali.

Za svitu hvězd jej všichni doprovázeli do přístavu a tam se nalodili. Byla jasná noc. Hvězdy tam vypadají větší. Byla to vlastně malá flotila. Velká nákladní loď vezla zavazadla, zboží a dobytek, obzvláště mnoho oslů. Deset veslic s plachtami vezlo z Kypru poutníky a Ježíše s jeho doprovodem. Pět z těchto veslic bylo po stranách a vpředu připoutáno dlouhými lany k nákladní lodi a táhly ji kupředu. Pět ostatních lodí veslovalo vedle. Všechny tyto lodě měly, jako loď Petrova na Galilejském jezeře, kolem stěžně vyvýšené lavice pro veslaře a pod nimi byl prostor pro odpočinek. Na jedné z připoutaných lodí stál u stožáru Ježíš a žehnal zemi i moři, když odplouvali. Tento sled lodí doprovázelo i mnoho ryb, mezi nimi zcela velké s obdivuhodnými ocasionními ploutvemi. Skotačily okolo lodí a vystrkovaly svoje hlavy z vody, jako by naslouchaly, když Ježíš za plavby učil.

Plavba probíhala tak neobyčejně rychle po zcela klidném moři a za překrásného počasí, že lidé i lodníci, Židé i pohané, volali: „Ó jak šťastná plavba! Tys toho příčinou, ó Proroku!“ Ježíš stál u stěžně, přikázal jim, aby mlčeli a vzdávali čest pouze

všemohoucímu Bohu a mluvil o jediném Bohu a jeho dílech, o nicotnosti pohanických bohů, o blízkosti doby, ano, o jejich současnosti, kdy na Zemi je nejvyšší spása a o povolání pohanů. Celé jeho učení bylo určeno pro pohany.

Menší počet žen na lodi měl svoje zvláštní místo. Mnoha lidem ale bylo za plavby velmi zle, leželi v koutech a museli se vydatně vyzvracet. Ježíš na lodi uzdravil více lidí, nato se brzy ozvalo i z ostatních lodí mnoho lidí tím, že volali a Ježíš je uzdravil na dálku.

Viděla jsem, že na lodi i jedli. Oheň měli v kovové nádobě a v horké vodě rozpouštěli dlouhé, hnědé i světlejší svinuté pruhy jako klich. Pokrmy podávali po porcích na mísách s okrajem okolo a s držadlem. V jedné takové míse bylo více vyhloubených míst pro talíře, kde byly nejrůznější jídla, kulaté koláče a byliny, polévali to omáčkou.

Zdejší moře mezi pevninou a Kyprem nevyhlíží tak široké jako dole u Joppe, tam nevidíme nic než moře.

K večeru vpluly lodě do přístavu v Salamině. Přístav má velmi pevné a vysoké hradby a bašty. Je tak rozsáhlý a bezpečný, oba břehy vybíhají značně daleko do moře. Město samo leží dobře půl hodiny daleko od moře. To vše ale nemůžeme pozorovat, neboť všechno až k samotnému městu je pokryto krásnými zahradami a stromy. Bylo zde mnoho lodí. Loď, na které přijeli, nemohla přistát až těsně při břehu, neboť břeh jako vysoká, pevná hradba spadá příkře dolů do moře. Loď vplula hluboko do přístavu a nemohla proto ku břehu. Shodili proto v jisté vzdálenosti od břehu kotvy. U břehu byly na lanech připevněny malé loďky, které pak k lodím připluly a na ně si nastoupili lidé a na těchto lanech je přitáhli ku břehu. V lodičce, na které přistál Ježíš a jeho doprovod u břehu byli židovští muži, kteří je přivítali.

Na břehu bylo mnoho Židů z města ve slavnostním průvodu. Spatřili už na dálku, jak se loď blíží. Je to zvykem, že tak vítají ty, kdo se vracejí z Jeruzaléma ze slavnosti Paschy. Byli to ponejvíce staří lidé, ženy, panny a školní děti se svými učiteli. Měli píšťaly, vlaječky, věnce na tyčích a ratolesti a radostně zpívali.

Cyrinus, tři starší bratři Barnabášovi a několik starých Židů přijali Ježíše a jeho doprovod oblečení v slavnostní roucha, vedli

je kus od přístavu na krásnou, zelenou terasu. Zde byly rozprostřeny koberce a na tabulích stály misky s osvěžením pro Ježíše a jeho doprovod. Všem umyli nohy a pohostili je.

Přivedli sem i starého muže, otce Jonášova, nového učedníka. S pláčem padl svému synu okolo krku a tento jej dovedl k Ježíšovi, před kterým se stařec sklonil. On vůbec nevěděl, kam jeho syn odešel, protože ti, se kterými se vydal na cestu kdysi, se již dříve navrátili. Vůbec mezi přítomnými zde panoval veliký zájem o ty, kdo se navraceli. Mnozí se prodírali množstvím a volali: „Je zde tento? Je zde onen?“ A když je našli, objímali nalczené a odváděli je pryč. Zpráva o povstání a o Pilátově pomstě ve chrámě, mnohonásobně zveličená, pronikla až sem a všichni měli starost o členy svých rodin.

Bylo to nesmírně příjemné místo, kde Ježíše přijali. K večeru byl krásný výhled na široce rozprostřené město s jeho četnými kopulemi a vysokými budovami zalitými načervenalou září slunce, které zapadalo veliké a rudé. Ráno zase bylo vidět přes moře na vysoké pohoří Syrie, které vyhlíželo jako oblaka. Kolem Salaminy se rozprostírá široká rovina s mnoha vysokými, krásnými stromy, terasami a budovami. Povrch země mně připadá jemný, jako prach nebo písek, ale mám dojem, že pitné vody je zde poskrovnu. Vstup do přístavu není volný, mezi opevněnými ostrovy je jeden širší a více menších vstupů. Malé ostrovy jsou na svých březích opatřeny nižšími, polokruhovými silnými věžemi, tyto nahoře mají okna, jimiž se dá všechno kolem pozorovat. Čtvrť Židů leží v severní části města. Když už šli půl hodiny cesty od přístavu k městu, obrátili se napravo a pokračovali mimo město ještě dobrý kus cesty na sever.

Když Ježíš se svým doprovodem došel, byli již ostatní Židé, vracející se z Paschy, shromážděni na volném prostranství, které mělo terasy. Jeden starší a představený synagogy stál na vyvýšeném místě, aby mohl všechny přehlédnout. Připadalo mně to, jako když se předčítají jména vojáků, zda jsou všichni přítomni. Ti, kteří došli, podávali o všem zprávy, zda někdo z nich nedošel újmy, nebo zda nemusí oplakávat svoje druhy z cesty a o všem, co se v Jeruzalémě přihodilo. Ježíš a jeho doprovod zde přítomni nebyli. Mnoho starých ctihodných Židů Ježíše slavnostně pozdravilo a ten pronesl na tomto místě ke shromážděným

Židům svoje napomenutí a nato se všichni se svými rodinnými příslušníky navrátili domů.

Přede dvěma ulicemi židovské čtvrti se nalézala nádherná synagoga, příbytky starších lidu a rabínů, školy a v jisté vzdálenosti i nemocnice s vodním příkopem nebo rybníkem. Cesta k městu byla velmi pevně pokryta jemným pískem a stínily ji překrásné stromy. I na nejvyšším místě židovského shromaždiště rostl tak silný a hustý strom, že se v jeho větvích dalo sedět jako v loubí.

Ježíše a jeho doprovod dovedli představení v blízkosti synagogy do veliké haly, kde přenocovali. Zde Ježíš ještě uzdravil několik vodnatelných, které donesli do předsíně útulku na nosítkách. Tento dům byl velikou halou, ve které se učilo a rovněž zde bývali ubytováni putující rabíni. Byl překrásně postaven na pohanský způsob se sloupy okolo. Uvnitř byl veliký sál s vyvýšenými terasami a u stěn byly stolce pro učení. Na rovné podlaže u stěn však byla svinuta lůžka a stály zde i stanové přístřešky, také byly nad nimi na stěnách pevně zasazeny a které se daly spustit dolů, takže jednotlivá lůžka byla od sebe oddělena. Zvenku se dalo vystoupit na rovnou střechu haly, tam byly umístěny v hrncích nejrůznější rostliny.

Otec nového učedníka Jonáše zde byl také, neboť on sám nebyl odsud a Cyrinus se svými syny odešel domů.

8. Ježíš učí v Salamině

Ráno následujícího dne doprovodil Ježíše onen starší lidu, ctihodný stařec a učitelé do nemocnice, která byla vybudována do kruhu kolem zahrady. Uprostřed zahrady byla vodní nádrž nebo rybník pro koupele, ale voda z ní určená k pití nebo vaření byla napřed očištěna ve velikých nádobách tím, že do ní vhodili jisté plody. Kolem nádrže pěstovali léčivé byliny. Třetí část nemocnice byla obsazena nemocnými ženami a oddělena od ostatních prostor uzavřenou branou. Ježíš uzdravil několik vodnatelných a dnou trpících mužů, i takové, kteří byli stíženi lehkým malomocenstvím. Uzdravení jej následovali na volné prostranství, kde se zatím shromáždili i ostatní Židé a tam Ježíš nejprve učil před shromážděnými muži o sbírání many na poušti a jak právě teď nastala doba pravé nebeské many, učení o obrácení a jak jim má být darován nový nebeský chléb.

Po tomto učení muži opustili prostranství, které zaujaly ženy. Přišly s nimi i mnohé pohanské ženy, které ale od nich stály odděleně. Ježíš však ženy učil všeobecněji, protože mezi nimi byly pohanky. Mluvil o jediném, všemohoucím Bohu, Otci a Stvořiteli nebe a země, o pošetilosti modloslužby a o Boží lásce k lidem.

Nato se Ježíš odebral se svými k domu staršího k hostině, kam jej také tento člověk doprovázel s více rabíny. Byla to veliká budova, postavená na pohanský způsob s předdvořími a terasami. Zde vše bylo připraveno pro velikou slavnost. Pod sloupovými chodbami stálo mnoho tabulí, byly zde napjaty girlandy a rozvěšeny věnce. Zdálo se, že to byla slavnostní hostina, připravená pro Ježíše a přátele vracející se z oslavy Paschy. Starší odvedl Ježíše do postranní budovy, kde byla jeho paní s ostatními ženami, přišlo sem i několik učitelů. Potom, co závojem zahalené ženy pozdravily Ježíše hlubokou úklonou a on pronesl několik přátelských slov, přišel průvod dětí ozdobených věnci a hrajících na flétny a jiné nástroje a dovedly Ježíše k hostině. Tabule byla ozdobena keříky květin a nádobami s květy, jevila se poněkud vyšší nežli v Judsku a hosté leželi blíže u sebe a ne tak rozloženi u stolu. Umyli si ruce. Mezi mnoha jinými pokrmy byl i beránek, kterého Ježíš rozdělil a podával dále na kulatých

chlebových plackách. Byl již napřed rozkrájen a pouze znovu složen.

Avšak znovu došly hrající děti a mezi nimi i děti slepé a ty, které měly velikou nouzi. Následoval je zástup ozdobených děvčátek od osmi do deseti let, mezi nimi i dcerky hostitele nebo jeho vnučky. Všechny byly oblečeny v jemné, bílé a poněkud se lesknoucí šaty. Oděvy zde nejsou široké a řasnaté jako v Judeji. Vlasy měly dlouhé a splývaly jim rozdělené ve tři části, dole byly spjaty a končily loknou nebo nějakou ozdobou, na které visely nejrůznější malé ozdobné věci, střípečky, perly nebo červené plody, aby kadeřící se černé a rudohnědé vlasy se nesplétaly. Více z těchto dívek neslo velikou korunu, která byla složena z věnečků a nejrůznějších ozdob. Byla vytvořena z pevných pruhů, neboť se neprohýbala. Z širokého okruhu stoupaly vzhůru spony a spojovaly se ve druhou korunu, ze které se zdvihala zářící kytice nebo korouhvička. Nedomnívám se, že by to byly živé květiny, alespoň částečně ne, neboť mnohé z toho mně připadalo jako hedvábí nebo vlna, také pera a nejrůznější lesknoucí se ozdoby. Dívky postavily tuto velikou korunu jako nějaký trůn nebo nebesa na právě tak ozdobené sloupy nad Ježíšovým sedadlem a jiné donesly koření a voňavé byliny v malých miskách a alabastrových džbáncích, které pak postavily před Ježíše. Jedno dítě z tohoto domu rozlomilo jednu takovou malou lahvičku nad jeho hlavou a přejelo potom šátkem jemu po vlasech; nato pak zase všechny odešly. Všechno vykonaly v naprosté tichosti beze slova a se sklopenýma očima, aniž by se ohlédly po hostech. Ježíš dopustil, aby se toto vše v tichosti odehrálo a poděkoval několika přátelskými, klidnými slovy, nato se děti – aniž by vzhlédly – odebraly do komnaty žen. I ženy jedly společně.

Spatřila jsem, že Ježíš a jeho doprovod se dlouho u stolu nezdrželi. Ježíš poslal jídla i nápoje ke stolu chudších prostřednictvím svých učedníků, kteří jako vždy sloužili chudým. Potom chodil Ježíš od stolu ke stolu, rozdával, učil a vypravoval.

Po obědě odešli starší a několik učedníků s Ježíšem k nádherným vodovodům. Přišli tam od západu. Město má špatnou vodu. Byly to obdivuhodné stavby jako velké mosty, na nichž bylo množství nádrží jako cisteren. Každá část města měla svoje místo s vodou a svoji nádrž. U jednotlivých se musela voda

čerpat, u jiných nabírat. Nádrže pro Židy byly odděleny. Ukázali Ježíši svoje vodní nádrže a naříkali na nedostatek vody a na to, jak se špatně zaopatřuje a přáli si, že by to Ježíš mohl zlepšit. Ježíš také mluvil o nově zřízené nádrži, která byla právě budována. Chtěl zde také dát křtít a řekl jim, jak se má vše zařídit.

Nato šli k synagoze, protože začal sabat. Synagoga byla nesmírně veliká a krásná, osvětlená mnoha lampami a plná lidí. Zvenku k ní vybíhaly terasy a schodiště, takže se do ní dalo i seshora nahlížet a naslouchat. Všechna místa nahoře byla naplněna pohaný a dokonce i dole se jich mnoho pokojně vedralo mezi Židy dovnitř a stáli mezi nimi.

Učení bylo vzato z 3. knihy Mojžíšovy o obětech a nejruznějších zákonech a z Ezechie. Zpočátku četli jednotliví učitelé a potom Ježíš vše vysvětloval a učil tak krásně, že všichni byli pohnuti. Mluvil též o svém poslání a o jeho brzkém dokonání. Oni věřili, že je Prorok, ale přece se jen domnívali, že musí být něco více, že přinejmenším to musí být ten, od něž má vzejít Mesiáš. Ježíš jim vysvětlil, že tímto předchůdcem byl Jan a mluvil o všech znameních Mesiáše a podle čeho by jej měli rozpoznat, avšak aniž by jim přece jen jasně řekl, že to je on sám. Ale oni jej pochopili a byli plni bázně a zbožné plachosti. Potom se Ježíš ještě zastavil u staršího z lidu se svými učedníky a nato pak odešel k místu, kde přebýval.

Vcelku zde Ježíše přijali s nesmírnou láskou. Všechno se k němu hrne a každý mu chce projevit úctu. Není zde žádná sekta ani žádné spory. Ježíš uzdravil i více nemocných v domech. Židé i pohané tady žijí zcela naplnění vzájemnou důvěrou, i když v rozdílných ulicích. Židé zde mají dvě ulice. Dům Cyrinových synů je veliká, čtyřhranná budova, provozují obchod a mají lodě. Zde je i jiný stavební styl. Spatřila jsem mnoho věžiček a špiček, četná mřížoví i zamřížovaná okna a na budovách nejruznější ozdoby. Lidé ihned Ježíšovi a učedníkům při jeho příchodu donesli dary, sandály i nové šaty. Ježíš je nosil jenom potud, dokud jeho vlastní nevytřepali a nevyčistili, potom je daroval chudým.

O sabatu ráno učil Ježíš znovu v synagoze zcela strhujícím způsobem o času milosti a o naplnění proroctví tak, že mnoho lidí plakalo. Vybízel ku pokání a ke křtu. Učení trvalo dobře tři až čtyři hodiny.

Nato odešel se svými blízkými doprovázen učiteli k Cyrinovu domu, kam byli jako hosté pozváni. Tento dům se nachází mezi částí města Židů a pohanů. Salamis má osm ulic, z toho dvě patří Židům. Ani teď neprocházeli židovskou ulicí, ale šli po cestě, která mezi židovskou a pohanskou částí vede k zadní straně domů a míří tam kolem velikých bran města. V těchto branách bylo s úctou shromážděno mnoho pohanů, mužů, žen i dětí a zdravili Ježíše i jeho doprovod jen plaše zdáli. Naslouchali jeho učení ve škole a tak teď se svými domácími došli sem k branám.

Z poloviny zabudován do hradby města leží na konci ulice veliký dům Cyrinův se dvory a vedlejšími budovami. Jakmile bylo možno zdálky spatřit Ježíše, přiblížila se Cyrinova žena a dcery se služebnictvem a pozdravily Ježíše i jeho doprovod. Měl pět dcer, neterí i jiné příbuzné. Všechny jeho děti měly při sobě dárky, které potom, když se před Ježíšem hluboce uklonily, položily před jeho nohy na koberce, které před ním rozprostřely. Mezi těmito dary byly zvláštní věci v nejrůznějších podobách, např. jantar a stromečky z korálů na stojáncích. Zdálo se, jako by každé dítě chtělo donést to nejlepší a nejmilejší, co mu patřilo, a to, co nemohly donést Ježíši, darovaly pak jeho průvodcům.

Cyrinův dům je velmi rozsáhlý, postaven pohanským způsobem, s předsíní a na jeho vnějších stranách jsou schodiště. Nahoře na střeše je dokonalá zahrada s nejrůznější zelení, pěstovanou v hrncích. Vše bylo slavnostně vyzdobeno. Stůl byl větší nežli obvykle, byl pokryt rudou přikrývkou a na ní spočívala jiná blyskotavá prolamovaná pokrývka z hedvábí nebo jemného tkaniva. I lůžka okolo stolu byla více na pohanský způsob a nesahala tak daleko. Mimo učedníky zde bylo asi dvacet mužů. Ženy jedly odděleně. Po hostině všichni vyšli ven na obvyklou vycházku o sabatu a došli až k oněm chudobincům.

Odsud se pak dal Ježíš dovést se svými přáteli novým učedníkem Jonášem do domu jeho otce, který se nacházel v zahradách, odděleně od židovského města. Je to jako velký selský dvorec, který ve svém vnitřním uspořádání měl něco společného s klášterem. Starý muž je esen a u něho odděleně žije několik starých žen, příbuzné vdovy, neteře nebo dcery, které poněkud rozdílně oblečeny mají bílé závoje. Stařec byl dětsky radostný a pokorný a dal se svými dětmi dovést vstříc Ježí-

ši. Nevěděl, co byl měl Ježíši dát, neměl žádné poklady, ukázal kolem sebe, na sebe, svého syna a své dcery, když řekl: „Pane, všechno, co máme, my sami jsme tvoji a můj nejmilejší, ano i můj syn je tvůj!“ Pozval Ježíše a jeho učedníky na následující den na hostinu.

Potom Ježíš zase šel k vodovodům a mluvil s představenými o zařízení křestního pramene, který zatím neměl střechu a kam ještě nepřitékala žádná voda. Nejdříve si museli u pohanů vodu vyprosit nebo odkoupit. Vodu, která sem tímto vodovodem přitéká z pohoří od západu a zde v rovině se nachází asi ve výši poschodí a je v nádržích po obou stranách vodovodu. Nový křestní pramen má více než čtyři rohy. Sestupuje se po stupních dolů a kolem pramene jsou prohlubně jako koryta, která se dají naplnit vodou, jestliže zatlačíme na určitý knoflík. To celé je obklopeno náspem a blízko toho všeho je krásné místo pro učení a nade vším jsou napjaty plachty.

Bylo zde shromážděno mnoho Židů a pohanů a Ježíš řekl, že ráno bude učit ty, kteří chtějí přijmout křest. Židé mluvili mnoho o Eliášovi a Elizeovi, kteří zde také kdysi byli.

Podél cest se tu a tam postavily židovské ženy s dětmi, kterých se Ježíš dotýkal, často je k sobě přivinul a žehnal jim. Více pohanských učitelek nebo matek se žlutavými závoji zde stálo odděleně se svými děvčátky a chlapci. Ježíš jim na dálku požehnal.

Nato byl ukončen v synagoze sabat a Ježíš zde znovu učil o obětech ze třetí knihy Mojžíšovy a z Ezechiela. Mluvil obdivuhodně něžně a důtklivě vykládaje Mojžíšovy zákony v jejich vztahu k nynějšímu naplnění. Mluvil o oběti čistého srdce a jak již nic více nemohou prospět tisícnásobně opakované oběti, člověk musí čistit svoji duši a svoje vášně – to musí přinést jako oběť. Neodstraňoval žádné nařízení Zákona, jako by něco zavrhoval. Vše vysvětloval v jejich vyšším významu a podával celý Zákon tímto objasněním vzhledem k jeho obsahu, ale to vše jenom vznešeněji a krásněji. Současně připravoval i na křest a vybízel ku pokání, neboť čas je už blízko.

Jeho slova, zvuk jeho hlasu, to vše bylo podobno živoucím, hluboko pronikajícím paprskům. Mluvil nesmírně klidně a s mocí, někdy ne příliš rychle a s výjimkou toho, mluvil-li s farizeji, potom byla jeho slova jako ostré šípy a jeho hlas byl přísnější.

Tón jeho hlasu je velmi krásně zaznívající tenor, zcela čistý a nikde nemá obdoby. Slyšíme ho přede všemi hlasy zcela zřetelně i za všeobecně panujícího velikého halasu, ale aniž by při tom křičel.

Čtení i modlitby se přednáší v synagoze ve zpěvavém rytmu – něco jako chórové zpěvy nebo mše věřících, mnohdy Židé zpívají i střídavě. Ježíš také četl své čtení stejným způsobem.

Když Ježíš domluvil, mluvil ještě ke shromáždění starý zbožný učitel. Měl dlouhý, bílý vous, byl hubený, ale měl zbožnou, přátelskou tvář. Nebyl ze Salaminy, ale byl to potulný, chudý učitel, který na tomto ostrově putoval od místa k místu, navštěvoval nemocné, těšil vězně, sbíral almužny pro chudé, učil nevědomé a děti, utěšoval vdovy a přednášel v synagogách. Tento muž byl uchvácen Duchem svatým a ujal se řeči k lidu na svědectví Ježíšovi, jak jsem to nikdy od řádného rabína veřejně promluvit neslyšela. Připomínal jim všechna dobrodíní všemohoucího Boha vůči jejich otcům i vůči jim samotným – jedno po druhém a vyzval je k díkům, že Bůh jim dopřál dožít se příchodu takového Proroka a Učitele a že tento se nad nimi slitoval a zašel i k nim mimo Zaslíbenou zemi. Zmínil se i o Božím slitování s jejich kmenem, pocházeli s Izachara, a vybídl je ku pokání a obrácení. Mluvil i o tom, že Bůh teď nebude tak přísný jako tehdy, když pobil všechny, kdo si zhotovili a klaněli se zlatému teleti. Už více nevím celou souvislost, snad že mnozí z Izachara byli mezi oněmi modloslužebníky. I on mluvil o Ježíši zcela obdivuhodně, že jej pokládá za více nežli obyčejného proroka, že se ani neodvažuje vyslovit, kdo Ježíš je, jak je blízko naplnění zaslíbení, jak všichni se mají pokládat za blažené, že slyšeli učení z takových úst a že sami mohli zažít naději a útěchu Izraele. Mezi lidmi vládlo velké pohnutí. Mnozí plakali radostí. To vše se odehrálo v Ježíšově přítomnosti a ten zde zcela klidně stál stranou mezi učedníky.

Nato odešel Ježíš se svými do domu staršího, kde byla velmi živá rozmluva. Přítomní vyzvali Ježíše, aby u nich zůstal. Mluvíli o slovech několika proroků, o pronásledováních a utrpení, která poukazují na Mesiáše – to se přece s ním nemůže odehrát? Ptali se ho, zda Ježíš je Mesiášův předchůce? Ježíš ale mluvil o Janovi a že zde sám zůstat nemůže! Jeden přítomný člověk, který byl také v Palestině, začal mluvit o nenávisti farizeů vůči

Ježíši a mluvil ostře proti nim. Ježíš ho ale napomenul pro jeho tvrdost a mluvil omluvně a neútočně.

Následujícího dne Ježíš připravoval na křest lidi v nemocnici a i u nového křestního pramene. V domě pro nemocné mu více lidí na odděleném místě vyznávalo svoje hříchy. Dal zde v korytech oddělit vodu určenou pro křest, kde později jeho učedníci nemocné pokřtili.

Na volném prostranství kolem křestního pramene, když tam Ježíš přišel, se shromáždilo veliké množství lidu, mezi nimi se nacházeli i mnozí pohané. Zčásti sem lidé došli z okolí již v noci. Ježíš učil pod stanovou střechem o svém poslání, o pokání a o křtu a Otčenáši.

9. Ježíš je pozván k římskému místodržiteli v Salamině

Na Ježíšova učení však přišel k představeným synagogy pohanský voják nebo vládní sluha a řekl, že římský zemský vladař v Salamině si přeje mluvit s novým učitelem a že jej k sobě zve. Řekl to s jistou vážností, jako by jim to pokládal za zlé, že k němu Ježíše nepřivedli ihned. Ti to ihned vyřídili jeho učedníkům, a ti to Ježíšovi řekli za jedné přestávky. Ten pak odpověděl, že přijde a učil dále. Po učení následoval Ježíš s učedníky a staršími onoho posla zemského vladaře. Museli jít dobře půl hodiny cestou, kterou sem Ježíš přišel z přístavu, až došli k hlavní bráně města, kterou tvořil vysoký, krásný oblouk se sloupy. Tam, kde procházeli podél velkých zdí a zahrad, pohlíželi pohané a dělníci zvědavě za Ježíšem, mnozí se však schovávali, když se Ježíš přiblížil, za keře a zdi. V Salamině došli na veliké prostranství, které bylo volné. Mnoho lidí stálo na galeriích předdvorí za mřížemi i v branách. Na několika rozích ulic a pod oblouky stály pohaské ženy s dětmi, vždy tři a tři, stojíce jedny za druhými a tu i tam přistupovaly kupředu ženy a děti a podávaly Ježíši nebo jeho průvodcům drobné dárky, tvořily je malé keříčky koření, voňavky v krabičkách, malé hnědavé koláče nebo voňavé figurky, obrazce hvězd i jiných tvarů. Zdálo se, že je to zdejší zvyk znamení uctivého přivítání. Ježíš zde prodlel několik okamžiků a pohlédl na ně s přátelsky vážným pohledem a požehnal jim, aniž by se jich dotkl.

Spatřila jsem, jak tu i tam stojí různé modly, které ale nebyly takové jako ony v Řecku a Římě, nebyly to sochy v lidské podobě, ale něco jako v Sidonu, Tyru a Joppe, byly to postavy s křídly nebo rybími šupinami. Spatřila jsem některé i jako zavinuté loutky.

Dále ve městě se k Ježíšovi přidávalo cestou vždy více lidí a na volném prostranství již proudili ze všech stran. Uprostřed tohoto náměstí je krásný pramen, dolů se sestupuje po stupních a dole uprostřed se zvedala nádrž. Nade vším tím je vybudována střecha na sloupech a kolem dokola jsou otevřené galerie,

stromky a květiny. Příchod k prameni je uzavřen. Lidé si mohou z této vody načerpat pouze po jistém předcházejícím dobrozdání, protože toto je nejlepší voda v městě a je pokládána za léčivou.

Naproti tomuto prameni stojí palác zemského vladaře, opatřený sloupovými dvoranami. Na otevřené terase, která vybíhala vpřed, spočíval pod střechou na sloupech římský vladař, válečník, seděl na kamenném stolci a tu spatřil, že Ježíš přichází. Jeho oděv byl bílý a přiléhal k tělu, tu a tam byly rudé pruhy, sahal po pás a dále pokračoval řemeny nebo třepením. Jeho nohy byly ovinuty šňůrkami. Měl na sobě rudý plášť a na hlavě ale pokrývku na způsob holičské misky. Byl to silný, mohutný muž s krátkým kadeřavým černým vousem. Za ním a na stupních terasy stáli římsí vojáci.

Všichni pohané byli udiveni jeho úctou vůči Ježíši, neboť, když se Ježíš přiblížil, sestoupil zemský vladař s terasy, uchopil Ježíšovu ruku šátkem, který měl v ruce a stiskl ji druhou rukou, která držela konec šátku, při čemž se poněkud uklonil. Nato vystoupil s Ježíšem vzhůru na terasu, kde zcela přátelsky položil Ježíši nejrůznější zvědavé otázky: „On už o Ježíši slyšel, že je to moudrý učitel; má v úctě Zákon Židů. Ježíš má konat veliké zázraky, a to veliké, zda tyto všechny zvěsti jsou pravdivé? Kdo mu k tomu dal moc? Zda je skutečně zaslíbený Utěšitel, Mesiáš Židů! Židé ale očekávají nějakého krále, zda on je tímto králem? Jakou mocí se může ujmout tohoto království? Zda snad někde nemá svůj ozbrojený lid? Zda snad zde na Kypru chce shromáždit tento lid pod vedením Židů? Zda ještě dlouho chce posečkat, nežli se ukáže se svou mocí?“ Takové nejrůznější otázky kladl zemský vladař s uctivou vážností, viditelným pohnutím a s úctou k Ježíši, který vždy na ně odpovídal všeobecně a neurčitě, jak obvykle odpovídal ostatně všem vznešeným na podobné otázky, jako například: „Ty to říkáš, lidé v to věří! Čas zaslíbení se naplnil! Proroci to tak řekli!“ Na otázku po jeho království a jeho zbrojném lidu Ježíš řekl, že jeho království není z tohoto světa, králové světa potřebují válečníky. On shromažďuje lidské duše do království všemohoucího Otce, Stvořitele nebe a země. Ježíš pronášel nejrůznější učení a hluboká slova a zemský vladař byl těmito slovy i nad jeho bytostí velmi udiven.

Zemský vladař přikázal, aby donesli osvěžení k prameni na náměstí a pozval Ježíše i jeho doprovod, aby ho následovali. Prohlédli si pramen a pojedli něco z pokrmů, které byly doneseny na kamennou lavici pokrytou kobercem. Bylo tam více hnědých misek se šťávou stejné barvy, do které namáčeli koláče, cosi pojídali také s tyčí dlouhých jako paže, bylo to jako cukrovinky několik palců silných nebo sýry, i plody a pečené věci v podobě hvězd a květin. Byly tam postaveny i malé džbánky s vínem. Jiné džbánky z pestře žilkované hmoty, zcela stejného tvaru jako džbány v Káně, jenom mnohem menší, byly naplněny vodou z pramene. Zemský vladař mluvil i o Pilátovi a jeho násilnostech ve chrámě a o celé bytosti Pilátově s patrným projevem nevole. Rovněž o zřízení vodovodu u Silo.

Zde u pramene s ním Ježíš ještě jednou rozmlouval o vodě, o rozdílných pramenech, zakalených i čirých, hořkých, slaných i sladkých a o velikém rozdílu jejich působivosti a jak jsou v prameni spojeny a jak se mají rozdělit a vzešlo z toho poučení o pohanech a Židech, o vodě křtu a o znovuzrození člověka silou pokání a víry a jak se potom všichni stanou Božími dětmi. Bylo to obdivuhodné učení a šlo v něm o cosi obdobného jako v rozhovoru se Samaritánkou u pramene. Ježíšova slova měla veliký účinek na zemského vladaře, který byl osobně Židům nakloněn a častěji si přál slyšet Ježíše.

Zde nebylo tak výrazné rozdělení mezi Židy a od vynikajících pohanů přijímali rozumní Židé a obzvláště Ježíšovi přívrženci i v Palestině pokrmy a nápoje, přece zde i tam vždy v odlišných nádobách. Na zpáteční cestě pozdravovalo Ježíše mnoho pohanů ještě uctivěji nežli předtím, vybídnuto k tomu chováním samotného zemského vladaře.

Ve zdejší zemi je nesmírně mnoho květin, ale obyvatelé zde zhotovují i umělé květiny z pestré vlny, hedvábí a peříček, a to velmi zručně. Spatřila jsem i pohanské děti, kterým Ježíš požehnal, poněvác to byly ty, které byly ozdobeny takovými květinami. Děvčátka stejně jako chlapci, všichni byli oblečeni do velmi krátkých a jemných šatů, děti zcela malé a ty chudší měly pouze kolem pasu upevněnou roušku. Bohatší děvčátka měla lehké žlutavé sukénky, které byly bohatě vyšívané pestrými květinami z vlny. Kolem hrudi a přes ramena měla také kus jemné látky na prsou zkřížený, kolem paží a hlavy měla

věnečky z květin a z vlny. Musí zde být také pěstováno hedvá-
bí, protože jsem spatřila, jak kolem zdí pečlivě udržují stromy,
po kterých lezlo mnoho housenek, které se potom opřádaly a
zakuklovaly.

10. Ježíš v domě Jonášova otce.

Učení u křestního pramene

Když Ježíš přišel do domu Jonášova otce, esena, byli s ním pouze jeho učedníci a několik učitelů. Po příchodu mu umyli nohy. Zde v tomto domě vše bylo mnohem venkovštější a jednodušší nežli tam, kde byl přijat předtím. Jedná se o větší rodinu esenů z těch, kteří se žení a vdávají, ale žijí zbožně, prostě a velmi zdrženlivě. Ženy byly již vdovy s dětmi, které už odrostly, byly to dcery starce, které s ním teď zde společně žily. Učedník Jonáš byl pozdější syn onoho starce a jeho matka při porodu zemřela. Miloval jej jako jediného syna o to více a žil ve velikém zármutku a starosti o něj, protože již více jak rok byl nepřítomen. Již jej pokládal za mrtvého, když konečně obdržel zprávu od Cyrina, jehož synové jej našli o svátcích a pak v Dabratu u Táboru. Mládenec cestoval jako to dělávají mladíci, navštívil pozoruhodná svatá místa, pobýval v Judsku u esenů, navštívil i hrob Jakubův u Hebronu a hrob Ráchel mezi Jeruzalémem a Betlémem. Tento hrob se tehdy ještě nalézal při cestě, teď se nachází poněkud stranou. Navštívil také všechna místa v Betlémě, stejně i jako horu Karmel a Tábor. Uslyšel též i o Ježíši a byl přítomen při jednom jeho horském kázání, dříve nežli Ježíš odešel do země Gergesenských, a nato po Velikonočních s Cyrinovými syny odešel z Dabratu opět na jeho poslední učení u Gabary, zde byl přijat za Ježíšova učedníka a tak se sem teprve teď vrátil.

Hostina se konala v zahradě s dlouhými, hustými loubími ze živých spojených keřů, jako stůl zde sloužil výše položený trávník, který byl pokryt přikrývkami, i lůžka byla pak umístěna na trávníku a pokryta rohožemi. Při hostině předkládali koláče, omáčky s vloženými bylinami, maso z beránků, plody a malé džbánky – vše bylo zcela jednoduché. Ženy byly odděleny, ale přece to vše bylo mnohem důvěrnější než obvykle, zahaleny závojem přinášely pokrmů a potom naslouchaly společně Ježíšovu učení tak, že seděly v jisté vzdálenosti. Po stranách zahrady byly celé řady jednotlivých, hustě oddělených zelených přístřešků a loubí. Domnívám se, že toto u židovského příbytku

bylo něčím na způsob zahrady určené k modlitbě. Je to celé malé společenství esenů – tato rodina se živí obděláváním polí a pěstují dobytek, předou a tkají.

Odsud odešel Ježíš s učedníky k novému křestnímu prameni, kde připravoval na křest mnoho Židů tím, že učil o pokání a nato požehnal křestní vodu. Kolem křestního pramene bylo několik prohloubených nádrží, všechny do roviny s podlahou. Scházelo se k nim po několika stupních dolů. Na okraji nádrže stál ten, kdo křtil a naléval vodu na hlavu křtěnce, skloněného nad nádrží; kmotrové při křtu, kteří na ně vzkládali ruce, stáli za nimi. Otevřením nebo stlačením knoflíku v prostřední nádrži pramene vtekla voda do malé prohlubně a tou do nádrže. Spatřila jsem, že Barnabáš, Jakub a Azor křtí u třech nádrží. Spatřila jsem, jak před křtem Ježíš nalil z plochého měchu z kůže, který s sebou donesli z Judska, trochu jordánské vody z místa Ježíšova křtu do této nádrže a tím takto smíšenou vodu požehnal. Po křtu nebyla všechna tato voda přečerpána zpět do nádrže uprostřed, ale její poslední zbytky byly vysušeny šátkem a šátek vyždímali do střední nádrže pramene. Viděla jsem, že křtěnci měli kolem horní části těla bílé pláštěky.

Nato jsem spatřila, že Ježíš jde více západním směrem mezi zahradami a hradbami, kde ho očekávalo pár pohanů, kteří se znali s Cyrinem a také toužili po křtu. Ježíš s jednotlivými ustoupil stranou a připravoval je. Barnabáš jich pokřtil dobře na třicet v různých staveních a zahradách, kam dali donést vodu do koupelových nádrží. Ježíš vodu požehnal.

Mimo tyto dvě židovské ulice se nalézají u Salaminy ještě celé židovské město. Na jedné straně Salaminy je nesmírně silná, kulatá věž s nejrůznějšími výčnělky, je to jako pevnost. Ve městě je mnoho chrámů, jeden je nesmírně veliký. Vzhůru se může vystoupit jak z vnějšku, tak i zevnitř. Je v něm velmi mnoho sloupů a některé jsou tak silné, že jsou v nich i schodiště a místnosti, a část lidu jimi může vystoupit vzhůru na vyvýšené místo. Spatřila jsem několik hodin od Salaminy ještě jiné význačné město.

Pozorovala jsem, jak západně od města přichází průvod cizinců, kteří se ubytovali ve stanech. Musí pocházet z jiné strany ostrova, zpočátku jsem se domnívala, že jdou z Říma – kvůli směru jejich příchodu. Měli s sebou i ženy a mnoho velkých

pomalých volů s širokými rohy a nízkými hlavami, šli dva a dva a na zádech měli ležet tyče a na nich nesli břemena. Domnívám se, že přišli kvůli žním, donesli zboží a chtěli nazpět převést obilí.

Ježíš měl následujícího rána veliké učení před Židy a pohany na prostranství. Učil o sklizni, o chápání obilí, o nevděku lidí, kteří přesto největší Boží zázraky přijímají tak vlažně a jak se těmto nevděčným povede stejně jako slámě a plevelu, budou vrženi do ohně. Řekl také, jak z jediného zrnka nakonec dozraje celička žeň, a jak všechno vychází z jediného všemohoucího Boha, Stvořitele nebe a země, Otce všech lidí, jejich Živitele, Odměnitelce i Soudce, který trestá.

Řekl také, jak se místo k Bohu Otci obrátili ke tvorům, k mrtvým figurám z hmoty a chladně přecházeli kolem Božích divů a prokazovali jim svou úctu, ale přece tak ubohým dílům člověka, a každému kejklři, i kouzelníku se obdivovali. Jeho slova se zde dotkla jak jejich pohanských bohů, tak i všech jejich domněnek o nich a celkového poblouznění, jejich službě jim i na všechny ty ohavnosti, které o nich sami vypravovali. A teď mluvil o jednotlivých bozích a ptal se a sám i odpovídal ve své řeči: „Kdo je potom onen? Kdo je tento? A kdo je jeho otcem?“ A tak rozvíjel celé toto zmatení jejich původu a vidin a co oni sami všechny ty hanebnosti o nich vypravovali; ukázal vcelku ono ubohé zmatení a hrůzu, které nevládne v Božím království, ale právě v říši zla. Zmínil se o pravých, vzájemně si odporujících významech těchto bohů a vše vysvětlil.

Jak přísně a jasně Ježíš mluvil, tak to všechno bylo příjemně poučné a vše vzbuzovalo tak pochopitelné myšlenky v posluchačích, že z toho nemohlo vzniknout žádné pohoršení, neboť vůči pohanům zde Ježíš učil mnohem mírněji než v Palestině. Mluvil také o povolání pohanů do Božího království a že mnoho cizinců od východu i od západu zaujmou sedadla dětí tohoto domu, kteří od sebe spásu odvrhli.

Nastala přestávka v učení, když Ježíš něco pojedl a vypil a lid spolu rozmlouval. Tu se přiblížilo několik pohanských filozofů a ptali se Ježíše na některé věci, kterým nerozuměli a také na něco, co přijali od svých předků jako jednu výpověď o Eliášovi, který zde také byl. Ježíš je o tom poučil; potom pokračoval v učení o křtu a také o modlitbě a sice ve vztahu ke sklizni a

ke každodennímu chlebu. Mnoho pohanů bylo jeho učením mocně ovlivněno a byli přivedeni k tomu, aby jejich přemýšlení přineslo ovoce, ale jiní, jimž se to nezamlouvalo, odešli pryč.

Spatřila jsem, jak je teď křtěno u křestního pramene velmi mnoho Židů. Ježíš požehnal všem. Kolem nádrže stáli vždy tři, voda jim sahala až po lýtko.

11. Ježíš odchází do města Židů

Nato Ježíš odešel se svými a několika učiteli asi půl hodiny na sever do odděleného židovského města. Následovalo jej mnoho z těch, kdo naslouchali jeho učení a Ježíš rozmlouval neustále s jednotlivými skupinami. Cesta vede často přes vyvýšená místa a potom louky i zahrady leží níže, tu a tam jsou také řady i jednotlivé silné stromy u cesty, můžeme po nich vystoupit vzhůru a tam také najdeme stinná sedátka. Kolem dokola spatříme více usedlostí i žlutavá pole pšenice. Cesta občas vede po širokých plochách skalisek, do kterých jsou vytesány celé řady komůrek pro ty, kdo pracují na polích.

Před městem Židů je krásný útulek a místo pro zábavu. Sem vešla Ježíšova společnost a Ježíš řekl ostatnímu doprovodu, aby se navrátili. Zde umyli Ježíšovi nohy i sobě navzájem, spustili si podkasané šaty a nato jej následovali do židovského města. Za tohoto umývání nohou jsem spatřila, že v blízkosti domu na jedné straně zemské silnice podél celého města jsou postaveny dlouhé lehké stavby jako chatrče, u kterých pracoval velký počet židovských žen a dívek, které vybírali, třídily a ukládaly ovoce, které sem přinášely otrokyně nebo služky v koších z různých zahrad. Byly to nejrůznější plody, velké i malé, i bobule. Oddělovaly dobré a špatné, všechno nejrůznějším způsobem třídily, některé dokonce jedno za druhým ukládaly v bavlne na police. Jiné se obírali pouze bavlnou, kterou rozcupovávaly a pak balily. Pozorovala jsem, že všechny ženy se zahalovaly závojem, jakmile se na zemské silnici ukázali muži. V chatrčích bylo více oddělených částí. Pripadalo mně, že to je obecní dům pro sklizeň ovoce, kde také oddělovali desátky a almužny. Bylo tam velmi rušno.

Ježíš zašel se svou společností k příbytku rabínů u synagogy. Nejstarší rabín jej přijal zdvořile, ale s nepříjemnou zdrženlivostí. Nabídl Ježíši obvyklé občerstvení a pronesl něco povrchně k jeho návštěvě v této zemi a o jeho velikém věhlasu, atd. Ježíšův příchod zde byl znám a více nuzných prosilo o jeho pomoc. Nato šel Ježíš s rabíny a uředníky do domů těchto lidí, uzdravil více ochrnutých a trpících dnou. Uzdravení i jejich rodiny jej z domů následovali a provolávali jemu slávu. Ježíš je ale

odmítl a vzkázal jim svůj zákaz. Na ulicích mu vycházely vstříc i ženy s dětmi a Ježíš jim žehnal, jednotlivé ženy mu přinášeli svoje nemocné děti, které Ježíš uzdravil.

A tak probíhalo vše po celé odpoledne až do večera, kdy Ježíš následoval rabíny na slavnostní hostinu, která také souvisela s přicházejícími žněmi. Bylo při tom podáváno jídlo i chudým a dělníkům a Ježíš velmi zasáhl tento zvyk. Tito lidé sem přicházeli z polí po skupinách a pokrmy dostávali u jednotlivých dlouhých stolů jako kamených lavic. Ježíš je často s učedníky obsluhoval a poučoval je krátkými výroky a podobenstvími. Při hostině bylo ještě i více židovských učitelů, přece ale celý zástup zde nebyl tak dobromyslný a otevřený, jako oni Židé u Ježíšova útulku v Salamině. Měli v sobě cosi farizejského, a potom když se poněkud rozechřáli, vedli jednotlivci i takové dotěrné řeči: Zda už Ježíš nemůže tak pohodlně setrvávat v Palestině? Co vlastně zde u nich hledá? Nemohl by zde přece dělat žádný rozruch? A zda zde zamýšlí dlouho zůstat? Zmiňovali se i o nejrůznějších bodech jeho učení. Jeho putování, na které naráželi i vždy farizeové v Palestině. Ježíš odpovídal jako obvykle a výstižně a přísně, nebo mírněji dle víry jejich zavidlosti. Řekl, že přišel, aby konal skutky milosrdenství tak, jak to chce jeho nebeský Otec. Rozmluva byla velmi rušná a navodila velmi přísné Ježíšovo učení o trestech, při čemž ale přece Ježíš pochválil jejich mírnost vůči chudým a i vše to, co zasluhovalo chvály, ale trestal všechno pokrytectví. Bylo už pozdě, když se Ježíš se svým doprovodem vrátil. Rabíni jej doprovázeli až ke bráně.

12. Modloslužebná kněžka Merkurie. Pohanští učenci

Když Ježíš došel s učedníky znovu do útulku, přišel k němu pohan a poprosil jej, aby s ním zašel několik kroků k jedné zahradě, kde na něj čeká jistá osoba, která úpěnlivě prosí ve své tísní o pomoc. Ježíš s učedníky odešel k tomuto místu a zde mezi hradbami spatřil stát na cestě pohanskou ženu, která se před ním sklonila; Ježíš přikázal učedníkům, aby poněkud odstoupili a zeptal se ženy, co si přeje. Byla to velmi obdivuhodná žena. Byla bez veškerého vzdělání, hluboce zaujatá a ponořená do pohanství, a to si ce v ohavné službě. Ježíšovým pohledem ji zaplnil veliký neklid, měla pocit, že je v nepravu, ale ona neměla ani nejprostší víru a způsob, jak se obžalovat, byla zcela zmatena. Řekla Ježíši, že slyšela, jak pomohl Magdaléně a také ženě, trpící krvácením, která se jenom dotkla lemu jeho šatu, i ona jej prosila o pomoc, ona už nemůže více snést tuto službu bohyni. Tak poznává, že požadavky této výstřední služby jsou nespravedlivé. Poprosila jej, zda ji může uzdravit a poučit; on ji ale snad nemůže uzdravit, protože ona není nemocná tělesně, jako ona žena trpící krvácením. Vyznala, že je vdaná a že má tři děti, jedno je však bez vědomí muže počato v cizoložství. Stýkala i s římským zemským vladařem. Když tam Ježíš včera mřil, stála za oknem a spatřila kol jeho hlavy záři. To jí mocně otřásl. Zpočátku si myslela, že je to láska k Ježíši, avšak při tomto pomyšlení ji zasáhla strašlivá bázeň a bezmocná se sklátila k zemi. Když přišla k sobě, tu celá její bytost i její život jí připadaly tak strašlivé, že už více nenalezla klidu. Proto se na něj ptala a od židovských žen slyšela o uzdravení Magdalény a Enne, trpící krvácením v Cesareji Fipily. Ona jej teď také prosí, zda by také ji, jestli je to možné, neuzdravil. Ježíš jí řekl, že víra krvácením trpící ženy byla prostá. Ta se tak dlouho nerozmýšlela a nepožadovala vysvětlení. Jen se pokradmu přiblížila zezadu a pevně věřila, že jestli se dotkne lemu jeho šatů, bude uzdravena. A právě její víra jí pomohla.

Ona pošetilá žena se Ježíše ještě ptala, jak on to jenom mohl vidět, že se jej tak dotkla a že on jí pomohl, ona neměla vůbec žádné tušení o Ježíši a jeho moci, ale přece ze srdce prosila o

jeho pomoc. Ježíš ji ale odehnal pryč, přikázal jí, aby se zřekla svého hanebného života a mluvil k ní o všemohoucím Bohu a jeho přikázání: Nezcizoložíš! Postavili ji před celou hrůzu smilstva a zasáhl ji tak vážnými a přitom milujícími slovy, že ona odsud odešla plačíc a zcela zdrcena. Jmenovala se Merkurie a byla to urostlá žena ve věku asi pětadvaceti let. Byla zahalena bílým pláštěm, vzadu byl široký a dlouhý, vpředu poněkud otevřený, kolem hlavy tvořil kapuci. I ostatní její oděv byl také bílý, a všechno s pestrými okraji. Tyto látky jsou u pohanských žen tak jemné a přilnavé, že bylo možno vidět celou postavu.

Následujícího dne učedníci celé ráno u křestního pramene křtili. Spatřila jsem, jak Ježíš tu a tam u vodovodu učí. Učil hlavně v podobenstvích, o žni a každodenním chlebu, o maně, o chlebu života, který přijde, a o jediném Bohu. I dělníci určení ke žni byli rozděleni do skupin a viděla jsem, že Ježíš učí jednotlivé zástupy přecházející okolo. Lidé, kteří zde tábořili ve stanech, byli Židé, kteří sem došli kvůli Ježíši. Na svých nákladních zvířatech donesli i svoje nemocné a tito všichni byli dnes umístěni na nosítkách pod stinnými plachtami i stromy v blízkosti, kde Ježíš učil a uzdravil dobře na dvacet ochrnutých a stížených dnou.

Když Ježíš došel k vodovodu, oslovilo jej více pohanských učených mužů, kteří slyšeli jeho včerejší učení. Prosili ho o vysvětlení o nejružnějších věcech, mluvili o svých bozích, zvláště o jedné bohyni, která zde vystoupila z moře a ještě o jiné s rybím tělem ve chrámu, která se jmenuje Derhetr. Ptali se ho také na jedno vyprávění, které zde koluje o Eliášovi, že spatřil, jak jeden oblak vystupuje z moře a že to má být určitá Panna, chtěli by přece rádi vidět, kde ten oblak sestoupil, neboť o ní se má zasadit jistý král a pomocník celé země a podle všech výpočtů to má být právě doba nynější. Do toho také přimísili jednu historii o hvězdě, kterou nechala jejich bohyně dopadnout na Tyrus a zda to nebyl právě onen oblak.

Jeden řekl, že se teď mluví o jakémsi blouznivci v Judsku, který využívá onoho oblaku a oné označení doby, tvrdí, že je oním Králem. Ježíš neudělal ničeho, jako by on byl tím mužem, ale přece řekl: onen muž není žádný blouznivec, který by předkládal něco klamného. Mluví se o něm mnoho nepravdivého, a i mluvící sám je špatně informován. Ale teď je ona doba, kdy

se naplní slova proroků. Tazatel byl muž špatného smýšlení, mluvka; netušil sám, že mluví s Ježíšem, kterému se vysmíval, slyšel o něm pouze všeobecné řeči.

Tito mužové byli filozofové, kteří tušili pravdu, ale měli zmatek ve víře ve svoje bohy, a přece to vše chtěli vyřešit zrovna nejrůznějšími vysvětleními. Ale všechny ty postavy a bohové, které chtěli objasnit, to vše bylo spleteno v jedno a tak promíseno, že chtěli docela ještě oblak Eliášův a Matku Boží, o které přece jen nic nevěděli, zatáhnout také do tohoto zmatku. Nazývali svoji bohyni, onu Derhetr, také královnou nebes. Mluvili o ní, jak ona přinesla na zem všechnu moudrost a rozkoš, jak by ji její přívrženci již více nebyli poznali, jak ona všechno předpověděla napřed, i to, že napřed sestoupí do vody a jak se znovu jako ryba vrátí a již pak na věky zůstane nablízku a jak se to také všechno přihodilo atd. Její dcera, kterou počala při svaté službě, je Semiramis, moudrá, všemilovaná královna z Babylona.

Bylo obdivuhodné, že jsem celou historii oné bohyně, zatímco oni o ní tak mluvili, spatřila zcela tak, jak to všechno povstalo a bylo počato a při tom jsem byla vždy zcela netrpělivá, abych mohla oněm filozofům sdělit jejich hrubý omyl. Připadali mně tak obdivuhodně hloupí, že to oni takto nevidí a vždy jsem se domnívala; je to přece všechno tak zřetelné, tak jasné, to teď chci všechno vyprávět. Potom jsem si zase pomyslela: ty do toho nesmíš mluvit, tito učení mužové to přece musí vidět všechno lépe; a tak jsem se trápila mnoho hodin za všechny osoby.

Ježíš jim rozebral celé jejich zmatení a pošetilost. Vypravoval jim historii stvoření, o Adamovi a Evě, o pádu do hříchu, o Kainovi a Abelovi, o dětech Noemových, o stavbě babylonské věže, o oddělení zlých a o místu jejich bezbožnosti a o tom, jak oni, aby obnovili spojení s Bohem, od kterého odpadli, vynalezli nejrůznější bohy, ale jak je satan přivedl na největší bludné cesty, jak ale zaslíbení ženy, která rozdrtil hlavu satanovu, pouhé všechno jejich kouzelnické básnění, zvyky a působení, i jak pak vystupují tak mnohé obrazy těch, kteří mají přinést světu spásu, ale nepřinesli ničeho než jenom větší hříchy a hrůzu pocházející z nečistého zdroje, ze kterého i ony samy vznikly. Ježíš mluvil o oddělení Abrahámově a o vychovávání jednoho kmene zaslíbení, o vedení, výchově a očisťování dětí Izraele, o proroctích, o Eliášovi a jeho proroctví i o nynější době, době naplnění.

Mluvil tak prostě, tak přesvědčivě a tak naléhavě, že jednotlivým z těchto filozofů vzešlo mnoho světla. Ostatní však zapadli znovu do svých historek. Ježíš s nimi mluvil dobře hodinu. Někteří z nich uvěří a obrátí se. Jsou ale zcela zmateni ve svých hlubokomyslných vysvětleních nejrůznějšími pošetilými a zmatenými věcmi. Ježíš přece trochu světla vrhl do jejich duší tím, že jim dokazoval, že v celé historii padlého lidstva a padlém lidském pokolení vždy je ještě stopa, více či méně správná, jaké záměry měl Bůh s lidmi a to, co se z toho zachovalo. A jak oni žijící v království temnoty a zmatení se nezbavili nejrůznějších nešvarů a hrůzy modloslužby, které uprostřed jejich pošetilostí ještě přece nabízely vnější zdání ztracené pravdy, zatím co Bůh plný slitování k lidem z toho mála čistých lidí si vytvořil svůj lid, ze kterého zaslíbení dojde v naplnění. Ukázal jim, že tato doba milosti je teď tady, kdo činí pokání a obrátí se a přijme křest, ten se znovu narodí jako dítě Boží.

Již před tímto rozhovorem s filozofy ihned po křtu Ježíš propustil Barnabáše s ostatními učedníky, kteří odsud odešli do několik hodin vzdáleného Chytru, kde přebývá Barnabášova rodina. Ježíš měl při sobě jenom učedníka Jonáše a jednoho učedníka z Dobratu, protože on jde západním směrem půl hodiny před Salamidu do bohaté úrodné krajiny, kde se nalézají jedno hospodářství a kde se lidé zaměstnávali žněmi. Byli to ponejvíce Židé, kteří zde měli svoje pole. Krajina je velmi příjemná a zcela jinak obdělána nežli u nás. Obilí roste na velmi vyschlých hřebenech jako na náspech a mezi nimi jsou pastviny obklopené a osázené ovocnými stromy, olivovníky a jinými stromy, plné dobytka, který jako by uzavřen do ohrady chodí ve stínu a nemůže natropit žádné škody. Také se zde hromadí voda a rosa na lukách. Spatřila jsem mnoho černých krav bez rohů i hrbatých, těžce chodících zvířat s velmi širokými nohy, kterých užívají k nošení břemen, velmi mnoho oslů, velmi veliké ovce s tlustými ocasy i stáda kozlů nebo rohatých ovcí od nich oddělených. Zdejší lidé mají zde velmi krásnou školu a otevřený stolec pro učení, i jednoho učitele; o sabatu však chodí do synagogy u Ježíšova útulku v Salamině.

Cesta byla velmi krásná. Sotvaže dělníci spatřili Ježíše, kterého viděli již v synagoze a při křtu, když tehdy po skupinách také opouštěli svou práci, odkládali své nástroje a kus stromové

kůry, který nosili na hlavě jako ochranu před sluncem a spěchali dolů s vysokých náspů a skláněli se u cesty před Ježíšem. Mnozí se docela vrhli na zem. Ježíš je pozdravil a požehnal jim, a oni se zase vraceli zpět. Když se Ježíš blížil ke škole, lidé to již učiteli ohlásili a tento vyšel Ježíši vstříc s ostatními ctihodnými muži, přivítal je, zavedl je ke krásnému prameni, umyl mu nohy, sňal mu plášť, který vytřepal a složil, podal mu napít a něco k snědku.

Ježíš pak šel s těmito lidmi a ostatními, kteří sem ještě došli ze Salaminy, od pole k poli a učil tu a tam žence v krátkých podobenstvích o rozsévání, o žni, o oddělení pšenice od plev, o jeho vhození do ohně. Jednotlivé skupiny mu naslouchaly a pak pokračovaly dále v práci, když zase odešel k jiné skupině.

Muži uřezávali zakřiveným nožem několik dlaní pod klasem stéblo a podávali je ženám, které stály za nimi, ty je svazovaly a odnášely je v koších. Spatřila jsem, že na poli zůstalo stát mnoho klasů, které byly nižší a že chudé ženy je následovaly a tyto klasy odřezávaly a sbíraly i klasy spadlé na zem, to vše jim patřilo. Tyto ženy měly velmi krátké oděvy. Uprostřed těla byly převázány šátky a sukni měly kolem těla podkasanou tak, že vytvářela jakýsi pytel, do toho pak zastrkovaly sebrané klasy. Jejich paže byly holé, kolem hrudi a ramen měly ovinuty šátky, hlavu měly zahalenou nebo volnou pod lýkovým stínidlem podle toho, zda to byly ženy vdané nebo panny.

Ježíš takto za stálého učení šel kus cesty dobře půl hodiny do krajiny a potom se navrátil nazpět k prameni u školy, kde předložili jemu i ostatním na kamenné lavici omáčku, myslím, že to byl med, v miskách a dlouhé tyče, se kterých brali plátky a kladli je na chléb, i ovoce tu bylo a malé džbány. Tento pramen byl nepopsatelně krásný a byl ve vysoké stěně, která byla plná stromů. Ke schránce pramene se sestupovalo dolů po mnoha stupních a byl tam chládek a stín. Odděleně od domu, kde se učilo, bydlely ženy, které zahaleny závojem přinášely jídlo. Ježíš učil o Otčenáši. Večer se shromáždili ženci ve škole, kde pak Ježíš vykládal již vypravovaná podobenství, o maně, o každodenním chlebu a učil o nebeském chlebu. Potom odešel s učitelem a několika jinými do jednotlivých chatrčí k nemocným a uzdravil více ochrnutých a vodnatelných. Tito nemocní byli umístěni ponejvíce v malých komůrkách, přistavěných k do-

mům. Tak přišel Ježíš i k jedné vodnatelné ženě. Její komůrka nebyla větší nežli její lože a u jejích nohou byla otevřená tam, kde viděla na malinkou květinovou zahrádku. Střecha byla lehká a dala se otevřít, takže viděla nebe. Muži a ženy se s Ježíšem blížili k chatrči, sňali její kryt a Ježíš se zeptal: „Ženo, chceš na tom být zase lépe?“ Tu ona odpověděla pokorně: „Jak to Prorok přikáže, tak ať se stane!“ Tu Ježíš řekl: „Tvoje víra ti pomohla! Vstaň!“ Tu žena povstala, vyšla ven a řekla: „Pane, teď poznávám tvoji moc, neboť již mnozí mně chtěli pomoci a přece nepomohli!“ Děkovala se svými domácími, velebila Pána a mnozí lidé přicházeli a velmi se divili jejímu uzdravení. Ježíš se pak zase vrátil do domu, kde se učilo.

V Salamině jsem pak spatřila v tento den hřišnici Merkurii, jak prožívá veliký neklid a zármutek a jak chodí sem a tam ve svých komnatách. Plakala, lomila rukama, ležela často celá zahalená v nějakém koutě. Její muž, který mně připadal poněkud hloupý, a její služebné ji pokládaly za šílenou. Ona ale byla zcela rozervána lítostí, přemýšlí a uvažuje pouze o tom, jak by se zde mohla uvolnit a odejít do Palestiny ke svatým ženám. Měla dvě dcerky, osm a devět roků, a jednoho chlapce ve věku pěti let. Její dům leží blízko u velikého chrámu, je velmi veliký a má masivní zdi, jsou tam příbytky luzy, sloupy a terasy zahrady ho obklopují. Vyzvali ji, aby šla do chrámu, ona to odmítla, že je nemocná. Tento chrám je obdivuhodnou stavbou plnou sloupů, příbytků pohanských kněží a komnat. Stojí v něm obrovská socha bohyně, která se leskne jako zlatá, modla má rybí tělo a hlavu s rohy jako kráva. Má před sebou ještě druhou postavu, na jejíž ramena klade svoje krátké ruce nebo pracky. Celá socha stojí na vysokém podstavci s otvory, kam se ukládá kadidlo nebo i jiné věci, kde se vše spaluje. Obětují dokonce i děti, zvláště mrzáčky ke cti této bohyně. Dům této Merkurie je pozdějším příbytkem otce svaté Kateřiny, který se jmenoval Gosta. Kateřina se v tomto domě narodila a byla i vychována. Její otec pocházel ze šlechtického rodu z Mezopotámie a byl pak za prokázané služby odměněn velikými statky na Kypru. V Salamině se zasnoubil s jednou dcerou téže pohanské kněžské rodiny, k níž patřila i Merkurie. Již jako dítě byla Kateřina plna moudrosti a měla vnitřní vidění. Nemohla snést pohanské modly a všude, kde jenom mohla, je odstraňovala, zato byla jednou svým otcem uvězněna.

Zdejší města nejsou takové jako u nás, kde jeden dům stojí oddělen od druhého. Budovy jsou velmi velké, mají terasy a silné zdi, do kterých jsou zabudovány četné prostory pro ubohé lidi. Často zde vypadají ulice jako silné náspy, po nichž se jezdí a které jsou osázeny i stromy. V těchto náspech jsou však obytné prostory pro mnoho lidí. V Salamině je veliký pořádek. Každá třída obyvatel má svoji vlastní ulici. I školní děti vídám ponejvíce v jedné určité ulici, v jiných ulicích spatřuji jen proudy nákladních zvířat. Filozofové mají svůj vlastní veliký dům se dvory a vidím je ponejvíce, jak se procházejí v jedné určité ulici. Chodí ve svých pláštích vedle sebe po čtyřech nebo po pěti a střídavě spolu rozmlouvají. Vidím také, jak jedni jdou vzhůru po jedné straně ulice, a ti, kdo jdou dolů, zase po straně druhé. Tento pořádek je ale většinou ve všech ulicích.

Náměstí s krásným pramenem, na němž zemský vladař mluvil s Ježíšem, je vyvýšeno, ze všech okolních ulic se k němu vystupuje vzhůru po stupních. Proto jsou v zemi chodby s budkami. Po straně je tržiště, kde jsou řady hustých pyramidovitých stromů, na které se dá vystoupit a v koruně sedět jako v loubí. Na toto náměstí shlíží palác zemského vladaře.

13. Ježíš učí v Chytru

Když následujícího dne Ježíš procházel poli, kde byly žně a učil dělníky, trvala po celý den obdivuhodná mlha, že člověk téměř druhého neviděl. Slunce vyhlíželo jako bělavá skvrna skrze mlhu, která ležela těsně nad zemí. Pole se sbíhají severovýchodně mezi vystupujícími výšinami do špičky. Je zde velmi mnoho křepelk, koroptví i velikých mladých holubů. Vzpomínám si i na jeden druh tlustých, šedavě žebrovaných jablek, které měly rudě žilkovanou dužinu, rostoucích v řadách na široce rostlých stromech.

Ježíš učil o podobenství o žních a o každodenním chlebě a uzdravil více ochrnutých dětí, které ležely v jakémsi korytě nebo neckách na ovčích houních. A protože někteří z lidí začali velice chválit jeho učení, Ježíš jim to zakázal a řekl slova, jako: „Tomu, kdo má, bude dáno, a tomu, kdo nemá, tomu bude vzato!“

Zdejší Židé pochybovali nad nejrůznějšími věcmi, kterým je Ježíš učil. Báli se, že nebudou mít žádný podíl na Zaslíbené zemi. Oni se domnívali, že Mojžíš neprošel Rudým mořem, také že lid tak dlouho netáhl pouští, vždyť jsou přece bližší cesty. Ježíš jim odvětil: Zaslíbená země se nenalézá pouze v zemi Kanaan, království Boží se nedá na sebe strhnout, a pak skutečně není zapotřebí tak dlouho bloudit pouští. Vyzval je, jestliže takové věci předhazovali Mojžíši, aby přece sami neobcházeli kolem v pustině hříchu, nevíry a reptání, ale aby nastoupili kratší cestu pokáním, křtem a vírou. Židé se na Kypru příliš mísili s pohany, ale přece tak, že se pohané stali Židy.

Při tomto putování, spojeném s učením, místy, kde probíhaly žně, přešel Ježíš se svými průvodci k vojenské silnici, která vede od jednoho severozápadního přístavu Kypru do jiného na jihovýchodě ostrova a probíhá několik hodin západně od Salaminy. Byl zde veliký útulek pro Židy, kam všichni zavítali. Nedaleko odsud byly také chatrče a dům útulku pro poutníky. Tato silnice je stále plná cestujících. V domě nebyla žádná žena, žila odděleně. Potom, co si omyli nohy a něco pojedli, došli sem i ostatní učedníci, kteří ještě zůstali v Salamině a křtili, Ježíšův doprovod teď čítal na dvacet mužů. Ježíš ještě učil pod širým nebem lidi,

kteří se vraceli z práce domů. Přinesli mu několik nemocných dělníků, kteří si již nemohli více vydělávat na chléb a protože věřili, Ježíš je uzdravil a přikázal jim, aby šli ihned do práce.

K večeru došla ještě karavana Arabů. Měli nákladní voly, kteří dva a dva na dvou tyčích nesli velké balíky, přesahující jim až přes hlavy. Kde byla cesta úzká, tam šli za sebou jeden za druhým a měli tak břemena mezi sebou. Byli zde i osli a velbloudi, kteří nesli balíky vlny. Tito lidé byli z končiny, kde přebýval Jethro, byli hnědší nežli Kypřané a dostali se sem ze své země po lodi.

V hornických městech směšovali měď a jiné kovy a teď cestovali po vojenské silnici na jihovýchod, aby se zase znovu nebrodili. Zvířata nesla těžký kov v dlouhých bednách. Balíky byly menší než obvykle, protože teď byly těžké. Myslím si, že to byly tyče nebo dlouhé desky. Zpracovaný kov byl i v kádovitých nádobách. Ženy byly velmi pilné, za chůze i za jízdy předly a pletly pokrývky a různé pruhy látky, kdekoli tábořily, a tím se při cestě živily a mohly se tak i oblékat. To vše zhotovovaly z vlny, která byla naložena na zvířatech. Vlnu měly připevněnu na jednom rameni a spřádaly ji jednou rukou ve vlákno, a to navíjely na vřeteno, kterým otáčely ve druhé ruce. Když vřeteno bylo již plné, potom vlákno navinuly na válce, visící jim u pasu.

Když lidé zbavili zvířata břemene a zaopatřili je, pozdravili Ježíše a prosili, aby také oni mohli naslouchat jeho učení. Ježíš chválil jejich píli a dostal se tak k otázce: Pro koho je všechna jejich námaha a práce? A dovedl je tak ke Stvořiteli a Zachovateli všech věcí a mluvil s díky o Bohu a jeho slitování vůči hříšníkům a ztraceným ovčím, které bloudí okolo a neznají svého pastýře. Poučoval je zcela mírně a jemně. Byli dojatí a naplnění radostí a chtěli mu darovat nejrůznější věci. On požehnal jejich dětem a se svým doprovodem je opustil, obrátil se více severním směrem k Chytru, který je odsud vzdálen čtyři až pět hodin a od Salaminy asi šest. Cesta teď vstoupala vzhůru.

Spatřila jsem ve vedlejší končině olivovníky a bavlníky a i další rostlinu, ze které, jak si myslím, zhotovovali jakýsi druh hedvábí. Nevypadá jako náš len, spíše jako konopí a poskytuje dlouhé jemné vlákno. Především zde ale roste stromek s krásnými žlutými květy ve velikém množství a je na pohled velmi

roztomilý. Má plody téměř jako mišpule a připadá mně, že je to šafrán. Po levé straně přecházíme do pohoří plného vysokého lesa. Je zde velmi mnoho cypřišů a velkých, krásně vonících pryskyřičných keřů. Nalevo v pohoří jsem spatřila i říčku, jak padá vodopádem dolů. Dále kupředu, vzhůru po návrší, je na jedné straně les a na druhé holý horský hřbet a z cesty vybíhají do hor jeskyně, kde dobývají měď a bílý kov jako stříbro. Viděla jsem, že se seshora prokopávají dolů. Musí zde také i vše tavit a sice za pomoci žlutého prášku, kterého se nachází v blízkosti celý kopec. Spatřila jsem, že to, co vyrobí, hnětou do velikých koulí a suší. Mluvili i o tom, že se hmota často vzněcuje.

Po čtyřech hodinách cesty přišel Ježíš do útulku více jak půl hodiny před Chytrem, kam až stále sahají doly. Sem zavítali a Pána přijal Barnabášův otec s několika jinými muži a prokázal mu obvyklé služby lásky. Ježíš si zde odpočinul, učil a účastnil se se svým doprovodem malé hostiny.

Chytrus leží uprostřed velké roviny. Ježíš přišel z oné strany, kde jsou doly. Chytrus má židovské i pohanské obyvatele. Je zde mnoho jednotlivých budov, podobných selským usedlostem, spojených zahradami a poli kolem dokola města.

Protože jsem byla velmi zarmoucená, že veliká námaha a činnost Ježíšova měla mít na Kypru tak malý užitek, takže jak řekl Poutník – zhola nic není zachyceno v Písmu, asi nikdo neví o této cestě a už nikde není ani zmínka o tom, že Pavel a Barnabáš tam mnoho vykonali, dostalo se mně o tom zjevení, ze kterého si vzpomínám ještě na následující: Ježíš získal na Kypru pět set sedmdesát duší, pohanů a Židů. Spatřila jsem, jak kněžka Merkurie se svými dětmi Ježíše brzy následovala a vzala s sebou mnoho majetku a peněz. Přišla ke svatým ženám a při prvním křesťanském osídlení kolem Ofelu až k Betánii mnoho prodala mezi diakony na stavby a k obživě. Spatřila jsem také, že při povstání proti křesťanům, kdy Šavel ještě nebyl obrácen, byla Merkurie zavražděna. Stalo se to, když Šavel odešel do Damašku. Již záhy po Ježíšově odchodu i mnoho jiných pohanů a Židů opustilo Kypr s majetkem i penězi a odešli do Palestiny a víc a více vydávali ze svého jmění; povstal z toho veliký rozruch mezi těmi, kdo jinak smýšleli, v jejich rodinách, protože se tím cítili postiženi. Spílali Ježíšovi jako podvodníku, nikdo o něm už nesměl mluvit. Mnoho lidí zatkli a zbičovali je. Pohanští

kněží jejich rodinné příslušníky sužovali a nutili je, aby obětovali. Zemský vladař, který mluvil s Ježíšem, byl povolán do Říma a sesazen; ano, přišli i římsí vojáci a obsadili všechny přístavy a nedovolili více nikomu se nalodit. Ježíšovým ukřižováním pak vymizela zcela každá vzpomínka na něj a mluvilo se o něm jako o buřiči a zrádci a ti, kdo ještě v něho věřili, kolísali a styděli se před svými. Dvanáct let nato nenašel Pavel s Barnabášem již žádnou stopu, nezůstali zde dlouho, ale několik lidí vzali s sebou.

Cestou do Chytru učil Ježíš také před jednotlivými skupinami horníků. Štoly byly pronajaty dílem pohanů, dílem Židy. Dělníci vyhlíželi velmi hubeně, uboze, byli bledí a na mnoha místech svého holého těla byli chráněni hnědými kusy kůže, ve kterých vězeli jako želvy v krunýři. Ježíš učil o kováři, který železo očišťuje v ohni. Pohané a Židé pracovali na různých stranách cesty a naslouchali vždy z obou stran. Bylo zde i několik posedlých nebo trápených duchů, kteří museli pracovat připoutáni na provaze a tito začali hučet a křičet, když se Ježíš blížil a ohlašovali jej a volali, co zde s nimi zamýšlí? On jim ale poručil, aby mlčeli, načež hned ztichli. Přišli k němu i židovští horníci a naříkali, že pohané pod cestou zasahují za jejich hranice a okrádají je. Ježíš by to měl rozhodnout. Tu dal Ježíš kopat blíže této hranice na židovské straně, vrtat a narazil na pohanské štoly. Byla zde celá hnízda hrudek bílého kovu, myslím, že to byl zinek nebo stříbro, a to je sem přilákalo. Ježíš teď mluvil o pokušení a o nespravedlivém majetku. Pohané byli usvědčeni, svědků zde bylo dost. Protože zde ale nebyla jejich vrchnost, nebylo vykonáno nic a pohané se s reptáním stáhli.

Chytrus je velmi živé město. Přebývá zde mnoho pohanů a Židů, kteří spolu jednají důvěrně, než jak jsem to obvykle spatřovala, ačkoli přebývají v oddělených ulicích. Pohané zde měli více chrámů a Židé dvě synagogy. Bylo zde mezi nimi také mnoho vzájemných sňatků, přesto však vždy tak, že pohan se stal Židem.

Před město vyšli Ježíši vsťíc židovští starší, učitel a také dva z filozofů ze Salaminy, kteří dotčeni jeho učením jej sem následovali, aby ho zase mohli slyšet. Když Ježíši v jednom domě, určeném pro přijetí, myli nohy a podali něco pojíst, prosili ho o uzdravení více nemocných, kteří jej toužebně očekávali. Ježíš

s nimi odešel do židovské ulice, kde na cestě před jednotlivými domy leželo asi dvacet nemocných, které on uzdravil. Byli mezi nimi sehnutí, kteří se opírali o berle, které vyhlížely jako lešení a stáli na třech nohách. Uzdravení Ježíše velebili a volali, stejně tak jako jejich příbuzní, krátké vyslovené chvály ponejvíce vzaté ze žalmů, učedníci je ale znovu uklidňovali.

Ježíš teď vešel do domu představeného synagogy, kde se shromáždilo více učenců a mezi nimi i několik lidí ze sekty rechabitů. Měli poněkud odlišné oblečení a zvláštní přísné zvyky i přesvědčení; mnohé z toho už ale opustili. Tito lidé zde obývali i celou ulici a měli obzvláště co dělat s hornictvím, byli z mnoha pokolení, kteří se zaučovali v Efronu v království Bušan, ve kterém dobře ovládali hornictví. Ježíše zde představený pozval na hostinu, kterou pro něj nechal po sabatu připravit. Protože ale Ježíš slíbil, že bude u otce Barnabášova, proto poslal všechny tam a prosil představeného, aby na své hostině v synagoze pohostil chudé horníky a dělníky.

Synagoga byla plná lidí a mnoho pohanů naslouchalo společně seshora na terasách. Ježíš učil z třetí knihy Mojžíšovy o oběti u Stánku úmluvy a z Jeremiáše o zaslíbení. (Lv 25,26, Jr 23, 6-28). Mluvil o mrtvé a živé oběti a oni se ptali na tento rozdíl. Mimo to učil Ježíš ještě o osmi blahoslavenstvích.

V synagoze byl však starý zbožný rabín, který již dlouho byl vodnatelný a jako obvykle se dal donést na svoje místo. Když teď učenci ještě s Ježíšem rozmlouvali o nejrůznějších věcech, volal hlasitě: „Mlčte, nechte mě promluvit!“ A když všichni utichli, zvolal: „Pane, tys prokázal jiným milosrdenství, pomoz i mně a přikaz, abych k tobě přišel!“ Pán Ježíš řekl k onomu muži: „Tak, jak věříš, vstaň a pojď ke mně!“ Tu nemocný povstal a zvolal: „Pane, věřím!“ A byl zdráv a stoupal po schodech vzhůru k Ježíši a děkoval mu. Všichni propukli v radostnou chválu. Ježíš a ostatní hned nato odešli do příbytku Barnabášova. Hospodář pak shromáždil chudé a dělníky k hostině, kterou jim Ježíš přenechal.

14. Otcovský dům a rodina Barnabášova. Ježíš učí v okolí Chytru

Barnabášův otec přebývá před západní stranou města, kde se nacházejí rozptýlené domy, neboť takové příbytky, jako i celé vesnice, leží kolem Chytru. Dům je zcela jako pohlcený, na jedné straně má terasy, jejichž zdi jsou hnědé, jako by byly natřeny olejovou barvou nebo pryskyřicí, nebo je to přirozená barva? Na těchto terasách rostou rostliny z loubí. Mimo to probíhá okolo domu chodba se stropy, otevřená galerie, ve které jsou krásné stromy. Kolem jsou vinice a místa naplněná uspořádaným stavebním dřívím, jsou zde veliké silné kmeny a nejrůznější tvary kusů dřeva. Všechno je uspořádáno tak, že se dá mezi nimi procházet. Myslím, že je to určeno ke stavbě lodí. Mají také takové podobné dlouhé vozy, které nejsou širší nežli kmeny a myslím, že mají silná železná kola. Tahají je osli, kteří daleko jeden od druhého jsou zde zapřaženi. Nedaleko odsud je velmi krásně vidět vysoký les.

Barnabášův otec je vdovec, jeho sestra s několika služkami má v blízkosti dům a stará se o jeho domácnost i o jídlo. Pohanští Ježíšovi průvodci a filozofové ze Salaminy nebyli s nimi u stolu, protože to byla doba sabatu, ale odešli do dřevěné haly a jedli z ruky a stojíce pod sloupy naslouchali Ježíšovu učení. Jídlo sestávalo z chlebných placek, medu a ovoce, ponejvíce z ptáků a širokých plochých ryb, bylo zde i více misek s masem, jehož dlouhé kusy byly šněkovitě svinuty a byly posypány nejrůznějšími bylinami. Ježíš mluvil o oběti zaslíbení i mnoho o prorocích.

Během hostiny přicházelo více skupin čtyř či šestiletých dětí, chudých a polooblečených. Měly široké pletené košíčky s nejrůznějšími jedlými bylinami, které nabízely hostům, kteří jim darovali jídlo nebo chléb. Ponejvíce se držely na oné straně, kde byl Ježíš a jeho doprovod. Ježíš povstal, vyprázdnil jejich košíky a naplnil je jídlem a požehnal je. Bylo to velmi milé a dojemné.

Po celé následující ráno učil Ježíš před mnoha lidmi za Barnabášovým domem, kde byl krásný pahorek a vhodný stolec pro učení, ke kterému se dalo jít od domu nádherným vinným

loubím. Nejprve před horníky a dělníky, potom před pohany a nakonec před velikým zástupem Židů, kteří se všichni spojili s pohany. Mnoho nemocných pohanů dalo Ježíše poprosit o pomoc a svolení, aby mohli naslouchat jeho učení. Byli to ponejvíce zmrzačení a nemocní dělníci, kteří byli uloženi na svých ložích v blízkosti učebního stolce. Ježíš poučoval dělníky o Mesiáši, o oddělování kovu v ohni, potom pohany o divokých výhoncích stromů a vinné révy, které musí být ořezány, o jednom jediném Bohu, o Božích dětech, o Synu domu a o služebníkovi, i o poslání pohanů. Nato učil Ježíš o smíšených manželstvích, jak nemají být podporována, ale pouze z milosrdenství připuštěna; přece ale jenom kvůli obrácení a zušlechtění, ne ale z pouhé smyslnosti; a jak teď mají být trpěna, kde oba dva mají svatou vůli. V podstatě ale více mluvil proti tomu, nežli pro to a chválil ony šťastné, kteří vyhnali čisté výhonky v domě Páně. Mluvil o závažné zodpovědnosti oné židovské části, o výchově dětí a o zbožnosti, o využití doby milosti, o pokání a křtu.

Potom Ježíš nemocné uzdravil a byl při hostině u Barnabáše. Nato oni s ním odešli na druhou stranu města, kde jsou nesmírně dlouhé řady úlů mezi velikými zahradami. V blízkosti se také nalézá pramen a malé jezero. Ježíš učil a vyprávěl, a nato odešli do města k synagoze, kde učení o oběti a zaslíbení bylo uzavřeno.

Bylo zde i několik učených putujících Židů, kteří předkládali Ježíši nejrůznější vyumělkované otázky, které jim zodpověděl. Byla v nich trocha zlé vůle. Jednalo se o smíšených manželstvích, o Mojžíšovi, který dal mnohé odstranit, a o Aronovi, který dal zhotovit zlaté tele a o jeho trestu, atd.

Zdálo se, že příští den je u Židů nějaký sváteční nebo postní, neboť se ráno v synagoze modlili a učilo se. Nato vyšel Ježíš se všemi svými učedníky a pohanskými mladíky u severní strany města ven. Přidali se k nim ještě židovští učitelé a několik recha-bitů, společně to bylo celkem na sto mužů. Ušli asi hodinu cesty do jednoho místa, které bylo střediskem včelařství. Až daleko ven, vstříc rannímu slunci stály dlouhé řady úlů do výše muže, bílých, domnívám se pletených ze sítin nebo z lýka. Měly mnoho otvorů a byly postaveny jeden ke druhému. Každý úl měl před sebou pole květin, obzvláště ale mnoho meduňky. Všechno bylo ohrazeno a vyhlíželo to úplně jako město. Pohanská

teď vůbec ani nepřišlo na mysl a Ježíš jim ukázal, jak oni naložili se všemi proroky a jak jednali s těmito zvěstovateli, tak podobně učiní i tomu, kterého tito zvěštovali.

Rechabité s Ježíšem mluvili o Malachiáši, na kterého velmi drželi, jak jej pokládají za Božího anděla, jak on jako dítě přišel ke slušným lidem a jak potom zase zmizel a také se neví, že by byl zemřel. Mluvili také mnoho o jeho proroctvích o Mesiáši a o jeho nové oběti s Ježíšem a Ježíš jim vše vykládal na nynější dobu a na blízkost času!

Od města včelařů odešel Ježíš s velikým doprovodem, který se ale cestou stále více zmenšoval, znovu do rodného místa Barnabášova. Byla to cesta trvající více hodin. Větší počet průvodců se sestával z mladých mužů židovské obce, kteří odcházeli, aby se nalodili na loď k cestě do Jeruzaléma na Letnice, ti, kteří zde ale zůstali, tvořili ještě stále velikou skupinu. Před zahradami se shromáždilo dobře snad třicet až čtyřicet pohanských žen a panen a asi deset židovských dívek, aby projevily Ježíši svoji úctu. Hrály na flétny, zpívaly chvalozpěvy, nesly květinové věnce a prostíraly na cestu ratolesti. Často také rozprostíraly přes cestu sukně, ukláněly se před Ježíšem a nabízely věnce, květiny, koření, malé lahvičky s voňavkami, to vše jako dar. Ježíš děkoval a mluvil s nimi. Šly s nimi až k domu Barnabášovu a složily svoje dary na zem v hale pro shromáždění. Všechno vyzdobily květinami a věnci. Bylo to přijetí jako o Květné neděli, jen klidnější a prostší. Nato se odebraly pryč, byl večer.

Přichází mně na mysl oblečení pohanských žen. Panny nosily zvláštní čepice v oné podobě, jak jsem já jako dítě splétala z rákosí takzvané kukaččí košíčky. Jednotlivé nosily zrovna takové jednoduché čepice, jiné zase kolem nich měly upletené věnce, ze kterých splývaly dolů mnohé stužky s nejrůznějšími ozdobami až na čelo, spodní okraj čepice tvořil vždy věnec květin z vlny a per. Závoj měly pod tím, rozevíraly ho vpředu na obě strany, nebo ho přehodily na ony čepice a vzadu spočíval na šíji. V pase byly oděny velmi těsně, vpředu na prsou měly náprsenku a kolem krku nejrůznější stužky a ozdoby. Pod pasem byl jejich oděv velmi široký, neboť měly mnoho sukní nad sebou z jemné látky, a to vždy dolní byla o kus delší než ostatní, ta nejspodnější byla nejdelší. Paže nebyly zcela zakryty, byly to jemné dlouhé pruhy, žádné rukávy, spjaté kolem paží věnečky.

Látky měly rozličné barvy, žluté, červené, bílé, modré, pruho-
vané i poseté květy. Jejich dlouhé vlasy splývaly dolů a na konci
byly spjaty jako nějakou šňůrkou, která měla střapce, čím vytvá-
řely jakoby pokrývku a proto nemohly jen tak lehce poletovat.
Na holých nohou měly sandály vpředu zahnuté do špičky. Ženy
měly na hlavách jenom ozdobu, ta nebyla tak vysoká a nad
čelem měla něco jako pevné stínítko, které často, končící špič-
kou, sestupovalo až nad nos a které se v oblouku klenulo do
výše až nad perlami ozdobené uši. Byly v něm otvory se sple-
tenými vlasy, perlami a nejrůznějšími ozdobami. Vzadu měly
široké, dolů splývající pláště. Měly u sebe děti, které neměly
jiný oděv nežli pruh látky, který přepásaný přes jedno rameno
splýval napříč dolů a zakrýval pás těla. Ženy čekaly na Ježíše
již tři hodiny.

U Barnabáše byla připravena hostina, ale ke stolu je nepo-
ložili, ale každému podali jídlo na prkénku jako na jakési lo-
dičce. Bylo zde shromážděno mnoho starých mužů, mezi nimi
i onen starý učenec, kterého Ježíš v synagoze uzdravil. Barna-
bášův otec je starý hranatý podsaditý muž, je vidět, že pracuje
se dřevem. Všichni muži oné doby jsou mnohem drsnější nežli
nynější lidé.

Potom jsem spatřila Ježíše na učebním stolci u pramene před
Chytrem. Přípravoval na křest a učedníci křtili nejprve Židy a
potom pohany.

Ježíš zde také mluvil s židovskými učiteli o obřízce, nemají
je přemlouvat k přijetí obřízky, jen kdyby to sami požadovali.
Přece nemohou také přemlouvat Židy, aby do synagogy vpustili
pohany; musí se uchránit pohoršení a jen Bohu děkovat, jestliže
pohané opustí modloslužbu a očekávají spásu. Mají jim ukládat
jiné újmy a obřízku srdce a odložení všech choutek. On jim
odděleně uloží učení a modlitby.

15. Ježíš ve městě Mallepa

U pramene před Chytrem, u kterého učedníci křtili, spatřila jsem muže, kteří jej s úctou uzavřeli. Zástup posluchačů a pokřtěných byl připraven rozejít se pryč na všechny strany. Jednotlivci ještě stáli kolem putujících Židů, kteří sem právě došli a odpovídali na jejich otázky. Ježíš zde učil od časného rána až do poledne. Teď odešel se svými učedníky a asi se sedmi pokřtěnými filozofy ze Salaminy do veliké obce Mallepa. Toto místo vystavěli Židé, a proto tam přebývají jenom oni. Leží na návrší ve výběžku pohoří a je z něj obdivuhodná vyhlídka na všechny strany, je možno vidět i moře. Má pět ulic, které vedou k jeho středu, kde ve skalním podkladu je vytesána vodní nádržka, která je napájena pramenem u Chytru. Jsou zde krásná sedátka a kolem rostou stinné stromy. Zde odsud je překrásný rozhled po celém místě i zemi plné plodů. Okolo Mallepa je dvojitý násep, vnitřní je menší, vnější je vyšší. Mnohé je také vytesáno ve skále a mimo náspy probíhají – jako malá údolí – daleko kolem příkopy. Na čerstvém trávníku s nádhernými květinami stojí v řadách přebohaté ovocné stromy, pod kterými leží v trávě velké žluté plody. Všichni jsou zde ještě zaměstnáni žněmi. Lidé suší mnohé plody a odesílají je pryč, zhotovují i přikrývky, koberce a rohože i lehounké, nižší skříňky z lýka a na tom suší plody.

Když sem Ježíš přišel, vyšli mu vstříc učitelé synagogy, školní děti i mnoho lidu až před bránu. Všichni byli slavnostně vystrojeni. Děti zpívaly a hrály na nástroje a v rukou nesly palmové ratolesti. Dívky šly před chlapci. Žehnající Ježíš procházel mezi dětmi a učitelé jej dovedli s jeho doprovodem – asi třiceti muži – do jedné haly, kde jim umyli nohy.

Mezi tím přinesli asi ke dvaceti nemocných, ochrnutých a vodnatelných do ulice před dům a Ježíš je uzdravil a nechal je, aby jej následovali do středu města k prameni. Všichni teď šli uzdraveni s velikou radostí svých příbuzných společně k prameni, kde Ježíš učil o každodenním chlebě a o vděčnosti vůči Bohu.

Odsud odešel Ježíš k synagoze a učil o části modlidby „Přijď království tvé“, mluvil o Božím království v nás, o jeho blíz-

kosti, jak je to zcela duchovní a ne nějaké pozemské a jak se bude dařit těm, kdo je od sebe zapudí. Pohané, kteří jej následovali, stáli venku. Zde byli více odloučení, než tomu bylo v pohanských městech.

Nato se Ježíš zúčastnil hostiny u učitelů, po které jej dovedli do útulku, který připravili pro něj a jeho doprovod. Byl zde dohlížitel, který se o všechno musel starat.

Potom následujícího rána učil Ježíš znovu v této velmi krásné synagoze, kde se všichni shromáždili. Mluvil o rozsévání, o rozdílnosti polí, o plevelu, i o hořčičném zrnku, jak i toto přináší veliké plody. Svoje podobenství vzal z jednoho keře, který zde pěstují a jenž z jednoho velmi malého jádra vyžene stonek téměř ve výšce muže a silný jeho peň, který je velice užitečný. Jeho plody jsou velké jako žaludy, rudé a černé, jsou pak lisovány a používány jako barvivo. Pokřtění pohané v synagoze nebyli, naslouchali zvenku s výše terasy.

Když se Ježíš s učedníky zúčastnil hostiny u představeného, uvedly ostatní děti tři slepé chlapce ve stáří asi deset až dvanáct let dovnitř. Hráli na flétny a na jeden nástroj, který drželi před ústy a brnkali na něj prsty. Nebyla to píšťala, ale v jejím zvuku bylo něco drnčícího jako kovový bzučák (brumle). Mezi tím také zpívali příjemnou melodii. Jejich oči byly otevřené, bylo to jako by měly zákal. Ježíš se jich zeptal, zda by rádi chtěli spatřit světlo a putovat zbožně a pilně spravedlivou životní cestou a oni řekli zcela radostně: „Pane, ty nám tedy chceš pomoci! Pane, pomoz nám! My chceme učinit, jak ty přikážeš!“ Tu Ježíš řekl: „Položte na zem svoje píšťaly!“ A postavil je před sebe, vedl pak oba jejich palce k ústům a přešel jim jednomu po druhém těmito oběma palci současně od očních koutků u kořene nosu přes jejich oči až po spánky a pozvedl jednu miskou s ovocem ze stolu před ně a řekl: „Vidíte to?“ Požehnal všem a dal jim ovoce. Divili se a radostně tápali kolem sebe, vrhli se před Ježíšem na zem a plakali. Nastalo veliké dojetí, radost a obdiv v celém shromáždění. Chlapci ale spěchali se svými průvodci ze sálu a ulicemi v nesmírné radosti ke svým rodičům. Nastalo veliké pozdvižení v celém městě. Děti se navrátily se všemi svými domácími a mnoha ostatními lidmi nazpět ke dvoru před sálem a přicházely hrajíce na svoje nástroje veselé písně a zpívající, aby Ježíšovi poděkovali. Tu ještě Ježíš krásně učil o vděč-

nosti a řekl: „Děk je modlitbou, která připravuje nové milosti, tak dobrotivý je nebeský Otec.“

Po hostině putoval Ježíš s učedníky a pohanskými filozofy krásnými stinnými nivami kolem města a učil pohanské muže a nové učedníky. Starší učedníci pak zase poučovali jednotlivé zástupy. K večeru Ježíš opět učil v synagoze.

Následujícího dne navštívil rodiče uzdravených slepých chlapců. Byli to Židé z Arabie, z končiny, kde Mojžíšův tchán Jethro, přebýval. Měli jedno vlastní jméno. Často tak putovali kolem a byli již pokřtěni u Kafarnaá, kudy procházeli a naslouchali tam Ježíšově horskému kázání. Tito lidé, několik rodin čítajících společně asi dvacet osob se ženami a dětmi, byli obchodníci a výrobci, kteří jako u nás Italové, Tyroláci a lidé ze Schneewaldu brzy zde, brzy tam prodlévají po určitý čas a současně pracují i prodávají svoje výrobky, dřevěné hodiny, pastičky na myši a sádrové figurky. V tuto dobu pravidelně prodlévají po několik měsíců zde a měli před severní částí města svůj útulek s nejrůznějším nářadím a tkalcovnou. Jejich slepí chlapci si na těchto cestách museli příležitostně něco vydělat zpěvem a hrou na flétnu. Ježíš jim řekl, že už teď nemají více putovat s chlapci, ale že je zde mají nechat a poslat do školy. Ukázal jim také lidi, kteří se chtějí chlapců ujmout a vyučovat je. On to také již včera uskutečnil. Rodiče mu to slíbili.

16. Ježíš učí před pohanskými filozofy a při židovských svatebních slavnostech

Ježíš putoval s učedníky a sedmi pokřtěnými filozofy kouzelným travnatým údolím, které od Mallepa vede k vesnici Lanefa a mírně se zvedá jižněji a severněji do pohoří. Z této jižní strany sestupuje dolů z pramene u Chytru jeden potok asi tři stopy široký. Prochází skryt pohořím, probíhá vesnicí Lanefou a spěje údolím proti Mallepu a v příkopech okolo něj. Není to ale ona voda, která se nachází ve středu Mallepa v jeho vysoko položeném prameni, ačkoliv ulice, kterou Ježíš vyšel ven a která je pátou ulicí města a tou probíhá vodovod k onomu krásnému prameni. Nedá se vyslovit, jak je kouzelné a přepěkné toto zelené údolí kol dokola uzavřené. Až k Mallepu se táhne divoce rozptýleně po obou stranách až k vesnici Lanefě, která leží na jeho konci. Vše je zcela zelené a plné nejkrásnějších květin a ovoce, které zde vše roste divoce a neuspořádaně. Ježíš putoval vlevo po jižní straně potoka vzhůru k Lanefě, kde mluvil se zástupem mladých lidí, kteří byli na cestě, aby se nalodili, a tak se dostali na svatodušní svátky do Jeruzaléma. Přikázal jim, aby pozdravili Lazara, ale mimo něj aby s nikým o něm nemluvili. Při další cestě překročil Ježíš potok a přešel na jeho severní straně údolím dolů směrem k Mallepu. Tam nahoře prošel ještě jednou vesnicí, která má zvláštní jméno Leppe.

Žně jsou teď skončeny a lidé skládají snopky na hromady, které chtějí věnovat chudým.

Ježíš poučoval pohanské filozofy po celou cestu, brzy šli, brzy zase prodlévali na nějakém krásném místě. Poučoval je o celkovém pokušení lidí před potopou, o záchraně Noema, o novém zpustnutí, o oddělení Abraháma a o vedení jeho pokolení až do doby, ve které by zaslíbený Těšitel měl z něj vzejít. Pohané prosili o nejružnější vysvětlení a připomínali mnohá slavná jména starých bohů a reků a o jakých jejich dobrodiních se vypráví. Ježíš jim řekl, že všichni lidé více či méně přijali přirozené milosti a získali svými dary mnohé pohodlné věci i časné prospěšné a moudré, ale že z tohoto působení také společně vzešlo i mnoho neřestí a mrzkostí. Ukázal jim celé od Boha odvrácené

poklesnutí a částečný zánik oněch národů a směšné vybájené zkreslení jejich historek o bozích, smíšených s démonickými proroctvími a kouzelnickými klamstvy, které do toho všeho byly jako pravdivé zapředeny.

Filozofové se zmínili o jednom z nejstarších, moudrém králi, který přišel z vysoko položených končin za Indií jménem Dremšid o v jedné zlaté dýce, kterou přijal od boha, jak rozdělil mnoho zemí a osadil je lidmi a vůbec všude šířil požehnání a ptali se Ježíše na něj a nejrůznější zázraky, které se o něm vypravovali. Ježíš jim řekl, že Dremšid byl přirozeně chytrý a smyslově vzácný muž a vůdce národů, který vedl jeden kmen národů, když se po rozdělení při stavbě babylonské věže rozešli a jak jim rozdělil podle určitého pořádku různé země a že byli takoví vůdcové, kteří ještě hůře jednali nežli on, protože jeho rasa přece nebyla tolik zatemněna. Ukázal jim však také, jaké pověsti byly připsány na jeho účet a jak se on stal klamným a bludným obrazem kněze a krále Melchisedecha. Řekl jim, aby měli zájem o tohoto a o Abrahámův kmen; neboť když se mýjely proudy národů, vyslal Bůh k lepším rodinám Melchisedecha, aby je vedl a spojoval a připravil jim země a místa k pobytu, aby se tím zachovali čistí, a tak aby byli schopnější či neschopnější podle své hodnoty, jak se přibližovali k milosti zaslíbení. Kdo to byl Melchisedech, to si mohou sami domyslet, ale to je pravda, že on byl dřívějším předobrazem budoucí, teď tak blízké milosti zaslíbení a jeho oběť chleba a vína, kterou přinesl, ta se naplní, dokoná a setrvá až do konce tohoto světa.

Ježíš mluvil tak určitě a neodvolatelně o Dremšidovi a Melchisedechovi, že tito učenci udiveně řekli: „Mistře, jak ty jsi moudrý! Vypadá to přece, jako kdyby tys byl v oněch dobách žil a znáš všechny tyto lidi, jak se ani oni sami neznali!“ Mluvil s nimi ještě mnohé o proročích a zvláště o Malachiášovi. Při začátku sabatu odešel Ježíš k synagoze a učil z třetí knihy Mojžíšovy o jubilejním roce a z Jeremiáše. Mluvil o tom, že musíme dobře obdělávat svoje pole, aby náš bratr, který je od nás přejme, z toho poznal naši lásku.

Následujícího rána pokračoval Ježíš v synagoze v učení o jubilejním roce, o obdělávání pole a z Jeremiáše a odešel potom s učedníky a mnohými lidmi, Židy i pohany, jižním směrem před město, kde byla židovská zahrada s lázněmi,

kam přitékala voda od Chytru, kde byla krásná cisterna s nádržemi na koupele okolo a s příjemným místem s dlouhými stinnými loubími. Všechno zde bylo právě připraveno ke křtu. Mnoho lidí následovalo Ježíše na místo učení u pramene, mezi nimi bylo sedm ženichů a jejich průvodců a příbuzných.

Ježíš učil o pádu do hříchu, o zkažení lidí, o zaslíbení, o zpustlosti a úpadku mravů, o oddělení lepších lidí, o zachovávaní zasnoubení, aby bylo možno zdědit ctnosti a milosti rodičů, o ozdravení manželství Zákonem, o umírněnosti a zdrženlivosti. Došel tak v učení na ženicha a nevěstu a použil pro příklad jednoho druhu stromu na ostrově, který vzdálen daleko od stromů na pevnině je oplodněn a řekl: „To působí naděje, důvěra v Boha a touha po spáse, pokora a cudnost k matce zaslíbení. Tímto způsobem pak se Ježíš dostal na tajemný význam manželství, jako na spojení Utěšitele Izraele s jeho obcí a nazval manželství velikým tajemstvím. Mluvil o tom tak překrásně a obdivuhodně, že se to ani neodvažují opakovat. Nato učil o pokání a o křtu, které očisťují a vyhlazují vinu odloučení a všechny činí schopnými, aby měli podíl na spojení spásy.

Ježíš se s jednotlivými křtenci uchýlil do ústraní, vyslechl jejich vyznání, odpustil jim hříchy a uložil jen mlčenlivost o konání dobrých skutků. Jakub Mladší a Barnabáš křili. Ponejvíce byli pokřtěni staří lidé a několik pohanů, též i oni tři uzdravení chlapci, kteří nebyli pokřtěni při křtu jejich rodičů v Kafarnau.

Když byl ukončen sabat, předneslo několik filozofů otázku, zda Bůh musel dopustit strašlivou potopu na zemi? A proč nechal lidi tak dlouho čekat na Utěšitele? On přece to všechno mohl změnit a seslat někoho, kdo mohl všechno vykonat dobře? Tu Ježíš učil, že toto nebylo stanoveno v Božích úradcích a že on stvořil anděly se svobodnou vůlí a obdařil andělskými silami, a že tito z pýchy od něj odpadli a zřítili se do temné říše, a že člověk je postaven mezi toto temné království a království světla zase se svobodnou vůlí a že požitím zakázaného ovoce se oddal onomu temnému království, ale že člověk musí chtít spolupracovat, a tím že mu Bůh pomáhá a že on musí stáhnout dolů Boží království a tak se mu Bůh odevzdá. Člověk ale chtěl být jako Bůh požitím zakázaného ovoce, a že mu nemůže být pomoci jinak, než aby Bůh dal mezi nimi povstat svému Sy-

nu, který je zase s Bohem usmíří. Lidé jsou ale ve své celé bytosti tak rozvráceni, že je zapotřebí velikého slitování a obdivuhodných vedení, aby se Boží království dostalo na zem, zatím co říší temnoty v člověku to popudí. Mluvil také o tom, že toto království není žádnou světskou mocí ani vznešeností, je to však obnovení a usmíření člověka s nebeským Otcem a spojení všech dobrých lidí v jednom těle.

Následujícího dne učil Ježíš znovu u místa křtu. Bylo přítomno i sedm manželských párů, mezi nimi jeden pár pohanů, kteří přijali obřizku a vzali si židovské dcerky. Jiní pohané, kteří byli s myšlením přízněni s Židy, žádali o povolení, aby také směli naslouchat učení.

Nejprve učil Ježíš všeobecně o povinnostech manželského stavu a zvláště žen; ony se mají dívat po očích manželových a jinak mít oči sklopené. Mluvil o poslušnosti, pokoře, cudnosti, pracovitosti a výchově dětí. Když ženy odešly, aby v Leppe uspořádaly hostinu, připravoval Ježíš muže na křest. Mluvil o Eliášovi a veliké vyprahlosti země, o oblaku přinášejícím déšť, který Eliáš vyprosil a ten vystoupil z moře. I dnes byl nad zemí také takový bílý oblak mlhy jako posledně, nad zemí byl hustý, člověk nemohl vidět příliš daleko od sebe. Ježíš mluvil o oné vyprahlosti země jako o Božím trestu za modloslužebnictví krále Achaba. Milost a požehnání se vzdálily a panovala též jakási vyprahlost srdcí. Mluvil o ukrytí se Eliáše u potoka Karyt, jak jej pták živil a pak došel do Sarepty ke vdově a jak jí pomohl, o tom, jak zvítězil nad modloslužbou na Karmelu a jak vzhůru vystoupil oblak a všechno zase osvěžil deštěm. Ježíš porovnával tento déšť se křtem a vybízel je, aby se obrátili a nesetrvávali jako Achab a Jezabel ve hříchu a ve vyprahlosti srdce teď po tomto zavraždění křtem. Mluvil také o Segole, oné zbožné pohanské ženě z Egypta, která se usadila v Abiles, vykonala tolik dobrého a tak našla milost před Bohem. Mluvil o způsobu, jak se pohané snaží a mají se posvětit, aby i k nim přišla Boží milost, neboť pohanští posluchači věděli o Eliášovi i Segole.

Po pokřtění ženichů byl Ježíš a jeho doprovod pozván se všemi manželskými páry a rabíny na hostinu do vesnice Leppe, západně od Mallepa, tamním židovským učitelem, jehož dcera byla nevěstou jednoho pohanského filozofa ze Salaminy, on tam již slyšel Ježíšovo učení a také přijal obřizku. Když tam šli, cesta

mírně stoupala a potom zase sestupovala hlouběji a vedla krásnými alejemi a jeho zahradou. U Leppe vedla silnice do menšího přístavu Cerinia, vzdáleného asi dvě hodiny. Jiná silnice, na které Ježíš mluvil s putujícími Araby, vede do přístavu města Lapis, který se nachází západněji. V Leppe přebývají pohané v řadě domů podél zemské silnice. Pěstuje se zde obchod a řemesla, Židé přebývají odděleně a mají krásnou synagogu. V pohanských zahradách jsem spatřila pohanské modly jako zavinuté loutky a také na jednom veřejném náměstí vedle cesty na ohraženém místě modlu v nadlidské velikosti s hlavou na způsob vola. Mezi rohy měl něco jako krátký snopek, seděl na svých nohou a jeho krátké ruce visely dopředu dolů.

Zdejší hostina byla jednoduchá – byli to ptáci, ryby, med, chléb a ovoce. Ženiši a nevěsty seděli odděleně na konci stolu a ženy byly zahaleny závojem. Měly zcela dlouhé pruhované oděvy a kol hlavy měly věnce z pestré vlny a peříček.

Ježíš při hostině i po ní učil o svatosti manželství, a že se mají spokojit s jedinou ženou, neboť bylo zdejším zvykem dát se zcela snadno rozvést a přijmout ženu jinou. Proti tomu učil Ježíš velmi přísně a vyprávěl též o svatební hostině, o vinicích v království syna. Ti, kdo právě putovali kolem, byli správci svatby také pozváni, aby se zúčastnili hostiny i učení. Tři uzdravení chlapci hráli na nástroje a dívenky zpívaly a hrály.

Bylo již tma, když se Ježíš se svými navrátil zpět do Mallepa. Nahoře na výšině, kudy vedla cesta, bylo velmi krásně, bylo možno spatřit i moře, které se obdivuhodně lesklo. V Mallepu byly konány veliké přípravy na oněch sedm svateb. Zdálo se, že celé město má podíl na této slavnosti, neboť je to něčím na způsob sbratření. Chudé lidi vidět nebylo, přebývali odděleně a lidé se o ně starali.

Mallepo je vystavěno podle pravidelného řádu, vyhlíží jako veliký koláč, který je rozdělen na pět dílů. Pět ulic, které město rozdělují, se všechny sbíhají uprostřed na vysokém prameni, obklopeném stromy a terasami. Čtyři z těchto městských čtvrtí protínají dvě příčné ulice, které obtáčí v kruhu onen pramen ve středu města. V jedné z těchto kruhových ulic je dům, kde žijí společně vdovy a staré bezdětné matky, podporovány obcí, udržují školu a starají se o sirotky. Je zde i dům pro chudé cizince a putující, kde o ně pečují a podporují je. Zbývající část města tvoří

veřejné budovy a vodovod, který přivádí vodu k prameni, je dělí ve dvě poloviny. V jedné polovině je veřejné tržiště, více útulků a jeden dům, kde jsou opatrováni posedlí, kteří zde nesmějí pobíhat volně; z nich už některé Ježíš i uzdravil a byli to ti, kteří přisedli mezi ostatními nemocnými k Ježíši. Ve druhé polovině leží v blízkosti pramene obecný dům pro veřejné slavnosti a svátky a výška jeho střechy odpovídá výšce střechy pramene. Jeho vchod není obrácen k prameni, ale leží na opačné straně a shlíží dolů do této části města. A z domu, který je před ním, vede dolů mezi zelenými stěnami loubí chodba až k místu, kde je nádvoří před synagogou. Pak jsou asi dvě třetiny délky ulic. Vedou sem sice příchody oněch kruhových ulic, ale lid sem volně nesmí, pouze s dovolením o svátcích.

V den svatby se cesta zdobí po celé ráno. Zatím byl Ježíš se svými v útulku, kam za ním docházeli muži i ženy, aby u něj vyhledali poučení, radu i útěchu, neboť spojením s pohany mívali tito lidé svoje skrupule a starosti. I svatební páry byly delší čas u Ježíše. Mluvil o samotě se ženichy i jednotlivě a vypadalo to jako zpověď a poučení. Ptal se jich, proč se žení, zda také myslí i na potomstvo a jeho spásu, což je také ovocem bázně Boží, mravů a mírnosti? Nebyli v tomto poučení!

V otevřené chodbě loubí byly vztyčeny oblouky a svěšeny koberce, výzdoba z květů a věnce z ovoce, byla zřízena i schodiště a galerie, že se s nich dalo hledět dolů na tuto slavnostní alej. Před synagogou bylo postaveno ve skříňkách mnoho krásných stromčků. V domech i v loubích kolem domu slavnosti jsem viděla lidi, jak sem přinášejí pokrmy, kdo z města něco poslal, měl pak podíl na slavnosti. Jídlo sem přinášeli na dlouhých nosítkách, které zároveň sloužily jako stoly. Stály na nich pokrmy, chleby a malé džbánky a mohly být vyjmuty hosty, kteří před nimi leželi, malými postranními otvory. Nahoře na těchto nosítkách byl prostřen koberec, na kterém jedli. Tato nosítka byla nižší, ale dlouhá, upletené koše, ve kterých se pod horním víkem nacházely pokrmy, rovněž umožňovaly jejich vybírání postranními otvory. Další hosté před nimi leželi na pokrývkách opření o polštáře. Toto vše již bylo připraveno a sneseno sem ze všech stran.

Pod loubím byl kvůli sňatku nad snoubenci upraven z koberců baldachýn. Ježíš a jeho učenci sem přišli, protože o to byli požádáni, a protože mezi ženichy byli někdejší pohané,

proto se také někteří z filozofů a ostatní pohané drželi v uctivé vzdálenosti. Sedm ženichů a jejich nevěsty přišli z rozdílných stran doprovázeni chlapci a dívkami, kteří vystupovali z řady, hráli, byli ozdobeni věnci, doprovázeli je též jejich průvodci a průvodkyně a byli obklopeni svými příbuznými a dovedli je do loubí. Ženiši měli na sobě dlouhé pláště a na svých suknicích pásy a řemeny s písmeny a bílé sandály. V rukou měli žluté šátky. Nevěsty měly velmi krásné bílé vlněné dlouhé šaty, protkané zlatými květinami a linkami. Jejich vlasy, byly mezi nimi i ženy se žlutými vlasy, byly na zádech upleteny v jakousi síť s perlami a zlatými vlákny a dole sepjaty sponou. Závoj splýval ze šíje a přes tvář dolů, na samotné hlavě byl prstenec se třemi hroty a vpředu s vyšším obloukem, na němž se dal závoj snadno uchytit. Na hlavách také měly korunky z per nebo hedvábí. Více z těchto závojů se také lesklo, jako by byly zhotoveny z krásného hedvábí, nebo jakoby to byla zvláštní tkanina. V rukou nesly dlouhé, zlaté pochodně. Nedržely je přímo nahoru, ale v jakémsi černém nebo tmavém šátku a měly bělavé obutí nebo sandály.

Při sňatku, který vykonávali rabíni, se odehrávaly nejrůznější zvyky, které se konaly v určitém pořádku, ale to už dobře nevím. Četlo se i ze svitků, domnívám se, že to byly svatební smlouvy a modlitby. Pár se vždy postavil pod onen kobercový baldachýn a spříznění lidé po nich házeli pšenici a pronášeli slova požehnání. Rabíni způsobili nevěstě i ženichovi na malíčku malou ranku a dali skanout několika kapkám krve do jedné číše vína a tu pak oni společně vypili. Nato ženich podal číš za sebe a byla položena do nádoby s vodou. Trochu krve nechali skanout do ploché dlaně a vzájemně si ji vtírali do rukou, které si podali. Kolem rány jim položili bílé plátno a oni si vyměnili prsteny. Domnívám se, že potom měli prsteny dva, jeden na malíčku a druhý na ukazováčku. Při tom také podrželi nebo rozprostřeli nad hlavami páru vyšívanou pokrývku nebo pruh látky. Nevěsta vzala pochodeň, a na chvíli ji podala té, která ji doprovázela. Ta ji pravou rukou a opět s černým šátkem podala muži. Ten ji převzal levou a podal ji opět nevěstě, načež ta ji znovu vrátila té, která ji doprovázela. Byla předávána i číše vína, z níž pili všichni příbuzní. Teď, když nevěsta byla již oddána, sňaly průvodkyně s hlavy její ozdoby a zahalily ji závo-

jem a při tom jsem zpozorovala, že onen veliký vlasový úplet byla pouze ozdoba.

Ony šátky vykonali tři rabíni. To všechno trvalo tři hodiny. Nato odešly nejprve nevěsty se svým průvodem do dvou domů slavnosti a šly chodbou z loubí, následovali je muži provázeni přáním požehnání všech přihlížejících. Když něco pojedli, odešli manželské páry do zahrady s lázněmi, kde se poveselili.

Večer bylo učení pro sezdané v synagoze. Když promluví rabíni, poprosí i Ježíše, aby udělil novomanželům poučení.

Následujícího dne šlo sedm manželských párů se všemi hosty a s hudbou opět k domu slavnosti. Byli přítomni i Ježíšovi učedníci, ale účastnili se pouze tak, že hosty obsluhovali. Manželským párům poslali na krásných mísách pečivo a ovoce, bylo to ozdobeno pozlacenými jablky a pozlacenými bylinami. Došly i zástupy dětí, které zpívaly a hrály aby získaly odměnu. Byly obdarovány a zase odešly. Potom hráli oni tři Ježíšem uzdravení chlapci a více ostatních sborů z města a byl také předveden zcela zvláštní tanec v podlouhlém čtverhranném loubí na podkladu, který byl vypoštářován a kolébal se. Tato, jakoby pohyblivá podlaha, byla položena na silnou mechovou podložku. Stáli ve čtyřech dvojítech řadách, které se k sobě obracely zády. Páry tančily a střídavě se chápaly šátků, které držely v rukou od prvního místa první řady až k poslednímu místu čtvrté a tak vše bylo v hadovitém pohybu. Neposkakovaly, ale pohybovaly celým tělem, komíhající se krásně tam a opět sem, jako by neměly v těle kostru. Nevěsty a všechny ženy měly svoje závoje podkasány zlatými sponami, které měly ve vlasech. Po tanci si s sebou vzali osvěžení, které bylo vystaveno ve čtyřech rozích loubí na stolech. A potom zase odešli s hudbou do zahrady u pramene pro koupele.

Zde se hrály v loubích a na travnatých místech různé hry, které sestávaly ze závodu v běhu, skoku a v házení na cíl. Muži si hráli společně sami a podobně i ženy. Hrálo se o malé ceny i tresty, byly to peníze, pásy, malé kusy látek, stuhy a šátky kolem krku, kdo neměl nic, dal si něco přinést od obchodníka, který se se svou zásobou nacházel nablízku. Všechno, co vyískali nebo prohráli, dostali ale starší, kteří to všechno rozdělili chudým přihlížejícím. Nevěsty a též panny hrály hry s kroužky a hry v řadách. Podkasaly si roucha až ke kolenům a jejich nohy

byly pod oděvem ovinuty bílými pruhy látek, jejich závoje byly vyhrnuty a kolem čela a uší podkasány. Vypadaly velmi krásně a byly obratné. Uchopily se levou rukou za pás a tak vytvořily kruh, který se otáčel a pravou rukou si házely žluté jablko, které chytaly a ta, která je nechytla, musela je za tohoto pohybu v kruhu tím, že se sklonila, zvednout ze země. Nakonec si hrály společně s muži. Seděli v řadách jeden proti druhému a ve žlábkách si posílali měkké žluté plody, jestliže se plody srazily, zmáčkly se a všichni se smáli. K večeru odešli domů. Byl to slavnostní průvod. Ženichy s nevěstami odvezli na ozdobených oslech, nevěsty seděly na příčných sedlech. Hudba šla před nimi, a všechno pak za nimi s jásotem do domu pro slavnosti, kde ještě byla hostina.

Ženichové odešli také k rabínům a skládali v synagoze slib zdrženlivosti v době jistých svátků. Museli potom konat pokání, jestliže tento slib porušili. Slíbili, že o letniční noci budou společně bdít a vykonávat modlitby. Z domu pro slavnosti byly páry odeslány do svých domovů. Onen díl, který jednotlivý dům přinesl jako věno, stál před tímto domem a příbuzní tam zase donesli druhý díl z domu pro slavnosti po tom, co s tímto dílem třikrát obešli dům. Do domu byly slavnostně vneseny svatební dary a i chudí byli obdarováni.

17. Letnice. Ježíš učí o křtu

V Mallepu se teď všichni zabírají přípravami na svátky, čistí, drhnou a umývají. Synagoga a mnohé domy jsou ozdobeny zelenými větvemi a květinovými věnci a zem je posypaná květy. Synagoga byla provoněná kadidlem a svitky zákona ozdobeny květinami.

V nádvoří před synagogou pečou chleby Letnic jenom v místnostech k tomu určených. Pro tyto účely rabíni přebrali mouku. Dva chleby jsou z označené sklizně tohoto roku. Pro ostatní chleby a veliké tenké vroubkované koláče, aby je při jídle lámali, byla předepsána mouka z Judska z pole, na kterém Abrahám přijal obětní hostinu Melchisedechovu. Mouka sem byla zaslána v dlouhých krabicích. Tuto setbu nazývali Abrahámovou. Zde nebylo poznat kvasnic. Všechno muselo být hotovo do čtyř hodin. Bylo zde ještě mnohé jiné a byliny, které žehnali.

Ráno tohoto dne učil Ježíš ve svém útulku před pokřtěnými pohany a ostatními Židy o Letnicích, o Zákonu na Sinaji a o křtu, to vše mělo hluboký význam. Dotkl se všeho, co se k tomu z proroků vztahovalo. Mluvil také o svatých chlebech, které se o Letnicích svěťí, o oběti Melchisedechově a o oběti, kterou prorokoval Malachiáš. Řekl, že její ustanovení je již blízko a že nato, až se tato slavnost bude znovu světit, sestoupí na křest nová milost a všichni pokřtění, kteří potom uvěří v Utěšitele Izraele, budou mít podíl na této milosti. Když o tom vznikl spor a disputace, a někteří tomu nikterak nechtěli rozumět, oddělil Ježíš asi padesát lidí, kteří byli zralí pro jeho učení, ostatní pak odeslal pryč, aby je zase připravil jindy.

Nato odešel s oněmi vyvolenými před město k vodovodům u zahrady pro koupele a učil. Brzy jsem je spatřila, jak stojí a s nejrůznějšími posunky kladou otázky a námitky a spatřila jsem i Ježíše, jak se zdviženým ukazováčkem něco často vysvětluje. Při svých rozhovorech často užívali mnoha posunků rukou i prstů. Když jim Ježíš osvětlil velikou milost a to, že spása bude jedinec skrze křest, který nastoupí po dokonání oné oběti, zeptali se někteří, zda tento nynější křest má také tuto milost? Ježíš řekl – ano, jestliže vytrvají ve víře a rozpoznají onu oběť; neboť i samotní patriarchové, kteří tento křest nepři-

jali, ale po něm vroucně toužili a v duchu jej tušili, i ti přijali pouze skrze onu oběť i onen křest.

Ježíš mluvil o užitečnosti horlivé modlitby v této slavnostní době, kterou zbožní Izraelští vždy měli na zřeteli, a tak usilovně se modlili o naplnění útěchy Izraele.

Ježíš probíral velmi mnoho hlubokých věcí, které už více nedovedu správně opakovat.

Spatřila jsem, že poslali Ježíšovi i jeho doprovodu do útulku pokrmů z oné svatební slavnosti, kam se zase o sabatu se svými učedníky navrátil.

Pohané ze Salaminy se zase navrátili nazpět a Ježíš je s učedníky cestou doprovázel. Napomínal je, aby se už více nenavraceli znovu ke své modloslužbě a svým spekulacím, ale jak jen možno brzy tuto zem opustili, kde by jim jejich nová cesta mohla být naplněna mnoha překážkami: odkázal je na oddělené končiny, vzpomínám si na Jeruzalém a židovskou končinu mezi Hebronem a Gazou a místo u Jericha. Ježíš jim doporučil, aby zašli k Lazarovi, Janu a Markovi, Zachariášovým synovcům a rodičům Manahema, uzdraveného učedníka ze slepoty.

Před začátkem sabatu odvedli rabíni slavnostně školní děti do synagogy, podobně dovedly i ženy nevěsty a mladíci ženichy.

I Ježíš se odebral se svými do synagogy. Bohoslužba nebyla žádný zvláštní výklad, ale pouze zpěv a střídavá četba a modlitba. Posvěcené chleby byly v synagoze rozděleny. Pokládaly se za prostředek proti nemocem a kouzelnictví.

Více Židů, mezi jinými i oněch sedm mladých ženichů, strávilo noc v synagoze o modlitbě. Mnoho obyvatel města odešlo do domů po deseti nebo dvanácti, do volné přírody na palouky a do zahrad. Na tyči měli pochodeň a u ní se celou noc modlili. Učedníci a pokřtění pohané to dělali také, Ježíš se ale odešel modlit sám. I ženy byly shromážděny v domech a modlily se.

Letnicová slavnost

O svátku po celé ráno se zaobírali v synagoze zpěvem, modlitbou a čteními; konali i něco na způsob procesí. Rabíni a v jejich čele Ježíš a mnoho lidu za zpěvu obcházelo synagogu,

zastavovali se na různých místech podle světových stran a pronášeli požehnání nad zemí i městem a všemi končinami.

Po určité přestávce asi dvou hodin přišli odpoledne znovu k synagoze a střídavé čtení pokračovalo. V některých přestávkách se Ježíš ptal: „Porozumněli jste tomu?“ A některé části jim vykládal. Četlo se o projití Rudým mořem až k udělení Zákona na Sinaji. Zatímco četli, spatřovala jsem tyto věci a vzpomínám si ještě na následující.

Vidění o projití Rudým mořem

Izraelité tábořili dobře hodinu cesty podél Rudého moře v jakési kotlině. Moře tam bylo velmi široké a bylo v něm více ostrovů o délce půl hodiny cesty a šířce půl čtvrtě až čtvrt hodiny cesty. Faraon se svým vojskem nejprve hledal Izraelity více nahoře a objevil je za pomoci vyzvědačů. Věřil, že je má před mořem u svých nohou. Egypťané byli velmi rozhořčeni nad tím, že jim odnesli jejich svaté nádoby i mnoho model a náboženských tajemství.

Když Izraelité zjistili jejich blízkost, upadli zcela do smrtelné úzkosti. Mojžíš se však modlil a řekl jim, aby důvěřovali v Boha a následovali jej. Tu se postavil oblakový sloup za Izraelity a vytvořil za nimi tak hustou mlhu, že je Egypťané vůbec nemohli spatřit. Mojžíš ale přistoupil ke břehu se svou holí, která měla dva výhonky a nahoře hlavici, modlil se a udeřil do vody. Tu se objevily před středem levého a pravého křídla vojska, jako by vyrůstaly z moře, dva veliké sloupy světla nahoře s jakýmsi plamenným snopkem, který vyústil v zářící špičce a silný vítr rozehnal moře od sebe podél celé šíře vojska, dobře v trvání jedné hodiny a Mojžíš sestupoval k mořskému dnu po mírném svahu a celé vojsko jej následovalo nanejvýš v šířce padesáti mužů. Zpočátku bylo dno poněkud vlhké, brzy ale kráčeli kupředu po nejpříjemnějším travnatém podkladu jako po kobercích. Ohnivé sloupy před nimi svítily a vše vyhlíželo jako za jasného dne. Nejkrásnější ale byly ostrovy, které zaplaveny světlem vyhlížely jako plovoucí zahrady plné nejnádhernějších plodů a nejrozmanitějších zvířat. Ta shromažďovali a hnali s sebou, neboť bez nich by na druhé straně trpěli nedostatkem stravy.

Mořská voda vyhlížela po obou stranách jako kolmá zeď z rozkrojeného rosolu. Židé šli kupředu rychlými kroky jako by se vznášeli, jako člověk, který jde rychle s kopce. Bylo kolem půlnoci, když odtáhli. Schránka s Josefovými ostatky byla uprostřed vojska. Světelné sloupy vystupovaly vzhůru z vody, zdálo se jako by vířily. Nepřekračovaly ostrovy, ale spíše je obcházely, v jisté výšce se ztrácely jakoby v lesku. Voda neustoupila najednou, ale ustupovala před Mojžíšovými kroky jako by před vytvářela prostor až k úplnému ustoupení. Proto bylo možno vidět v blízkosti ostrovů při svitu sloupů i stromy a plody zrcadlící se ve vodě. Obdivuhodně prošli mořem ve třech hodinách, ačkoliv by normálně k tomu přece potřebovali devět hodin. Jakési město, které leželo asi šest až devět hodin cesty výše na břehu, později bylo zničeno vodou.

Kolem tří hodin sestoupili ku břehu i faraon a mlha jej pak zahнала nazpět, potom ale našel stopu a jel dolů s mnoha krásnými vozy a za ním spěchalo i jeho celé vojsko. Ale Mojžíš již na druhém břehu přikázal vodě, aby se vrátila nazpět a mlha i oheň zmátly vojsko, a tak všichni bídne ve vodě přišli o život. Izrael velebil Boha, když ráno spatřil svoje zachránění. Na druhé straně se oba světelné sloupy znovu spojily v ohnivý sloup. Nemohu dostatečně popsat krásu tohoto vidění.

Den nato odešel Ježíš s učedníky do oněch dvou městských čtvrtí, které ještě nenavštívil. Svoji prosbu mu vzkázalo více lidí. Uzdravoval nemocné muže i ženy, kteří odděleně leželi v přistávacích komůrkách v domech, napomínal je a těšil mnohé trdomyslné lidi, které stravoval skrytý zármutek. V Mallepu bylo všechno tak dobře zařízeno, že každé utrpení, které by ničilo čest člověka, mohlo být zachováno v tajnosti. Tak se ptalo i více žen, jak by se měly chovat? Muži jsou jim nevěrní a ony v plaché bázni je nechtějí obžalovat kvůli veřejnému pohoršení a kvůli těžkému trestu, touží po změně, nebo aby mohly být rozvedeny. Ježíš je potěšil a vybízel k trpělivosti, samy mají uvážit, zda jejich muže má napomenout on sám nebo některý z jeho mimopalestinských učedníků, aby podezření za žaloby nepadlo na ně samotné a nestalo se to potom v zemi známým. K Ježíši přivedli do domu i mnoho dětí, aby jim požehnal.

Odpoledne odešel Ježíš do vybraného velkého domu, kde vzadu ve dvoře v jedné chodbě oddělení jeden od druhého leže-

lo mnoho vznešených mužů a na druhé straně domu právě tak ženy. Byli mezi nimi i zcela neutišitelně trdnomyslně nemocní lidé, kteří plakali. Ježíš jich uzdravil asi dvacet a řekl, co mají jíst a pít a poslal je, aby se vykoupali. Nato pak přikázal, aby se zase sešli všichni společně, učil nejprve ženy, potom i muže. To vše trvalo téměř až do večera, kdy se Ježíš odebral k synagoze.

18. Ježíš koná v synagoze vážné kázání o trestech

Bylo to čtení z dvacáté šesté kapitoly třetí knihy Mojžíšovy a sedmnácté kapitoly Jeremiáše o Boží kletbě nad těmi, kdo jeho přikázání nezachovávají, o Desateru, o modloslužbě, o znesvěcování sabatu. Ježíš zde konal tak přísné kázání o hrozících trestech, že mnozí lidé zcela zdrceni vzlykali a plakali. Synagoga byla na všechny strany otevřena. Jeho hlas zazníval tak jasně a jedinečně, jako žádný jiný lidský hlas. Učil zvláště proti těm, kteří se připoutali ke tvorům a očekávají pomoc a rozkoš od lidí. Mluvil o satanském spojení cizoložníků a cizoložnic v jejich vzájemném vztahu, o kletbě nešťastných manželů, která tak přechází na děti takových spojení, ale jejichž vina však padá na samotné cizoložníky. Lidé byli tak otřeseni, že mnozí na konci učení řekli: „Ach, on mluvil tak, jako by den soudu byl již zcela nablízku!“ I proti pýše namyšlené učenosti a hloubání Ježíš mluvil. Mířil tím na jednání židovských učenců na vysoké škole, která zde byla pro takové Židy, kteří pak dále putovali, aby získali vyšší učenost.

Po tomto kázání o trestech přišlo mnoho lidí do útulku za Ježíšem, aby jej poprosili o pomoc a usmíření. Byli mezi nimi i učenci a žáci ze zdejší školy, kteří prosili o poučení, jak by se měli oddávat studiu, ale také i lidé úzkostliví, kteří se zapletli do nejrůznějších obchodů s pohany, protože jejich majetky hraničily s majetky pohanů. Byli však také mezi nimi i manželé oněch žen, které si Ježíši posteskly a i jiní se stejným proviněním, na které si nikdo nestěžoval. Přistupovali jednotlivci jako hříšníci před Ježíše, vrhali se před ním na zem, vyprávěli svoje provinění a prosili o usmíření. Byli obzvláště plni úzkosti, že by kleba jejich žen mohla postihnout i nemanželské a jiné nevinné děti a ptali se, zda tato kletba může být usmířena a odstraněna. Ježíš řekl, že kletbu je možno vyhladit velikou láskou a usmířením toho, kdo kletbu pronesl a silou pokání a lítostí toho, kdo se provinil. Kletbu musí sejmut kněz, který pak mu musí požehnat. Ježíš také řekl, že kletba nepostihne duši, neboť všemohoucí Bůh řekl: všechny duše jsou moje, ale kletba postihuje jenom tělo a časný

majetek. Tělo je ale příbytkem a nástrojem duše a prokleté tělo přivolává na duši velkou bídu a tíseň, které potom ještě vedle vlastních břemen člověka jsou pak již břemenem těžkým. Při této příležitosti jsem spatřila, jak rozdílně působí kletba podle úmyslu toho, kdo proklíná a také i dle přednosti vlastní každému dítěti. Mnoho lidí, stížených křečemi a posedlých, má zde příčinu svého stavu. Nemanželské děti pak samotny vidím ponejvíce s časnými hříšnými přednostmi. Mají něco z oněch lidí, kteří vzešli ze spojení Božích dětí s lidskými dcerami. Často jsou hříšní, lstiví, plní potměšilosti, neustálé žádostivosti, chtěly by všechno na sebe strhnout a přece to vůbec nechtějí přiznat. Nesou na sobě pečeť svého původu a proto často z tohoto důvodu jejich duše zahyne.

Potom, co Ježíš tyto hříšníky jednotlivě vyslechl a napomenul, museli k němu poslat i svoje ženy. I těmto řekl jednotlivě o lítosti jejich mužů, napomenul je, aby se ze srdce usmířili a na vše úplně zapomněli a ženy aby odvolaly kletbu. Kdyby to neučinili opravdu ze srdce, padne na ně vina za opětný pád do hříchu. Ženy plakaly a děkovaly a příslibily všechno. Více takových párů dnes Ježíš usmířil, zatímco je dal od sebe oddělit a jako by se zase znovu spojovaly, ptal se jich, spojil dohromady jejich ruce, pokryl je pruhem látky a požehnal jim. Žena jednoho nevěrného muže sňala slavnostně svoji kletbu i s nemanželských dětí, jejichž matkou byla pohanka a tyto děti byly zde vychovávány v židovském domě pro děti, plenu už v Ježíšově přítomnosti rozprostřela křížem nad hlavami dětí a podala svému muži ruku, odvolala kletbu a dětem požehnala. Ježíš uložil cizoložníkům pokání v podobě almužen, postu, zdrženlivosti a modliteb. Onen, který se prohřešil s pohankou, byl teď zcela proměněn. Pokorně pozval Ježíše na hostinu a Ježíš k němu přišel se svými učedníky. Bylo pozváno i několik rabínů, kteří, jako všichni ostatní ve městě, se velmi divili této hostině, protože onen muž byl zde znám jako lehkomyšlný a světsky smýšlející a dosud se nikdy příliš nestaral o kněze a proroky. Byl bohatý a měl polnosti, které obdělávali jeho sluhové. Dům se nacházel u jednoho příbytku nemocných, kde Ježíš uzdravil lidi postižené trdnomyšlností. Při hostině přišly dvě dcerušky pána domu a vylily Ježíši na hlavu drahocennou mast.

Po hostině odešel Ježíš i všechen lid k synagoze, aby ukončili sabat. Ježíš pokračoval ve svém včerejším učení, ale ne už tak přísně a řekl, že Bůh je přece nechce opustit, jestliže takto k němu volají. Nakonec mluvil Ježíš ještě o osobní závislosti na jejich domech a majetku a napomínal je, když tak uvěřili jeho slovům, aby zanechali tak veliké příležitosti ke hříchu, ve které zde stále mezi pohany žili a následovali jej do Zaslíbené země mezi soukmenovce pravdy. Judsko je dosti veliké, aby i je uživilo a přijalo, i kdyby zpočátku museli žít jenom pod stany. Je lepší opustit všechno, nežli ztratit svoji duši kvůli modlářství s jejich všemi krásnými domy a majetky a hřešit ve všech těchto pohodlných okolnostech. Aby k nim přišlo Boží království, měli by mu vyjít vstříc. Neměli by se spoléhat na tyto pevné krásné příbytky v této veselé zemi, neboť ruka Boží je zde všechny dostihne a oni všichni by zde byli zapuzeni a jejich příbytky zničeny. On dobře ví, že jejich ctnost je pouze zdánlivá a spočívá na lenivosti a pohodlnosti. Oni usilují o majetek pohanů a hledí jej získat lichvou, obchodováním, vykonáváním hornictví i sňatky, pak ale stejně o všechno přijdou. Varoval je také před takovými sňatky s pohany, kde pak oba jsou leniví ve své víře a spojují se jenom kvůli majetku a penězům, kvůli větší svobodě a smyslné rozkoši. Všichni byli velmi pohnuti a zasaženi a mnozí prosili, aby směli s ním mluvit.

I následujícího dne byl Ježíš až pozdě do noci v mnoha domech, aby napomínal, utěšoval a usmiřoval. Bylo před ním i několik žen, které samy nařikaly nad svými nemanželskými dětmi. Ježíš nechal, aby se dostavili i jejich muži, usmířil je a znovu je spojil. Muži děti přijali a požehnali jim, aniž by věděli proč. Pro ženy to znamenalo veliké překonání sama sebe, aby přijaly i nemanželské děti svých mužů, ale podařilo se to všem ze srdce, takže muži je proto museli tím více milovat a požehnali dětem svých manželek, které ani nebyly jejich. Tak se dostavilo důkladné usmíření všech, a tak bylo zamezeno všechno pohoršení.

Mnoho lidí hledalo jeho útěchu i pro Ježíšovo přísné napomenutí, aby odešli z této pohanské země. Ježíšovo učení se jim velmi líbilo a tak jako odloučení Židé se cítili velmi poctěni jeho příchodem, ale to, aby jej následovali a odešli odsud se některým příliš nezamlouvalo. Zde si žili v bohatství a pří-

jemně, měli vlastní vystavěné město, provozovali obchod a měli podíl i v dolech. Obohatili se na pohanech, nebyli zde tolik obtěžováni farizeji, nebyli utiskováni Pilátem, co se týče časných věcí žili v utěšeném stavu, ale příliš vystavení spojení s pohany. Pohanské majetky a domy ležely v blízkosti, pohanské dcery si rády braly Židy, protože se ženami nejednali tak jako s otrokyněmi, jak tomu bylo u nich, a tak tedy lákaly mladíky všemi způsoby: dary, laskavostí i sváděním. Staly se také i Židovkami, ale přece to u nich nebylo upřímné a vážné rozhodnutí, ale to vše dělaly z pouhé vypočítavosti a tak se i zde vplížila snadno bezuzdnost a lenost v rodině. Židé zde vůbec nebyli tak prostí a pohostinní jako v Palestině a nebyli tak připoutáni ke svému kmeni a přednášeli mnohé námitky vůči svému odchodu. Ježíš jim poukázal, že i jejich otcové přece měli také svoje domy a pole v Egyptě a rádi a dobrovolně je opustili a znovu jim potvrdil svůj výrok o jejich budoucím neštěstí zde v této zemi. Učedníci a obzvláště Barnabáš obcházeli mnoho budov v blízkosti, učili a poučovali lidi. Ti před Barnabášem nebyli tak plaší a ptali se jej na vše. Měl kolem sebe celý okruh lidí.

19. Ježíš jde k horníkům u Chytru

Z Mallepa se Ježíš odebral s učedníky, to je s učedníkem, který nedávno přišel z Naimu a Cyrinovými syny ze Salaminy, kteří také v tyto dny přišli, bylo jich dobře na dvanáct, do jedné vesnice horníků u Chytru, ale šli velikou oklikou přes sedm hodin. Ježíš se zdržoval u jednotlivých dělníků cestou a mluvil o úsecích cesty k dobru. Ježíše k cestě do této hornické vesnice pozvala rodina Barnabášova a více lidí z Chytru, protože židovští horníci tam slavili svátek a přijali dary a svůj podíl na žni od svých pánů. Okliku zvolil Ježíš proto, aby nerušeně mohl mluvit se svými učedníky a nebyl na místě tak záhy. Dal si teď všechno vypravovat učedníkem z Naimu, co se jemu přihodilo, neboť, ačkoliv on sám všechno dobře věděl, snažil se, aby to nikterak navenek nedal znát, protože by to všechny okolo něj rušilo.

Onen učedník den před Letnicemi, potom, co byly přineseny obětní peněžní dary a došlo k Pilátovu potlačení všeho, odešel z Jeruzaléma do Naimu a z Naimu přes Nazaret do Ptolemaidy a odsud se odebral na Kypr. Vypravoval Ježíši, že jeho Matka a ostatní svaté ženy, Jan a několik učedníků oslavilo v tichosti Letnice v Nazaretě a že jeho Matka a přátelé jej pozdravují a praví, aby ještě jistý čas setrval na Kypru, aby se všechno kolem něho ještě více zklidnilo. Farizeové již prohlásili, že se ztratil. Herodes by jej také chtěl dostat do Macheru tím, že by předstíral, že chce s ním promluvit o vězních, které propustil v Thirze, ale že by se ho chtěl zmocnit tak jako Jana.

Učedník vypravoval o odporu Pilátově, o použití zbraní před Letnicemi, kdy Židé přinášeli svoje oběti do chrámu, kdy také přišlo o život i několik Ježíšových přátel, chrámových služebníků Zachariášova příbuzenstva, kteří se záhadně dostali do tohoto zmatku. Ježíš již o tom věděl a byl tím velmi zarmoucen. Tato zpráva jej znovu spolu s učedníky velmi zarmucovala. Pilát v předvečer tohoto dne se vydal z města a s několika oddíly se zdržoval stranou od cesty do Joppe, kde vlastnil zámek. Požadoval podíl z obětní daně tohoto svátku, aby sem z veliké dálky vybudoval vodovod a dal vystavit na

bronzových tabulích císařovu hlavu a pod ní nápis, kterým tyto odvodky požadoval, na sloupech, které se nalézaly u východu z chrámu. Lid byl velmi pohaněn těmito obrazy a herodiáni pomocí svých lidí pohanili zástup Galilejců ze straníků Judy Gaulanity, který při posledním vzbouření byl usmrcen. Herodes, který potajmu přebýval v Jeruzalémě, věděl o všem. Tato sběr byla večer jako beze smyslů, strhla ony tabule, rozbila je, zneuctila obrazy a odhodila jejich rozbité kusy na trh před pretoriem a křičela: „To je tvůj obětní peníz!“ Potom se rozprchli a nestalo se nic zvláštního. Když však chtěli následujícího rána vyjít z chrámu, byly východy obsazeny strážemi, které požadovaly Pilátem stanovené odvodky, a tu když ti lidé se tomu vzpěchovali a chtěli proniknout ven, drali se s nimi ven i přestrojení vojáci, kteří je probodávali krátkými meči. Z toho povstal všeobecný zmatek a i dva služebníci chrámu, kteří sem přibíhali, byli také usmrceni. Ale Židé se bránili a zahnali vojáky nazpět do hradu Antonia.

Ježíš cestou učil učedníky mnohému o obyvatelích Mallepa, o jejich závislosti na časných dobrech a jak jim připadá těžké přisvědčit a odejít do Palestiny. Mluvil také i o pohanských filozofech, kteří ho budou následovat, a jak se oni vůči nim mají chovat v Palestině, až budou jejich společníky. Ježíš to učinil, protože se nezdálo, že by s těmito filozofy správně souhlasili a že by se nad nimi mohli i poněkud pohoršit.

K večeru došli do vesnice horníků, bylo to půl hodiny od Chytru. Tato vesnice leží v blízkosti dolů kolem vysokého horského hřebenu, do něhož jsou mnohé příbytky zabudovány svými zadními částmi. Na tomto skalním hřebenu jsou zahrady a místo pro učení se stinnými stromy. Na toto návrší vedou stupně a s vrcholu se dá přehlédnout celá vesnice. Ježíš odešel k jednomu útulku, kde bydlí i dohlížitel, který těmito lidem poroučí a dává jim i mzdu a potraviny. Lidé přijali Ježíše velmi radostně. K nastávajícímu svátku již byly vyzdobeny všechny příchody k vesnici i dům dohlázele zelenými oblouky i květinovými věnci. Ježíše a jeho doprovod dovedli do domu, umyli jim nohy a nabídli i něco k jídlu. Ježíš pak s nimi vystoupil vzhůru na skálu k pahorku pro učení. Ježíš seděl a celé množství se usadilo okolo. Mluvil o štěstí chudoby a o práci, jak oni jsou šťastnější než bohatí Židé v Salamině, jak před Bohem

je bohatý jenom člověk ctnostný, a jak oni mají méně příležitostí ke hříchu. Řekl také, že on k nim přichází, aby jim ukázal, že jimi nepohrdá, ale že je miluje. Učil až do noci v podobenstvích o Otčenáši.

Z Chytru sem byly dopraveny zásoby všeho druhu: části oděvů, pokrmy i obilí a den nato sem došel i Barnabášův otec s bratry a více vznešených občanů a majitelů dolů s několika rabíny z Chytru. Když snesli všechny dary na prostranství vesnice, kde se shromáždil lid v řadách, odešli tam všichni. Zde rozdělovali obilí dle určité míry, i veliké tabule chleba asi na dvě stopy zděli rozdělené na čtvrtiny, med i ovoce, džbány a kožené kusy oděvů, pokrývky a nejrůznější nářadí. Ženy dostaly silnější látky jako koberce, zděli půldruhého lokte, rozdělené na čtvrtiny. Při rozdělování byl přítomen i Ježíš s učedníky. Nato Ježíš učil na návrší, kde se zase všichni shromáždili, o dělnících na vinici a o milosrdném Samaritánovi, o díku a požehnání chudoby, o každodenním chlebě a o Otčenáši. Po tomto učení byla pro lid připravena hostina pod širým nebem pod loubím, při níž Ježíš, učedníci i vznešení lidé lid obsluhovali. Chlapci a dívenky hráli na flétny a zpívali. Po hostině se hrály dětské hry: běh, skákání, hry se zavázanýma očima, hledání atd. Také tančili, takže se v dlouhých řadách sem a tam znovu ukláněli, procházeli kolem sebe navzájem a pak zase vytvářeli kruhy.

Večer odešel Ježíš asi s deseti chlapci ve věku šesti až osmi roků ke štolám. Děti teď byly přepásané, kolem pasu měly slavnostní věnce z vlny nebo z per, měly je i přes hrud'. Vypadaly neobyčejně mile. Ukazovaly Ježíši zcela dětsky všechna místa, kde jsou dobré štolý a vypravovaly všechno, co věděly. Ježíš je přátelsky poučoval a o všem jim vypravoval. Učil často v hádankách a vypravoval jim i podobenství. Horníci i vzdor své špinavé práci pod zemí doma byli ve svých slavnostních šatech velmi čistotní.

Spatřila jsem Ježíše, jak s ostatními doprovází učedníka z Naimu do přístavu, dobře pět hodin daleko. Jedna skupina šla napřed, druhá následovala, Ježíš šel s oním učedníkem a několika ostatními střídavě uprostřed. Při loučení onomu učedníkovi požehnal a ostatní učedníci jej objali, pak se zase Ježíš s nimi vracel nazpět k vesnici horníků. Onen učedník putoval do končiny, kde

se těžila sůl u Ostria. Přístav zde není tak daleko od města jako v Salamině, moře zasahuje daleko do vnitrozemí a člověku připadá, že město leží v moři. Nedaleko odsud leží velmi vysoká hora. Je zde v blízkosti kopce, kde je sůl. V přístavišti u toho místa, kde se těží sůl, jsou jenom malé lodě a loďky, na vodě plave i mnoho stavebního dřeva.

20. Ježíš jde do Cerynie a navštěvuje Mnasonovy rodiče

Když Ježíš s učedníky opustil vesnici horníků, putoval přes pohoří severním směrem do přístavu Cerynie. Mallepu nechali po své pravici, prošli částí údolí Lanisy a přešli okolo města Leppe. Cestou odpočíval Ježíš na krásném stinném návrší a učil. Kolem čtvrté hodiny odpoledne, asi tři čtvrtě hodiny před Cerynií, kde v zahradě, určené k modlitbě v zákoutí jednoho svahu byli přijati Mnasonovou rodinou a větším množstvím ostatních Židů. Tato rodina přebývala stranou od cesty půl hodiny před Cerynií. Mnasonův otec je hubený, starý, sehnutý Žid s dlouhým nosem, ale velmi čilý a živý. Má ještě dvě dcery a tři syny, jednoho zete a jednu snachu. Všichni zde přebývají společně již asi deset let. Před tím to byli kočující obchodníci. Ježíše přijali s velikou radostí a pokorou, umyli poutníkům v umyvadle nohy a podali jim něco k jídlu. Byly zde terasy se stinnými chodbami a asi se zde modlivali. Ježíš ještě učil až do večera o křtu, Otčenáši a blahoslavenstvích.

Nato Ježíš následoval Mnasonova otce, který se jmenoval Mojžíš, a hosty do domu, kde mu vyšly vstříc čtyři děti vedené Mnasonem, kterým Ježíš požehnal. Mnasonova matka a sestry se přiblížily zahaleny závojem a Ježíš je oslovil. Potom byla pod širým nebem hostina celé rodiny pod jedním loubím. Tito lidé dali to nejlepší co měli, chléb, med, ptáky a ovoce, které ještě společně viselo na malých větvích. Ježíš po hostině učil. Na noc se uchýlili do dlouhého loubí, které bylo uvnitř rozděleno pletenými stěnami a vzadu bylo zcela porostlé zelení. Byla v něm řada lůžek.

Mnasonova matka je silná a mohutná paní. Jeho otec pochází z kmene Judova, ale jeho předkové vymřeli za babylonského zajetí a už se víc nevrátili. Jeho otec putoval mnoha zeměmi a vodil karavany, žil též po určitou dobu v Arabii na druhé straně Rudého moře a asi před deseti lety zcela zchudl a zde se se svou rodinou usadil. Zde chodil Mnason do školy v Mallepu a později odešel na studia do Judska, kde se připojil k Ježíšovi. Jeho otec žije se svými dospělými dětmi, z nichž je Mnason

nejmladší. Žijí společně ve vícerych lehkých chýších. Polnosti nemají, jenom několik zahrad, které si vypěstovali za těmito domy, opatřili loubím a osadili ovocnými stromy. Jeho otec se zde na stáří usadil, staral se o útulek a karavany, které se zde před Cerynií zastavovaly. Mojžíš měl několik oslů a nákladních volů, s nimiž přebíral od karavan menší náklady a dopravoval je do okolních míst a dále se o ně staral. Je něčím jako pomocník, který se zde také stará o pomocníky. Je chudý, ale živí se zcela řádně v přísné židovské kázni. Do Cerynie mnoho obchodních karavan nepřichází, hlavní silnice vede Lapitou, která leží několik hodin západněji.

Když Ježíš znovu ráno učil na stanovém místě, bylo přítomno více Židů z Cerynie a i lidí z menších karavan, kteří byli nepopsatelně veselí, že zde našli Ježíše, neboť jej slyšeli už v Kafarnau a tam také byli pokřtěni. Ježíš učil velmi přísně proti lichvě a proti ziskuchtivosti, chtějící se obohatit na pohanech, mimo to i o křtu, o Otčenáši a o blahoslavenstvích. V poledne byla společná hostina. Ježíš více přísluhoval u stolu, obcházel a učil spíše, než aby sám ležel u stolu.

Jedna vdaná Mnasonova sestra se neobjevila, protože její dceruška předevčírem zamřela. Seděla zahalena u její mrtvolky a truchlila. Dítě, nevím už kvůli jakým překážkám, nemohlo být pohřbeno, dnes okolo čtvrté očekávali rabíny z Mallepa, kteří je měli odnést, neboť zde neměli svůj hřbitov. Dítě již bylo značně veliké, ale stále nemocné. Nemohlo správně mluvit ani chodit, ale přece vše chápalo. Mnason, který zde již vícekrát byl, o tom Ježíšovi vyprávěl a ten mu řekl, že dítě brzy zemře a poučil ho, jak je má připravit na smrt. Toto vše skutečně Mnason pečlivě vykonal, když jeho matka nebyla přítomna. Přivedl dítě k víře v Mesiáše, k upřímné lítosti nad svými hříchy a k naději ve spásu. Modlíval se s ním a pomazal ho olejem Ježíšem posvěceným. Dítě tedy zemřelo velmi dobrou smrtí. Spatřila jsem, že leží vedle matky v jakémsi korytě, rakvičce, zavinuto jako nemluvnátko a se zakrytou tváří. Mělo květinovou korunku a v zavinutí byly keříčky koření. Jeho paže a nohy nebyly zavinuty a v rukou mu ležela bílá hůlčička, na níž byl upevněn klas se zrnky, větvička vinné révy, větvička olivy, růže a jiné byliny této země, vše uvité ve věneček. K matce přišlo i více žen a nařikaly s ní, položily k dítěti hračky, dvě malé flétny,

křivý stočený roh, zcela malý luk s napjatou tětivou, nahoru pak žlábek s hůlčičkou jako šípem. Mimo to mělo dítě v každé ruce krátkou zlacenou hůlku s knoflíkem.

Když rabíni přišli, aby mrtvolku odnesli, zakryli rakvičku lehkým přiklopem, ale pouze jej převázali stuhou, nepřibili. Čtyři muži ji nesli na tyčích. Nesli tak také hořící lampu v lucerně z rohu, lidé a děti šli ve stlačeném zástupu s nimi. Ježíš a učedníci stáli před domem a dívali se na průvod. Ježíš potěšil matku a příbuzné a mluvil o vzkříšení.

Sabat slavili všichni v Cerynii, která má k moři tři ulice, střední je velmi široká. Tyto tři ulice jsou protnuty dvěma příčnými. Na mé straně k pevnině je město obeháno silnou zdí, do níž jsou zabudovány z vnější strany domy mála Židů, takže přebývají mimo město, a přece tyto příbytky jsou obklopeny náspem. Tak zde tedy Židé přebývají mezi dvěma zdmi města, oddělení od pohanské Cerynie, která má dobře na deset pohanských chrámů nebo míst. Židů je zde málo, nejsou nikterak bohatí, ale přece mají všechny svoje peníze v pořádku. V jedné budově mají školu, synagogu s příbytky pro rabíny a učitele společně; tato budova je vysoká a má nad sebou dvě oddělení. Mají i krásný tekoucí pramen, jehož voda ale pochází z jiného pramene a rozdělili jeden na zdroj pitné vody a druhý za zdroj pro koupele v příjemné zahradě.

Učitelé přijali Ježíše velmi uctivě na začátku ulice a dovedli jej do domu, kde se učilo, potom do synagogy, do které se dalo donést také sedm nemocných na malých nosítkách, aby naslouchali jeho učení. Bylo zde shromážděno asi sto mužů. Nechali Ježíše, aby sám učil. Čtení bylo z Mojžíše (Ex 1-4,21) o počtu dětí Izraele a o mnoha pokoleních a z proroka Ozeášce (Oz 1,10-2,21) jedno přísné kázání o trestu za modloslužbu.

Z toho vzešlo, že Bůh přikázal Ozeášovi, aby se oženil s nevěstkou, a aby děti, vzešlé z tohoto manželství, obdržely různá jména. Ptali se na to Ježíše. On jim vysvětlil, že prorok musel představovat celým svým tělem i životem stav svazku Boha s domem Izraele a jména dětí musela vyslovit břeskné Boží výroky. Bylo v tom i obsaženo, že z Božího úradku se lepší lidé musí spojit s hříšníky, aby tak přerušili pramen hříchu. Tento sňatek Ozeášce s nevěstkou a vhodná jména dětí svědčí o mnohonásobné slitovnosti Boží a neustávajících hanebnostech. Ježíš učil velmi

přísně, napomínal k pokání a ke křtu, mluvil o blízkosti království a o potrestání těch, kteří je zavrhnou, i o zničení Jeruzaléma.

Za jeho učení volali o přestávkách nemocní vícekrát: „Pane, věříme tvému učení, ale určitě nám pomoz!“ A teď, když zpozorovali, že Ježíš brzy opustí synagogu, nechali se vynést před ni. Leželi venku u dveří ve dvou řadách a volali na Ježíše: „Pane, skuteční na nás, co můžeš! Pane, co je ti propůjčeno, vykonej na nás!“ Ježíš je ale ihned neuzdravil, ale když i rabíni za ty lidi prosili, zeptal se nemocných: „Co já mohu na vás vykonat?“ Tu mu odpověděli: „Pane, osvobod' nás od naší nemoci! Pane, uzdrav nás!“ „Věříte, že to mohu učinit?“ zeptal se Ježíš a všichni přítomní volali: „Ano, Pane, věříme, že ty můžeš!“ Tu Ježíš přikázal rabínům, aby přinesli svitky s modlitbami a aby se s ním nad těmito nemocnými modlili. Donesli tedy svitky a modlili se, učedníkům však Ježíš přikázal, aby na nemocné vkládali ruce a oni tak skutečně činili, jednomu na oči, jinému na hrud' a jiným na různá místa. Ježíš se jich zeptal ještě jednou: „Věříte a chcete být uzdraveni?“ Tu oni sami řekli: „Ano pane! věříme, že ty nám pomůžeš!“ Tu Ježíš řekl: „Vstaňte, vaše víra vám pomohla!“ A všech sedm vstalo, děkovali Ježíšovi, který jim přikázal, aby se vykoupali a očistili. Někteří z nich byli velmi postiženi otoky. Jejich nemoc zmizela, ale šli ještě jsouce přece jen slabí a odcházeli opírajíce se o hole.

Tento způsob uzdravování nemocných za společné modlitby rabínů a za vkládání rukou učedníků, to vše jsem spatřila u Ježíše již vícekrát na Kypru, v Chytru, v Mallepu i Salamině. Protože rabíni i učitelé měli dobrou vůli, proto Ježíš dovolil jim i učedníkům, aby měli účast na uzdravení, a tak probudil důvěru vůči nim. Ježíš zde proto zavedl tento nový způsob uzdravování, aby je tak připravil na působení učedníků, protože mezi pěti sty sedmdesáti Židy, které zde na Kypru získal, bylo i mnoho rabínů.

Uzdravení byli s ostatními Židy z Cerynie pokřtěni na místě pro učení u Mojžíšova domu. Vodu sem přinesli z jednoho blízkého pramene, neboť Mojžíšův dům leží poněkud výše a není zde žádný pramen, jenom za vodní nádrž veliký měděný kotel, který byl zapuštěn v zemi a byl obehnan malým kamenným příkopem, který zase měl odtok do kamenného žlabu. V nádrži

byla naprosto čistá voda. V tomto okopu si umývali nohy a prali, onen kamenný žlab sloužil k napájení dobytka a k zalévání. Teď se do něj postavili křtěníci a vodu k obřadu brali z čisté nádrže. Ježíš napřed učil o pokání a o očišťování pomocí křtu. Muži měli na sobě dlouhá bílá roucha, na rukou navinuty pásy s písmeny. Mimo sedm uzdravených zde bylo pokřtěno ještě na osm Židů. S Ježíšem mluvili jednotlivě a vyznávali svoje hříchy. Ježíš též učil, aby využili čas milosti a naplnili Zákon ve smyslu proroků, ale ne, aby se stali jeho otroky, protože Zákon je dán jim a ne oni Zákonu. Byl jim darován, aby si jím zasloužili milost.

Mezi křtěníci byli bratři a švagr Mnasonův, ale jeho otec, zbožný, ale přece umíněný Žid, nechtěl s tím být srozuměn. Mnason jej již delší čas mravně zpracovával a i dnes s ním o tom mluvil Ježíš, ale starý umíněný muž se nedal pohnout. Krčil rameny, pokyvoval hlavou a vzpíral se z nejrůznějších zdánlivých důvodů obřízce, které se držel. Mnason tím byl tak zamoucen, že i plakal. Ježíš jej uklidňoval, že jeho otec je už velmi starý a stal se umíněným, že ostatně vždy žil zbožně a že teď bude svoji slepotu oplakávat na jiném místě a tam že prohlédne. Ježíš ještě požehnal křestní vodu a přilil do ní vodu z Jordánu. Po křtu byl zbytek vody pečlivě vyčerpán a vylit na skrytém místě.

Během křtu odešel Ježíš za místo pro učení na návrší, kde byla krásná zahrada s loubími a mnoha ovocnými stromy a kde jej očekávalo dobře na třicet až čtyřicet židovských žen. Byly zahaleny závojem a hluboce se před ním uklonily. Mnohé z těchto žen měly velikou úzkost a starost, že je jejich mužové opustí a půjdou za Ježíšem a ony že zůstanou bez pomoci. Prosily jej, aby přece jejich mužům řekl, aby je neopouštěli. Ježíš jim řekl, že ony, jestliže je jejich manželé budou následovat, by také měly odejít do Palestiny, kde najdou přístřeší. Vyprávěl jim o příkladu svatých žen a ukázal jim jejich dobu v její hodnotě: že teď nejsou dny pohodlného klidného života, ale že záleží na tom, aby vyšly vstříc blížícímu se království a přijaly ženicha. Mluvil též o ztraceném penízi, o pěti moudrých a o pěti pošetilých pannách. Mladší ženy prosily, aby Ježíš napomenul jejich muže, aby se nestýkali s pohanskými dcerami. Ano, Ježíš učil tak přísně o napomenutí proroka Ozeáše

proti hříchům s pohany. Ony ale ponejvíce naříkaly ze žárlivosti. Ježíš se jich zeptal na jejich vlastní jednání vůči mužům a vyzval je k mírnosti, pokoře, trpělivosti a poslušnosti a varoval je před výčitkami a pomluvami. Potom ukončil v cerynijské synagoze učení sabatu a šel s učedníky přímou cestou do Mallepu.

21. Odjezd z Kypru

V Mallepu konal Ježíš veliké učení u pramene ve městě. Mluvil znovu o blízkosti království, o tom, jak mu vyjít vstříc, o pokušení, o krátkosti doby, po kterou tu vůbec ještě zůstane a o těžkém dokonání jeho díla o následování a spolupráci na něm. Mluvil znovu o brzkém trestu a zničení Jeruzaléma a také všech, kteří od sebe království Boží odmrští, nebudou-li činit pokání a nebudou-li se chtít obrátit, ale ulpí na svém pozemském majetku a svých rozkoších. Poukázal na to, jak zde všechno vyhlíží příjemně a pohodlně, ale že to všechno je pouze jen pestře ozdobený hrob, uvnitř plný plísně a nečistoty. Odkázal je nazpět k jejich nitru, oni sami mají nahlédnout, jak to skutečně vypadá přes vnější krásné ozdoby v jejich vlastním nitru. Mluvil o jejich lichvaření, lakotě, o smísení s pohany, spočívajícím v touze po pozemském majetku, o jejich zajetí v jeho poutech, jejich zdánlivé zbožnosti a o tom, že toto všechno bude zničeno a že přijde doba, kdy zde už nebude žít žádný Izraelita. Mluvil o sobě tak zřetelně a o naplnění proroků, přece však jenom málo lidí mu rozumělo. Skupiny lidí za jeho učení střídavě přicházely do jeho blízkosti, starci, muži, mládenci, ženy a panny. Všichni byli hluboce pohnuti, plakali a vzlykali.

Nato Ježíš s několika učedníky a lidmi, kteří jej následovali, odešel z Mallepa několik hodin východně tam, kde ho požádali obyvatelé více selských usedlostí, aby k nim přišel. Už jednou k nim z Mallepa zavítal. Byl zde stinný pahorek pro učení. Přišel sem i učedník z Naimu, přístavu u Citia, aby podal zprávu o tom, co zařídil po jejich odjezdu z Kypru.

Ježíš zde na rozloučenou mluvil podobně jako v Mallepu, potom zašel do několika chatrčí a uzdravil více nemocných, kteří jej poprosili. Již na zpáteční cestě do Mallepa jej prosil starý sedlák, aby zašel do jeho domu a slitoval se nad jeho slepým chlapcem. V domě žily tři rodiny v počtu dvanácti, prarodiče a dva ženatí synové se svými dětmi. Matka, zahalená závojem, přinesla Ježíši slepého chlapce, který již mohl mluvit i chodit, ve svém náručí. Ježíš vzal chlapce na své ruce a přejel mu prsty své pravé ruky slinou jeho oči, požehnal mu, postavil jej na zem a něco mu dělal před očima. Dítě po tom nešikovně sáhlo a

běželo za hlasem matky i k otci a z jedné náruče do druhé. Rodiče přivedli dítě nazpět k Ježíšovi a s pláčem děkovali klečíc na kolenou. Ježíš k sobě dítě přivinul a navrátil je rodičům s napomenutím, aby je vedli k pravému světlu, aby oni, kteří byli obdařeni viděním, neupadli do hlubší temnoty než před tím. Ježíš požehnal ostatním dětem i celému domu. Lidé plakali a volali za ním slova díků.

V Mallepu se konala hostina ve společném domě pro slavnosti, které se účastnili všichni. Nakrmili a obdarovali i chudé. Ježíš nakonec pronesl velké učení o slově „amen“. Řekl, že to je celé završení modlitby. Kdo je nadarmo vyslovuje, celou svoji modlitbu ničí. Modlitba volá k Bohu, spojuje nás s ním, otevírá nám jeho milosrdenství a slovem amen, jestliže jsme se správně modlili, přijímáme dar z jeho rukou. Mluvil zcela obdivuhodně o síle tohoto slova. Nazval je počátkem a koncem všeho. Mluvil téměř tak, jako by Bůh právě jím stvořil celý svět. Mluvil také o amen nade vším, co sám učil, a o jeho rozloučení a dokonání svého poslání a zcela slavnostně vše zakončil tímto slovem. Toto učení trvalo až dlouho do noci. Ježíš všem požehnal, lidé plakali a volali za ním.

Ježíš s učedníky opustil město. Barnabáš a Mnason je následovali až příští den. Chytrus nechali po pravici a prošli po přímé polní cestě mezi houštinami přes horský hřeben. Ježíš zaplatil útulek, neboť učedník z Naimu sebou donesl peníze. Protože je majitel nechtěl přijmout, byly rozděny chudým. Cesty všech, kdo z Mallepa, Chytru a Salaminy teď i v neblížší době jej následují do Palestiny, jsou rozděleny. Jedna část odjíždí severovýchodně od Salaminy a ostatní, kteří mají obchodní vztahy s Tyrem, se naloďují v Salamině. Pokřtění pohané odcházejí ponejvíce do Gessuru.

V Salamině se Ježíš a jeho průvodci ubytovali v domě, kde se učilo a také tam bydlel při svém příchodu na Kypr. Přišli sem od severozápadu, vodovod jim ležel po pravici, město Židů po levici. Spatřila jsem ještě, že jsou podkasáni, tři a tři, v nádvoří před domem, kde se učilo, jak sedí u jedné nádrže, která je obklopena malými sloupy, do kterých mohou dát při mytí svoje nohy. Každá trojice měla jeden dlouhý hnědý pruh látky, jímž si nohy osušili. Ne vždy si Ježíš nechal od druhých mýt nohy, ponejvíce to dělali všichni sami. Již je zde očekávali a podali

jim něco k jídlu. Bylo zde několik důvěrně s nimi obeznámených lidí, před nimiž Ježíš učil dobře několik hodin. Potom měl ještě dlouhou rozmluvu s římským zemským vladařem, který mu představil dva pohanské mladíky, kteří si přáli, aby je poučil a pokřtil. V slzách vyznali svoje hříchy a Ježíš jim odpustil. K večeru byli potají pokřtěni v nádrži před příbytkem učitelů, křtil je Jakub. Mladíci budou následovat filozofy do Gessuru.

I Merkurie dala Ježíše poprosit, aby s ní promluvil u vodovodu v jedné zahradě. Ježíš tam sluhu následoval. Ona se přiblížila zahalena závojem a vedla za ruku svoje dvě zvláště oblečené dcerušky. Měly jenom krátké sukénky až ke kolenům a byly ovinuty průhledným kusem látky, na němž byly věnečky z vlny nebo z per. Paže měly volné, nohy ovinuty, vlasy rozpuštěné. Vyhlížely téměř tak, jako u nás u jesliček oblékáme anděly. Ježíš mluvil s Merkurií dlouho a přátelsky. Plakala velmi usedavě a byla značně zarmoucená, že zde musí ponechat svého syna a že rodiče od ní odtahují její mladší sestru, a ta že tak zůstane ve své slepotě. Plakala také ještě nad svými hříchy a Ježíš ji utěšil a ubezpečil znovu o odpuštění. Obě dívenky vzhlížely zcela neznalé věci vzhůru k matce, plakaly a tulily se k ní. Ježíš dětem požehnal a vrátil se nazpět do domu, kde se učilo.

S Mnasonem přišel i jeden jeho bratr, který s ním chtěl odejít do Palestiny.

Po hostině na ukončenou odešli na ono místo, kam odeslal římský zemský vladař několik svých lidí s osly. Všichni se na ně posadili. Ježíš seděl stranou na příčném sedadle s opěradlem, které bylo položeno přes jednoho oslíka. I zemský vladař jel s nimi. Projeli pod vodovodem a dostali se za Salaminou přes říčku Pedius. Jeli kratší úzkou polní cestou, vlastní silnice vedla více po břehu v mírném oblouku. Spatřila jsem, že zemský vladař jede za krásné noci ponejvíce v Ježíšově blízkosti. Napřed jede skupina dvanácti lidí, potom následovala skupina devíti, mezi nimi poněkud odloučení Ježíš a zemský vladař. Mimo Květnou neděli jenom zde jsem spatřila, že Ježíš jede. Když se ráno začalo rozbřeskovat a oni měli k moři ještě tři hodiny, rozloučil se zemský vladař s Ježíšem, aby nevzbudil žádný rozruch. Ježíš mu podal ruku a požehnal mu. On sestoupil dolů na zem a chtěl Ježíšovi obejmout nohy. Potom se hluboce před

Ježíšem uklonil a po několika krocích ještě jednou, musí to být takový zvyk, načež znovu vystoupil na svého soumara a jel nazpět. I dva nově pokřtění pohané se s ním vrátili nazpět. Ježíš teď jel až asi jednu hodinu před město, nato všichni sestoupili a poslali služebníky s osly zpět. Procházeli teď pahorky soli až k jedné dlouhé budově, kde se sešli s lodníky, kteří je nakládali. Byla to tichá osamělá krajina u moře s málo stromy a se zcela obdivuhodným dlouhým náspem, který byl porostlý trávnickem a stromy. Na straně ke mně byly příbytky a otevřené haly, kde bydlely chudé židovské rodiny a několik pohanů. Tam, kde je hlubší břeh, byly vyzděné zátoky se schody, kde kotvily tři lodě pro cestující. Dá se zde dobře přistát a odsud se naváží sůl do měst na pobřeží.

Ježíše zde očekávali. Jedli ryby, med, chléb a ovoce. Voda je zde velmi špatná, musí ji čistit tím, že do ní něco vhazují, myslím nějaké plody. Mají je ve džbánech a měších. Bylo zde z těchto lidí sedm Židů, kteří byli pokřtění z jedné nádoby.

Ježíš šel příbytek od příbytku, utěšoval a obdaroval chudé lidi a uzdravoval zraněné i nemocné, kteří k němu ve své bídě spínali ruce. Ptal se, zda věří, že je může uzdravit. Oni řekli: „Ano, Pane, my to věříme!“ A nato je Ježíš uzdravil. Došel až na konec dlouhého náspu, dokonce i k příbytku pohanů, kteří byli velmi ostýchaví a plaší. Požehnal chudým dětem a učil.

Sem posledně došel onen učedník z Naimu a čekal na jiné dva učedníky, kteří došli později a se kterými putoval napřed, aby v Palestině ohlásil Ježíšův příchod.

Ježíšovu společnost tvořilo sedmadvacet mužů. Za večerního soumraku odjeli na třech malých loďkách. Loď Ježíšova byla nejmenší a byli v ní čtyři učedníci a několik veslařů. Na všech lodích byla uprostřed kolem stěžně vystupující stavba s malými komůrkami, ve kterých leželi a spali. Kdyby nahoře nestáli veslaři, pak by nebylo vidět nikoho. Lodička Ježíšova – jak jsem spatřila – plula před ostatními a divila jsem se, že ostatní pluly jiným směrem. Spatřila jsem však, ačkoliv již byla tma, jak plují přímo ve vzdálenosti půl hodiny od břehu na dvě místa, na stožár upevnili pochodně jako znamení pro případ nouze. Tu Ježíš přikázal svým lodníkům, aby pluli nazpět. Nejprve se přiblížili k jedné z těch lodí a hodili jim provaz, vytáhli je vzhůru a pluli potom s touže lodí kus cesty okolo k té druhé, se kterou

učinili totéž. Nato se připoutali k Ježíšově lodi a následovali ji. Ježíš jim poukázal na jejich lepší znalost cesty, mluvil o vlastní vůli a o následování. Dostali se do proudů mezi pískovými valy.

Večer následujícího dne blízko před mořským zálivem, který vytváří moře mezi Ptolemaidou a Hefou na úpatí Karmelu do nitra pevniny jsem viděla, že ony tři lodě zase veslují nazpět na moře, neboť ve vjezdu do zátoky bojovaly jedna větší a jedna menší loď s více jinými lodmi. Velká loď útočila a více mrtvých bylo shozeno do moře. Když se Ježíšovy lodě přibližovaly k válečným lodím, pozvedl Ježíš ruku a požehnal směrem k válečným, načež se brzy oddělily. Ježíšovy lodě nespatri, ty čekaly v jisté vzdálenosti u výjezdu ze zátoky. Byl to spor, který vznikl již na Kypru, o přistání lodi. Ony malé lodě zde očekávaly onu velikou, vzájemně se zahákovali a dotírali na sebe dlouhými tyčemi. Člověk by si mohl myslet, že na živu nezůstal nikdo; boj trval několik hodin. Veliká loď zajala ony malé a vlekla je za sebou.

Ježíš přistál při ústí Kišonu, východně od Hefy, která leží blízko u moře. Na břehu jej přijalo více apoštolů a učedníků, mezi nimi Tomáš, Šimon, Tadeáš, Natanael Chased a Heliakim. Byli nepopsatelně rozradostněni a objímali Ježíše i jeho průvodce. Obešli jen asi čtvrt hodiny cesty mořskou zátoku, překročili jednu řeku, která u Ptolemaidy spadá do mořské zátoky, po jednom dlouhém mostě, podobném podezděné silnici. Tento most dosahuje až k úpatí návrší, za nímž leží bažina Genderia. Stoupali vzhůru na návrší k předměstí levitského města Misael, které je zde rozděleno jedním úbočím tohoto návrší. Předměstí má výhled západním směrem na moře, na jihu do krásného údolí a na Karmel a sestává pouze z jednoho útulku a jedné ulice, která se táhne po návrší. Zde přišel Ježíšovi v ústrety u určitého pramene slavnostní průvod lidí tohoto místa se zpívajícími dětmi, které nesly palmové ratolesti, na kterých ještě visely datle. Byl přítomen i onen Šimon z vodního města Libnatu se svou celou rodinou, který po svém křtu odešel do Misaelu, neboť jeho děti mu nedopřály žádného klidu, dokud by se znovu zcela zase nesjednotil se Židy. On uspořádal celé toto Ježíšovo přijetí na vlastní útraty. Když se dostali do útulku, přišlo devět levitů z Misaelu, aby Ježíše pozdravili.

22. Ježíš jde z levitského města Misaelu při Tanachu, Naimu, Aranitu a Danae do Kafarnaa

Severně od misaelského předměstí leží na svahu krásná zahrada pro zábavy v Misaelu s překrásnou vyhlídkou na mořskou zátoku. Leží v poloviční výši pahorku. Nahoře z něj je výhled na jezero nebo na bažinu Genderü a vodní město Libnat, které je odtud vzdáleno půldruhé hodiny a leží blíže k moři, které v těch místech vniká do pevniny. Je moři blíže než Misael, který je několik hodin daleko. Dabeset je odsud pět hodin východně u Kišmu, Nazaret asi sedm hodin. Ježíš se procházel v této zahradě s učedníky a vyprávěl podobenství o rybáři, který plul přes moře, aby lovil a chytil pět set sedmdesát ryb. Mluvil o tom, že dobrý rybář přesadí dobré ryby ze špatné vody do dobré, že čistí prameny podoben Eliášovi a dobré ryby odstraňuje z vod, kde by je mohly pohltit ryby dravé a že pro ně zhotoví nové rybníky a chovné nádrže v lepší vodě. V tomto podobenství se vyskytl i případ, jak z umíněnosti najeli na písečnou dunu proto, že následovali lodního mistra. Muži, kteří spolu s nimi přišli z Kypru, mysleli, že Ježíš o nich mluvil jako o rybáři s námahou přenesených do lepší vody. Ježíš vyslovil i číslo „pět set sedmdesát dobrých ryb“, které byly zachráněny, tak určitě a řekl, že to za tu práci stojí.

I před levity mluvil Ježíš o Kypru a ti se těšili, že tamější Židé přijdou sem. Mnozí se vydají na cestu přes Ptolemaidu a přijdou také sem. Mluvil se o některých uspořádáních. Ježíš mluvil o nebezpečí, které jim tam hrozí. Levité se úzkostlivě ptali, zda by i zdejší pohané mohli být tak mocní, aby toto nebezpečí nastalo i zde. Ježíš ale mluvil o soudu, který přijde na celou zdejší zemi a o nebezpečí, které již před ním samým stojí a o trestu nad Jeruzalémem. Nemohli pochopit, že Ježíš tam chce jít znovu. On ale řekl, že ještě mnohé musí vykonat a potom vše dokončit.

Syrofeničanka z Ornitopole sem poslala zlaté tyčinky a zlaté plíšky spojené řetízky, donesli je učedníci. Také chce dopomoci Merkurii k útěku z Kypru na jedné ze svých lodí.

Na prosby levitů s nimi odešel Ježíš do města Misaelu. To je obehnáno hradbami a věžemi a je velmi staré; v hradbách přebývají jednotliví pohané. Po určitou dobu zde u svého otce přebývala Alžběta, neboť zde byl levitou a jednou tady byl i Zachariáš. Alžběta se narodila v jednom osamělém domě dvě hodiny odsud v rovině Esdrelon, patřil jejím rodičům a ona jej později zdělila. Sama přišla v pěti letech do chrámu. Když z chrámu odešla, žila ještě po určitý čas v Misaelu v popisovaném domě a odešla potom do Zachariášova domu v Judsku. Ježíš mluvil o ní a Janovi – tak jasné jako o předchůdci Mesiáše – a o sobě tak, že oni všichni dobře mohli vytušit, že je jím sám.

Ježíš v městě vešel s levity do více domů k nemocným, které uzdravil, k dětem i k více ochrnutým, kteří mu vstříc spínali svoje ovázané ruce. Navštívil i Šimona z Libnatu v jeho domě a ukončil pak sabat v synagoze. Ženy v ní stály vysoko a ne daleko od stolu pro učení. Ježíš mluvil o oběti za hřích a o Samsonovi, podal vysvětlení k Samsonovým činům a mluvil o něm jako o svatém, jehož život byl prorocký. Neztratil všechnu svoji sílu, podržel z ní sílu konat pokání. Strhnul na sebe pohanský chrám z božského vnuknutí.

Jidáš, který rád uzavírá obchody, a Tomáš, jehož rodina má v přístavu složené hromady dřeva a který je tam dobře znám, odešli s více učedníky do Hefy, aby tam zařídili určité věci kvůli lidem, přicházejícím z Kypru.

Ježíš ale odešel asi s deseti učedníky, mezi kterými byl i Saturnin, do města levitů Tanachu, kde jej přijali představení synagog. Zdejší farizeové nebyli sice otevřenými nepřáteli, ale přece byli pichlaví a zevlovali, pozorovala jsem to na jejich dvojsmyslných řečech. Říkali, že Ježíš přece může navštívit různé nemocné, a zda by také nechtěl navštívit jednoho z nich, který byl v Kafarnau a nachází se ve velmi ubohém stavu. Myslí si však, že to Ježíš chtít nebude, protože tento člověk tam byl vždy proti němu a jako trest za svoje tamější chování upadl teď do zvláštní nemoci. Stále vzlyká, trhá hořejší částí těla, zvrací a zcela se ničí. Byl to muž mezi třiceti až čtyřiceti lety a měl ženu a děti. Ježíš se ho zeptal, zda věří, že on mu může pomoci? Byl zcela nesmělý a řekl zahanbeně: „Ano, pane, já ti věřím!“ Tu mu Ježíš položil jednu ruku na hlavu a druhou na hrud', pomodlil se a poručil mu, aby vstal a něco pojedl. Muž povstal

a v slzách Ježíšovi děkovala i jeho žena a děti. Ježíš mluvil přátelsky a utěšně vůči všem a nevzpomněl na nic z toho, jak se tento muž vůči němu choval. Když farizeové večer zpozorovali, že se uzdravený objevil v synagoze, opustila je všechna chuť Ježíšovi odporovat. Ježíš učil o naplnění proroků, o Janu Křtiteli – předchůdci Mesiáše a i o samotném Mesiáši tak zřetelně, že dobře mohli vycítil, že myslí sebe.

S Tanachu odešel Ježíš do jednoho dvora tesařů, kde kdysi Josef pracoval, když uprchl z Betléma. Byla tam jedna budova, kde kolem dvora bydlelo dobře dvanáct lidí, kteří se zaměstnávali obchodem s dřevěným zbožím. Dílna, ve které Josef pracoval, byla teď obydlena potomky onoho mistra, oni ale už toto řemeslo nevykonávali, nýbrž zadávali práci chudším lidem a částečně tyto věci prodávali na lodě. Byly to jemné desky dřeva, tyče a pletené přenosné stěny. Ještě se zde o tom mluvilo, že otec Proroka tady kdysi také měl pracovat, ale oni už to přesně nevěděli, zda to byl onen Josef z Nazareta či ne. Domnívám se, jestliže už tito lidé to nevěděli jistě, pak tedy není žádný div, že o tom my tak málo víme. Ježíš ve dvoře učil o pracovitosti a o lichvaření.

Odsud odešel Ježíš do starého ošklivého místa Sionu, dvě hodiny na západ od Taboru. Sion s jedním starým hradem a synagogou, vedle níž bydlí několik farizejů, leží poněkud výše, dole se ale rozprostírá hlouběji za náspy blízko břehu Kišonu ještě shluk domů, kde není zdrávo. Přes náspy se nedá dívat. Lidé, žijící dole jsou závislí na těch, co žijí nahoře a jsou jimi utiskováni a sužováni. Ježíš učil v synagoze proti farizeům, o ukládání těžkých břemen a jak oni sami nic nezachovávají, o útlaku a touze po vládě, také i o Mesiáši, který se ukáže naprosto jinak, než jak jej lidé očekávají. Proto přišel do Sionu, aby chudé utlačované lidi utěšil. Odešel také i do oné spodní, tak úzce uzavřené části města a uzdravil více nemocných v jejich chatrčích, ponejvíce stížené dnou a ochrnutím. Farizeové posílali všechny nemocné na toto ubohé místo, kde se vůbec nemohli nadýchat čerstvého vzduchu. Ježíš a učedníci obdarovali tyto chudé lidi šátky a pruhy látek.

Odsud odešel Ježíš s učedníky do Naimu asi za půldruhé hodiny. U pramene před městem mu přišlo vstříc více učedníků i onen vzkříšený mladík z Naimu, takže teď bylo kolem Ježíše

na dvanáct učedníků, ale žádný apoštol. Jeruzalémští učedníci došli do Naimu s několika ze svatých žen z Jeruzaléma, druzí oslavili Letnice v Nazaretu s Marií a při své zpáteční cestě sem přišli, aby Ježíše očekávali. Ježíš zavítal do vlastního útulku, který byl zařízen v Naimu v jedné z budov patřících vdově a potom k této vdově zašel. V hale vnitřního domu mu vyšly vstříc ženy zahaleny závojem a vrhly se před ním na zem. Ježíš je pozdravil a odebral se s nimi do sálu. Mimo vdovy tu bylo pět žen: Marta, Magdaléna, Veronika, Jana Chuzova a Sufanitka. Ženy seděly na jednom konci sálu odděleně s podloženými nohama na polštářích a na kobercích ve vyvýšeném podlaží jako na dlouhé nižší pohovce. Bylo možno vidět nohy této pohovky. Ženy nemluvily, až se sám Ježíš na ně obrátil s otázkou, a potom mluvily jedna po druhé. Vypravovaly o Jeruzalému a o Herodovi, že on Ježíšovi strojí léčky a došlo k tomu, že Ježíš pozvedl prst a zakázal jim tyto světské starosti a posuzování druhých. Vypravoval o Kypru a o oněch lidech, kteří poznali pravdu i lásku a o římském zemském vladaři v Salamině. Když ženy mínily, že by bylo dobré, aby ani on tam nezůstal, řekl Ježíš, že on tam zůstane až do té doby, než sám svoje dílo dokoná, někdo jiný tam přijde a ten bude také přítelem jeho otce.

Magdaléna a Sufanitka už dlouho nejsou tak krásné jako kdysi, jsou bledé a usouzené a jejich oči jsou rudé od slz. Marta je velmi příčinlivá a v obchodních věcech velmi zběhlá. Jana Chuzova je vysoká, bledá, silná paní, vážná a statná. Veronika ve své bytosti má mnoho ze svaté Kateřiny, je rozhodná, statečná a upřímná. Jsou-li tak pohromadě, šijí, pracují a připravují nejrůznější věci pro obec, to co je připraveno pro udělání do jednotlivých útulků a pro místa zásobení, odkud zase tyto věci odnímají učedníci a apoštolové jak pro svoji potřebu, tak i pro rozdávání chudým. Pracují, a když už vše nutné zhotoví, darují přebytek chudým synagogám. Mají pravidelně při sobě svoje služebné, které chodí a vše napřed roznášejí nebo později donášejí částečně v kožených brašnách, částečně uložené kolem pasu. Služebné nosí přiléhavý oděv kolem horní části těla a mají kratší sukně. Jsou-li už ženy na místě, pak se služebné vracejí a čekají v útulcích na cestě. Verončina služebná byla u ní už dlouho a sloužila jí ještě po Ježíšově smrti.

Když Ježíš došel o sabatu do synagogy, nevystoupil na stolec pro učení, ale stál se svými učedníky tam, kde pravidelně stávali potulní učitelé. Rabíni jej ale nutili, když ho přivítali a když se odmodlili potřebné, aby přistoupil k vystaveným svitkům a četl. Byla to lekce (Nu 8,1-13, 1 Zachariáš 2,10-4,8) o levitech, o reptání, o křepelkách a o trestu nad Miriam. V proroku Zachariášovi byla zmínka o vyvolení pohanů a o Mesiáši. Ježíš mluvil velmi přísně a řekl: pohané nastoupí v Mesiášově království na místo zatvrzelých Židů. Učil také o Mesiáši, že oni jej vůbec nepoznají, on že se projeví zcela jinak, než jak oni to očekávají. Mezi farizeji byli tři obzvláště drzí, kteří také byli s onou komisí v Kafarnau. Byli velmi rozhořčeni uzdravením farizeje v Tanachu a řekli, že Ježíš to učinil pouze proto, aby mu tamní farizeové se nemohli dívat skrze prsty. Vyzvali jej také, aby se choval klidně a nerušil sabat uzdravováním. Měl by se vůbec stáhnout zpět a zamezit všemu rozruchu. Ježíš namítl, že on bude konat to, co je jeho úkolem, putovat a učit, až se jeho čas naplní. Pozvali jej v Naimu k malé hostině a byli plni skryté zloby vůči němu, protože jeho učení a láska k němu strhla všechny chudé, ubohé a prosté, ty, které ale oni sami od sebe zapudili.

V Naimu bylo nepopsatelně krásné počasí. Ježíš šel z učedníky cestou sabatu a učil je velmi vážně a niterně o své budoucnosti. Napomínal je, aby zůstali pevní a věrni, neboť před ním stojí veliké utrpení a pronásledování. Neměli by se potom nad ním pohoršit! On je neopustí, ale budou s ním tak strašlivě neuctivě zacházet, že jejich víra bude vystavena zkoušce. Byli velmi dojatai a plakali. Odešli do zahrady vdovy Marie, i svaté ženy tam přišly. Ježíš zde mluvil o smíření manželských dvojic v Mallepu a zvláště o onom páru, u něhož zůstal na hostině a který se také odebere do Palestiny, mluvil i o Merkurii. Ta nejprve přijde k Syrofeničance, která se právě připravuje k opuštění Ornitopole. Nejprve půjdou do Gessuru a nato dále dolů. Již mnoho lodí z Kypru se přeplavilo, jistý počet přistane i v končině u Joppe.

Když Ježíš šel s učedníky ze zahrady k synagoze, aby ukončil sabat, dalo se donést více nemocných na svých nosítkách na jeho cestu, vzpínali k němu svoje ruce, prosili jej o pomoc a Ježíš je uzdravil. Tak došel Ježíš až k synagoze, kam se také nechalo donést několik nemocných na svých ložích. Mezi nimi

byl i muž zcela oteklý dnou a jedna žena, které Ježíš za své poslední návštěvy odřekl uzdravení, protože její víra nebyla čistá a ona musela ještě dále trpět, aby si uzdravení vyprosila pokorněji. Přišli sem také farizeové, kteří se obzvláště hněvali, že Ježíš tyto nemocné uzdravil, patrně se domnívali, že to nemůže udělat. Strhli teď veliký pokřik, že Ježíš znesvětil sabat. Ježíš ale uzdravení dokončil, uzdravených bylo sedm.

Rozezleným farizeům odvětil Ježíš přísnými slovy, zda je o sabatu zakázáno konat dobro? Zda oni sami o sabatu se o sebe nestarají a nepečují? Zda právě tito nemocní nebyli uzdraveni proto, aby sám sabat posvětili? Zda se snad o sabatu nesmí utěšovat? Zda o sabatu musíme podržet neprávem nabytý majetek? Zda snad vdovy a sirotci a chudí, kteří všichni po celý týden jsou souženi a obtíženi, zda i o sabatu musí být ponecháni ve své bídě? Tak jim vytkl jejich pokrytectví a jejich utlačování chudých dost tvrdě a pronesl, jak oni pod zástěrkou udržování synagogy, oni, kteří přece mají všechen přebytek, vysávají chudé a ještě jim v této synagoze vykládají Zákon tak, aby o sabatu nepřijímali milost a nesměli být uzdraveni, zatímco oni sami o sabatu přece jedí a pijí to, co z těchto lidí vyždímali. Tím je přinutil k mlčení a oni odešli k synagoze, kde mu předkládali svitky Písma a vybízeli jej, aby učil, a to ze lstivosti, aby jej mohli obžalovat z bludného učení, a tak se mohli stát jeho žalobci. Když teď Ježíš mluvil o době Mesiášově, že tehdy mnozí pohané se mají přidat k Božímu lidu, řekli mu posměsně, že přece byl na Kypru, aby si přivedl pohany? Ježíš učil o desátku a nakládání břemen a o tom, jak mnozí sami nic nenesou, o utlačování vdov a sirotek, neboť v době mezi Letnicemi až do svátků „Pod zelenou“ byly v chrámu odváděny desátky. Avšak v místech, vzdálenějších od Jeruzaléma tak, jako zde, je shromažďovali levité. Při tom vznikly nepořádky tím, že desátky na lidech vymáhali farizeové a ponechávali si je pro sebe. Za to je Ježíš káral. Byli velmi zahořklí a když Ježíš opustil synagogu, učili proti němu.

Z Naimu odešel Ježíš na návrší na této straně Kišonu severovýchodním směrem s několika učedníky do Rimmonu, kde se o školu starají levité. Přišli u školy Ježíši vstříc. Ježíš učil jinochy a chlapce před školou na volném prostranství, kam také přišlo i mnoho jiných lidí, kteří už v Naimu naslouchali jeho

učení o všcibecných povinnostech ze Zákona a nepronel před nimi hrozby této doby tak, jako před shromážděním lidu. Toto město se rozprostírá nahoře na kopci v jediné dlouhé řadě, poněvčí zde přebývají zahradníci a vinaři, kteří svoje plody do-
dávají do Naimu a také pracují v tamních zahradách. Odsud odešel Ježíš vzhůru na východní stranu Táboru doprovázen kus cesty levity, kteří se zabývali v Rimmonu shromažďováním de-
sátků a došel po asi tříhodinové cestě do upadlého města Beth-
Lechenu, východně od města Dabratu. Toto město sestávalo je-
nom z jediné řady obydlí chudých rolníků, které Ježíš navště-
voval v jejich příbytcích, utěšoval je a uzdravoval. Nato odešel
ještě asi čtyři hodiny dále, prošel údolím, ve kterém se nachází
pramen před Kafarnaem a za soumraku došel do Aranitu, kde
měl útulek. Zde jej očekávali přátelé z Kafarnau: Jairos a jeho
dcera, uzdravený slepec z Kafarna, žena, příbuzní s uzdrave-
nou Enue, trpící krvácením a Lia, která zvolala: Blažený život,
který tě nosil. Ženy zahaleny závojem padly před Ježíšem na
kolena a on jim požehnal. Plakaly radostí, že jej znovu spatřily.
Jairova dcera je teď čilá, zdravá a zcela změněná, zbožná a po-
korná. Ježíš učil až pozdě do noci. Následujícího dne odešel do
Damny, kde měl před městem útulek, který vedli příbuzní
z Josefovy rodiny. Zde jej očekával Lazar se dvěma jeruzalém-
skými učedníky. Lazar byl v této končině již osm dní. Zaobíral
se ještě jednáním s pozemky a budovami z Magdaly, nebož jen
neprodával domácí zařízení a podobné věci patřící Magdaléně.
Ježíš Lazara objal. Ježíš takto jednal pouze s ním a nejstarší-
mi apoštoly a učedníky, ostatním jenom podal ruce. Ježíš mluvil
o lidech na Kypru, o obráceních a o těch, kteří sem přijdou, jak
by zde měli být usazeni. Tu jsem slyšela, že Jakub Mladší a
Tadeáš jsou proti Gessuru, aby tam přicházejících sedm filozofů
po přijití bylo zavedeno. Ježíš jednal s Lazarem velmi důvěrně
a putovával s ním sám a dlouho, on byl veliký a jiný, vážný
muž, velmi tichý, ukázněný, ve všem umírněný a trochu vzne-
šený i při vši důvěrnosti s ostatními. Jeho vlasy byly černé a
měl určitou podobnost s Josefem, ale přísnější, určitější rysy.
Josef měl v sobě něco nesmírně jemného, mírného, ochotu slou-
žit z celé své bytosti a měl žlutavé vlasy.

Z Damny odešel Ježíš s Lazarem, učedníky, se správcem
útulku i s jeho synem, který se teď také přidá k učedníkům,

dvě malé hodinky cesty východně do vesnice setníka Zorobábela z Kafarna na jižní straně skalnatého vrchu, který jižně od Kafarna uzavírá údolí a na kterém se nacházejí zahrady a vinice setníkovy. Zde Ježíš učil před dělníky na polích a služebníky o Mesiáši a o brzkosti království, vysvětloval všechna znamení proroků i jejich naplnění, snažně prosil a vybízel k obrácení a řekl, že se Mesiáš neobjeví v takové podobě, jak jej očekávají Židé a jak si jej představují, proto jej rozpozná jenom malý počet lidí pokorných a ochotných konat pokání. Řekl také, že Mesiáš bude více než jenom jedněmi ústy pronášet svoje učení tak, jako dříve mluvil ústy mnoha proroků. Dovedli k němu trdnomyslné, němé, posedlé, jimiž Ježíš položil slinou potřený prst pod jazyk a satanovi poručil, aby odcháel; tu jsem spatřila, jak někteří omdleli a pak se zdrávi napřímili, jiné zachvátilo krátké trhání a byli uzdraveni, velebili a děkovali. Nato odešel Ježíš opuštěnou cestou do domu své Matky v údolí východně od Kafarna, kam mu chůze trvala tři čtvrtě hodiny.

Svaté ženy sem přišly přímou cestou z Naimu a nacházely se u svaté Panny. Nevyšly mu z domu vstříc, ani Marie nespěchala vstříc svému Synu. Ježíš vstoupil očištěn do velkého prostoru domu, ve kterém bylo mnoho od sebe oddělených pokojíčků. Maria, majíc pokorně závojem zahalenou hlavu, podala mu ruku, když jí sám nabídl svoji. Pozdravil ji přátelsky a vážně. Ostatní ženy zahaleny závojem stály vzadu tvoříce půlkruh. Jakmile byl Ježíš s Marií sám, dobře jsem viděla, že ji útěchyplně a povzbudivě přátelsky přivinul na svoji hruď a něco k ní promluvil, ona ale sama vždy od doby, kdy začal učit, s ním jednala tak, jako se chováme ke svatému, k Proroku, nebo jako by jednala matka, jejíž syn by se stal papežem, biskupem nebo králem, přece jenom ale mnohem ušlechtlejším a světějším způsobem a s nepopsatelnou prostotou. Ona jej nikdy neobjala, jenom mu podala ruku, jestliže jí podával svoji.

Nato jsem spatřila Ježíše a Marii o samotě, jak společně jedí. Stál mezi nimi menší, nižší stolek. Ježíš ležel na jedné jeho straně, naproti pak seděla Maria. Na stole byl med, jedna ryba, chléb, koláče a dva malé džbány. Ostatní svaté ženy byly dvě a dvě v oddělených komůrkách, dílem byly v jedné postranní hale a zaobíraly se starostí o pokrm učedníků, mezi kterými

bylo více příbuzných. Ježíš své Matce vyprávěl o Kypru a o získaných duších. Ona se tiše radovala, neptala se mnoho, mluvila jenom vedena mateřskou starostlivostí o nebezpečí jeho budoucnosti. Ježíš jemně prohlásil, že své poslání vyplní, až dojde čas jeho nanebevzetí k Otci.

23. Příchod apoštolů a učedníků do Kafarnaa

Po krátké době bylo již kolem Ježíše shromážděno na třicet učedníků. Jednotliví došli z Judska s hlášením, že do Joppe doje-ly lodě se dvěma sty kyperskými Židy a přijali je tam Barnabáš, Mnason a jeho bratr. O jejich další přístřeší se staral Jan, který se ještě zdržuje v Hebronu u Zachariášových příbuzných. I ta-mější esenové se tím také zaobírají, aby je ubytovali, po jistou dobu se usadí dílem v jeskyních, dokud nebude uspořádáno jejich rozdělení. O usídlení těch Židů, kteří připutovali z konči-ny u Ornitopole, se starali Syrofeničanka a Lazar a umístili je u Ramt-Cyileadu. Učedníci, kteří přišli do Kafarnau, se ubyto-ovali dílem v Petrově domě před Kafarnau, dílem v Betsaidě, dílem v domě, kde se učilo, v Kafarnau. Z Gessuru přišli Jakub Mladší a Tadeáš se třemi z oněch pohanských filozofů, velmi příjemnými, jemnými mladíky, kteří přijali obřízku. I Ondřej a Šimon přišli s učedníky a jejich přijetí bylo velmi dojemné. Ježíš nově přišlé představil své Matce. Toto on dělá vždycky. Byla to v tichosti uzavřená úmluva, vnitřní souhlas mezi Ježíšem a Marií, že ona přijme učedníky do svého srdce, do svých modli-teb, do svého požehnání i do jisté míry do sebe samé jako svoje děti a Ježíšovy bratry, že se ona stane duchovní Matkou, jako je jeho tělesnou matkou. Ona to činila vždy s vnitřní vroucností. Ježíš s ní tehdy jednal vždy velmi slavnostně. Toto konání bylo naplněno svatostí, vroucností, kterou nedokáží vyslovit. Marie byla révou, hlasem jeho těla a krve.

Učedníci vyprávěli, kde byli a jak se jim kde vedlo. Tu a tam po nich házeli i kamením, ale nikdy je nezasáhli. Na někte-rých místech museli i uprchnout, ale vždy byli obdivuhodně ochráněni. Našli ale také dobré lidi, uzdravovali, křtili i učili. Ježíš jim přikázal, aby šli pouze ke ztraceným ovčím Izraele, oni tedy vyhledávali v pohanských městech Židy a s pohany nikdy nejednali, pouze jenom s těmi, kteří byli sluhy u Židů. V Garoně, severovýchodně od Jabeše Gilead vykoupil Ondřej a jeho učedníci více židovských otroků a vydali za to všechno, co měli. Ptali se Ježíše, zda učinili dobře? On to schválil. Ježíš nenaslouchal všem. Mnohým, kteří by rádi s jistou horlivostí vyprávěli, ihned odňal slovo a řekla asi: „To je mně vše známo!“

Jiným, kteří vypravovali prostě a pokorně, naslouchal dlouho, sám také ony mlčenlivé vybízel. Když se oni odmítnutí ptali, proč jim nenaslouchá, vylíčil jim rozdíl, s jakým mluvili oni sami a zase tito. Často přerušil jejich vyprávění vylíčením podobenství, třeba o pleveli, který byl zaset mezi dobré semeno a když to vše vzrostlo, bylo pak toto při žni spáleno. Řekl také, že nevzejde všechno, co bylo zaseto. Mluvil také o mnohých, kteří z učedníků zase znovu odpadli a napomínal tyto, aby si tak nebyli jisti svým dílem, neboť ještě musí přestát mnohá pokušení. Vypravoval také podobenství o pánu, který vytáhne za brat cizí království a služebníkům, které zanechává doma, předá určitý počet hřiven a potom vyžaduje vyúčtování. Toto podobenství se vztahovalo na jeho cestu na Kypr a na nynější vydávání počtu učedníků a jejich činnosti za tuto dobu. Při tom se Ježíš často obrátil tu na jednoho, tu na jiného, jehož myšlenky odhalil, se slovy: „Proč myslíš na něco neužitečného?“ nebo „Nepřemýšlej takto!“ nebo „Ty teď přemýšlíš naprosto jinak, myslí takto a ne tak!“ Tak odhaloval myšlenky naslouchajících a ihned je potrestal. Tu si tu a tam mnohý pomyslel: „Co míní Ježíš tímto tento nebo onen?“

Když začal sabat, šel Ježíš s učedníky k synagoze. Farizeové již stáli na místě, kde se učilo. Ježíš ale šel přímo nahoru a oni mu udělali místo. Učení jednalo o vyzvědačích, které Mojžíš vyslal do Kanánu, o reptání lidu a jeho potrestání a o vyzvědačích, které vyslal Josue do Jericha a Rahabu. (Ex 13-16; Jn 2) Farizeje velmi rozhořčila jeho srdnatost a říkali si mezi sebou: chtějí ho teď nechat mluvit, ale večer se uradí, nebo až skončí sabat; potom mu chtějí ústa uzavřít. Ježíš, který znal jejich potměšilost, řekl: že oni jsou vyzvědači zcela jiného druhu, oni zde nejsou proto, aby poznali pravdu, ale aby ji zradili. Učil velmi ostře proti nim a došel až na zničení Jeruzaléma a na soud nad lidem, který neučiní pokání a neuzná Mesiášovo království. V jeho učení přišlo na řadu i podobenství o králi, jehož syna usmrtili nepoctiví služebníci na vinici. Farizeové se ale neodvážili Ježíši odporovat. Všechny svaté ženy byly v synagoze, kde měly vlastní místa.

Odpoledne na prosbu rodičů nemocných dětí obešel Ježíš s jednotlivými učedníky dobře dvacet domů v Kafarnau, ať byli vznešení nebo prostí a uzdravil velmi mnoho dětí od tří do osmi let, chlapců i děvčátek. Musel to být nějaký druh nákazy,

neboť ponejvíce měly stejnou nemoc: krk a rty měly naběhlé, i ruce; vyhlížely zcela žluté. Byly to příznaky, jak se vyskytují často u jiných nemocí, jako u horečky spály. Ježíš položil některým ruku na ona nemocná místa, jiná potřel slinou, na jiné dechl. Mnohé ihned vstaly. Požehnal jim a navrátil je rodičům s napomenutím. U jiných přikázal modlitbu a způsob ošetření. Stalo se to pro dobro rodičů i dětí. Na tržišti v Kafarnau, které bylo vyvýšeno a k němuž vedly čtyři ulice, vešel Ježíš do domu rodičů Ignácových a taktéž uzdravil. Je tu velmi milý, asi čtyři roky starý chlapec. Rodiče jsou majetní a obchodují s kovovými nádobami, neboť jsem spatřila mnoho takových věcí stát v druhých chodbách. Ježíše tito lidé před několika dny o to poprosili, protože Ježíš uzdravil děti obchodníka s koberci, který přebýval v blízkosti. Tržiště je obklopeno chodbami s klenutím, kde je vystaveno zboží obchodníků. Uprostřed je pramen a na obou koncích tržiště jsou dvě veliké budovy. Farizeové byli naplněni rozhořčením nad těmito uzdraveními a tři z nich nato přišli do dvora Pertova domu, v jehož halách také byli umístěni nemocní, které Ježíš uzdravil. Prodrali se před Ježíše a řekli, že by měl přestat s uzdravováním, nedopouštět se rušení sabatu a chtěli začínat disputaci. Ježíš se ale od nich odvrátil pryč a řekl, že s nimi nemá co činit, neboť na nich jako neuzdravitelných se už nedá uzdravit nic.

Večer učil Ježíš v synagoze na závěr sabatu znovu o reptání lidu nad zprávou vyzvědačů a o kletbě nad lidem, že zahyne na poušti a že pouze jejich děti mají spatřit Zaslíbenou zemi. Ježíš učil však obzvláště a velmi přísně o kletbě a o požehnání, o falešných zprávách o Božím království, o těch, kteří do něj nevejdu, o tom, jak Mesiáše nepoznají, o soudu nad zemí i nad Jeruzalémem. Teď vystoupili dva farizeové na místo k učení a učili o místě dnešního čtení, kde stálo, jak Bůh Mojžíšovi na poušti přikázal ukamenovat muže, který o sabatu sbíral dříví, celým národem (Nu 15,32-36). Použili toto všechno proti Ježíšovu uzdravování o sabatu. Ježíš se jich ale zeptal: zda zdraví chudých a těch, kdo trpí nouzí, je dřevem, které se spaluje? Zda spíše dřevné pokrytectví není daleko spíše dřevem a zda vyhledávání pokušení na uzdravení chudých, vyhledávání třísek a vlastních trámů ve svých očích není daleko spíše sbíráním dříví, více než vrhat je do cesty pravdě a k přípravě a ohřívání jedu

rozbrojů a pronásledování, nežli aby si připravovali záminky? Nemáme my právě to, o co o sabatu úpěnlivě prosíme, také právě o sabatu přijímat a dávat, když to máme? Vykládal všechno o Zákoně na světskou činnost, a řekl, že tato činnost je zakázána proto, aby mohla být vykonávána duchovní činnost. Jak tedy může být sabat porušen tím, že se nemocný uzdraví, když tím je přece sabat posvěcen? Tímto způsobem jim Ježíš odporoval a tak je zahanbil, že dále nesvedli pronést ani slovo. Několik málo posluchačů se při tom chovalo velmi tiše a dotčení přemýšleli, více jich ale dávalo hlavy dohromady a říkali: „Ano! On je to! On je Mesiáš! Tak nemůže učit žádný člověk, žádný prorok!“ Většina si dávala očima znamení a radovala se nad porážkou farizeů, se kterými se ale zatvzeli lidé zlobili.

Protože v Kafarnau bylo shromážděno na padesát učedníků, vzal je Ježíš s sebou na horu u Betsaidy, kde učil o požívání svého těla a pití jeho krve, a učil o jejich poslání a činnosti a jaké ovoce ponesou. Byly přítomny i svaté ženy. Při tomto učení vypravoval Ježíš podobenství o dělnících na vinici. Ježíš chválil a utěšoval i učedníky a požehnal jim všem společně tím, že nad jejich hlavy vztáhl ruce. Byli znovu naplněni odvahou a silou.

Večer tohoto dne přišel Petr, Jakub Větší, Matouš s několika ze starých Janových učedníků a pozdravili Ježíše v domě jeho Matky. Petr plakal radostí. Nato při hostině vypravoval Ježíš znovu podobenství o rybáři, který ulovil pět set sedmdesát ryb a o jejich přesazení do dobré vody, o čemž už učil již v Misaelu a v Kafarnau před svatými ženami a učedníky. A tak podobně opakoval i všechna ostatní podobenství znovu a znovu a vykládal je různými způsoby. Den nato odešel Ježíš s apoštoly a učedníky k lodi; velká loď Petrova a ona Ježíšova byly daleko od břehu k sobě připoutány, a nechali je, aniž by veslovali, plout volně. Ježíš s nimi chtěl nerušeně rozmlouvat. Byl krásný den, plachty nad sebou napjali kvůli stínu, a tak až k večeru se navrátili zpět. Petr byl horlivý ve vyprávění, mluvil s radostí o tom, jak mnoho dobrého zažili a i způsobili. Tu se Ježíš k němu obrátil a přikázal mu, aby mlčel. Petr, kterého Pán přece tak miloval, se zcela ztišil a uznal s lítostí, že je příliš horlivý. Jidáš ale touží po slávě, ale bez halasnosti, daleko více si cení toho, aby nebyl zahanben, nežli aby nehřešil.

Když tak uvažuji o životě a putování Ježíšově s jeho apoštolů a učedníky, tak mě napadá často zřejmá jistota, že kdyby Ježíš přišel mezi nás, že by se mu vedlo ještě daleko hůře. Jak může on se svými tak chodit, učit a uzdravovat! Mimo zcela zatvrzelé, namyšlené farizeje nenaráží na žádné překážky a tito sami nevědí, na čem s ním jsou. Dobře vědí, že čas zaslíbení nastal, že se proroci naplňují, vidí něco, čemu se nedá odporovat, svaté, obdivuhodné na něm. Tak často je vídám, jak sedí a probírají staré proroky a staré výklady, zde nikdy se nechtějí podrobit, neboť oni jej očekávají zcela jiného a domnívají se, že on musí být jejich přítelem a druhem a přece si na něj v ničem netroufají. Mnoho učedníků se též domnívá, že on musí mít nějakou skrytou moc, spojení s nějakým národem nebo králi a že on jednou nastoupí v Jeruzalémě na trůn jako svatý král zbožného národa a oni že potom budou mít v jeho království dobrá místa a budou také zbožní a moudří. Ježíš je ještě po nějakou dobu ponechá v tomto domnění. Jiní zase tuto věc berou více na sebe, ale přece ne jednou až k nejvyššímu ponížení smrti na kříži. Málo jich jedná pouze z dětské, svaté lásky a nadšení.

Když se už konečně vrátili všichni apoštolové, kteří přišli naposled, i Tomáš, Jan a Bartoloměj, odešel Ježíš s nimi do Kány, kam se odebralo i všech sedmdesát učedníků a svaté ženy z Kafarnaa. Uprostřed v Káně byl na návrší stolec, kde se učivalo, na kterém Ježíš učil o svém poslání a jeho naplnění, že on nepřišel kvůli pohodlí a radosti života, a jak je pošetilé žádat na něm něco jiného nežli vůli otcovu. Mluvil jasněji než kdykoli jindy, že on je tím, který byl již dlouho očekáván, jej ale pozná jenom málo lidí a on se zase vrátí k Otci, až svoji práci dokoná. Mluvil naléhavě a prosebně a vyslovil velmi vážné napomenutí, aby od sebe neodpudivili spásu a čas milosti. Znovu poukázal na naplnění proroků a jeho učení bylo tak obdivuhodné a naléhavé, že lidé z Káně si říkali mezi sebou: „On je více než prorok! Tak nikdo jiný v Izraeli nemluvil!“

V domě otce nevěsty z Kány byla hostina, při níž byli nasytzeni i místní chudí a obdarováni. Nakonec Ježíš vyprávěl podobností o moudrých a pošetilých pannách, vyložil jim je a mluvil mnoho o blízkosti ženicha. Toto bylo něco na způsob připomínkové slavnosti svatby v Káni, protože jako tehdy byli

přítomni všichni učedníci, apoštolové a přátelé. Dům pro slavnosti byl ověnčen květinami, lidé také pili z oněch džbánů na vodu z onoho prvního zázraku, děti vyhrávaly a měly korunky z květin a přinášely sem pyramidy květin. Bartoloměj, Natanael Chased a několik učedníků proneslo krásné výroky o duchovním zasnoubení.

Z Kány putoval Ježíš se všemi apoštoly a učedníky na horu učení u Gabay. Putovali zvolna ve skupinách, často v tichu stáli okolo Ježíše. On byl velmi milý a často je oslovil těmito slovy: „Moje milé děti!“ A přikázal jim, aby vypravovali všechno, co zažili a jak se jim vedlo. Napřed mluvili apoštolové, kteří již v posledních dnech leccos vyprávěli, ale ne zúplna. Teď měli slyšet všichni, co vykonali a jak se jim všem vedlo. Řekl tak něžně: „Milá děťátka, teď se ukáže, kdo si mě zamiloval a ve mně šíří mého nebeského Otce a z lásky ke mně hlásal slovo spásy a uzdravoval; ne však kvůli sobě anebo pro svoji slávu!“ Tu vyprávěl brzy ten, brzy onen apoštol a po každém pak učedníci, kteří k němu patřili. To všechno se odehrálo hlavně na jednom pahorku, který je vzdálen asi dvě hodiny od hory učení a dvě hodiny od Kány. Lidé se sem snaží vystoupit, protože zde je lepší výhled, který je jinak poněkud omezený.

Petr vypravoval velmi horlivě, jaké jsou všechny rozdílné druhy posedlých, jak on s nimi zacházel a jak zlí duchové v Ježíšově jméně od něj uprchli. Ve svém nadšení znovu zapomněl na poučení z lodi. Ihned se tak rozmluvil a rozhorlil. Řekl také, že v gergesenské krajině bylo několik posedlých, které již mnozí nemohli uzdravit a jmenoval i učedníky, mezi nimi i dva gergesenské učedníky, kteří sami bývali posedlí, on však zlé duchy vyhnal ihned, oni se mu podrobili. Tu mu Ježíš pokynul, aby zmlkl, vzhlédl vzhůru, všichni mlčeli, Ježíš ale řekl: „Spatřil jsem satana, jak padá s nebe jako blesk.“ Spatřila jsem přitom, jak vzduchem prolétl kmitající se matný ohnivý paprsek. A Ježíš vytkl Petrovi jeho horlivost i všem, kteří chlubně mluvili nebo smýšleli, že mají jednat a působit v jeho jménu a z něj a v pokoře z víry, ale nedomnívat se, že jeden zmůže více nežli druhý. Řekl také: „Já jsem vám dal tuto moc, šlapat na štíry a hady a sílu nad veškerou mocí nepřitele, nic vám neuškodí. Ale nehledejte žádnou radost v tom, že vás poslouchají duchové, ale radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebi!“ Ještě více věcí řekl Ježíš vždy

přátelsky a v lásce s oslovením „milá děťátka“ a naslouchal ještě mnohým. I Tomáš a Natanael dostali pokárání kvůli nějakému upomenutí, ale s velikou láskou a vroucností.

Když Ježíš stál na pahorku, byl zcela vážný, radostný a blažený a pozvedl ruce vzhůru. Spatřila jsem okolo světlo, které na něj sestoupilo jako jasný oblak. Ježíš byl zcela zanícen a modlil se radostně: „Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými a žes je odhalil maličkým; ano, Otče, že se ti tak zalíbilo. Všechno je mi odevzdáno od mého Otce. A nikdo nezná Syna, jenom Otec, ani Otce nezná nikdo, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit!“ A k učedníkům řekl: „ Blažené oči, které vidí, co vidíte vy, neboť pravím vám, mnoho proroků a králů si přálo vidět, co vidíte vy a neviděli, a slyšet, co slyšíte vy a neslyšeli!“

Když došli na horu nad Gabarou, učil Ježíš obšírně o všem, co oni mu vyprávěli. Poučoval je ve všem, co neznali a kde kolísali nebo kde chybili. Poučil je také o rozmanitých posedlých a jak musí vyhánět zlé duchy. Promluvil také o všem, co jej ještě čeká, o svém poslání, jeho blízkém dokonání a že v nejbližší době je nechá na určitý čas odejít domů a odpočinout si; jak oni ale potom mají působit a učit a šířit jeho království. Poděkoval jim také za jejich pílí a poslušnost a nato se s nimi navrátil zpět do Kafarna, kam došli až v noci. Na hoře bylo ještě více těch, kteří naslouchali.

O sabatu, který nato následoval, učil Ježíš v synagoze v Kafarnau o Sunuchově složení mocenského úřadu velmi vážně a přísně. Farizeové se vůbec ve všem cítili zasaženi, ale nemohli z Ježíšova učení vybrat nic falešného, a tak společně vyzvídali nejrůznější titěrnosti z putování jeho učedníků, které mu potom vytýkali. Řekli mu, že jeho učedníci nezachovávají řádně posty, dokonce o sabatu trhají klasy a cestou sbírají plody a jedí je, že jsou hrubí a nečistí ve svém oblečení, že sem a tam vešli při své cestě do synagogy s ušpiněnými šaty a že patřičně neměli podkasaná roucha, tu a tam že se při jídle neumyli. Tu měl Ježíš přísnou řeč o trestech vůči farizeům, líčil jejich konání a jednání, nazval je zmijím pokolením, které ostatním ukládá břemena a samo je nenese. Mluvil o jejich obcházení sabatu, o jejich utlačování chudých, o jejich podvodech s desátky, o jejich licoměrnosti, uvedl také, že oni vidí třísku v oku svého bližního a sami

trám ve svém vlastním nevidí. On že ale bude učit a putovat a uzdravovat, než přijde čas jeho nanebevzetí. Za této řeči o trestech povstal náhle mezi farizeji jeden mladý muž a zcela nahlas, zatím co pozvedl ruce vzhůru, přistoupil blíže: „Vpravdě tento je Syn Boží! Svatý Izraele! On je více než Prorok!“ A propukl v nadšení slova chvály v Ježíše. V synagoze povstal veliký rozruch. Dva staří farizeové ho popadli za paže a vlekli jej ven ze synagogy, zatím co on stále zvěstoval Ježíšovu chválu. Ježíš ale mluvil dále, když muž se venku hlasitě a usilovně odřekl farizeů před veškerým lidem. Jakmile Ježíš opustil synagogu, vrhl se tento muž k Ježíšovým nohám a úpěnlivě prosil, aby mohl být přijat mezi jeho učedníky. Ježíš řekl, ano, jestliže opustí otce a matku, všechnen svůj majetek rozdá chudým, vezme na sebe svůj kříž a chce jej následovat. Nato jej několik učedníků, mezi nimi Mnason, vzali s sebou.

Večer uzavřel Ježíš sabat v synagoze, kam se odebral s apoštolý a učedníky již před tím, než ještě nastala doba ukončení sabatu, aby každý mohl sledovat, co on svoje učedníky učí a jak on vůbec nepotřebuje vyučovat něco potajmu. Ve svém učení je varoval před farizeji a falešnými proroky, doporučoval jim bdělost a vykládal jim podobenství o dobrém služebníkovi bdělém a o služebníkovi lenivém. Protože se teď Petr za jeho učení Ježíše ptal, zda také jeho slova platí jenom pro učedníky, nebo pro všechny posluchače, obrátil teď Ježíš svoji řeč na Petra tak, jako kdyby Petr byl hospodářem, pánem domu nad služebníky a pronesl chválu nad jedním dobrým hospodářem, ale odsoudil také přísně správu špatného, který svoje povinnosti neplní.

Ježíš učil až do doby, kdy přišli farizeové, aby ukončili sabat a když jim chtěl Ježíš udělat místo, řekli zcela zdvořile: Rabi, vylož toto čtení a položili svitky před něj. Tu Ježíš učil zcela obdivuhodně v slově soudcovského úřadu Samuelova tím, že slova Samuelova, kdy se zříkal úřadu, uvedl a vyložil je tak jako slova Boží a jeho vyslaného, takže farizeové si dobře mohli myslet, že on sám na sebe vztahuje Samuleova slova: „Zestárl jsem a zešedivěl!“ (1 Kr 12,2 44). Řekl asi : „Svůj úřad jsem před vámi konal dlouho a už jste ze mě unaveni! Vy se obnovujete stále, a já jsem zde věčně!“ I ony otázky Samuleovy lidu: „Učinil jsem na vás tuto nebo onu nespravedlivou věc? Vzal jsem něko-

mu vola nebo osla? Utlačoval jsem někoho?" uvedl jako otázky Boha a jeho vyslaného a výklad, jaký podal on, postihl vždy určitě ony učitele a farizeje, kteří se neodvážili položit takové otázky lidu. Volání Izraelců po králi, který by vedl tak, jak je tomu u pohanických národů a ono jejich odmítnutí soudců vyložil Ježíš ve vztahu k jejich zvrácenému očekávání pozemského království, vznešeného pozemského krále a Mesiáše, u kterého by mohli žít ve světské nádheře a radosti, který by všechny jejich hříchy a ohavnosti neodňal s námahou, utrpením, pokáním a zadostiučiněním, ale který by je i s jejich špínou a ohavností zahalil do svého nádherného královského pláště a nedal jim odměnu za jejich hříchy.

Že se dále Samuel modlil za svůj lid a že na svoji modlitbu dal objevit se hromu a dešti, to Ježíš vyložil tak, jako Boží slitování s lidmi lepšími a že onen vyslaný, kterého nepřijmou, ale jednou odeženou, i on se bude ke svému Otci úpěnlivě modlit až do konce. Onen vymodlený hrom a déšť vykládal Ježíš jako znamení a zázraky, které budou Božího vyslance doprovázet s tím, že lepší se obrátí a polepší. Že jejich král i oni by našli milost před Bohem, jestliže budou chudí před Bohem, který je neodvrhne, vyložil Ježíš tak, že spravedliví zakusí spravedlnost, a mluvit ku poznání, nespravedlivým bude ale Samuel těžkým soudcem. Potom Ježíš došel na Daniela a jeho pomazání na místokrále, a na oddělení dobrých od zlých a na zánik Saula a jeho vlády.

V synagoze nezvedli farizeové proti němu žádný odpor, aby zase na to nedoplatili před lidem jako vždy a nebyli zahanbeni a pohaněni, umínili si ale, že to učiní až při hostině, na kterou pozvali Ježíše s apoštoly a částí učedníků. Tato hostina se konala v otevřené hale domu představeného synagogy a bylo na ní dobře na dvacet farizeů. Před jídlem donesl jeden z nich velkou nádobu na umývání před Ježíše s otázkou, zda se nechce omýt a mluvil tak o starém svatém zvyku a příkazu Izraelitů, aby to slyšel Ježíš i ostatní. Ježíš ho odmítl, on zná dobře jeho šibalství a nechce od něj žádnou vodu. U stolu teď začali rozmlouvat s Ježíšem o jeho dnešním učení, ale Ježíš je usvědčil a do té míry zahanbil, že mnozí se zcela rozhněvali, mnozí ale byli tak otřeseni a dojatí, že za tohoto rozhovoru, který probíhal za procházení sem a tam se oddělilo dvanáct od ostatních, kteří setrva-

li ve své zatvrzelosti a tak se počet Ježíšových nepřátel zmenšil. Sem přišel k Ježíšovi také jeden z nazaretských učedníků, kteří tak často nadarmo prosili Ježíše a zeptal se: „Pane, co mám činit, abych dosáhl věčného života?“ Teď nastala ona scéna, celá podchycená v Lukášově evangeliu (L 10,21-37) a ono vyprávění o milosrdném Samaritánovi. Farizeové ale přednášeli Ježíšovi svoje námitky, že nechce přijmout lidi mezi svoje učedníky, protože tento se něčemu naučil a nechce si dát vzít slovo, jako jeho učedníci. A znovu obviňovali učedníky z nepořádku a nečistoty, trhaní klasů o sabatu, sbírání ovoce při cestě a požívání pokrmů v nezvyklý čas, hrubosti a mnoha podobných věcí. Obzvláště obviňovali Petra, který je stejný svárlivec a vyhledavač sporů jako jeho otec. Ježíš obhajoval učedníky: oni mohou být veselí, pokud je s nimi Ženich, a potom se vzdálil směrem k Jairovu domu, prošel zahradou a příkopem zahrady u synagogy a šel cestou směrem k Betsaidě. Sám se modlil až do půlnoci, když šel k domu své Matky. Farizeové popudili spodinu, že za učedníky házela kamení. Bůh je ale ochránil. Neviděli, kam Ježíš odešel.

Židé, kteří odešli z Kypru do Palestiny, přebývali nejprve v jeskyních, ale zvolna z tohoto jejich usídlení povstalo celé město, které pak dostalo název Elenteropolis. Leželo západně od Hebronu, nedaleko od Samsonova pramene. Židé se snažili vícekrát o zničení tohoto místa, ale jeho obyvatelé se po jeho zničení vždy zase shromáždili. Jeskyně byly s městem přestavěny, takže za pronásledování se v nich mohli i ukrýt. Za prvního pronásledování v době kamenování svatého Štěpána, kdy bylo zničeno ono osídlení mezi Ofelem a Betánií, přišla o život i Merkurie. Z tohoto osídlení odešli lidé k domu poslední večeře a poblíž rybníku Bethesdy, aby zde přinesli svoje oběti a poplatky a při zničení Ofelu uprchli do Elenteropole. Zde byl prvním biskupem Josef Barsabáš, syn Marie Kleofášovy a jejího druhého muže, byl tam také za některého pronásledování ukřižován na stromě.

24. Ježíš učí před učedníky, kteří byli přijati jako poslední, o modlitbě a o osmi blahoslavenstvích

Den nato odešel Ježíš časně ráno od Mariina domu pohodlnou cestou z Kafarnaa do Betsaidy s nejnovějšími učedníky, kteří ještě nebyli tak vyučeni, směrem k oné hoře učení, ze které jednou rozeslal učedníky, asi tři hodiny od Kafarnau. Cestou se sešel Mnason z Naimu s několika jinými učedníky a s obráceným farizejem z Tanachu, kterýž tam byl dojat uzdravením jednoho farizee a byl otřesen posledním učením na hoře nad Gabarou. Na hoře rozeslání apoštolů je dobře uspořádané místo pro učení, nad kterým je střecha poskytující stín. Dole u hory došel Ježíš k jedné dlouhé chýši, kde leželi chudí, dnou stižení, zcela strašlivě zkřivení nemocní z této končiny, které obsluhovali pastýři z okolí a Ježíš je uzdravil a učil.

Zde na osamělém návrší teď učedníci prosili Ježíše, aby je naučil se modlit. A Ježíš je učil Otčenáš vykládaje obsáhle všechny jednotlivé prosby, při čemž opakoval již dříve zmíněné příklady: jestliže někdo v noci zaklepe u přítele a prosí o chléb a stále s naléhavostí klepe, až je nakonec vyslyšen; o dítěti, které otce prosí o jediné vajíčko a on mu přece nedá žádného štíra a podobně všechno, co dříve učil o naléhavé modlitbě a o zcela otcovském vztahu Boha k lidem. Všechny svoje učedníky učil totéž a opakoval to vše velmi často s dojemnou námahou a trpělivostí, aby tak zase oni všude mohli přesně učit totéž. On postupoval zcela tak jako při vyučování dětí tím, že se dotazoval na jednotlivosti z poskytnutých vysvětlení, opravoval a znovu vykládal to, co dobře nepoznali. Nakonec opakoval celou modlitbu a podal vysvětlení o slovu amen jako na Kypru, že toto slovo v sobě obsahuje vše, začátek i konec. K tomu došli i ostatní lidé a několik farizeů z Betsaidy-Julias, kteří část jeho učení vyslechli. Jeden z nich jej pozval do svého domu do Betsaidy-Julias na hostinu a Ježíš pozvání přijal.

Když tam teď s učedníky odcházel, putoval jižněji od města přes Jordán směrem na této straně ležící Betsaid-Julias až k jednomu útulku, kde jej očekávala jeho Matka, vdova z Naimu,

Lia a ještě několik jiných žen, aby se s ním rozloučily, protože teď chce jít na druhou stranu Jordánu a na druhé straně projít zemí dolů a učit. Maria byla velmi zarmoucena. Byla s Ježíšem o samotě, velmi plakala a úpěnlivě prosila, aby Ježíš přece jenom nešel na svátek Posvěcení chrámu do Jeruzaléma. Přednesla to s takovou pokorou a láskou, že jsem cítila, jak tušila dobře nutnost svatého osudu svého Syna. Ježíš ji přivinul na svoji hrud' a utěšoval s velikou laskavostí a láskou, že on musí dokonat to, pro co jej vyslal jeho Otec a pro co se ona stala jeho Matkou. Ona má být silná a pokračovat v tom, aby ostatní posilovala a vychovávala. Potom pozdravil i ostatní ženy, požehnal jim a ony se vrátily nazpět do Kafarnau. Ježíš ale putoval s učedníky do Betsaidy-Julias, kde jej přijali farizeové. Mimo zdejší farizeje zde bylo i několi farizeů Paneas, neboť to byl svátek pro nějakou zlou knihu saduceů, která zde byla dříve spálena. I tady se zase objevily jejich staré námitky. Když se Ježíš chtěl posadit ke stolu, vzal jej jeden farizej za paži a řekl, že se musí velmi divit, že právě on se před jídlem neumývá – tak málo dbá na staré svaté zvyky. Ježíš odvětil, že farizeové očišťují vnějšek talířů a číší, uvnitř jsou ale plni zloby, načež farizej odpověděl, odkud on ví, jak vypadá jeho nitro? Ježíš odpověděl, že ten, který učinil vše vnější, ten učinil i nitro a do onoho nitra vidí Bůh. Učedníci vzali Ježíše stranou a prosili jej, aby nebyl tak horlivý, že by je jinak mohli zapudit. Ježíš ale pokáral jejich zbabělost.

Večer učil Ježíš v synagoze, ale neuzdravoval, protože farizejové lid zastrašili. Byli velmi pyšní a měli zde něco na způsob školy.

Z Betsaidy-Julias putoval Ježíš severovýchodním směrem na horu učení vzdálené půldruhé hodiny, kde rozmnožil chleby, tam se shromáždili všichni apoštolové a učedníci vedle mnoha lidí z Kafarnau, Cezarje Filipy i ostatních míst. Ježíš zde učil o osmi blahoslavenstvích: Jestliže vás budou nenávidět a pronásledovat kvůli Synu člověka; též: běda bohatým, nasyceným doby tohoto světa, oni mají svou odměnu již zde, ale že oni se mají těšit na budoucí odměnu, i o soli země, o městu na hoře, o světle na svícnu, o naplnění Zákona, o skrytosti dobrých skutků, o modlitbě v komůrce a o postu, že jej člověk má konat radostně, s pomazanou hlavou, a nejen navenek se zdánlivou

zbožností. Dále o shromažďování pokladů v nebi, o bezstarostnosti a že nikdo nemůže sloužit dvěma pánům, o úzké bráně, o široké cestě, o špatném stromu a o shodném ovoci, o moudrém člověku, který staví pevný dům a o pošetilém, který buduje na písku. Učení trvalo déle než tři hodiny, posluchači odešli jednou dolů na úpatí hory, aby se najedli, načež Ježíš zase v učení pokračoval a upozorňoval apoštoly i učedníky na všechny ony body, o kterých již mluvil při dřívějších vysláních a že oni mají věřit, důvěřovat a vytrvat. Následujícího dne, když počet posluchačů vzrostl na více jak tisíc, učil Ježíš znovu na hoře. Došli sem lidé z celé krajiny, protože tudy procházely karavany a bylo zde i mnoho nemocných a posedlých. Farizeové, kteří sem nahoru vystoupili, nepřišli, aby diskutovali, ačkoliv sami byli v jeho řeči ostře postiženi. Ježíšovy zázraky byly tak veliké a lid byl velmi povznesen. Lid měl jídlo s sebou a utábořil se k němu. Mezi uzdravenými byl i jeden slepec z Jericha, který byl také ochrnutý a kterému jeden učedník pomohl, aby chodil, ale zrak mu nevrátil. Byl to strýc Manahemův, který jej zavedl k Ježíši, aby mu on sám navrátil zrak.

Nové učedníky, které Ježíš v posledních dnech poučoval s tak obdivuhodnou trpělivostí jako děti svými otázkami i odpověďmi, vyslal teď dva a dva se slovy: „Posílám vás jako beránky mezi vlky!“ Jeden ze synovců Josefa z Arimatie přinesl sem z Jeruzaléma zprávu, že Lazar onemocněl.

Ježíš u sebe ponechal jenom apoštola Petra, Jakuba, Jana, Matouše a několik učedníků, se kterými se odebral k Matoušově celnici a odsud lodí do Dalmanuty. Nato jsem jej spatřila v městu Edrai, kde učil o sabatu, potom v levitském městě Busře a v Robahu.

V Robahu přebývali mimo pohanskou část města pouze rechabité, kteří při svém návratu ze zajetí našli toto místo již obsazené pohany, zmocnili se ho a nato se tam stáhli. Měli v mimořádné nenávisti farizeje a saduceje a vzdalovali se od nich, kde jenom mohli. Žijí velmi přísně, pěstují dobytek, nepijí žádné víno mimo sváteční dny a zachovávají zcela důsledně každé písmenko Písma. Ježíš je proto napomínal a učil je v duchu litery. Byli velmi pokorní a všechno dobře přijali. Bylo zde pokřtěno mnoho lidí i pohané a osvobodil tady i posedlé, kterých zde byla plná nemocnice. Petr, Jakub, Jan uzdravovali a

také učil. Ježíš zde nenarazil na žádný odpor a obdivuhodně pracoval. Přebýval v útulku u synagogy. Robah je svobodné město a náleží k Dehepili, spravuje se ale samo.

Z Robahu putoval Ježíš pět hodin na jihozápad do zázračně milého místa, kde se zdržovali pastýři, které se nazývá Tábor Jakubova pokoje, neboť zde, protože ho pronásledoval Herod, poprvé při své zpáteční cestě tábořil v Zaslíbené zemi. Zde začíná pohoří Giledd (Ge 31,25 m) a přebývají zde pastýři, kteří mají svůj původ od Eliezera, sluhy Abrahámovy, který jeho synu Izákovi přivedl Rebeku. Byli také mezi nimi potomci i těch, které Melchisedech osvobodil z otroctví Semiramidese a zde na hranicích je usadil, a ti se později smísili s potomky Eliezerovými. Jsou zde tři krásné prameny, které se nacházejí kolem jednoho příjemného pahorku a na kterém jsou kolem něj jako v zeleném náspu chladné příbytky. Z jisté vzdálenosti je můžeme pokládat za jakousi terasu hory. Nejstarší a nejvznešenější majitelé stád přebývají u tohoto pahorku, na kterém je místo pro učení. Do širého okolí kolem se rozprostírají pastviny pro velbloudy, osly a ovce; každý druh zvířat je oddělen a u pramenů jsou napajedla. Pastýři přebývají pod stany na pevném podkladu, v blízkosti pramenů. Stojí tam dlouhé řady stromů moruší a zvláště rozkošná je velmi dlouhá cesta po obou stranách s kůly a piloty, na nichž se nachází prut sahající tak daleko, často i několik set kroků, s plody na způsob protáhlé dýně. Tato cesta vede směrem na Selchu od pahorku a vytváří něco jako nepřehledné loubí. Oni teprve před několika dny slavili vzpomínkovou slavnost na záchranu svých předků z otroctví Semiramidina. Dochází do synagogy do Selchy a odtamtud je také vyučují. Toto místo u každého požívá úcty a toto vše jako by to bylo patřeno na památku Jakubovu. Zdejší lidé jsou velmi pohostinní. Pastýři musí ubytovávat za nepatrnou odměnu arabské karavany a všechny cizince.

Kolem poledne přišel Ježíš se třemi apoštoly k jednomu prameni, kde mu starší pastýři umyli nohy a podali ovoce, med a chléb. Již byli zpraveni o tom, že přijde a přinesli mnoho nemocných do dlouhého domu u pahorku, kteří teď byli uzdraveni. Bylo zde shromážděno na čtyři sta pastýřů se ženami a dětmi. Ženy měly kratší sukně, než jak bývá zvykem v Zaslíbené zemi. Ježíš učil na pahorku a jednal s nimi dětsky prostě

a důvěrně, připomínal jim příchod Tří králů, kteří se zde před třiceti dvěma roky zastavili, i hvězdu Jakuba, předpověděnou Bileámem, ono novorozené děťátko, které tehdy oni moudří králové hledali. Mluvil také o Janovi, jeho umění a svědectví a řekl, že onen přislíbený Mesiáš, Utěšitel a Pomocník je již zde mezi Izraelity, že oni jej ale nepoznávají. Mimo to jim vypravoval podobenství o dobrém pastýři a o rozsévání a o žni, neboť se zde právě zaměstnávali ve zdejší krajině sklizní ovoce a velké pšenice, vypravoval i o oněch pastýřích u Betléma, jak oni ještě před králi ono Děťátko našli a jak jim to oznámili andělé. Lidé přijímali Ježíše velmi mile. Mnozí chtěli všechno opustit a jej následovat, aby ho stále mohli slyšet. Ježíš je ale vybídl, aby zde zůstali a následovali jeho učení. Protože došli i lidé ze Selchy, která je odsud vzdálena na sever asi jednu hodinu, odešel tam s učedníky. Byl slavnostně přijat u brány učitelů a žáky a v synagoze učil o Janově svědectví. Mnoho lidí bylo pokřtěno a uzdraveno, dětem žehnal.

Ze Selchy putoval Ježíš se svými asi půldruhé hodiny tak zvanou silnicí Davidovou, která v mnoha zákrutech údolí stále směřuje na západ a klesá dolů k Jordánu. Tato silnice je hluboká, je to jakoby kotlina, kterou často teče voda. Táhne se opuštěná mezi kopci a na více místech jsou krmelce pro velbloudy s napájecími kruhy. Na této silnici spatřil Abrahám, když přicházel do země, světélko a měl zde vidění, a když David prchal na radu Jonatanovu se svými rodiči do končiny u Masfy (1 Kr 22), skryl se v ní s třemi sty muži a od toho pak dostala svoje jméno, „silnice Davidova“. David zde přijal od Boha prorocké vidění o původu Tří králů a slyšel zpěv jakoby z otevřeného nebe o zaslíbeném Utěšiteli v Izraeli. I Malachiáš po jedné bitvě následoval jakési světélko a zde se skryl a Tři králové, kteří dali volnost svým velbloudům, sestoupili z končiny u Selchy na tuto cestu a šli tři dny líbezně zpívající a nato podél břehu až dolů naproti Koreji, kde se přepravili přes Jordán a došli pouští přes Anatat do Jeruzaléma, kde prošli onou branou, kterou šla Maria k Betlému k obětování!

Z Davidovy silnice se obrátil Ježíš a mířil do malého místa Tántia, kde šel ihned k synagoze. Učil o Bileámovi, o hvězdě Jakubovč, z Micheáše a o efretském Betlému (Nu 22,2-25,10; Mich 5,7-6,9). Nato v domech uzdravil mnoho nemocných, mezi

nimi i více těch, které jeho učedníci nemohli uzdravit. Nebyla zde žádná řádná péče ani o nemocné, ani o chudé, teprve učedníci to vše zde začali zařizovat a Ježíš to teprve vše uvedl do náležitého pořádku. Učedníci tady mnohé pokřtili.

Zdejší lidé a rabíni byli zbožní a měli ve zvyku konat pouť po oné cestě Davidově s posty a modlitbami a úpěnlivě prosit o Mesiáše. Doufali, že tam obdrží vidění o Mesiáši a že on tamtudy k nim přijde. Za Ježíšova učení říkali vícekrát: „On mluví tak, jako by to byl on sám, ale to přece není možné!“ Vždyť se domnívali, že Mesiáš musí přijít do Izraele jako anděl neviditelně a že Ježíš je pouze jeho Zvěstovatel a Předchůdce. Ježíš jim řekl, že oni snad ještě Mesiáše poznají, ale že už bude pozdě. Spatřila jsem, jak mnozí odsud přistoupili k otci před i po ukřižování.

Z Tantie odešel Ježíš čtyři hodiny východně do zničené horské pevnosti Datenau. Je to hora v blízkosti, kterou si zvolila Jeftova dcera se svými dvanácti družkami, aby se zde oddala smutku. Na téže hoře také bývali i proroci a poustevníci, jakož i esenové. Balák na této hoře prodléval o samotě a nazírání, když byl poslán moabskými králi. (Nu 22,5) Byl vznešeného původu a poukázal na velmi bohaté rodiny. Od mládí jej pudil prorocký duch a byl spřízněn s oněmi národy, které vyhlížely onu příslibenou hvězdu, z nichž byli i prarodiče svatých Tří králů. Nebyl žádným kouzelníkem, žádným ničemou, sloužil pouze pravému Bohu jako oni osvícenější z ostatních národů, ale pouze nedokonalým a velmi promíchaným způsobem. Záhy odešel do samoty na pohoří a obzvláště se zdržoval na této hoře, domnívám se, že ještě s jinými proroky nebo žáky. Když se navrátil nazpět od midjánského krále Balaha, chtěl zase znovu na onu horu, ale už více pro božskou zábranu tam nemohl.

Pro svoji hanebnou radu (Nu 31,16) danou Midjáncům zapadl hluboko daleko od každé milosti a bloudil zcela zmaten po pustině, ve které pak také zašel.

Lidé této končiny jsou naplněni přesvědčením o svatosti této Davidovy cesty. Řekli Ježíši, že by nechtěli přebývat v končině nad Jordánem, kde by se vůbec nesměli zmínit o tom všem, co se ukázalo tak dlouho nazpět na Davidově cestě a pak se naplnilo.

**Lazarovo vzkříšení.
Ježíš v zemi svatých
Tří králů**

1. Ježíš v Betabaře a v Jerichu. Celník Zacheus

Když se Ježíš s apoštoly přibližoval k Betabaře u Jordánu, bylo zde již shromážděno nespočetné množství lidu. Celé město bylo plné; tábořili v chatrčích a pod stromy. Zvláště přicházelo mnoho matek se zástupy dětí ve velkých procesích k tomuto místu; byly to děti nejrůznějšího stáří, ano i kojenci, které nesly jejich matky na rukou. Když přicházely po široké ulici tohoto města vstříc Ježíšovi, chtěli učedníci, kteří šli před ním napřed, tyto ženy i děti ne právě přátelsky odmítnout pro množství Ježíšovy práce, neboť ten již mnohým požehnal. Ježíš je však bránil, a tak byl učiněn pořádek. Po jedné straně ulice se postavily v pěti dlouhých řadách děti různého stáří a pohlaví, a to jedna řada za druhou, chlapci odděleně od dívek. Bylo zde více děvčat než chlapců. Matky s kojenci na rukou stály pak vzadu v páté řadě. Na druhé straně ulice stál ostatní lid, který se střídavě tlačil dopředu. Ježíš šel nyní podle první řady dětí dolů a pokládal jim ruku na hlavu a žehnal jim. Některým vkládal ruku na hlavu a jiným na hrud', další k sobě přivinul, jiné ukázal druhým jako vzory a učil, napomínal, povzbuzoval a žehnal. Když šel podle jedné řady dětí dolů a došel na konec, potom šel opět nahoru po druhé straně ulice kolem dospělých, napomínal a učil také tyto a představoval jim jednotlivé děti; potom šel podle další řady dětí znovu dolů a dostal se zase na druhé straně k dospělým, kteří si opět stoupili dopředu do první řady. A tak to dělal stále, až tutéž lásku prokázal i kojencům. Všechny děti, kterým Ježíš požehnal, přijaly vnitřní milost a staly se později křesťany. Přišlo sem postupně dobře na tisíc dětí, neboť se nával stále po několik dní stupňoval. Ježíš byl ve své činnosti vždy vážný, mírný a klidný s dojemným, skrytým smutkem. Učil brzy na ulici, hned ho vtáhli za šaty do některého domu. Vyprávěl mnoho podobenství, učil učené i prosté. K těmto mluvil, aby všechno z vděčnosti k Bohu vrátili, co jim kdo daroval, vždyť sám jedná také tak.

Ze svatých žen byla přítomna Veronika, Marta, Magdaléna a Marie Salome. Viděla jsem Marii Salome, jak přistupuje se svými syny Janem a Jakubem Větším k Ježíšovi a jak ho prosí, zda by její synové mohli usednout po jeho boku. Od farizeů

z Jeruzaléma sem byli vysláni zvědové, z nichž mnozí se obrátili a zůstali, jiní, kteří se vraceli zahořklí do Jeruzaléma, cestou změnili svoje smýšlení a stali se později Ježíšovými přívrženci.

Když Ježíš s apoštoly opustil Betabaru, poprosili ho cestou, aby přišel do jistého domu, kde leželo deset malomocných. Zde apoštolové zamířili směrem na jih, aby očekávali Ježíše pod jedním stromem. Malomocní leželi v oddělené části domu a byli zahalení a plni strupů. Ježíš jim cosi poručil a mně připadalo, jako by se jednoho dotkl; potom je opustil. Malomocní byli nato jeden po druhém dovedeni dvěma lidmi k malému rybníku v blízkosti domu a umyti v neckách a hned se mohli představit kněžím jako uzdravení.

Ježíš ještě prošel jinou budovou s čtverhranným dvorem, který měl na dvou stranách kryté oblouky podepřené chodby, kde leželi nemocní či zmrzačení muži a ve druhé nemocné ženy. Pro každé lože zde byly v zemi vyhloubeny uspořádané prohlubně. Ve stejném směru jako tyto chodby probíhala také krytá chodba středem nádvoří a vedla do prostoru, kde se vařilo a pralo. Mezi touto chodbou a postranními chodbami, kde leželi nemocní, byly pod širým nebem trávníky. Zde Ježíš uzdravil ještě větší počet lidí. Když šel dál, viděla jsem, jak ho cestou následuje jeden z malomocných a volá za ním slova chvály. Ježíš se ohlédl, muž se však vrhl na svoji tvář a děkoval. Při další cestě požehnal Ježíš ještě mnoha dětem, které mu jejich matky přinesly vstříc.

Cesta, kterou Ježíš dále s apoštoly putoval z Betabary, vedla napravo od Macheru a kolem města Madianu. Pak se opět více přiblížili k Jordánu, obešli Betabaru a šli oklikami pustinou směrem k Jerichu. Na těchto cestách se k nim postupně vraceli učedníci, které Ježíš rozeslal, a vyprávěli, co dělali. On je poučoval v podobenstvích, vzpomínám si však jen na slova, která předcházela jeho učení. Ti, kteří říkají, že jsou neposkvrnění, ale jedí a pijí vše, po čem touží, chtějí uhasit oheň suchým dřevem. Jiné podobenství se vztahovalo na budoucí činnost všech dvanácti apoštolů. Ježíš při tom řekl: „Teď jste se ke mně přidali, protože máte dobrou stravu,“ oni sami neporozuměli, že Ježíš tím myslí pokoj a svoje krásné učení: „V nouzi budete jednat jinak, zvláště ti, kteří nosí něco jako plášť lásky ke mně; ti plášť nechají spadnout a utekou!“ To se vztahovalo na Jana v Getsemanské za-

hradě. V jednom městečku blízko Jordánu jsem viděla ženu, jak prosí o uzdravení své dcery, která byla pokryta vředy. Ježíš jí řekl, že k ní pošle svého učedníka; ona však chtěla, aby přišel sám. Ježíš to neučinil, ale když již byl nedaleko Jericha, přiblížila se žena opět, prosila o pomoc a řekla, že se již nyní osvobodila ode všeho, jak poručil. Ježíš ji odmítl ještě jednou, protože její dítě bylo počato ve hříchu, a vytýkal jí jednu chybu, zdálo se, že je to jenom maličkost, na které již více let ulpívala; nesmí znovu přijít, dokud se od toho neodvrátí. A tu jsem viděla, že žena odchází kolem apoštolů a učedníků do Jericha.

Blíže před Jerichem přistoupili k Ježíšovi čtyři farizeové. Byli posláni od farizeů z Jeruzaléma, aby Ježíše varovali, že tam nemá chodit, protože Herodes ho chce usmrtit. Udělali to však proto, že se ho báli poté, co slyšeli o jeho četných zázracích. Tu Ježíš řekl, že jenom mají vyřídít Herodovi, té lišce: „Hleď! Vyháním demony a uzdravuji dnes i zítra, třetího dne však budu dokonán!“ Dva z těchto farizeů se obrátili a přidali se k Ježíšovi, zatímco dva zbývající odešli zahořklí do Jeruzaléma.

Potom přišli k Ježíšovi z Jericha dva bratři, kteří se nemohli dohodnout o svém dědictví. Prvý chtěl zůstat a druhý chtěl odejít. Tu jeden z nich si vzal do hlavy, že slavný Ježíš má jejich záležitost rozhodnout, a tak mu vyšli naproti. Ježíš je však odmítl, protože to nebyla jeho starost. A když Jan sám mu řekl, že by to přece byl dobrý skutek, a také Petr tak mluvil, namítl Ježíš, že nepřišel, aby rozděloval pozemské věci, ale věci nebeské, a mluvil dlouho slova napomenutí k lidu, který se zde shromažďoval. Učedníci ho však stále ještě zcela nechápali, protože posud neměli Ducha svatého a nadále očekávali jakousi pozemskou říši.

Znovu zde vyšlo Ježíšovi vstříc velmi mnoho žen a dětí, aby ho prosily o požehnání, učedníci však pro poslední výhrůžky farizeů byli velmi naplněni úzkostí nad rozruchem a proto se pokoušeli ženy odmítnout. Jejich starostí bylo udržovat pořádek. Ježíš však poručil, aby děti nechali přijít, protože potřebují požehnání, aby se také jednou staly jeho učedníky. Potom požehnal mnoha jiným dětem. Některým nepožehnal a ti přišli později znovu.

V těsné blízkosti před městem, kde byly zahrady, místo pro obveselení a domy, dostal se Ježíš se svým doprovodem do husté

tlačenice. Sešli se sem lidé ze všech končin, kteří vedle mnoha nemocných, co byli uloženi pod přístřešky a stromy, čekali na Ježíše a hned ho obklopili. I Zacheus, vrchní celník, který bydlel mimo město, přišel sem na cestu, kudy Ježíš musel projít. Protože byl ale malý, vylezl na fíkovník, aby opravdu Ježíše v návalu mohl spatřit. Ježíš pohlédl na strom a řekl: „Zachee, slez rychle dolů, neboť dnes musím zůstat ve tvém domě!“ Zacheus hbitě sestoupil, pokořil se, byl velmi dojat a odešel domů, aby všechno připravil. Ježíš mu řekl, že dnes musí přijít do jeho domu. To se vztahovalo na jeho srdce, do kterého dnes Ježíš vstoupil; neboť Ježíš šel dnes do města Jericha, ne do domu Zacheova. Ze samotného města se před branou nenacházeli žádní lidé; z bázně před farizeji se zdržovali v tichosti doma ve svých domech. Byli to samí přátelé, kteří potřebovali pomoc. Ježíš uzdravil jednoho slepého a jednoho hluchoněmého, ostatní byli odmítnuti. Požehnal také dětem, zvláště kojencům a řekl učedníkům, že si lidé musí na tento způsob zvyknout, aby k němu připoutali děti od nejútlejšího věku, a že všichni, jimž požehnal, ho budou následovat. Mezi odmítnutými byla také jedna žena trpící krvotokem, která sem přišla z dálky již před několika dny s pevným rozhodnutím, že si vyprosí u Ježíše uzdravení. Slyšela jsem, jak Ježíš učedníkům říká, že kdo s prosbou nevytrvá, ten to nemyslí vážně a nemá žádnou víru.

Když nyní začal sabat, šel Ježíš se svými do městské synagogy a potom do útulku. Byl s apoštoly v otevřené jídelně, učedníci ve volných obloukových chodbách. Jídlo sestávalo z malých chlebů, medu a plodů, jedli jen ve stoje a Ježíš neustále učil a vyprávěl. Zde k němu znovu přišla matka, kterou již dvakrát odmítl, a úpěnlivě ho prosila o pomoc pro svoji dceru; byla však také i nyní odmítnuta, neboť seděla na dvou židlích, ptala se totiž farizejů v Jerichu, co se říká o Ježíšovi v Jeruzalémě.

I Zacheus sem přišel. Noví učedníci reptali již před městem, že se Ježíš zahazuje s vykřičeným celníkem a že vůbec chce k němu chodit; neboť zvláště oni se hněvali na Zachea, protože jednotliví z nich byli se Zacheem spřízněni a styděli se, že on tak dlouho zůstal tím, který se dosud neobrátil.

Zacheus se k nim přiblížil před domem, ale žádný z nich se s ním nechtěl zahodit, žádný mu nic nenabídl. Tu Ježíš vstoupil do dvorany, pozval ho dovnitř a nabídl mu jídlo i nápoj.

Když šel Ježíš následujícího rána opět do synagogy, řekl farizejům, že mohou odejít, zatím co on bude vykládat čtení o sabbatu a učit. Tito začali velikou hádku, nezmohli však nic. Ježíš mluvil přísně o lakotě a uzdravil před synagogou také jednoho nemocného, kterého mu sem přinesli na nosítkách. Po skončení sabatu vyšel Ježíš s apoštoly z Jericha ven k domu Zacheovu; učedníci při tom nebyli. Na cestě tam ho znovu následovala žena, která požadovala pomoc pro svoji dceru. Nyní na ni Ježíš vložil ruku, aby ona sama byla zbavena své chyby a řekl, že má jít domů – její dítě je zdravé. Při hostině, která sestávala z medu, plodů a beránka, Zacheus přisluhoval, jakmile však Ježíš promlouval, pak se zbožností naslouchal. Ježíš vyprávěl podobenství o fíkovníku na vinici, který po tři roky nepřinášel žádné plody, pro který však správce vinice vyprosil ještě strpení na jeden rok. Ježíš toto mluvil k apoštolům, jako kdyby oni byli ta vinice a on sám pán; Zacheus je však fíkovník, neboť on to byl, kdo potom, co jeho příbuzní opustili svůj nečestný úřad a Ježíše následovali, právě zůstal již třetí rok nadále u svého nectného povolání a proto jím učedníci pohrdali. Nyní se však Ježíš nad ním slitoval, když ho zavolal dolů se stromu. Ježíš také mluvil o neúrodných stromech, které mají mnoho listů, ale žádné plody; listy že jsou jen vnější skutky a šumí vždy bez ustání a bez semene dobra; plody však že jsou vnitřní, působící skrze víru a jednání; jsou dalším trváním stromu v jádru ovoce. Zdá se mně, že Ježíš řekl Zacheovi, aby sestoupil se stromu, podobně jako by se měl vzdát veškeré prázdnoty a povrchnosti a jako by Zacheus byl zralejší plod, který nyní opouští strom, co zde po tři roky stál bez úrody na vinici. Mluvílo se také o věrných služebnících, kteří bděli a nestrpěli žádný šramot, aby mohli slyšet, až Pán přijde.

Zdá se, jako by teď Ježíš byl naposled v Jerichu a jako by chtěl vyčerpat všechnu svoji dobrotu a lásku. Vyslal také apoštoly a učedníky po dvou do usedlostí, do kterých on sám už více nemohl přijít. V Jerichu jde dům od domu, učí v synagoze jako na ulici, všude za velikého sběhu lidí. Hříšníci a celníci ho obklopovali, na cestách leželi nemocní, podle kterých přecházel a kteří vzdychali a úpěli o uzdravení. Učí a uzdravuje nepřetržitě a je tak vážný, tak pevný, tak jemný, učedníci jsou však stále velmi úzkostliví a nestateční, protože on se tak bezstarostně vy-

stavuje všemu nebezpečí, nastražené zahořklými farizei, jichž se zde shromáždilo okolo stovky z různých částí země. Posílají posly do Jeruzaléma a rokovali, jak by se ho mohli zmocnit. I apoštolové mají jistou úzkost, jako kdyby se Ježíš naprosto vydával a jednal s lidmi až příliš bez rozmyslu. Viděla jsem, jak Ježíš byl jednou obklopen velikým zástupem těch, kdo u něho hledali pomoc, on je učil, i nemocní se dávali k němu přinášet; učedníci se však zdržovali v povzdálí. Žena pokřivená hostcem a trpící krvotokem, kterou Ježíš již vícekrát odmítl, dala se donést do očišťující koupele nebo do koupele usmíření, což bylo spojeno s odpuštěním hříchů, a plazila se potom do Ježíšovy blízkosti a dotkla se lemu jeho šatů. Ježíš se zastavil, pohlédl na ni a uzdravil ji. Ona vstala, děkovala a vrátila se zdráva do města do svého domu. Ježíš však učil o opakované, ustavičné, vytrvalé modlitbě; nesmíme nikdy ustat od úpěnlivé prosby. Myslela jsem při tom na velikou lásku mnohých dobrých lidí, kteří tuto ženu donesli tak daleko za Ježíšem, a brzy ji přinášeli hned zde, hned tam do blízkosti Pána a ptali se učedníků prosebně, kam se Ježíš odebere, aby jí mohli zaopatřit dobré místo. Ona proto svoji nemoc, která ji činila obřadně nečistou, nemohla jen tak všude ležet a musela pak po osm dní marně čekat.

Mnozí byli Jakubem a Bartolomějem pokřtěni. Uprostřed Jericha je rybník pro koupele obklopený budovami, vedou k němu dolů stupně a na jeho hladině jsou plovoucí vany podobně jako v Jeruzalémě na rybníku Bethesda. Křtenci měli na sobě bílý plášť, dva učedníci jim položili ruku na ramena a jeden z apoštolů je pokřtil. Mnozí nemocní byli také uzdraveni pouhým křtem.

Ještě před odchodem na další cestu z Jericha donesli z Betánie poslové zprávu učedníkům, jak velmi si přejí Marta a Magdaléna, aby Ježíš přišel, protože Lazar je velmi nemocen. Ježíš však nešel do Betánie, ale do jednoho malého místa asi hodinu cesty severně od Jericha. I zde se shromáždilo mnoho lidí a nemocných, slepých a mrzáků, kteří čekali na jeho příchod. Dva slepci seděli u cesty se svými průvodci. Když Ježíš přecházel kolem, volali za ním a úpěnlivě ho prosili o uzdravení. Lid je však napomínal, aby mlčeli. Byli však k němu oba dva přivedeni a neustále volali: „Ach, synu Davidův, smiluj se nad ná-

mi!“ Tu se Ježíš k nim obrátil, dal je přivést k sobě, dotkl se jejich očí, ti prohlédli a následovali ho. Pro tyto slepé, které Ježíš v Jerichu uzdravil, když vstoupil do města, povstalo mnoho rozruchu. Farizejové nařídili vyšetřování a vyptávali se jednoho uzdraveného i jeho otce. Učedníci si velmi přáli, aby Ježíš odešel do Betánie k Lazarovi, kde mohli být více v klidu a nerušení; byli poněkud mrzutí. Ježíš uzdravil ještě mnohé. Nedá se vyslovit, jak byl Ježíš klidný a trpělivý za tohoto podezírání, napadání a pronásledování, a jak něžně a vážně se usmíval, když ho učedníci chtěli odradit od jeho cesty. Putoval směrem na Samaří. Před jednou vesnicí na zemské cestě, asi sto kroků stranou, leželo ve stanu deset malomocných na ložích v kruhu. Když zde Ježíš šel okolo, vystoupili malomocní ven a volali k němu o pomoc.

Ježíš se zastavil, učedníci však šli napřed. Malomocní zcela zahaleni se přibližovali různě rychle, jak jen jim to síly dovozovaly a kruhem obklopili Ježíše. On se každého dotkl, poručil, aby se ukázali kněžím a pokračoval ve své cestě dál. Jeden z malomocných, Samaritán, byl nejrychlejší a šel s dvěma učedníky stejnou cestou. Ostatní však šli rozličnými cestami. Tito nebyli uzdraveni náhle a úplně, ačkoliv již mohli chodit, teprve až po jedné hodině byli očištěni.

Z jedné pastýřské obce, která ležela asi čtvrt hodiny cesty napravo od jejich směru, přišel brzy nato otec k Ježíšovi a úpěnlivě prosil, aby s ním Ježíš odešel, neboť jeho dceruška zemřela. Ježíš s ním šel do jeho příbytku a na cestě tam ho dohonil uzdravený Samaritán, který pohnut svým dokonalým uzdravením ihned se ve spěchu vrátil, aby mu poděkoval. Vrhł se před Ježíšem na zem a ten řekl: „Bylo očištěno deset, kde je však oněch zbývajících devět? Nikdo se mezi nimi nenašel, jen tento cizinec, aby vzdal Bohu chválu a vrátil se poděkovat? Povstaň, jdi domů, tvoje víra ti pomohla!“ Tento muž se později stal učedníkem. S Ježíšem byl Petr, Jan a Jakub Větší. Dívka, asi kolem sedmi let, byla již čtyři dny mrtvá. Ježíš jí položil jednu ruku na hlavu, druhou na hrud' a vzhlížeje k nebi se modlil. Tu se dítě zvedlo a žilo. Ježíš řekl apoštolům, aby i oni jednali podobně v jeho jménu. Otec dítěte měl silnou víru a vyčkával plný důvěry Ježíše. Žena ho chtěla k Ježíšovi vyslat už dříve, ale on měl velikou naději a čekal, až Ježíš přijde. Svoji domácnost

předal brzy jinému a když jeho žena zemřela, po Ježíšově smrti, stal se učedníkem a získal slavné jméno. I uzdravená dívka se stala velmi zbožnou.

Nato Ježíš obcházel v okolí do široka rozložené dvory pastýřů a uzdravoval mnohé. Šel od jednoho domu pastýřů ke druhému v pahorkaté krajině směrem k Hebronu. Viděla jsem ho samotného s Petrem v jednom pastýřském domě, kam přišli manželé ze školy po své svatbě. Byli doprovázeni pod jakýmsi baldachýnem. Napřed šly dívky s malými věnečky z pestré vlny a hrály na flétny, potom jejich průvod následovali vystrojení chlapci se stejnou hudbou. Byl přítomen kněz z Jericha. Když vstoupili do domu a spatřili Ježíše, byli velmi udiveni a dojatí. Ježíš však řekl, že nemají přerušovat svoje svatební zvyklosti, aby nedali žádné pohoršení. Pili nyní z malých skleniček. Nevěsta byla sama se ženami a děti hrály a tančily před ní. Nato jsem viděla, že ženich se svou nevěstou vstoupili k Ježíšovi do zvláštní jizby, kde Ježíš ještě jednou jejich ruce spojil dohromady a svojí pravicí tyto spojené ruce požehnal a učil je o nerozlučitelnosti manželství a o zdrženlivosti. Posadil se potom s Petrem a s knězem ke stolu a ženich obsluhoval. Kněz byl však rozmrzelý, že hostům bylo dáno čestné místo u stolu a brzy hostinu opustil. Viděla jsem také, že sehnal několik farizeů, kteří později na Ježíše dotírali a dali se s ním do řeči, při čemž mu jeden z nich v zápalu řeči strhl plášť s ramen. Ježíš však zůstal mírný a oni mu nemohli nic vytýkat a odešli.

Ježíš pobýval v tomto pastýřském domě s nesmírnou láskou a přátelstvím. Rodiče nevěsty a jiní staří pastýři, kteří ještě přišli, byli z těch lidí, kteří ho vyhledali v noci jeho narození u jesliček. Začali o tom velmi dojemným způsobem vyprávět a prokazovat Ježíšovi čest. Mladší vypovídali, co o tom říkali jejich zemřelí rodiče. Přinesli také nemocné, kteří pro slabost stáří již více nemohli chodit, a nemocné děti, které Ježíš uzdravil. Ježíš řekl také novomanželům, aby po jeho smrti šli k apoštolům a následovali ho, až budou poučeni o víře. Na celé cestě jsem nikdy neviděla Ježíše tak veselého, jako u těchto prostých lidí. Viděla jsem, že všichni, kteří ho uctili jako Dítě, přijali milost křesťanství.

Nyní šel Ježíš ještě jižněji směrem na Juto do horské končiny. Svatebčané mu dali doprovod. Znovu bylo s ním šest apoštolů,

mezi nimi i Ondřej. Cestou uzdravil mnoho nemocných dětí, které byly velmi silně oteklé a nemohly chodit. Také ve zdejší krajině byli ještě velmi hodní lidé. Když procházel jednou malou vesnicí v horách, šel rovnou do synagogy, aby učil. Kněží mu v tom chtěli zabránit a přivolali k sobě ještě jiné, avšak musili uvolnit učitelský stolec. Lid s radostí naslouchal Ježíšovi. Učedníci chtěli, aby Ježíš šel do svého rodného města Nazareta, protože neustále mluvil o svém brzkém konci. Ježíš však zde hodlal dát k dobru svůj čas těmto lidem a nechtěl do Nazareta, a tak učil o pravdě: „Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům.“ Mluvil také o tom, že přišel proto, aby přinesl meč – to znamená osvobození od všeho zlého, jak sám učedníkům toto slovo vyložil.

2. Ježíš na cestě do Betánie. Lazarovo vzkříšení

Když Ježíš nato prodléval v jednom malém městě u Samaří, kam také přišla svatá Panna s Marií Kleofášovou na oslavu sabatu, dostali zprávu o Lazarově smrti. Jeho sestry po jeho smrti opustily Betánii a odebraly se na svůj statek u Giney, aby se tam sešly s Ježíšem a svatou Pannou. V Betánii byla Lazarova mrtvola nabalzamována podle židovského obyčeje, zavinuta do plátna a uložena ve vyklenuté rakvi upletené z prutů. Kolem Ježíše teď opět byli shromážděni všichni apoštolové. Ubírali se ve více skupinách do Giney, kde Ježíš v synagoze učil a po skončení sabatu se odebral s apoštoly na Lazarův statek, kam přišla také svatá Panna. Zde mu vyšla vstříc Marie Magdaléna a oznámila mu smrt svého bratra slovy: „Lazar nám nyní zemřel; kdybys tu býval ty...!“ Ježíš odpověděl, že nepřišel ještě jeho čas a vlastně je dobře, že Lazar zemřel. Přesto Ježíš řekl oběma sestrám, že mají všechny věci svého bratra v Betánii nechat na jejich místech a on že tam přijde. Svaté ženy šly do Betánie a Ježíš s apoštoly se vrátil zpět do Giney, odkud potom putoval do útulku, který byl od Betánie vzdálen asi hodinu cesty. Sem také přinesl jeden posel znovu prosbu sester, aby přišel do Betánie; ale i teď Ježíš ještě nespěchal. Vytýkal také učedníkům jejich netrpělivost a jejich reptání, že on tak dlouho váhá tam jít. Ježíš byl vždycky jako kdosi, kdo nemůže říci, jak je to s ním i s nimi, protože by ho nechápali. Ježíš je učil tak, že víc a více objasňoval jejich skutečnosti a probouzel v nich nedůvěru k jejich pozemskému smýšlení více, než kdyby jim vysvětlil samu podstatu věci, protože to by oni pochopit nemohli. Učil ještě o dělnících na vinici, a tu když matka Janova a Jakubova, která ho slyšela mluvit o blízkosti dokonání jeho díla a domnívala se, že jeho příbuzným náleží místo v jeho království, opět se blížila k Ježíšovi se svou prosbou, ten ji znovu s vážností odmítl.

Nyní Ježíš s učedníky putoval směrem k Betánii a při tom učil. Statek Lazarův se nalézal částečně uvnitř kruhových, již se rozpadajících hradeb, částečně však byl díl zahrad s předdvořím vně těchto hradeb.

Lazar byl už mrtev osm dní, čtyři dny ho ponechali nepohřbeného v naději, že Ježíš přijde a vzkřísí ho. Sestry vyšly

Ježíšovi vstříc do dvorce u Giney, ale protože Ježíš s nimi ještě jít nechtěl, vrátily se zpátky a daly Lazara pohřbít. Nyní se u nich nalézali muži a ženy z Betánie a z Jeruzaléma, aby s nimi podle zvyku oplakávali mrtvého. Zdálo se mně, že bylo k večeru, když Marie Zebedeova přistoupila k Martě, která seděla mezi ženami, a tiše jí řekla, že Pán přichází. Marta s ní šla do zahrady za domem, kde Magdaléna sama dlela v podloubí, a řekla jí, že Ježíš přichází. Chtěla z lásky ponechat Magdalénu, aby jako první vyšla vstříc Pánu. Neviděla jsem však, že by tato došla k Ježíšovi; Ježíš k sobě ženy lehce nepřipouštěl, zvláště když byl s apoštoly a učedníky. Když se stmívalo, přišla Magdaléna znovu k ženám a zaujala místo Marty, která šla vstříc Ježíšovi. Stál s apoštoly a s ostatními lidmi na hranicích jejich zahrad před otevřeným loubím. Marta mluvila s Ježíšem a potom se vrátila nazpět k Magdaléně, která se teď odebrala k Ježíšovi a padla mu k nohám a řekla: „Kdybys ty zde býval, nebyl by zemřel!“ Přítomní plakali, i Ježíš byl smutný a plakal a držel velmi dlouhou řeč o umírání. Mnozí z posluchačů, kteří stáli před loubím a kterých stále přibývalo, si šuškali a reptali, že Ježíš nezachoval Lazara při životě.

Zdálo se mně, že to bylo už velmi časně ráno, když Ježíš šel s apoštoly ke hrobu. I Maria a Lazarovy sestry, v celku asi sedm žen, byly při tom a i mnoho lidu. Nával stále narůstal, ano, byl to sběh jako při Kristově ukřižování. Šli cestou, po jejíž obou stranách byl plot ze zelených, navzájem se prorůstajících keřů, potom prošli branou a měli ještě asi čtvrt hodiny na místo Lazara pohřbení, ohrazeného zdí. Od brány k pohřebnímu místu vedly dvě cesty, jedna napravo, druhá nalevo kolem nasypaného pahorku, ve kterém po celé délce byla klenutá místnost, v níž se nacházely mříží oddělené hrobky. Její druhý konec byl také zamřížován, takže bylo možno skrze celou délku této klenuté místnosti vidět mříží na konci zeleň stromů. Světlo spadalo dovnitř otvory ve stropě.

Hrob Lazarův byl u vchodu první napravo a dolů vedlo několik schodů. A v tomto hrobě byl podlouhlý, čtverhranný, asi na polovinu výšky dospělého muže hluboký výklenek, zakrytý kamenem, za nímž ležela lehounká, pletená rakev s mrtvým tělem. Tento hrob se dal obejít. Ježíš šel s několika apoštoly ke hrobu, svaté ženy, Magdaléna a Marta, stály u dveří, ostatní lidé

se sem drali tak usilovně, že vylézali nahoru na tuto klenutou místnost a i na zdi hřbitova, jen aby viděli. Ježíš poručil apoštolům, aby s hrobu sňali kámen, který opřeli o stěnu. Sňali i pod ním se nalézající lehké dveře. Tu řekla Marta, že Lazar je již čtyři dny pohřben a proto cítit. Nyní sejmuli apoštolové také i lehké pletené víko rakve, takže bylo vidět zahalené mrtvé tělo. Ježíš však pohlédl vzhůru, hlasitě se modlil a zvolal silným hlasem: „Lazare, vyjdi ven!“ Při tomto zvolání se mrtvý posadil, množství lidu venku se ještě usilovněji dralo blíže, takže Pán přikázal, aby tito lidé byli vykázáni ven před hřbitov. Apoštolové, kteří stáli u rakve, sňali Lazarovi roušku s tváře. Lazar byl jako omámený spánkem, uvolnili mu ruce i nohy z obvazů, tyto vynesli ven a dovnitř mu přinesli plášť. Lazar vystoupil z hrobového místa i z hrobky ven a potácel se jako stín. Dali mu na ramena plášť a on kráčel jako ve snu kolem Pána ke dveřím ven, kde stály sestry i ostatní ženy a ty plaše ustoupily jako před duchem a aniž by se ho dotkly, vrhly se na tváře na zem. Ježíš však za ním vystoupil z hrobky a uchopil ho přátelsky vážně za obě ruce.

Teď se odebrali do Lazarova příbytku. Nával byl veliký, ale mezi lidmi vládlo zděšení. Lazar šel jako by se vznášel, měl však stále vzhled mrtvého. Ježíš kráčel vedle něho, ostatní šli, plakali a vzlykali kolem v němém úzkostlivém obdivu. Prošli znovu starou branou, potom cestou mezi dvěma zelenými ploty z keřů až k listovému loubí, kudy vyšli ven a do ní vstoupil Pán s Lazarem a se svými. Lid se tlačil kolem venku ve velikém množství, byl hrozný hluk. Zde se položil Lazar před Ježíšem na zem – jako někdo, kdo je přijímán do řádu. Když zde potom Ježíš ukončil svou řeč, vešli do Lazarova domu; který byl asi sto kroků odtud.

Ježíš, apoštolové a Lazar byli sami v jídelně. Apoštolové se postavili kruhem kolem Ježíše i Lazara, který před Ježíšem klečel na kolenou. Ježíš však mu položil pravou ruku na hlavu a dýchl na něj sedmkrát zářícím dechnutím. Viděla jsem, jak od Lazara ustupuje jakási temná pára a viděla jsem satana, jak jako černá, letící postava ustupuje do výše s hněvem a bezmocí. Tím Ježíš posvětil Lazara ke své službě, očistil ho ode všeho sepjetí se světem, od jeho vin a posílil ho duchovními dary. Mluvil s ním ještě dlouho o tom, že ho vzkřísil proto, aby mu sloužil a že bude muset vytrpět veliké pronásledování od Židů.

Až dosud byl Lazar ještě v pohřebních rouškách, nyní šel, aby je odložil a aby se převlékl. Teprve potom ho objaly jeho sestry a přátelé, neboť před tím měl stále něco z podoby mrtvého, což vzbuzovalo ostych. Viděla jsem však také, že jeho duše byla na jakémsi tichém, zšeřelém, trápení prostém místě od té chvíle, co opustila tělo a že tam spravedlivým: Josefovi, Jáchymovi, Anně, Zachariášovi a jiným vyprávěla, jak daleko došly události se Spasitelem.

Lazar přijal Kristovým dechnutím sedm darů Ducha svatého a byl zcela oprostěn od příchylnosti k pozemskému. Tak dostal tyto dary dříve než ostatní apoštolové, neboť prostřednictvím své smrti poznal veliké tajemství, skutečně opravdu zemřel a nyní se znovu narodil, proto mohl tyto dary přijmout. Lazar měl veliký význam a v sobě veliké tajemství.

Nyní však byla připravena hostina a všichni leželi u stolu. Bylo zde mnoho pokrmů a na stole stály malé džbánky, jeden muž obsluhoval. Ženy přišly po hostině a přistoupily v pozadí, aby s ostatními naslouchali Kristovu učení. Lazar seděl vedle Ježíše. Kolem domu byl neuvěřitelný hluk, přišlo mnoho lidí z Jeruzaléma, i stráže, které dokola dům obsadily. Ježíš však vyslal ven apoštoly, kteří museli lid i stráže odeslat pryč. Ježíš učil ještě i při svitu lamp a mluvil také s učedníky, že chce ráno jít s dvěma apoštoly do Jeruzaléma. Když mu poukazovali na nebezpečí, řekl Ježíš, že ho nepoznají a nebude vystupovat na veřejnost. Viděla jsem, že se trochu u stěn prospali.

Před ranním rozbřeskem šel Ježíš s Janem a Matoušem, kteří si podkasali roucha trochu jiným způsobem než obvykle, z Betánie do Jeruzaléma. Obešli město a přišli postranními cestami do domu, kde později slavili poslední večeři. Byli tam celý den i následující noc v naprosté tichosti. Ježíš učil a posiloval své zdejší přátele. Viděla jsem Marii Markovu a Veroniku zde v domě a ještě dobře asi tucet rozličných mužů. Nikodém, kterému tento dům patřil a který jej velmi rád přenechával Ježíšovým přátelům, aby ho používali, nebyl při tom; odešel tohoto dne do Betánie, aby uviděl Lazara.

Viděla jsem také shromáždění farizeů a velekněží kvůli Ježíšovi a Lazarovi a slyšela jsem mezi jiným, že se obávají, že by jim Ježíš mohl vzkřísit všechny mrtvé a pak že by nastal veliký zmatek.

V poledne byl v Betániil veliký sběh, že kdyby zde byl býval Ježíš, byli by ho jistě ukamenovali. Lazar se musel ukrýt, apoštolové odešli, rozešli se na všechny strany, přátelé Ježíšovi v Betánii se ukryli. Vše se opět uklidnilo, když si uvědomili, že podle žádného práva nemohou Lazarovi nic udělat.

Ještě celou noc až do rána byl Ježíš v domě na hoře Sionu. Před dnem opustil s Matoušem a Janem Jeruzalém a odešel přes Jordán, ale ne běžnou cestou směrem na Betabaru, nýbrž nahoru směrem na severovýchod. Kolem poledne mohl být už za Jordánem, k večeru za ním přišli také apoštolové z Betánie, přenocovali pak pod jedním velikým stromem.

Ráno šli k blízké vesnici. U cesty ležel slepec, doprovázený chlapci, kteří s ním byli spříznění. Byl to pastýř z končiny u Jericha, od apoštolů slyšel, že Pán přichází, a nyní volal na Ježíše, aby ho uzdravil! Ježíš mu vložil ruku na hlavu a on opět viděl. Tu slepec odhodil svoje hadry a následoval Ježíše ve svém spodním rouchu do oné vesnice, kde Ježíš učil v jedné místnosti o následování, že člověk jako slepec svoje hadry musí všechno opustit, aby viděl a následoval. Zde pak podali slepci plášť. Chtěl ihned s Ježíšem zůstat, byl však odmítnut, že se napřed musí osvědčit jako vytrvalý. Ježíš zde učil až do večera! Bylo u něho asi osm apoštolů.

Když se potom Ježíš přibližoval k jednomu malému městu, měl hlad. Musím se usmívat, že Ježíš měl hlad, neboť hladověl vlastně jiným způsobem, on hladověl po duších. Několik lidí z poslední vesnice šlo s ním, ale nebyli v pořádku. Cesta vedla kolem fíkového stromu, který neměl žádné plody, Ježíš šel ke stromu a proklel ho. Strom okamžitě uschl, zcela se do sebe zkroutil a jeho listy zežloutly. Ve škole tohoto místa učil Ježíš o neúrodném fíkovníku. Byli zde učenci a farizejové, kteří byli zlí a vyzvali Ježíše, aby od nich odešel. Říčka, která zde má most, vtéká u tohoto města, snad Bethoron, do Jordánu. Škola zde leží vysoko. Přenocovali v útulku.

3. Ježíš nastupuje cestu do země svatých Tří králů

Když den nato Ježíš se svými průvodci toto místo opustil, procházel směrem na severovýchod, územím kmene Gad. Slyšela jsem Ježíše, že mluví o tom, kam nyní půjde a že apoštolové i učedníci se od něho oddělí. Půjdou tam, kde mají učit a ví, na kterých místech učit nemají a kde se s ním opět setkají. Ježíš koná obdivuhodnou cestu. Nejbližší sabat chce slavit ve Velkém Chorazimu, potom chce jít do Betsaidy a odtud úplně dolů na jih do končiny u Macherontu a Madianu. Půjde také tam, kde Hagar odložila Izmaela a kde Jakub vztyčil pamětní kámen. Bude putovat na východní straně Mrtvého moře a půjde také tam, kde Melchisedech obětoval před Abrahámem. Na tomto místě stojí ještě dnes kaple, kde je několikrát slavena bohoslužba. Tato kaple je z hrubých, neopracovaných kamenů a zcela porostlá zelení.

Ježíš půjde také do Egypta, do Heliopole, kde jako dítě přebýval. Je tam několik dobrých lidí, kteří si s ním jako s dítětem hráli a nemohli na něho zapomenout. Vždycky se ptali, kam jen mohl odejít, neboť nemohli uvěřit, že je to on. Vráť se zpět a přijde z druhé strany přes Hebron a údolím Josafat a navrátí se ještě tam, kde ho Jan pokřtil a kde sám byl na poušti pokoušen. Ježíš určil dobu své nepřítomnosti na tři měsíce. U pramene Jakubova u Sichemu ho potom zcela určitě opět naleznou, přece by ho však mohli potkat ještě dříve, protože se bude vracet Judskem. Poučil je o všem ve velmi dlouhé řeči. Zvláště jim dal mnoho směrnic, jak se mají chovat za jeho nepřítomnosti při svém putování a učení. Vzpomínám si také na slova, že si tam, kde nebudou dobře přijati, mají vyklepat prach ze svých opánek. Matouš odešel na jistou dobu domů. Je ženatý, manželka je velmi dobrá a od jeho povolání žijí v dokonalé zdrženlivosti. Bude učit doma a s klidem přijme to, že jím budou pohrdat.

Ve Velkém Chorazimu učil Ježíš o sabatu v synagoze. Petr, Ondřej a Filip byli u něho. Kolem poledne se k němu blížil muž z Kafarna, který ho očekával. Jeho syn byl na smrt nemocen. Úpěnlivě prosil Pána, aby s ním šel a jeho syna uzdravil. Ježíš

mu ale poručil, aby se vrátil domů, že se tak právě stalo. Kolem Ježíše se shromáždili z města i z dále ještě jiní nemocní a ti, kteří hledali útěchu, těm Ježíš zčásti pomohl ihned, zčásti jim přislíbil uzdravení v budoucnu.

Večer o sabatu se Ježíš před synagogou rozloučil s obyvateli a šel s několika apoštoly vzhůru naproti vtoku Jordánu do jezera, aby se dostal na druhou stranu. Přívoz řeky byl výše vzhůru, a tím byla cesta mnohem delší. Zde se převáželo na určitém druhu voru, který sestával z jakéhosi roštu přes sebe položených trámů, v jehož středu byla umístěna jakási výše postavená bečka nebo kád', do které házeli svoje rance, neboť tam se nemohla dostat žádná voda. Tento vor byl posunován přes řeku tyčemi. Břeh Jordánu tam nebyl vysoký a zdálo se mně, že je zde v něm i několik ostrůvků. Viděla jsem Pána a tři učedníky, jak putují za svitu měsíce. Před Betsaidou stojí jakýsi škopek, jako často před judskými městy v Zaslíbené zemi, kde si ti, kdo cestují, spustí podkasané oděvy a očistí se, dříve než vejdou do města. Ponejvíce se tady také nalézají lidé, kteří příchozím umyjí nohy. Toto se zde stalo i Pánu a apoštolům. Nato vešli do domu Ondřejova, který byl ženatý, konala se zde hostina s medem, malými chleby a hrozny. Dům se nachází na jedné straně města a není právě malý. Má předdvoří a dokola zeď. S Pánem přišel Petr a Filip, Ondřej šel napřed. Vcelku zde bylo při hostině dvanáct mužů a nakonec ještě přišlo také šest žen, aby naslouchaly Ježíšovi. Když den nato se třemi apoštoly Ježíš Betsaidu opustil, zdržel se ještě před ní v jednom domě, ve kterém bylo uloženo náradí, potřebné k rybaření a kde bylo shromážděno mnoho mužů, před kterými Ježíš učil. Odtud šel Ježíš vzhůru po břehu Jordánu, opět po mostě přes Jordán přešel řeku a putoval východní Galileou do země Basan.

Viděla jsem, že více učedníků očekávalo Ježíšův příchod v otevřené pastýřské chatrči v jedné končině na té straně řeky, kde byly malé bílé kameny a bílý písek. Byli s nimi tři štihlí učedníci, které vzali s sebou. Sbírali zde žluté a zelené bobule veliké tak jako fíky, i malá žlutá jablka, která rostla dílem na keřích, dílem na stromech, se kterých je tito trhali pomocí holí opatřených háky. Cesta, kterou Ježíš přišel se třemi apoštoly, byla, jak se zdá, málo používaná, protože byla zarostlá dlouhou travou a vedla pod alejí širokých, plodonosných stromů,

jejichž větve se vzájemně proplétaly. Z jejich plodů si apoštolové natrhali a dali si je do záhybů šatu, Ježíš si nevzal nic. Šli po celou noc stále vzhůru. Učedníci, kteří je očekávali, jim šli vstříc, obklopili Ježíše a zdravili ho, aniž by mu podali ruku. Před chatrčí ležel dlouhý, široký, čtyřhranně otesaný trám, kolem něhož se položili Ježíš i ostatní jako ke stolu a před každého položili část natrhaných plodů. Měli také u sebe malé džbány s nápojem. V dálce se zvedalo pohoří a před ním bylo vidět město. Domnívám se, že to bylo v zemi Amoritů. Odtud se již cesta táhla poněkud stranou. Viděla jsem, jak putují celý den a večer došli do vesnice, jejíž domky byly rozptýleny. Na cestě byl dům pro odpočinek, do kterého vstoupili a kde se kolem nich shromáždilo mnoho zvědavých lidí. Nevěděli příliš mnoho o Ježíšovi, byli ostatně prostí a dobří. Ježíš učil v podobenství o dobrém pastýři, potom odešli kus cesty do jiného útulku, kde jedli a spali. Pán jim řekl, že půjde sám se třemi učedníky Chaldeou a zemí Ur, kde se Abrahám narodil, a potom Arabií do Egypta. Učedníci se mají rozejít zde i jinde na hranicích a učit, on bude také učit všude tam, kam přijde. Znovu jim určil jako hlavní místo, kde se po třech měsících sejdou, pramen Jakubův u Sichemu. Mezi učedníky jsem viděla Simeona, Kleofáše a Saturnina.

Když začal den, odloučil se Ježíš od apoštolů a učedníků a každému z nich podal ruku. Byli velmi zarmoucení, že chce vzít s sebou jen tyto tři mladíky, kterým bylo šestnáct až osmnáct let a byli zcela jiní než Židé, štíhlejší, dovednější a nosili dlouhé šaty. Jsou kolem Ježíše jako děti a slouží mu velmi roztočile; kdykoli přijdou k vodě, umyjí mu nohy. Cestou chodí sem a tam, přinášejí hole, květiny, plody a bobule. Ježíš je poučuje velmi láskyplně a v podobenstvích jim vysvětluje vše, co se až doposud událo. Rodiče těchto mladíků pocházeli z kmene Menasorova. Přišli s průvodem Tří králů do Palestiny a zůstali u pastýřů v Údolí pastýřů, když se králové vrátili domů. Stali se Židy, oženili se s dcerami pastýřů a měli pastviny mezi Samařím a Jerichem. Nejmladší se jmenoval Eremenzar a byl později nazván Hermas. Byl to chlapec, kterého Ježíš uzdravil na prosbu jeho matky po rozmluvě se Samaritánkou u Jakubova pramene v končině u Sichrem. Prostřední se jmenoval Sela nebo Silas, nejstarší se jmenoval Eliud a při křtu přijal jména Siricius. Byli

také nazýváni „mlčenlivými učedníky“ a později byli s Tomášem, Janem a Pavlem. Eremenzar o této cestě napsal.

Ježíš měl při této cestě na sobě hnědavou pletenou nebo tkanou spodní suknicí, která byla dlouhá a tvořila podlouhlé záhyby; přes ni měl Ježíš dlouhý, jemný oděv z bílé vlny s širokými rukávy, který byl k tělu přidržován širokým pásem z téže látky, měl i šátek, kterým si při spánku zahalil hlavu. Ježíš byl větší než apoštolové, ať šli nebo stáli, bylo to vždycky tak, že on je převyšoval se svým bílým, vážným čelem. Vždy chodil velmi zpříma a rovně, nebyl hubený, ale ani tlustý, vždy zdravý a ušlechtilé utvářený, s širokými rameny a mohutnou hrudí. Jeho svaly byly vypracovány cestami a námahou, a přece neměly žádné stopy po těžké práci.

Cesta, kterou Ježíš s mladíky nastoupil potom, když se rozloučil s apoštoly, sestupovala stále dolů směrem na východ po bílé, písčité zemi mezi cedry a fíkovníky. Naproti nim se zvedaly hory v Galádu. Ježíš chtěl být o sabatu v posledním židovském městě, které leželo tímto směrem; domnívám se, že se jmenovalo Kedar. Cestou jedli ovoce stromů a bobule. Mladíci nesli váčky s malými chleby, džbánek s nápojem a měli hole. Mnohdy také Pán ulomil hůl a zase ji odložil! Na nohou měli sandály. Večer vstoupili do osamělého domu, kde přebývali prostí a drsní lidé. V noci tam spali. Ježíš se nikde nedal poznat, a přece učil v nejrůznějších a krásných podobenstvích, ponejvíce o dobrém pastýři. Zdejší lidé se ho také vyptávali na Ježíše z Nazareta; ale neřekl jim, že je to on sám. Ježíš se ptal na jejich práci a zaměstnání a oni ho pokládali za nějakého pastýře, který se vydal na cestu, aby se porozhlédl po dobrých travnatých končinách, jak často v takových záležitostech přicházeli podobní poutníci do země Židů. Zde jsem ho neviděla uzdravovat ani konat zázraky. Ráno šel dál, a mohlo být ještě několik mil do Kedaru. Ten leží v krajině, která se zvedá, pohoří je však ještě dále. Abraháмова vlast leží tímto směrem, jak se domnívám, nedaleko na severovýchod, země svatých Tří králů pak dále na východ jižním směrem.

Učedníci se částečně vrátili domů, dílem se rozešli a učili. Zde u nich byl i Zacheus z Jericha. Vrátil se zpátky domů, vzdal se svého zaměstnání, prodal všechno, dal to chudým a odešel se svojí ženou, s níž žil ve veliké zdrženlivosti, do jednoho malé-

ho místa. Pán určil učedníkům devět týdnů do doby, než se opět sejdou.

Rozruch nad Lazarem byl v Jeruzalémě příliš veliký. Ježíš odešel, aby se na něho zapomnělo; mnohé přivedlo k obrácení právě přesvědčení o pravdivosti tohoto zázraku. Když se Ježíš vrátil, byl velmi vyhublý. O této cestě není zapsáno nic, protože při ní nebyl nikdo z apoštolů. Snad také všichni ani nevěděli, kde Ježíš byl. Vidím tuto cestu, pokud si vzpomínám, poprvé.

Ježíš putoval se svými třemi mladíky neustále jihovýchodním směrem nejrůznějšími postranními cestami. Noc strávili opět v osamělém domě u pastýřů. Lidé zde v okolí jsou dobří a bez zloby, na Ježíše se dívají s obdivem a mají ho rádi. Ježíš vypráví mnohá podobenství, která již vyprávěl v Judsku a oni mu rádi naslouchají. Ježíš ale neuzdravuje a nežehná; když se ho však vyptávají na Ježíše z Nazareta, vypravuje o těch, kteří ho následovali a toto vše znovu spojuje s podobenstvími. Lidé ho pokládají za pastýře, který hledá stáda nebo pastviny.

4. Ježíš v Kedaru

Před sabatem přišel Ježíš s mladíky ke Kedaru. Nešli po hlavní zemské cestě, ale putovali po vedlejších cestách. Bylo příliš pozdě, aby vešli do města. Přenocovali ve velkém otevřeném útulku, kde hledali přístřeší ještě jiní poutníci. Byly tam otevřené chatrče s lůžky, a to vše bylo obklopeno uzavřeným dvorem. Jeden muž, který dozíral na toto místo, útulek uzavřel a vrátil se potom do města. Když pak příštího rána opět z města přišel do útulku, přijal malou odměnu. Cestující se rozešli. Ježíše a jeho průvodce vzal s sebou do města do svého domu. Město leží na předhůří v údolí z této strany a na druhé straně řeky; sestává se ze staré a nové části, které od sebe odděluje řeka, jež přitéká od východu a teče do Zaslíbené země. Břehy jsou velmi hluboké a vedou přes ně dva vyzděné oblouky. Na této straně je část bezvýznamnější a chudší a ponejvíce obydlena židovskými pastýři, kteří si postavili také lehčí stavby pro bydlení a pro stáda a stáje. Druhá část na druhém břehu se zdá bohatší, tam bydlí pohané a už ne žádní Židé. Zdejší lidé nejsou oblečeni po způsobu Židů, zčásti mají na hlavách kapuce. V části města z této strany řeky je synagoga a je zde i vodotrysk na čistounkém náměstí s trávničkem, posypaném bílým pískem. To je nejkrásnější v tomto městě.

Pán a chlapci šli se svým hospodářem do synagogy a zcela v klidu slavili společně sabat. Na konci modlitby se Ježíš otázal, zda by směl něco vyprávět; a protože tito hodní lidé rádi naslouchali, vyprávěl jim podobenství o ztraceném synu. Pozorně naslouchali a velmi ho obdivovali; nevěděli však, kdo je. Nazýval se pastýřem, který šel hledat ztracené beránky a chce je dovést na dobré pastviny. Pokládali ho za proroka a dovedli ho také tohoto dne do domů, kde Ježíš učil. Den nato učil u vodotrysku, kde u jeho nohou seděli muži a ženy a on přijímal a tiskl děti na svoji hrud. Učil o tom, jak Zacheus vystoupil na fíkovník, že všechno opustil a následoval ho, o onom člověku, který v chrámě řekl: „Dobře, že nejsem jako celník,“ a také o tom, který se bil v prsa a říkal: „Bože, buď milostiv mně hříšnému!“ Lidé přijali Ježíše velmi mile a nevzali si z něho žádné pohoršení. Prosili, aby zůstal až do příštího sabatu a potom aby

učil u nich ve škole. Protože se ho ptali také na Ježíše, vyprávěl také mnohé o něm a o jeho učení.

Potom šel Ježíš se svými druhy východním směrem od Kedaru do krajiny s krásnými loukami a palmami k městu Etoru a cestou navštívil o samotě ležící dům, v němž leželi na lůžku otec a matka, již dlouho nevléčitelně nemocní. V domě bylo více dětí, které odcházely a přicházely. Všichni byli dobří lidé. Ptali se ho také zde na Ježíše z Nazareta, o kterém slyšeli nej-různější zvěsti. Mluvil o něm, jak bude pronásledován a jak se vrátí do království svého Otce a všechny ty, kteří ho budou následovat, uvede do tohoto království. Vyprávěl to v krásném podobenství o jednom králi a jeho synu. Viděla jsem současně obraz o jeho utrpení a nanebevstoupení a i jeho trůn nad světem vedle jeho Otce, obklopeném všemi anděly a spatřila jsem odměnu pro ty, kteří ho následují. Viděla jsem také obraz jeho království a celého podobenství, které Ježíš těmto lidem vyprávěl a že on také tento obraz zanechal v jejich srdcích. Když se pak Ježíš ptal, zda to všechno dobře vědí a zda chtějí následovat tohoto dobrého krále, a oni mu to dotvrzovali, tu jim Ježíš přislíbil, že Bůh je za to odmění, uzdraví a dopřeje jim, aby ho následovali do Edonu. Nyní byli ihned uzdraveni a mohli ho k údivu všech tam následovat. Muž se jmenoval Benjamin a pocházel v přímé linii od Rut. Domnívám se, že Titus byl synem nebo příbuzným těchto uzdravených manželů. Bylo mu tehdy čtrnáct až šestnáct let, byl také v Kedaru a na všech místech této končiny, kde Ježíš učil, aby mu naslouchal a také slyšel, co o něm mluví druzí. Dále Marek, jehož rodiště leželo blíže směrem k Judsku a Silas, byl také znám s touto rodinou.

Ježíš potom putoval se třemi mladíky – držel ve své pravici nahoře zakřivenou pastýřskou hůl – líbeznými poli a lukami s palmovými stromy do Edonu. Zde byla v domě pro slavnosti, který stál ihned nalevo na volném postranství, svatba. Dům tvořil velký sál, na jehož konci byla kuchyně a dokola místa pro spaní, ve kterých vždy v každém byla připravena tři a tři lůžka, a potom zase byla oddělena přepážkou. I když byl jasný den, hořela v sále pokaždé lampa. Mužové a ženy, ženich a nevěsta se nalézali v této prostora ozdobení věnci. Chlapci hráli na flétny a jiné nástroje a k tomu zpívali. Tito zbožní lidé očekávali Ježíše, kterého pokládali za nějakého proroka. Slyšeli o jeho

učení a podobenství v Kedaru a okolí a pozvali ho na svou slavnost. Byl přijat přátelsky a s úctou, ihned omyli jemu i jeho průvodcům nohy a osušili je svými rouchy. Vzali jeho hůl, postavili ji do rohu a připravili stůl, na který nanosili ryby, malé chleby a plásty medu, dobře jednu stopu dlouhé, také rudé bobule, s jejichž svrchní strany se musel odtrhnout věneček černých listů s bílými puntíky, dříve než je člověk požil. I malé džbány a poháry byly na stole a menší misky, jako hliněné, ale pouze polévané glazurou, ze kterých se něco nabíralo lžičkou a dávalo do nápoje. Leželi u stolu na malých lehátkách s opěradly. Dali Ježíšovi místo mezi ženichem a nevěstou. Ženy seděly u spodní části stolu. Ježíš žehnal jídlo i nápoje a oni z toho jedli.

Ježíš u stolu učil o onom muži v Judsku, který při svatbě v Káni v Galileji proměnil vodu ve víno. A když nyní přišli oba uzdravení manželé, hosté velmi užasli, neboť je už tak dlouho znali jako nemocné. Oni vyprávěli, čemu je učil Pán o králi a o jeho říši a tak všemu uvěřili, že jistě jednou budou mít podíl na jeho království a už teď byli uzdraveni. Ježíš jim toto vše vysvětlil ještě jednou a řekl zcela zřetelně, jak je sice ještě jakási zed' mezi nimi a tímto královstvím, jak se však přece mohou prodrat touto zdí, jestliže překonají sami sebe. Teprve k ránu odešli na lože, Pán spal vzadu za sálem, kde byla hostina, vedle mladíků. Dříve, než se Ježíš uložil ke spánku, odloučil se od nich a modlil se vkleče s pozdviženými rukama ke svému nebeskému Otci. Viděla jsem, jak z jeho úst vystupují vzhůru paprsky světla a že světlo nebo nějaká andělská postava k němu sestoupila dolů. Toto se také stávalo často během dne, když se Ježíš odloučil a byl na nějakém osamělém místě. Vím to o něm již od dětství, dělala jsem to také tak. Svatou Pannu jsem vídala až do doby Spasitelova početí, že ponejvíce stojí s rukama zkříženými na prsou a s pohledem upřeným k zemi, jak se modlí; po svatém Vtělení se však modlila ponejvíce vkleče s tváří obrácenou k nebi a s pozdviženými rukama.

Následujícího rána učil Ježíš na volném prostranství, protože se sběhlo mnoho lidí; potom uváděl znovu do pořádku postupně mnoho manželských věcí, protože zdejší lidé neměli už déle žádné správné pojetí manželského zákona. Dva blízce příbuzní

se chtěli vzít a ptali se na to Ježíše. On jim vysvětlil z Mojžíše, že to není dovoleno a tak slíbili, že zůstanou čistí. Bylo mu také oznámeno, že se v jednom blízkém místě chce muž ženit již se šestou sestrou své zemřelé manželky. Ježíš řekl, že na toto místo půjde. Na oslavu sabatu se Ježíš vrátil zpět do Kedaru, kde učil celý den ve škole a dal rozhodné vyjádření na otázky v pochybnostech zákona o manželství, které mu byly předloženy a také znovu spojil rozloučené manželské dvojice.

5. Ježíš jde do Sichar-Kedaru a učí o tajemství manželství

Z Kedaru putoval Ježíš s mnoha průvodci severním směrem, kde země byla rovinatější. Viděla jsem, jak přišli do jedné pastýřské vesnice, kde stály otevřené přístřešky, dlouhé řady stromů, jejichž větve byly navzájem spojeny a chatrče se stěnami z loubí. Jedli pod jedním přístřeškem figy, vinné hrozny a datle a byli spolu ještě pohromadě, když již na nebi zářily hvězdy v této krásné teplé noci a kapky rosy se jasně třpytily.

Zatímco se průvodci rozešli do svých příbytků, putoval Ježíš se třemi mladíky za stálého učení krajinou v okolí a teprve následujícího dne k večeru přišel do malého města Sichar-Kedaru, ležícího na úbočí jednoho pohoří. Lidé mu přišli vstříc a dovedli ho do zdejšího domu, kde se pořádaly slavnosti v městě, bylo to téměř jako onen dům v Káně v Galileji, kde se shromáždilo mnoho lidí. Mladí novomanželé právě ztratili smrtí svoje rodiče, a hostili zde zrovna všechny, kteří mrtvé doprovázeli ke hrobu. Před domem byl dvůr, ohrazený dokola mříží s umělecky upraveným loubím, v jehož čtyřech rozích byly vyhloubené kamenné nádrže naplněné vodou, ze kterých vybíhaly po sloupech do výše popínavé rostliny a po obloucích směrem ke středu dvora, kde tyto zelené oblouky podpíral sloup ze žilkovaného mramoru, ozdobený reliéfem. Rostliny byly zcela čerstvé jako rákos. Tyto ozdoby a všechny ostatní věnce v domě byly nesmírně krásné. Ježíšovi a jeho průvodcům byly umyty nohy v místnosti blízko dvora a bylo jim podáno něco k jídlu. Potom odešli do jiné místnosti, kde byla připravena hostina. Zde Ježíš přislouhoval u stolu, podával všem chléb, plody a velké pláty medu, naléval ze džbánů do pohárů nápoje trojího druhu, jakousi zelenou šťávu, žlutavý nápoj a zcela bílou tekutinu. Při tom učil. Tento Sichar-Kedar je místo, o kterém uslyšel Ježíš v Edonu při svatební slavnosti, že tam žije tolik lidí v nedovolených manželských svazcích.

Z obou manželů byl při této hostině, konané u příležitosti pohřbu, pouze muž. Jmenoval se Eliud, byl také na svatbě v Edonu a když se odsud vrátil domů, nenalezl již naživu ani

svého tchána, ani tchyni, neboť náhle zemřeli zármutkem, protože zjistili, že jejich dcera, manželka Eliudova, je cizoložnice. Eliud sám o tom neměl ani tušení a tak ani nevěděl o příčině náhlé smrti svého tchána a tchyně. Po hostině se dal Ježíš odvést Eliudem do jeho domu; tři mladíci při tom nebyli. Zde Ježíš mluvil o samotě se ženou, která měla velký zármutek a klesnuvši Ježíšovi k nohám v pláči vyznala svůj přečin. Potom ji Ježíš opustil a Eliud ho dovedl k místu, kde spal. Viděla jsem, jak ještě Pán říká tomuto muži vážná, dojemná slova, a když odešel, Ježíš se modlil a šel si odpočinout. Brzy ráno vstoupil Eliud s umyvadlem a se zelenou ratolestí opět dovnitř k Ježíšovi, přestože ten opřen o ruku ještě ležel na loži. Ježíš vstal, Eliud mu omyl nohy a osušil je svým rouchem. Nyní mu Pán řekl, aby ho dovedl do místnosti, kde se modlí, že mu chce také umýt nohy. Muž to však nechtěl připustit; Ježíš mu však vážně řekl: když to nechce dovolit, že on ihned jeho dům opustí, že tak tomu musí být a když ho chce tedy následovat, že se nesmí vzpírat. Nyní dovedl muž Ježíše do své modlitebny a donesl v umyvadle vodu. Ježíš ho však uchopil za ruce, podíval se mu láskyplně do tváře, mluvil s ním o umývání nohou a konečně i o tom, že jeho žena je cizoložnice, ale že všeho lituje a že by jí měl odpustit! Tu se muž vrhl v pláči na zem na tvář a za bédování se zmítal ve veliké bolesti. Ježíš se od něho odvrátil a modlil se. Po chvíli, když ho přešla první bolest, vrátil se Ježíš k němu, pozvedl ho, potěšil a umyl mu nohy. Tu se muž uklidnil a byl tichý a Ježíš mu poručil, aby zavolal svoji ženu. Tato přišla zahalena závojem. Ježíš vzal její ruku, vložil ji do ruky Eliudovy, požehnal jí, potěšil je a pozvedl závoj ženy! Nyní je nechal odejít, aby k němu poslali děti, kterým Ježíš požehnal a potom je dovedl k jejich rodičům. Tito dva lidé zůstali od této chvíle věrně při sobě a oba slíbili zdrženlivost. Ježíš v tento den vešel také do mnoha domů, aby tyto lidi přivedl na správnou cestu od jejich omylů. Viděla jsem Ježíše, jak dům od domu mluví s lidmi o jejich životních okolnostech a jak získává jejich srdce.

U tohoto města jsou celé řady včelínů na úbočí hory. Na tomto horském úbočí jsou vybudovány terasy, na kopci stojí mnoho čtverhranných, o něj opřených, nahoře rovných stanovišť pro úly, asi sedm stop vysokých. Jsou ozdobeny knoflíky. Včelí úly

stojí ve více řadách nad sebou, nahoře nejsou kulaté, ale do špičky jako střecha, a na zadní straně se dají úplně otevřít. Celé stanoviště pro úly je uzavřeno mříží z rákosí, která je jemně upletena. Mezi těmito stanovišti pro úly vedou schodiště k terasám, na kterých rostou keře přivázané ke mřížím s bobulemi a bílými kvítky. Potom se zase dá vystoupit k vyšší řadě úlů.

Když se zdejší lidé ptali Ježíše, odkud je, odpověděl jim vždy v podobenstvích, kterým prostě věřili. Vyučoval také pod loubím domu pro slavnosti, učení, ve kterém vyprávěl podobenství o královském synu, který přišel, aby zaplatil dluhy všech. Všechno to brali jako skutečnost a velmi se nad tím radovali. Ježíš je také dovedl k podobenství o odpuštění dluhů a jak ten, jemuž byl dluh odpuštěn, chtěl svého vlastního dlužníka pro nepatrnou škodu uvést před soud. Ježíš také řekl, že jeho Otec mu dal vinici, kterou musí vybudovat a ořezat a že musí hledat dělníky na vinici, proto přišel. Musí být vyhnáno mnoho přebytečných líných služebníků, neboť révy nebyly ořezány. Vysvětlil jim nyní ořezávání vinné révy, mluvil o mnohém přebytečném dřevě a listí a o málo hroznech a o tom nadbytečném, které do člověka vstoupilo skrze hřích a jak se vše odříkáním musí odřezávat a být usmrceno, aby se potom objevily plody. Tak došel nakonec k manželství a jeho zákonům a ke kázní a mravnosti v manželství. Potom došel ve své řeči na vinnou révu a řekl, že by ji také oni měli pěstovat. Pověděli zcela nevinně, že se tato krajina k tomu nehodí. On jim však odvětil, že by ji měli vybudovat tam, kde se daří tolika včelám, že je to dobré místo, a nyní vyprávěl Ježíš podobenství o včelách. Lidé se domnívali, že on to chce, a chtěli pracovat na jeho vinici. Ježíš však řekl, že musí odejít a zaplatit dluhy a že musí pravý vinný kmen dát vylisovat, aby z něj bylo víno života, aby se ostatní potom učili zakládat vinice a uměli je pěstovat. Tu oni ve své prostotě byli zarmouceni, že Ježíš chce odejít a úpěnlivě ho prosili, aby zůstal; na to Ježíš řekl, že jim pošle někoho, kdo z nich ze všech udělá dělníky na vinici. Viděla jsem také, že za pronásledování se celé toto místo odstěhovalo a že Tadeášovým prostřednictvím se stali křesťany.

Ježíš zde nevyprávěl žádné proroctví, nekonal žádné zázraky, lidé zde byli dětinští a prostí, ačkoliv jejich mravy byly

upadlé. Ježíš zde dal zase dohromady rozpadlé manželské páry, které žily odděleně, a vysvětlil muži, který si chtěl vzít za manželku již šestou sestru, že to není dovoleno.

Když potom Ježíš znovu učil o pěstování vína, o péči o vinici a ořezávání révy v obdivuhodném hlubokém vztahu v manželství, byl pro mne velmi pozoruhodný a jasně přesvědčivý jeho výrok, že kde není manželství jednotné a nepřináší dobré, čisté plody, je vina především na straně ženy. Ona má být trpělivá, má trpět, ona musí chránit plody, vytvářet a má svou duchovní práci a námahou všechno v sobě i ve svém plodu vyrovnat a tím zmírnit zlo; neboť všechno její konání a působení prospívá plodu buď k požehnání, nebo ke zkáze. V manželství jde ne o rozkoš, ale o pokání a o umrtvení, o starost a o neustálý boj proti hříchu a žádostivosti sebezapřením a modlitbou; a takový zápas a sebezapření přináší také dětem vítězství. Tomu všemu učil Pán velmi hlubokými a přece prostými slovy. Mluvil ještě další mnohé věci a zcela určitě o manželství, a já jsem byla tak uchválena o pravdivosti a potřebě tohoto učení, že jsem si sama u sebe s velikou úporností pomyslíla: proč toto vše má zůstat nezaznamenáno? Proč zde není žádný učedník, který by vše zapsal, aby se to dověděli všichni lidé? Byla jsem však přítomna v tomto celém obraze jako současný posluchač a chodila jsem společně sem i tam. Když jsem ve svých myšlenkách takto dychtivě přemýšlela, obrátil se můj nebeský Ženich ke mně a řekl tolik jako: „Působím lásku a budu vinici, která nese plody. Kdyby toto bylo napsáno, bylo by mnohé zničeno, překrouceno nebo nenaplněno. Toto a nekonečně mnohé, co nebylo napsáno, se stalo daleko účinnějším než to, co napsáno bylo. Napsaný Zákon není naplňován, ale v těch, kdo věří, doufají a milují je všechno napsáno! Způsob, jak toto všechno Ježíš učil za neustálého užívání podobenství, ve kterých z přirozenosti vinné révy dokazoval vše, co říkal o manželství, a naopak zase znovu o manželství to, co vyslovil o pěstování vína, to vše bylo nepopsatelně krásné a přesvědčující. Lidé se ptali přítom Pána také zcela prostě a on jim dával odpovědi, kterými jim tyto obrazy a podobenství, ve kterých je učil, byly stále více jasnější a zřejmější.

Jednoho poledne byla před synagogou také konána svatba chudých mladých lidí, které byl Ježíš přítomen. Oba dva byli zcela nevinní a Pán k nim byl velmi hodný. Před průvodem

k synagoze šly ozdobené děti ve stáří šesti let, hrály na píšťaly, na hlavách měly věnce, byly zde mladé, bíle oděné dívky s košíčky, z kterých rozhazovaly květy. Mladíci, kteří hráli na harfy, triangly a ostatní zvláštní nástroje. Ženich byl oblečen úplně jako kněz. Oba, ženich i nevěsta, měli průvodce, kteří při sňatku kladli ruce na jejich ramena. Svatba se odehrávala v místnosti, jejíž střecha byla otevřena pod širým nebem u synagogy a konal ji židovský kněz. Když se na nebi objevily hvězdy, slavili sabat v synagoze a postili se až do následujícího večera, kdy potom byla slavena svatba v domě určeném pro slavnosti. Zde nyní Ježíš vyprávěl mnoho podobenství, jak o ztraceném synu, tak o příbytcích v domě jeho Otce. Ženich neměl žádný vlastní dům a měl bydlet v domě matky své nevěsty. Ježíš jim však řekl, že on, až dostane příbytek v domě svého Otce, bude přebývat pod jedním stanem na vinici, kterou chce založit na pahorku s včelami. Potom Ježíš učil opět mnoho o manželství, jak manželé mají žít v kázni a počestnosti a přijmouti svůj stav jako stav pokání, že potom i děti dojdou spásy a jejich stav nebude již rozpytlování, ale shromažďování do příbytku jeho Otce. Ježíš se nazýval v tomto učení ženichem nevěsty, ze které se všichni shromáždění znovu narodí, a přišel také k tomu, že mluvil o svatbě v Káni a o proměnění vody ve víno, přičemž mluvil o sobě ve třetí osobě jako o onom muž v Judsku, kterého on tak dobře zná a který tolik bude pronásledován a nakonec usmrcen.

Tomu všemu naslouchali lidé tak dětsky a s vírou, tato podobenství jim byla pravda sama. Zdálo se, že ženich je učitelem ve škole, neboť Ježíš mu řekl, jak musí učit; ne jako farizeové, kteří ukládají břemena, která sami nechtějí nést, ale že musí učit svým vlastním příkladem. V řeči došlo také na Izmaela, neboť Kedar a místa v okolí jsou obývána potomky Izmaelovými, kteří jsou ponejvíce pastýři a pokládají se za nepatrnější než lidé v Judsku, o nichž mluví jako o velmi velkých lidech a o lidu vyvoleném. Tito žijí ještě zcela po starém způsobu. Jeden movitý majitel stád má veliký dům s jakýmsi příkopem okolo a v jeho blízkosti jsou domy pastýřů, kteří jsou mu poddáni, a pastviny. K prameni, který mu patří, chodí jen jeho stáda a stáda jeho sousedů, tak se dohodli. Takových rozptýlených kmenů tam žije velmi mnoho, místo samo je však jenom malé.

Pohnuti Ježíšovými slovy rozhodli se lidé, že postaví tomuto manželskému páru lehký domek, stan na hoře, kde byly pěstovány včely a také tam měla být založena vinice. Každý přítel v tomto místě udělal pro chatrč kousek lehké pletené stěny, která byla obložena kůžemi a přetřena nějakou lepkavou látkou. Když byl jeden kus hotov, pak to všechno donesli na místo. Každý pracoval podle svých možností, více nebo méně, také si vzájemně sdělovali, co potřebují. Pán jim řekl, jak všechno musí být a oni se obdivovali, že tak dobře všemu rozumí. Při svatební oslavě Ježíš učil také tak, že staří a chudí lidé mají sedět na předních místech. Šel s nimi na malý pahorek, který byl předhůřím pahorku se včelami, aby zde ukázal nejlepší místo pro vinici. Za chatrčí na návrší měla být založena vinice. Když nyní začala slavnost Novoluní, sešli se všichni s Ježíšem v domě určeném pro slavnosti. Ježíš viděl, že mnozí, když řekl, že mají novomanželům postavit dům, pomysleli si a také k sobě navzájem si řekli: „Snad on nemá žádný dům a žádné místo, kde by se zdržoval? Chce u těchto lidí přebývat?“ Proto jim Ježíš řekl, že zde nezůstane, že zde nemá žádný příbytek, že jeho královská říše teprve přijde a musí pěstovat vinici svého Otce, zalévat ji svou Krví na hoře Kalvárii. Oni to nyní nepochopí, že tomu ale porozumí, až on svou vinici zaleje. Potom se znovu vrátí z jakési temné země a přijdou k nim jeho vyslanci a ti je povolají; potom ho budou následovat a toto místo opustí. Až ale přijde potřetí, potom povede do království svého Otce všechny, kteří věrně pěstovali vinici. Jejich přebývání zde nebude dlouhé, proto ten dům má být jen lehký a přístřeší takové, aby se dalo snadno složit. Učil potom ještě velmi dlouho o vzájemné lásce a jak mají jeden ve druhém zakotvit, aby je bouře světa nikdy neroztrhla a osamělé je nezničila. Mluvil také v podobenstvích o pěstování vína a že on novému manželskému páru určí jednu vinici a chce je poučit, jak pěstovat vinnou révu; potom že se s nimi rozloučí, aby budoval vinici svého Otce. Toto všechno učil tak jednoduše a přece s takovým uměním, že oni vždy víc a více rostli v tušení skutečnosti a přece zůstali ve své prostotě. Učil je, aby poznávali v celém životě a v celé přírodě skrytý, svatý Zákon, který byl zasut hříchem. Učení trvalo až pozdě do noci, a když se Ježíš chtěl vzdálit, zdržovali ho, objímali a úpěnlivě prosili: „Učiň nám to všechno srozumitelnější!“ Ježíš však řekl,

že oni mají nyní jednat tak, jak jim řekl; pošle jim někoho, kdo je jasněji poučí. Při tomto shromáždění byla slavena malá hostina, kde všichni pili z jednoho poháru.

Mladý muž, kterému zde Ježíš dal postavit dům, se jmenoval Salatiel, nevěsta jako Hnědáček nebo Jemňoučká. Největší část tohoto místa pokřtil Tadeáš. Evangelista Marek se také zdržoval v této krajině. Třicet pět roků po Kristově nanebevstoupení odešel Salatiel se svojí ženou a třemi odrostlými syny do Efezu. Zde jsem ho viděla u zlatotepce Demetria, který jednou způsobil Pavlovo pronásledování, potom se však obrátil a vyprávěl mu potom mnoho o Pavlovi a o jeho obrácení. Pavel již tehdy v Efezu nebyl. Salatiel, jeho tři synové a Demetrius odešli za ním. Manželka Salatielova však zůstala v Efezu v domě, kam přicházeli ještě mnozí z jejich končiny a u ní přebývali. Většina Židů odešla z Efezu dál. Salatiel se svými syny, Demetrius, jeden člověk jménem Gaius a také Silas byli všichni společně na lodi, když Pavel ztroskotál u Malty a dostali se s ním na ostrov. Ze svého vězení v Římě nabídl Pavel třem Salatielovým synům ještě místa pro jejich práci.

Když potom Ježíš šel s muži na horu se včelami, aby jim ukázal pěstování vinné révy, bylo místo pro domek již upraveno a pole již byla vytýčena. A tu, když řekl že hrozny, které zde rostly, byly všechny hořké, odpověděl jim Ježíš, že to bylo tím, že ona odrůda byla neušlechtilá, ze zlého kmene, divoce dále bující a neořezaná; proto měla jenom podobu vína, ale ne jeho sladkost; ta, kterou on chce nyní pěstovat, má být sladká. Nyní zase ve svém učení přišel znovu na manželství, které může přinést čisté, sladké plody jenom kázní, umrtvováním a zdrženlivostí ve spojení s prací a s bolestí.

Z této révy, kterou mu sem přinesli, vybral pět sazenic, které sám vložil do vyhloubené jamky, kterou vyhrabal a ukazoval, jak se má réva v řadě uvazovat do kříže. A všechno, co Ježíš při tom říkal o přirozenosti a pěstování vinné révy, vztahovalo se na tajemství manželství a posvěcování jeho plodů. Když potom Ježíš v tomto učení v synagoze pokračoval, mluvil o povinnosti zdrženlivosti po početí a uvedl jako důkaz, jak hluboko tím poklesla zkaženost lidí, lepším příkladem byli sloni, kteří se v této krajině vyskytovali. Nakonec mluvil Ježíš ještě o tom, že je nyní brzy musí opustit, aby na hoře Kalvárii pěstoval vin-

nou révu a zaléval ji, avšak pošle někoho, kdo je všemu naučí a povede je do vinice jeho Otce. A poněvadž při tom mluvil také o království svého Otce a o příbytcích v něm, ptali se ho lidé, proč z tohoto království nic s sebou nevzal a obchází všude oblečen tak chudě, načež Ježíš řekl, že toto království bude opatrováno pro ty, kteří ho budou následovat a všichni, kteří je chtějí přijmout, si ho musí zasloužit! On je zde cizinec a hledá a volá věrné služebníky na vinici. Proto dal vystavět dům pro ženicha tak lehký, protože jeho následovníci nebudou mít přebývání zde na zemi a nesmějí se připoutávat k zemi. Proč chtějí svému tělu budovat příbytek, když ono samo je přece jen křehkou chatrčí? Oni by ho měli očistit jako příbytek své duše, posvětit jako chrám; ne však ke škodě duše obtížit a zesvětštit! A takovými řečmi Ježíš zase došel na dům svého Otce a na Mesiáše a vůbec na všechno. Znamení, jak má být poznán: musí se narodit ze vznešeného kmene, avšak z prostých, zbožných rodičů, a že podle znamení doby zde již musí být. Oni by se ho měli přidržet a následovat jeho učení.

Učil také o lásce k bližnímu a o dobrém příkladu a řekl ženichovi Salatielovi, že by měl ponechat svůj dům otevřený, zcela důvěřovat tomu, co mu právě říká a žít zbožně; tak mu bude Bůh jeho dům opatrovat a nic mu nebude odňato. Salatiel přijal pro svůj dům mnohem více než co potřebuje, neboť Ježíš také učil proti osobnímu prospěchu; všechno musíme dělat pro Boha nebo pro bližního. Ježíš byl k těmto lidem zde stále důvěrnější! A aby je zachránil z jejich zpustnutí, učil je nejrozmanitějším podobenství o kázni, mravnosti a o naplnění manželství; ku příkladu v podobenství o setbě a o žnících. Šel také ke dvěma stranám, které hodlaly uzavřít sňatek, ačkoliv byly spolu spřízněny. Jeden pár byl spřízněn krví; Ježíš je dal k sobě zavolat a řekl jim, že jejich úmysl vychází z ohledů na časný majetek a že není dovolen. Velmi se ulekli, že Ježíš zná jejich myšlenky, neboť nikdo mu nic o tom neřekl, i vzdali se svého úmyslu. I zde si vzájemně umyli nohy kusem svého závoje nebo horním koncem pláště. Oba tito lidé poznali Ježíše podle jeho učení, že je ještě více než prorok, obrátili se a následovali ho. Potom Ježíš odešel také na venkov do jistého domu, kde si chtěla vzít tchyně svého zetě, a tento ještě zcela neznal její záměry. Ježíš mu ukázal na nebezpečí, ve kterém se nalézá a poručil mu, aby se vyhýbal

tomuto místu a aby pomohl při práci na Salatielově domě, což on poslušně vykonal. Pán mu také umyl nohy. Tchyně, na jejíž vinu Ježíš vážně poukázal, byla velmi zatrpklá, nevykonala žádné pokání a zahynula.

Zdejší lidé museli mít ještě prostřednictvím svých předků nějaký zvláštní vztah k Arše úmluvy. Ptali se Pána, kam později odešlo svaté Tajemství úmluvy? Ježíš odpověděl, že z něho také lidé mnohé přejali, že i do nich přešlo. Z toho, že zde už Archa úmluvy není, se dá poznat, že se Mesiáš narodil. Mnozí ze zdejších lidí v této zemi věřili, že Mesiáš byl zavražděn s nevinnými dětmi v Betlémě.

Vzkříšení z mrtvých

Asi hodinu od tohoto místa východním směrem se nalézá obytný dům, obklopený příkopem, patřící bohatému majiteli stád. Ten náhle zemřel na poli nedaleko svého domu. Žena a děti měly veliký zármutek. Zemřelý byl již připraven k pohřbu a rodina poslala do našeho místa, aby poprosili Pána, zda by s ostatními přišel na pohřeb. Ježíš tam šel se svými třemi mladíky, se Salatiem a jeho ženou a s mnoha ostatními lidmi, bylo jich asi třicet. Zemřelý byl připraven k pohřbu ve velkém, nahoře otevřeném loubí před domem. Tento muž zemřel, aby byl potrestán za svoje hříchy; neboť si přivlastnil mnohé, co patřilo pastýřům, kteří jím utlačováni opustili tuto končinu. On brzy nato padl mrtvý na poli, které si neoprávněně přivlastnil. Nyní Ježíš mluvil o zemřelém a o tom, co mu teď prospěje, že se staral o svoje tělo, o tento dům, který nyní musil opustit a tomu všemu sloužil! A tak dostal do dluhů svoji duši pro svoje tělo, dluhy, které nezaplatil a nyní zaplatit nemůže. Žena byla velmi smutná a řekla, že Král Židů z Nazareta by mohl i mrtvé křísit, kdyby zde byl býval. Tu řekl Ježíš: „Ano, Král Židů to může, avšak proto ho pronásledují a chtějí ho usmrтит. Toho, který dává život, ani uznat nechtějí!“ Nato oni řekli: „Kdyby byl zde u nás, chtěli bychom ho poznat!“

Ježíš je však podrobil zkoušce. Mluvil o víře, že by i jim, jak by chtěli a věřili a jak by uvěřili, co on učí, že by i jim židovský Král pomohl. Potom oddělil rodinu zemřelého a Salatiela s jeho

ženou, ostatní poslal pryč; mluvil se ženou, dcerou a synem zemřelého. Tato žena mu ještě dříve, než se ostatní vzdálili, řekla: „Pane, ty mluvíš, jako bys sám byl Král Židů!“ Ježíš jí však pokynul, aby mlčela. Když teď ostatní, o kterých věděl, že jsou neznalí, odešli, řekl Ježíš přítomným: jestliže tak věří jeho učení a chtějí ho následovat a zachovat mlčení, pak mrtvý znovu ožije, neboť jeho duše ještě nebyla souzena a čeká stále na místě svého odloučení od těla pro bezpráví na poli. Oni ze srdce slíbili poslušnost a mlčení a Ježíš s nimi šel na pole, kde muž zemřel. Viděla jsem stav duše mrtvého. Zřela jsem duši nad místem, kde zemřel, v jakémsi kruhu, v jakési sféře, ve které jí byly ukázány obrazy všeho jejího jednání a jejích pozemských následků a ty ji zcela strávily lítostí. Viděla také všechny tresty, které by musila podstoupit a v tomto stavu přijala patření na zadostičinící utrpení Ježíšovo. Když byla zcela strávena lítostí a měla zahájit svůj trest, modlil se Ježíš a zavolal ji jménem Nazor, neboť tak se jmenoval zemřelý, zpátky do jejího těla. A přítomným Ježíš řekl: „Jakmile se vrátíme, bude Nazor sedět zpřímá a bude žít!“ Viděla jsem však, jak na Ježíšovo slovo duše odletěla ke svému tělu, zmenšovala se a zmizela jakoby v jeho ústech, načež se mrtvý napřímil a posadil se! Vidím vždy lidskou duši, jak sedí jako by nad srdcem a jak odtud vycházejí mnohá vlákna k hlavě.

Když se potom Ježíš se svým doprovodem vrátil zpět do domu, našli Nazora, zahaleného v pohřební roušky a s ovázanými rukama, jak vzpřímen sedí. Jeho žena mu rozvázala ruce a obvazy. Vrhł se před Ježíšem na zem a chtěl obejmout jeho kolena. Pán však před ním ustoupil zpět a řekl, aby se očistil, umyl, byl ukryt ve své komůrce a aby nemluvil o svém vzkříšení, dokud on tuto krajinu neopustí. Žena teď zavedla muže do skrytého zákoutí domu; muž se očistil a převlékl. Ježíš, Salatiel a jeho žena a tři mladíci něco pojedli a zůstali v domě. Pán učil až do noci. Následujícího rána umyl Ježíš vzkříšenému Nazorovi nohy a napomenul ho, aby do budoucna myslel více na svoji duši než na tělo a aby nahradil, co nespravedlivě na majetku vyzískal. Potom dal Ježíš zavolat jeho děti, mluvil o Božím milosrdenství, které zakusil jejich otec a napomenul je k bázni Boží, požehnal jim a dovedl je k rodičům. Také matku dovedl Ježíš k otci a předal mu ji jako člověku,

který se znovu vrátil, aby spolu žili přísnějším a lepším životem.

Ježíš učil tohoto dne ještě mnohé o manželství v obrazech o vinné révě a o setbě. Obracel se přitom na mladý manželský pár a řekl Salatielovi: „Dal ses uchvátit krásou své ženy! Pamatuj však, jak krásná musí být duše, když Bůh posílá svého Syna na svět, aby obětí svého života zachránil duše! Kdo slouží tělu, neslouží duši! Krása vzbuzuje žádostivost a ta ničí duši! Nezdrženlivost je jako popínavá rostlina, která dusí pšenici i révu!“ A tak opět svoje napomenutí přivedl k poukazu na pěstování vína a pšenice napomínal je, aby určité bující býlí z pole i z vinice vzdalovali! Nakonec jim oznámil, že bude o sabatu učit v Kedaru, kde oni uslyší, jak by se stali podílníky jeho království a jak by ho měli následovat. On potom tuto končinu opustí a projde východním směrem Arabií. Když se ptali, proč jde k pohanům, kteří uctívají hvězdy, řekl Ježíš, že tam má přátele, kteří se vydali za hvězdou, aby ho při jeho narození pozdravili. Tyto on chce nyní vyhledat, aby je pozval na vinici a do království svého Otce a aby jim ukázal cestu.

V Kedaru se kolem Ježíše shromáždilo obdivuhodně veliké množství lidu. Uzdravil nyní veřejně mnoho nemocných. K části nemocných, kteří sem byli doneseni, když kolem nich procházel, pronášel jenom slova: „Vstaň! Pojď za mnou!“ A oni povstávali a byli uzdraveni. Obdiv a údiv tak přibýval, že v celé zemi by zajisté propuklo radostné pozdvižení.

Salatiel a jeho manželka přišli také do Kedaru, kde ještě jednou s nimi Ježíš mluvil o jejich manželství a opravdu jim dobře vysvětlil v jednotlivostech, jak musí být živi podle všech podmínek, aby se stali dobrou vinicí a révou, která by přinášela tak čisté a ušlechtilé plody; oni by se jednou mohly stát svatými a učedníky jeho apoštolů. Prikázal jim péči o dobré mravy a čistotu a že mají při všem svém jednání upínat svůj pohled na přímou úmyslu a vybídl je k modlitbě a k odříkání a přísně jim prikázal úplnou zdrženlivost po počtí. Mluvil o vzájemné důvěře a o poslušnosti ženy. Muž nesmí nikdy mlčet, když se žena ptá, má ji ctít a šetřit jako slabou nádobu. On ji také nesmí nedůvěřovat, když vidí, že mluví s jinými a žena také se nesmí rozhořčovat, když on mluví s některou jinou, přece však nemají dávat žádný důvod k pohoršení druhému. Nemají mezi

sebou trpět žádného prostředníka a všechno s láskou mezi sebou projednat! Ježíš řekl ženě, že má být skromná jako Agigail. Určil jim také končinu pro pěstování pšenice. Řekl, že musí kolem vinice udělat plot, tím plotem bylo toto napomenutí.

Dříve, než opustil Ježíš Kedar, měl velmi dlouhou řeč v synagoze, ve které znovu v souvislosti vysvětlil všechny body, o kterých zde až dosud mluvil v jednotlivostech. Mluvil dětsky jednoduchým obrazným způsobem o tajemství pádu do hříchu, o zpusťlosti a o rostoucím úpadku člověka, o neustálém obdarování milosti Boží a o vedení vyvoleného lidu až do doby Největější Panny a k tajemství Vtělení a o opětném zrození padlých lidí v Synu Panny ze smrti k věčnému životu. Nazýval se přitom pšeničným zrnem, které musí být pohřbeno do země a opět povstat. Lidé mu nerozuměli. Ježíš řekl, že ho mají jen následovat, ale ne na této krátké cestě, ale na oné daleké až k soudu. Mluvil o vzkříšení mrtvých a o posledním soudu – proto mají bdít! Vyprávěl o lenivém služebníkovi, že soud přijde jako zloděj v noci – každou hodinu přichází smrt. Oni, Izmaelité, mají být služebníky, mají být věrní. Melchisedech byl jeho předobrazem; jeho obětí se stal chléb a víno: v něm se však stalo Tělem a Krví! Nakonec jim řekl zřetelně, že on je Vykupitel. Tu mnozí byli více plaší a nechápavější, jiní byli zvnitřnělí a ohnivější. Doporučil jim zvláště vzájemnou lásku, soucit, sdílení radosti i bolesti jako údy jednoho těla.

Při tomto učení byli přítomni také pohané z pohanské části města Kedaru a z dálky naslouchali. Byli zvláště nepřátelští vůči Židům; od nynějška se však mnozí z nich přiblížili Židům a přátelsky se ptali na Ježíšovo učení a jeho zázraky.

6. Ježíš přichází do prvního stanového města služebníků hvězd

Když Ježíš se třemi mladíky opustil Kedar, doprovázel je veliký kus cesty představený synagogy Nazor, který odvozoval svůj původ od Tobiáše, dále Šalatiel, mladíci Titus a Elius. Šli přes řeku pohanskou částí města, kde právě byla slavena modlářská slavnost a před chrámem byly přinášeny oběti. Cesta vedla zpočátku východním směrem a potom na jih mezi dvěma vysokými horskými hřebeny do roviny, střídavě po vřesovišti, po žlutém nebo bílém písku a přes bílé kaménky. Když došli k zelenému volnému prostranství, kde se nacházel veliký stan a jiné menší před nimi mezi palmami, propustil Ježíš průvodce, zatímco jim požehnal, a šel ještě kus cesty až ke stanovému městu služebníků hvězd. Den se skláněl k večeru, když Ježíš došel k velikému krásnému prameni, který se nalézal v malé prohlubni obklopen nižším náspem. U pramene zde byla nádobka na čerpání vody. Pán se napil a posadil se u pramene; mladíci mu umyli nohy a on zase jim. To bylo velmi dětinné a dojemné. Na této rovině byly palmy, louky a do dále roztroušené skupiny stanů; bylo možno také vidět jednu věž nebo stupňovitou pyramidu značně velikou, přece nebyla vyšší než obvyklý kostel, která vyčnívala nad krajinu. Zde i tam vycházeli lidé a z dálky jakoby udivení a plaší za Ježíšem, ale nikdo se k němu nepřiblížil.

Nedaleko pramene se nacházel největší stan, který měl více vrcholků a sestával se z mnoha spolu souvisejících prostor, které byly spojeny napjatými látkovými a mřížovými stěnami a který byl nahoře pokryt jakoby kůžemi a byl velice krásný a umělecky vybudovaný. Z tohoto stanového zámku přišlo k Ježíšovi pět mužů s ratolestmi. Všichni měli jednu větvičku v ruce, ale každý s jinými plody: jeden se žlutými lístečky a plody, druhý s malými bobulemi, třetí palmovou ratolest a další větvičku révy s lístečky a jedním hroznem. Měli od pasu až po kolena vlněnou, na obou stranách rozstříhnutou suknicí, kolem prsou měli široce nabíranou vestu s rukávy až do horní poloviny paže ze zcela lehounké, jakoby průhledné vlněné tkaniny. Jejich pleť byla bílá, měli

černé, krátké vousy a vlasy dlouhé a kudrnaté. Hlavu měli přikrytou čepicí, která dookola splývala dolů a nahore byla jakoby zatočená. Přicházeli přátelsky k Ježíši a jeho průvodcům, pozdravili je a pozvali, aby vešli do stanu, ve kterém jim předali ratolesti. Ježíšovi dali snítku révy a ten, který ho vedl, měl také takovou. Ve stanu se musili posadit na polštáře, na kterých byly vpředu střapce. Podali jim také plody. Pán mnoho nemluvil. Potom odvedli svoje hosty stanovou chodbou, ve které bylo mnoho oddělených prostor ke spaní s vyvýšenými lůžky pro odpočinek, které byly vypoštářovány, do stanového prostoru, který sloužil jako jídelna. Uprostřed stan podepíral sloup, který byl ozdoben tak přirozeně namalovanými věnci z listů a plodů, ratolestmi vinné révy, hrozny a hlavičkami, že jsem nevěděla, zda jsou skutečné nebo jen namalované. Postavili zde oválný, jako stolička vysoký stolek, který rozložili ze silného prkna a jehož nožka se rozdělila a vysunula. Rozprostřeli pestrý koberec, na kterém bylo vyobrazeno mnoho mužů, stejných jako oni, potom postavili poháry a náradí na stůl. Všechny prostory ve stanu byly zcela ověšeny koberci, takže stěny nebylo vidět.

Když se Ježíš a učedníci usadili na kolena kolem stolu, přinesli muži koláčky, které byly uprostřed jakoby promáčklé, nejruznější plody a med. Oni sami seděli na sklápěcích stoličkách s podloženými nohama, mezi nimiž stála na sloupku malá podložka, na kterou dali misku. Před stanem však měli služebníky, kteří všechno připravovali. Viděla jsem je, že jdou také do jednoho stanu a přinášejí ptáky, kteří byli upečeni v kuchyni na rožni. Tato kuchyně byl krb, postavený pod vyzděnou stavbou, ze které kolem vycházel kouř. Tyto ptáky přinášeli obdivuhodně upravené, ale všichni byli pokryti peřím, ale nevím jak, a vyhlíželi jako živí. Po hostině dovedli hosty do místnosti pro spaní, a když zde Ježíš umyl učedníkům nohy a oni jemu, byli zcela udiveni. Ježíš je o tom poučil a oni si předsevzali, že to budou dělat také tak.

Noční slavnost služebníků hvězd

Pět mužů šlo potom v pláštích, které byly vzadu delší než vpředu a u krku měly široký, vzadu dolů splývající záhyb, do

chrámu, který měl podobu pyramidy – velké a čtyřhranné – vytvořené ne z kamene, ale jenom z lehkých materiálů, ze dřeva a z koží, a na vnější straně měl stupně až k vrcholu. Chrám se nalézal v jakési prohlubenině, která terasovitě vystupovala a na těchto terasách dokola byly stupně se sedadly a náspy do výše prsou. Tyto okruhy byly protnuty příchody k rozdílným oddělením a přechody samy byly ozdobeny lehkými ozdobnými živými ploty. V tomto okolí chrámu bylo již několik stovek lidí. Ženy stály vzadu, panny ještě dále a nakonec děti. Na stupních chrámové pyramidy stály koule, které byly osvětleny a činily úplně dojem nebeských hvězd a také podobně jiskřily. Stály uspořádány jako určitá souhvězdí. Vnitřek chrámu pojal velmi mnoho lidí. Uprostřed stál vysoký sloup, od kterého vedly trámce nesoucí světla ke stěnám, a to až do vrcholu pyramidy, čímž byly osvětleny i vnější venkovní koule. Uvnitř však bylo obdivuhodné světlo, soumrak jako za svitu Měsíce a bylo možno vidět nebe plné hvězd i Měsíc a zcela nahoře uprostřed stálo Slunce. Všechno bylo vytvořeno s uměleckým citem jako ve skutečnosti a působilo strašlivým dojmem, neboť dole ve chrámu bylo šero a kolem sloupu stály tři modly, jedna podobná člověku s ptáčí hlavou a s velikým zakřiveným zobákem. Viděla jsem, že jí dávali do zobáku nejrůznější obětní jídla, ptáky a podobné věci, které spodem pod tělem vypadávaly. Jiná modla měla hlavu podobnou jako osel a vypadala jako do sebe skrčený člověk. Kladli mu na ruce ptáky jako děťátka. Měla také v těle otvory, kde byl oheň, stál zde také obětní stůl, na kterém zabíjeli a rozřezávali obětní zvířata, která potom byla spalována. Kouř odcházel rourou v zemi směrem ke chrámu ven. V chrámu se nenacházel žádný otevřený oheň, ale ony strašlivé modly bylo vidět zářit rudým světlem v zešeřelém světle.

Četný lid okolo zpíval obdivuhodným způsobem: brzy jen jediný hlas, potom opět celý sbor, zcela naříkavými hlasy a ihned zase jasnými. Volali zvlášť úpěnlivě a všichni, zejména když Měsíc a ostatní hvězdy vycházely. Domnívám se, že tato modloslužba trvala až do východu Slunce.

Ježíš následujícího rána, dříve než tyto lidi opustil, dal jim ještě některá poučení a na jejich otázky, kdo je a kam putuje, mluvil o království svého Otce. Že přišel proto, aby navštívil svoje přátele, kteří ho kdysi při jeho narození pozdravili; potom

že chce vyhledat v Egyptě druhy svých her z mládí a povolat je, aby ho následovali, poněvadž nyní znovu půjde ke svému Otci. Odsoudil jejich modloslužbu, se kterou se tak trápili a navíc mnohé oběti zabíjeli; mají se klanět Otci, který všechno stvořil a nemají dávat oběti modlám, které si sami vytvořili, ale raději svým chudým bratřím. Příbytky jejich žen se nacházely zcela vzadu a byly odděleny od stanů mužů, avšak každý měl současně několik žen. Nosili dlouhé oděvy, v uších klenoty a jejich pokrývku hlavy tvořila vysoká čepice. Ježíš chválil oddělení žen; je dobré, když ženy stojí v pozadí, ale jejich mnohoženství Ježíš přísně odsoudil a napomenul je, aby měli jen jednu ženu, a ta že má být jen podřízena, ale přece s ní nemají zacházet jako s otrokyní. Zdál se jim v takovém učení velmi milý a nadpřirozený, že ho úpěnlivě prosili, že by měl u nich zůstat. Chtěli přivést jednoho starého moudrého kněze, avšak Ježíš to nepřipustil. Nyní ještě přinesli staré spisy, ve kterých hledali. Nebyly to žádné svitky, ale silné listy jako ze stromové kůry, do kterých byla vyryta písmena. Tyto listy vyhlížely úplně jako silná kůže. Velmi prosili Pána, aby u nich zůstal a aby je učil. Ježíš jim však řekl, že ho mají následovat, až odejde ke svému Otci; on je chce již dát povolat.

Při rozloučení jim Ježíš napsal zašpičatělou holí pět členů svého rodokmenu na kamennou podlahu stanu. Zdálo se mně, že to bylo jen čtyři nebo pět jednotlivých zakřivených písmen, mezi kterými jsem rozeznala jedno M. Tato písmena byla vyryta do hloubky. Tito lidé ihned velmi obdivovali tato písmena, prokazovali jim velikou úctu a později z tohoto kamene udělali oltář. Nyní ho vidím v Římě ve chrámě svatého Petra, zazděný v jednom rohu. Tento také nepřátelé Církve nikdy odtud neodstraní!

Ježíš nestrpěl, aby ho doprovázeli a putoval se svými učedníky jižním směrem mezi daleko rozptýlenými stany kolem tohoto věžovitého pohanského chrámu. Tu Ježíš řekl, jakmile ho tito pohané přijali a kterým on nic neprokázal, jak zle ho pronásledují tvrdošíjní, nevďeční Židé, které on zahrnul tolika dobrodiními. Ježíš putoval celý den se svými průvodci ve velikém chvatu. Zdá se mi, jako kdyby ještě měl Ježíš putovat několik dní, dobře padesát mil, aby došel do země Tří králů.

Ježíš u jednoho pastýřského kmene

Krátce před započítím sabatu jsem viděla Ježíše v blízkosti několika stanů pastýřů, kde se Ježíš posadil se svými průvodci u jednoho pramene a oni jemu a on jim umyl nohy. Potom Ježíš zahájil sabat tím, že se s nimi modlil a učil je, takže ani zde v cizině nebylo pravda, co mu Židé předhazovali, že nesvětí sabat. Tuto noc spali spolu s třemi mladíky pod širým nebem u pramene. Nebyli zde žádní pastýři, kteří by měli pevná sídla, nebyly zde s nimi ani ženy, měli jen jediný útulek, který se nalézal u vzdáleného místa na pastvinách. Ráno se pastýři okolo Ježíše seskupili a naslouchali mu. Ptal se jich, zda neslyšeli o lidech, kteří před třiatřicet lety tudy procházeli vedeni hvězdou do Judska, aby pozdravili nově narozeného Krále Židů? Oni říkali: „Ano! Ano!“ A Ježíš jim nyní na oplátku vyprávěl, že on je ten Král Židů a že chce tyto muže navštívit zase on. Měli dětinnou radost a lásku k němu a udělali mu z drnů trávy krásné místo k sezení na stupních; toto místo bylo obklopeno palmami. Pracovali rychle a řezali a rýpali drny dlouhými kamennými nebo kostěnými noži, takže místo k sezení bylo brzy hotovo! Pán se posadil a učil v tak krásných podobenstvích, že lidé, dobře v počtu asi čtyřiceti, dětinsky naslouchali a modlili se.

Večer složili stan a postavili ho k dalšímu a vytvořili tak společný veliký stan a připravili v něm pro všechny hostinu s plody, s hromádkami kaše a velbloudím mlékem. Když Ježíš požehnal svůj pokrm, zeptali se: Proč? A tu, když jim Ježíš všechno vysvětlil, chtěli, aby požehnal i jejich pokrmy; učinil tak. Chtěli také, aby jim požehnané jídlo zanechal; a tu když mu přinesli jiné jemné jídlo, které se snadno kazí, požádal je, aby mu přinesli pokrm, který vydrží a nezkazí se, a oni mu ho přinesli. Bílé koule, které jim Ježíš požehnal, byly z rýže. Řekl jim, že by měli, až budou z tohoto pokrmu požívat, přimíchat vždy čerstvou část a že se toto jídlo nikdy nezkazí a že nikdy neztratí svoje požehnání.

Králové, poučení sny, již věděli, že k nim Ježíš přichází.

Obdivuhodná koule

Viděla jsem Pána, jak znovu učí na travnatém trůnu z drnů. Učil o stvoření světa, o pádu do hříchu a o příslibu opětného obnovení. Ptal se jich, zda neměli žádná příslibení? Oni však věděli o Abrahámovi a o Davidovi jen málo; ale všechno bylo pomícháno s pověstmi. Byli zcela prostí jako děti v škole, kdo dokázal odpovědět na otázku, ihned to také vyslovil.

Když Ježíš viděl jejich nevinu a nevědomost, stal se veliký zázrak. Nevím už více, co právě říkal, ale bylo to, jako by Ježíš svojí pravicí ze slunečního paprsku uvil jakýsi kotouč – míč; něco jako světelnou kouli a nechal ji viset se své pravice z jejího středu jakoby na světelném paprsku. Byla větší a bylo v ní možno ledasco vidět. Tito dobří lidé i učedníci viděli v ní všechno, jak jim to Pán vysvětloval. Všichni stáli kolem něho velmi ohromeni. Viděla jsem však v kouli Nejsvětější Trojici a když jsem v ní spatřovala Syna, neviděla jsem více Ježíše, ale viděla vedle koule vznášet se jednoho anděla. Jednou také ležela koule Ježíšovi na ruce a podruhé se také stalo, jako kdyby jeho ruka byla sama koulí, ve které byly nespočetné obrazy, které jeden z druhého vycházely a rozvíjely se. Slyšela jsem něco o počtu tři sta šedesát nebo tři sta šedesát pět, jako dny roku, z čehož také něco bylo obsaženo v rozvíjejících se obrazech v kouli.

Ježíš je také naučil krátké modlitbě, ve které bylo něco z Otčenáše a řekl jim také trojí úmysl, za který se střídavě mají modlit. Byl to dík za stvoření, za vykoupení a třetí, jak se domnívám, o posledním soudu. V této kouli byla celá historie stvoření, kde se rozvíjel obraz za obrazem, stvoření, pád, vykoupení a všechny prostředky, které působí, že má člověk na něm podíl. Viděla jsem v této kouli, jak všechno spolu souvisí pomocí paprsků s Nejsvětější Trojicí a jak se z ní vyvíjí, vše ostatní jsem viděla jakoby oddělené a odtržené. Pán jim dal pochopit pojem stvoření tím, že koule vycházela z jeho ruky, tak, že koule visela na vlákně od něj, jak souviselo padlé stvoření s božstvím a s vykoupením a tím, jak se koule vrátila do jeho ruky, poslední soud. Učil je o roce a dnech jako o obrazech této historie stvoření, o zbožnosti a práci v nich.

Když Pán svoje vysvětlování uzavřel, zmizela koule s obrazy tak, jako se objevila. Lidé, otřeseni zcela svojí hlubokou bídou

a božskou vznešeností jejich hosta, byli úplně zarmoucení a vrhli se v pláči spolu se třemi mladíky s úctou na zem na svoje tváře. I Ježíš byl velmi smutný a vrhl se rovněž na svoji tvář na drnovém pahorku. Učedníci ho však chtěli postavit, a když se pozdvihl, lidé tu stáli kolem něho v kruhu plaší a ptali se, proč že je tak smutný? Ježíš řekl, že je smutný se zarmoucenými. Ježíš si pak dal utrhnout jeden hyacint, který tu divoce rostl, byl však daleko větší a krásnější než u nás, a zeptal se, zda oni neznají vlastnosti této rostliny? Když se nebe kalí, krouť se do sebe, vypadá smutně a jeho barvy blednou, a to i tehdy, když přes Slunce přejde mrak. Řekl jim také mnohé obdivuhodné věci o této květině a jejím významu. Slyšela jsem také jedno obdivuhodné cizí jméno této rostliny, při čemž mně bylo řečeno, že je to skutečně hyacint.

Odstranění modloslužby

Ježíš se jich také zeptal, jakou mají bohoslužbu, i když to dobře věděl. Ale Ježíš byl jako dobrý přítel, který s dětmi je zcela dětský. Oni mu donesli všechny svoje modly nejrůznějších podob, které byly zcela přirozeně napodobenými zvířaty, jako ovce, velbloudi, oslové. Byly i zcela řádně potaženy koží, přesto se zdálo, že jsou z kovu, a co vypadalo úplně směšně bylo, že tyto zvířecí modly měly pouze ženské podoby s dlouhými váčky jako prsy a na nich upevněné rourkové struky. Tyto váčky naplnili mlékem a dojili o svých svátcích, požívali toto mléko a při tom tancovali a poskakovali. Každý z nich také oddělil stranou nejkrásnější a nejčistší zvíře ze svého stáda, které potom živili a pokládali za svaté. Podle těchto zvířat, která takto určili, udělali svoje zvířecí modly a jejich mléko do nich vkládali. Když potom slavili svoji bohoslužbu, snášeli všechny tyto modly dohromady pod půvabnými stánky a byla zde slavnost, cosi jako jarmark. Byly při tom ženy i děti, všichni dojili modly a jedli, pili, zpívali, tancovali a uctívali zvířecí bohy. Neslavili sabat, ale následující den.

Zatím, co toto Ježíšovi vyprávěli a ukazovali mu svoje obrazy zvířat, viděla jsem při jejich vyprávění jednu takovou slavnost. Pán jim vysvětlil, jakým ubohým stínem pravé bohoslužby

je jejich modloslužba; nakonec z toho vyvodil, jak on je čistým členem stáda a beránkem, z něhož má být čerpána všechna strava a všechna spása. Poručil jim, aby tato zvířata odstranili, živá vrátit zase do stáda a modly, co je na nich cenného, mají rozdat chudým lidem. Ať dají postavit oltáře a na nich podávat všemohoucímu Stvořiteli, nebeskému Otci, svoje zápalné oběti a tak děkovat. Mají prosit o vykoupení a o vše se dělit se svými chudými bratry; v blízkosti v této pustině přebývali chudí lidé, kteří neměli vůbec nic, ani žádné stany. To, co nemohou ze svých zvířat požívat, mají spálit jako oběť a tak i části svého chleba, který není určen pro chudé. Popel potom mají rozptýlit na neúrodném místě, které jim Ježíš ukázal, aby pro ně vyprosili požehnání. Ježíš jim všecko řekl s vysvětlením pravé příčiny. Potom Ježíš zase mluvil o Třech králích, kteří ho navštívili. Oni odpovídali: Ano, slyšeli jsme, že tito před třiatřiceti lety odešli pryč, aby hledali Spasitele a věřili tomu, že si s sebou donesou nyní všechno štěstí a spásu; Králové že se také vrátili zpět a změnili svoje pobožnosti; ale oni že více o tom neslyšeli.

Potom šel Ježíš s těmito pastýři do okolí k jejich stádům a chatrčím a poučoval je o všem, také o nejrůznějších bylinkách. Slíbil jim, že brzy pošle někoho, kdo je poučí, a že on přišel pro každého jednotlivého člověka, který po něm touží, každopádně ne jen pro samotné Židy, jak oni pokorně věřili. Přes to málo, co o Abrahámovi věděli, měli úctu ke zdrženlivosti. Tři mladíci byli novým zázrakem s koulí zvláště otřeseni. Měli zcela jiný vztah k Pánu než apoštolové; byli na Pánu závislí, tišší a dětsky mu sloužili a do ničeho nemluvili. Apoštolové měli úřad; tito mladíci byli jako chudobní, sloužící žáci.

Ježíš putuje do stanového města Králů

Když Ježíš putoval dále do země Tří králů, doprovázelo ho asi dvanáct zdejších pastýřů, kteří, jak se zdálo, měli něco odevzdat. Nesli tam koše s ptáky. Tato cesta byla velmi pustá. Na celé dlouhé cestě nepřišli k žádnému příbytku, přece ale cesta byla stále zřetelná a neztrácela se v pustině. Podél cesty byly pěstěné stromy, nesoucí ovoce velikosti fíků, tu i tam rostly jahody.

Na místech pro odpočinek, kde končila cesta jednodenního pochodu, nalézal se vždy zakrytý pramen obklopený stromy, jejichž horní větve byly spojeny obručí a tak svými větvemi, které se skláněly dovnitř kruhu, tvořily loubí. Na takových místech pro odpočinek byla také příjemná místa pro rozdělání ohně a umístěny i přístřešky. Za velikých poledních veder odpočívali u těchto pramenů a jedli plody. Potom si Pán i mladíci pokaždé navzájem umyli nohy. Od ostatních průvodců se Ježíš nedal dotknout. Mladíci byli pro jeho dobrotu zcela dětinští a sblížili se s ním, někdy se však opět dívali plaše a s bázní po straně na něho a pak zase po sobě navzájem, když si připomněli jeho zázraky a jeho božství. Viděla jsem také častěji, že se zdálo, jako by Ježíš před nimi zmizel. Učil je a mluvil s nimi o všem, co cesta nabízela.

Šli také i část noci. Mladíci pak udělali oheň tím, že proti sobě otáčeli dvěma dřevy, jedno ve druhém, měli také při sobě na tyči lucernu, která byla nahoře otevřená a jejíž malá svítlna dávala veliké načervenalé světlo. Nevím, v čem to spočívalo. Spatřila jsem také v noci divoká zvířata, jak plaše pobíhají. Cesta vedla vícekrát přes vysoké, přece ale ne strmé pahorky, které jen mírně stoupaly. Viděla jsem na jednom poli mnoho ořechů v řadách a lidi, kteří spadané ořechy sbírali do pytlů, vypadalo to však, že již jen paběrkuji; i stromy, které už ztratily listí, měly ještě plody, broskve na návrších, štíhlé kmeny, pěstované v řadách. Viděla jsem i jeden strom podobný našemu vavřínu. Často odpočívali na místech ve velikých křovinatých porostech jalovce, jehož kmen měl průměr jako silná mužská ruka, nahoře byly tyto keře hustě vzrostlé a uvnitř byly dovedně vyřezány; byly velmi krásné.

Největší část cesty přesto vedla písčnou pustinou, potom se vyskytla i místa pokrytá malými, bílými kameny, jiná zase s kameny malými, hladkými jako ptačí vejce a velké plošiny plné černých kamenů jako malé, rozbité hrnečky nebo kusy vydutých bublin. Na mnohých byly úhledné otvory jako rouška, a lidé také zde na tomto prostranství hledali ty nejpoužitelnější, aby jich užívali jako talířů a hrnců. Na posledních kopci ležely jenom hnědé kameny, a když šli po jeho odvrácené straně dolů, došli u jeho úpatí do hustého stromového houští, za kterým obtékal dravý potok obdělanou půdu. Na břehu byl pro převá-

žení vor z kmenů stromů a z pleteného proutí, na kterém přepuli řeku a putovali kolem jedné řady chatrčí, které byly upleteny z tyček a vyloženy mechem. Tyto chatrče měly zašpičatělé střechy a místa pro spaní byla kolem ústředního prostoru a měly sedátka a lože z mechu. Zdejší lidé byli oblečení a nosili přes sebe přehozeny přikrývky jako pláště. V určité vzdálenosti jsem viděla stanové příbytky, mnohem větší a pevnější než všechny dosavadní. Měly základ z kamene a sestávaly se z více poschodí, ke kterým vzhůru vedly po vnější straně schodiště. Mezi prvními chatrčemi se usadil Ježíš se svými průvodci u pramene a mladíci mu umyli nohy. Uvedli ho do domu, který byl upraven pro cizince. Zdejší lidé byli velmi dobří. Ježíšovi průvodci se zase opět vrátili zpět domů do své vlasti a dostali jídlo na cestu.

Tato končina se stavbami z mechu je velmi rozsáhlá, kolem dokola se tam nalézá nespočetně mnoho takových příbytků mezi poli, lukami a zahradami. Zde nemůžeme spatřit velké stanové paláce, ty jsou ještě vzdáleny značný kus cesty; je možno je vidět, když sestupujeme s hory. Krajina je nesmírně příjemná a úrodná. Pahorky jsou porostlé mnohým houštím balšámového keře, které oni ořezávají a z těchto řezů vytéká po kapkách vzácná šťáva, kterou zachycují do oněch kamenných misek v podobě hrnečků, které našli tam v pustině. Viděla jsem také nádherné pšeničné pole, jejichž stébla byla silná jako rourky, pozorovala jsem i vinnou révu. Viděla jsem i růže a palice květů veliké jako dětské hlavy, a vůbec velmi veliké květiny. Malé, jasné, rychle bublající potoky, které jsou překlenuty pečlivě upravenými křovinami, spjatými v jakési loubí. Lidé shromažďují květy těchto keřů a ty, které padají do vody, jsou tu i tam zachycovány sítěmi a ukládány. Na místech, kde jsou tyto květy loveny do sítí, jsou uzavřené vchody do těchto loubí. Lidé přinášeli a ukazovali Pánu všechny plody, které měli.

Když Ježíš mluvil s lidmi o mužích, kteří kdysi následovali hvězdu, tu mu vyprávěli, že tito lidé po svém návratu ze židovské země na místě, kde poprvé spatřili hvězdu, vybudovali vysokou pyramidu k modlitbám a kolem ní celé stanové město, ve kterém všichni zůstali pak přebývat, ačkoliv předtím žili daleko od sebe vzájemně rozptýleni. Měli také získat jistotu, že Mesiáš je ještě navštíví a kdyby měl opět odejít pryč, i oni toto

místo potom opustí. Mensor, nejstarší, žije dosud a je zdrav, Theokeno, druhý, již nemůže pro stařeckou sešlost chodit, Sair, třetí z nich, zemřel před několika léty; a jeho tělesné pozůstatky zůstaly zcela neporušeny a nacházejí se v hrobové jeskyni v pyramidě. V den jeho umrtí chodívají do jeho hrobky, otevřou ji a se slavností navštěvují. Je u nich také opatrován oheň. Ptali se také Ježíše na ty z průvodu, kteří zůstali v Zaslíbené zemi a vyslali posly do stanového města Mensorova, které je vzdáleno několik hodin cesty se zprávou, že věří, že vyslanec tohoto Krále Židů se k nim dostavil.

O začátku sabatu požádal Ježíš pro sebe a mladíky osamělou chýši a protože zde neměl žádnou lampu na židovský způsob, upravili si jednu svítilnu a slavili sabat.

7. Mensor doprovází Ježíše slavnostně do stanového zámku

Když Králové dostali zprávu o Ježíšově příchodu, dělali velké přípravy k jeho přijetí. Větve stromů byly připoutány k sobě, postaveny vítězné oblouky a ověšeny ozdobami, látkami, květinami a plody. Ku přivítání mu bylo vysláno vstříc do onoho sídliště pastýřů sedm mužů v dlouhých bílých pláštích s vlečkami, vyšívaných zlatem a s vinutými pruhy kolem hlavy, ozdobenými zlatem a svazky vysokých per. Před nimi měl Ježíš řeč a mluvil o dobře smýšlejících pohanech, kteří ač nepoučení, přece jen mají zbožné srdce.

Místo, kde přebývali Králové, je nepopsatelně půvabné a příjemné spíše jako místo pro obveselení než stanové město. Hlavní stan se podobá zámku. Tento zámek má na podezdívce, vybudované z kamenů, více poschodí. Nejspodnější sestává z průhledných kovaných mříží, které tvoří stěny, a ona hořejší obsahují komnaty zámku. Kolem velké budovy probíhají kryté chodby se schodišti. Podobné stanové budovy stojí kolem a jsou spolu navzájem spojeny cestami, které jsou velmi půvabně vykládány pestrými kameny, vytvářejí nejrůznější vzory hvězd, květin a podobných věcí. Všechny tyto čisté, krásné cesty procházejí mezi krásnými zelenými trávníky a zahradami, jejichž pravidelné záhony jsou plny květin a drobných stromků s malými lístky jako myrty, jalovce a nejrůznější keře s bobelovými keři a kořením. Uprostřed na takovém trávníku stojí vysoký vodotrysk, který je velmi krásný a má více mís nad sebou, nalézá se v otevřené sloupové hale, která je opatřena lavicemi a sedátky. Tento vodotrysk stříká mnoha paprsky daleko kolem. Vzadu za tímto pramenem leží chrám, obklopený sloupovými halami, které na jedné straně jsou otevřené a na druhé straně mají dveře k podzemním prostorám a také ke hrobu krále Saira. Chrám samotný je čtyřhranná pyramida, přece se však nezvedá tak plošně jako ony, které jsem na této cestě spatřila nejprve. Nahoru pak také vybíhají kolem pyramidy schodiště se zábradlím a její vrcholek je zcela průhledný. Pozorovala jsem také stanovou budovu, ve které na jedné straně mladíci a na druhé straně děvčata – tato

strana je od druhé oddělena – byli vyučováni. Příbytky všech žen vůbec leží mimo tento okrsek. Bydlí pohromadě na zvláštním místě. Nedá se říci, jak je vše půvabně, s pečlivostí, v zeleni a v čistotě zařízeno a umístěno, a všechno má při tom v sobě něco lehounkého a dětského. Všude jsou krásné zahrady a lavičky k odpočinku. Viděla jsem také veliký průhledný dům, odspodu až do vrchu plný ptáků. Ve větší dálce jsem viděla stany a chýše, ve kterých bydleli dělníci a kováři. Viděla jsem také stáje a veliké louky plné stád velbloudů, oslů a velkých ovcí s jemnou vlnou, také krávy, jinačí než zde, s velikými rohy a malými hlavami.

Spatřila jsem zde jenom nízké pahorky, ne o mnoho větší, než jsou u nás velké hroby pohanů. Do těchto pahorků zavrtávali shora velké vrtáky, které probíhaly skrze roury do nitra země. Bylo-li při vytažení vrtáku na jeho hrotu nalezeno zlato, potom ze strany kopali do pahorku chodby, aby jimi zlato vynesli. To bylo v blízkosti pahorku roztaveno, nepálili žádné dřevo, ale hnědé a světlé hroudy, které byly také vykopány ze země.

Mensor, který také věřil, že se sem blíží jenom Ježíšův vyslanec, uvedl všechno do pohybu, aby tohoto vyslance přijal tak slavnostně, jako kdyby přišel Král Židů sám. Uradil se s ostatními náčelníky a kněžími a uspořádal slavnost. Byly připraveny šaty a slavnostní dary a vyzdobeny cesty. Vše bylo naplněno vážností a radostí. Mensor vyšel vstříc Ježíšovi na bohatě vyzdobeném velbloudu, který měl po obou stranách truhlice, s doprovodem dvaceti vznešenějších mužů, z nichž někteří byli přítomni v průvodu do Betléma. Ježíš nastoupil se třemi mladíky a sedmi posly cestu do stanového zámku. Mensorův průvod zpíval slavnostně naříkavou melodii, kterou kdysi zpívali na cestě do Betléma. Mensor, nejstarší z králů, jehož tvář měla hnědavou barvu, měl na hlavě vysokou, kulatou čepici se silným bílým okrajem a na sobě měl bílý, zlatem protkávaný plášť s vlečkou. Před průvodem byla nesena jako čestné znamení a projev pocty vlající korouhev, která se podobala koňskému ohonu, na tyči se zakřivenou špicí. Cesta vedla alej mezi krásnými loukami, na kterých tu i tam zářily jasné, bílé koberce mechu, podobající se hustě lesknoucím se kožešinám. Když průvod dospěl k prameni, obklopeným zeleným, umělecky ořezávaným loubím jako chrám, sestoupil Mensor s velblouda, aby očekával

Pána; viděl, že se blíží. Jeden ze sedmi poslů, kteří Ježíše přivedli, běžel před Ježíšem napřed a ohlásil jeho příchod. Z truhlice na velbloudu byla vyjmuta nádherná zlatem protkávaná roucha, zlaté číše, talíře a misky s plody a položeny na koberec u pramene. Mensor, schýlený stářím, šel veden dvěma lidmi a se služebníkem, který nesl jeho vlečku, vstříc Ježíšovi s velikou pokorou; ve své pravé ruce držel dlouhou hůl, ozdobenou zlatem a nahoře vybíhající v jakési žezlo. Když spatřil Ježíše, obdržel vnitřní osvětlení jako kdysi u jesliček, kde se také nejprve sklonil na svoje kolena. Předal Ježíši svoji hůl a vrhl se před ním na zem, Ježíš ho však se země pozvedl. Potom dal stařec přinést dary a nabídl je Ježíšovi, který je předal mladíkům, a ti je opět vložili na velblouda. Ježíš přijal roucha, ale nechtěl se do nich obléknout. Stařec mu daroval i velblouda, ale Ježíš poděkoval.

Nyní vstoupili do loubí u pramene, kde Mensor Pánu podal čerstvou vodu, do které nalil z lahvičky šťávu a na malých miskách plody. Nepopsatelně pokorně a dětsky přátelsky se ptal Ježíše na Krále Židů; neboť pokládal Ježíše za jeho vyslance, a nemohl si vysvětlit svoje veliké vnitřní pohnutí! Jeho průvodci mluvili s mladíky a plakali radostí, když od Elemanzara slyšeli, že on je dítětem z rodu králů, kteří kdysi zůstali v Palestině a odvozovali svůj původ od Abrahámovy druhé ženy Ketury. Mensor chtěl, aby se Ježíš posadil na jeho velblouda, když se průvod opět vydal na cestu do stanového zámku; Ježíš však putoval před průvodem s mladíky. Asi po jedné hodině se průvod dostal k bílým napjatým látkovým stěnám, které do kruhu obepínaly Mensorovo sídlo. Pod čestným obloukem před vchodem vyšel Ježíšovi a mladíkům vstříc zástup ozdobených panen, které dvě a dvě nesly koše s květinami a sypaly po cestě květy, že tato byla jimi úplně pokryta. Cesta vedla stromovou alejí, jejíž stromy byly spolu nahoře spojeny. Tyto dvojice měly pod svými svrchními šaty, které měly podobu plášťů, široké a bílé šaty až ke kotníkům, na nohou měly opánky se špičatými zobáky, kolem hlavy měly bílé stužky, kolem krku, hrudi a paží měly věnce z květin, vlny a lesknoucích se per. Byly oblečeny velmi slušně, ale nebyly zahaleny závojem. Tato stromová alej končila u krytého mostu, který vedl přes příkop nebo potok do veliké zahrady, která dokola byla obtékána tímto potokem. Před

mostem stál ozdobený čestný oblouk, pod kterým byl Ježíš přijat pěti kněžími v bílých pláštích s vlečkou a v oděvech ozdobených šňůrkami, z nichž na pravé straně visel šátek až dolů k zemi. Na hlavě měli špičaté čepice se srdcovitými štítky před čelem, z nichž vyčnívala vrchní špičatá část čepice. Dva nesli zlaté ohniště, do kterého vysypávali kadidlo ze zlatých nádobek v podobě loďky. Když došli k Ježíšovi, vlečky svých plášťů, které za nimi byly nesený, si podkasali vzadu do poutek. Ježíš procházel všemi těmito poctami klidně jako o Květné neděli.

Středem velké zahrady, ve které bylo mnoho bublajících potůčků a která byla rozdělena cestami, půvabně vykládanými kameny do trojúhelníkových záhonů, vedla cesta krytá loubím. Její povrch byl pestře vykládán kameny v podobě postav a směřovala k druhému krytému mostu. Stromy a keře zahrady vytvářely nejrůznější podoby, některé jsem viděla zastřižené v podobě lidí a zvířat. Na jejím nejvnějším okraji, na jejím obvodu stály vysoké stromy, ovšem směrem ke středu vždy menší a jemnější a mnoho stinných míst s lavicemi pro odpočinek. Přes druhý most vedla cesta přímo do středu jednoho velikého kulatého místa, které bylo středem celého kruhového obvodu a kde na okrouhlém ostrově v podobě návrší, obklopeném vodou, stál otevřený chrám s pramenem. Jeho střecha z koží stála na štíhlých sloupech. Naproti tomuto ostrovu se nacházel veliký královský stan.

Když Ježíš přešel druhý most, byl přijat mladíky, hrající na flétny a malé bubínky; zde u mostu měli svoje příbytky v podobě nižších čtverhranných stanů, které nalevo i napravo ubíhaly do oblouku. Tito mladíci byli určitým druhem tělesné stráže. Nosili čepice s pérovou ozdobou a měli na sobě nejrůznější přívěsky, mezi jiným i veliký půlměsíc s pečlivě vyřezanou tváří. Před ostrovem u pramene se průvod zastavil. Král sestoupil s velblouda a vedl Ježíše i mladíky k prameni, který zde vytvářel vodotrysk s mnoha stupni, s jedním nad druhým a více rourkami, vše se lesklo jako z kovu. Jestliže byly otevřeny uzávěry, pak paprsky tekoucí vody stříkaly daleko po obvodu a voda probíhala stružkami a zelenými houštinami dolů s pahorku do potoka, který vše obtékal. Kolem dokola vodotrysku byla zřízena sedátka. Mladíci umyli Ježíšovi nohy a on jim. Od pramene vedla přes most cesta krytá plachtami na druhou stranu velikého kruho-

vého prostranství do stanového zámku Mensorova a Theokenova. Stranou stanového zámku se nalézala v širokém okruhu kolem ostrova s pramenem chrámová budova, čtyřhranná pyramida, nebyla tak vysoká jako stanový zámek a byla obklopena sloupovou halou, ve které se nacházely vchody ke hrobkám zemřelých králů. Na vnější straně pyramidy vybíhala dokola nekrytá schodiště až k průhlednému vrcholu. Mezi chrámem a ostrovem s vodotryskem chovali posvátný oheň v jakési prohlubni, která byla zakryta kovovou polokoulí, na které byla postava s korouhvičkou v ruce. Oheň hořel neustále, byl to bílý plamen, který nevystupoval nad okraj prohlubně. Kněží vkládali dovnitř kusy, které byly vykopávány ze země.

Stanový zámek králů měl několik poschodí. Nejspodnější na vyzdřeném základě byl zcela průhledný prostor, opatřený mřížemi, který sloužil Theokenovi, který už sám nemohl chodit, jako zahrada. Kolem dokola stanového zámku probíhala krytá schodiště a galerie až vysoko nahoru. Zde i tam bylo vidět okenní otvory, ale nebylo to pravidelné. Střecha stanu měla více štítů s vlaječkami, hvězdami a měsíci.

Potom, co Ježíš chvíli prodlel u pramene, doprovázeli ho krytou stanovou chodbou do zámku a dovedli do velikého sálu, který byl napjat do osmiúhelníku a uprostřed měl podpůrný sloup, kolem kterého byly nad sebou umístěny kotouče, aby se na ně daly odkládat a umístit věci. Stěny byly zakryty pestrými koberci, na kterých bylo vidět květiny, postavy jako chlapce s poháry. I podlaha byla pokryta koberci. Ježíš se odtud dal Mensem ihned odvést k Theokenovi. Jeho příbytek byl v oné zamřížované spodní prostoře u zahrádky. Odpočíval na loži z polštářů a účastnil se hostiny, z toho co bylo doneseno ve velmi krásných nádobách. Jídlo bylo velmi ozdobně upraveno. Jemné bylinky byly v mísách nastrojeny jako zahrádky. Poháry byly ze zlata. Pod plody byl veliký žlutý žebrovaný plod s křovinatou korunkou a zvláště velké byly plásty medu. Ježíš jedl jen chléb a několik plodů a pil z poháru, který jinak ještě nebyl použit. Viděla jsem ho, jak jí s pohany jen při svém příchodu, jinak ne! Viděla jsem, že učí celý den a jen zřídka přijme něco málo k snědku.

Ježíš učil při hostině a řekl jim nakonec, že on není vyslanec, ale sám Mesiáš. Vrhli se v pláči na tváře, Mensor plakal zvláště

úporně a nemohli se vůbec vzchopit z lásky a uctivosti neschopni pochopit, že uznal za vhodné k nim přijít. Ježíš ale odpověděl, že přišel pro pohany právě tak jako pro Židy, že on přišel pro všechny, kteří v něho věří. Oni se domnívali, že nadešel čas, aby svoji zem opustili a byli připraveni ihned ho následovat do Judska. Ježíš však řekl, že jeho království není z tohoto světa, že by se pohoršili a zakolísali by ve své víře, kdyby musili spatřit, jak jím Židé pohrdnou a jak s ním budou zle nakládat. Oni to vůbec nemohli pochopit a ptali se ho, jak to přece je, že se tolika zlým lidem daří dobře a že dobří lidé tolik musí trpět? Tu Ježíš řekl, že ti, kteří mají zde svoje potěšení, tam musí vydat svoje vyúčtování a že tento život je životem pokání.

Králové také věděli o Abrahámovi a Davidovi, a když Ježíš mluvil o svém rodokmenu, donesli staré knihy a hledali v nich, zda oni také nemají nějaké spříznění s tímto kmenem. Byly to tabulky, které se daly jako skládačka navzájem rozložit, něco jako tabulky se vzorky. Byli také tak prostí a chtěli všechno následovat. Věděli, že Abrahámovi byla přikázána obřízka a ptali se Pána, zda by se také oni měli podrobit tomuto úkonu. Ježíš jim řekl, že toto vše není více nutné, že oni už obřezali svoje choutky a ještě nadále je mají ořezávat. Protože také věděli o Melchisedechovi a jeho oběti chleba a vína a řekli, že i oni mají také oběť na tento způsob, zvláště jednu oběť malých chlebů a jakési zelené tekutiny, při čemž říkali několik slov na tento způsob: „Kdo mě jí a je zbožný, ten má mít podíl na veškeré blaženosti.“ Ježíš řekl, že oběť Melchisedechova je předobrazem Oběti nejsvětější a že on sám je touto Obětí; oni však že mají jen nejruznější formy této pravdy, všechny zcela zastřeny temnotou.

V noci před Ježíšovým příchodem nebo v noci, která potom následovala, byly všechny cesty kolem stanového zámku a daleko odtud osvětleny. Na tyčích byly vztyčeny průhledné koule se světly a na každé kouli byla korunka, která zářila jako hvězda.

8. Ježíš ve chrámě Králů. Svátek objevení se hvězdy

Když Ježíš poprvé navštívil chrám Králů, stalo se tak ve dne. Byl slavnostně odveden kněžími ze stanového zámku. Nyní měli na hlavách vysoké čepice a s jednoho ramene jim visely dolů šňůrky s mnoha stříbrnými štítky a na druhé ruce opět dlouhé šátky. Celá cesta byla pokryta napjatou látkou a kněží šli bosí. V končině chrámu seděly tu i tam ženy, které si přály vidět Pána. Nad sebou měly malé stříšky na tyčích, které byly jako slunečníky. Když Ježíš v dálce přecházel kolem, povstaly a skláněly se až k zemi. Uprostřed chrámu stál sloup, od kterého probíhaly trámce ke čtyřem stěnám, a ve výšce viselo kolo s hvězdami a koulemi, kterého užívali při bohoslužbě.

Ukázali Ježíšovi obraz jesliček, který dali zhotovit při svém návratu z Betléma zcela tak, jak to spatřili ve hvězdě. Tento celý obraz byl ze zlata a obklopen zlatou deskou v podobě hvězdy. Zlaté Děťátko sedělo v jesličkách, takových jako byly v Betlémě, na červené pokrývce, ručičky mělo zkřížené na prsou a od nožiček až po hrud' bylo zavinuto. Použili při tom také sena, bylo zde možno vidět i bílý věneček, nevím však už z čeho, vzadu za hlavičkou Děťátka. Jinak v chrámě neměli žádný obraz. Na stěně však visel dlouhý svitek nebo tabule, která byla jejich svatým písmem a na které byly znaky písma v podobě postav. Malý oltář stál mezi sloupy a obrazem jesliček, v něm byly po straně otvory. Měli také malé košťátko na kropení a vodu, kterou rozstříkovali kolem jako svěcenou vodu. Viděla jsem také posvěcenou ratolest, se kterou vykonávali nejrůznější obřady a malé okrouhlé chleby, jeden kalich a obětní maso na talíři. Když toto všechno Ježíši ukázali, učil je a vyvracel jim, co mu předkládali.

Ježíše také zavedli do hrobek zemřelého krále Saira a jeho rodiny, které se nacházely v podzemních prostorách kryté chodby kolem chrámové pyramidy, podobny odpočívadlům ve zdi. Těla ležela oděna v dlouhé bílé oděvy a s lože splývaly dolů krásné přikrývky. Viděla jsem jejich polozahalené tváře a nezakryté sněhobílé ruce, zda to byly jen kosti nebo vyschlá

kůže, to však nevím, neboť jsem na rukách viděla hluboké vrásky. Hrobové prostory byly upraveny zcela jako příbytky a v každém také stála židle. Kněží s sebou dovnitř přinášeli oheň a vykuřovali. Všichni plakali, zvláště starý král Mensor jako dítě. Ježíš se přiblížil k zemřelému a mluvil o smrti. Theokeno předtím Ježíšovi vyprávěl, že jedna holubice byla jimi spatřována na ratolesti, kterou podle svého zvyku zastrkovali na dveře Sairova hrobu a ptali se, co to znamená. A na Ježíšovu otázku, jaká byla Sairova víra, odpověděl Theokeno: „Pane! Jeho víra byla taková jako moje! Od té doby, co jsme se poklonili Králi Židů, vždy až do své smrti při všem, co myslel a činil, toužil po tom, aby nekonal nic jiného, než co je vůle Krále Židů. Nato mu Ježíš vysvětlil, že holubice na větévce znamená, že Sair byl pokřtěn křtem touhy.

Ježíš jim také namaloval na jednu desku Beránka, který s vlaječkou na rameni stál na knize se sedmi pečetěmi, a požadoval, aby podle toho dali zhotovit sochu a umístili ji na sloupu naproti jesličkám.

Králové od doby svého návratu z Betléma každý rok po tři dny slavili vzpomínku na den, kdy patnáct roků před Ježíšovým narozením spatřili poprvé hvězdu s obrazem Panny, která v jedné ruce držela žezlo a ve druhé váhu s klasem a hroznem. Tyto tři dny sloužily ku počtě Ježíše, Marie a svatého Josefa, kterého zvláště uctívali, protože on je tak mile přijal. Doba této slavnosti právě nyní začala, pouze z pokory vůči Pánu, nyní přítomnému, nechtěli v jeho přítomnosti tuto zbytečnou bohoslužbu konat, ale prosili ho, že by on sám nyní mohl učit! Ježíš však řekl, aby jen slavili svoji slavnost, aby lidem, kteří nejsou nijak poučeni, nedali pohoršení. Viděla jsem při tom mnohé o jejich náboženství. Měli tři sochy zvířat, které stály na vnější straně kolem chrámu: draka s velikým chřtánem, psa s tlustou hlavou a ptáka s dlouhýma nohama a krkem, téměř jako čápa, jen ale trochu zakřiveným zobákem. Nevěřím, že by tyto sochy uctívali jako modly, sloužily pouze jako symboly jistých ctností jejich nauky. Drak představoval zlou, temnou přirozenost, kterou musíme umrtvovat; pes, který měl vztah k jedné hvězdě, věrnost, vděčnost a bdělost; pták však lásku k rodičům. Jestli opravdu znamenaly ještě nejružnější hluboké myšlenky, to však již nedovedu znovu říci; přece vím, že při tom nebyla žádná

modloslužba, žádné příšernosti, ale mnoho moudrosti, pokory a uvažování o Božích divech. Tyto sochy zvířat nebyly ze zlata, ale byly temnější a jako by byly z kousků, kterých užívali při tavení nebo něco z toho, co při tom zbylo. Pod sochou draka jsem viděla pět písmen AASCC nebo ASCAS, což však už více opravdu nevím. Pes měl jméno Sur, jméno ptáka rovněž nevím.

Čtyři kněží učili na čtyřech různých místech kolem chrámu před muži, ženami, pannami a mladíky. Viděla jsem, že drakovi otevírali chřtán a říkali: „Kdyby nyní žil tak ošklivý a strašný a chtěl nás pohltit, kdo by nám mohl pomoci jiný než jen všemohoucí Bůh?“ Toho také nazývali jedním zvláštním jménem. Také spouštěli dolů kolo, vkládali ho do jakési koleje a jeden kněz jím otáčel. Bylo v něm dohromady více obručí a na něm duté, zlaté koule, které se leskly a při otáčení zvonily, čímž měl být znázorněn běh souhvězdí. Zpívali při tom, jak by to bylo, kdyby Bůh hvězdami nepohyboval. Při tom obětovali před zlatým Jezulátkem v jesličkách ještě kadidlo. Ježíš jim poradil, aby v budoucnu odstranili zvířata a aby učili o milosrdenství a lásce k bližnímu a o vykoupení, ostatně mají Boha obdivovat v jeho tvorech, jemu děkovat a jemu jedinému vzdávat poctu. Večer tohoto prvního dne z oněch tří svátečních dnů začal pro Ježíše sabat, proto se uzavřel se třemi mladíky v jedné komnatě stanového zámku, aby ho slavili. Měli bílá roucha, téměř jako ona v královské hrobce, která si oblékli, pásy s písmeny a pruhy, které podobně jako štóla byly zkříženy na prsou. Na stole, který byl přikryt rudou a bílou přikrývkou, stála lampa se sedmi světly. Při modlitbě se nacházel Ježíš mezi dvěma mladíky a třetí stál za ním. Z pohanů nebyl při slavení sabatu přítomen nikdo.

Po celý sabat však byli pohané shromážděni v okruhu svého chrámu, muži, ženy, mladíci i panny měli svoje zvláštní okruhy, obklopené stupňovitými sedadly. Když Ježíš skončil svoji oslavu sabatu, ještě k nim přišel. A tu jsem viděla obdivuhodnou událost. Uprostřed kruhu žen stála socha draka. Ženy byly všechny podle svého postavení velmi rozdílně oblečeny. Nejobyčejnější měly pod svými dlouhými plášti jen krátké, jednoduché oděvy, vznešenější ženy však byly podobně oblečeny jako žena, kterou jsem viděla předstupovat před sochu draka. Byla to silná žena ve věku asi třiceti let, měla pod dlouhým pláštěm, který když usedala, odkládala, tuhou, do záhybů zřa-

senou sukni, kolem krku a horní části těla měla kazajku, která na tělo zcela těsně přiléhala a byla ozdobena lesknoucími se ozdobami a řetízky. Z ramenou až do poloviny horní části paže jí dolů splývaly pruhy látky jako otevřené poloviční rukávy, zbývající části paže byly podobně jako nohy ovinuty šňůrkami a náramky. Na hlavě měla přiléhavou čapku, která dosahovala dolů až k očím, obepínala líce a bradu, a byla ozdobena vůbec nakadeřenými věnečky z per. Středem hlavy se nahoře táhl odpředu dozadu silný pruh, ve kterém bylo možno vidět upletené a ozdobené vlasy. S uší visely dolů mnohé dlouhé ozdobné řetízky až na hrud'

Dříve, než kněz začal svoje učení, šla tato žena jako mnohé jiné před sochu draka, vrhla se k zemi, kterou políbila, a to se zvláštní úctou a úporností. Proč to dělá? Říkala, že každé ráno přede dnem je drakem probuzena, potom vstane a před svým lůžkem se vrhá na zem směrem k místu, kde stojí drak, na svoji tvář a jemu se klaní. Ježíš se však ptal: „Proč se vrháš na zem před satanem? On se tvé víry zmocňoval. Je pravda, že jsi probuzena, ale ne satanem, nýbrž anděl tě měl probudit! Pohleď, koho uctíváš!“ V témže okamžiku stál vedle ženy, viditelný jí i všem přítomným, štíhlý, jako liška rudý duch se špičatou tváří. Žena se zděsila. Ježíš na něho ukázal a řekl: „Tento tě probudil. Každý člověk však má také jednoho dobrého anděla. Před tím se vrhej na svoji tvář a následuj jeho rad!“ Při těchto slovech spatřili všichni vedle ženy zářící krásnou postavu. Zcela otřesená vrhla se před tímto na zem. Jak dlouho stála postava vedle ní, potud jsem viděla dobrého anděla stát za ní, když ale satan zmizel, anděl předstoupil. Žena zcela otřesená se potom vrátila na svoje místo zpět. Jmenovala se Cuppes a byla Tomášem pokřtěna jménem Serena, pod tímto jménem byla později umučena a jako svatá uctívána.

Před sochou ptáka napomínal Ježíš panny a mladíky k patřičné úctě a míře lásky k lidem a zvířatům, neboť zde byli lidé, kteří téměř svoje rodiče zbožštili a jiní, kteří zvířatům prokazovali více lásky než lidem.

V poslední den svátků chtěl Ježíš učít kněze a krále ve chrámě a všechen lid kolem. Aby i stářím zesláblý král Theokeno mohl také naslouchat, odešel Ježíš s Mensorem k němu, poručil mu, aby povstal a šel s ním. Ježíš ho vzal za ruku a věřící Theo-

keno se vzpřímil a mohl jíti. Ježíš ho vedl ke chrámu a od té chvíle mohl chodit. Ježíš dal otevřít dveře chrámové pyramidy, takže všichni lidé v jejím okolí ho mohli vidět a slyšet. Ježíš učil v chrámě, brzy v jeho okolí muže, ženy, mladíky, panny a děti. Sděloval mnoho podobenství, která vyprávěl Židům. Posluchači mu mohli vpadat do řeči a ptát se ho. On jim to přikázal. Často-kráte vyzval také jednotlivce, aby svoje pochybnosti řekl nahlas přede všemi, neboť Ježíš poznával myšlenky každého. Mezi jiným se ptali, proč zde Ježíš nekřísí žádné mrtvé a neuzdravuje nemocné, Král Židů přece toto dělal? Ježíš řekl, že on tyto skutky u pohanů nečiní. Pošle však k nim lidi, kteří u nich učiní mnohé zázraky a očistí je lázní křtu. Oni mají jeho slovům uvěřit.

Před kněžími a králi Ježíš učil, že všechno, co v jejich učení má zdání pravdy, je jenom lží, protože je to jenom zdání a satan tyto formy si sám naplnil. Jakmile ustoupí dobrý anděl, předstupuje satan, ničí jeho službu a ujímá se vlády nad ním. Dříve uctívali všechno, s čím jen mohli spojit nějakou myšlenku na určitou mocnost, přece při návratu z Betléma již z toho něčeho zanechali. Potom jim Ježíš poručil, aby sochy zvířat odstranili, roztavili je avyjmenoval jim lidi, kterým tuto hodnotu pak mají věnovat. Všechna jejich služba a jejich vědění nejsou ničím, oni se mají učit bez těchto soch lásky a milosrdenství a děkovat Otci v nebi, že je tak milosrdně povolal k poznání. Ježíš jim chce poslat někoho, kdo je dále bude poučovat. I hvězdné kolo teď mají odstranit. Toto kolo bylo veliké jako mohutné kolo od vozu, mělo sedm loukotí, na kterých byly upevněny vyšší i nižší rozličné koule s paprsky. Střed všeho tvořila větší koule, která představovala Zemi, na obvodu kola bylo dvanáct hvězd, ve kterých bylo umístěno dvanáct různých obrazů bohatých a lesknoucích se. Mezi nimi jsem viděla obraz Panny s jiskřivýma očima a ústy, i na čele měla drahokamy; i obraz zvířete s něčím zcela se třpytícím v tlamě, nemohla jsem to všechno dobře uvidět, protože kolem stále otáčeli. Postavy nebyly vždy stejně viditelné, mnohdy některé byly zakryty.

Ježíš jim chtěl také zanechat chléb a víno, jím samým posvěcené. Kněží na jeho příkaz měli připravit velmi jemné bílé chleby jako malé koláčky a džbánky s rudou tekutinou. Ježíš jim určil tvar nádoby, ve které toto všechno mělo být opatrováno.

Tato nádoba měla podobu velikého moždíře, dvě rukojeti, jednu pokličku s knoflíkem a uvnitř dvě oddělené prostory, do horní byly uloženy chleby a do oné spodní, která měla dvířka, byl postaven džbánec s tekutinou. Vnější povrch nádoby se leskl jako rtuť, uvnitř byla žlutá. Ježíš postavil chleby a víno na malý oltář, modlil se a žehnal. Kněží a oba králové klečeli při tom před ním na kolenou s rukama zkříženými na prsou. Ježíš se nad nimi modlil, vložil jim ruce na ramena a poučil je, jak mají chleba, který jim do kříže nařízl, obnovovat a určil jim slova a způsob požehnání. Tento chleba a víno jim mělo být předobrazem poslední večeře. Králové věděli o Melchisedechovi a ptali se Ježíše na jeho oběť. Když jim Ježíš požehnal chleba, poučil je v náznacích o svém utrpení a o své poslední večeři. Poprvé měli požit z tohoto chleba a vína ve výroční den svého klanění před jesličkami a od té doby potom třikrát do roka nebo každé tři měsíce, nevím to už tak dobře.

Den nato Ježíš znovu učil v chrámě, kde byli všichni shromážděni. Hned vycházel ven, brzy vcházel dovnitř a dal přicházet k sobě jedné skupině po druhé. I ženy a děti dal k sobě přivést a řekl, jak matky mají vychovávat svoje děti a učil je modlit. Tu jsem zde poprvé viděla tolik dětí pohromadě. Chlapci nosili jen krátký oděv, děvčata měla na sobě malé pláštíky. Byly přítomny také děti oné obrácené ženy. Byla to vznešená paní a její pán domu, veliký člověk, byl u krále Mensora. Měla u sebe dobře na deset dětí. Ježíš dětem požehnal tím, že jim vkládal ruku na ramena a na hlavu, tak jako dětem v Judsku.

Mluvil také o svém celém poslání a o blízkém konci, a jak je to tajemstvím pro Židy, že je zde u nich. Dal se doprovázet dětmi, které se nepohorší nad těmito věcmi a poslouchají. Židé by ho byli zavraždili, kdyby se nebyl vzdálil. On však ještě chtěl přijít k nim, protože oni přišli k němu a uvěřili, měli naději a milovali ho. Napomínal je, aby děkovali Bohu, že je nenechal zcela oslepnout v pohanské modloslužbě, a že oni tak věrně věří a chtějí následovat jeho příkazy. Jestli se nemýlím, mluvil jim také Ježíš o době svého návratu k nebeskému Otci a kdy k nim mají přijít jeho vyslanci; také, že půjde do Egypta, kde býval se svojí matkou jako dítě, protože tam jsou lidé, kteří ho v jeho dětství poznali. Bude tedy zcela nepoznáán, neboť tam jsou Židé, kteří by ho mohli zajmout a vydat; jeho čas však ještě nepřišel.

Oni nikdy nemohli pochopit jeho lidskou obezřetnost a domnívali se zcela dětsky, jak by mu mohli něco takového udělat, když je přece Bůh. Tu jim Ježíš odpověděl, že on je také člověk a že ho Otec poslal, aby všechny rozptýlené dovedl zpět a jako člověk může také trpět a být zraněn lidmi ve svém čase; a protože je člověk, může s nimi jednat tak důvěrně.

Napomenul je ještě jednou, aby opustili všechnu službu modlám a aby se milovali, a došel ve své řeči, když promluvil o svém utrpení, na opravdový soucit: že by měli zanechat přehnané péče o nemocná zvířata a věnovat svoji lásku lidem péčí o jejich duši, a tam, kde by neměli ve své blízkosti žádné potřebné lidi, měli by je vyhledat v dáli a modlit se za všechny ostatní bratry. Řekl také, že to dělají pro něho, když pečují o všechny potřebné. Mají zde stan plný nemocných zvířat všeho druhu a nechali je dokonce ležet na postýlkách; zvláště mají velikou lásku ke psům, z nichž zde byli mnozí velcí s tlustými hlavami.

Příchod cizího kmenového náčelníka

Ježíš už učil velice dlouho, když jsem spatřila přicházet průvod s velbloudy. Průvod zůstal stát v určité vzdálenosti. Sestoupil však starý kmenový vůdce a blížil se svým starým služebníkem, kterého si velmi vysoko cenil, a přiblížil se na kratší vzdálenost. Nikdo se jím nedal rušit, dokud učení Páně nebylo skončeno a dokud se nyní Ježíš s mladíky neodebral do stanu, aby přijal trochu jídla. Nyní Mensor přijal tohoto cizince a přikázal mu jeden stan. Náčelník šel se svým starým služebníkem ke kněžím a řekl, že nemůže uvěřit, že Ježíš je zaslíbený král Židů, protože se s nimi tak důvěrně stýká; neboť Židé měli, jak on ví, Archu, ve které přebýval jejich Bůh, ke kterému se nikdo nesměl přiblížit, tedy toto nemůže být jejich Bůh. I jeho starý služebník mluvil něco o Panně Marii, co nebylo pochopeno, přece však oba byli dobří lidé. Tento král také spatřil hvězdu, ale nenásledoval ji, mluvil mnoho o svých bozích, na kterých si velmi zakládal, protože k němu byli tak dobří a přinesli mu všechno štěstí. Vyprávěl také o jednom případě z války, který dříve zažil, kde mu jeho bohové pomohli. Tento král byl ve

tváři bělejší než Mensor, jeho oděv byl kratší a jeho rouška kol hlavy nebyla tak veliká. Velmi závisel na svých bozích, proto také měl jednoho z nich s sebou na velbloudu. Tento būžek měl kolem svého těla mnoho rukou a děr, kam se mohly zasunovat oběti. Měl s sebou ženy a dobře třicet osob. Poradcem mu byl velmi jednoduchý, starý muž, který tam byl. Toho si vážil nade vše, ano, uctíval ho jako proroka. On ho pohnul k této cestě sem, aby mu ukázal Nejvyššího nade všemi bohy; přece se zdálo, že Ježíš neodpovídá jeho očekávání. To, co řekl Pán o spoluutrpění a o dobročinnosti se mu velmi líbilo, neboť on sám byl velmi dobročinný a řekl, že pokládá za největší zločin zapomínat na lidi pro zvířata. Byla zde potom připravena hostina, při které Ježíš přítomen nebyl, neviděla jsem vůbec, že by Ježíš s ním byl mluvil. Jeho jméno znělo jako Acicius. Starý služebník byl vykladač z hvězd. Byl oblečen jako prorok, měl dlouhý oděv a kolem těla pás s mnoha uzly; na hlavě měl turban, z něhož dolů visely četné bílé provázky a uzly jako z bavlny, a měl dlouhý vous. Tito lidé měli bílé tváře, chtěli zde zůstat nějakou dobu. Ženy a ostatní průvod zanechali dále ve stanech pro ženy. Přišli sem ze vzdálenosti trvající několik dní cesty. Neviděla jsem Ježíše, že by s nimi mluvil, ale slyšela jsem, jak Ježíš řekl, že oni také budou osvětleni a že chválí královo milosrdenství vůči lidem. Slyšela jsem také jméno jako Ormusd nebo Zorosdat. Manžel Cuppy byl synovcem Mensorovým a jako mladík byl s ním v Betlémě. On a Cuppes byli také žlutohnědí a z potomstva Jobova.

Ježíš učil ještě v noci v chrámě a jeho okolí. Všude zářilo plno světla a ve chrámě bylo mimořádně mnoho světla. Všichni obyvatelé této končiny zde byli shromážděni, každého stáří a pohlaví. Sochy model odstranili hned po prvním příkazu. Viděla jsem však ve chrámě něco, co jsem ještě nespatriila. Vysoko ve výšce bylo vidět celé zářící hvězdné nebe a mezi tím množství malých zahrádek, potůčků a stromečků, které se leskly a byly pokryty světly. Bylo to zcela obdivuhodné zařízení, o kterém nevím, jak bylo zhotoveno.

9. Ježíš opouští stanové město Králů a přichází k Azariášovi, Mensorovu synovci, do tábora pastýřů v Atomu

Před rozbřeskem dne, když ještě hořely lampy, opustil Ježíš znovu stanové město Králů. Určili mu právě tak slavnostní doprovod, jak tomu bylo již při jeho příchodu; on to však nepřijal, ani velblouda nechtěl. Mladíci s sebou vzali jen něco chleba a šťávy v lahvích. Starý Mensor úpěnlivě prosil, aby Ježíš u nich přece jen zůstal; položil svoji korunu, kterou nosil, k jeho nohám a nabídl mu všechno, co měl. Jeho poklady se nacházely pod prostorami stanu opatřeny mříží, jakoby ve sklepení. Ležely zde v tyčích, látkách nebo v malých hromádách rohů. Mensor plakal jako dítě, slzy se mu koulely jako perly po žlutohnědých lících. Job, od kterého pocházel, byl také tak žlutavě hnědý. Byla to velmi jemná lesknoucí se hněď, jako u lidí na Gangu. Všichni při loučení plakali a vzlykali.

Ježíš odešel směrem, kde se nalézal chrám a šel kolem nádherného stanu obrácené Cuppes, která mu běžela vstříc se svými dětmi. Ježíš k sobě děti přivinul a mluvil s matkou, která se v pláči položila na zem. Mensor, kněží a mnoho ostatních dělalo Ježíšovi doprovod, při čemž vždy dva a dva střídavě šli po jeho boku. Ježíš a mladíci měli hole. Když se Mensor s kněžími opět vrátil, byla již tma. Všude byly zažehnuty lampy a všechen lid byl shromážděn uvnitř chrámu a v jeho okolí; buď se modlili vkleče, nebo leželi s tváří na zemi. Mensor vysvětlil, že každý, kdo nebude žít podle Ježíšových směrnic a nebude věřit jeho učení, musí opustit jeho zemi. Byli zde také lidé temnější pleti než Mensor. Jeho stanové město s chrámem a pohřebištěm Králů bylo hlavním sídlem těchto uctíváčů hvězd, avšak v okruhu několika hodin byly ještě jiné stanové tábory.

Ježíšova cesta směřovala na východ. Místo jeho prvního noclehu, asi dvanáct hodin od stanového zámku Mensorova, se nalézalo v sídlišti pastýřů, kteří ještě patřili k Mensorovu kmeni. Ježíš spal s mladíky v kruhovém stanu, kde jednotlivá lůžka byla od sebe oddělena pohyblivými stěnami.

Následujícího rána Ježíš opustil toto místo, dříve než se obyvatelé probudili. Viděla jsem, že Ježíš putoval vzhůru po toku řeky, která zde byla příliš široká, než aby se dala přebrodit severním směrem k místu, kde ji přešli. K večeru došel Ježíš k okrouhlým chatrčím z mechu a hlíny a k zakrytému prameni, který byl obehnán valem. Umyli si zde nohy a aniž by byli přijati vstoupili do chatrčového loubí, kde potom spali. Byla to průhledná, otevřená chatrč, okrouhlá, vybudovaná ze zelenajícího se pletiva a kruhů, se špičatou střechou, kolem této chatrče bylo ještě jakési ohrazení ze sítí, aby jím byla zadržena divoká zvěř. Zdejší končina byla velmi úrodná. Viděla jsem velmi krásná pole, ohraničená řadami silných stinných stromů a na rozích, kde se řady stromů stýkaly, byly příbytky, nebyly to stany jako u Mensora, ale kulaté pletené chatrče. Obyvatelé této končiny byli barvy sluncem opálené pleti, ne tak jemně hnědí jako první uctívatelé hvězd, ke kterým Ježíš na této cestě přišel. Ženy měly široké kalhoty a na tom pláště. Zdálo se, že lidé provozují tkalcovství. Do daleka odtud byly se stromu na strom napjaty příkrývky a tkanivo a na tom současně mnozí pracovali. Stromy podél polí byly ozdobně seřezány a ve větvích byla umístěna sedátka.

Za prvního ranního svítání, když ještě na nebi svítily hvězdy, přišlo více lidí k chatrči. Když spatřili, že Ježíš s mladíky je ještě na lůžku, plni uctivosti se stáhli zpět a vrhli se na své tváře k zemi. Časně ráno dostali od Mensora prostřednictvím běžce zprávu o Ježíšově příchodu a nevěděli, že Ježíš je již u nich. Ten vstal, přepásal si svůj široký spodní oděv, vzal na sebe plášť, který cestou nosil svinutý a vystoupil, potom co se s mladíky pomodlil a oni mu umyli nohy, z chýše, kde ještě lidé leželi na svých tvářích, a řekl, že se před ním nemají lekat. Potom s nimi odešel do chrámové budovy. Byla to veliká, podlouhlá, kulatá budova s plochou střechou, po které se dalo chodit. Střecha měla dvě plošiny, na kterých stály postavy, které se rourami dívaly na nebe. Před tímto chrámem byl uzavřený pramen, pokládáný za posvátný a kotlík s ohněm, který nebyl těsně v rovině se zemí, ale stál na vyvýšeném místě, že bylo možno pod ním dále vidět. Kolem chrámu byla místa pro lid, oddělená přepážkami. Kněží, které jsem viděla, nosili dlouhá bílá roucha, která byla odshora až dolů ozdobena mnohoba-

revnými stužkami a nosili široký pás s přívěskem, na kterém byly třpytící se kameny a písmena. S ramen jim na řemíncích visely dolů štítky. Když Ježíš došel ke chrámu, zavolal dolů kněze, který se na střeše díval po hvězdách. Vladař však tohoto pastýřského sídliště, synovec Mensorův, vyšel z chrámu vstříc Ježíšovi a podal mu ratolest pokoje, kterou Ježíš podal Eremenzarovi, ten zase Silasovi a Silas pak Eliudovi. Eremenzar ji však znovu přijal a vzal ji s sebou do chrámu, kam vstoupil Ježíš i ostatní. Zde stál malý kulatý oltář a na tomto oltáři kalich bez stopky, podobný hmoždíři, ve kterém byla žlutavá kaše a do něho Eremenzar ratolest zastrčil. Ratolest byla suchá nebo uměle zhotovená, měla lístky po obou stranách a zdá se mi, jako by Ježíš řekl, aby se zazelenala. Obrazy ve chrámě byly zahaleny jako nějakou pokrývkou nebo závojem ze zcela lehounké, pevné látky. V obvodu chrámu byl postaven učitelský stolec, na kterém Ježíš učil. I zde se ptal lidí jako dětí na všechno, zatím co je učil. Ženy stály daleko vzadu. Lidé byli velmi dětští a vše přijímali ochotně. Ježíš učil největší část dne a pak přijal útulek v příbytku vladaře tohoto sídla. Jeho příbytek měl více poschodí a byl okrouhlý, schodiště vedlo kolem po vnější straně. Nade dveřmi byl umístěn okrouhlý štít ze žlutého kovu a na něm jsem četla slova: „Azariáš z Atomu“. Azariáš se nemohl shodnout s Mensorem a tento se s ním rozdělil o pastviny. Stal se však po Ježíšově pobytu velmi dobrým. Vnitřek domu byl velmi krásně zařízen s mnoha jemnými, pestrými koberci a byl spojen krytou stanovou chodbou s obytnými prostory jeho ženy.

Když začal sabat, oddělil se Ježíš se svými mladíky, aby jej slavil právě tak, jak to učinil ve stanovém městě Králů.

Zázračné uzdravení dvou nemocných žen

Zatím co Ježíš s mladíky slavil sabat v otevřené chýši svého prvního nočního pobytu, viděla jsem, jak nemocná Azariášova žena hledá uzdravení před jednou modlou. Žena měla mnoho dětí a v jejích obytných prostorách bylo ještě více žen nebo služebnic. Vzadu za místem pro oheň, v jakémsi zákoutí mezi obytnými prostory stál stůl nesený sloupy s velikým nástavcem, který byl ozdoben ratolestmi a na všechny strany měl otvory,

a ten nesl modlu v podobě sedícího psa se silnou, plochou hlavou. Seděl na popsáných listech, které byly spolu řemeny svázané jako kniha a který zvedal jednu z předních nohou, jako by ukazoval přes knihu. Nad touto modlou stála ještě drzá, zcela ohavná modla s mnoha pažemi. Viděla jsem, že sem kněží přinášeli oheň z nádoby před chrámem a potřásali jím pod dutou sochou sedícího psa, takže jiskry a kouř vyletovaly z huby a z nosu a oči svítily. Dvě ženy přiváděly sem Azariášovu ženu nemocnou krvotokem, i Azariáš byl přítomen, a posadily ji na polštáře a koberce. Kněží se modlili, vykuřovali a obětovali před modlami, ale nic se nedařilo. Plameny šlehaly z modly a v horkém černém dýmu vycházely jakoby postavy v psích podobách a mizely. Ubohá nemocná klesala bezmocně jako mrtvá k zemi a volala: „Tyto modly mně nemohou pomoci! Jsou to zlí duchové! Oni zde víc nemohou zůstat, prchají před Prorokem, Králem Židů, který je u nás! My jsme spatřili jeho hvězdu a následovali jsme ji. Jen Prorok sám mně může pomoci!“ Po těchto slovech klesla jako bez života a nehybná k zemi. Všechno bylo velmi otřesné! Oni se domnívali, že Ježíš je jen vyslancem Krále Židů. Nyní plni úcty šli k němu, zatím co ještě v oddělené chýši slavil sabat se svými mladíky a prosili ho, aby přišel k nemocné a řekli mu, jak tato volala, že on jediný jí může pomoci a jak modly byly zničeny.

Ježíš i mladíci byli ještě ve svých svátečních šatech, když přišli k nemocné ženě, která zde ležela jako umírající. Ježíš mluvil proti modlám a službě jim velmi usilovně a živě; oni sloužili satanovi a všechno jejich bytí je nicotné. Pokáral Azariáše, že on po svém návratu z Betléma, kde byl jako mladík s Králi, znovu upadl do hrůzy modloslužby. Řekl však, že kdyby uvěřili jeho učení, následovali Boží přikázání a chtěli se dát pokřtít, že potom chce k nim během tří let vyslat svého apoštola; ženě chce pomoci. Zeptal se jí také a ona řekla: Ano, ona mu věří a i ostatní ho ubezpečovali, že rovněž.

Dokola byly uvolněny stěny stanu a velmi mnoho lidí stálo okolo. Ježíš požádal o pohár s vodou, ale ne z jejich posvátného pramene, ale obyčejnou vodu. Ježíš také nepřijal ani jejich posvátný kropáček, museli mu donést čerstvou ratolest s úzkými, jemnými lístky. Sochy model musili zakrýt, což učinili jemnými, bílými a zlatem protkávanými koberci. Ježíš postavil vodu na

oltář, jeden ze tří mladíků, kteří stáli jeden po jeho pravici, druhý po levici a třetí vzadu za ním, podal mu kulatou kovovou schránku z váčku, který měli s sebou. Bylo tam více takových schránek s olejem a s bavlnou, jedna na druhé; ve schránce, kterou podal Ježíšovi, byl jemný, bílý prášek, zdálo se mně, že je to sůl. Ježíš trochu z toho nasypal do vody a sklonil se nad tím. Modlil se a požehnal to rukou, ponořil ratolest dovnitř a pokropil vodou všechny kolem a napřáhl ruku směrem k ženě s rozkazem, aby vstala. Tu žena povstala a byla zdráva; vrhla se na kolena a chtěla obejmout jeho nohy, ale Ježíš nedopustil, aby se ho dotkla.

Po tomto uzdravení Ježíš řekl, že je zde ještě jedna žena, která je víc nemocná, ale nepožaduje od něho pomoc; zbožňuje jednoho muže. Tato žena se jmenovala Natimiris a byla provdána. Její nemoc spočívala v tom, že při pohledu na jednoho mladíka, při jeho jménu, při myšlence na něj upadala do jakéhosi druhu horečky a byla blízka smrti. Mladík však o ničem nevěděl. Natimiris se zahanbena blížila. Ježíš s ní ustoupil stranou, řekl jí všechny okolnosti její nemoci a jejích hříchů; ona vše doznamenala. Ten mladík byl služebníkem v chrámě, vždy když přinesla oběť, kterou on přijímal, došlo u ní k těmto stavům. Když Ježíš s ní o samotě promluvil, dovedl ji znovu před zástup a zeptal se, zda v něho věří a chce být pokřtěna, až sem pošle svého posla? Když v lítosti řekla ano a uvěřila, vyhnal z ní Ježíš satana, který ji opustil v jakémisi černém dýmu, který se z ní vinul.

Mladík se jmenoval Caisar a ve své bytosti měl něco z Jana. Byl cudný a čistý, potomek Ketury a spřízněn s Eremenzarem, který také pocházel z tohoto místa; a právě proto při jejich příchodu podal Ježíš ratolest pokoje jemu. Caisar mluvil s mladíky a měl vzdálené tušení o spáse, vyprávěl jim také mnoho snů, mezi jiným, že měl sen, jak mnoho lidí pronesl vodou. Ostatní se domnívali, že on snad ještě mnohé obrátí. Viděla jsem, jak odtud dále odešel s Ježíšem. Tři roky po Kristově nanebevstoupení, když zde Tomáš křtil, přišel sem znovu s Tadeášem a později byl Tomášem poslán jako biskup na místo, kde jako zloděj a zločinec – ač nevinný – s velikou radostí své duše byl ukřižován.

Ježíš učil až do denního rozbřesku, než byly zhasnuty hořící lampy. Poručil jim, aby satanovy modly zničili a předhodil jim,

že se klaněli ženě v podobě satana, se svými ženami však zacházeli hůře než se psy, které pokládali za svaté. K ránu se Ježíš odebral znovu do osamělého domu s mladíky, aby slavil sabat.

Přijala jsem také poznání, proč Ježíšova cesta zůstává tak skryta a vím z toho ještě, že Ježíš řekl svým apoštolům a učedníkům, že se chce jen trochu vzdálit, aby upadl v zapomnění, a že oni sami o této cestě nevěděli. Pán vzal s sebou prosté mladíky, kteří se nad pohany nepohoršovali a nedávali na všechno pozor a on jim také přísně zakázal aby o tom později mluvili, na což jeden z nich zcela dětsky odpověděl: „Slepec, který prohlédl a kterému tys zakázal, aby nic o tom neřikal, přece jen tak učinil a nebyl za to potrestán!“ Nato Ježíš odpověděl: „To se stalo k oslavě, toto by však přineslo veliké pohoršení!“ Domnívám se, že by Židé i apoštolové sami se nad tím částečně pohoršili, kdyby zjistili, že Ježíš byl mezi pohany.

Po sabatu svolal Ježíš ještě všechny dohromady a učil. Posvětil jim vodu a oni mu musili donést také takový kalich, jako u Mensora. Ježíš jim posvětil, jako i tam učinil, chléb a rudou tekutinu. V poháru, do kterého Eremanzar při jejich příchodu zastrčil ratolest, aby se stala čerstvou, byla žlutozelená kaše, která pocházela z mláta rostliny, která byla vylisována a jejíž šťávu pili jako něco svatého. Viděla jsem, že Ježíš celou noc ze soboty na neděli učil před chrámem, že on sám pomáhal rozbít jejich modly a řekl jim, jak mají rozdělit hodnotu kovu. Viděla jsem také, že zde Ježíš vkládal kněžím jako oněm dřívějším ruce na ramena a poučoval je, jak rozdělovat posvěcený chléb, že Ježíš zde jako i tam připravil nápoj; jen s tím rozdílem, že tady byla tato nádoba větší.

Azariáš později se stal knězem a mučedníkem. I obě ženy, které zde Ježíš uzdravil, se staly později jako Cuppes mučednicemi. Pán také zde mluvil proti mnohoženství a poučoval je o manželství. Když Azariášova žena a Natimiris chtěly být ihned jím pokřtěny, řekl Ježíš, že by to mohl učinit, ale že se to nehodí, musí se napřed vrátit k Otci a poslat Utěšitele, potom však je mají jeho poslové pokřtít! Nyní mají jen žít ve své vůli s touhou, a to má také sloužit umírajícím až do doby příchodu jako křest. Natimiris byla pokřtěna Tomášem a pojmenována Emilie, když Tomáš tři roky po Kristově nanebevstoupení přišel do těchto končin s Tadeášem a Caisarem, oni přišli více od jihu než Ježíš, přišel a pokřtil tento lid i Krále.

10. Ježíš přichází do Sikdoru, Mozainu a Uru

Z Atomu putoval Ježíš zpočátku směrem na jih, potom východním směrem velmi úrodnou krajinou, protkávanou řekami a kanály, kde lidé pěstovali mnoho ovocných stromů a zvláště aleje broskvoní. Slyšela jsem jména: Eufrat, Tigris, Chaldar a domnívám se, že Abraháмова země Ur není odsud příliš daleko, právě tak i místo, kde byl potom umučen Tadeáš. K večeru přišel Ježíš k řadě domů s rovnými střechami, kde přebývali Chaldeové. Slyšela jsem Sikdor jako jméno tohoto místa, ve kterém se nacházela škola pro kněze této země a druhá škola pro dívky. Zdejší lidé, kteří nejsou oblečeni tak jako lidé ve stanovém městě Králů – nosili jen přehozené a převázané pokrývky – byli dobří a tak pokorní, že se domnívali, že pouze Židé jsou vyvoleni. Na jednom pahorku měli pyramidu se stupni se sedátky a velikými rourami na vrcholu se dívali na nebe. Pozorovali hvězdy, prorokovali také z těla zvířat a vykládali sny. Jejich chrám s předsíní a pramenem měl kruhovou podobu a nacházel se uprostřed tohoto osídlení. Bylo v něm mnoho soch z kovu, umělecky velmi pěkně zpracovaných. Hlavním předmětem tohoto chrámu byl trojhranný sloup se třemi sochami model. První měla mnoho nohou a rukou. Nohy nebyly vytvořeny jako nohy lidské, ale jako zvířecí pracky. Na rukou nesla modla kouli, kruh, velké granátové jablko se stopkou a keříčky koření. Její tvář byla jako slunce a její jméno bylo Mitor nebo Mitras. Druhá modla byl jednorožec a nazýval se jako Asphas nebo Aspar. Toto zvíře se svým rohem bojovalo proti jednomu zlému zvířeti, které stálo na třetí straně sloupu a mělo hlavu sovy se zakřiveným zobákem, čtyři nohy s drápy, dvě křídla a jeden ohon, který končil v podobě štíra. Nad tímto zvířetem a nad jednorožcem stála před ostrou hranou sloupu modla, která představovala matku všech bohů a měla jméno Paní nebo Alfa. Byla nade všemi bohy a kdo chtěl něco po nejvyšším bohu, musil ho prosit jejím prostřednictvím. Nazývali ji také obilnou sýpkou. Ze sochy vyrůstal keřík hustých pšeničných klasů, který socha svírala dohromady oběma rukama. Hlava byla vrážena mezi plece a nakloněna kupředu, na jejích zádech stála nádoba s vínem. Nad sochou byla koruna a nad korunou byla

na sloupu dvě písmena nebo znamení, která jsem chápala jako O nebo W. Z jejich učení o těchto modlách vyplývalo, že se pšenice má stát chlebem a víno má osvěžovat všechny lidi.

Mimoto byl v chrámě oltář z kovu. Na tomto oltáři stála, což mne velmi udivovalo, pod pohyblivým víkem, které mělo podobu kotlíku, okrouhlá zahrádka se zlatými dráty jako klec, obehnaná mříží, se sochou Panny ve výši. Uprostřed této zahrádky byl pramen pod chrámovou stříškou s mnoha uzavřenými nádržemi nad sebou. Před pramenem byla zelená vinná réva s rudým hroznem, který visel dolů do lisu způsobem, který mně zcela připomínal kříž. Z horního dutého konce vyčníval kožený vak, který se trychtýřovitě rozšiřoval, se dvěma pohyblivými rameny, jimiž mohl být dovnitř vsunutý hrozen vylišován, takže šťáva dole u kmene vytékala. Zahrádka byla pět až šest stop dlouhá a široká. V zahrádce byly také jemné zelené keřky a stromečky, které stejně jako vinná réva s hroznem byly zcela přirozené. Toto zobrazení získali z vidění ve hvězdách a měli ještě více tušení a obrazů nejsvětější Bohorodičky. Obětovali také zvířata, měli však jakousi zvláštní plachou úctu ke krvi, kterou vždy nechali uniknout do země. Ostatně měli také oheň, vodu, kalich s rostlinnou šťávou a malé chleby jako lidé v Atomu. Ježíš jim zakázal jejich modloslužbu a vysvětlil, že smísili nebeská sdělení a předobrazy s mylnými významy satanovými; přece je u nich dosud tušení pravdy, ale všechny formy byly satanem znečištěny a jím naplněny. Vysvětlil jim obraz uzavřené zahrady a řekl, že on je vinnou révou, jejíž šťáva osvěží svět, a že je pšeničným zrnem, které musí být vloženo do země a opět povstat. Vyslovoval se zde mnohem svobodněji a otevřeněji než u Židů, neboť tito lidé byli pokornější. Utěšoval je také, že přišel pro všechny lidi a poručil, aby zničili sochy model a získali za ně aby rozdělili chudým. Když je Ježíš opouštěl, byli velmi pohnuti a vrhli se napříč přes cestu před jeho nohy, aby ho nepustili dále.

Na další cestě jsem viděla Ježíše se čtyřmi mladíky odpočívat přes den pod velkým oploceným stromem u domu a jíst med a chléb, což bylo přineseno z tohoto domu. Putovali pak dále celou noc. Viděla jsem je v rovině, jak putují hned po bílých kamencích, hned po lukách, plných bílých květin. U cesty stálo mnoho štíhlých broskvoní. Často se Pán v tichu zastavil a

mluvil s mladíky a ukazoval kolem. Zde v této zemi je mnoho vody a kanálů. Ježíš vůbec putoval s obdivuhodným úsilím, často dvacet hodin bez přerušení ve dne i v noci! Jeho cesta až do Judska opíše velmi veliký oblouk. Vždy se domnívám, že Eremenzar napsal o této cestě a jeho spis byl spálen; avšak přesto jednotlivé věci z toho zůstaly.

Večer druhého dne po odchodu ze Sikdoru jsem spatřila, jak se Ježíš s mladíky blíží k městu, před kterým se na pahorku nalézaly okrouhlé zahrady, které většinou měly uprostřed pramen a byly porostlé krásnými, jemnými stromy a keři. Cesta Páně směřovala na jih, Babylon ležel severním směrem, bylo to, jako by se odtud muselo do Babylona sestupovat, protože ležel v nižší poloze. Město se nacházelo na řece Tigris, která protékala jeho středem. Ježíš vešel klidně do města, aniž by byl zadržán. Byl večer, bylo možno vidět málo obyvatel, nikdo se o Ježíše nestaral; ale brzy jsem viděla, jak více mužů s dlouhými šaty na Abrahámův způsob a se šátky kolem hlavy ovinutými vyšel Ježíšovi vstříc a sklonil se před ním. Jeden mu předal krátkou zakřivenou hůl. Byla to dutá rourka, na způsob jako ta při Kristově posmívání, a nazývala se hůl pokoje. Ostatní dva a dva drželi přes cestu napříč koberec, který pokrýval cestu, a Ježíš přešel po tomto koberci, tak šel nejzadnější pár znovu dopředu a zase položil koberec na zem. Tak došli k jednomu dvoru, nad kterým stály sochy model a na kterém byla vztyčena korouhev, na níž byl zobrazen muž právě s takovou holí pokoje. Pána vedli skrze budovu, na které bylo zábradlí a byla zase upevněna také jedna korouhev. Zdálo se, že je to chrám. Ve vnitřní prostře stály kolem zahalené sochy model; i ve středu stála také podobně zahalená modla. Prostora byla nahoře uzavřena v podobě koruny. Pán se zde nezdržel. Prošli chodbou, podél které jsem po obou stranách viděla prostory ke spaní. Došli do malého, uzavřeného zahradního dvora, který byl umělecky vyložen pestrými kameny a opatřen jemnými keři a trvalkami. Uprostřed byl pod otevřeným chrámem pramen. Zde se usadil Pán i mladíci. Na jejich prosbu jim přinesli modloslužebníci vodu v jakési nádrži. Pán ji napřed požehnal, jako by chtěl nejprve z ní vypudit pohanské požehnání, potom mu mladíci umyli nohy a on jim, zbylou vodu pak vylili do pramene. Nato dovedli pohané Pána do přilehlé otevřené haly, ve které

byla připravena hostina, sestávající se z velikých, žlutých granátových jablek a ostatních plodů, plástů medu a chlebových placcek jako oplatky a malých, čtyřhranných zákusků na nízkém stolku. Pojedli něco ve stoje. Ježíšův příchod byl zdejšími lidmi ohlášen kněžími z předešlého místa a oni po celý den na něho čekali, proto byl tak slavnostně přijat. I Abrahám měl podobnou hůl, podávanou na přivítanou, jakou zde podali Ježíšovi.

Toto město se jmenovalo Mozin nebo Mozian. Bylo to kněžské město, lidé zde vězeli hluboko v modloslužbě. Ježíš do jejich chrámu nevstoupil. Viděla jsem ho, jak učí před chrámem u pramene na podezděném stupňovitě se zvedajícím pahorku před mnoha lidmi. Napomínal je velmi přísně, že zapadli do modloslužby satanovy hlouběji než jejich sousedé. Zavrhl jejich modloslužbu a řekl, že oni Zákon opustili. Slyšela jsem, že Ježíš mluvil o zničení chrámu, při kterém byli přítomni jejich předkové Nabukadnezar a Daniel. Ježíš jim řekl, že by se měli odloučit věřící od slepých, neboť zde bylo mezi nimi několik dobrých lidí. Těmto Ježíš řekl, kam by se měli odebrat. Mnozí byli zatvrzelí, týkalo se to bodu, který nechtěli přijmout, a to odstranění mnohoženství. Ženy přebývaly odděleně ve zvláštní ulici na nejzazším konci města, byly tam ještě mezi tím aleje. Zdálo se, že žijí ve velikém pohrdání a dívky bylo možno spatřit jen do určitého věku. Zde žádná žena Ježíše neviděla, jen chlapci byli přítomni.

Ježíš řekl lidem velmi přísná slova: jsou tak zaslepení zlí, že kdyby přišel vyslanec, kterého jim pošle, nebyli by ještě připraveni na křest. Ježíš u nich nechtěl déle zůstat. Když město opustil, vyšly mu u brány vstříc dívky. Měly na sobě široké kalhoty, na pažích i na krku měly věnce a květiny v rukou a zpívaly mu chvály.

Odtud prošel Ježíš velikým polem se svými průvodci do vesnice s pastýřskými stany. Posadil se u pramene, učedníci mu umyli nohy a blížili se muži s ratolestí, kteří ho přátelsky přijali. Byli oblečení více na způsob Abrahámův v dlouhé šaty a měli zde také jednu hvězdnou pyramidu.

Neviděla jsem žádné modly, zdálo se, že to jsou opravdoví uctívači hvězd a že patří ke kmenům, ze kterých jednotlivci spolu odešli do Betléma. Zdálo se mně, že to byla jenom malá skupina pastýřů, ze kterých pouze jediný, který byl jejich hla-

vou, měl pevný dům. Ježíš vestoje požil chléb a plody v tomto domě a napil se z jedné zvláštní nádoby. Potom učil u pramene; když odcházel, vrhli se mu do cesty a úpěnlivě ho prosili, aby zde zůstal.

Odtud putoval Ježíš celou noc a po celý následující den. Jednou jsem ho viděla, jak s mladíky odpočívá u pramene pod velikými stinnými stromy u místa, věnovaného odpočinku cestujících, jak pojídá kousek chleba a něco popíjí. Město, do kterého Ježíš vstoupil, leží třicet hodin jižněji od Mozianu a leží také ještě na řece Tigris. Jmenuje se Ur nebo Urhi. Ježíš přišel k městu ještě dříve, než začal sabat. Abrahám byl z této končiny. Ježíš vyšel před město k prameni, který byl obklopen velikými stinnými stromy, a zde také byla kamenná sedátka. Tady mladíci umyli Pánu i sobě nohy, spustili podkasaná roucha a šli do města, které mně svým stavebním stylem připadalo jiné než města předchozí a kde ani mužové, ani ženy nebyli už tolik více oddělení. Město mělo mnoho věží s plošinami a rourami pro pozorování hvězd, ke kterým po vnější straně i uvnitř vedly schody. Lidé z hvězd věděli o příchodu Pána, čekali na něj a proto pozorovali každého příchozího. Když byl Ježíš při svém vstupu do města několika lidmi spatřen, spěchali tito do velikého domu s rovnou střechou, který se nacházel na volném prostranství, aby ohlásili jeho příchod. Z tohoto domu, který, jak se zdálo, byl školou, vyšlo nyní více mužů v dlouhých jednobarevných rouchách vstříc Ježíšovi. Byli podkasáni řemeny, které visely dolů a na hlavách měli kulaté čepice s pruhem z vlny nebo peříček, jejichž pruhy se nahoře sbíhaly dohromady a tvořily keřík z peří, skrze tuto ozdobu bylo možno vidět vlasy. Na jednom domě vztyčili korouhev. Mužové se před Ježíšem vrhli na zem a dovedli ho s mladíky do domu, který pozůstával z jednoho velikého sálu. Zde se sešlo velmi mnoho lidí. Ježíš učil krátký čas na vyvýšeném stolci pro učitele, ke kterému vedly schody. Potom byl doprovázen do jiného domu, kde mu připravili hostinu. Ježíš přijal však jen ve stoje několik kousků a odebral se sám stranou s mladíky do odděleného prostoru, kde slavili sabat. Následujícího dne učil Ježíš před pramenem na volném prostranství na stolci pro učitele. Byly zde přítomny všechny ženy. Byly tak pevně zavinuty do svých rouch, že téměř nemohly chodit a měly čepice jako kapuce, ze kterých splý-

valy dva laloky. Ježíš mluvil o Abrahámovi a velmi přísně o jejich zabřednutí do modloslužby. Byly zde pohanské chrámy, sám Pán do nich nevstoupil a obrazy model byly zahaleny pokrývkami. Tyto zdejší lidi ani Tomáš při svém prvním pobytu nepokřtil.

Když Ježíš opustil Ur, lidé ho doprovázeli a rozprostírali mu větve na cestu. Putoval dlouho západním směrem přes krásná pole, potom zde bylo více písku, později šli křovinatým porostem a kolem poledne došli k prameni, u kterého si odpočinuli. Další cesta vedla lesem a obděláným územím, až k večeru dorazili před velikou kulatou budovu, která byla obklopena dvorem a vodou. Kolem toho se nacházely nevzhledné domy s rovnými střechami. Na vrcholu velké budovy se to zelenalo a rostly tam stromy; v silných zdech byly vestavěny příbytky obyčejnějšího lidu. Před pramenem ve dvoře si Ježíš i mladíci jako obvykle omyli nohy. Nyní přišli z okrouhlého domu dva muži v dlouhých rouchách, ovinutých mnohými šňůrkami a s péřovými čepicemi na hlavách. Starší nesl ratolest a keříček s bobulemi a dal je Ježíšovi, který ho s mladíky následoval do okrouhlé budovy. Uprostřed domu byl sál, do kterého padalo světlo shora a kde bylo ohniště na stupních. Z této okrouhlé místnosti se vcházelo dveřmi tvaru oblouku do nepravidelných místností, jejichž zakulacené zadní stěny byly ověšeny koberci, za nimiž bylo opatrováno nářadí. Podlahy byly uhlazené a jako stěny pokryty silnými příkryvkami. Jedli zde s opatrností a pili z nových nádob něco, co jsem neznala.

Nyní pán domu ukázal Ježíšovi všechno tak, že procházeli všemi prostorami kolem. Celý zámek byl naplněn krásně vypracovanými sochami model. Byly to velké i malé postavy s psími i oslími hlavami, s hadími těly a jedna modla zde byla s více pažemi a hlavami, do jejichž tlam něco zasouvali dovnitř, i postavičky byly jako zavinuté, jako děti v peřince. Ve dvoře stály sochy zvířat pod stromy, např. pták, který se díval do výše, ostatní zvířata stála proto okolo. Obětovali zvířata, měli však ostych před jejich krví, kterou nechali stéci do země. Měli také zvyk, že rozdělovali chleby, ale vznešení obdrželi více nebo větší kusy.

Ježíš potom učil u pramene ve dvoře velmi přísně proti jejich modloslužbě jako službě satanovi. Nenaslouchali mu s dobrou vůlí; a viděla jsem, jak jejich náčelník je zvláště zaslepen a pln

zloby, a že také Ježíšovi odporoval. Při tom jsem slyšela, co jim Ježíš řekl na důkaz pravdivosti svých slov: jak se rozpadly, když se objevila hvězda Králů, v noci sochy jejich model, sochy oslů hýkaly, sochy psů vyly a sochy ptáků pokřikovaly. Naslouchali tomu s nevolí a aniž by tomu věřili. Ježíš jim však řekl a rovněž i všem ostatním, k nimž na této cestě přišel, že se toto stalo na všech místech jeho poutnické cesty v zemi pohanů. Ve svaté vánoční noci jsem měla vidění celé jeho cesty od města pohanů u Kedaru až do stanového města Tří králů a odsud až k poslednímu zámku model a spatřila jsem, jak se všude modly rozpadaly a sochy všech zvířat křičely. Krále jsem viděla při modlitbě v jejich chrámě. Měli mnoho světél u jesliček a mně se zdá, jako kdyby tam také stála socha oslíka. Sice již více neuctívali svoje sochy zvířat, ale přece i tato vydávala zvuky na znamení, že Ježíš je skutečně tím, ke kterému je dovedla hvězda, o čemž snad také mnozí ještě pochybovali.

11. Ježíš přichází do Egypta, učí v Heliopoli a vrací se pouští zpět do Judska

Další Ježíšova cesta ze zámku model vedla stále západním směrem. Putoval velmi rychle a nikam se svými milými průvodci nevstoupil. Neustále byli na cestě, zpočátku v písčné pustině, potom překročili pozvolna se zvedající horský hřeben, pak putovali zemí plnou zeleně a porostem, který se podobal nízkým jalovcovým keřům a nahoře jako by byl spolu srostlý, dole však vytvářel volnou prostorou. Potom prošli končinou s mnoha kameny, porostlými břečťanem a končinami s lukami a stromy k jedné řece, přes kterou se přeplavili na voru z klád. Byla noc. Řeka nebyla prudká, ale hluboká. Ještě v noci došli k městu, které se rozprostíralo po obou březích této řeky nebo jednoho z jejích kanálů či ramen. Bylo to první egyptské město. Zde nikým nepozorováni přešli kolem předdvoří jednoho chrámu, kde se nacházela lože pro poutníky. Město mně připadalo velmi zchátralé. Viděla jsem veliké a silné zpustlé hradby, kamenné domy s mnoha chudými lidmi a měla jsem dojem, že Ježíš sem přišel z oné strany pouště, kudy také táhly děti Izraele.

Když se ráno Ježíš a mladíci vzdalovali, běžely za nimi děti a volaly: „To jsou svatí lidé!“ Obyvatelé byli velmi znepokojeni, protože této noci povstal veliký neklid, když se zřítily mnohé modly a děti měly sny a prorokovaly o svatých lidech, kteří vešli do města.

Ježíš a mladíci se spěšně vzdálili a procházeli hlubokými cestami ve stržích písčnou krajinou. K večeru jsem je viděla nedaleko před jedním městem, jak se osvěžují u pramene potoka a požívají trochu jídla, potom co mladíci Ježíšovi umyli nohy. Nedaleko tohoto potoka ležela na velikém okrouhlém kameni socha ležícího psa, snad sfinga, která měla hlavu jako člověk a vyhlížela zcela přátelsky. Na hlavě měla ozdoby, jako lidé této země – stužku z pruhů, které vedle sebe visely dolů a byly vroubkovány. Socha byla dobře tak veliká jako kráva. Před městem stála pod stromem socha modly s oslí hlavou a s dírami v těle a s více pažemi. Od brány vedlo pět ulic do velikého

města. Ježíš putoval první ulicí zprava podél městské hradby, která byla velmi široká a jako násep byla pokryta zahradami a cestou pro vozy. Dole v hradbě byly příbytky s lehounkými dveřmi z plátna. Tak procházeli v noci městem, aniž by s někým mluvili nebo byli upozorováni. I zde bylo více modlářských chrámů a mnohé rozpadlé budovy, v jejichž zdech přebývali lidé.

Ve větší vzdálenosti od tohoto města vedla cesta po velikém kamenném mostě přes řeku Nil, která byla největší řekou a nejširší, kterou jsem na této cestě viděla. Tekla od jihu k severu a rozdělovala se do velmi mnoha ramen, směřujících na různé strany. Země byla plochá a bylo možno vidět v dálce velmi vysoké stavby na způsob staveb, jako byly chrámy služebníků hvězd; byly však z kamene a mnohem vyšší. Země byla velmi úrodná jen podél řeky.

Asi hodinu před městem Heliopoli, ve kterém Ježíš přebýval jako dítě se svojí matkou, přišel Ježíš na stejnou cestu, po které kdysi sám vešel s Marií a Josefem. Město se nalézá na prvním rameni Nilu, který tekl směrem k Judsku. Na cestě tu i tam jsem viděla lidi, jak ořezávají živé ploty, uhlašovali velké trámy a pracovali v hlubokých příkopech. Bylo k večeru, když Ježíš přišel před město. On i mladíci si spustili šaty, což jsem dosud na této cestě nikdy nespatriila. Jednotliví z těchto dělníků ulamovali větévky, když byl Ježíš v dohledu, spěchali mu vstříc, vrhali se před ním na zem a ratolesti mu podávali. Když měl Ježíš ratolest v ruce, zapíchl ji u cesty do země. Nevím, po čem Ježíše ihned poznali, snad podle oděvu. Oni ho očekávali a věřili, že je osvobodí. Viděla jsem však také lidi, kteří se zdáli být rozhořčeni a běželi do města. Bylo to dobře asi dvacet mužů, kteří se odebrali společně směrem k městu, před kterým stálo mnoho stromů.

Dříve, než přišli do města, zůstal Ježíš stát u stromu, který se naklonil na jednu stranu, takže jeho kořeny byly vyvráceny ze země a vytvořily velikou prohlubeň, která byla plná černé vody. Tato louže byla obehnána vysokým železným a tak hustým mřížovím, že jím ani ruka nešla prostrčit. Zde se potopila jedna modla, když Maria a Josef s Jezulátkem sem na útěku do Egypta došli, i strom byl tehdy vyvrácen. Lidé vedli Ježíše do města, před kterým ležel veliký, čtyřhranný, zcela plochý kámen, na kterém

mezi jinými jmény bylo i jméno, které se vztahovalo k městu a končilo na -polis. Ve městě jsem viděla velmi veliký, dvěma dvory obklopený chrám, několik vysokých sloupů, které byly nahoře více špičaté než dole a byly ozdobeny mnoha postavami a velmi mnoho ležících psů s lidskými hlavami. Jinak bylo město velmi zpustlé. Lidé dovedli Ježíše do přístavby jedné silné zdi naproti chrámu a přivolali ještě více obyvatel. Z nich přišli mnozí, vesměs Židé a mezi nimi velmi staří muži, s dlouhými vousy, i mladí lidé; mezi ženami jsem si všimla zvláště jedné velmi staré ženy. Všichni přivítali Ježíše s úctou. Bývali přáteli svaté Rodiny, když tato zde žila. Za touto přístavbou byla ve zdi prostora, nyní slavnostně vyzdobená, ve které svatý Josef zařídil přibýtek pro svatou Rodinu, a kam nyní Ježíše vedli muži, kteří s ním tehdy jako děti žili. Visely zde lampy.

Večer byl Ježíš doveden velmi starým Židem do dokonale zařízené školy. Ženy stály v pozadí na zamřížovaném prostranství a měly pro sebe jednu lampu. Ježíš se modlil a učil. Dali mu plni úcty přednost. I následujícího dne jsem viděla, jak Ježíš v synagoze učí.

Obyvatelé nosili kolem hlavy bílé stužky a na sobě krátké sukně, část ramen a hrudi měli zakryté. Zdejší budovy jsou obdivuhodně mohutné a masivní z mnoha kamenných bloků, na kterých jsou znázorněny četné postavy. Viděla jsem také obří vytesané postavy, které měly na hlavách nebo na šíji mohutné kameny. Zdejší lidé provozují obdivuhodné modlářství; všude uctívají obrazy oslů a ležících psů s lidskými hlavami a téměř v každém místě ještě jiná zvířata.

Když Ježíš v doprovodu četných obyvatel opustil Heliopoli, vzal ještě odtud s sebou pátého učeníka. Jmenoval se Deodatus a jeho matka Mira. Byla to veliká, stará žena, která už první večer byla s Ježíšem v této přístavbě. Když zde Maria přebývala, bylo její manželství bezdětné, avšak na přímlovu svaté Panny obdržela později tohoto syna. Byl veliký a štíhlý a zdá se, že mu je osmnáct let. Když se ti, kteří Ježíše doprovázeli, zase vrátili, viděla jsem Ježíše, jak s pěti mladíky putuje pouští. Ježíš šel východnějším směrem, než kudy směřovala cesta útěku do Egypta. Město, kde byl, se jmenovalo Heliopolis. E stálo obráceně spojeno s L, co jsem pak jinak nikde nespátřila; a proto jsem se domnívala, že je to X (spátřila L).

Ježíš přišel k večeru s mladíky do malého města v poušti, ve kterém přebývaly tři druhy lidí. Židé v pevných domech, Arabové v chýších z proutí a přikrytých kožemi a ještě jiní lidé. Tito lidé se sem dostali, když Antiochos vyplenil Jeruzalém a mnozí byli vypuzeni. Spatřila jsem celou historii, jak jeden zbožný starý kněz (Matatáš, srv. I Mach 2,23-25) usmrtil Žida, který obětoval modlám; a jak převrátil oltář a svolal všechny dobré lidi a jak jiný hrdina dal všechno do pořádku. Za dob pronásledování tito dobří lidé sem utekli. Viděla jsem také, kde tito lidé dříve bývali. Přidali se k nim Arabové a byli s nimi zapuzeni; později však přece upadli opět do modloslužby. Pán jako obvykle zde šel k prameni, byl tam lidmi pozdraven a uveden do domu, kde učil, neboť tito lidé neměli škol. Mluvil o blízké době svého návratu k Otci a jak s ním budou Židé zacházet, jakým způsobem, čemuž nakonec všude učil. Oni v to nemohli vůbec uvěřit a tak rádi by si ho podrželi u sebe.

Když Ježíš opustil toto místo, následovali ho dva noví učedníci, potomci Matatášovi. Cesta nyní dále pokračovala pouští ve velikém spěchu. Putovali ve dne v noci s krátkými přestávkami pro odpočinek. Viděla jsem Ježíše s jeho průvodci v překrásné krajině před pěkným balšámovým loubím, jak odpočívají u onoho pramene, který zde vytryskl pro svatou Rodinu na jejím útěku do Egypta a u kterého se osvěžili a Maria zde vykoupala svoje Děťátko. Zde jejich cesta protkává onen směr, kterým Ježíš vyšel z Egypta, onou oklikou, kterou Panna Maria prchala do Egypta. Maria putovala cestou do Egypta obloukem západním směrem a Ježíš putoval více východněji v přímé čáře cestou z Egypta. Na cestě z Arabie do Egypta spatřil Ježíš horu Sinaj ležet v dáli po své pravé straně.

Když Ježíš přišel do Bersabe, učil v synagoze. Dal se formálně poznat a mluvil o svém blízkém konci. I odsud vzal Ježíš několik mladých lidí s sebou. Z Bersabe to bylo ještě asi čtyři dny cesty až k Jakubovu prameni u Sicharu, u kterého se Ježíš chtěl znovu sejít s apoštoly. Před začátkem sabatu se Ježíš dostal z Bersabe na jedno místo v údolí Mambre, kde v synagoze slavil sabat a učil. Ježíš také vcházel do domů a uzdravoval nemocné. Až k Jakubovu prameni to mohlo být odsud nejvýš deset hodin. Ježíš s nimi putoval dále, aby svým opětným návratem do Judska nezpůsobil žádné velké pobouření. Údolím pastýřů u Jeri-

cha postupoval k Jakubovu prameni, kam došel za večerního soumraku. Měl nyní šestnáct průvodců, když v údolí Mambre ho následovalo ještě mnoho učedníků. V blízkosti pramene byl řádný útulek a v jednom uzavřeném prostoru bylo všechno, co bylo potřeba k odpočinku. Jeden muž měl dohled u pramene a uzavíral pramen i útulek. Od Jericha až do končiny u Samaří je krajina nepochopitelně krásná. Cesta je ponejvíce obklopena stromy, loukami a pole jsou zelená i potoky tekou tak sladce! Jakubův pramen je obklopen krásnými trávníky se stinnými stromy. Apoštolové Petr, Ondřej, Jan, Jakub a Filip zde Ježíše očekávali, plakali radostí, že ho znovu vidí a umyli jemu i učedníkům nohy.

Ježíš byl velmi vážný a mluvil o blízkosti svého utrpení, o nevděčnosti Židů a o soudu, který na ně přijde. Bude to ještě trvat tři měsíce do jeho utrpení. Vždy jsem spatřovala Velikonoce ve správnou dobu, i když byly slaveny později. Ježíš odešel se svými šestnácti novými učedníky k rodičům Eliuda, Silase a Eremenzara, kteří přebývali v blízké pastýřské osadě; apoštolům přikázal, aby se dostavili k sabatu do Sicharu.

12. Ježíš v Sicharu, Efronu a Jerichu

Když Ježíš putoval v doprovodu svých učedníků z osady pastýřů do Sicharu, kam to bylo jen několik málo hodin cesty, viděla jsem, jak živě poučuje učedníky a jak se často v tichu zastaví. Eliudovi, Silasovi a Eremenzarovi Ježíš poručil, aby nikomu neprozradili, kde s ním byli a co se na této cestě stalo a částečně jim i řekl proč! Viděla jsem však také, že Eremenzar s prosbou ho uchopil za rukáv oděvu, aby mu Ježíš dovolil přece jen napsat něco o této cestě. Ten souhlasil s tím, aby tak učinil až po jeho smrti a poručil mu, aby to vše zanechal potom u Jana. Domnívám se stále, že ještě někde něco z toho existuje.

Petr a Jan přišli na cestě Pánu vstříc a před branou města čekalo ještě šest druhých apoštolů, kteří s učedníky dovedli Pána do domu, kde jeho majitel, který Ježíše před tím nikdy neviděl, jej dobře přijal. Zdálo se, že se Ježíš ještě nechce ukázat na veřejnosti. Jevil se jako jeden z ostatních. Příchozím byly umyty nohy a protože začal sabat, byla zažehnuta lampa. Oblékli si dlouhá bílá roucha a přepásali se, modlili se a šli pak do školy, která se nalézala trochu výše. Potom byla u hospodáře hostina, při které byli přítomni ještě ostatní Židé s dlouhými vousy; nejstarší z nich byl oblečen jako vznešený kněz a byl veden. Ani ve škole, ani u stolu Ježíš nijak mimořádně nevystupoval. Hospodář měl neupřímný pohled a zdálo se mně, že je to farizej.

Po hostině požádal Ježíš, aby mu byla otevřena synagoga, poněvadž on, když teď společně s ostatními naslouchal jejich učení, tam nyní bude učit. Všichni apoštolové a učedníci ho tam následovali a i několik Židů naslouchalo. Ježíš mluvil o znameních a zázracích, které nepomáhají, když lidé zapomenou na to, jak jsou hříšní a bez lásky. Nutnější je pro ně učení než zázrak. Již před hostinou prosili apoštolové Ježíše, aby se přece jasněji vyslovil, že oni mu ještě nerozumějí, že stále mluví o svém blízkém konci, měl by ještě jednou jít přece do Nazareta, tam ukázat svoji moc a zázraky zjevit svoje poslání. Tu jim Ježíš odpověděl, že zázraky nemohou nic prospět, když se lidé nepolepší, když jen ustrnou u zázraků a nestanou se jinými. Co způsobil oněmi zázraky a znameními, nasycením pěti tisíc a Lazarovým vzkříšením, když právě i oni požadují ještě více zázraků? Petr a Jan

byli téhož mínění, ostatní však nebyli spokojeni. Eliudovi, Silasovi a Eremenzarovi však Ježíš na cestě do Sicharu vysvětlil, proč na své cestě již více nekonal zázraky a znamení, neboť apoštolové a učedníci musí sami zázraky jeho učení potvrzovat a konat víc, než konal sám. Ježíš se také zarmoutil, že apoštolové by také byli rádi slyšeli od mladíků, kde Ježíš byl a co dělal a že nad tím byli naplněni nevolí, protože mladíci mlčeli. Oznámil rovněž všem, že půjde do Jeruzaléma a bude učit v chrámě.

Viděla jsem, že Židé odtud prostřednictvím poslů vzkázali do Jeruzaléma, že se Ježíš zase u nich dá vidět. Farizeové ze Sicharu byli zvláště nespokojeni a vyhrožovali mu zatčením a že ho vydají do Jeruzaléma. Ježíš však odvětil, že jeho čas ještě nepřišel, že chce jít do Jeruzaléma a že nemluvil pro ně, ale pro svoje průvodce.

Ježíš nyní vysílal apoštoly a učedníky do různých měst a podržel u sebe jenom tři mlčenlivé učedníky, s nimiž putoval směrem k Efronu, aby se sešel v pronajatém útulku se svatými ženami, kterým dal oznámit prostřednictvím rodičů oněch tří mladíků, že se již vrátil. Cestou ze Sicharu do Efronu velmi přšelo a bylo dost mlhavo. Ježíš tam neputoval jedním směrem, ale chodil na různé strany do vesnic a do domů, utěšoval, uzdravoval a vybízel k následování. Ani učedníci a apoštolové nešli přímo do míst, která jim byla určena, ale také oni chodili do blízko ležících dvorců a domů a ohlašovali Ježíšovu přítomnost. Bylo to, jako kdyby všichni, kteří toužili po spáse, byli znovu povzbuzeni jako ovečky, které se rozptýlily po lese, protože pastýř odešel; a nyní, když znovu přišel, byli zase pastýřovými pomocníky sehnány do jednoho stáda. Když k večeru Ježíš přišel se třemi mladíky do Efronu, vstoupil do různých domů, uzdravoval nemocné a poručil, aby přišli do školy. Byla zde veliká škola, která dole i nahoře měla jeden veliký sál. K Ježíšovu učení přišli mnozí muži i ženy z Efronu a ze sousedních míst. Synagoga byla hustě naplněna. Ježíš si dal doprostřed postavit stolec pro učitele, nejprve učil muže, potom ženy, které stály v pozadí a kterým teď muži udělali místo. Učil o následování, o svém brzkém konci, o trestu nade všemi, kteří neuvěřili. Povstalo reptání mezi místními lidmi, protože mezi nimi byli mnozí zlí.

Z Efronu poslal Ježíš tři mlčenlivé učedníky vstříc svatým ženám, které v počtu deseti přišly do pronajatého útulku u Jericha; nejsvětější Panna, Magdaléna, Marta ještě se dvěma dalšími, Petrova žena a snacha, žena Ondřejova a žena a dcera Zachaeova, která byla provdána za jistého jedinečného učedníka jménem Annadías, pastýře a příbuzného Silasovy matky. K Ježíši přišli cestou Petr, Ondřej a Jan, se kterými pak putoval směrem na Jericho; Nejsvětější Panna, Magdaléna, Marta a ještě několik ho očekávaly u pramene. Byly dvě hodiny před západem slunce, když k nim Ježíš přišel. Ženy se před ním vrhly k zemi a líbaly jeho ruku, i Maria políbila jemu ruku, a tu když Maria povstala, políbil také Ježíš ruku její. Magdaléna stála poněkud vzadu. U pramene umyli učedníci Ježíšovi i apoštolům nohy. Potom byla hostina. Ženy jedly o samotě, vstoupily však potom do pozadí jídelny a naslouchaly Ježíši. Ten v útulku nezůstal, ale odešel se třemi apoštoly do Jericha, kde se shromáždili ostatní apoštolové, učedníci a mnoho nemocných. I ženy je následovaly. Viděla jsem, že Ježíš vešel do více domů a uzdravoval, pak si dal otevřít školu a postavit doprostřed stolec pro učení. Svaté ženy tam byly v odděleném prostoru a měly svoji vlastní lampu, Maria zde byla také. Po učení odešly svaté Ženy zpět do útulku a odtud následujícího rána do své otčiny. V Jerichu bylo velmi mnoho lidí, neboť Ježíšův příchod byl učedníky ohlášen. Když Ježíš i následující den učil a uzdravoval, byl jak nával, tak i reptání farizeů velmi veliké, tito vyslali posly do Jeruzaléma. Ježíš však odešel k Jordánu na křestní místo. Zde leželo velmi mnoho nemocných. Slyšeli, že Ježíš sem přijde a poprosili ho o to. Byly zde chatrče a stany, pod kterými se dalo scházet do vody. Prohlubeň na ostrůvku, ve které byl Ježíš pokřtěn, jsem viděla také, brzy byla plná vody, brzy zase voda znovu odtékala. Lidé sem ze všech stran přicházeli pro vodu. Byli to lidé ze Samaří, Judska, Galileje, ano i ze Sýrie. Nakládali vodu v kožených vacích na osly, tyto měchy visely po obou stranách a nahoře byly spolu svázaný řemeny přes záda zvířat. Ježíš uzdravil velmi mnohé, jen Jan, Ondřej a Jakub Mladší byli u něho.

Nekřtilo se, lidé se zde jen omývali a byli uzdravováni. Sám křest Janův měl více z jakési svátosti, než nyní zde toto omývání. Když Ježíš byl posledně v Jerichu, byli mnozí také

tak u městské lázně uzdravování, což také samo o sobě nebylo žádným křtem. Zde u Jordánu bylo obecné místo pro koupel, které Jan pouze rozšířil. V prohlubni na ostrově, ve které byl Ježíš pokřtěn, stála ještě nyní uprostřed tyč, o kterou se lidé opírali. Ježíš uzdravil mnohé, aniž by použil vody; malomocným však Ježíš vyléval vodu na hlavu a učedníci ji pak stírali dolů.

Vlastní křest nastoupil až po Letnicích. Ježíš nikdy nekřtil. Matka Boží byla po Letnicích zcela sama pokřtěna Janem u rybníka Bethesdy. Jan před tím sloužil mši svatou, jak se to tehdy dělalo, s proměňováním a několika modlitbami.

Když byl nával příliš veliký, vzdálil se Ježíš se třemi apoštoly směrem k Betelu tam, kde patriarcha Jakub spatřil na pahorku nebeský žebřík. Bylo již tma, když sem přišli. Došli k domu, kde je už očekávali důvěrně známí lidé, byli zde Lazar se svými sestrami, Nikodém a Jan Marek. Přišli sem v tichosti z Jeruzaléma. Hospodář měl ženu a čtyři děti, kolem domu byl dvůr s pramenem. Hospodář s dvěma ze svých čtyř dětí otevřel příchozím dveře, dovedl je k prameni a omyl jim nohy. Když Ježíš seděl na zídce pramene, vyšla z domu Marie Magdaléna a nalila mu z malé ploché lahvičky krásně vonící tekutinu na vlasy. Učinila to přibližujíc se k němu zezadu. Toto učinila častěji. Obdivuji se této její smělosti. Lazara, který byl ještě bledý a hubený a měl velmi černé vlasy, přitiskl Ježíš na svoje srdce. Byla zde hostina s plody, chlebíčky, plásty medu, malými pohárky a zelenými bylinami, jak je to v Judsku obvyklé. Ježíš uzdravil nemocné, kteří leželi v přístavbě tohoto domu. Ženy jedly o samotě a potom přistoupily v pozadí, aby naslouchaly, když Ježíš učil.

Následujícího rána šel Lazar se svými průvodci zpět, Ježíš se však odebral se třemi apoštoly velikou oklikou do domu syna nevlastního bratra Ondřejova, jehož dcera ležela nemocná. Došli kolem poledne před pramen u domu, kde pán domu, statný muž, který zhotovoval pletené stěny, jim omyl nohy a dovedl je do svého domu. Měl mnoho dětí, mezi nimi ještě i malé. Dva odrostlí synové, ve věku šestnácti až osmnácti let, nebyli doma, ale zabývali se v sídle Ondřejově u Galilejského jezera rybářem. Tento k nim také poslal posly, že Ježíš je opět zde a že je objednal na určité místo.

Po hostině dovedl muž Ježíše a apoštoly ke své dvanáctileté dcerušce, která již dlouho ležela na loži zcela bledá a bez pohybu. Byla stížena bledničkou a náměsíčná. Ježíš jí poručil, aby vstala, vedl ji s Ondřejem za ruce k prameni a nalil jí vodu na hlavu. Potom se musela pod stanem umýt a přišla potom uzdravena zpět do domu. Byla to veliká dívka. Když Ježíš s apoštoly odcházel dále, doprovázel ho muž kus cesty. Ještě před začátkem sabatu došel Ježíš do městečka, kde vstoupil do útulku u městské hradby a potom se ihned se svými průvodci odebral do synagogy a slavil sabat.

Když následujícího rána šel Ježíš znovu se svými průvodci k synagoze, modlil se a měl krátké učení, viděla jsem kolem něho veliký nával. Bylo mu přivedeno mnoho nemocných všeho druhu, které uzdravil. Viděla jsem, že ho zde všichni lidé ctíli a prodírali se k němu, byl to veliký sběh. Apoštolové uzdravovali a také žehnali. Sami kněží mu přinášeli nemocné.

Viděla jsem také, že Ježíš uzdravil jednoho malomocného, který již dříve byl za ním často přinesen a posazen k cestě, po které Ježíš vždy přešel kolem. Přinesli ho z odlehlé části města, kde ležel v domečku u městských hradeb. Byl donesen na odpočívadle tak, že seděl v bedně přikryté přikrývkami. Nikdo se k nemocnému nepřiblížil, jen Ježíš pozvedl přikrývky, dotkl se ho a poručil, aby byl donesen do lázně u městské hradby, kde s něho opadaly šupiny malomocenství. Byl tedy malomocným dvojnásob, jednak nečistotou duše, a pak i tělesným malomocenstvím. Pán také uzdravil mnohé ženy, trpící krvotokem. Když došlo k těmto uzdravením, byl nával tak veliký, že lidé strhli závory a ležli po střechách.

Ježíš odtud putoval dále a přišel se třemi apoštoly před pevný zámek (Alexandrinum?), kol kterého byly příkopy anebo rybníky, které měly odtoky. Zdálo se, že tam jsou lázně. Viděla jsem nejrůznější místnosti a při tom zděná díla. Když Ježíš chtěl vstoupit do tohoto zámku, měli apoštolové proti tomu námitky, jako by Ježíš mohl mít nepříjemnosti a dal pohoršení. Ježíš však odvětil, když nechtějí jít s ním, pak ho tedy mají nechat samotného, protože dovnitř jde. Uvnitř však byli nejrůznější lidé, kteří, jak se zdálo, zde byli zajati, dílem provinilci a nemocní. U bran stály stráže, neboť tyto lidé nesměli sami vycházet, vždy jich šlo několik pohromadě a s nimi jedna stráž. Museli také

v této krajině kopat a budovat opevnění. Když Ježíš s apoštoly prošel branou, stráž ho zadržela, avšak na jeho slovo jej s úctou vpustila dovnitř. Lidé se shromáždili kolem Ježíše ve dvoře, kde s nimi promlouval a některé si oddělil. Z blízko ležícího města dal Ježíš povolat dva muže, kteří, jak se zdálo, byli soudci, neboť s ramen jim visely kovové štítky na řemíncích. Ježíš s nimi mluvil a bylo to, jako by se přimlouval za lidi, které on postavil stranou. Viděla jsem ho potom, jak s pětadvaceti z těchto lidí opouští zámek a jde s nimi a s apoštoly po celou noc vzhůru podél Jordánu. Na této spěšné cestě přišel Ježíš do městečka, kde několik z těchto osvobozených mužů předal jejich ženám a dětem. Ostatní přešli Jordán ještě dále po proudu a pak šli dále na východ. Byli z končiny u Kedaru, kde Ježíš před svou cestou k uctívatelům hvězd tak dlouho učil. Ježíš na této cestě propustil apoštoly, neboť když prošel kolem Jakubova pramene a putoval údolími směrem k Tiberiadě, přišli oni tři mlčenliví učedníci a ostatní průvodci z cesty k pohanům opět k Ježíšovi a šli s ním po část noci. Odpočívali jen několik hodin pod jedním přístřeškem a přišli k večeru následujícího dne do Kafarna. Zde byl Ježíši představen mladík, který se jmenoval Sela nebo Selam. Byl to bratranec ženicha z Kadesu, kterému zřídil Ježíš dům a vinici, když putoval ke služebníkům hvězd. Tento ho poslal k Ježíšovi. Až dosud čekal na Ježíše v Betsaidě v domě Ondřejově. Vrhł se před Ježíšem na kolena a ten ho vzal mezi své učedníky a vložil mu při tom ruce na ramena. Ihned ho také poučil a vyslal k představenému školy, aby vyžádal klíče a svitek, který byl nalezen ve chrámě, když tento po sedm let stál zpustlý a bez bohoslužby. Když zde Ježíš posledně učil, měl také tento svitek, který byl od Izaiáše. Když se mladík vrátil zpět, šli do školy, zažehli lampy a Ježíš si dal upravit místo a postavit tam stoličky na stupních, na které se mluvilo. Bylo zde velmi mnoho lidí. Ježíš dlouho učil z tohoto svitku. Nastalo velké vzrušení. Na ulici se sbíhal všechen lid a slyšela jsem, jak volají: „Opět je tady Josefův syn!“

Přede dnem Ježíš opět Kafarnaum opustil a viděla jsem ho, jak vstupuje s učedníky a více apoštoly, kteří přišli, do Nazareta. Viděla jsem při této příležitosti v domě Anny zcela jinou domácnost. Ježíš byl také v Josefově domě, který byl nyní uzavřen a neobýván. Ježíš šel ihned k synagoze. Jeho objevení se zde

vyvolalo mnoho rozruchu a sběh lidu. Jeden posedlý, který měl zlého němého ducha, ihned za ním křičel: „To je Josefův syn! Buřič! Chyťte ho, chytněte ho!“ Ježíš mu poručil, aby mlčel. Zmlkl, ale satana z něho nevyhnal.

Ve škole dal Ježíš vše vyklidit stranou a postavil učitelský stolec. Na této své poslední cestě konal všechno zcela svobodně a učil také naprosto otevřeně a současně s takovým důrazem, nad čímž se Židé velmi pohoršovali. Vešel také do více domů v blízkosti Josefova domu, uzdravoval a žehnal dětem, a tím zcela popudil Židy, kteří dosud ještě nad jeho učením byli poměrně klidní. Tu Ježíš město opustil a poručil učedníkům, aby se dostavili na horu rozmnožení chlebů. Sám je pak s učedníky následoval.

Když Ježíš s učedníky došel na horu, byla již noc. Nahoře planuly ohně. Ježíš stanul uprostřed, apoštolové stáli kolem něho, učedníci mimo tento kruh, i mnoho ostatních lidí se zde shromažďovalo. Ježíš učil celou noc až do rána. Řekl učedníkům a při tom ukazoval tu i tam, kam se mají odebrat, kde učit a jak uzdravovat. Zdá se, jako by zde Ježíš určoval pořádek cest a práce pro nejbližší čas mezi nimi. Apoštolové a mnozí učedníci se zde od něho oddělili a Ježíš odešel za ranního svítání směrem k jihu.

Na této cestě rodiče prosili Ježíše, aby vešel do domu uzdravit jejich nemocnou dceru, která měla bledničku a byla náměsíčná. Ježíš jí poručil, aby vstala a rázem byla zdráva.

Hodinu před Thamat-Sílo přišli mu vstříc apoštolové se zelenými ratolestmi. Vrhli se před ním na zem a Ježíš vzal ratolest do ruky, také nohy mu omyli. Věřím, že tato slavnostnost měla důvod v tom, že nyní zde byli všichni pohromadě a protože Ježíš chtěl znovu veřejně vystoupit jako jejich Mistr a všude učit. Šel nyní doprovázen apoštolů a učedníky k městu, kde ho před jedním útulkem přijala svatá Panna, Magdaléna, Marta a ostatní svaté ženy, mimo manželku Petrovu a jeho snachu a Ondřejovu ženu, které zůstaly v Betsaidě. Maria sem přišla z končiny u Jericha a Ježíše zde očekávala, i ostatní ženy sem přišly různými cestami. Připravily hostinu, které se zúčastnilo na padesát hostů. Ježíš se potom odebral do školy, jejíž klíče si dal donést. Svaté ženy a mnoho lidu naslouchalo jeho učení.

13. Ježíš putuje do Betánie

Následujícího rána uzdravil Ježíš ve městě mnoho nemocných, kolem mnohých domů Ježíš jenom přešel a uzdravoval také v útulku. Potom odeslal apoštoly pryč; některé do Kafarna, jiné na místo rozmnožení chlebů. Svaté ženy odešly směrem k Betánii. On sám šel také stejným směrem a slavil sabat se všemi učedníky, které s sebou přivedl ze své velké cesty, v jednom útulku. Uprostřed v sále zavěsili lampu, pokryli stůl rudou a bílou přikrývkou, oblékli si svoje sváteční bílá roucha pro sabat a seskupili se kolem Ježíše dle řádu modlitby. Ježíš předříkával z jednoho svitku. Bylo jich ke dvaceti. Lampa k sabatu hořela celý den. Ježíš se střídavě modlil a poučoval neustále učedníky o jejich povinnostech. Nalézal se mezi nimi nový učedník jménem Silvanus, kterého Ježíš přijal v posledním městě. Bylo mu více než třicet let a pocházel z pokolení Aronova. Ježíš ho znal již od jeho dětství a pohlédl na něho jako na budoucího učedníka o slavnosti mladých u svaté matky Anny, když se jako dvanáctiletý chlapec vracel ze svého rozmlouvání s učiteli v chrámě. Při této slavnosti vyvolil také i budoucího ženicha z Kány.

Na cestě směrem k Betánii pokračoval Ježíš dále ve svých poučeních pro nové učedníky, vykládal jim Otčenáš, mluvil o věrném následování a že on nyní bude učit v Jeruzalémě a potom se brzy navrátí k nebeskému Otci. Řekl jim také, že z nich odpadne jeden, který má již v srdci zradu. Tito noví učedníci zůstali Ježíšovi věrni. Ježíš na této cestě uzdravoval malomocné, kteří byli přineseni k cestě. Hodinu před Betánií vstoupili do útulku, kde před Lazarovým vzkříšením tak dlouho učil, a kam mu přišla sestra Magdaléna vstříc. Nejsvětější Panna byla s ostatními ženami také v útulku a pět apoštolů: Jidáš, Tomáš, Šimon, Jakub Mladší a Tadeáš, Jan Marek a několik jiných. Lazar přítomen nebyl. Apoštolové vyšli Pánu vstříc kus cesty k jednomu prameni, kde ho pozdravili a omyli mu nohy. Ježíš učil a také zde pojedli. Ženy odešly do Betánie, Ježíš s ostatními však zde zůstal. Ani následujícího dne nešel ještě do Betánie, ale putoval se třemi mlčenlivými učedníky do okolí, ostatní se rozdělili do dvou skupin, v jejichž čele stál Tadeáš a

Jakub, procházeli okolní krajinou a uzdravovali. Viděla jsem je, jak velmi rozdílným způsobem uzdravují: vkládáním rukou, dýcháním na nemocné nebo tím, že se položili na některého nemocného, také brali děti a dávali si je napříč přes klín proti hrudi a dýchali na ně.

Ježíš na své cestě uzdravil posedlého, jehož rodiče za ním běželi, když vešel do vesnice, kde byly příbytky roztroušeny řídce. Ježíš je následoval do dvora jejich domu, kde se nalézal jejich posedlý syn, který, když se Pán přiblížil, byl jako pomínutý, poskakoval sem i tam a lezl nahoru po stěnách. Lidé ho chtěli polapit, nedokázali to však, protože byl stále divočejší a smýkal jimi sem a tam. Tu Ježíš poručil přítomným, aby vyšli ven a nechali je o samotě a tu, když s ním byl sám, zavolal na posedlého, aby k němu přišel. Tento nepřišel, ale vyplázl jazyk se zkřivenou tváří směrem k Ježíšovi. Ten ho zavolal ještě jednou, zase nepřišel, ale díval se na Ježíše maje hlavu natočenou přes rameno. Nyní pozvedl Pán svoje oči vzhůru k nebi a modlil se; tu když posedlému poručil, ten přišel před něho a vrhl se Ježíši k nohám. Ježíš přejel nyní nejprve jednou a pak i druhou nohou dvakrát po něm, jako by na něho stoupal. Viděla jsem, jak z otevřených úst posedlého vystupuje černý dým v chuchvalcích a mizí ve vzduchu. V tomto stoupajícím hustém dýmu jsem rozpoznala tři zhuštěniny, z nichž ta poslední byla nejtemnější a nejsilnější. Tyto tři zauzliny spolu souvisely jedním silnějším a mnoha jemnými vlákny. Tento celek nemohu s ničím porovnat než se třemi kaditelniciemi jedné nad druhou, jejichž obláčky dýmu proudí z různých otvorů a potom se vzájemně spolu spojují.

Nyní ležel posedlý klidně a jako mrtvý u Ježíšových nohou, který nad ním učinil znamení kříže a poručil mu, aby vstal. Tu ten ubohý člověk povstal. Ježíš ho dovedl ke dveřím dvora vstříc jeho rodičům a řekl, že jim vrací zpět syna uzdraveného, bude ho však znovu požadovat zpět. Více se již na něm nesmějí provinít. Stalo se tak totiž, a proto on upadl do této bídy.

Nato Ježíš odešel do Betánie. Uzdravený a mnoho jiných ho následovali za ním i před ním napřed do Betánie, kam přišli také ti, které uzdravili apoštolové. Tu v Betánii povstal veliký rozruch, neboť uzdravení všude vyprávěli o svém štěstí. Viděla jsem také, že Ježíšovi vyšli vstříc kněží a dovedli ho do syna-

gogy, kde mu předložili jednu knihu Mojžíšovu, o které měl Ježíš učit. Ve škole bylo mnoho lidí a svaté ženy na patřičném místě.

Potom odešli do domu uzdraveného Šimona, malomocného z Betánie, kde ženy připravily hostinu v sále, který ony samy objednaly. Lazar zde nebyl. Ježíš a tři mlčenliví učedníci přenocovali v jednom útulku synagogy, apoštolové a ostatní učedníci v domě útulku před Betánií. Maria a ostatní ženy přebývaly v domě Marty a Magdalény. Dům, který Lazar mimo to obýval, ležel na straně k Jeruzalému a byl obklopen jako zámek příkopy a mosty.

Následujícího dne učil Ježíš opět ve škole, kde byli přítomni mezi mnoha učedníky i Saturnin, Natanael Chased a Zacheus. I nemocných bylo do Betánie přineseno mnoho. V domě uzdraveného Šimona byla opět hostina, po které Ježíš rozdělil chudým všechno, co zde bylo a pozval je také, aby spolu s nimi jedli. Nad tím povstalo mezi farizeji a v Jeruzalémě mnoho řečí, že Ježíš je marnotratník a ponechá všechno lůze.

Mnozí nemocní, vesměs mužové, zatímco Ježíš učil ve škole, byli umístěni v dvojnásobné řadě stanů před školou až k domu Šimonovu, nebyli při tom žádní malomocní, tito přicházeli pouze na odlehlá místa. Když Ježíš došel k řadě stanů, následovali ho tři učedníci, dva šli po jeho boku, po obou stranách poněkud vzadu, třetí přímo za ním. Nebyl zde žádný nával, Ježíš šel podél jedné strany dolů, podle druhé strany vzhůru a uzdravoval velmi rozdílným způsobem. Kolem jednotlivých nemocných jednoduše přešel kolem, jiné napomínal, aniž by jim pomohl, tito se měli nejprve polepšit. Některé vzal Ježíš za ruku a poručil jim, aby vstali, jiných se jenom dotkl. Jednomu vodnatelnému přejel rukou po hlavě i po těle a ten byl ihned slabší. Voda ho opustila v podobě potu, který mu proudil z hlavy i z těla. Mnozí uzdravení se vrhali na své tváře před Ježíšem na zem. Jeho průvodci pozvedali uzdravené a odváděli je pryč. Když Pán opět přišel do školy, dal uvolnit pro uzdravené sedadla ve své blízkosti a učil.

Viděla jsem, jak z Betánie rozesílá Ježíš učedníky dva a dva do této krajiny, aby učili a uzdravovali. Prikázal jim, aby se vrátili z části do Betánie, částečně zpět do Betfage. Sám šel se třemi mlčenlivými učedníky jižním směrem z Betánie několik

hodin cesty do malého místa, kde uzdravoval. Zde jsem ho viděla, jak jde do domu muže, kterého dříve uzdravil z němoty, ten však znovu zhřešil a ochrnl. Ruce a prsty měl zcela zkřivené. Ježíš ho napomenul, dotkl se a on povstal. Ježíš uzdravil i více dívek nemocných bledničkou, které ležely. Chovaly se jako mrtvé a často se úporně smály; byly náměsíčné.

Když se Ježíš před sabatem opět vrátil do Betánie a šel ke škole, slyšela jsem, že se Židé před ním vychloubají, že by přece nedokázal vykonat to, co Bůh udělal pro děti Izraele, když dal na poušti padat z nebe manu. Byli zcela naplnění nevolí vůči Ježíšovi. Ježíš nepřenocoval v Betánii, ale venku v útulku pro učedníky.

Z Jeruzaléma přišel do útulku pro učedníky k Ježíšovi Obéd, syn starého Simeona, chrámový služebník, tajný učedník, jeden Veroničin příbuzný a ještě třetí, který byl spřízněn s Janou Chuzovou. Tento se stal později biskupem v Kedaru a žil také po jistou dobu jako poustevník v blízkosti datlovníku, který se svými plody sklonil až k zemi, k Marii na útěku do Egypta tak, že z něho mohla jíst. Tito učedníci se ptali Ježíše, proč je na tak dlouho opustil a tolik věcí na jiných místech učinil, o čemž se vůbec nic nedozvěděli? Ve své odpovědi na to mluvil Ježíš o kobercích, dobrých a cenných věcech, jestliže je po jistou dobu od sebe vzdálíme, pak se člověku stanou zase znovu novými a milejšími. Řekl také, že kdybychom všechno rozeseli těsně vedle sebe a na jedno místo, že by mohlo krupobití úplně vše zničit, ale rozpýlené učení a pomoc nemůže být tak snadno zničeno. Tak podobně asi Ježíš odpovídal.

Učedníci také přinesli zprávu, že velekněží a farizeové chtějí do míst kolem Jeruzaléma poslat ty, kdo by na Ježíše číhali, a zajali jej. Nato vzal k sobě Ježíš jen dva nejnovější učedníky, Selama z Kedaru a Silvana, a šel s nimi po celou noc na statek Lazarův, který se nacházel nedaleko Giney, kde se právě nyní Lazar zdržoval. Lazar sice až do doby přede dvěma dny ještě byl v městečku mezi Betánií a Betlémem, v jehož blízkosti Tři králové na cestě do Betléma nakrmili zvířata, odešel však po zprávě od Ježíše odsud na svůj majetek. Ježíš tedy dobře věděl, že tři učedníci tuto zprávu z Jeruzaléma přinesou a že se vzdálí z Betánie, a proto již dvakrát nepřenocoval v Betánii, ale venku v útulku pro učedníky.

Ježíš přišel před ranním rozbřeskem, když ještě byla tma, na statek Lazarův a zatloukl na bránu dvora. Lazar sám otevřel, svítil mu a zavedl Ježíše do sálu, kde byl přítomen také Nikodém, Josef z Arimatie, Jan Marek a Jairus, mladší bratr Obédův.

Potom jsem viděla Ježíše se dvěma učedníky opět v Betabaře a v Efronu, kde Ježíš slavil sabat a kam za ním přišli z Betánie Ondřej, Jidáš, Tomáš, Jakub Mladší, Tadeáš, Zacheus a mimo to sedm jiných učedníků. Když Jidáš odcházel z Betánie, viděla jsem přesvatou Pannu, jak ho s naléhavostí varuje, ať se krotí, ať si na sebe dává pozor a tolik se do všeho nemíchá.

V Efronu uzdravil Ježíš slepé, ochrnuté, hluché a němé, kteří tam byli dovedeni, i jeden posedlý zde byl osvobozen od zlého ducha.

Potom se Ježíš odebral na místo severně od Jericha, kde byl útulek pro nemocné a chudé, a dotekem vrátil zrak tomu starému slepci, kolem kterého již kdysi dříve přešel, aniž by ho uzdravil. V témže místě dříve uzdravil dva slepce potřením smíšeninou ze sliny a prachu.

Odtud se Ježíš vrátil zase zpět na statek Lazarův a odebral se potom s Lazarem do Betánie, kde mu vyšly vstříc svaté ženy.

Obsah

Od druhého obrácení Magdalény, která znovu upadla do hříchů, až po předání klíčů Petrovi	5
1. Ježíš učí v Azanotu. Obrácení Magdalény, která znovu upadne do hříchů	7
2. Ježíš v Gateferu, Kislothu a Nazaretu	13
3. Ježíš na hoře učení u Táboru v Sunemu	18
4. Stětí svatého Jana Křtitele	23
5. Ježíš v Thamat-Sílo a Antipatridě	28
6. Ježíš v Betoronu a Betánii	34
7. Ježíš v Jutě. Oznamuje smrt Jana Křtitele	38
8. Odnesení a pohřbení svatého Jana	49
9. Ježíš v Betánii a Jeruzalémě. Uzdravení muže, který byl již třicet osm let nemocen	55
10. Ježíš propouští vězně v Thirze	62
11. Ježíš v Kafarnau a okolí	68
12. Nasycení pěti tisíc	74
13. Ježíš kráčí po jezeře	77
14. Ježíš učí o chlebu života	80
15. Ježíš v Damnu a Ornitopoli	86
16. Syrofeničanka	89
17. Ježíš v Gessuru a Nobahu. Oslava svátku Purim	97
18. Ježíš v Regabě a Cesareji Filipově	100
19. Ukončení horského kázání. Nasycení čtyř tisíc. Farizeové požadují znamení	108
20. Petr přijímá klíče nebeského království	113
Od druhých Velikonoc až po návrat do Kypru	117
1. Ježíš v Betánii a Jeruzalémě	119
2. Velikonoční hostina v Lazarově domě	124
3. Bohatý žrout a chudý Lazar	126
4. Ježíš v Atarotu a Hadad-Rimmonu	130
5. Ježíš v Kafarnau a okolí	135
6. Ježíš učí na hoře u Gabary	143
7. Ježíš putuje do končiny u Ornitopole a přeplouvá na Kypr	149
8. Ježíš učí v Salamině	157

9. Ježíš je pozván k římskému místodržiteli v Salamině .	164
10. Ježíš v domě Jonášova otce. Učení u křestního pramene	168
11. Ježíš odchází do města Židů	172
12. Modloslužebná kněžka Merkurie. Pohanští učenci	174
13. Ježíš učí v Chytru	181
14. Otcovský dům a rodina Barnabášova. Ježíš učí v okolí Chytru	186
15. Ježíš ve městě Mallepa	192
16. Ježíš učí před pohanskými filozofy a při židovských svatebních slavnostech	195
17. Letnice. Ježíš učí o křtu <i>Letnicová slavnost</i> <i>Vidění o projití Rudým mořem</i>	204
18. Ježíš koná v synagoze vážné kázání o trestech	209
19. Ježíš jde k horníkům u Chytru	213
20. Ježíš jde do Cerynie a navštěvuje Mnasonovy rodiče .	217
21. Odjezd z Kypru	223
22. Ježíš jde z levitského města Misaelu při Tanachu, Naimu, Aranitu a Danae do Kafarna	228
23. Příchod apoštolů a učedníků do Kafarna	237
24. Ježíš učí před učedníky, kteří byli přijati jako poslední, o modlitbě a o osmi blahoslavenstvích . . .	247
Lazarovo vzkříšení. Ježíš v zemi svatých Tří králů	253
1. Ježíš v Betabaře a v Jerichu. Celník Zacheus	255
2. Ježíš na cestě do Betánie. Lazarovo vzkříšení	264
3. Ježíš nastupuje cestu do země svatých Tří králů	269
4. Ježíš v Kedaru	274
5. Ježíš jde do Sichar-Kedaru a učí o tajemství manželství <i>Vzkříšení mrtvých</i>	278
6. Ježíš přichází do prvního stanového města služebníků hvězd <i>Ježíš u jednoho pastýřského kmene</i> <i>Obdivuhoná koule</i> <i>Odstranění modloslužby</i> <i>Ježíš putuje do stanového města Králů</i>	290

7. Mensor doprovází Ježíše slavnostně do stanového zámku	301
8. Ježíš ve chrámě Králů. Svátek objevení se hvězdy	307
<i>Příchod cizího knenového náčelníka</i>	
9. Ježíš opouští stanové město Králů a přichází k Azariášovi, Mensorovu synovci, do tábora pastýřů v Atomu	315
<i>Zázračné uzdravení dvou nemocných žen</i>	
10. Ježíš přichází do Sikdoru, Mozainu a Uru	321
11. Ježíš přichází do Egypta, učí v Heliopoli a vrací se pouští zpět do Judska	328
12. Ježíš v Sicharu, Efronu a Jerichu	333
13. Ježíš putuje do Betánie	340

Anna Kateřina Emmerichová

**ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA IV**

Vydalo nakladatelství Arca JiMfa spol. s r.o., Třebíč, Křížová 46, 1997, PSČ 674 01, roku 1997 jako svou 107. publikaci. Organizační vedoucí Miroslav Novák. Odpovědný redaktor Radovan Zejda. Připravil Pavel Surý. V knize a na obálce byly použity ilustrace Felixe Jeneweina. Grafická úprava Miroslav Kubíček. Sazbu provedlo Typografické studio nakladatelství Arca JiMfa – Jan Uher. Vytiskla tiskárna FINIDR Český Těšín. Vydání první. Počet stran 352.

Anna Kateřina Emmerichová
(překlad Bedřich Metyš)
**ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA I.**

1. **STVOŘENÍ** (Pád andělů, Stvoření Země, Adam a Eva)
2. **HŘÍCH A JEHO NÁSLEDKY** (Vyhnání z ráje, Adamova rodina, Noe, Job, Abrahám, Jakub, Archa úmluvy)
3. **NEJSVĚTĚJŠÍ PANNA** (Původ a narození, Svaté a Neposkvrněné početí Panny Marie, Mariino obětování)
4. **NEJSVĚTĚJŠÍ VTĚLENÍ** (Mariino zasnoubení Josefovi, Zvěstování, Cesta do Betléma, Narození Jezulátka, Tři králové, Útěk do Egypta, Vraždění neviňátek, Jan Křtitel, Svatá rodina v Nazaretě, Dvanáctiletý Ježíš, Smrt Josefa)

Vyšlo v roce 1994. Možno objednat na naší adrese.

Anna Kateřina Emmerichová
(překlad Bedřich Metyš)
**ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA II.**

1. **POČÁTEK JEŽÍŠOVA VEŘEJNÉHO ŽIVOTA** (Ježíš v Hebronu, Lazarova rodina, Ježíš v Nazaretě, Putování ke křtu)
2. **JAN KÁŽE POKÁNÍ A KŘTÍ** (Jan opouští pustinu, Ježíš pokřtěn Janem, V údolí pastýřů, Hle, Beránek boží)
3. **JEŽÍŠ NA POUŠTI, SVATBA V KÁNI** (Čtyřicetidenní půst, Pokřtění, Uzdravování, Velikonoce v Jeruzalémě)
4. **OD UKONČENÍ PRVNÍCH VELIKONOC AŽ DO OBRÁCENÍ SAMARITÁNKY**

Vyšlo v roce 1995. Možno objednat na naší adrese.

Anna Kateřina Emmerichová

(překlad Bedřich Metyš)

ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA III.

- 1. JEŽÍŠ V GENEZARETU A NA BŘEHU JORDÁNU** (Ježíš v Kafarnau, Betsaidě, Abelmehule, Bezechu, Ramothu, Abile)
- 2. PO OBRÁCENÍ MAGDALÉNY** (Obrácení cizoložnice, Přijmutí Jidáše mezi učedníky, První obrácení Magdalény)
- 3. JEŽÍŠOVO UČENÍ A SKUTKY V KAFARNAU** (Setník Kornelius, Uzdravování, Proč učil v podobenstvích, Vzkříšení mládence, Uzdravení malomocného, Utišení bouře, Bohatý rybolov, Horské kázání, Vyhánání zlých duchů do vepřů, Vyslání apoštolů a učedníků)

Vyšlo v roce 1996. Možno objednat na naší adrese.

Anna Kateřina Emmerichová

(překlad Bedřich Metyš)

ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA IV.

- 1. NOVÉ OBRÁCENÍ MAGDALÉNY** (Stětí sv. Jana, Nasycení pěti tisíc, Ježíš kráčí po jezeře, Petr přijímá klíče)
- 2. DRUHÉ VELIKONOCE, NÁVRAT Z KYPRU** (Proměnění na hoře Tábor, Letnice, Ježíš učí o křtu, Obraz o přechodu Rudým mořem)
- 3. LAZAROVO VZKŘÍŠENÍ, JEŽÍŠ V ZEMI SVATÝCH TŘÍ KRÁLŮ** (Učení o tajemství manželství, Noční slavnost ctitelů hvězd, Odstranění modloslužby, Ježíš v chrámu králů, Obdivuhodné uzdravení dvou žen, Putování do Betánie)

Právě vydáváme.

Anna Kateřina Emmerichová
(překlad Bedřich Metyš)
**ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA V.**

HOŘKÉ UTRPENÍ A SMRT NAŠEHO PÁNA JEŽÍŠE KRISTA (Poslední týdny před utrpením, Slavnostní vjezd do Jeruzaléma, Poslední večeře, Ustanovení Nejsvětější svátosti, Na Olivové hoře, Ježíšovo zajetí, Ježíš před Anášem a Kaifášem, Petrovo zapření, Ranní soud nad Ježíšem, Jidášovo zoufalství, Ježíš před Pilátem a Herodem, Ježíš je bičován, korunován trním a posmíván, Odsouzení k trestu smrti na kříži, Ježíš nese na Golgotu svůj kříž, Sedm Ježíšových pádů pod křížem, Ježíšova smrt, Uložení do hrobu, Bílá sobota, Cesta do předpekli)

Tento svazek vydáme jako poslední.

Vyšlo v našem nakladatelství v roce 1993 pod titulem

**HOŘKÉ UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA**

v překladu Jana Dokulila.

Ještě možno objednat na naší adrese.

Anna Kateřina Emmerichová
(překlad Bedřich Metyš)
**ŽIVOT A HOŘKÉ UMUČENÍ
PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA VI.**

1. VZKŘÍŠENÍ, NANEBEVSTOUPENÍ, SESLÁNÍ SV. DUCHA (Vzkříšení Páně, Tomáš vkládá ruku do Ježíšových ran, Zjevení apoštolům, Ježíš odchází do nebe, Svaté Letnice)

2. ŽIVOT MARIIN PO NANEBEVSTOUPENÍ (Mariina křížová cesta, Ukončení života Panny Marie, Uložení do hrobu, Nanebevzetí Panny Marie)

3. SLOVO PŮVODNÍHO VYDAVATELE

Jaroslav Durych
**SVATÉ KNĚŽSTVÍ PODLE VIDĚNÍ
CTIHODNÉ A. K. EMMERICHOVÉ**

Vyjde v roce 1998. Možno objednat na naší adrese.